

DVD

Donanım kitabı DVD'de

En can sıkıcı 10 PC problemi

Kaybolan yedekler, çöken sistemler için acil ilk yardım 120

AYLIK YAYINDIR • ISSN:1300-9419 • 112415 • YIL:13 • SAYI:2008/08 • 6,25 YTL

CHIP

08/2008

www.chip.com.tr

TEKNOLOJİ KÜLTÜRÜ

Kablosuz ağ sorunları için çözümler

Yavaş bağlantı ve zayıf çekim sorunları için ipuçları 56

İlk servis paketine kavuşan Vista, SP3 destekli Windows XP ile kapışıyor! 134

BİLGİSAYAR DONANIMI

DVD'deki elektronik (PDF) kitabı okuyun, PC'deki donanımları tanıyın, uzman olun

PDF KİTAP

3 TAM SÜRÜM

Ashampoo Cover Studio 2009, Antivir Premium Security Suite (3 aylık), IBM Lotus Symphony 1.0

Oyun + Film + Dizi + Müzik

DOWNLOAD

P2P, haber grupları, e-posta ve web'den istediğiniz dosyayı indirin 46

3 TEST

İlk test: Blu-ray yazıcılar

DVD'nin yerini almaya hazırlanan Blu-ray teknolojisini destekleyen yazıcılar mercek altında 60

+ Çok fonksiyonlu lazer yazıcılar ve harici sabit diskler

Mükemmel fotoğraflar

Üst düzey Photoshop ipuçlarıyla dijital fotoğraflarınızı kusursuz hale getirin 140

Pardus Linux

Kurulan 2008 & Çalışan 2007

İki ISO dosyası CHIP DVD'de

+ OpenSolaris 2008 ve Sidux 2008 ISO'ları

Google ile mükemmel arama!

Arama motorunun tüm gücünden faydalanmanızı sağlayacak az bilinen Google ipuçları 114

AYIN TAVSİYESİ

CHIP ÖZEL: DİJİTAL FOTOĞRAF

Dijital fotoğrafların parlak dünyası göz kamaştırırken piyasadaki ürün çeşitliliği kafaları karıştırıyor. CHIP editörleri, bu karmaşaya son vermek için **CHIP Özel: Dijital fotoğraf** sayısında bir araya gelerek

DSLR'dan kompakt makinelere kadar tüm dijital fotoğraf makinelerini sizler için inceledi. Dijital fotoğraf dünyasına ilişkin tüm temel kavramlara aşina olmanızı sağlayacak özel sayımızdaki testlerle, ürün seçiminizi

kolaylaştırdık. Ayrıca yeni başlayanlardan profesyonel kullanıcılara yönelik çekim ve Photoshop teknikleriyle, geniş bir yelpazeyi bir araya getirdik. Fotoğraf tutkunları için hazırladığımız CD'mizde iki tam sürümün yanı sıra, en çok kullanılan fotoğraf yazılımlarının deneme sürümlerine yer verdik. **CHIP Özel: Dijital fotoğraf**, tatil fotoğraflarınızı en iyi şekilde karelemeniz için gereken her şeyi sunuyor.

AYIN TAVSİYESİ

LEVEL'DAN TAM SÜRÜM OYUN

Temmuz ayı oyun dünyasının zirve yaptığı aylardan biri oldu. Los Angeles'ta yapılan E3 fuarı sayesinde oyun dünyası bir süreliğine oyuna doydı diyebiliriz. Fuar hakkındaki detaylar, ön plana çıkan

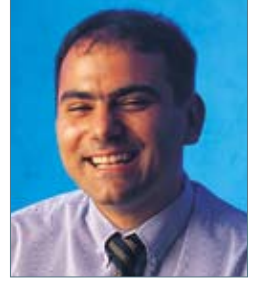

oyunlar ve haberler 22 sayfa boyunca LEVEL'da...

Bu ay E3 fuarı ön plana çıkmış olabilir ancak LEVEL Dergisi içeriğinde birbirinden önemli konular yer alıyor. **Call of Duty: World at War**, **Diablo III** ve

-daha da önemlisi- **World of Warcraft: Wrath of the Lich King** yakın planları LEVEL'da... Öte yandan **Pelin Batu** ile yapılan röportaj; **Devil May Cry 4**, **Civilization Revolutions**, **Battlefield: Bad Company** incelemeleri; **Crysis Warhead** ve **Guitar Hero: World Tour** ilk bakışları ve **Mass Effect** rehberi diğer önemli detaylar...

Son olarak LEVEL Dergisi'nin bu ay okurlarına armağan ettiği tam sürüm oyun ise **Silent Storm**...

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Veri selinde boğulmak

Türkiye'de 32 megabit hızındaki VDSL bağlantıların son kullanıcıya ulaşmasıyla (172. sayfadaki "Türkiye'de internet" raporumuza bakınız), en azından kâğıt üzerinde internet bağlantısında çağ atlamış olduk. VDSL bağlantıları için talep edilen ücret ADSL'e göre makul kalırken, başka ülkelerle karşılaştırıldığında (kotasız tarifelerde) ise halen çok yüksek. Maalesef dünyanın en pahalı internetini kullanan ülkelerin başında geliyoruz. İnternet bağlantısı tarifelerindeki %60'a varan vergi yükünün mutlaka indirilmesi, hatta kaldırılması gerekiyor. Yapılan son açıklamalara göre de zaten bu yönde çalışmalar var.

32 megabit'lik internet hızı, teorik olarak saniyede 4 MB, dakikada 240 MB verinin aktarılmasını sağlıyor. Yani yaklaşık olarak üç dakikada bir CD'lik içerik indirmek mümkün. Film indirdiğinizi düşünürsek internetin bu hızına film izleyerek yetişmeniz imkânsız. Sabit diskinizdeki verileri DVD gibi medyalarla yazarak bu hıza ayak uydurmak mümkün olsa da, sürekli olarak dosya indiren birinin sabit diski çok kısa sürede dolacaktır. Hızlı bir internet bağlantısı olan kullanıcıların önündeki en büyük sorun bu veri seliyle baş edememek. Bu sayımızda bu sorundan muzdarip olan kullanıcıların ilgisini çekecek çok sayıda makalemiz var.

Kapak konumuzda (► S. 46) internetteki alternatif dosya sunucularına, P2P dosya paylaşım ağlarına ve Usenet haber sunucularına yer verdik. Güvenli, hızlı ve kesintisiz bir şekilde dosya indirmek isteyenler için bu dosya konumuz rehber niteliğinde. Sabit disklerini bu şekilde dosyalarla dolduranların imdadına neyse ki terabyte'lık sabit diskler yetişiyor. Yüksek kapasiteli bu disklerin fiyatları uygun seviyelere geldi ve 92. sayfamızda yeni disklerin karşılaştırmalı testini bulabilirsiniz.

Yüksek internet hızları sayesinde artık evlerimizdeki LCD TV'leri doldurabilecek çözünürlükteki Full HD içerikleri kısa sürede indirmek mümkün oluyor. HD-DVD'ye karşı yüksek çözünürlüklü biçim savaşını kazanan Blu-ray ile ilgili bu ay ayrıntılı testlerimiz var: PC'lerde Blu-ray diskleri okuyabilen ve yazabilen Blu-ray yazıcılar (► S. 60) ve Blu-ray filmlerin izlenebilmesini sağlayan yazılımsal oynatıcılar. Blu-ray medyalar şu anda diğer depolama medyalarına göre daha pahalı olsa da, yakın gelecekte boş medyaların fiyatının düşmesi ve Blu-ray'in DVD'nin yerini almasına kesin gözüyle bakılıyor.

Ufuk Yamankılıçoğlu

uyaman@chip.com.tr

KAPAK KONUSU

46 MAKSİMUM DOWNLOAD

Web'den alternatif dosya indirme yöntemleri, P2P paylaşım ağları, Usenet haber ve dosya sunucuları hakkında her şey

GÜNCEL

10 UCUZ DİZÜSTÜ DÖNEMİ

300 dolara mini dizüstü

12 GÜNCEL HABERLER

24 TEKNİK SÖZLÜK

Yeni video arabirimi Displayport

38 RÖPORTAJ

Yeni Firefox

40 GÜVENLİK RAPORU

42 COOL TECH

Yeni ve ilginç teknoloji örnekleri

44 CHIP FİYAT BAROMETRESİ

Fiyat gelişimleri, PC ve dizüstü satın alma rehberi

TEST + TEKNOLOJİ

56 MÜKEMMEL AĞ

Farklı koşullar altında en uygun kablosuz ağ seçenekleri ve aygıtları

60 BLU-RAY YAZICILAR

Fiyatları giderek ucuzlayan Blu-ray yazıcılar karşılaştırmalı testte

68 YAZILIMSAL BLU-RAY OYNATICILAR

PC'de Blu-ray izlemek için en iyi oynatıcılar

70 BİYONİK

Bilişim dünyası doğayı ve insanı kopyalıyor

72 ÇOK İŞLEVİLİ RENKLİ LAZER

Yeni yazıcılar karşılaştırmalı testte

80 CHIP ZAMAN TÜNELİ

Geçmişten günümüze Windows

82 ONLINE FOTO DÜZENLEME

Fotoğraflarınızı internetten ücretsiz ve kolayca düzenleyin

84 SOSYAL AĞLAR

Faydalı sosyal ağlara üye olarak sorunlarınızı çözün

88 İŞ BAĞLANTILARI

İş ağınıza internetteki sosyal ağlarla geliştirebilirsiniz

92 TEST: 1 TB SABİT DISKLER

Yüksek kapasiteli sabit diskler artık çok daha ucuz

120 10 BAŞ BELASI PC SORUNU

CHIP'in pratik çözüm önerileriyle yazılım hataları ve sistem sorunları tarih oluyor.

46 KAPAK KONUSU MAKSİMUM DOWNLOAD

Dosya indirmek isteyenler genellikle Bittorrent'i kullanıyor. Ancak yasadışı içerikler nedeniyle bu ağın geleceği tehlikede.

60 TEST + TEKNOLOJİ BLU-RAY YAZICILAR

Blu-ray, filmler için artık yeni standart oldu. Kayıt medyası olarak DVD'nin yerini almaya başlayan yeni yazıcılar Test Merkezi'mize konuk oldu.

114 PRATİK PROFESYONEL ARAMA

Google ile mükemmel arama yapılabilir fakat az sayıda kullanıcı tüm özelliklerinden yararlanıyor. CHIP'in Google ipuçları ile aradığınızı bulacaksınız.

TEST + TEKNOLOJİ

94 YENİ ÜRÜNLER

Yeni donanım ve yazılım ürünleri testte

108 DONANIM GÜNLÜĞÜ

110 CHIP TOP10 TESTLERİ:

En iyi donanımlar

PRATİK

114 PROFESYONEL ARAMA

Google'ın arama seçeneklerinden sonuna kadar faydalanın

120 PC TUZAKLARI

En sinir bozucu PC problemleri ve basit çözüm yolları

124 RİSKSİZ KURULUM

Sanal PC yazılımlarıyla her şeyi korkmadan test edin

128 WINDOWS CD'SİNİ GÜNCELLEYİN

SP3'lü kurulum CD'nizi hazırlayın

134 XP, VISTA'YA KARŞI

Service Pack'lerden sonra son durum

138 PARALEL İŞLETİM SİSTEMİ

Windows XP ve Vista'yı aynı PC'de çalıştırabilirsiniz

140 PROFESYONEL RÖTUŞ

Mükemmel dijital fotoğraflar

144 PHOTOSHOP DOPİNGİ

Fotoğraflarınızı olumsuz hava koşullarının etkisinden kurtarın

150 EN İYİ FREWARE'LER

Ücretsiz ve açık kaynak kodlu yazılımlar

154 İPUÇLARI

Windows, uygulamalar, iletişim ve internet

160 AYIN WEB SİTELERİ

162 AĞUSTOS 2008 DVD İÇERİĞİ

DVD'de yer alan ve göze çarpan yazılımlar

164 TAM SÜRÜMLER

eCHIP'teki tam sürüm programların pratik kullanımı

DİĞERLERİ

4 SEYİR DEFTERİ

8 OKUR YORUMLARI

168 ABONE FORMU

172 RAPOR: TÜRKİYE'DE İNTERNETİN GELİŞİMİ

177 KÜNYE

178 GELECEK SAYIDA CHIP

134 DÜELLO XP, VISTA'YA KARŞI

Service Pack yüklü XP ile Vista'yı nihai bir mücadelede karşı karşıya getiriyoruz.

Bilgisayarım artık tekrar çalışıyor

“Çok çok teşekkürler. Eşimin bilgisayarını terfi ettikten sonra hiçbir şey çalışmıyordu. Ancak CHIP Kurtarma DVD’sindeki araçların yardımıyla her şeyi kurtarmayı başardık. PC’miz artık sorunsuz olarak çalışıyor.”

CHIP KURTARMA DVD’Sİ, CHIP 07/2008

Yanlış bilgi

Bu ayki sayının 113. sayfasında yer alan harici sabit disk bilgilerinde yanlışlıklar vardır. 1) Verilen telefon numarası Kanaltürk’e aittir. 2) Endeks Bilişim bu ürünü pazarlamamaktadır (telefonu internette bulunup bizzat soruldu) 3) Bu ürünün fiyatı 24 dolar değildir yaklaşık 150 - 200 dolar seviyesinde seyretilmektedir. Basım hatası olduğunu zannediyorum. Bilginize.

MURAT AKBAŞ

CHIP: Ürünün fiyat ve firma bilgileri yanlış verilmiştir. Doğrusu şu şekilde olacaktır: Firma: Infronic, Bilgi için: (216) 544 12 44, Web: www.infronic.com.tr, Fiyat: 199 dolar. Yapılan yanlışlık için ilgili firmadan ve okurlarımızdan özür dileriz.

CHIP

Oyun posterleri

Öncelik tüm CHIP çalışanlarına selamlar sizden çok önemli iki isteğim olacak lütfen Ağustos 2008’de Temmuz ayında verdiğiniz Burning Studio 2008’i tekrar verin. Diğer isteğimse dergide oyun bölümü yok ama lütfen PC oyunlarının posterlerini verin.

MUSTAFA ALTUN

DVD araçları

Tüm CHIP çalışanlarına merhaba, CHIP dergisini övmek için yazmıyorum. Zaten siz nerede durduğunuzu biliyorsunuz. Ancak benim ricam vermiş olduğunuz DVD’ler konusunda.

1- DVD’leri daha basit bir programda hazırlarsanız kullanırken bilgisayarımızda sıkıntı yaşamayız.

2- DVD’leri okutmak için DVD ROM’a yerleştirdiğimiz zaman bilgisayar DVD yi okumak için çok zorlanıyor. Uzun bir süre uğraştıktan sonra güç bela okuyabiliyor ve okumak için o kadar uğraştığı şeyin bir Explorer tasarımı olduğunu görüyoruz. 3- Temmuz ayında vermiş olduğunuz DVD’de Türkiye karayolları haritasını kurmak için tıkladığımız zaman seri no giriş penceresi açıldıktan sonra programı tekrar başlatınız mesajı geliyor. Programı tekrar çalıştırdığımız zaman ilgili dosya bulunamadı mesajı geliyor. Aynı zamanda DVD’nin içeriğini normal olarak kontrol ederken görüyoruz ki hakikatten programın bulunmadığını görüyoruz. 4- Java ile program geliştirme konusunda yeniden bir eğitim programı başlatırsanız (doküman anlamında) sevinirim. İyi çalışmalar.

M. KARAHAN

CHIP: DVD’lerimizi tüm işletim sistemlerinde çalışabilen HTML biçiminde hazırlıyoruz. Okuma sorunu DVD sürücü ve diske alakalı bir durum. Karayolları haritası yazılımı DVD’imizde eksik değil. Kurulmadan doğrudan DVD’den çalışıyor. Çalıştırmak için »Bilgisayarım«dan »CHIP DVD«ye sağ tuş ile tıklayıp »Aç« seçeneği ile açtıktan sonra »RouteManager.exe« yazılımını çalıştırmak yeterli. Şifre sorulduğunda CHIP DVD arabirimindeki şifreyi girebilirsiniz. Kullanım için yine DVD’deki KULLANIM KILAVUZU.DOC dosyasını inceleyebilirsiniz.

CHIP

Kaybolan CD’ler

İyi günler, derginin yaklaşık

üç yıldır severek ve beğenerek takip ediyorum. Derginizde yapılan değişikliklerle bu bilginin sadece bilgisayar değil, çoğu teknolojik ürün üzerine olması da sevindirici. Sizden iki ricam olacak. İlki, Şubat 2008 sayınızda vermiş olduğunuz Photoshop Eğitim CD’nizi kaybettim ve yedeklemediğim için gerçekten beğendiğim bir CD’yi kaybettim. Bu CD’ye nasıl ve nereden ulaşabilirim? Veya ulaştırabilir misiniz? İkinci ricam ise, derginizde UNIX dağıtımlarıyla ilgili bilgilere daha çok yer vermeniz yönünde. Teşekkür ederim.

GÖKSEL GÜREN

CHIP: Eksik sayı ve CD’ler için okur hizmetlerimizle bağlantıya geçebilirsiniz: okurhizmetleri@doganburda.com

CHIP

XP vs. Vista

Merhaba ben yedi yıldır her ay kesintisiz takipçinizim ve bilgisayarı öğrenmemi sağladınız. Sizden bir ricam olacak. Ben Vista’dan pek hoşlanmıyorum ve XP’ciyim. Fakat yeni dizüstleri artık Vista ile geliyor bildiğiniz gibi maalesef. Bu yüzden aldığım dizüstüne ikinci sistem olarak XP’yi kurup onu kullanmak istiyorum. Ama Vista da her ihtimale karşı duracak bilgisayarda. Acaba bu konuyu ele almanız mümkün mü?..

DERYA ÜPÇİN

CHIP: 138. sayfadaki yazımızda Windows XP ve Vista işletim sistemlerini paralel olarak kurmak için gerekli bilgileri bulabilirsiniz.

CHIP

Alternatifsiz

Selam Türkiye’nin en kaliteli teknoloji dergisi. Piyasadaki tüm sayıları almaya çalıştım ama CHIP hariç diğer tüm dergilere verdiğim paraya acıdım. Bir daha asla CHIP’ten başka dergi almam. Bu bana ders oldu.

TOLGAHAN TER

Film yerine program

Merhabalar, derginizi severek ve beğenerek alıyordum, ta ki üç ay önceye kadar. Artık dergilerde film de verilmeye başladı. Artık ben bu derginin bilgisayar dergisi olup olmadığını anlayamıyorum. Eskiden ne güzeldi: Programlar, oyunlar, eğitim setleri harikaydı. Sizden isteğim tekrar eski yönetime başvurmanız.

AHMET EMRE

BİLGİ

OKUR MEKTUPLARI CHIP YAZI İŞLERİ

Hürriyet Medya Towers 34212
Güneşli / İSTANBUL
Tel: (212) 478 03 00,
Faks: (212) 410 32 16

TEKNİK SORULAR yardim@chip.com.tr

DERGİ VE CD/DVD İLE İLGİLİ SORULAR okurhizmetleri@doganburda.com

ABONELİK, ESKİ SAYI SİPARİŞİ VE ÖZEL SAYILAR Tel: (212) 478 0 300, Faks: (212) 410 35 12 - 13 abone@doganburda.com www.doganburda.com

Diğer gerekli tüm bilgileri
Künye’de bulabilirsiniz.
(► S. 177)

Minik ve ucuz dizüstü dönemi geldi

BÜYÜK donanım üreticileri konfigürasyonu sınırlandırılmış ama işlevleri yeterli, kolay taşınabilir mini dizüstü bilgisayarlarla milyonlarca insanı bulaştırmayı kafasına koydu. Beklediğimiz dijital devrim bu olabilir mi?

CEM ŞANCI

Dünyada gerçek anlamda bir dijital devrim yaşanabilmesi için herkesin bilgisayar ve internetle tanışması gerekiyor. Hesaplamalara göre üç yıl içinde internete bağlanan insan sayısı beş milyarı bulacak. Ancak internetle bu kadar iç içe yaşamanın bir dezavantajı var: Pahada da yükte de ağır “taşınabilir” bilgisayarlar. Hayatını, işini, sosyal yaşamını dijital dünya ile düzenleyen her insan için en büyük kabus, yanında taşımak zorunda kaldığı o “dizüstü çantası” oluveriyor. Cep telefonu gibi küçük cihazlardan, avuç içi bilgisayarlardan yararlanmak ise şimdilik çok kullanışlı değil çünkü Windows Mobile veya Palm ya da Symbian OS, bir cep telefonu için yeterli, güçlü, işlevsel sistemler olsa da; hiçbir zaman gerçek bir bilgisayarın yerini tutamadı. Her şeyden önce dünya, henüz bu cihazları yeterince desteklemediği için, bir web sayfası açmak, bir video görüntülemek, bir ofis dosyası-

nı aktarmak veya düzenleme yapmak ya da bu cihazların üzerindeki klavyeleri kullanmak yeterince konforlu olamadı. Ancak “acil” durumlar için cepte taşınan küçük bilgisayarlar olarak hayatımıza girebilirler.

UMPC olarak bilinen, bir avuç içi bilgisayardan büyük ama bir dizüstü bilgisayardan küçük, “avuç içi tablet PC” olarak tanımlayabileceğimiz Ultra Mobile PC’ler ise binlerce doları bulan yüksek fiyatları, yüksek enerji ihtiyaçları ve güncel işletim sistemlerini çalıştırmakta zorlanan zayıf yapıları nedeniyle yine ilgi görmediler. Dolayısıyla hiçbir mobil cihaz dizüstü bilgisayarların tahtını ele geçiremedi. Ekranı, klavyesi, fare yerine kullanılan touchpad’i, ağ bağlantıları, USB girişleri, televizyon ve ses çıkışları ile olduğu kadar, işlem gücü, depolama kapasitesi ve birebir masaüstü işletim sistemlerini çalıştırabilme kabiliyetleri ve en önemlisi, masaüstünü aratma-

Dell E serisi Dell'in minik ve ekonomik dizüstü bilgisayarı 300 dolarlık fiyatıyla yeni bir devrime hazırlanıyor.

Tasarım UMPC'ler farklı tasarımlarla şanslarını denediler.

yan klavyeleri ile daima kullanıcıların gözdesi olageldiler.

Ancak başarısını kanıtlamış bu tasarımın artık kendini hafifletmesi ve kullanıcıları ağır çantalar taşımaktan kurtarması gerekiyordu. Piyasadaki bu talebi fark eden donanım üreticileri yeni bir devrimin kapısını açtılar: Hafif, küçük, ucuz, kolay kullanımlı, kolay bağlanan, "günlük kullanıma özel" mini dizüstüler.

Geçtiğimiz yıl MSI'nın 12 inç boyutundaki bir modelini bin doların altında satışa sunmasıyla, yanında dizüstü bilgisayar taşımaya ihtiyaç ve gerek duymayan genç, yaşlı, her kesimden pek çok kullanıcı dizüstü bilgisayarlarla yan yana bir hayat sürme fikrine kendini alıştırmaya başladı. Satış rakamları ve müşteri profili de bu iddiayı destekledi. Ardından diğer üreticilerin küçük modellerini bin doların altına düşürme çabalarına tanık olduk ve en son bu yılın başında, Asus Eee PC ile gerçek bir "mini dizüstü" girişimi başlattı.

Kolayca internete bağlanan, ofis yazılımlarını çalıştıran, tüm dosya biçimleriyle uyumlu ve neredeyse bir avuç büyüklüğündeki Eee PC, Avrupa'da büyük satış rakamlarına ulaştı. Bilgisayarı ile grafik tasarımı yapmayan, film, müzik düzenlemeyen, küçücük dizüstü bilgisayarının ekranını HD filmler seyretmek için kullanmayan ama dizüstü bilgisayarına internete bağlanmak, sanal dünya ile iletişim halinde kalmak, ofis dokümanlarına ofis dışında da ulaşmak isteyen büyük çoğunluk, kocaman, ağır, enerji vampiri ve dolar kapanı dizüstü bilgisayarların hamallığını yapmaktansa, Eee PC'lerle flört etmeyi seçti.

Ve şimdi, dünyanın en büyük bilgisayar üreticilerinden Dell, 8,9 inç boyutundaki E ve E-Slim serisi dizüstü konseptiyle Asus'un Eee PC'sine rakip olarak boy gösteriyor. Ayrıca

Acer de berzer bir modelini tanıttı. Üstelik Dell, 3G ağlara ve WiMax'e bağlanabilme özelliğiyle pek çok profesyonel dizüstünü bağlanabilirlik açısından sollamayı hedefleyen ürünün fiyatını da 300 doların altına düşürerek dikkatleri üzerine çekiyor. Dell'in E serisi girişimi, bu segmentte daha pek çok markanın ve ürünün ortaya çıkacağını bir habercisi gibi görünüyor. Zira Asus'un yakaladığı büyük satış rakamları da mini dizüstüleri ticari açıdan anlamlı, hatta cazip bir ürün haline getiriyor. Üstelik rekabet arttıkça, satış ve üretim rakamları yükseldikçe fiyatların düşeceği de bir gerçek. Belki de bu sürecin sonu, on yıldır bilişim dünyasının devamlı adını andığı ama nasıl yapılacağını çözemediği bir hayalin gerçekleşmesine kapı açacak: 100 dolarlık dizüstü PC.

cem sancı@chip.com.tr

Her yerde yanınızda Küçük ve kolay kullanılabilir bilgisayarlar kullanıcıların daima hayal ettiği rüya ürünler oldu.

HEWLETT PACKARD Dokunmatik ekranlı şık LCD PC

HP elle tutulur iki PC'yi piyasaya sunuyor: IQ504 ve IQ506. All in One olarak adlandırılan PC'ler, yalnızca fare ve klavye üzerinden değil, 22 inçlik çoklu dokunmatik ekran üzerinden de kullanılabilir bir monitöre sahip. Dokunmatik arayüzü sayesinde monitörden görüntülü sohbetler, ajanda, mediaplayer gibi etkinlikler gerçekleştirilebiliyor. Bilgisayar Intel'in dizüstü Core2 Duo'lariyle donatılmış: IQ504, 2 GHz ve X3100 grafiğiyle çalışıyor; IQ506 2,16 GHz ve nVidia'nın 9300 M GS grafik kartına sahip. 4 GB bellek, n-WLAN, DVD yazıcı ve Vista Home Premium 64 Bit her ikisinde de yüklü olarak geliyor. IQ504, Ekim'den itibaren 1.400 Euro'ya edinilebilecek, 506 için veriler henüz belli değil.

BİLGİ İÇİN: www.hp.com

VLC MEDIA PLAYER YENİLENDİ

Güvenlik açığı kapandı

VLC Media Player 0.8.6h'de bulunan bir güvenlik açığı sebebiyle saldırganlar, kontrol edilen bir WAV dosyası ile bir Integer-Overflow'u kullanarak sistemi ele geçirilebiliyordu. Ancak geliştiriciler yeni 0.8.6i sürümünü yayınladılar. Ek olarak bu sürüm FreeBSD'de geliştirilmiş ses öğeleri (visualizations) sunuyor ve çeşitli modlardaki türlü güvenlik açıklarını gideriyor

BİLGİ İÇİN: www.videolan.org

APPLE iPhone

Yeni UMTS iPhone çıktı

Apple uzun süredir beklenen iPhone'u nihayet görücüye çıkarttı. İlkini üzerinden henüz bir yıl geçmiş olması kafalarda soru işareti uyandırıyor da yeni lansmanı bekleyenler sevinmeyi hak ediyor: HSDPA, Turbo dahil UMTS nihayet piyasada. 7,2 Mbit/s ile iPhone 3G verileri selefinden on beş kat daha hızlı aktarabiliyor. GPS sistemi de yenilenmiş. Gerçi yalnızca Google Maps'le kullanılabiliyor ama aygıt üçüncü parti yazılımlara da açık olduğundan TomTom & Co.'dan kısa bir süre sonra bir yazılım gelmesi bekleniyor. Tuhaf olan ise iPhone 3G kullanıcılarının multimedya haberlerden (MMS) yine feragat etmek zorunda kalacak olması. 2 megapikselli dijital fotoğraf makinesinde ise bir yeniliğe gidilmemiş. Buna karşılık aygıt, Microsoft'un posta sunucusu Exchange'i, uzaktan bakımı ve VPN erişimini destekliyor. Kullanıcılar elektronik postalarını Apple'ın web hizmeti "mobile Me" üzerinden eşleştirebiliyor ama karşılığında 99 dolarlık fahiş bir fiyat ödemek durumunda kalıyorlar. iPhone fiyatı da neredeyse yarı yarıya düşmüş: 8 GB'lık model, T-Mobile sözleşmesiyle hemen 170 Euro'ya satılıyor.

BİLGİ İÇİN: www.apple.com

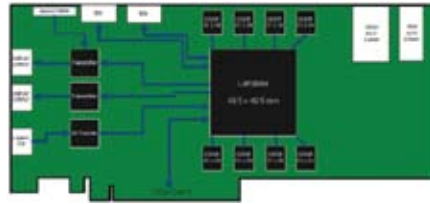
GRAFİK İŞLEMCİDE YENİ OYUNCU: INTEL

Ne ATI, ne nVidia, Intel'e dikkat!

Ekran kartlarının kalbi olan grafik işlemcilerini sadece iki firma, ATI ve nVidia üretiyor. Her ne kadar aralarındaki rekabet sert olsa da birbirini taklit eden benzer işlemciler üreten pazarda yeni bir kana ihtiyaç vardı. nVidia'nın ve ATI'nın domine ettiği grafik işlemcisi pazarına, Larrabee isimli yeni bir işlemci ile girmeye hazırlanan Intel oyun severleri heyecanlandırırken, yeni GPU hakkında çok ilginç bir detay da geçtiğimiz günlerde ortaya çıktı. Intel, yonga tasarımı Pentagon tarafından test edilen bir işlemciye dayandırmış. ABD Savunma Bakanlığı Pentagon'un kullandığı P54C kod adlı bir Pentium'u uzun süredir üzerinde çalıştığı Larrabee kod adlı grafik işlemciyi temel alan firma, grafik işlemciler arasında yaşanan performans savaşını ciddiye aldığını gösteriyor.

Teknoloji kullanımında rakipsiz olan Pentagon, P54C çekirdeğini nükleer savaşa dayanıklı hale getirip, bu işlemciyi bir süre kullandıktan sonra emekliye ayırmış. Rafa kalkan P54C'nin yeniden hayat bulması, Intel'in bu tasarımı tekrar ele alıp modifiye ettikten sonra Larrabee mimarisinde kullanmaya karar vermesiyle gerçekleşmiş. 2009 yılı sonlarında piyasaya çıkması beklen Larrabee mimarisi ile ilgili ortada dolaşan söylentilere göre, GPU tam 32 adet P54C çekirdeği içeriyor. Ulaştığı 2 teraflop işlem gücü ise bugün oldukça revaçta olan Radeon HD 4850'nin tam iki misli.

BİLGİ İÇİN: www.intel.com

TEKNİK DESTEK ANLAYIŞINDA DEVRİM

Dell yedek parça merkezi kuruyor

Dell, İstanbul ve Ankara'da kurulan 10.000 parça yedek parça merkezleri ile Türkiye'nin her yerindeki kullanıcılarına destek hizmeti sağlamayı hedeflediğini belirtti. Yeni teknik destek servisi anlayışında, Dell ProSupport hizmeti ile tüketiciler almak istedikleri hizmetleri kişiselleştirebilecekler. Şirket, yeni model hizmet anlayışı ile Türkiye'deki kullanıcılarına da dünyanın her yerinde uygulanan, aynı kalite ve seviyedeki hizmet anlayışını getiriyor. İstanbul ve Ankara merkezli açılan yedek parça merkezleri 10.000'er değişik parça ile Türkiye'nin en uzakta kullanıcılarına bile hizmet sözü veriyor. Dell, ProSupport ile her tür hizmet seviyesine hitap eden, müşterinin taleplerine göre şekillenen, proaktif yönetime yönelik esnek seçeneklere sahip iki adet kişiselleştirilebilir pakete dönüştürdü. Ayrıca Dell'in yeni politikasına göre, dünyanın her yerinden alınmış faturalı Dell ürünleri, Türkiye'de teknik servis hizmetinden ve garantiden yararlanabilecek.

BİLGİ İÇİN: www.euro.dell.com/prosupport

İNTERNET TARAYICI

Firefox'a çifte rekor

Yeni OpenSource

tarayıcı

Firefox 3

ilk 24 saat

içerisinde sekiz milyon kez indirildi. Firefox ekibi indirilme dünya rekorunu kutlayabilir.

Ama aynı zamanda rekor hızında ilk güvenlik açığı da saptandı: Release'den sonra açığın programcılara bildirilmesi yalnızca beş saat sürmüştü.

BİLGİ İÇİN: www.mozilla.org

299 DOLARA MİNİ DİZÜSTÜ

Dell'in E serisi minik ve ekonomik modelleri

Dell, geçtiğimiz günlerde yaptığı bir açıklamada, düşük maliyetli dizüstü bilgisayarlarını Ağustos ayından itibaren pazara sunmayı planladığını duyurdu. Compal Electronics tarafından üretilmesi planlanan E ve E Slim serisi dizüstüler 299 dolardan başlayan fiyatlarla satışa sunulacak. E serisinde 8,9 inç ekran ve 1,6 GHz Intel Diamondville (Atom) işlemciye yer verilecek. Kullanıcılar 512 MB veya 1 GB belleği ter-

cih edebilecek; işletim sistemi ise, yine tercihe bağlı olarak XP ya da Linux olacak.

E Slim serisinde ise 12,1 inç ekran ve 1,3 ya da 1,6 GHz Intel Silverthorne (Atom) işlemci bulunacak. Bellek ve işletim sistemi tercihi ise yine kullanıcılara bırakılacak... Wi-Fi, WiMax ve Bluetooth 2.0 ise her iki seride de standart olarak gelecek.

Acer'in Aspire modeline göre 100 \$ daha ucuz olan ve 299 \$'lık fiyatıyla en ucuz dizüstülerden olan Dell'in yılda 2 ila 3 milyon adet üretim hedefiyle dünya pazarına girmesi bekleniyor.

Donanım üreticilerinin minik, hafif ve ucuz dizüstü üretmek konusundaki yarışı fiyatların düşmesini ve daha çok insanın "kolay kullanılabilir" bilgisayarlara, ulaşmasını sağlayacak. Dünya çapında günde yaklaşık 500 bin internetle tanışan kullanıcı sayısının, bu hamlelerden sonra daha da artması bekleniyor.

BİLGİ İÇİN: www.dell.com

AKLINIZ ARTIK OFİSTE KALMASIN

Kişisel iletişim asistanı

IPera'nı yeni yazılımı ile çalışanlar, nerede olurlarsa olsunlar kendilerini ofis telefonundan arayan olduğunda anında e-posta ile haberdar olabiliyorlar. Böylece iletişim kopukluklarının neden olduğu kazalar minimuma indirilebiliyor. IPera'nın "OFİSTELEFONU" Uygulama Ailesi içinde yer alan Kişisel İletişim Asistanı uygulaması, "T-Panel" için yayınlanan yeni eklenti, tüm bu sıkıntıları ortadan kaldırıyor. Yeni eklenti ile T-Panel, artık bir çalışanın telefonuna dışarıdan gelen bir çağrıya yanıt verilmez ise, arayan numara, o numaranın kime ait olduğu, arayan kişinin ofiste gün içinde başkaları ile görüşme yapıp yapmadığı bilgilerini, ilgili çalışana e-posta aracılığı ile gönderiliyor.

BİLGİ İÇİN: www.ipera.com.tr

SAPPHIRE ATI HD4850

Oyunlar için bir alternatif daha

En yüksek enerji verimliliği sağlayan 55 nm teknolojisi kullanılarak üretilen yeni Sapphire ATI HD 4850 ekran kartı, 1080p FULL HD görüntü desteği, entegre 7.1 dijital ses kartı ve her türlü uygulamada sunduğu yüksek performansı ile multimedya dünyasının

yeni nesil imparatoru olmayı hedefliyor. ATI'nın yeni nesil ekran kartı işlemcisi (GPU) RV770Pro kullanılarak üretilen ilk ekran kartı modeli Sapphire HD4850, Penta tarafından Türkiye'de satışa sunuldu. Rakipsiz multimedya özellikleri ve hızıyla öne çıkan Sapphire HD4850, 55nm üretim teknolojisi kullanarak geliştirildi. Bu sayede yüksek enerji verimliliği sunan kart, yüksek hızla-

ra ulaştığında bile ısı artışı en düşük seviyede kalıyor. 1080p FULL HD görüntü ve dört ekran kartını aynı anda kullanmaya olanak veren Crossfire X desteğine sahip Sapphire ATI HD4850, ATI'nın 800 paralel işlemcisini içeriyor. HD4850, 256 bit haberleşme arayüzü ve 512 MB 1.986 MHz GDDR3 belleği sayesinde en güçlü multimedya uygulamalarının performans ihtiyaçlarına bile kolaylıkla cevap verebiliyor.

Fiyat: 229 dolar

BİLGİ İÇİN: www.sapphire.com.tr

HOLOGRAM VİDEOLAR

Pek yakında masa üstünde

Anadolu Ajansı'nın haberine göre, Japon araştırmacılar, insanların yakın bir gelecekte sevdiklerinin üç boyutlu minik bir kopyasını büro masalarının üstünde ya da avuçlarının içinde görebilecekler.

Japon Ulusal Bilişim ve İletişim Teknolojileri Enstitüsü'nden araştırmacı Shunsuke Yoshida, çalışmalarının nihai amacının, insanda "minik bir kişiyi" elinde tutuyormuş duygusu yaratmak olduğunu belirterek, bir sahneyi ya da bir kişiyi suratından, soldan veya sağdan gösteren bir "ekranlı küp" üzerinde çalıştıklarını söylüyor. "Bugün büro masanızın üzerine eşinizin gülümseyen fotoğrafını koyabilirsiniz, yarın ise onu bir küpün içinde kahkaha atarken, hem de profilden görebilirsiniz" diyen Yoshida, cihazın görüntüleri üç boyutlu olarak henüz yeterince net gösteremediğini, ancak hedeflerinin hareketli bir sahneyi gerçek anlamda optik yansımaya yol açacak çözünürlükte göstermek olduğunu söylüyor.

BİLGİ İÇİN: www.nero.com

199 DOLAR'A PC

Crea sürprizi

Crea Bilişim, Ağustos ayında 199 dolarlık masa üstü bilgisayar çıkartarak, kar amacı gütmeyen, ihtiyacı olan herkesi PC ile buluşturmayı hedeflediğini açıkladı. Geçen aylarda 399 dolara dizüstü bilgisayar da satan Crea yöneticileri, Ağustos ayında 8 inç'lik boyutu ve 1 kilo ağırlığı ile bir dizüstü bilgisayar modelini de 300 dolar fiyatla piyasaya sunmaya hazırladıklarını ifade ettiler.

BİLGİ İÇİN: www.crea.com.tr

DİZÜSTÜ PLATFORMU

İlk test: Intel'in yeni Centrino 2'si

İsminden yola çıkılacak olursa, Intel'in yeni dizüstü platformu teknolojinin bir dönüm noktası olmak durumunda. Ancak yonga seti, işlemci ve WLAN kartından ibaret Intel kombinasyonunun beşinci kuşağı olmasına rağmen, "Centrino 2" ilk kez selevinden farklı bir ada sahip. CHIP yeni dizüstü mimarisini ilk test eden dergi olarak, sistemin artılarını ve eksiklerini gözler önüne seriyor.

Daha fazla grafik gücü

En büyük ilerleme açıkçası Intel'in grafik yongası GMA X4500HD'de bekleniyordu. Santa Rosa'da içerilen X3100'den iki kat hızlı olması Intel'in vaatleri arasındaydı. Test sonucumuz şunu gösteriyor: Intel kısmen de olsa sözünde durdu. 3DMark2005'de yonga 1.545 puana ulaştı; böylece 910 puanlı öncülünden yaklaşık yüzde 70 daha hızlı olduğunu ispatladı. Rakamlar Counter-Strike Source 3D oyunun Benchmark'ında daha da bariz bir görünüm elde ediyor:

Saniyede 63 resimle selevini yaklaşık yüzde 96 geride bırakıyor.

Ancak yeni yonga önceki çeşitlerinden bariz bir biçimde daha hızlı olsa da, hali hazırda ki uygulamalarda ancak nVidia GeForce 8400M G'nin performansını sunabiliyor. Yeni yonga güncel oyunlar için neredeyse kullanılamıyor.

Yüksek hızlı W-LAN

Intel'in yeni W-LAN kartı Wi-Fi Link 5100 kelimenin tam anlamıyla coşturuyor. Testteki optimal koşullar altında 160 Mbit/s ile şimdiye kadar CHIP Test Laboratuvarı'nda ölçülmüş en yüksek hıza ulaşıldı. Son Centrino W-LAN ise 73 Mbit/s'de kaldı. Uzak mesafelerde ise aktarım performansında düşüş yaşanıyor: Yaklaşık 20 metrelik bir uzaklıkta üç sinyal saçan duvarlı test düzeneğinde Wi-Fi Link 5100, 31 Mbit/s'lik en iyi değere ulaştı. Öncüllerde 2 ila 3 Mbit/s'lik değerler ender bir durum değil. Gerçekten

TEST SONUÇLARI

Grafik (3DMark2005)

1.545 Puan

910 Puan

Grafik (CStrike Source 1.024 x 768)

63,02 fps

32,2 fps

WLAN (en iyi koşullarda)

106 Mbit/s

73 Mbit/s

Pil süresi (Office kullanımı)

288 Dakika

278 Dakika

GÜÇLÜ: Centrino 2 öncülünü tüm Benchmark'larda geride bırakıyor. Ayrıca grafik ve WLAN performansı da cabası.

■ CENTRINO-2-DİZÜSTÜ
■ HP COMPAQ 6910P (SANTA ROSA)

eski kartların en iyileri bile yeni olanın yalnızca yarısı kadar hızlı.

Buna karşılık işlemcide pek bir değişiklik yaşanmamış: Intel Penryn dizüstü dizisi "T"yi birkaç yeni modelle genişletmiş. Test dizüstümüzde 2,53 GHz'li, iki adet 3 MB önbellekli 35 Watt'lık akım harcayan bir T9400 işlemci bulunuyordu. Yeni Penryn kuşağı, daha hızlı 1.066 FSB için destek de sunuyor.

Ancak bu, şu sıralar kullanılmıyor çünkü uygun DDR3 ya da DDR2 1.066 bellekler bulunamı-

yor. Batarya çalışma süresi testi de büyük bir gelişme yaşanmadığını gözler önüne serdi. Gerçi Centrino 2'de elektrik tüketimi normal kullanımda 24'ten 16 Watt'a indi, tam yük altında ise 48'den 30 Watt'a. Ancak test aracımız ofis işletiminde Santa Rosa denginden yalnızca on dakika daha uzun çalıştı.

Sonuç: İşlemci ve batarya çalışma süresindeki iyileştirmeler asgari düzeyde. Ekran kartı ve W-LAN performansları ise etkileyici.

BİLGİ İÇİN: www.intel.com

İLK TEST: ACER ASPIRE ONE

Geniştirilebilir
SDHC kartlarının bellek yerleri, dahili Flash belleğin üzerine toplanıyor.

TEKNİK VERİLER

Intel Atom CPU 1,6 GHz
512 MB RAM
8 GB Solid State Disk
3 x USB, 2 x SDHC, VGA, LAN, g-WLAN
VGA-Webcam
8,9 inçlik backlight led aydınlatmalı
Fiyat: Yaklaşık 330 Euro

Batarya ömrü yine üç saat

Centrino teknolojilerinden farklı olarak yeni dizüstülerde öncelikle bir şey hesaplı biçimde taşınabilir olarak internete girmek. CHIP laboratuvarı mini Intel'in "Atom" işlemcili Acer Aspire One'i konuk etti. Birlikte gelen Linpus-Linux 22 saniyede başlıyor ve basit bir arayüz üzerinden belgelerinizi, internete, Open Office'e ve oyunlara erişiliyor. Web'e bağlantı da sorunsuz olarak gerçekleştiriliyor. Hatta aygıt Display testinde oldukça iyi bir sonuç elde etti. 172,8 Candela ve 770,6:1'lik bir kontrastla cihaz, iş dünyası dizüstü ligine katılıyor. Ergonomik tasarımı klavye üzerinden görece uzun elektronik postalar bile yazılabilir; buna karşılık ince touchpad'in kenarında konumlandırılmış fare tuşlarına alışmak biraz zaman alıyor. Batarya ise tam anlamıyla yeterli değildi. Testte yalnızca üç saat kadar dayanabildi. Neyse ki, 0,99 kilo ağırlığındaki aygıt 0,7 sone ile gürültüsüz.

Sonuç: Kullanışlı performans, iyi çalışma - Acer çay bahçesi ve tren için ideal bir ikinci aygıt.

BİLGİ İÇİN: www.acer.com

KISA KISA

GÜNEŞLE ŞARJ EDİLEN DİZÜSTÜ

Taşınabilir cihazların enerji ihtiyacı ve şu anda mobil dijital hayat için en büyük handikap. Günümüz dijital teknolojisi malesef seksenlerin güneş enerjili hesap makinaları kadar olamıyor. Ancak Apple bu duruma el atıyor.

Apple, taşınabilir aygıtların güneş hücreleri üzerinden beslenmesine yönelik bir patent için başvuru yaptı. Yeni teknolojiye hücreler bir iPod veya dizüstünde ekranın hemen ardına konuşlandırılıyor. Cihaz ışık geçirgen olan OLED ekranlarla bağlantı içinde çalışıyor. Söz konusu teknolojinin seri üretime ne zaman geçeceği henüz bilinmiyor.

BİLGİ İÇİN: www.apple.com

YENİ SÜRÜCÜ: YAZICI ENDİŞELERİNE SON

Xerox Mobile Express Sıkça değişik ağlarda yazmak zorunda olan dizüstü kullanıcılarına yönelik olarak Xerox, Xerox Mobile Express sürücüsü (X-MED) ile zamandan tasarruf eden bir yazılım sunuyor. Ücretsiz yazılım LAN'da her bir üreticinin tüm yazıcılarını tanıyor ve onları Windows'da tek bir yapay yazıcı üzerinden kullanıma sunuyor. Seçim Dropdown menüsü üzerinden gerçekleşiyor.

BİLGİ İÇİN: www.xerox.com

GOOGLE MAIL İÇERİĞİ ARTIRIYOR

Popüler posta programı Google Mail şu sıralar 13 yeni özelliği test ediyor. Bunların arasından en çok rağbet görenler e-posta yazılımına dâhil edilecek. Ne var ki söylentiler yeni araçların mesajlaşmayı kolaylaştırmadığı yönünde.

BİLGİ İÇİN: www.google.com

PC EKRANLI CEP TELEFONU

Ünlü yazılım devi Microsoft "Windows SideShow for Windows Mobile" ile Windows Mobile cep telefonlarını Vista PC'ler için ikinci bir ekran olarak kullanılabilir hale getirdi. SideShow üzerinden ikinci bir ekranda elektronik postalar, RSS-Feed'ler ya da Skype temaları gösterilebiliyor. Cep telefonu ise aynı zamanda PC için Bluetooth olarak kullanılabilir.

BİLGİ İÇİN: www.microsoft.com

WI-FI PERSONAL AREA NETWORK

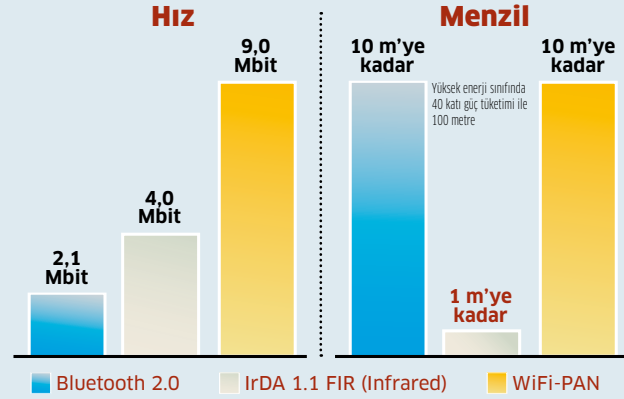
Bluetooth tarihe karışıyor

Intel, Bluetooth teknolojisine son veriyor. İlk Bluetooth aygıtlarının piyasaya sürülmesinin üzerinden tam yedi yıl geçmiş bulunuyor. Şimdilerde ise Intel görünüşe piyasaya sürmeyi düşündüğü Ozmo Devices ile kısa mesafeli telsiz standardında son noktayı koymada kararlı.

Yeni teknoloji, Wi-Fi Personal Area Network (Wi-Fi-PAN), klasik W-LAN üzerine oturuyor ve dizüstülerde, PC'lerde hatta var olan W-LAN donanımıyla uyumlu çalışıyor. Yalnızca yeni bir sürücü gerektiriyor. Bluetooth karşısında avantajı ise 9 Mbit/s ile Bluetooth 2.0'dan neredeyse beş kat daha hızlı olması. Üstelik sekiz bağlantıya kadar destek sunuyor. Wi-Fi-PAN aktarım performansında hemen hiç kaynak tüketmediği için, W-LAN üzerinden sörf keyfini sekteye uğratmıyor. Düşük akım tüketimi sayesinde konuşma süresinin 20 saate kadar üç kat art-

KARŞILAŞTIRMA

Intel'in Wi-Fi PAN'i aynı mesafede Bluetooth'tan neredeyse beş kat daha hızlı.

ması bekleniyor. Ancak donanım her iki taraf için de zorunlu. Üreticiler cep telefonlarını, klavyeleri ve kulaklıkları Wi-Fi-PAN yongalarıyla donatmak durumunda.

Yine de, uygulamanın kısa sü-

rede kendini kabul ettirmesi bekleniyor. Intel, Centrino dizüstülerde söz konusu teknolojiyi uygun yazılım desteğiyle verecek.

BİLGİ İÇİN: www.intel.com

PDF'LERE HAYAT ÖPÜCÜĞÜ

Acrobat 9 PDF standardını değiştiriyor

Popüler belge formatı PDF güvenlik özellikleri ve Microsoft standartlarına göre biraz farklı işleyişi nedeniyle her zaman "alışılmamış" sıfatıyla anılı geldi. PDF belgeleri şimdiye kadar her zaman biraz soğuktu. Bu durum Acrobat 9 ile değişiyor: Yeni Acrobat Flash'i anlıyor. Böylelikle video'lar ve animasyonlar PDF belgelerine eklenebiliyor. Yeni sürüm ayrıca adobe.acrobat.com internet platformu ile yeni online özelliklerini tamamlıyor. Sayfa üzerinde PDF belgeleri oluşturulabiliyor ve başka kullanıcılarla veriler paylaşılabiliyor. Online paketinde içerilen canlı konferans işlevi, başka kullanıcılarla işbirliğine yönelik olarak kapsamlı biçimde geliştirilmiş. Yazılımın dezavantajı ise fiyatı. Web servisinin tüm özelliklerinden yararlanmak ancak 980 Euro karşılığında yazılımı satın almakla mümkün oluyor. Ancak ücretsiz sürüm Acrobat Reader kullanıcıları da kimi çevrimiçi uygulamalardan yararlanabilecek.

BİLGİ İÇİN: www.adobe.com

SAMSUNG'DAN SABİT DİSK ATAĞI

Hızlı 256 GB Solid State Disk

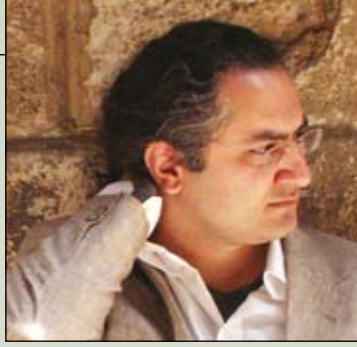
Flash sabit diskler daha hızlı ve daha hesaplı. Yeni 2,5 inçlik Samsung modeli 256 GB'a kadar veri depoluyor ve 160 MB/s'ye kadar bir yazma hızına ulaşıyor. Hatta Samsung'a göre cihaz, okuma sırasında 200 MB/s'ye ulaşıyor. Yalnızca hızda değil, fiyatta da bir kıyırdaştırma yaşanıyor. Şimdiye kadar olduğu gibi Single-Level-Cell yongaları kullanmak yerine, yalnızca üçte birlik yer kaplayan Multi-Level-Cell yongaları inşa edilmiş. Bu yongalar aynı hacimde iki kat veri depolayabiliyor. Örneğin daha uzun erişim ve daha kısa yaşam süresi gibi dezavantajları iyileştirilmiş.

BİLGİ İÇİN: www.samsung.com

HABERİNİZ OLSUN

CEM ŞANCI, cemsanci@chip.com.tr

3 yılımız kaldı

■ Dell'in araştırmalarına göre, dünya çapında her gün 500 bin yeni insan, internetle tanışıyor. Ve üç yıla kadar dünyadaki tüm insanların internete bağlanmış olduğu yeni bir dünya ortaya çıkacak.

Daha birkaç yıl öncesine kadar internet'i, ahlaksız filmler indirilen, müzik eserlerinin çalındığı, kanunsuz bilgisayar uzmanlarının insanların bilgisayarlarına girdiği bir çeşit "mikrop" yuvası olarak gören toplumumuz ve siyaset adamlarımız, acaba bu bilginin farkında mıdır, merak ediyorum.

Video oyunu çoluk çocuk işi değilmiş

Birkaç yıl önceye kadar, çok önemli bir propaganda ve kültürel ihracat enstrümanı olduğunu söylediğimiz video oyunlarının, kısa sürede sinema endüstrisini geçip, dünyanın en büyük eğlence sektörü haline geleceğini vurgulayan onca insana rağmen video oyunlarına "çoluk çocuk işi" olarak bakıldı. Ama Temmuz ayında ODTÜ'den bir profesör çıkıp, video oyunları sektörünün sinema sektörünü geride bıraktığını, bir ilçenin bütün yıl boyunca çalışıp, çabalayıp patates ekerek ülkeye kazandırdığı milli gelirden çok daha fazlasını, birkaç bilgisayar uzmanının küçük bir ofise kapanıp hazırladığı video oyunu ile kazandırmasının mümkün olduğunu açıklaması, yirmi yıldır video oyunlarını küçümseyen vizyonsuz, öngörüsüz, sığ insanlara en güzel cevap olmuştur, sanırım.

Zira bu sektör sadece ülkeye para kazandıracak düşük maliyetli, yüksek kazançlı bir yatırım değil, aynı zaman Hollywood'un bir dönem yaptığı gibi, kültürümüzü dünyaya ihracat edeceğimiz bir fırsatı da barındırıyordu. Heyecanlanan ucuz fırsatçılara söyleyelim, üç kuruş aylık kazançları yüzünden küçümsediğiniz eski demir perde ülkeleri çoktan yeteneklerini ve yaratıcılıklarını konuşturup, dünyanın sempatisini kazanıp, sektörün kaymağını yemeye ve kültürlerini tüm dünyaya tanıtmaya başladılar bile.

Hani nerede 3G?

Video oyunları konusunda onca yıldır verdiğimiz çabanın, döktüğümüz dillerin sonunda geciktirilmiş ve rakiplerimizin öne geçtiğini görmek hoşumuza gitmiyor elbette ama aynen video oyunlarında olduğu gibi, her fırsatta dile getirdiğimiz bir de 3G konusu var.

Temmuz ayında bir GSM operatörünün satışa çıkardığı, dizüstü bilgisayarlar için GPRS modemi ve bağlantı paketini gören yabancı bir arkadaşım, kendi ülkesindeki gibi UMTS bağlantısı satıldığını sanarak, Türkiye'deki işlerini kolaylaştırmak umuduyla hemen telefon bayisine daldı ancak kızcağıza Türkiye'de 3G olmadığını anlatırken, karşıdaki yüzde beliren o "hangi üçüncü dünya ülkesine geldim ben" bakışını hala unutamıyorum.

Kızcağız kablolu ağ aramadan her yerden internete bağlanıp e-postalarına ulaşabilsin ve işi tehlikeye girmesin diye, tabii

Her gün 500.000 yeni insan internette

elbette misafirperverliğimize laf gelmesin endişesiyle de, 3G teknolojisini kurmakla uğraşacağına boş işlerle ülkemi meşgul eden o operatörlerin sattığı GPRS bağlantı paketini satın alıp kurmak zorunda kaldım. Bugün MB'larca boyuta ulaşan bir e-postayı almak için dahi yavaş kalan GPRS bağlantısı tabii ki hiçbir işimize yaramadı.

Şimdi misafirim de gitmişken ve biz bize kalmışken, buradan GSM operatörlerine seslenmek istiyorum. Ülkemizi yabancı bir turistin gözünde daha fazla rezil etmemek için bir misyon adamı olarak gidip o paketi satın almak zorunda kaldım ama şimdi hiçbir işime yaramıyor ve bu şeye ayda otuz lira, elli lira, yüz lira vermek de istemiyorum. Birini gönderin ve bu oyuncağınızı geri alın. Bunlarla uğraşacağınıza bana 3G için ne yaptığınızı anlatın.

MICROSOFT IMAGINE CUP

Dünya finali sonuçlandı

Microsoft'un uluslararası teknoloji yarışması Imagine Cup sonuçlandı. Dokuz dalda gerçekleştirilen Imagine Cup 2008'in Paris'teki dünya finallerine 61 ülke ve bölgeden 370 öğrenci katıldı.

Imagine Cup 2008'de "Sürdürülebilir çevre için teknolojinin kullanıldığı bir dünya düşleyin" teması işlendi. Yazılım Tasarımı dalında Türkiye'yi temsil eden L'orientalis projesi beğeni toplarken, Türkiye'yi Kısa Film dalında temsil eden Ottomans ekibi 5.466 başvuru içinde ilk altı arasına girdi.

Windows Live dalında yarışan İTÜ öğrencileri ise i'mParent projesi ile ilk üçe kaldı.

Microsoft'un 16 yaşın üstündeki öğrenciler için dünya çapında 6 yıldır düzenlediği teknoloji yarışması Imagine Cup 2008 finali 8 Temmuz Salı günü sonuçlandı. Fransa'nın başkenti Paris'te yapılan yarışmada Avustralya'dan SOAK ekibi "Yazılım Tasarımı" dalında 15.000 dolarlık büyük ödülü kazandı.

BİLGİ İÇİN: www.microsoft.com

BUNA KİM İNANIR?

Tek kullanımlık SD kart

SanDisk, üzerine sadece bir kez veri yazılabilen yeni bellek kartı SD WORM'u resmi olarak duyurdu. Standart bir SD kartı andıran ürün, aslında mantık olarak tek bir kere yazılabilen CD-R'lara benzetilebilir. Yani kart üzerine aktarılan veriler daha sonra silinmiyor veya mevcut verilerin üzerine yenileri yazılamıyor. Zaten WORM kısaltması da bu durumu anlatmak için kullanılmış (Write Once, Read Many - Bir kere yazın, her zaman okuyun).

SanDisk'in belirttiğine göre, SDWORM bellek kartları 100 yıl boyunca üzerlerindeki verileri saklayabiliyor. Tabii bunun için doğru şartlarda korunması şart. Yurtdışında sıklıkla kullanılan oy verme makineleri, saklanması gereken ve üzerinde değişiklik yapılmaması gereken mahkeme kayıtları, uçakların kara kutuları ya da gizli devlet bilgileri, SD WORM için en uygun kullanım alanlarından birkaçı gibi görünüyor.

BİLGİ İÇİN: www.sandisk.com

EN TAZE WINDOWS

Windows 8 hazırlığı başladı

Daha Vista'nın yerine geçecek Windows 7 ortada yokken, Windows 7'nin de yerini alacak yeni nesil işletim sistemi üzerinde çalışmalar başladı. Microsoft kapalı kapılar ardında Midori isminde, Windows 7'nin halefini miras alacak olan bir işletim sistemi üzerinde çalışıyor. Şimdiye Microsoft uzmanı Mary-Jo Foley yeni detayları açığa çıkardı.

Foley weblogu'nda Midori'yi özellikle programcılar için enteresan kılacak olan RedHawk ve MinSafe adındaki iki bileşenden bahsediyor. RedHawk, geliştirici araçlarına ait yeni Managed Code'un ismi, MinSafe ise Windows tarafındaki zıtlığı temsil ediyor. Midori geliştiricileri Windows'un geri uyumluluğuna dikkat etmek zorunda kalmayacaklar, bilakis işletim sistemini temelden itibaren yeniden tasar-

layacaklar. Böylece Windows tarihinden kalma eski yüklerin sırtlanılmasına gerek kalmayacak. Sonuç: Midori daha esnek, kararlı ve bu sayede rekabete daha elverişli olacak.

Foley'in bildirdiğine göre

RedHawk ve MinSafe, Windows 8'de, yani Windows 7'nin halefinde de kullanılacak. İlk bilgilere göre Windows 8, üç ya da dört yıl içinde çıkabilir.

BİLGİ İÇİN: www.microsoft.com

APPLE

Yeni iTunes en iyi marka

Zayıf bir start ve cılız bir sunumdan sonra, Apple'ın internet müzik dükkanı şimdilerde film servisiyle de başarısını kutluyor. Aradan geçen süre zarfında yüklenen film sayısı 50.000'e ulaştı. Müşteriler TV dizilerinden 20.000 bölüm ve yine 350'si yüksek çözünürlükte olan 2.000 film arasından seçim yapabiliyor. Şarkı dosyalarında da, hizmetin başlamasından bu yana bir milyar indirme ile oldukça yüksek bir noktaya ulaşılmış durumda. Rakamlar Apple'ın ABD'de piyasa liderliğine oynadığını gösteriyor. Dört milyar şarkılık hedef ancak Ocak 2008'de Apple tarafından kırılıldı.

Buna karşılık ilk bir milyar için iTunes daha neredeyse üç yıla ihtiyaç duyuyor.

BİLGİ İÇİN: www.apple.com

SAMSUNG I900 OMNIA

Kamera, telefon, bilgisayar

Samsung i900, yüksek performanslı iş içeriğini, maksimum dinamik multimedya deneyimi ve Wi-Fi özelliği ile bir arada sunuyor. Latince'de "her şey", Arapça'da "dilek" anlamına gelen Omnia, Eylül ayından itibaren Türkçe dil desteğiyle ülkemizde de satışa sunulacak. Dokunmatik arayüzü sayesinde yeni Samsung i900, kullanıcıların Microsoft Outlook, PowerPoint, Excel ve Word gibi ofis uygulamalarını masaüstü bilgisayarlara benzer bir deneyimle kontrol etmelerine olanak veriyor. Windows Mobile 6.1 Professional İşletim Sistemini kullanan Samsung i900, kullanıcıların Microsoft Office dosyalarına yalnızca erişimine değil, bunun yanı sıra yeni

dosyalar oluşturma ve mevcut dosyaları düzenlemelerine olanak veriyor. Samsung i900'ün düzüstü bilgisayarlara benzer optik faresi, menüler arası gezinmeyi kolaylaştırırken, tek elle konforlu bir kullanım sunuyor. Samsung i900, 3,2 inçlik WQVGA LCD ekranı sayesinde en üst seviyede dijital eğlence olanağı sunuyor. DivX, XviD ve diğer video biçimlerini destekleyen MultiCodec teknolojisi, dosyaların biçim dönüşümleri sırasında oluşabilecek karışıklığı ortadan kaldırıyor. MP3, farklı biçimlerdeki video ve fotoğraf dosyalarını destekleyen i900 FM radyo'suyla da kullanıcılara eksiksiz bir eğlence deneyimi vaat ediyor. Kullanıcılar aynı zamanda daha uzun süreli çalma ve oynatma için uzun ömürlü, telefonundan ayrılarak istenildiğinde yeniisiyle değiştirilebilen batarya-

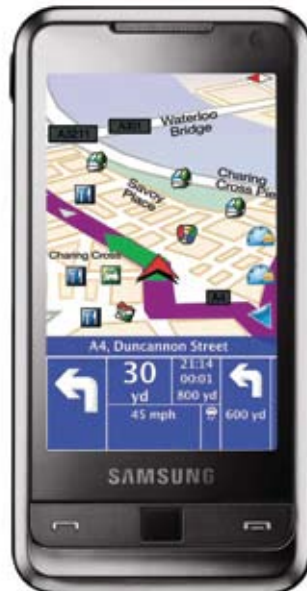
nın güvencesine sahip oluyorlar. Samsung i900 'da ayrıca otomatik fokus (AF), yüz ve gülümseme tanıma özellikleri ile otomatik panoramik çekim özelliklerini barındıran 5 megapikselli bir kamera bulunuyor. Ürünün

16 GB'lık cömert dâhili hafızası dijital dosyalar için geniş depolama alanı sunuyor. Hafıza, gerek duyulursa microSD kart ile genişletilebiliyor. Kullanıcıların seyahatleri sırasında gidecekleri yeri kolaylıkla bulabilmelerini sağlayan, navigasyon ve Geo İzleme uygulamalarını barındıran GPS sistemi de, i900'nün standart özelliklerini arasında gösteriliyor.

Kullanıcı dostu TouchWiz!

Samsung'un TouchWiz kullanıcı arayüzü, veri ve metin girişini kolaylaştırıyor. Kişiselleştirilebilen kısayol grafik simgeleri sayesinde, kullanıcılar cep telefonlarını kullanma şekillerini kendi kişisel tercihlerine göre düzenleyebiliyor. Samsung i900'ün dokunmatik ekranı sezgisel tıklama, sürük ve bırak işlemlerini ekrandaki Q klavyesi sayesinde de yapabiliyor.

BİLGİ İÇİN: www.samsung.com.tr

Geleceğin video standardı: DisplayPort

“Bir arabirim daha mı?” diye şikayet ettiğinizi duyar gibiyiz. Peki, bu seferki ne için? CHIP yeni bağlantıyı başarıya kavuşturacak **TEKNOLOJİK AYRINTILARI** inceliyor. BARIŞ EMRE ALKIM / DW

DisplayPort logosu Soldaki iki tane artı işareti dijital video standartları DVI ve ADMI desteğini ifade ediyor.

Hepimiz biliyoruz ki BT teknolojisinin en çok sevdiği şey yeni standartlar. İsterse eskisi yerine oturmamış olsun, fark etmiyor. Bu durum video arabirimleri için de geçerli. Analog VGA standardının yerine DVI gelir gelmez, tüketici elektroniği cephesinden HDMI çıktı.

Ocak ayından bu yana ise piyasada yeni bir bağlantı noktası var. DisplayPort (DP) arabirimine sahip ilk aygıtlar piyasada boy gösteriyor. Endüstri birliği VESA'nın isteklerine uygun bir şekilde, DP'nin ardında Intel, AMD, Dell ve Samsung gibi önde gelen BT firmaları var. DP'nin “modası geçmiş” VGA ve DVI biçimlerinin yerini alması bekleniyor. Bu durumda, en azından HDMI ile aynı miktarda kullanılacak demektir. Yalnız DisplayPort'un şöyle bir avantajı var: HDMI'nin aksine, DisplayPort lisans öde-

meksizin istenilen miktarda üretilebiliyor. Bu yeni video bağlantısı, bu şekilde üreticilerin kâr marjını yükseltiyor ve diğer yandan son kullanıcı için aygıt fiyatlarını aşağı çekiyor. Aynı zamanda, DisplayPort bir dizi de teknolojik yenilikle geliyor. Bu yenilikler Ocak ayında standardın 1.1 sürümüyle belirlendi.

15 metreye varan kablo: DisplayPort mesafede HDMI'den üstün

İlk artıyı görmek için boyutlara bakmak yeterli. DisplayPort, DVI portundan hatırı sayılır oranda küçük. Böylelikle bir dizüstü bilgisayara iki port sığdırılabilir, hatta bir PC slotuna dört port yerleştirilebilir. Bir diğer büyük avantaj ise DP bağlantısının tıpkı ağ kablolarında olduğu gibi, yerine “tık” sesiyle oturan tırnaklara sahip olması. Bu, bağlantının sağlam olmasını sağlıyor ve HDMI'deki gibi kabloların sıkılması derdi ortadan kalkıyor. Kabloyu çıkaracağınız zaman bağlantının tepesindeki tırnağa bastırıp öyle çekiyorsunuz.

Ama dış özellikleri bir yana, DisplayPort bunlar olmadan da yenilikçi bir teknoloji sayılır. Veri iletim süreci mikro paketlerle gerçekleşiyor ve bu sayede girişim radyasyonuna karşı daha güvenli oluyor.

KARAR

DisplayPort, DVI'den daha küçük, HDMI'den ise biraz daha iyi. Yeni video standardının asıl faydası fiyatının düşüklüğü. Bu yüzden başa gürseceğini öngörebiliyoruz. Özellikle de geçiş yavaş olacağı için. DP ilk başta grafik kartlarında ve monitörlerde, geleneksel bağlantıların yanında yer alacak.

Arabirim	DisplayPort
Sinyal çiftleri	1,2 ya da 4
Maks. veri hızı	10,8 Gbit/sn
Maks. çözünürlükler	2 metreye kadar: 2.560 x 1.600 (4 kanal), 1.920 x 1.200 (2 kanal), 1.280 x 1.024 (1 kanal) 15 metreye kadar: 1.920 x 1.200 (4 kanal), 1.280 x 1.024 (2 kanal), 1.024 x 768 (1 kanal)
Hizmet kanalı	1 Mbit/sn (DDC için de)
Kanal kodlama	Kodlama
Kopya koruma	HDCP opsiyonel, DPCP opsiyonel
Aygıt iç girişi	●
Ses iletimi	●

BİLGİ

PIN yapılandırması: Görüntü için dört kanal

Bir DP bağlantısının 20 temas noktası var. Bunlardan dört devre çifti, kanallar için ayrılmış ve giriş ve çıkış bağlantılarında ters sırayla yer alıyorlar. Ses ve monitör verilerinin iletimi (Display Data Channel, DDC) iletimi için kullanılabilen 1 Mbit/sn

hızındaki hizmet kanalıysa iki temas noktasına sahip.

Ek bir bağlantı ise çalışma sırasında bağlantı, yani hot-plugging'in tanınması için kullanılıyor.

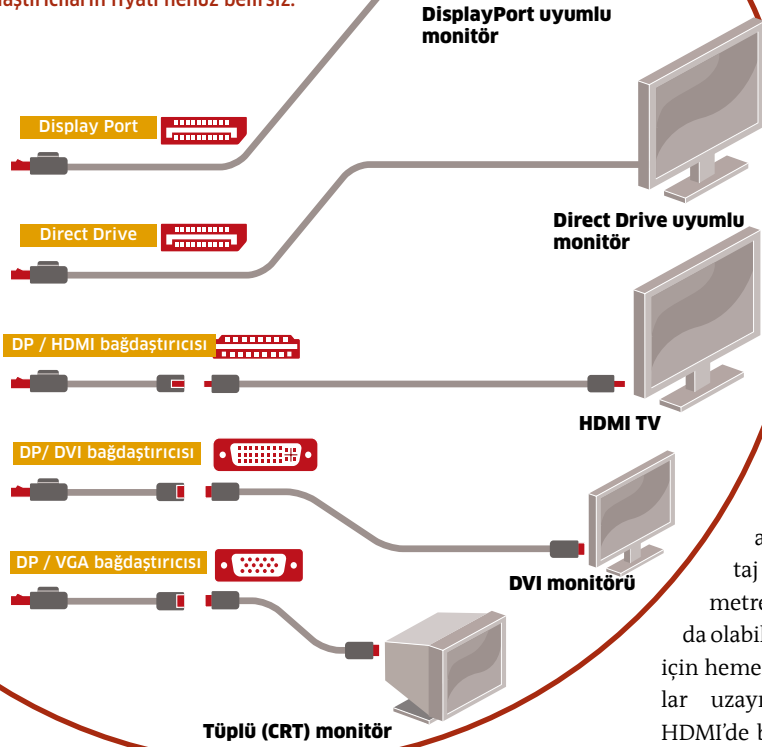
Bilgi için: www.displayport.org

DisplayPort-Stecker Boyutları HDMI portuna benziyor ama pratik bir tırnak sistemi var.

DisplayPort: Herkese hitap ediyor

Kullanıcının çıkış aygıtı hangi video arabirimine sahip olursa olsun, DisplayPort her şeye söz geçirebiliyor. DP, en iyi şekilde tam DP monitörlerle çalışıyor. HDMI, DVI ve VGA aygıtlarıyla bağdaştırıcı yardımıyla bağlanabiliyor. Ancak bu bağdaştırıcıların fiyatı henüz belirsiz.

Mikro paketler, eğer istenen çözünürlük gerektiriyorsa, dört kanal halinde iletiliyor. Eğer DP bağlantının iyi olduğuna (kablo kısaysa) kanaat getirirse veri aktarım hızı kanal başına 2,7 GB/sn olarak belirleniyor. Değilse, saniyede 1,62 Gbit'e düşüyor. Bu da 1.920 x 1.200 piksellik, bir başka deyişle 1.080p çözünürlüğü için yetiyor da artıyor bile. DisplayPort kablo uzunluğu konusunda da yabana atılmayacak bir avantaj sunuyor. Kablolar 15 metreye varan uzunluklarda olabiliyor. Bir karşılaştırma için hemen belirtelim ki, kablolar uzayınca sorun çıkaran HDMI'de bu değer en fazla beş metre.

İlk Dell'in 30 inç 3008 WFP'si DisplayPort girişi ilk LCD'di.

dart olan LVDS denetiminin yerini alacak. LVDS hem daha karmaşık hem de bu yüzden daha pahalı. DisplayPort büyük tasarruf sağlayabilir. Özellikle de TFT denetçisinden başka elektronik aksamı olmayan "direct drive monitor"lerde farkını gösterebilir. Böylelikle OSD (On Screen Display, ayarların ekranda gösterimi) de ortadan kalkabilecek zira tüm görüntü parametreleri grafik kartı aracılığıyla kontrol edilebilecek.

Pazarda büyük atak: Intel, AMD ve nVidia iş üstünde

AMD/ATI, DisplayPort standardını mevcut Radeon HD 3000 (3450 / 3650) yonga ailesiyle zaten destekliyor. nVidia'nın DisplayPort bağlantılı ilk kartları ise piyasaya çıktı bile (Geforce 9000 yongalı, örneğin 9600 GT). Intel, 45 serisi yonga seti ve bu yaz çıkması beklenen Centri-no 2 dizüstülerinde DisplayPort desteği sunmak istiyor. Böylece DisplayPort bağlantısı kullanan 30 inçlik harici ekranlarda 2.560 x 1.600 piksellik görüntüyü sorunsuzca oluşturmak mümkün olacak. Ya da herhangi bir düz ekrana bağlamak için bağdaştırıcı kullanılabilecek.

Gelecek sürümlerde DisplayPort destekli düz ekranları seri olarak bağlamak mümkün olacak. Böylece görüntü kaynağından bir kablo çıkacak, ilk monitörden ikinciyi, ikinciden üçüncüye gidecek. Bu sırada 3B performansında bir düşüş olmayacak. Bu seri bağlantının DP talimatnamesine girip girmeyeceği belli değil.

balkim@chip.com.tr

HDMI	DVI	LVDS (Dizüstü TFT'leri)	VGA
3	3 (tekli bağlantı), 6 (çift bağlantı)	8	3
9,9 Gbit/sn	9,9 Gbit/sn	7,56 Gbit/sn	DAC'a göre değişiyor
2.560 x 1.600 (tekli bağlantı)	1.920 x 1.200 (tekli bağlantı), 2.560 x 1.600 (çift bağlantı)	1.920 x 1.200 (ekran boyutuna bağlı)	2.048 x 1.536
DDC	DDC	-	DDC
TMDS	TMDS	-	-
HDCP	Seçimlik HDCP	-	-
-	-	(özel)	-
●	-	-	-

● var - yok

DP fişi	PIN	Sinyal (Çıkış)	Sinyal (Giriş)
2	1	Power Out	Power Out
4	2	Power Out Return	Power Out Return
6	3	Hot Plug Detect	Hot Plug Detect
8	4	Aux Ch (n)	Aux Ch (n)
10	5	GND	GND
12	6	Aux Ch (p)	Aux Ch (p)
14	7	GND	GND
16	8	GND	GND
18	9	ML-Lane 3 (n)	ML-Lane 0 (p)
20	10	GND	GND
	11	ML-Lane 3 (p)	ML-Lane 0 (n)
	12	ML-Lane 2 (n)	ML-Lane 1 (p)
	13	GND	GND
	14	ML-Lane 2 (p)	ML-Lane 1 (n)
	15	ML-Lane 1 (n)	ML-Lane 2 (p)
	16	GND	GND
	17	ML-Lane 1 (p)	ML-Lane 2 (n)
	18	ML-Lane 0 (n)	ML-Lane 3 (p)
	19	GND	GND
	20	ML-Lane 0 (p)	ML-Lane 3 (n)

Kopyalamaya karşı koruma ve ses: DP hem maharetli hem ucuz

Dört veri kanalının yanı sıra, DisplayPort şu anda saniyede 1 Mbit veri aktarımına izin veren bir de hizmet kanalına (yardımcı kanal) sahip. Bu miktar hem ses iletimi hem de gözlem verilerinin (DDC) aktarılması için yeterli. Gelecekte hizmet kanalının 480 MB/sn hıza çıkması bekleniyor ve bu da USB 2.0 kadar hızlı demek. Ayrıca DisplayPort hot-plugging, yani aygıtlar çalışırken takılabilme özelliğine de sahip. Bunun için de ayrı bir bağlantı var. Elbette tüm yeni arabirimler gibi, o da kopyalamaya karşı korumaya sahip. DP aygıtları kopya korumalı HDMI içeriğini gösterebilecek. DP, HDCP'yi ve ek olarak adına DPCP (DisplayPort Content Protection, yani DisplayPort içerik koruması) denilen yöntemi destekliyor. Dizüstüler de DisplayPort'tan kârlı çıkacak. DisplayPort, günümüzde dizüstü bilgisayarlarda stan-

NORTON 2009 Windows ile barışık bir Norton

Norton'un yıllardır piyasada, kullanıcılar arasında, "Windows" işletim sistemini yavaşlatan yazılımlar ürettiği şikayeti, firmanın 2008 sürümlerini üretirken optimizasyon yapmasına neden olmuştu. Şimdi, 2009'da da korusuna yazılımlarını bir adım öteye taşıyacağını söyleyen Symantec, "performans"ı yazılımları için anahtar kelime olarak görüyor. Tüketici Ürünleri başkan yardımcısı Rowan Trollope'a göre, şirketin ana hedefi 'en hızlı güvenlik yazılımı ortaya çıkarmak'. Norton, NIS 2009 ve NAV 2009'un beta sürümlerini de (İngilizce, Almanca ve Japonca) download'a açtı. İki ürünün de ortak özelliği, bellek ve HDD kullanım oranını da düşüren yaklaşık 300 noktada performansa bağlı iyileştirmelerin yapılması.

BİLGİ İÇİN: www.symantec.com.tr

GOOGLE FACEBOOK'A RAKİP iGoogle vs. Facebook

Google'ın iGoogle sayfasına eklediği yeni özellikler arasında chat, aktivite akışı ve başlangıç sayfasındaki gadget'lar için yeni bir arayüz bulunuyor. iGoogle gadget'ların ev sahipliği yapan iGoogle arayüzünün yeni ismi Canvas. Bu da Facebook gibi renkli ve etkileşimli kişisel sayfalar geliştirmeye imkan sağlıyor. Bu gelişme de iGoogle'ı Facebook'a rakip yapıyor.

BİLGİ İÇİN: www.google.com/ig

MAXIMUS II FORMULA

Asus'tan yeni anakart

ASUS, ASUS ROG Maximus II Formula serisi anakartları duyurdu. P45 yonga seti ve DDRII gibi son teknoloji ürünleriyle donatılmış olan bu anakart mükemmel oyun performansı sunuyor. Dâhili SupremeFX X-Fi ses kartının ses özellikleriyle desteklenen anakart, CPU Level Up teknolojisiyle işlemcinin saat hızını karmaşık ayarlara gerek kalmadan düzenleyerek bilgisayarın hızını artırıyor. Tüm bunların yanında Extreme Engine güç tasarımı, sistemin kararlı çalışması için gerilimi ayarlayarak seçilen BIOS ayarlarına göre düzenleme yapıyor. Republic of Gamers (Oyuncu Cumhuriyeti -ROG) markası en iyi oyunculara rakipsiz oyun deneyimi sunmak için yaratılmış. CPU Level Up teknolojisiyle oyuncular işlemcilerinin hızını

kendi ihtiyaçları doğrultusunda ve karmaşık hız aşırma ayarlarıyla uğraşmadan rahatlıkla arttırabiliyorlar. Bunun için tek yapmaları gereken BIOS'ta bulunan işlemci listesinden bir model beğenmek. Bu seçim yapıldığı anda belirlenen hız için gerekli tüm ayarlar otomatik olarak yapılıyor. ROG Extreme Engine, ASUS'un köklü mühendislik deneyiminin son ürünlerinden bir tanesi. Extreme Engine, meraklısına büyük oranda hız aşırma yapma olanağı tanıyan çok fazlı (multi-phase) güç devresi tasarımıyla meydana geliyor. Rakamlarla belirtmek gerekirse bu tasarımda 16 faz işlemciye, 2 faz belleğe ve 3 faz da kuzey köprüsüne ait.

Bir yonganın veya işlemcinin güç devrelerindeki faz sayısı ne

kadar çok olursa, normalden yüksek hızlarda aynı derecede kararlı çalışıyor. Üstelik bu çok fazlı Extreme Engine tasarımı kullanıcıların BIOS'tan daha yüksek gerilim değerleri seçmelerine olanak tanıyor. Bununla beraber Extreme Engine sayesinde güç verimliliği %96'ya ulaşırken, boşta çalışmada otomatik güç kısma özelliği sayesinde büyük oranda enerji tasarrufu sağlanıyor.

BİLGİ İÇİN: www.asus.com.tr

ÇOCUKLU AİLELERE ÖZEL EV TELEFONU

Siemens Gigaset E450

Siemens'in tasarladığı ev telefonu Gigaset E450 şoka, toza ve su sıçramalarına karşı ekstra dayanıklılıklarıyla dikkat çekiyor. Telefon ayrıca bebek telsizi, renkli ekran, ahizesiz görüşme, SMS işlevi ve geniş telefon rehberi gibi aile hayatını kolaylaştıran pek çok özellik sunuyor. Bebek odası özelliği aktive edildiğinde telefon odanın içindeki seslere duyarlı hale geliyor ve herhangi bir ses algıladığında kaydettiğiniz numarayı arayarak size odadaki sesi dinletiyor. Örneğin cep telefonunuzu arayarak bebeğinizin uyandığını haber verebiliyor. Bu arada bebeğinizi çalan telefonlardan rahatsız olmasın diye kendini sessiz moda alıyor ve dışardan gelen aramaları sadece ışıklı uyarı ile gösteriyor. E450'in ahizesiz konuşma özelliği sayesinde, örneğin mutfakta pasta yaparken

ya da çocuklarınızla ilgilenirken dostlarınızla sohbet etme imkânına sahip olabiliyorsunuz. Işıklı tuş takımı, kolay menüsü ve büyük renkli ekranı ile E450 tüm ailenin rahatlıkla kullanılabileceği bir telefon. Gigaset E450'in bir diğer özelliği ise, 150 adet isim ve numara kaydetme imkanı sunan geniş telefon rehberi.

Fiyat:199 YTL

BİLGİ İÇİN: www.siemens.com.tr

PHILIPS BUBBLES

Yumuşak, renkli ve rahat

Her marka MP3 çalarla uyumlu olan Philips Bubbles kulaklıklar, süper yumuşak kauçuk kapakları sayesinde kulaklarınızı rahatsız etmiyor. Dayanıklı Flexi-Grip özelliği ile güçlü ve esnek bir bağlantı sağlayan Philips'in yeni tasarımı olan yumuşak Bubbles kulaklıklar, mini kablo tutucusu sayesinde daha fazla kablo yönetmenize olanak tanıyor. Kullanımı kolay Philips Bubbles kulaklıkların üzerindeki hava çıkış kanalları hava sirkülasyonu sağlayarak mükemmel ses kalitesi sunuyor. Philips Bubbles kulaklıkların müzik paylaşım adaptörü müziğinizi paylaşma fırsatı sunuyor.

BİLGİ İÇİN: www.philips.com.tr

READ.ME

MAHMUT KARSLIOĞLU, mkars@chip.com.tr

Reklâm yapmayan her zaman kaybeder

Teknoloji marketlerinde iyi ve kötüyü nasıl ayırırsınız?

Diyeelim ki gıda alışverişi yapmak için büyük bir markete gittiniz. Elinizde ürünlerin listesi, raflar arasında dolaşırken alacağınız markaya nasıl karar verirsiniz? Tabii ki bütçe her zaman önemlidir. Fiyatın ilk sırada olacağına eminim. Ancak aynı ya da yakın fiyata sahip olanlar arasında seçim yapmanız gerekirse ya da parası önemli değil en iyisi olsun diyorsanız emin olun markası bir yerlerden kulağınıza tanıdık gelen ürünün şansı daha fazla olacaktır. Çünkü bilinen markalar her zaman daha fazla güven telkin ederler. Bu onların en iyisi olduğunu göstermez ama en azından reklam verecek kadar ürünlerine güvendiklerinden emin olabilirsiniz. Reklam yapmak marka bilinirliği için başvurulacak ilk yöntemlerden biridir. Bu şekilde bir firma piyasaya ürünü ilk defa sunuyor olsa bile avantajlı konuma gelebilir. Eğer ürün başarılı ise iyi bir ilk izlenimle birlikte başarıyı devam ettirmemek için neredeyse hiçbir engel kalmayacaktır. Piyasada benzer türde ürünler varsa alışkanlıkların yıkılması zaman alabilir. Bu noktada sadece rakip firma da reklam yapıyorsa işler zorlaşacaktır. Sonuç olarak reklâmın gücü pek inkar edilebilecek türden değildir. Günümüzde sektör lideri olmasına rağmen reklâm için hala büyük bütçeler ayıran firmaların olması da herhalde bunun en büyük ispatı olacaktır.

"Bu detayları firmalar düşünsün, biz hala içinde daha az reklâm olan dergi istiyoruz" diye düşünebilirsiniz. Bize arada sırada gelen e-postalardan böyle düşünenler olduğunu biliyoruz. Ancak ben aslında reklamlara daha farklı bir gözle bakmanız gerektiğini düşünüyorum. Çünkü doğru bir şekilde değerlendirildiğinde bu reklamların sizin için en az dergideki içerik kadar yararlı olabileceğine eminim.

Google, Microsoft ve benzeri pek de reklam yapmaya ihtiyacı olmayan dünya devlerini bir kenara bırakırsak firmaların büyük bir çoğunun hem marka bilinirliğinin devamı hem de yeni ürünlerinin tanıtımı için çeşitli reklamlarla dergilerde

boy gösterdiğini tanık olabilirsiniz. Sürekli dergi alıyorsanız geçmişe doğru bu firmaları takip edin. Gelecekte de bu sektörde var olmayı düşünenlerin istikrarlı bir şekilde sürekli çeşitli reklamlarla görünür kalmaya çalıştıklarını fark edeceksiniz. Bu istikrar aslında o firmanın ne kadar güvenilir olduğunun da bir göstergesidir. Özellikle teknoloji ürünü satın alırken gelecekte yaşayabileceğiniz olası bir problemde ya da teknik destek almak istediğinizde firmanın hala faaliyet gösteriyor olmasını istemek en doğal hakkınızdır. Dergimizde yer alan karşılaştırmalı testler ve donanım incelemeleri ile hangi ürünü alacağınız konusunda size sürekli yol göstermeye çalışıyoruz. Ürün alacağınız güvenilir markayı seçerken ise artık dikkat edeceğiniz kriterler arasına lütfen bunu farkı da ekleyin. Tabi bir de market alışverişi konusu var. Günümüzde teknoloji marketlerinin de diğer süper

İstikrarlı reklam çalışması firmaların güvenilirliğinin de en büyük kanıtı

marketlerden pek bir farkı kalmadı. Artık aradığınız her ürüne ait farklı markaları tek bir rafta yan yana bulmak mümkün. Kimse bunun pratik bir şey olmadığını iddia edemez. Ancak bu şekilde yapılacak

alışverişte çok dikkatli olmak gerektiğini de söylemem gerekiyor. Çünkü teknoloji marketleri bu işe büyük yatırımlar yapmış, markasının arkasında duran firmalar ile Çin'den bir parti ürün alıp kendi yerli markası altında sattıktan sonra ortadan kaybolacak firmaların ürünleri yan yana sergilemekte bir sakınca görmüyor. Öyle anlık satış yapıp, vurgun yaptıktan sonra ortadan kaybolacak firmalar hiçbir zaman uzun soluklu pazarlama ve reklam çalışmaları ile uğraşmayacaklardır. Bu şekilde CHIP'teki güvenilir satın alma danışmanlarına ek olarak her zaman reklamları da takip eden okurların teknoloji marketlerinde yanlış ürün seçimi yapma ihtimalleri de neredeyse ortadan kalkmış olacaktır. Umarım bu sektördeki büyük firmalar da değer verdiğimiz markalarını bilişim dünyasına katılan yeni kullanıcılara tanıtmak için pazarlama ve reklam çalışmalarına devam edip bu konuda kendi üzerlerine düşeni yaparlar.

ZYWALL USG

ZyXEL'den güvenlik paketi

Genişbant erişim çözümleri alanında dünya lideri konumunda bulunan ve ülkemizde de 1 milyonu aşkın ADSL kullanıcısı tarafından tercih edilen ZyXEL, firewall ürünleriyle hem kurumsal hem de bireysel kullanıcıları kaliteli, güvenli ve hızlı internet erişimiyle tanıştırıyor. Dünyanın ilk taşınabilir kişisel güvenlik duvarı olan ZyXEL'in firewall ürün grubu ZyWALL USG Serisi, gizlilik, bütünlük, erişilebilirlik, sorumluluk ve kimlik doğrulama gibi pek çok alanda eksiksiz güvenlik sunuyor. Tüm ZyXEL ürünleri gibi ayrıntılı Ar-Ge çalışmalarıyla hayata geçirilen ZyWALL USG serisi, güvenlik özelliklerinin dışında 5 yıl garanti, tümü ücretsiz olan firmware/yazılım güncellemesi, ücretsiz Antispam lisans hizmeti, ücretsiz raporlama hizmeti, Kaspersky antivirus, BlueCoat içerik filtreleme ve IDP yazılımlarıyla internette gerçek güvenliğin rahatlığını sunuyor.

ZyXEL, satış sonrası profesyonel desteğiyle yalnızca büyük şirketler için değil KOBİ'ler ve bireysel kullanıcılar bazında da hizmet sunuyor. ZyWALL USG serisi, giriş seviyesi de dahil olmak üzere tüm segmentinde yer alan SSL ve VPN uygulamalarıyla, internet erişimi olan her yerden, herhangi bir ek yazılıma ihtiyaç duymadan güvenli olarak hedef noktaya ulaşılmasını sağlıyor. Arayüzü, sistem parametreleri ve servisleriyle en yoğun ağ trafiğine cevap verebilecek şekilde tasarlanan ZyWALL USG serisi, kurumsal güvenlik konusunda da iddialı olduğunu gösteriyor.

ZyXEL USG Serisi, Gigabit Ethernet portlarından oluşan arayüzüyle de rakiplerinden ayrılıyor. Özellikle yerel ağda yapılan bilgisayarlar arasındaki güvenlik kontrolü uygulamalarında standart erişim portlarına sahip ürünlerden 10 kat daha yüksek hız sunuyor. Böylece ZyWALL, internette en önemli öğelerin başında gelen "güvenlik"ten sonra "hız" konusunda da başarısını kanıtıyor. ZyXEL'in firewall ürünleri antivirus, içerik filtreleme ve antispam gibi zengin yazılım desteğinin yanı sıra uygun lisans fiyatları da sunuyor.

BİLGİ İÇİN: www.zyxel.com.tr

MOBİL İŞLETİM SİSTEMİ

Google'ın Android'i internette

Google geçen Kasım ayında cep telefonuna dair esrar perdesini araladığında büyük sürpriz yaşanmıştı. Arama devi uzun süredir beklenen telefonun yerine, arama makinesi iyileştirilmiş internet ve navigasyon özellikleriyle etiketlenen cep telefonları için Linux temelli bir açık kaynak kodlu işletim sistemi tanıttı. Android olarak adlandırılan OS ancak yıl sonunda hazır olacak. Ancak internette çoktan yazılım dolaş-

Güzel görünüş Android henüz web bağlantılarını yapılandıramıyor. Google sayfası ise yüklü geliyor.

maya başladı bile. CHIP olarak Android'i çoktan kurduk. Test için sistemin bir önceki alfa sürümünü bir el bilgisayarı üzerinde oynattık. Open Handset Alliance'da Google'ın yanı sıra HTC de çalıştığından, programcılar android'i HTC cep telefonlarıyla uyumlu olarak çalıştırabili.

Şu sıralar yeni OS eski Windows Mobile'in yerini tutmuyor; Google'ın sistemi Windows'ta çalışan bir program gibi ön yüklemeyle açılıyor. Bu işlem testte sorunsuzca ve görece çabuk gerçekleştirildi. Derli toplu grafik arayüz, dokunmatik ekran yoluyla kullanılabilir. Oysa entegre uygulamalarda yazılım o kadar başarılı değildi: Uzmanlar testin bu aşamasında ne telefon edebildiler, ne de entegre tarayıcı ya da Google Maps'i kullanabildiler. Ayrıca yazılım, cep telefonunun

Android CHIP Google'ın cep telefonu OS Android Test Merkezi'mizde çoktan hayata geçti.

W-LAN yongasını da tanımadı. Üstelik işletim sisteminin terk edilmesi yalnızca bir Softreset üzerinden olanaklı.

SONUÇ: Android, yalnızca arayüzü hakkında izlenim edinmek isteyen teknoloji tutkunları için anlam ifade ediyor. Ancak yazılım hızla gelişiyor; neredeyse her hafta firmware'in elden geçirilmiş bir sürümü yayınlanıyor. Görünen o ki bu yıl Windows Mobile 7 ile Google Android'in kapaşıma yılı olacak.

BİLGİ İÇİN: forum.xda-developers.com

ORİGAMİK VİSTA

Microsoft dokunmatik ekranla uyumlu

Yazılım Vista'yı dokunmatik ekran için uyarlıyor. Kurulumdan sonra çeşitli uygulamalar parmak tıklaması ile kullanılabilir. Tabii bu iş için dokunmatik bir ekrana ihtiyaç var. Uygulamaların çoğu özellikle UMPS'leri kullanımı için geliştirilmiş. Örneğin parolalar, temasın yardımıyla resimlere entegre edilebiliyor. Akabinde parolaları girmek için, resmin önceden saptanmış yerleri doğru sırada tuşlanmış olmak zorunda.

BİLGİ İÇİN: www.microsoft.com

BEDAVA OFİS YAZILIMI

IBM Lotus Symphony

Açık doküman biçimiyle çalışan ofis yazılımları yeni bir döneme giriyor. IBM, yaptığı açıklamayla kurumsal anlamda geliştirilmiş Lotus Symphony'nin betasının tamamladığını ve 1.0 sürümünü kullanıcılara sunduğunu açıkladı. Lotus Symphony, www.lotus.com adresinden bedava olarak indirilebiliyor ve sorular anında yetkililer tarafından online olarak yanıtlanabiliyor. Ayrıca IBM, bedeli karşılığında firmalara doğrudan Lotus Symphony desteği de veriyor. Yapılan açıklamaya göre 20.000 çalışanı bulunan bir firma Lotus Symphony kullandığında alternatiflerine göre 8 milyon dolar lisans gideri ve 4 milyon dolar yazılım güncelleme üzerinden tasarruf sağlamış oluyor.

Lotus Symphony'nin şu ana kadar 1 milyon kişi tarafından

betası kullanıldı. Aralarında Türkçenin de bulunduğu 24 dile çevrildi. Yazılımı kurup yükleyen firmaların büyük kısmı lisanslarını değiştirmeye başladı. Dünya üzerinde 1 milyon kişi tarafından incelenen ve açıkları kapatılan bu program açık doküman biçimi kullanmaya başlayan ofisler tarafından özellikle tercih edilmeye başlandı. Lotus Symphony kullanıcıları ofis yazılımlarında ihtiyaçları olan her şeyi gerçekleştirebiliyor. Doküman, sunum ve tablo hazırlayabilen Symphony, Datamation Magazine tarafından 2008 yılının yazılımı seçildi. Şu anda Linux ve Windows platformlarında çalışabilen Symphony, çok yakın bir zamanda Mac OS desteği de vermeye başlayacak.

Yeni gelişen teknolojilerle de

uyumlu olan Symphony, web 2.0 uygulamalarını destekliyor olması ile öne çıkıyor. Kullanıcılar fikirlerini ve önerilerini internet sitesine ekleyebiliyor ve bilgiler daha sonra wikipedia üzerinden diğer kullanıcılarla paylaşıyor. Bu ve bunun gibi birçok özelliği bünyesinde bulunduran Lotus Symphony, en küçük firmalardan dev şirketlere kadar kurumsal ve bireysel anlamda herkesin kullanımına uygun.

Konu hakkında yorum yapan IBM Türk Lotus Satış Yöneticisi Murat Tüzüm: "Artık kullanıcılar ofis yazılımlarına çok yüksek bedeller ödemek istemiyorlar. Bununla birlikte sorun yaşadıkların-

da kurumsal olarak muhatap bulabilecekleri bir ürün arıyorlar. IBM, Lotus Symphony ile ücretsiz ürün ve talep eden firmalara ücretli teknik destek uygulamasını sunuyor. Symphony ücretsiz olmasının yanı sıra, uluslararası standart kurumunun kabul ettiği open document biçimini (ODF) destekleyerek, firmalara daha esnek bir çalışma olanağı sunuyor. ODF desteğinin yanı sıra Lotus Symphony MS Office'in dosya biçimlerini destekliyor ve tam entegre çalışıyor.

IBM'in yeni yazılımını dergile beraber verilen bu ayki DVD'mizde de bulabilirsiniz.

BİLGİ İÇİN: www.lotus.com

KISA KISA

NINTENDO ÖRNEK OLUYOR

Söylentilere göre Sony, Nintendo'nun Wii konsolunun harekete duyarlı Wimote'una hayli benzeyen bir Playstation 3 aygıtı üzerinde yoğun biçimde çalışıyor. Ama Sony'nin aracı iki bölüme ayrılacak, Wii'de bazı oyunlar ek bir denetleyici gerektiriyor. Microsoft cephesi de hareketli. Yazılım devi Xbox için benzer bir Gamepad hazırlıyor. Orijinal Wii uzman basında ve oyuncularla geliştirilen orijinal kumandası nedeniyle oldukça fazla övgü topluyor.

BİLGİ İÇİN: www.playstation.com

SKYPE'İN BETASI ÇIKTI

İnternet üzerinden sesli ve görüntülü telefon görüşmesi yapmaya fırsat veren Skype 3'den yaklaşık bir buçuk yıl sonra geliştiriciler dördüncü sürümün betasını yayına hazırladı. En büyük yenilik derli toplu arayüz. Ancak örneğin telefonla aramayı iletmek gibi henüz tüm özellikler entegre edilmiş değil.

BİLGİ İÇİN: www.skype.com

ZYXEL WLAN KAMERA

Zyxel internet üzerinden yönetilebilen W-LAN'lı bir gözetleme kamerası tanıttı. Zyxel'in V750W adlı modeline mikrofonun yanı sıra bir de hoparlör monte edilmiş. Böylelikle ebeveynler yalnızca evde işlerin yolunda gidip gitmediğini kontrol etmekle kalmıyor, aynı zamanda çocuk bakıcısı ile telefonla konuşabiliyor. Kamera, hareketler üzerine bilgi isteyen harici bir algılayıcıyla bağlantılandırılabilir. Cihazın çıkış tarihi henüz belli değil.

BİLGİ İÇİN: www.zyxel.com

BLU RAY DVD'Yİ GERİDE BIRAKIYOR

Piyasa araştırmacısı Futuresource adlı şirket tarafından yayınlanan bir incelemeye göre Sony'nin ürettiği Blu-ray Avrupa'daki piyasaya sürülme aşamasında DVD'nin ilk piyasaya ilk sürümüne oranla daha çok satıyor. Blu-ray çalarlar geçtiğimiz üç yılda çoktan 10 milyon üzerinde satış rakamına ulaşmış. 1999 yılında piyasaya sürüldüğünde, DVD çalar ürün yelpazesinden ancak 1,6 milyon satılmıştı.

BİLGİ İÇİN: futuresourceconsulting.com

EK RAN KARTINI GÜÇLENDİREN ANAKART

Gigabyte'tan yeni bir teknoloji

Gigabyte, DirectX 10 desteği ile AMD AM2+ platformu için geliştirilmiş tümleşik grafik performans ve 3B grafik performansında %10'a kadar ek artış sağlayan 128MB yerleşik DDR3 SidePort bellek içeren yeni GA-MA78GPM-DS2H ile AMD 780G çözümler serisini tanıttı.

GA-MA78GM-S2H'nin izinde giden Gigabyte GA-MA78GPM-DS2H de AMD 780G yonga setini destekliyor ve AMD AM2 Athlon işlemcilerle desteğin yanı sıra düşük gecikme süreli en yeni AMD AM2+ platformu, yüksek bant genişlikli (5200MT/s) Hyper Transport 3.0 teknolojisi ile üstün performans sağlıyor. 4+1 güç fazı tasarımına sahip olan GA-MA78GPM-DS2H, yüksek Thermal Design Power (TDP) (Termal Güç Tasarımı) 125W AMD işlemcileri tam destekliyor.

Gigabyte GA-MA78GPM-DS2H'nin temelinde, DirectX 10 grafik, Shader Model 4.0 ve OpenGL2.0 desteği ile, artırılmış genel görsel deneyimi için daha fazla ayrıntı ve gerçekçilik veren ATI Radeon HD 3200 grafik çekirdeği bulunuyor. Gigabyte, 1066MHz veya 1333MHz'de (OC) çalışan tümleşik 128MB DDR3 SidePort belleği dahil ederek, ATI Radeon 3200'ün grafik performansını daha da artırıyor. Paylaşılan sistem belleği yerine SidePort bellek kullanılarak, entegre grafik performansı %10'a kadar artırılıyor ve 2300 3DMark06 puanı alınıyor.

BİLGİ İÇİN: www.gigabyte.com.tr

VIDEO PLATFORMU

Etkileşimli Youtube

Video platformu YouTube'un en yeni özelliği Annotation'larla, artık kullanıcılar etkileşimli filmler oluşturabiliyor. Böylece video'lar kendi aralarında ya da başka web sayfalarıyla bağlantılandırılabilir; konuşma kabarcıkları üretilebilir ve notlar eklenebilir. Annotation'larla kullanıcı bir navigasyon yapısı oluşturabilir ve özelliklere işaret edebilir. Tüm bu işlemler sırasında kullanım oldukça basit: İstenen öğeler, video penceresine çekilecek, uygun bir biçimde derecelendirilecek ve metin eklenecek. Ardından web sitesi bağlantıları eklenebilir. Annotation'ların dezavantajı ise şu: Şimdiye kadar etkileşimli elemanlar yalnızca YouTube sayfasında işliyordu. Bir video diğer tarafa eklendiğinde yeni özellik maalesef bir daha kullanılmıyor.

BİLGİ İÇİN: www.youtube.com

SAMSUNG Hafif led projektörü

Samsung küçük ve hafif yeni LED projektörünü piyasaya sundu: DLP teknolojisine sahip Pocket Imager SP-P400B, yalnızca 90 gram ağırlığında ve 6,5 x 15 x 15 cm'lik boyutlarıyla bir avuç içine sığacak büyüklükte. Ürün öncelikle tanıtımlar için düşünülmüş. Yeni cihazdaki led tekniği sayesinde, bir lamba değişimi artık gerekmiyor. Bu teknik yoluyla işlem başlama ve soğutma aşamaları devre dışı bırakılmış. Projektörün en büyük dezavantajı, yalnızca 150 ANSI-lumen'lik düşük aydınlık değeri. Konvansiyonel projektörlerden bir hayli karanlık. Bu yüzden yalnızca karanlık mekanlarda kullanılabilir. SP-P400B 800 x 600 piksellik çözünürlüğe sahip.

Fiyat: Yaklaşık 700 Euro.

BİLGİ İÇİN: www.samsung.com

YENİ EKLENTİ

OpenOffice için PDF işleme

PDF dosyalarının sınırsız işlenmesi şimdiye kadar ücrete tabii programlarla mümkündü. Artık Sun ücretsiz yazılım OpenOffice için ücretsiz bir PDF eklentisini yayınlamaya hazır. PDF dosyaları işaret programı Draw ile açılabilir ve değiştirilebilir. Yayınlanan deneme sürümünde ne yazık ki kısıtlamalar mevcut: Belgeler yalnızca 1.4 PDF sürümüne kadar import ediliyor. Güncel sürüm 1,7 ise desteklenmiyor. Erişime kısıtlı PDF'lerin uzantıları da açılmıyor. Üstelik yalnızca nihai OpenOffice 3.0'ın Beta 2'sinden itibaren çalışıyor.

BİLGİ İÇİN: de.openoffice.org

SİNEMATİK OYUN DENEYİMİ

DDR5'li Gigabyte ekran kartı

Dünyanın önde gelen anakart ve ekran kartı üreticilerinden Gigabyte yeni GV-R4800 serisi ekran kartlarını tanıtmaya devam ediyor. GV-R487-512H-B ve GV-R485-512H-B, ikinci nesil 55nm üretim işleminden ve GDDR 5 video belleği mimarisinden yararlanan, beklenen ATI Radeon HD 4800 serisi grafik işlemcisine sahip.

Gelecekte talep görecektir uygulamalar için yeni clock (çalışma) hızı ve yüksek verimli güç yönetimi sayesinde sınıfının en iyi performansını veriyor. Ayrıca Gigabyte GV-R487-512H-B ve GV-R485-512H-B, oyun tutkunlarını bant genişliği gerektiren oyunlara, inanılmaz HD desteği ve 3D uygulamalara hazırlamak için TeraScale grafik motoru,

CrossFireX, UVD-2 ve PowerPlay başta olmak üzere çok çeşitli yeni grafik teknolojileri içeriyor.

Gigabyte GV-R487-512H-B ve GV-R485-512H-B, daha dinamik ve daha gerçekçi deneyim için fiziksel oyun etkileşimini arttırmak amacıyla, ATI'nin 1 teraFLOP grafik işlemcisi bilgisayar gücü, 800 akış işlemcisi ve yeni nesil GDDR5 belleği birleştiren yeni TeraScale grafik motoru ile donatılmış olarak geliyor. Ayrıca, gelişmiş örtüşme önleme (AA) ve yön bağımlı filtreleme sayesinde GV-R475-512H-B ve GV-R485-512H-B, benzersiz gerçekçilikte, çarpıcı grafikler yaratıyor. Böylece en zorlu yeni nesil oyunların ayarlarını en üst sınıra çıkartabilirsiniz veya sık kullandığınız oyunları yeniden canlandırabilir-

siniz. Gigabyte GV-R4800 serisi aynı zamanda gerçekçi 3B oyun efektleri için Shader Model 4.1'i desteklemek üzere DirectX 10.1 grafik kapasiteleri ile sağlanıyor.

Avivo HD video ve görüntü teknolojilerinden yararlanan GV-R487-512H-B ve GV-R485-512H-B, TV ve monitörlere evrensel bağlantıyı, 7.1 dijital surround ses içeren HDMI teknolojisini ve HDTV ve hatta HD video tutkunları için en yoğun işlem

gerektiren içerikleri tam destekliyor. İkili akış ile Blu-ray işlevselliğinden, resim içinde resim (picture-in-picture [PIP]) kapasitelerinden ve yüksek tanımlı home theater (ev sineması) sistemlerine tek kablo ile HDMI bağlantı çözümünden yararlanın.

BİLGİ İÇİN: www.gigabyte.com.tr

YENİ BİR TEKNOLOJİ

HP'den veri saklama

HP, veri tekilleştirme (data deduplication) teknolojisi içeren yeni disk tabanlı yedekleme sistemlerini pazara sundu. Söz konusu teknoloji, disk kullanımını 50 kata1 kadar artırarak, veri depolama maliyetlerini azaltan ve iş kritik verileri koruyan ölçeklenebilir çözümler sunuyor. Veri tekilleştirme teknolojisi, disk depolama cihazındaki gereksiz verileri silerek, veri depolama alanı ihtiyacını azaltıyor. HP VLS içindeki "hızlandırılmış" veri tekilleştirme, veri yedeklemelerinin hızlı yapılmasını sağlıyor. VLS ve D2D'ye yönelik HP veri tekilleştirme teknolojisi, müşterilerini, düşük bantgenişliği kopyalamanın söz konusu olduğu sistemleri otomatik hale getirmelerini ve uzaktan yönetmelerini sağlıyor. Bu durum, veri merkezi yöneticilerine, verileri uzaktan ve manuel bir müdahale olmaksızın yedekleme becerisi kazandırıyor.

BİLGİ İÇİN: www.hp.com.tr

OYUN KIRICILARIN ZAFERİ

Ubisoft kendi oyununu "kırdırttı"

Ubisoft firması, ünlü oyunu Rainbow Six Vegas 2 oyununun internetten indirilen sürümündeki sorunları çözebilmek için arka arkaya yamalar çıkardı. Ancak sorunlar devam ettikçe müşterilerin şikayetleri de artmaya başladı ve oyun üreticisi Ubisoft sonunda, resmi sitesinden, oyunu çalıştırmayan müşterilerine, FBI'n da peşinde olduğu ünlü korsan grubu Reloaded'in yayınladığı kırık oyun dosyasını kullanmalarını önerdi.

Rainbow Six Vegas 2'nin DVD sürümünü satın alanlar oyunu ça-

lıştırmakla ilgili bir sorun yaşamıyorlar ancak Direct2Drive sistemi ile internet üzerinden, parasını ödeyerek, oyunu download eden kullanıcıların birçoğu problemlerle karşılaşmıştı.

Oyun firmaları, yayınlanan bütün oyunları kıran ve internet üzerinden bedava dağıtan, özellikle Reloaded ve Vitality isimli iki ünlü hacker grubunu yakalatmak için büyük çaba verirken, oyun dünyasının en önemli şirketinin kendi oyununu çalıştırmayı başaramayıp Reloaded grubunun kırdığı kopya oyunu kullanmaları için müşterilerine izin vermesi, herkesi şaşırttı. Elbette bu izin, ücretini ödeyip oyunu yasal olarak indirmiş kullanıcıları kapsıyor.

BİLGİ İÇİN: www.ubisoft.com.tr

TTEC PLUS'TAN KABLOSUZ FARELER

Zincirlerini kırmış fareler

Tesan'ın teknoloji ürünleri markası Ttec Plus'ın yeni kablosuz fare modelleri TTC M101 ve TTC M102, teknoloji marketlerdeki yerlerini aldı. Ergonomik ve işlevsel tasarımlarıyla öne çıkan Ttec Plus kablosuz optik farelerin her ikisi de tekrar şarj edilebilir pillerle kullanılabilir. Siyah ve metalik gri renkleriyle dikkat çeken TTC M101 ve TTC M102'in USB portuna bağlanan alıcılara farenin içine saklanabiliyor.

BİLGİ İÇİN: www.tesan.com.tr

**EN UCUZ ÇİFT SİM
KARTLI TELEFON**

General Mobile DST10

General Mobile, yine bir teknolojik ilke daha imza atıyor. Fiyat avantajı ile piyasaya sunduğu DST10 ile çift sim kart teknolojisi yeni bir dönem başlatıyor. Çift hat kullananları büyük bir dersten kurtaran General Mobile'in ince ve şık tasarımı modeli DST10'u düşük fiyatla piyasaya sürüyor. DST10 ayrıca 512 MB'lık hafıza kartı içeriyor. Pek çok özelliği bünyesinde bulunduran DST10, FM radyo, WAP, GPRS, 65K Renk 1.44 inç CSTN ekran, video oynatıcı, MP3, MPEG4, SMS, MMS, e-posta, USB bellek, ses kayıt özellikleri ve fiyatı ile ön plana çıkıyor.

Fiyatı: 185 YTL

BİLGİ İÇİN: www.gencell.com

**BİZ BİR MAIL BAKMAK
İÇİN SERVET ÖDERKEN**

Dizüstünde 3G

Ericsson; Avrupa, Orta Doğu ve Afrika'da Toshiba dizüstü bilgisayarlarda entegre HSPA/3G mobil geniş bant erişimi sunacak. HSPA 86 ülkede bulunan 198 ticari şebeke ile dünyanın en yaygın olarak kullanılan mobil geniş bant teknolojisi olarak kabul ediliyor. Toshiba dizüstü kullanıcıları Ericsson'un 7.2 Mbps downlink ve 2.0 Mbps uplink veri hızlarına varan kablosuz geniş bant teknolojilerinden (HSPA) faydalanabilecekler. Modül aynı zamanda yön belirleme uygulamalarında kullanılmak üzere GPS alıcısına sahip. Toshiba, Ericsson mobil geniş bant modülü entegre edilmiş ilk ürünlerini 2008'in ikinci yarısında piyasaya sürülecek. Ancak bu modüller Türkiye'de çalışmayacak çünkü operatörlerimiz 3G hizmeti vermiyorlar.

BİLGİ İÇİN: www.ericsson.com.tr

SONY'DEN BDP-S350 BLU-RAY OYNATICI

Blu-Ray Direniyor

Hollywood, filmlerinin dağıtımı için HD-DVD formatını açıklamasına rağmen, Sony, en yeni özelliklerle donatılmış yeni jenerasyon Blu-Ray Disc Player'ını satışa sundu.

Sony'den geçtiğimiz günlerde yapılan açıklamada BDP-S350 isimli yeni jenerasyon Blu-Ray Disc Player'ının satışına başlandığı belirtildi.

BDP-S350 BonusView (resim içinde resim) özelliğini destekleyen, interaktif hizmeti de kullanıcılarının ayağına getiren BDP-S350 ile internete de erişim sağlanabiliyor.

Ürünün bir diğer önemli özelliği ise standart kalitedeki sinyalleri (480i) 1080p'ye çıkaran Precision Cinema HD Upscale teknolojisini içerisinde barındırması. Sony Electronics'in Ev Ürünleri Bölümü başkan yardımcısı Chris Fawcett, Sony'nin bu yeni ürünü ile ilgili şu sözleri dile getirdi: "Daha gelişmiş bir Blu-ray oynatıcısı olan BDP-S350'yi HDTV sahibi herkes mutlaka edinmeli, çünkü BDP-S350, tatmin edici video ve ses kalitesi ile DVD'de bulunması mümkün olmayan pek çok özelliği bir araya getiriyor."

BİLGİ İÇİN: www.sonystyle.com

APPLE 3G ÇIKTI

5G çıktığında biz de belki görürüz

Apple, devrim yaratan telefonu iPhone'un 3G sürümünü Temmuz içinde satışa sundu ve bir hafta içinde bir milyon satışa ulaşıldı. Apple'ın satış stratejisi, telefon operatörleri ile ortaklık kurarak kullanıcıları değişik kampanyalar ve ödeme planları ile sübvansetmeye dayanıyor. Böylece önceden 399 dolara satılan iPhone 8GB, şimdi

iPhone 3G 8GB olarak 199 dolara satılabilir. iPhone 3G'nin özellik listesine gelecek olursak, bizi yine GPS alıcısı ve HSDPA (saniyede 3.6 megabite kadar) desteği karşılıyor. Microsoft Exchange Active Sync ile push e-mail, ajanda ve kişisel bilgiler kolayca taşınabiliyor. Yeni firmware (2.0) ile, yazılımcılar için hazırlanan geliştirme paketi (SDK) cep telefonlarına kadar geliyor. Apple'ın dokunmatik ekranlı kullanıcı arayüzü ise aynı şekilde yerini koruyor.

BİLGİ İÇİN: www.apple.com

BAŞLIK PARASI HAZIR

Microsoft AOL'ı mı alıyor?

İnternet reklam pazarında söz sahibi olmak isteyen ve rakibi Google'ın ayağını kaydırmak için fırsatlar arayan Microsoft, Yahoo'ya verdiği 50 milyar dolarlık teklifin "karizmasını saracak" biçimde geri çevrilmesinden sonra gözünü ABD'nin en büyük internet servis sağlayıcısı ve web şirketi AOL'a dikti. Wall Street Journal'ın online-baskısına göre Microsoft şu sıralar AOL'ı satın almak için Time Warner ile görüşmeler yapıyor. Microsoft'un bu şekilde Yahoo'yu satın almadaki başarısızlığına rağmen yine de internet reklamcılığı sektörü ile sıkı bir şekilde iç içe olmak istediği açıkça ortada.

İlk görüşmelerin aylar öncesinde yapıldığı iddia ediliyor. Fakat bu görüşmeler sadece ön hazırlık mahiyetindeydi. Microsoft AOL'ı satın alıp internet sektöründeki elini güçlendirmek ve şu sıralar reklamcılık pazarında baskın olan Google ile rekabet etmek istiyor.

Yalnız sadece Microsoft değil, Yahoo da AOL ile ilgileniyor ve görüşmeler yapıyor. Şu sıralar Yahoo'nun büyük hissedarlarından Carl Icahn'ın halen firmayı Microsoft ile işbirliği yapmaması için ikna etme çabalarını sürdürdüğü de WSJ iddiaları arasında.

AOL aynı zamanda internet yayıncılığında çok önemli bir firma ve Time Warner'ın desteği sayesinde ürettiği içerikle bir internet medya şirketi gibi çalışıyor.

BİLGİ İÇİN: www.aol.com

CHIP, Firefox'un tasarımcılarıyla

Mozilla başkan yardımcısı Mike Schroepfer ve Mozilla Avrupa'nın başkanı Tristan Nitot ile **YAPTIĞIMIZ RÖPORTAJDA** yeni Firefox 3.0'dan IE'nin hatalarına kadar her şeyi konuştuk.

Bay Schroepfer, Firefox'un dünya çapında %25'e ulaşan bir pazar payı var. Bu sizin için yeterli mi?

M. Schroepfer: Amacımız dünyaya hükmetmek değil. Ama biz sektörde çığır açmak ve rakipleri baskı altına almak için yeterli bir pazar payına sahibiz.

T. Nitot: Yalnızca Microsoft'un Internet Explorer 7'yi çıkarmış olması bile Firefox ekibi için bir başarı olarak addedilebilir.

Burada ücretsiz ürünlerden bahsediyoruz. Ne IE ne Opera ne de Firefox ücrete tabi. Böylece bir pazarda nasıl daha fazla kullanıcı kazanmayı düşünüyorsunuz?

M. Schroepfer: Firefox mu Opera mı kullanıyorsunuz?

Her ikisini de.

Schroepfer: Çünkü bu sizin işinizin bir parçası. Oysa normal sörfçüler iki sorunla karşı karşıyalar: Birincisi, Firefox'un olup olmadığını nereden öğreneceksiniz. İkincisi bunu öğrendiğinizde onu kullanacak mısınız?

Peki kullanıcılar sizin tarayıcınızın varlığını nereden biliyorlar?

M. Schroepfer: Bunu çoğunlukla arkadaşlarından duyuyorlar. Teknik bakımdan yetenekli kişiler Firefox kullanıyor. Akabinde tarayıcımızı tanıdıklarının bilgisayarlarına kuruyorlar.

Ve onlar da Firefox'a sadık kalıyorlar?

T. Nitot: Evet. Kurulumun ardından artık açılır pencere veya virüs problemleri yaşamıyorlar.

Bu bilgisayarlar için doğru olabilir. Ne var ki mobil paza-

rında cep telefonları için henüz bir Firefox sürümü bulunmuyor. Ne oldu, bu eğilimi mi kaçırdınız?

M. Schroepfer: Şimdiye kadar cep telefonlarında tarayıcılar büyük bir konu değildi. İyi bir tarayıcıya sahip kaç tane cep telefonu biliyorsunuz?

Apple iPhone'un harika bir tarayıcısı var.

T. Nitot: Evet ama bu sıradan bir cep telefonu değil.

Peki mobil Firefox ne zaman geliyor?

M. Schroepfer: Bu yıl içinde ilk sürümümüzü yayınlayacağız. Mobil sürüm, masaüstünden tanıdığınız şekilde çalışacak. Ayrıca add-on'ları destekleyecek.

Bu şu anlama mı geliyor? Mobil, Firefox Google'ın cep telefonu üzerine önceden mi kurulacak.

T. Nitot: Bunu bilmiyorum.

Hal böyle iken şansınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?

M. Schroepfer: Bu alanda her bir üretici herhalde kendi kararını verecektir. Ama ben birçok büyük üreticiyle görüşüm. Hatta aslında onlar bizi arıyor ve müşterilerine cep telefonu için akılcı, hızlı bir tarayıcı sunmak istiyor.

İster mobil, isterse masaüstünde olsun, önemli olan tarayıcının ne kadar güvenli olduğu. Son baktığımızda Firefox'ta 17 yama yayınlanmıştı.

“Mobil Firefox yakında geliyor”

MIKE SCHROEPFER,
MOZILLA BAŞKAN YARDIMCISI

ile sörf yaptıysanız, toplam 284 gün saldırılara maruz kaldınız demektir. Yılın üçte ikisi boyunca!

Ve Firefox ile...

M. Schroepfer: Yalnızca 9 gün! **T. Nitot:** Bununla büyük gurur duyuyoruz. Ama bizim birkaç rakipten başka bir güvenlik stratejimiz de var. Birçokları bir hatayı görüyor ama onu ancak bir güvenlik açığı olduğunun kanıtlanması üzerine kritik olarak derecelendiriyor. Biz bir bug'un farkına varırsak, her zaman hacker'ların onu kullanacağından hareket ediyoruz.

Firefox'un üzerinde çalışan kaç programcı var?

M. Schroepfer: Yaklaşık 500 geliştirici yeni Firefox üzerinde çalışıyor. Bizim 15 kişiden ibaret

Buna rağmen yine geç kaldınız.

M. Schroepfer: Hayır. Cep telefonu pazarı şu sıralar yeni yeni açılıyor. Bu pazar, uzun zamandır fazlasıyla kendi içine kapalıydı. Sözleşmelere ve özel olarak bir tarayıcının belirli modellere uyarlanmış çeşitlerine ihtiyaç duyuluyordu. Durum şimdilerde değişim gösteriyor. Biz başka yazılımlara açık olan yeni cep telefonları ve yeni işletim sistemleri görüyoruz.

M. Schroepfer: Açıkları saymanın güvenliği değerlendirmek için kötü bir ölçüt olduğu kanatındeyim. Öncelikle açık kaynak kodlu bir yazılımı, kapalı yazılımlarla karşılaştırdığınızda. Bizde tüm açıklar biliniyor. Hiçbir hatayı gizlemiyoruz.

Peki o zaman neyi sayıyorsunuz?

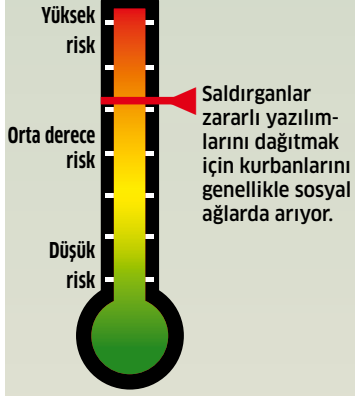
M. Schroepfer: Bir bug'un bulunması ve bertaraf edilmesi arasında geçen zamanı alalım. Eğer 2006'da Internet Explorer

bir çekirdek ekibimiz var, yani büyük bölüm açık kaynak programlayıcılar. Bunlar tüm dünyaya yayılmış ve değişik projelere atanmış bulunuyor. Burada yalnızca JavaScript motoru ile programlayan ve modül için sorumlu olduğu da taşıyan insanlar var.

Bu programlamada ağır bug'ları nasıl önüyorsunuz?

T. Nitot: Çoktandır öncü sürümleriyle sörf yapan 20.000'in üzerinde kullanıcımız var. Bu durumda hayli feedback alıyoruz.

GERÇEKLER

Tehlike barometresi
Temmuz ayında

İlk 5: Ağ saldırıları

1. Çin	% 16,77
2. A.B.D	% 14,33
3. Tayvan	% 11,82
4. Venezuela	% 8,89
5. Arjantin	% 5,65

Kaynak: Akamai

Tüm internet saldırılarının neredeyse üçte biri Çin'den ve ABD'den.

İndirme tuzağı

Domain/Ülke	Kısaltma	Tehlike
Bilgi	.info	% 21,95
Romanya	.ro	% 14,18
Samoa	.ws	% 12,50
Business	.biz	% 11,64
Çin Halk Cum.	.cn	% 10,75
İtalya	.it	% 10,62
Kişisel adresler	<name>	% 10,32
Bulgaristan	.bg	% 8,60
Belçika	.be	% 7,83
Cocos adaları	.cc	% 7,64

Kaynak: McAfee

Ardında çoğu zararlı yazılımın bulunduğu üst düzey etki alanları.

Online güvenlik

www.chip.com.tr/guvenlik

En güncel virüs haberleri ve güvenlik konularında makaleler için CHIP Online'ı ziyaret edebilirsiniz.

Redmond'dan patent tuzağı

Microsoft **PRO-AKTİF** iddialı: Kullanıcılar anti virüs programları için artık daha fazla mı ödeyecek?

GARO ANTİKACIOĞLU

Microsoft anti virüs pazarını zorluyor: Yazılım devi 2004'te bir pro-aktif korumanın kullanımı betimleyen bir patent için başvurmuştu. ABD patent merkezi, dört yıllık süre tanıdı. Süre doldu ve patent resmileşti; Microsoft artık belgeyi elinde tutuyor. Bu koruma mekanizması altında yatan fikir, yeni virüslerin ve Truva atlarının henüz tanımlanmadan sistem tarafından algılanması üzerine kurulu. Microsoft'a göre her bir yazılım kurulumdan önce simüle edilmiş bir çevrede start alacak, davranışının protokolü yapılandırılmış ve değerlendirilmiş olacak. Eğer

yazılım, sistem verilerine erişmeyi denemek gibi rahatsız edici biçimde davranırsa, güvenlik özelliği yazılımı bir risk olarak derecelendirip kullanıcıyı uyaracak. Bu özünde iyi bir fikir ama yeni değil. Çünkü Microsoft yalnızca bir patente işaret edebilirken, Symantec, F-Secure, Kaspersky ve Panda gibi anti virüs üreticileri bu davranış temelli yöntemi çoktandır programlarında kullanıyor.

Sorun, proaktif bir korumayı izleyen üreticilerin şimdi Microsoft'a lisans ücretleri ödemek zorunda olup olmadıkları. Anti virüs üreticilerine alternatif olarak yalnızca davranış temelli tanımadan vazgeçmek veya yeni

bir yaklaşım bulmak kalıyor. Ama şu ana kadar anti-virüs üreticileri henüz bir girişimde bulunmadı çünkü patentin ardında neyin saklı olduğu ve Microsoft'un onu nasıl kullanacağı belli değil. Kaspersky laboratuvarları yönetim müdürü Axel Diekmann, durumu sükunetle karşıladıklarını belirtiyor: "Bizim hukuk ve patent departmanınız doğal olarak bu patent ile etrafıca uğraşıyor. Patentin tam olarak içeriğine dair net bilgiler olmaksızın bizimle gerçekten ilgisi olup olmadığını bilemeyiz. "Proaktif koruma" başlığı henüz altında yatan teknoloji için bir gösterge değil."

Mucitlik kavgası: Microsoft hiçbir ücret tahsil edemeyecek

Microsoft ile ciddi bir soruna Axel Diekmann inanmıyor: "Eugene, Kaspersky proaktif yöntemlerinin biri. Ayrıca bir dizi teknoloji için patent başvuruda bulunduk. Tam da burada başka bir sorun yatıyor: Microsoft anti virüs firmalarından patent talebinde bulunursa, yazılım devi, üreticilerin savunma mekanizmalarının nasıl işlediğini bilmek zorunda. Onların da karşılıksız program kodlarına bakışı önleyeceği aşıkır."

BİLGİ: <http://patft.uspto.gov>

Davranıştan tanıma Proaktif yöntemlerle anti virüs araçları, henüz tanınmayan virüsler ve solucanları saptayabiliyor.

AYDA 1 LİRAYA GÜVENLİK

SmileADSL ve Trend Micro

www.smileadsl.com/guvenlik adresinden kolayca indirilebilen 'smile adsl Güvenlik Paketi', İnternet kullanıcıları için eksiksiz ve son derece ekonomik bir çözüm niteliği taşıyor. Üstelik, Türkiye'deki bilinçli İnternet kullanımını arttırmaya yönelik avantajlı hizmet ve kampanyalar sunan smile adsl'in güvenlik

paketinden yararlanmak isteyen abonelerin, herhangi bir sözleşme yapmalarına da gerek kalmıyor.

Tüm smile adsl aboneleri, bu koruma paketini ilk ay ücretsiz olarak kullanabiliyor. Birinci aydan sonra bu servisten faydalanmaya devam etmek isteyen abonelerden ise, aylık 1

YTL kullanım ücreti ve bir defaya mahsus olmak üzere 6 YTL'lik aktivasyon ücreti alınıyor. Abonelik süresince geçerliliğini koruyan smile adsl Güvenlik Paketi'nin aylık kullanım ücreti de, mevcut smile adsl faturalarının içinde ayrı bir kalem olarak belirtiliyor.

BİLGİ: www.smileadsl.com

GPCODE VIRUS

Şantaj

İnternette tanınmış Malware Gpcode'u temel alan geliştirilmiş şantajcı bir virüs ortaya çıktı. Zararlı, sistemde kendine bir yuva bulur bulmaz, sabit disk üzerinde DOC, TXT, PDF, JPEG ve PNG uzantılı metin, resim verilerini arıyor. Virüs, ilgili dosyaları bulduğu takdirde, 1.024 bit uzunluğunda bir kod ile şifreleniyor. Kullanıcı dosyaları açmak istediğinde, RSA algoritması üzerinden şifrelenirilmiş ve şifreyi kaldırmak için kod üreticisinin ücrete tabi bir "decrypter"ini indirmesi gerektiği haberini alıyor. "Win32.Gpcode.ak" virüsünü çoğu anti virüs üreticisi çoktan-
dır veri tabanlarına dahil etmiş durumda. Bu yüzden koruma yazılımının bir terfisi zorunlu. Zararlı, bilgisayarların kodlanmış verilerini PhotoRec ile kurtarılabilir.
BİLGİ İÇİN: www.kaspersky.com

BİLGİ

Yeni güvenlik riskleri

KASPERSKY ANTI VIRUS:

Kaspersky sürücüsündeki bir hata saldırganların Windows sistem haklarını değiştirmek ve zararlı kod sızdırmak için kullanabilecekleri bir tampon bellek taşmasını olanaklı kılıyor.

► **Çözüm:** Yayınlanan terfiyle açık kapatılmış.

BİLGİ İÇİN: www.kaspersky.com

VLC MEDIAPLAYER:

Bazı kütüphanelerdeki ve VLC Mediaplayer'ın Mozilla ve ActiveX eklentilerindeki kritik açıklar nedeniyle saldırganlar, sisteme zararlı yazılımlar yerleştirebiliyor.

► **Çözüm:** Geliştiriciler çoktan yanıt vermiş ve 0.8.6h numaralı bir terfi hazırlamış.

BİLGİ İÇİN: www.videolan.org

SKYPE:

Yürütülebilir dosyaların çağrılmasını önleyecek Skype'a entegre bir filtrenin hatalı olduğu açığa çıktı. Bu açıktan yararlanılarak sisteme giriş yapılmasını engellemek için tehlikeye maruz bırakılmış dosyaların bulunması gerekiyor.

► **Çözüm:** Skype güvenlik açığını güncel sürüm 3.8.0.139 ile kapatıyor.

BİLGİ İÇİN: www.skype.com

YEMLEME

"Sözleşmeniz"

Yemleme (phishing) postalarının tehlikeleri artık yeterli derecede biliniyor. Bu yüzden saldırganlar gitgide daha mükemmelleştirilmiş yöntemler kullanıyor: Güncel olarak gönderilmiş virüs postaları kendilerini sözleşme olarak gizliyor ve konu satırında "Kira sözleşmesi" gibi anahtar sözcükler içeriyor. Ekte Truva atlı "Sözleşme.exe" dosyasının bulunduğu "Sözleşme.rar" arşivi yer alabiliyor. Dikkat: Çoğu yemleme denemesine karşılık, postalar dil bakımından mükemmelleştirilmiş bulunuyor.

BİLGİ İÇİN: www.avira.com

SYMBIAN

Cep telefonu açığı

Cep telefonu işletim sistemi Symbian S60 güvenli değil: F-Secure'a göre manipüle edilmiş araçla zararlılar cep telefonuna bulaşabiliyor. Çoğu saldırıdan farklı olarak hacker'lar, programları harici aygıtlar aracılığıyla cep telefonu üzerine aktarmıyor. Aksine zararlıları indirmelere yüklüyor. Bunun için saldırganlar SISX biçiminde yazılım kullanıyor. Bir kez kurulduklarında ise güvenlik duvarını aşarak sistemde değişiklik gerçekleştirilebiliyor ve veri casusluğunda bulunabiliyorlar.

BİLGİ İÇİN: www.f-secure.com

EVİRİM

Linux da delik

Linux elektronik posta istemcisinin evrimi hatalı çıktı: Gnome standardında, programda, iCalendar yoluyla tampon bellekte taşmaya yol açacak iki kritik açık bulunuyor. Itip biçimli eklenti etkin durumdan çıkarılmışsa hacker'lar açıkları bilgisayar üzerinde herhangi bir kodu yürütmek için kullanılabiliyor. Üreticinin web sayfasında henüz bir terfi hazır değil. Ama bazı Linux sistemleri için yazılım toplulukları hatayı ortadan kaldıran paketleri çoktan hazırlamış durumda.

BİLGİ İÇİN: www.secunia.com

VMWARE

Kötü niyetli misafir

Birçok uygulayıcı test ortamı olarak geçilemez sayılan yapay makineler kullanıyor. Ama her sisteme körü körüne güvenilmediğini VMware'deki sayısız açık ispatlıyor: Kullanıcı verilerini ev sahibi ve misafir sistemleri arasında değiş tokuş eden Shared Folder üzerinden, saldırganlar bir heap-overflow'a neden olabiliyor ve böylece yapay çevreden zorla çıkarılabiliyor. Açık, paylaşılan klasörlerin paylaşımına kapatılmasıyla etkisiz hale getirilebiliyor ama programda daha başka hatalar mevcut. Örneğin VIX-API'de, System-Management-Openwsman'da ve HGFS.sys sürücüsünde olduğu gibi. Açıklar misafir haklarını manipüle etmeye de olanak tanıyor. Aralarında Player 2.0.3 ve Workstation 6.0.3'ün bulunduğu neredeyse tüm VMware ürünleri etkileniyor. VMware, açıkları kapatan bir terfiyi online olarak kullanıma sunmuş.

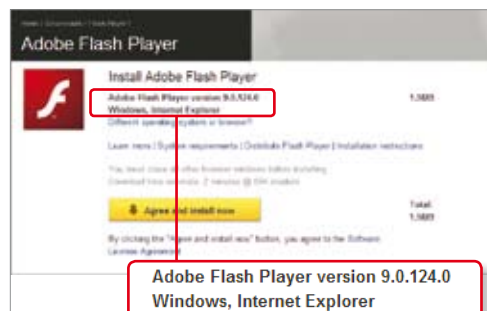
BİLGİ İÇİN: www.vmware.com

FLASH PLAYER VE WINDOWS XP

Service Pack hatasıyla geliyor

Microsoft ve Adobe, birbirlerine karşılıklı ayak bağı oluyor. 9.0.115.0 sürümüyle Flash Player, saldırganlara Windows'a zararlı kod sızdırmayı olanaklı kılıyor. Symantec'e göre bu durum 20.000'den fazla web sayfasında geçerli. Daha Nisan ayında bu yüzden Adobe bir güvenlik yaması yayınlamıştı. Yeni 9.0.124.0 sürümüyle artık Windows sistemlerini bu yolla hack'lemek olanaklı olmayacak. Ancak iyileştirilmiş güvenlik önlemleri, bazı Flash dosyalarının artık doğru bir biçimde işlememesine de neden oluyor. Terfiye rağmen tehlike hala var: XP Service Pack 3, eskimiş Flash sürümünü sisteme zorla sokuyor. Adobe'un güvenlik deliğini daha Release gününden önce kapatmasına rağmen, Microsoft işletmenin tehlikeli sürümünü SP3'te hala barındırıyor. Ama Redmond'lular duruma tepki göstermiş ve bir yama yayınlamış. Bu yüzden Flash kullanıcıları sistemlerini kayıtsız şartsız güncelleştirmeli ve Player'ın sürümünü sınamalı. Flash 9.0.115.0 numarası hacker'lar için bir giriş kapısı sunuyor.

BİLGİ İÇİN: www.microsoft.com

Güvenli numara

Flash Player'ın yalnızca bu sürümü yamalanmış. SP3, Windows XP'dekinden eski bir sürüm yerleştiriyor.

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Fallout atmosferi sevenlere

iPod için tüplü amplifikatör

Türkiye piyasasına yeni giriş yapan Roth Audio, farklı tasarımı ve doğal sesi ile müzikseverleri hayran bırakmaya hazırlanıyor. Piyasada, ulaşılabilir "vacuum tube" amplifikatörlü ürünlerin eksikliğini gören firma, bu eksikliğı gidermek için The Music Cocoon (MC4) ürününü hazırlamış. The Music Cocoon'un (MC4), Apple iPod'unuzla, CD çalarınızla, taşınabilir ses cihazınızla veya 3,5 mm jack soket bağlantısı yapılabilecek bir ses cihazıyla kullanabilirsiniz. Roth Audio MC4'un önemli özelliklerinin başında yüksek kalitede doğal ses sunması, iki adet pre-amplifikatör tüpünün olması, farklı ses kaynaklarını desteklemesi, ses kontrolü sağlaması, iPodunuzu şarj edebilmesi, aşırı ısınmaya karşı (85) koruma sağlayabilmesi geliyor. İlginç bir ürün.

Fiyatı: 588 Sterlin

Bilgi için: www.sfrkd.com

Kulakların pasını silecek

Creative HQ-1900

Creative sesteki uzmanlığını yeni kulaklık ürünleriyle de tüketiciyle buluşturmaya devam ediyor. Creative HQ-1900, dinlediğiniz müziğin keyfine varabilmeniz ve detayları kaçırmamanız için 30 mm neodymium ses sürücüsüne sahip.

Kadife kaplı kulaklıklarıyla uzun süreli müzik dinlerken kulağınıza zarar vermeyen cihaz konfor düşkünlerine hitap ediyor.

Katlanabilir yapısı sayesinde, gittiğiniz her yerde rahatlıkla taşınabiliyor. DJ stili dönebilen kulaklık tasarımı sayesinde tek kulak kullanım imkanı da sunulmuş. 104 dB hassasiyeti ve 1,2 m kablo uzunluğu ile Creative HQ-1900, tüm ayrıntıları duymak ve müziğin keyfine varmak için ideal.

Fiyat: Belli değil

Bilgi için: www.creative.com.tr

"Biz de Carl Zeiss lens istiyoruz"

MAC'cilerin canı patlıcan mı?

Apple kullanıcılarının Carl Zeiss lens isteklerini göz ardı etmeyen Logitech, Carl Zeiss optiklerine ve üstün otomatik netleme teknolojisine sahip ilk Mac uyumlu web kamerası olan "Logitech QuickCam Vision Pro for Mac"i piyasaya sundu. Logitech'in yeni web kamerası kullanıcısına; kaliteli görüntü detayı ve netliğin yanında, iChat ve Skype üzerinden görüntülü konuşma sağlıyor. Logitech'in yeni web kamerası, netleme sistemi için "Stepper motor" yerine "Voice coil motor"a sahip. Yani voice coil motor özelliği, Logitech QuickCam Vision Pro Webcam for Mac'in kamerasının birçok netleme noktasına sahip. Ayrıca lens geniş odak aralığına sahip.

Fiyat: Belli değil.

Bilgi için: www.logitech.com.tr

Kumandanın böylesi

AMX MVP5200i

MVP 5200i flat ekran ve yüksek çözünürlüklü ekran görüntüsü, aşağı/yukarı ve sağ/sol tuşları ile sizi yormadan ve zaman kaybına neden olmadan kullanım sağlıyor. Hem masaüstü hem de duvar tipi olarak kullanılabilen cihaz, beyaz ve parlak siyah üretilmiş kumanda panelleriyle sekiz saat sürekli çalışma, dört gün standby konumunda pil ömrü ve güçlü kablosuz özelliği sayesinde geniş alanlarda bile kontrol sağlıyor. Panelde bulunan mikrofon ve hoparlör sayesinde, VoIP teknolojisini kullanarak dijital intercom özelliğinden yararlanılabiliyor. Panellerin birbiri ile görüşmesi ve IP telefon görüşmesi de sağlanabiliyor.

Fiyat: Belli değil.

Bilgi için: www.sfrkd.com

Philips taşınabilir TV

Televizyon henüz ölmedi

Gelişmiş Philips teknolojisiyle üretilen Philips PVD1079 taşınabilir TV, Türkiye'deki ücretsiz dijital TV ve radyo yayınlarını izleme fırsatı sunuyor. Seyahatlerinizde yanınızdan ayırmayacağınız kullanımı kolay Philips taşınabilir TV, dâhili pil ile üç saate kadar oynatım süresi sağlıyor. SD kartı ve USB bağlantısı sayesinde DivX ve MPEG4 biçimindeki videoları oynatabilen Philips taşınabilir TV, MP3/WMA müzik dosyalarını çalabiliyor ve yüklediğiniz

fotoğrafları slayt gösterisi olarak izlemenize

olanak tanıyor.

Fiyat: 700 YTL Bilgi için: www.philips.com.tr

KASPERSKY

www.kaspersky.com.tr

Dünya'nın En İyi Korumasına Hazır mısınız?

Kaspersky Internet Security 7.0

- *İnternette gelebilecek her tehlikeye karşı Tümüleşik koruma.
- *Tümüleşik AntiVirüs Koruması.
(Saat başı güncelleme, ön davranış analizi, süregelen davranış analizi.) **YENİ!**
- *Gerçek zamanlı epost, İnternet trafiği ve dosya koruması.
- *IDS/IPS destekli Kişisel Firewall. **GELİŞTİRİLMİŞ!**
- *Gizli bilgi sızıntılarını önleme. **YENİ!**
- *Geliştirilmiş Botnet Koruması. **YENİ!**
- *Ebeveyn kontrolü. **YENİ!**
- *Spam ve phishing koruması.
- *Otomatik güncelleme.

Kaspersky AntiVirüs 7.0

- *Bilinen ve bilinmeyen tüm tehditlere karşı Üçlü Koruma
(Saat başı güncelleme, ön davranış analizi, süregelen davranış analizi) **YENİ!**
- *Virüs, Trojan ve Solucan koruması.
- *Spyware ve adware koruması.*Otomatik güncelleme.
- *Gerçek zamanlı eposta, İnternet trafiği ve dosya koruması.
- *MSN, ICQ ve diğer tüm Chat programları koruması.
- *Geliştirilmiş Botnet Koruması. **YENİ!**
- *Her tür Keylogger koruması. **GELİŞTİRİLMİŞ!**
- *Her tip rootkit koruması. **GELİŞTİRİLMİŞ!**

CHIP fiyat barometresi

AYIN EN İYİ FIRSATLARI: Şimdi mi almalı yoksa en iyisini mi beklemeli? CHIP, her ay satın alma kararlarınızda faydalanabileceğiniz yedi ürün sınıfı için fiyat tahminleri yayınlıyor. Ayrıca her kesimden kullanıcıya hitap edecek üç farklı kategoride dizüstü ile altı farklı kategoride masaüstü PC tavsiyelerine de yer veriyoruz.

DONANIM REHBERİ

Dizüstü satın alma danışmanı

Her amaca uygun taşınabilir PC'ler: Hayalinizdeki dizüstünün nasıl olabileceğini açıklıyoruz.

GİRİŞ SEVİYESİ

750 dolar

Adı	HP Compaq 6715s Business
İşlemci	Turion 64 X2 TL-60 (2 x 2,0 GHz)
RAM	1 GByte (max. 4 GB)
Grafik yongası	ATI Radeon Xpress 1250
Ekran	15,4 inç, 1.280 x 800 piksel
İşletim sistemi	Vista Business
Sabit disk	160 GByte
Pil süresi*	1:13/3:05 saat

GENEL ÇÖZÜM

1.000 dolar

Adı	Fujitsu Siemens Amilo Pi 2550
İşlemci	Core 2 Duo T8100 (2 x 2,1 GHz)
RAM	3 GB (maksimum 4 GB)
Grafik yongası	ATI Mobility Radeon HD2400
Ekran	15,4 inç, 1.280 x 800 piksel
İşletim sistemi	Vista Home Premium
Sabit disk	320 GB
Pil süresi*	0:58/2:23 saat

MULTİMEDYA

2.000 dolar

Adı	Acer Aspire AS6920G
İşlemci	Core 2 Duo T8300 (2 x 2,4 GHz)
RAM	3 GB (maksimum 4 GB)
Grafik yongası	nVidia GeForce 9500M GS
Ekran	16,0 inç, 1.920 x 1080 piksel
İşletim sistemi	Vista Home Premium
Sabit disk	320 GB
Pil süresi*	0:40/2:18 saat

* Tam yükte/Office

HEPSİBURADA.COM EN ÇOK SATAN DİZÜSTÜLER

DELL INSPIRON 1525 CORE 2 DUO T5450 1.66GHz 2048MB 160GB	699 dolar + KDV
ASUS EEE PC 900 20G INTEL MOBILE 1024MB 20GB FLASH DISK	499 dolar + KDV
HP NC6400 CORE 2 DUO T7200 2GHz 1024MB 80GB	1.660,14 dolar + KDV
MSI EX610-039TR AMD X2 DUAL CORE TL-60 2GHz 2048MB 160GB	749 dolar + KDV
FUJITSU SIEMENS V5535 CORE DUO T2370 1.73GHz 15.4" 1024MB 120GB	499 dolar + KDV
HP 530 CELERON 530 1.7GHz 15.4" 1024MB 120GB	449 dolar + KDV
HP 530 CORE DUO T2400 1.83GHz 15.4" 1024MB 120GB	979 dolar + KDV

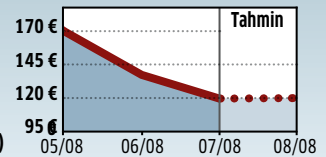
Fiyat gelişimleri

Hemen mi satın almalı yoksa beklemeli mi? Fiyat tahminlerimiz size yardımcı olacak.

Sabit disk (SATA 3,5 inç)

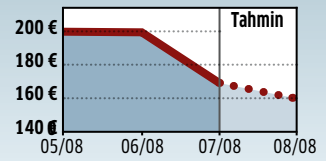
Samsung SpinPoint F1 1TB (HD103UJ)

Navigasyon sistemi

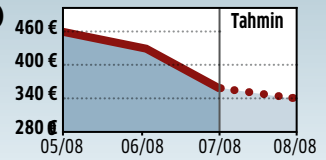
Falk N150 Europe

Dijital fotoğraf makinesi (SLR)

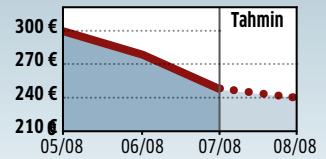
Sony DSLR-A200

LCD (22 inç)

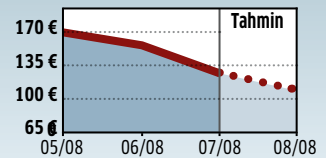
Philips 220XW8

Yazıcı (siyah beyaz lazer)

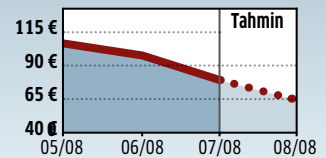
Samsung ML-1630

Ekran kartı (PCIe)

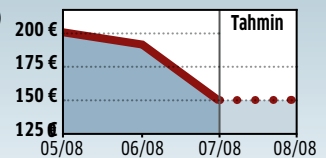
Gigabyte GeForce 8600 GTS Silent-Pipe

WLAN yönlendirici (n-Draft)

Buffalo WZR-AG300N

OFİS PC

**Yaklaşık
350 \$**

Kasa	250 Watt ATX
Anakart	nVidia MCP68S (GeForce 7025 / Nforce 630A)
İşlemci	AMD ATHLON 64 X2 3600+
Bellek	2 x 512 MB DDR2-800
Ekran kartı	Tümleşik
Sabit disk	250 GB SATA2
Optik sürücü	20x DVD yazıcı
TV kartı	Yok
Klavye + fare	Kablolu klavye-fare seti
İşletim sistemi	Windows Vista Home Basic

EKONOMİK OYUN

**Yaklaşık
900 \$**

Kasa	450 Watt ATX
Anakart	Intel P35 Express
İşlemci	Intel E7200
Bellek	2 x 2 GB DDR2-800
Ekran kartı	AMD Radeon HD 4850
Sabit disk	500 GB SATA2
Optik sürücü	20x DVD yazıcı
TV kartı	Yok
Klavye + fare	Kablolu klavye-fare seti
İşletim sistemi	Windows Vista H. Premium

GENEL AMAÇLI PC

**Yaklaşık
800 \$**

Kasa	400 Watt ATX
Anakart	Intel P35 Express
İşlemci	Intel E2200
Bellek	2 x 1 GB DDR2-800
Ekran kartı	GeForce 9600 GT 512 MB
Sabit disk	500 GB SATA2
Optik sürücü	20x DVD yazıcı
TV Kartı	Analog + Dijital Hybrid TV kartı
Klavye + fare	Kablosuz klavye-fare seti
İşletim sistemi	Windows Vista H. Premium

ÜST SEVİYE OYUN

**Yaklaşık
1.500 \$**

Kasa	600 Watt ATX
Anakart	Intel P45
İşlemci	Intel E8400
Bellek	2 x 2 GB DDR2-800
Ekran kartı	AMD Radeon HD 4870
Sabit disk	750 GB SATA2
Optik sürücü	20x DVD yazıcı
TV kartı	Yok
Klavye + fare	Kablolu klavye-fare seti
İşletim sistemi	Windows Vista H. Premium

EV SİNEMASI PC'Sİ

**Yaklaşık
700 \$**

Kasa	300 Watt Micro ATX
Anakart	AMD 780G
İşlemci	AMD ATHLON 64 X2 5000+
Bellek	2 x 1 GB DDR2-800
Ekran kartı	Tümleşik
Sabit disk	500 GB SATA2
Optik sürücü	20x DVD yazıcı
TV kartı	Analog + Dijital Hybrid TV kartı
Klavye + fare	Kablosuz klavye-fare seti
İşletim sistemi	Windows Vista H. Premium

PROFESYONEL PC

**Yaklaşık
3.500 \$**

Kasa	750 Watt ATX
Anakart	Intel X48
İşlemci	Intel QX9650
Bellek	4 x 1 GB DDR3-1333
Ekran kartı	Radeon HD 4870 CrossFire
Sabit disk	1 TB SATA2
Optik sürücü	20x DVD yazıcı-Blu-ray kombo sürücü
TV kartı	Analog + Dijital Hybrid TV kartı
Klavye + fare	Kablosuz klavye-fare seti
İşletim sistemi	Windows Vista Ultimate

HEPSİBURADA.COM EN ÇOK SATAN MASAÜSTÜ PC'LER

TECHNOPC GAMER 2008 AMD ATHLON 64 X2 4200+ 2.2GHz	1GB 160GB (17" LCD) MASAÜSTÜ BİLGİSAYAR + 6 ADET HEDİYE	665,00 USD + KDV	%25
TECHNOPC WOM 2005 AMD ATHLON 64 X2 4200+ 2.2GHz	1GB 160GB DVD-RW MASAÜSTÜ BİLGİSAYAR	279,00 USD + KDV	%21
TECHNOPC WOM 1920 CORE 2 DUO E4600 2.4GHz	2GB 250GB (512MB VGA) DVD-RW MASAÜSTÜ BİLGİSAYAR	419,00 USD + KDV	%15
HP DX2390 CELERON DUAL CORE E1200 1.60GHz	1GB 160GB MASAÜSTÜ BİLGİSAYAR KV034EA	249,00 USD + KDV	%9
DENTE DM2012 AMD SEMPRON LE1200 2.1GHz	1GB 160GB DVD-RW MASAÜSTÜ BİLGİSAYAR	269,00 USD + KDV	%7
TECHNOPC FINE (2140-11) DUAL CORE E2180 2.0GHz	1GB 160GB 19" WIDE LCD MASAÜSTÜ BİLGİSAYAR + 3 ADET HEDİYE	513,00 USD + KDV	%5
DELL INSPIRON 530 2600 DC45 CORE 2 DUO E4500 2.20GHz	4GB 500GB (512MB VGA) DVD-RW MASAÜSTÜ BİLGİSAYAR	799,00 USD + KDV	%5

Maksimum Download

Dosya indirmek isteyenler genellikle Bittorrent'i kullanıyor. Ancak yasadışı içeriklerin de paylaşımından dolayı bu ağın geleceği tehlikede. Dolayısıyla alternatifleri bilmek.

MAHMUT KARSLIOĞLU

Her konuda olduğu gibi dosya indirme konusunda da internet neredeyse sınırsız bir kaynak. İstedığınız ne olursa olsun kolayca ulaşmanız mümkün. Yeter ki hangi yöntemi kullanacağınızı bilin. Zaman içinde değişen şartların etkisi ile bu konuda tek değişen kullandığınız protokoller oluyor.

Her geçen gün kalitesi artan dolayısıyla boyutları büyüyen film, müzik, oyun ya da diğer yazılımların kullanıcılara ulaştırılması, artan internet bant genişliği kullanımı maliyetleri yüzünden giderek zorlaşıyor. İnternet üzerinden download yöntemi ile ürün satan firmalar bunu karşılayabiliyor. Ancak yine küçümsenmeyecek bir boyuta sahip olan ürünlerinin deneme sürümlerini dağıtmak isteyenler ya da tama-

men ücretsiz yazılım, film ve müzik üretkenler bunu dağıtmak istediklerinde karşılıklarına hatırı sayılır ek bir maliyet çıkıyor.

Dağıtım kolay: Dosya paylaşım sistemleri maliyetleri sıfırlıyor

İşte bu yüzden firmalar bu dağıtma işini ya zaten bu işi yapan ve sadece reklâmdan para kazanan 3. parti firmalara devrediyorlar ya da P2P ağları ve http üzerinden dosya paylaşım sistemleri gibi diğer alternatifleri kullanıyorlar. Bu konuda birçok alternatif var. Yazının devamında internette en popüler olan üç farklı yöntemin nasıl çalıştığını, bunlara ulaşmak için nelere ihtiyaç duyacağınızı ve dosya kaynaklarına nasıl ulaşabileceğinizi gösteriyoruz.

Bahsedeceğimiz dosya kaynakları, yasal

CHIP DVD'DE

Bu yazılımlara ihtiyacınız olacak

FlashGet ► Dosya paylaşım sitelerinden dosya indiriyor

Jdownloader ► Ücretsiz dosya servislerinden otomatik yararlanın

NewsLeecher ► Haber gruplarındaki en büyük yardımcınız

QuickPAR ► Bozuk RAR dosyalar için tek yardımcınız

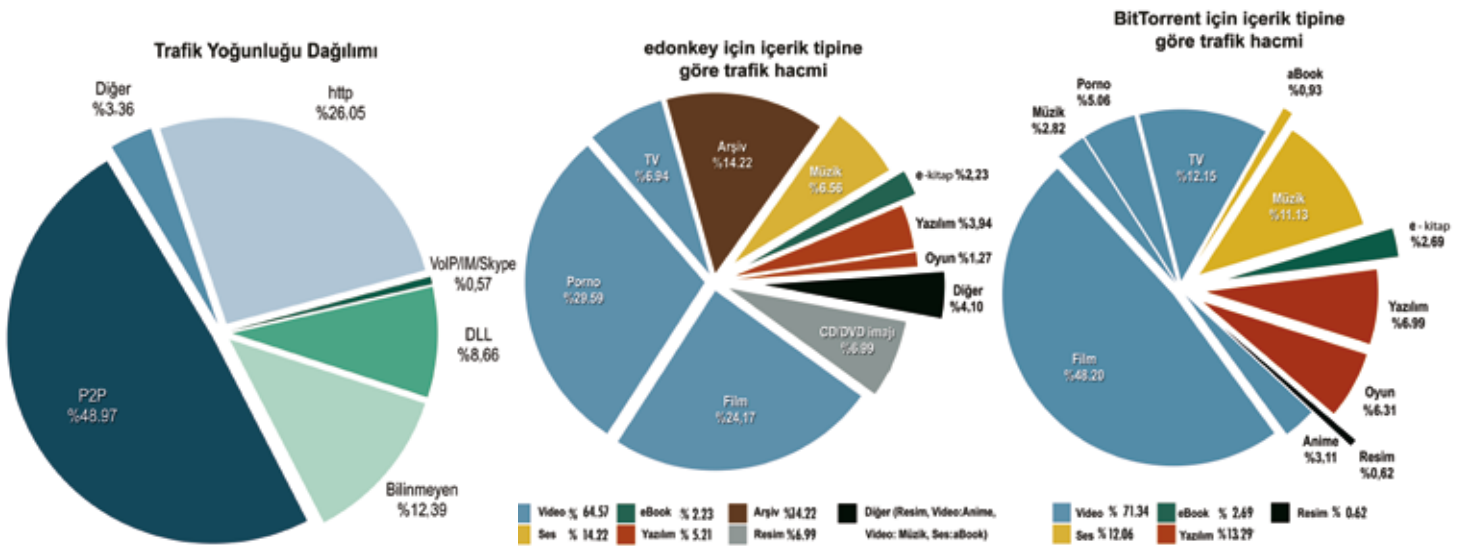
Peer2Mail ► E-posta kutuları üzerinden dosya paylaşın

PeerGuardian2 ► Web'de gizliliğinizi bu yazılım sağlıyor

Emule ► Ed2k ağlarından dosya indiriyor

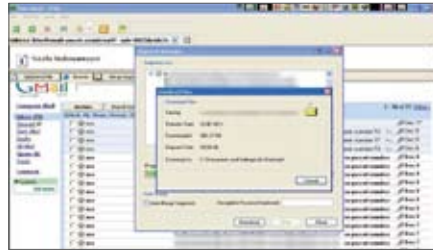
BitTorrent ► Torrent ağlarından dosya indiriyor

► DVD: Download araçlarına CHIP-Code **DOWNLOAD ARAÇLARI** ile ulaşabilirsiniz.

dosyaların paylaşımında olduğu kadar film, müzik, oyun ve diğer yazılımların korsan kopyalarının yayılması için de kullanılabilir. Bu yüzden belirteceğimiz yöntemler ile dosya indirirken çok dikkatli olmalısınız. Hatta sadece yasal dosyaları indiriyor olsanız bile, kullandığınız paylaşım yazılımı siz farkında olmadan diğer korsan dosyaları paylaşıyor da olabilir. Bu tip dosyaları indirmek ve paylaşmak sizi yasalarla karşı karşıya getirecektir.

Bu yüzden her ihtimale karşı PeerGuardian gibi bir yazılım kullanarak internette kimliğinizi gizlemeniz sizi koruyabilir. Bilgi için bu sayfadaki kutuyu inceleyebilirsiniz. Şimdi artık paylaşım sistemlerini tek tek incelemeye geçebiliriz.

En yeni alternatif: Peer2Mail

Ancak tabii ki popüler dosya indirme protokollerinden önce henüz çok yeni olan bir başka alternatif de kısaca göz atmakta yarar var. Bu yöntem Gmail, Hotmail, Yahoo ve Walla gibi büyük kapasiteli posta servislerinin dev kapasitesinden faydalanarak dosya paylaşımı prensibine dayanıyor. Bu yöntemde kullanıcılar Peer2Mail adlı bir

yazılım aracılığı ile paylaşmak istedikleri dosyaları kendi mail adreslerine gönderiyorlar. Yazılım bunu e-posta sisteminin desteklediği en büyük boyuta göre parçalayıp ayrı ayrı mesajlar gibi sıralıyor.

Daha sonra bunlara ulaşmak isteyen diğer kullanıcılar da yine aynı yazılımı kullanarak paylaşımcıların posta adreslerine bağlanıp tüm parçaları indiriyorlar. Yazılım indirdikten sonra bunları tekrar otomatik olarak birleştiriyor.

Peer2Mail üzerinden paylaşımcıların e-posta kutularına bağlanmak için sadece görüntüleme ve indirmeye izin verilen özel bir şifre kullanılıyor. Bu şifre standart posta hesabı şifresinden farklı ve yazılım dışında işlevsiz. Bu şekilde gerçek e-posta hesabı şifresi korunmuş oluyor. →

KİMLİĞİNİZİ GİZLEYİN

PeerGuardian2, internet üzerindeki davranışlarınızı izleyen bilgisayarlara ve ağlara ait özel IP adreslerini engelleme konusunda size yardımcı olabiliyor. Bu şekilde yasadışı içerik indirmesiniz dahi sürekli gözleri üzerinizde olan NSA, MPAA, RIAA ve diğer ben-

zeri kuruluşların şüpheli bakışlarından kurtulup özgürce sörf yapabilmemiz mümkün oluyor. Yazılım adware ve spyware gibi zararlıları da başarıyla engellediği için sörf alışkanlıklarınıza dayalı reklâm yapmaya ve kişisel bilgilerinizi çalmaya çalışan site-

leri de rahatlıkla engelleyebiliyor. Yazılımı CHIP DVD'den bilgisayarınıza kurabilirsiniz. Çalıştırdığınızda karşınıza gelen sihirbazda ilk olarak neleri engellemek istediğinizi seçmeniz gerekiyor. Ardından artık güvende olduğunuza emin olabilirsiniz.

1 Sadece ilk seçenek olan P2P'yi seçmeniz yeterli olacaktır. Standart olarak P2P'de engelli olan IP'lere ait web trafiği de engellenecektir. Bunu kapamak için en alttaki seçeneği de işaretlemeyi unutmayın.

2 Bir sonraki adımda, engellenen IP adreslerinin ne sıklıkla güncelleneceğini belirlememiz gerekecek. »Every day« seçeneğini seçmeniz daha güvende olmanıza yardımcı olacaktır. Altta iki seçenek de aktif kalsın.

3 Yazılım açılır açılmaz gerekli güncellemeleri yapacak ve işlemleri listelemeye başlayacaktır. Eğer engellediğiniz web trafiği ile ilgili sorun yaşarsanız »Allow http« tuşu ile web engelini kapatabilirsiniz.

P2P'nin tahtı sağlam

Paylaşım deyince akla ilk gelen kavram P2P'dir. Temelleri Napster ile atılan bu sistem, on yıldır tartışmalarıyla beraber yaşamaya devam ediyor.

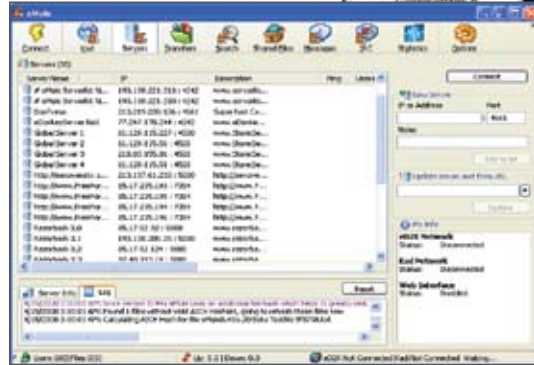
CEM ŞANCI

Dosya paylaşımı konusunda yıllardır gözden düşmeyen ve zaman geçtikçe kendini geliştiren bir alan varsa o da Peer to Peer sistemleri. Kısaca P2P olarak bilinen bu dosya paylaşım yöntemi, bir bilgisayarın, başka kullanıcıların bilgisayarlarına bağlanarak, ihtiyaç duyduğu dosyayı her bilgisayardan başka parçalarını indirecek şekilde tamamlaması mantığı ile çalışıyor. Böylece bir kullanıcının toplam upload sınırına takılmadan, bütün bir dosyayı küçük küçük parçalar halinde, başka kullanıcılardan aynı anda download etmeye başlayan kullanıcı, tek bir büyük parça dosya indirmeye oranla çok daha çabuk biçimde arzu ettiği dosyaya ulaşıyor.

P2P'nin liderleri e-donkey ve BitTorrent

E-donkey olarak bilinen paylaşım ağı, bazı yasal engeller ve güncellemeler nedeniyle önce Overnet, ardından E-donkey ve E-donkey 2000 isimleri ile anıldı. Ardından bu ağa ulaşmak için kullanılan ed2k yazılımı, kendini feshedince, kullanıcıların açık kaynak koduyla üretilen e-mule yazılımına yönelmesi nedeniyle, bu adla anılmaya başladı. Dolayısıyla ed2k ağını kullanacaksanız, şu anda kullanabileceğiniz en uygun yazılım emule. Ancak BitTorrent tercih edenler için seçenekler bu kadar sınırlı değil. Hatta BitTorrent ağı kullanıcıları yazılım enfasyonu ile boğuşmaktan şikayetçi.

P2P paylaşım ağlarını kullanırken, aklınızdan çıkarmamanız gereken en önemli detay, yasalarla başınızı belaya sokacak dosyalardan uzak durmanız. Zira bu ağlarda yasadışı olarak kopyalanmış ve dağıtılan film, oyun, müzik, yazılım dosyalarına

sıklıkla rastlayabilirsiniz. Ancak, hak sahibi üreticilerin talep etmesi halinde kolluk kuvvetlerini söz konusu dosyayı veya dosyaları indiren veya başka kullanıcıların indirmesi için paylaşıma açanları belirlemesi mümkün. Öte yandan, amatör müzik gruplarından, kısa film çeken amatör sinemacıların eserlerine, ücretsiz yazılım, oyun, film ve çeşitli dosyalara ulaşmak için P2P ağları kullanmak da hakkınız.

Yazılımlar

Emule: Kolayca kurulan ve hızla çalışmaya başlayan emule'de tek yapmanız gereken,

Emule Kullanıcıya her ayrıntıya müdahale etme fırsatı veren Emule, kullanışlı bir yazılım.

sunucu listesinden sizin için uygun bir sunucuyu seçip sağ üst köşedeki bağlan düğmesine tıklamak. Sunucu seçerken aradığınız türden dosyalara açık bir sunucu olması, kullanıcı sayısının yüksek olması ve ping'in düşük olması tercih nedenleriniz arasında yer almalı. Sunucuya bağlandığınız mesajını aldıktan sonra, ulaşmak istediğiniz eserin ismi ile arama yapabileceğiniz gibi, bu dosyaları dinleyen bir web sitesinde küçük bir araştırma yaparak söz konusu dosyanın paylaşım ağı içindeki bağlantısına ulaşabilirsiniz.

Ancak emule içindeki arama modülü ile

dosya ararken, pek çok hacker'ın, popüler dosyaları virüs ve zararlı yazılımlarla infekte ederek paylaşıma açtıklarını, bu dosyaları indirip kuran kullanıcıların bilgisayarlarına sızmayı amaçladıklarını da unutmamanızı tavsiye ederiz.

Emule'den verim alabilmeniz için ADSL bağlantınızdaki TCP ve UDP port'larınızı da ayarlamanız gerekebilir. Eğer açık port'larınız yoksa, modemizin ilgili menüsünden bu port'ları açmanız gerekiyor. Daha sonra açtığınız TCP ve UDP port'larını yazılımın ayarlar menüsündeki »Network ayarları« sekmesinde, ilgili alanlara girerek, bilgisayarınıza gelen ve giden dosyaların doğrudan Emule yazılımına ulaşmasını sağlayabilirsiniz. Bazı sunucuların bu port'ları kapalı kullanıcıları çok uzun bekleme kuyruklarına aldıklarını ve indirme işlemini yavaşlattıklarını düşünürseniz, gerekli port'ları açmak isteyebilirsiniz. Eğer port'larınız kapalıysa, görev çubuğundaki

eşek simgesinin gözlerinin siyah bir bantla kapatıldığını fark edeceksiniz.

Bittorrent: Bittorrent paylaşım ağından yararlanabilmek için pek çok yazılım bulunuyor ancak bunların en kullanışlısı olmasa da, en ünlüsü, ağıla aynı isimi taşıyan Bittorrent yazılımı. Bittorrent yazılımı, torrent ismi verilen dosyaları kullanıcıların bilgisayarlarında arayıp, parçalarını indirmeye veya yüklemeye yarayan bir sistemle çalışıyor. Dolayısıyla, P2P'nin temel mantığı bu yazılım için de geçerli. Bir dosya ne kadar çok bilgisayarda paylaşılıyorsa, o kadar kolay bulunacak ve indirilecektir.

Torrent dosyalarını ararken en büyük yardımcınız internet siteleri olacaktır. Pek çok internet sitesi, ağıın içindeki Torrent dosyalarının dizinlemesini yaparak, kullanıcıların bunlara kolayca ulaşması için web üzerinde yayınlar. Ancak Bittorrent ağında, Emule'da olduğu gibi, sadece bir bağlantının üzerine tıklamanız indirmeyi başlatmak için yeterli olmayacaktır. Dizin sitesinde bulduğunuz bağlantı, bilgisayarınıza küçük bir bağlantı dosyası indirmenizi sağlar. Bu dosyayı Bittorrent yazılımının içinde açtığınızda, aradığınız dosyanın download bağlantıları, yazılım tarafından algılanır ve indirme süreci başlar.

Aynı Emule'da olduğu gibi yazılım, bir dosyayı indirirken aynı zamanda indirdiği dosyaları upload'a da açar. Böylece aslında farkında olmadan, kontrolünüz dışında bir dosyayı yayınlayan kullanıcı durumuna da gelirsiniz. Eğer yasadışı bir dosya indiriyorsanız, aynı zamanda dosyayı paylaşım açan bir yayıncı da olacağınız için başınız yasalarla büyük derde girebilir. Bittorrent kullanırken de, Emule'da olduğu gibi TCP ve UDP ayarlarınızı girmeniz gerekecektir.

Bilgi için: www.bittorrent.com

Kaynaklar

www.Sharevirus.org: Emule dosyaları için bağlantıları gösteren Share Virus, adından çekinildiği gibi virüs paylaşan bir site değil. Aksine, ziyaretçilerinin bilgisayarlarına Truva atları yüklemeye çalışan veya pornografik sitelerin reklamlarını açan pek

BİLGİ

P2P yazılımlarını kullanırken, ulaşabileceğiniz maksimum download hızı, izin verdiğiniz upload hızıyla doğru orantılıdır. ADSL kullanıcıları için upload hızının 256 kbps, yani saniyede yaklaşık 20 KB olduğunu hatırlamalısınız. Ancak bu rakam aynı zamanda download oranınıza da endekslenmiştir. Yani bir hattı hem 4 Mbps hızında download hem de 128 Kbps hızında upload için "aynı anda" kullanamazsınız. Eğer upload oranınızın yarısını kullanıyorsanız, bu download oranınız da yarıya düşmüş demektir. Dolayısıyla P2P yazılımlarına, izin verdiğiniz upload hızınızı belirtmeden önce, download hızınız da optimize edecek bir oran hesaplayarak, dikkatlice hareket etmelisiniz. Emule için ideal oran saniyede 5 - 10 KB upload'a izin vererek, kalan bant genişliğinizi download'a tahsis etmenizdir. Ancak tüm bu uyarılarla uğraşmak istemiyorsanız, Net Limiter gibi bir yazılımla, bilgisayarınızın yapabileceği toplam upload hızını tek elden sınırlayabilirsiniz. Böylece yazılımlar saniyede 10 KB upload'a izin verdiğinizi düşünse de pratikte bu hıza asla ulaşamaz.

çok benzer sitenin yanında temiz tasarımı ve kolay kullanımı ile Emule kullanıcıları için en rahat sitelerden. Üye olmasanız da girebildiğiniz forum alanında, aradığınız dosyanı türüne göre sınıflanmış başlıklardan istediğiniz dosyayı seçerek, bağlantıya tıklamanız download'a başlamanız için yeterli oluyor. Yine, telifle korunan eserlerin yasa dışı kopyası olabilecek bağlantıları ayırt etmenin sizin sorumluluğunuzda olduğunu da unutmamalısınız.

www.mininova.org: Bittorrent ağında aradığınız dosyaları bulmak için kullanabileceğiniz listeleme sitelerinden biri de Mini Nova. Diğer sitelerde olduğu gibi dosyalar türlerine göre sınıflandırıldığı gibi, arama işlevi de anahtar kelimeler üzerinden arama yapmaya yardımcı oluyor. Yasa dışı olmadığından emin olduğunuz dosyanın bağlantısını indirip, bittorrent yazılımı ile download'a başlayabilirsiniz. →

cemsanci@chip.com.tr

Bittorrent Bu karizmatik paylaşım ağı, çok geniş kitlelerce destekleniyor.

Share Virus Sitenin forum sayfalarında aradığınız dosyalara ulaşabilmeniz mümkün.

MiniNova Bittorrent dünyasında yolunuzu bulmak için bir harita.

Usenet

Parayı veren, “dosyayı” alır

Usenet haber gruplarından güvenli, hızlı ve kesintisiz bir şekilde hemen her şeyi ücret karşılığında indirmek mümkün.

UFUK YAMANKILIÇOĞLU

Usenet, haber grubu olarak ifade edilen tartışma gruplarını host eden küresel bir sunucu ağı. Dünya üzerindeki tüm sunucularda 110.000'den fazla Usenet haber grubuna erişmek mümkün. Bu haber gruplarında akla hayale gelebilecek hemen her konuda tartışmalar yapılıyor.

Usenet'te kullanıcılar, haber gruplarına mesajlar gönderiyor ve bunlar diğer Usenet kullanıcıları tarafından okunup indirilebiliyor. Bu sistemi insanların tüm dünyadan mesaj gönderip okuyabildiği binlerce e-posta kutusu olarak düşünmek mümkün. Haber grubu mesajları belli bir süre boyunca kaydedilir. Bu süre o an eriştiğiniz Usenet sunucusundaki geçici kayıt alanına bağlıdır ve bir Usenet sunucusunun “retention”ı olarak ifade edilir. Günümüzde Giganews gibi ücretli Usenet sunucuları 200 günlük binary (indirilebilir dosya) ve 1.500 günlük metin retention süresine sahip olabiliyorlar.

Haber grubu nedir?

Basitçe ifade etmek gerekirse bir haber grubu, kullanıcıların mesajlar gönderdikleri ve cevaplayabildikleri, belli bir haber grubunun tüm üyeleri için görünebilir olan bir çevrimiçi tartışma forumudur. Usenet'i World Wide Web gibi düşünecek olursak, haber grupları da web'deki kişisel siteler gibidir. Usenet ve haber grupla-

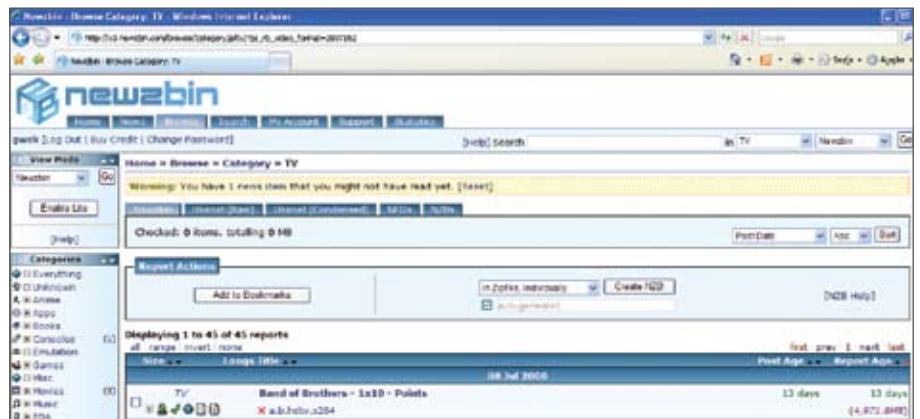
rı geçici dosya kaydı temelinde çalışır, burada kayıt alanı sınırlıdır ve haber gruplarındaki en eski mesajlar, zamanla en yeni olanlarla değiştirilir.

Ücretli bir haber grubuna üye olduktan ve kullanıcı adı ve şifrenizi belirledikten sonra, haber gruplarını okumak ve dosya indirmek için özel bir News-Reader yazılımı indirmeniz gerekiyor. Bu yazılımda Usenet haber sunucusuna erişim için gerekli bilgileri girmelisiniz. Bunu nasıl yapabileceğinizi yazının devamında anlatacağız.

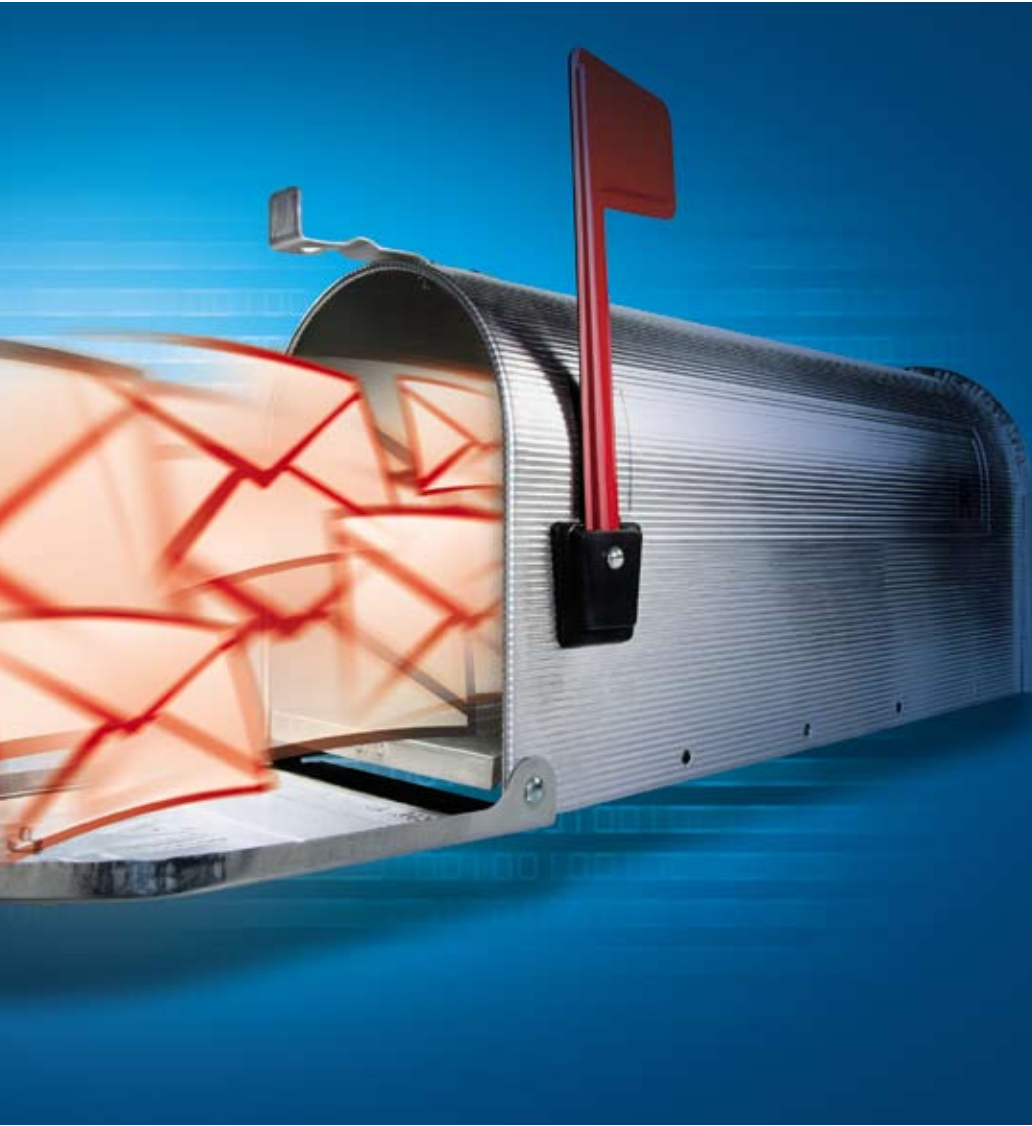
Haber grubu sunucusu ve istemcisi

Usenet'te indirilebilir dosyaların (bi-

nary) ücretli sunucularda kaydedildiğini söylemiştik. Çok sayıda Usenet sunucusu arasında ihtiyaçlarınıza uygun olarak seçim yapabilirsiniz. En popüler iki sunucu olan Giganews ve Astraweb, sınırsız ve güvenli SSL bağlantılı tarifeler sunuyor. Fiyatların sunulan bağlantı hızı ve haberlerin sunucuda tutulduğu süre ile doğru orantılı

Newzbin hazinesi Newzbin sitesinde oyun, film ve yazılım gibi her türlü ve gruplandırılmış içeriğe ulaşmak mümkün.

BİLGİ

NZB nedir?

NZB, newzbin kelimesinin kısaltılmasından türetilmiş olup, Nzb, newsbin veya .nzb olarak da adlandırılıyor. (b)www.newzbin.com(b) sitesinin sahipleri tarafından tasarlanmış XML diline dayalı özgür bir dosya biçimidir. Usenet ağı üzerinden dosya indirmeyi kolaylaştırmak için geliştirilmiştir.

NZB dosyaları kısa bir başlık dosyası olup, kullanıcıların bir usenet forumunun bütün başlıklarını indirmesini gereksiz kılar. Usenet üzerinde büyük dosyalar (film veya oyunlar gibi) genel olarak daha küçük parçalara bölünerek yollar. NZB dosyalarını destekleyen bir Usenet okuyucu program, indirdiğiniz NZB dosyası sayesinde bu parçaları mesaj kimliklerine dayanarak etkin bir şekilde bulur ve daha sonra bu parçaları birleştirip orijinal dosyayı yeniden yapılandırır.

NewsLeecher'ın kendi arama motoru SuperSearch'i içeren paketin yıllık fiyatı ise 30 dolar. SuperSearch aradığınız herhangi bir şeyi bulmak konusunda oldukça iyi. Ancak bu arama motoruna alternatif başka web hizmetleri de var. Bu hizmetler arasında en başarılılarından biri, dosyaları kategorize eden ve aynı anda 50 tane NZB dosyasını kaydetmenizi sağlayan Newzbin (www.newzbin.com). Ancak site sadece mevcut bir üyenin tavsiyesiyle yeni üye kabul ediyor. Ücretsiz alternatifler olarak ise <http://www.binsearch.info> ve www.newzleech.com öne çıkan siteler.

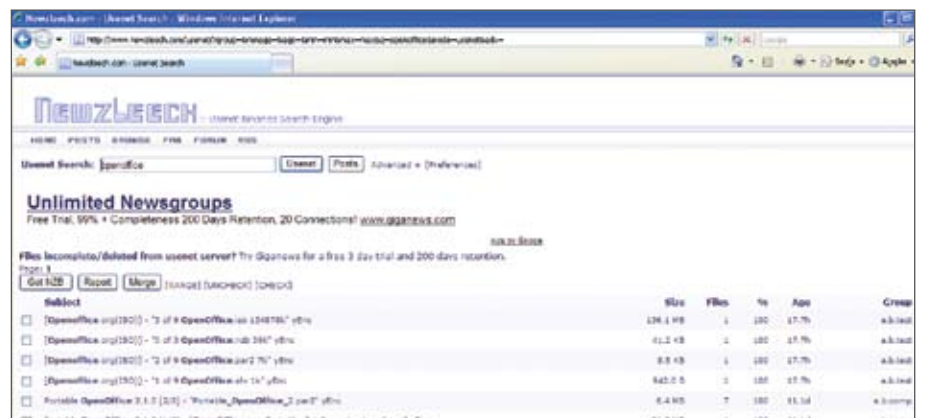
Bu siteler, genelde popüler olarak aranan dosyaları sıralarken bazı grupları es de geçebiliyorlar. Bu yüzden gruba üye olup biraz daha detaylı arama yapabilirsiniz. Örneğin araba resimlerini indirmek istiyorsanız yukarıda bahsettiğimiz sitelerden arama yapmak yerine alt.binaries.pictures.au-

olduğunu söyleyebiliriz. Biz yazımızda sınırsız aylık DSL tarifi 15 dolar olan Astraweb www.news.astraweb.com kullanımını anlatacağız. Siteye girdikten sonra »Sign-up Now« ile »Unlimited DSL« tarifesini seçin. »Buy now« ile kişisel bilgilerinizi ve kredi kartı bilgilerinizi girin. Kullanıcı adı ve şifrenizi not edin. İlerleyen adımlarda gerekli olacak.

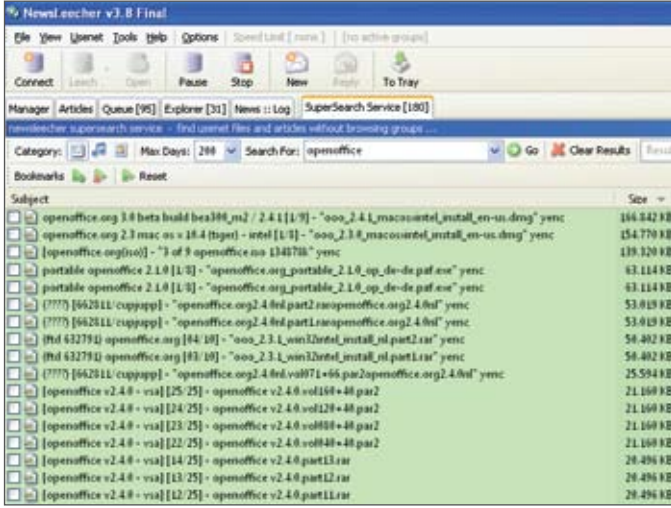
Astraweb hesabınızı oluşturduktan sonra hemen kullanmaya başlayabilirsiniz. Ancak Usenet'ten dosya indirmek, web'den dosya indirmek kadar basit değil. Usenet'ten dosya indirmek için özel olarak tasarlanmış bazı araçlardan ve sitelerden yararlanmanız gerekiyor. İlk olarak bir haber sunucusu istemcisine sahip olmalısınız. Bu istemciyle Astraweb hesabınızın bilgilerini girdikten sonra arama yapabilir ve dosyaları hemen indirebilirsiniz. Bizim tavsiyemiz bu ayki DVD'mizde "Download Araçları" bölümünde de bulabileceğiniz ve yıllık kullanım ücreti 20 dolar olan NewsLeecher

(www.newsleecher.com). Ancak GrabIt (www.shemes.com) ve Alt.Binz (www.altbinz.net) de oldukça başarılı ve ücretsiz alternatifler.

Yazılımları denedikten sonra aradaki farkı kendiniz görebilir ve tercihinizi yapabilirsiniz. Bunlar arasında bazılarının ücretsiz arama motorları varken

Ücretsiz arama NewsLeecher gibi sitelerin sundukları arama motorlarıyla ücretsiz olarak NZB dosyalarına ulaşmak mümkün.

Hızlı ve kolay arama NewsLeecher'in ücretli arama hizmeti oldukça hızlı ve başarılı.

tos haber grubuna üye olup, son 20 günde atılan mesaj başlıklarını indirebilirsiniz. Daha sonra bu mesaj başlıkları arasında örneğin Mustang diye aratarak ilgili dosyaları bulup, haber sunucusu istemcinizden bu haberleri ve yanına iliştirilmiş resim dosyalarını indirmesini isteyebilirsiniz.

NZB dosyaları ve indirme

Download etmek istediğiniz dosyayı aratıp NZB dosyasını indirdikten sonra, bu dosyaya çift tıklayın. Böylece NZB'nin içeriğindeki tüm parçalar haber grubu istemcisinde (örneğin NewsLeecher) açılacak ve sırayla indirilmeye başlayacaktır. Henüz haber sunucunuzun erişim bilgilerini girmediyse »Usenet / Manager / Servers / Add New Server« ile yeni bir bağlantı oluşturun. »Server Address« alanına europe.news.astraweb.com girin.

Astraweb'in Avrupa sunucusu, Amerikan sunucusuna göre biraz daha hızlı. Güvenliğiniz için »Encrypted Server Connection (SSL)« seçeneğini işaretleyebilirsiniz. Böylece Usenet sunucusuyla aranızdaki veri trafiği şifrelenecektir. »Port« olarak "119" numaralı port'u kullanın. Bu port'ta sorun yaşıyorsanız 23, 563, 1818 veya 8080 nolu port'ları da kullanabilirsiniz. »Connections« (bağlantı) sayısı olarak 8 iyi bir değerdir.

Sınırsız kotaya sahip Astraweb kullanıcıları için bu değer maksimum 20. Ancak 20 tane eşzamanlı bağlantının ADSL bağlantınızın bant genişliğini bitireceğini unutmayın. İnternet bağlantınız aşırı derecede yavaşlıyorsa, bağlantı sayısını düşürün. »Priority« (öncelik) olarak "01"i seçin. Son olarak alt bölümdeki "Server Requires Login" alanını işaretleyin ve alttaki alanlara kullanıcı adı ve şifrenizi girin. »Apply«

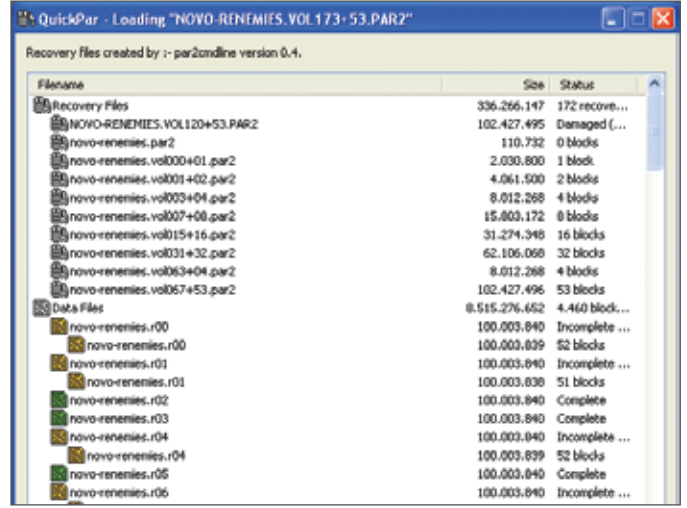
ve »OK« ile ayarlarınızı kaydedin. NewsLeecher'da bunlar dışında ekstradan bir ayar yapmanıza gerek yok. Aracın standart seçenekleri yerli yerinde.

Bağlantınızı kurduktan sonra ana penceredeki »Connect« düğmesiyle sunucuya bağlanın. Artık dosyalar internet bağlantınızın elverdiği hızla indirilmeye başlayacaktır. Programın oldukça basit ve kullanıcı dostu bir arayüzü var. Birkaç dakikanızı ayırıp yazılıma tam anlamıyla hâkim olun. **İPUCU 1:** NewsLeecher'da kırmızı ile işaretlenmiş parçalarda eksik veri var demektir. Bu eksik dosyaları daha sonra QuickPar yazılımı ve ekstradan indirilen PAR dosyaları yardımıyla tamamlayabilirsiniz.

İPUCU 2: Astraweb'in Amerika sunucusunu yedek sunucu olarak NewsLeecher'a ekleyebilirsiniz. NewsLeecher, eksik bir dosya veya dosya parçası olması durumunda bu parçaları yedek sunuculardan indirmeye çalışır. Daha önce anlattığımız şekilde yeni bir sunucu bağlantısı oluşturun. »Server Address« olarak "news.astraweb.com" ve »Priority« olarak "02" girin. »Apply« ve »OK« ile ayarlarınızı kaydedin. Yedek sunucu olarak bu şekilde başka ücretsiz veya deneme amaçlı olarak üye olduğunuz Usenet sunucularını da listeye ekleyebilirsiniz. Bunlar sadece gerektiğinde devreye girecektir.

İPUCU 3: Eğer download yaparken web'de de gezilemek istiyorsanız programın bağlantı hızını sınırlayın zira sunuculara bağlantı iyi olduğundan tüm bant genişliğinizi program kullanabiliyor.

İPUCU 4: Özellikle yeni upload edilmiş dosyalarda parity dosyalarını da indirmenize gerek kalmayabilir. Dolayısıyla download sırasında parity dosyalarını en alt sıraya atın. Eğer lazım olursa par dosyalarını yu-

QuickPar Eksik dosya parçalarını PAR dosyalarıyla tamamlayabilirsiniz.

karı sıraya taşıyıp RAR'ları tamir edebilirsiniz.

Eksik dosyalar ve QuickPar ile tamamlama

NewsLeecher indirilen dosyaları standart olarak "C:\Documents and Settings\Kullanıcı Adı\Downloads" dizinine kaydeder. Burada dikkat etmeniz gereken nokta, dosyalar büyük harfle kaydedilmişse, dosyada bir sorun olduğudur. Ancak normal olarak kaydedilen dosyalar da bazen problemli olabiliyor. Bu yüzden indirdiğiniz her şeyi QuickPar yazılımıyla (CHIP-Code "Download araçları" altından yükleyebilirsiniz) kontrol etmelisiniz. Bunun için indirilen dosyalarla (bunlar genelde RAR dosyası olur) aynı adlı ve PAR2 uzantılı dosyaya çift tıklayın. QuickPar açıldıktan sonra ilk iş olarak "Monitor" ve "AutoRepair" seçeneklerini işaretleyin. Böylece RAR dosyaları taranacak ve eksik parça varsa PAR dosyaları yardımıyla bu eksikler tamamlanmaya çalışılacaktır.

DİKKAT! Çok büyük dosyalarda eksik parçaların tamamlanması oldukça uzun sürebiliyor.

İPUCU: Newsbin Pro gibi bazı araçlar, AutoPar adında bir işlev sunuyor ve indirilen RAR dosyalarının otomatik olarak açılmasını ve gerektiğinde PAR dosyalarıyla eksiklerinin tamamlanmasını sağlıyorlar. Ancak bu işlem bilgisayarın aşırı derecede yavaşlamasına yol açabiliyor. Bu yüzden bu işlemi kontrollü olarak sizin başlatmanız daha iyi olacaktır. Programlardan bazıları ise par dosyalarını otomatik olarak scratch'e atıyorlar, böylece sadece gerektiğinde bu dosyaların download edilmesini sağlayabilirsiniz.

→ uyaman@chip.com.tr

Rapidshare, Megaupload

Web'den maksimum hızda download istiyorsanız, cüzi de olsa bir miktar bedel ödemeniz gerekiyor. Ücretsiz seçenekleri tercih edenler ise sınırlamalara razı olmak zorunda.

MAHMUT KARSLIOĞLU

İnternet üzerinde bir içeriğe ulaşmanın en hızlı yolu halen HTTP protokolünün kullanılmasından yani web üzerinden download gerektiriyor. Ancak makalenin başında da belirttiğimiz gibi artan dosya boyutları nedeniyle sadece tek bir sunucu üzerinden ücretsiz paylaşım uzun bir süredir pek efektif değildi. Dolayısıyla artık aynı dosyanın birçok kişi tarafından paylaşıldığı P2P yöntemi, alternatif olarak ve giderek artan bir popülerite ile kullanılıyor.

Dosyanın indirilmesi için gereken bant genişliğini kullanıcıların üzerine eşit bir şekilde dağıtan yapısı ve ücretsiz oluşu nedeniyle, daha uzun yıllar da popülerliğini koruyacak gibi görünüyor. Ancak bu sistem ile her an, bağlantınızın izin verdiği maksimum indirme hızına ulaşmak mümkün değil. İndirmek istediğiniz dosyanın ne zaman bilgisayarınızda olacağı tamamen o dosyayı kaç kişinin paylaştığına bağlıdır ve bir belirsizlik söz konusudur. Bu da tez canlı kullanıcılar için pek de kabul edilebilir bir şey değil.

Tek fark ücreti: Web'den download yaptığımız günler geri geldi

Bundan rahatsız olan kullanıcılar tekrar web'den maksimum hızda download yaptıkları günlere dönmek için her şeye razılar. Bu durum da dosya sunucularının yıl-

Megaupload + Rapidshare Popüler iki dosya sunucusu için bağlantıları kategorize ediyor.

Ücretsiz seçenek sınırlı İndirme limitiniz dolduğunda bir buçuk saate varan sürelerde beklemeniz gerekebiliyor.

dızının tekrar yavaş yavaş parlamasına neden oluyor. İş modellerini değiştiren dosya sunucuları bu talep karşısında yeniden etkin durumdalar. Eskişinin aksine artık cüzi de olsa bir miktar ücret talep etmeleri görünen tek fark. Tabii ki ücretsiz aktarım seçenekleri de sunuyorlar ama bunlar bu yöntemi tercih etmek için pek yeterli değil. Yazının devamında paranın alacağı en iyi dosya sunucu servislerini, bunlardan nasıl faydalanabileceğinizi ve ücretsiz seçeneklerden maksimum derecede yararlanmak için kullanabileceğiniz araçları bulabilirsiniz.

Rapidshare açık ara lider: Farklı kullanıcıların tercihi belirliyor

Dosya sunucuları arasında %55'lik yüzde ile pastanın en büyük sahibi Rapidshare (www.rapidshare.com). Bunu Megaupload (www.megaupload.com) takip ediyor. Diğerleri için bu sayfadaki TOP 10 kutusuna bakabilirsiniz. Servislerin tümü neredeyse benzer bir mantıkla işliyor. Kullanıcılara, paylaşmak için sisteme gönderdikleri dosyalar için özel bir bağlantı veriliyor. İndirmek isteyen diğer kullanıcılar ise çeşitli kaynaklardan dağıtılan bu özel bağlantı

aracılığı ile paylaşılan dosyaya ulaşıyorlar.

Servisler üç aşağı beş yukarı yakın ücretlerle hizmet veriyorlar ve aboneler için dosya gönderme ve neredeyse indirme sınırı yok gibi. Aradaki farkı ise servisin popüleritesi, hızı ve ücretsiz seçeneklerinde kullanıcılara sunulanlar oluşturuyor. Şimdi bu iki popüler dosya sunucu servisini kullanarak nasıl dosya indireceğimize bir bakalım. Diğer servisleri de benzer şekilde kullanabilirsiniz.

RAPIDSHARE: Herhangi bir kaynaktan bulduğunuz bir Rapidshare bağlantısı sizi özel bir sayfaya ulaştıracaktır. Eğer ücretli üye değilseniz ilk olarak sayfada »Free User« yazan tuşa tıklayın. Yeni açılacak sayfada karşınıza çıkan sayacın geriye saymasını bekleyin. Ardından ekrana gelecek »Download« tuşuna tıklayarak dosyayı indirebilirsiniz. Üye olmayan kullanıcıların FlashGet benzeri download yöneticisi yazılımlarını kullanmasına, aynı anda birden fazla dosya indirmesine izin verilmiyor. Ayrıca ücretsiz seçenekte dosya indirme sınırı olduğu için sınır aşımında tekrar download yapabilmek için bir buçuk saate varan süreler beklemeniz de gerekebiliyor.

Bunlara katlanmak istemiyorsanız üye

TOP10 Dosya sunucuları			
Sıra	Dosya sunucu	Kullanım	Trafik
1	rapidshare.com	%55,46	%6,31
2	megaupload.com	%16,72	%1,90
3	uploading.com	%11,51	%1,31
4	uploaded.to	%3,92	%0,45
5	filefactory.com	%3,06	%0,35
6	rapidshare.de	%1,43	%0,16
7	sendspace.com	%1,12	%0,13
8	sharebig.com	%0,95	%0,11
9	zshare.net	%0,90	%0,10
10	badongo.com	%0,86	%0,10

ve arkadaşları

Ücretsiz üyelik Rakibinden farklı olarak Megaupload, daha fazla hız ve kota içeren avantajlı ücretsiz üyelik seçeneklerine de sahip.

de olabilirsiniz. Rapidshare'in Türkiye'de de iki tane yetkilendirilmiş resmi satış sitesi bulunuyor. Bu şekilde yurtdışından alışveriş yapmak istemeyenler için de bir çözüm sunulmuş. Detaylı bilgileri www.rapidpremiumtr.com ve www.rapidmatik.com sitelerinden alabilirsiniz. Üyelğin ardından download sırasında "Premium Account" tuşunu kullanıp hiçbir kısıtlamaya maruz kalmadan istediklerinizi indirebilirsiniz. Küçük bir hile ile ücretli üyelikteki kadar olmasa da dosya indirme sırasında hatırı sayılabilir şekilde esneklik elde etmeniz de mümkün olabilir. Bunun için Sınırsız Download kutusuna başvurabilirsiniz.

MEGAUPLOAD: Rapidshare'dekine benzer şekilde Megaupload bağlantıları da sizi özel bir download sayfasına ulaştıracaktır. Burada logonun hemen sağındaki özel şifreyi yanındaki boş alana yazıp »Download« tuşuna tıklayın. Açılacak sayfada ücretsiz bölümün en altında 45'den geri sayan bir sayacı göreceksiniz. Bu sıfırlandığında ortaya çıkan »Free Download« tuşuna tıkladığınızda dosya indirme işlemi başlayacaktır. Megaupload da ücretsiz kullanımlar için Rapidshare benzeri kısıtlamalara sahip. Günlük belli bir sınırı aştığınızda devam etmek için bir sonraki günü beklemeniz gerekebiliyor. Ancak rakibinden farklı olarak Megaupload'da daha fazla avantaj sağlayan ücretsiz bir üyelik seçeneği de bulunuyor.

Listede sol üst bölümde bulunan »Üc-

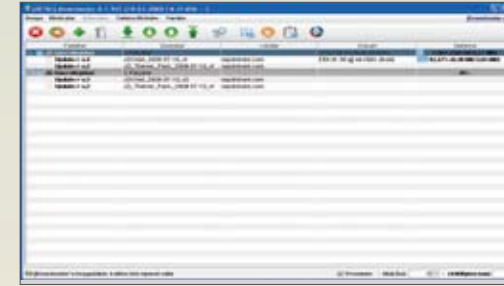
retsiz Üyelik« bağlantısını kullanarak üye olduğunuzda ücretsiz kullanıcılardan daha fazla download hakkı ve hızına, iki katı dosya upload hakkına (1 GB), daha az reklâmla karşılaşma yüzdesine, download ve upload'lara kaldığınız yerden devam edebilmek için özel bir dosya yöneticisine de sahip oluyorsunuz. Aynı anda indirebileceğiniz dosya sayısı yine bir tane ile sınırlı kalıyor ancak indirme öncesi bekleme süreniz 25 saniyeye iniyor. Ayrıca 50 GB online dosya depolama alanına da sahip oluyorsunuz. Bu özgürlük size yetmiyorsa Sınırsız Download kutusuna göz atabilir ya da aylık 10 dolardan başlayan Premium üyelik seçeneklerinden birini satın almayı seçebilirsiniz.

Dosya kaynakları: Forumlar doğrudan download için en büyük kaynak

İnternet üzerinden download yöntemi ile dosya sunan bu servislerde yer alan herhangi bir dosyayı aramak, aslında diğer yöntemlere göre çok daha kolay. Dosya bağlantıları zaten sıradan web bağlantıları olduğu için Google araması yeterli oluyor. Örneğin Google üzerinde site:rapidshare.com "ferrari" şeklinde yaptığınız bir arama, içinde ferrari geçen tüm rapid bağlantılarını size sunacaktır. Belli türde arama yapmak için ise +inurl:avi|mpg|wmv site:rapidshare.com şeklinde bir format kullanabilirsiniz. Benzer şekilde site ve inurl komutları ile diğer dosya sunucuları

Sınırsız download

İnternette yer alan dosya paylaşım sistemlerinin neredeyse tümünde çeşitli kısıtlamalar bulunuyor. Bunlar genellikle dosya bağlantılarının doğrudan dağıtılmasını engellemek için tasarlanıyor. Ancak eğer üye değilseniz bu durumda özellikle çoklu dosyaları indirmek için monitör başında durup gerektiği zaman özel kodları girmeniz ve indirme hakkınız bittiğinde ise devam etmek için beklemeniz gerekiyor. Tabii ki tek çözüm üyelik değil.

Küçük bir hile ile yapmanız gereken bu işleri JDownload adlı yazılıma yükleyebilirsiniz. Bu yazılım sadece gerekli kodları otomatik olarak tanıyıp sisteme girmekle kalmıyor aynı zamanda kendi özel yöntemleri ile download sınırlarını aşmaya da yardımcı oluyor. Eğer Rapidshare (RS.com), Megaupload (MU.com) ya da benzerlerini kullanıyorsanız, bu yazılımı yanınızdan ayırmayın. Kullanmak için tek yapmanız gereken »+« simgesini kullanarak bağlantıları programa eklemek. Ardından tüm bağlantılar siz başında olmasanız bile hiç beklemeden otomatik olarak indirilecektir.

üzerinde farklı dosya şekillerini de aratabilirsiniz. Bu tür detaylarla uğraşmak istemeyenler için internet üzerinde aramaları otomatikleştiren siteler de mevcut: www.megapid.net, www.arsivara.com, www.happyrapid.com, <http://totme.com>, www.filestube.com, www.oneclickfiles.com, www.filesearch.gr, www.shareminer.com, www.searchshared.com, <http://filesbot.com>, www.c3k.net, www.rapidsharelink.com ve www.filez.com bu tür aramalar için en çok kullanılanların başında geliyor.

Dikkat: Aramalar sırasında özellikle dikkat etmeniz gereken bir nokta bulunuyor. Bu yöntem ile karşınıza korsan kopya dosya bağlantıları da çıkabilir. Bunları indirmenin suç teşkil edeceğini aklınızdan çıkarmayın ve bu yöntem ile sadece izin verilen dosyaları paylaşın.

mkars@chip.com.tr

Kablo terörüne son

Bant genişliğinin son damlasına dek kullanılabildiği, hatasız, **YÜKSEK HIZLI KABLOSUZ AĞ BAĞLANTISINA** ne dersiniz? Eğer donanım aygıtlarını teker teker bağlarsanız bu hayal değil.

BARIŞ EMRE ALKIM / FVK

WLAN yönlendiriciler söz konusu oldu mu, üreticiler atıp tutmayı seviyor. Günümüzün gözde sözcükleri Gigabit Ethernet, WPA2-AES şifreleme, VPN (Virtual Private Network) ve DynDNS (dinamik web adresi yönetimi). Bunların hepsi önemli özellikler, ama sonunda her şey gelip iki şeye çatıyor. Veri hızı ve kapsama alanı. Eğer birinde sorun varsa, WLAN dertleri çorap söküğü gibi geliyor. Eğer bağlantı devre dışıysa ve erişim alanı oturma odasına bile erişmiyorsa, sorun büyük olasılıkla sizde değil, komşunuz. Aynı işlevsel standarda sahip WLAN ağları ne kadar çoğalır, veri akış hızı o kadar düşüyor. Dahası, aynı frekansta yayın yapan başka aygıtlar varsa ve duvarlar kalınsa, kablolu ağı mumla arayacaksınız demektir. Ama komşunuzun kapısına dayanmadan önce önerilerimize uymayı bir deneyin. Bu yazımızda size başka ağlardan etkilenmeyen en

son WLAN yönlendiricileri ve betonarme duvarlı evlerde sürekli çalışabilecek bir ağ sürümünü anlatacağız. Üstelik bu iş için kablo döşemenize bile gerek yok; gereken her şey zaten evinizde, hazır.

1 802.11n: Komşu azsa en iyi çözüm

Ne bir kablo var ne de sorun. Her şey kablo-

suz ve sorunsuzca çalışıyor. İdeal durumda WLAN ağları kablosuz ağlarla aynı hızda veri aktarımını destekliyor.

Ancak WLAN sorunlarına tuz biber katabilen birkaç darboğaz var ve bunların başını konum çekiyor. Ağ bağlantısının en iyi şekilde çalışması için yönlendiricinin duvara, olabildiğince yükseğe monte edilmesi gerekiyor. Böylece diğer PC'lerden ve DECT

BİLGİ HERKES İÇİN EN İDEAL STANDARTLAR

1

Duvarlar ince, civarda başka ağ yok

WLAN 802.11g/n

2

Duvarlar ince, civarda çok ağ var

WLAN 802.11a

3

Duvarlar kalın

HomePlug

İkinci kritik nokta ise kablosuz ağ standardı. Hızlı internet bağlantısı ve HD videolar sadece 802.11n bağlantısı kullanılıyor-sa sorunsuzca çalışıyor. "N" standardıyla uyumlu aygıtları ambalajlarından anlayabilirsiniz. Diğer yandan, ucuz yönlendiricilerde, kuramsal olarak sadece 54 Mbit/sn hızındaki 802.11g kullanılıyor. Ancak uygulamada çok geçmeden bu hızın 15 Mb/sn hızına indiği görülüyor.

Bunun sorunları çok sayıda girişim kaynağı (kalın duvarlar ya da kablosuz DECT telefonlar) olabilir.

CHIP'in tavsiyesi, Edimax'ın BRGSO4N modeli. Bu kadar iyi donanımlı ve ekonomik bir başka yönlendiriciye daha rastlamak güç. Bu aygıtla iletim hızı 300 Mbit/sn'ye fırlıyor. Dâhili kablosuz "n" ağ bağdaştırıcısına sahip son model bir Centrino dizüstünüz varsa, yüksek hızlı WLAN'dan faydalanmanız için ayrı bir bağdaştırıcıya da lüzum kalmıyor.

2 802.11a: Tam bant genişliği, kusursuz kapsama

DSL sağlayıcıları, abonelerine çoğu zaman bedava WLAN yönlendirici veriyorlar ve bu da WLAN sorunlarını çoğaltıyor. Sorun, aynı yerde gereğinden fazla ağ bulunması. Yeni bileşenlerin yüksek kapasiteleri sayesinde farklı ağların kapsamları genişliyor ve dolayısıyla, örneğin bir apartmanda engel sayılabilecek bir sürü ağ oluyor. 802.11g kullanan geleneksel yönlendiriciler ve n standardını kullananlar, veri aktarımını 2,4 GHz'lik bir frekansta gerçekleştiriyor. Bu frekans bandı, Kablosuz veri iletimi için maksimum 13 kanala izin veriyor. Eğer WLAN sağlayıcı söz sahibiyse tek başına bir kanal isteyebiliyor.

130 Mbit/sn'yi aşan hızlarda veri alış-verişi yapabilen n sınıfı yönlendiriciler iki kanal kullanabiliyor. Eğer aynı frekans kanalında birden çok yönlendirici varsa, girişim olayı gerçekleşiyor ve performans büyük oranda düşüyor. İpucu: Eğer sistem bildirim alanındaki WLAN simgesine tıklarsanız civarda etkin olan kablosuz ağların sayısını görebilirsiniz. Kendi ev ağınıza bağlanmak için de bu işlevi kullanabilirsiniz.

Üreticilerin bu soruna bir çözümü olmasa da, sakınmak için bir yol var: Farklı bir frekans bandı seçmek. Yeni 802.11a yönlendiricileri 5 GHz'de çalışıyor ve geleneksel ağlarla çakışmıyor. Ama bu standardta bile kanallar sayılı. Örneğin, bazı ülkelerde 19 kısmi frekansa izin var. 5 GHz teknolojisinin büyük bir avantajı var: Radyo dalgaları alçı duvarları kolayca aşı-

telefon ya da mikrodalga fırın gibi diğer elektrikli aygıtlardan etkilenmiyor. Kapsamı daha da artırmak için antenin de yere bakması şart. Bu da para etmezse, yönlendiricinin bir bilgisayarın ya da bir başka aygıtın tam arkasına yerleştirilip yerleştirilmediğine bakın. Radyasyon saçan ya da metal bir kasayla korunmuş aygıtlar performansı düşürebilir.

Bu olumsuzluğa rağmen hala bir çözüm var: WDS (Wireless Distribution System, yani Kablosuz Dağıtım Sistemi). Bu teknoloji sayesinde, ek bir WDS yönlendirici ya da erişim noktası WLAN sinyali alıp daha uzağa iletebiliyor. Ancak bant genişliğinin bu şekilde artırılmasının da bir dezavantajı var. Erişim noktası hem ağ için hem de istemci için çalışıyor ve veri hızı yarı yarıya düşüyor. Yine de WDS bir DSL internet bağlantısını geniş bir alana yaymaya yetiyor, ancak HD video akışı iletecekseniz zorlanmaya başlıyor.

1 WLAN 802.11n

Beton duvarlardan ya da civardaki ağlardan şikayetiniz yok mu? Bu çözüm tam size göre.

- Ucuz yönlendirici
- Mükemmel uyumluluk
- Yüksek engellenebilirlik

Gerekenler:

Edimax BRGSO4N yönlendirici
Fiyat: Yaklaşık 100 dolar
www.edimax.com

Edimax EW7718UN ağ bağdaştırıcısı
Fiyat: Yaklaşık 50 dolar
www.edimax.com

150 \$

2 WLAN 802.11a

Eğer WLAN kullanan çok komşunuz varsa ve girişim kaynakları çoksa bu standardı tercih edin.

- Parazitsiz çekim
- Tam bant genişliği
- Pahalı PC bağdaştırıcısı gerekiyor

Gerekenler:

Netgear WNDR3300 Yönlendirici
Fiyat: Yaklaşık 120 Euro
www.netgear.com

Adapter WNDA3100
Fiyat: Yaklaşık 70 Euro
www.netgear.com

190 €

● iyi ● kötü

3 HomePlug

Kalın duvarlar yüzünden WLAN kullanamıyorsanız ağınıza elektrik şebekesi üzerinden kurun.

- Kesintisiz hızlı bağlantı
- Kablolar zaten döşeli
- Mobil kullanılamıyor

Gerekenler:

Netgear HDXB111

Fiyat: Yaklaşık 120 Euro
www.netgear.com

120 €

● iyi ● kötü

biliyor; dahası, g ve n standartları gibi 2,4 GHz kullanan mikrodalga ve DECT aygıtlarından etkilenmiyor.

Bu kategoride tavsiyemiz Netgear WNDR3300. Bu yönlendirici kuramsal olarak 300 Mbit/sn aktarım hızını destekliyor ve iki frekans bandında da çalışabiliyor. Böylelikle aynı anda iki WLAN etkin

olabilir; eski g ve n aygıtlarınızı da kullanabilirsiniz. Ama en iyi kapsama alanına sadece 5 GHz kipinde erişilebiliyor.

Ancak çoğu durumda bilgisayarınıza özel bir 802.11a bağdaştırıcısı takmanız gerekiyor. Bu da sadece en son Centrino modellerinde ve Mac bilgisayarlarda bulunuyor.

3 HomePlug: Elektrik şebekesi üzerinden kesintisiz ağ bağlantısı

Kalın duvarlı eski apartmanlarda kablosuz ağların kapsamı zayıf olduğundan, sadece bir kablolu ağ bağlantısıyla en yüksek hıza ulaşılabilir. Maksimum hızı sağlayan fiber optik kabloların evlerde kullanılması söz konusu değil (aşağıdaki kutuya bakınız). Gerçekten pratik bir çözüm ise elektrik şebekesi üzerinden bağlanmak. Bunun büyük avantajı, gereken tüm kabloların zaten döşenmiş olması. Ayrıca saniyede 200 Mbit hız, HD videoları ve yüksek veri miktarını rahatça kaldırıyor. Üreticiler HomePlug çözümlerine farklı isimler veriyor. Örneğin NetGear bu ürünleri "Powerline" olarak adlandırıyor.

Farklı ürünlerin bir arada uyum içinde çalışabilmesi için, tıpkı WLAN'da olduğu gibi burada da üreticiler bir standart üzerinde sözleştiler. IEEE, HomePlug birliğinin önerisini onaylayarak IEEE P1901 standardını yarattı. Netgear, Samsung ve Intel gibi Home-Plug birliği üyelerinin aygıtları, gelecekte üretilecek P1901 donanımlarıyla da uyumlu çalışacak.

Aygıtlar kolayca kuruluyor. Tek yapmanız gereken evinizdeki elektrik prizlerine takmanız ve bağdaştırıcıyı Ethernet kablusuyla PC'lere bağlamanız.

Kullanıcı dostu kurulum sayesinde yapılandırma sadece birkaç dakika sürüyor ve ardından veri ağı elektrik şebekesi üzerinden kolayca işler hale geliyor.

Bununla birlikte, kurulumun iki küçük hatası var. İlk olarak, aygıtlar sadece tek bir elektrik devresi üzerinde çalışıyor. Yani bir apartmandaki daireleri birbirine bağlamak niyetindeyseniz geleneksel kablolarla yöntemlerine başvurmalısınız. Diğer ise güç bağlantılarının kendisiyle ilgili. Powerline bileşenleri ayrı birer elektrik bağlantısı gerektiriyor ve çoklu prize bağlarsanız ağı hızı düşüyor.

Fakat bu durum, size önerimiz olan Netgear HDXB111 için geçerli değil. Set iki adet HomePlug bağdaştırıcısından oluşuyor ve şöyle çalışıyor: İlk önce, bağdaştırıcıyı duvardaki prize takıyorsunuz ve bu da size fazladan bir güç girişi sağlıyor. Bu sayede mevcut sinyalin içinde dolaştığı bir kapalı devre oluşuyor. Özel filtreler kullanarak, güç akışının kesintiye uğramayacağı çoklu prizler bağlayabilirsiniz.

Elbette bu çözümlerle yetineceksiniz diye bir kural yok. WLAN ve HomePlug'ın bileşkesi çoğu zaman en iyi çözümü sağlıyor. Duvarların kalın olduğu yerde elektrik prizlerine, evde serbestçe dolaşmak istiyorsanız da WLAN'a başvurabilirsiniz.

balkim@chip.com.tr

Fiber optik: Lüks ve hızlı ağ

Kablolar son derece ince, kolayca döşeniyor ve ışık hızında veri iletimi sağlıyor. Dezavantajı: Bireysel kullanıcılar böyle bir masrafın altından kalkamıyor.

Eğer ağ yöneticilerinize veri aktarımının daha iyi bir yolu var mı diye sorarsanız sözbirliği etmişçesine aynı şeyi söyleyeceklerdir: Fiber optik kablo. Fiber optik kablolar ağlardaki darboğazı ciddi oranda ortadan kaldırıyor.

HD videolar, internet telefonu ve IPTV dahil her şey aynı anda rahatça çalışabiliyor. Kablo döşemek de sorun değil. Esnek kablolar son derece ince ve kolayca halı kenarına sıkıştırılabilir.

Ancak her kadı kızı gibi fiberoptik kabloların da bir kusuru var: Fiyatı. İki PC'yi fiber optik ağ üzerinden bağlamak için iki özel ağ kartına ihtiyacınız olacak ki, bunların da fiyatı 100 Euro civarında. Kartlar 64

bit PCI biçiminde olduğu için sadece en son çıkan ve üst model anakartlara takılabiliyor. Geleneksel 32 bitlik yuvalar veri akışı için çok yavaş kalıyor. Kablonun metresi 10 Euro tutuyor. Durun, daha masraf bitmedi! İki bilgisayarlık süper ağına internete bağlamak için, yönlendiricinize de bir fiber optik dönüştürücü takmalısınız. Böyle bir modelin fiyatıysa neredeyse 250 Euro.

Sizin de hemen fark ettiğiniz gibi, evde fiber optik kullanmak hiç de akıl kârı değil. Ama yazımızda tarif ettiğimiz yöntemler size uymuyorsa en iyi çözüm bu. Fiber optik şimdilik sadece şirket yöneticilerine hitap ediyor.

Pahalı ağ
Fiber optik LAN bağdaştırıcısı 100 Euro tutuyor ve her PC'ye de takılamıyor.

Blu-ray yazıcılar:

Oyun, set ve maç: Blu-ray, filmler için artık yeni standart. Kayıt medyası olarak DVD'nin yerini almaya başladı bile. **YENİ YAZICILARI** test ettik ve satın almaya değip değmediğini araştırdık.

UFUK YAMANKILIÇOĞLU - RM

DVD'nin günleri artık sayılı. Hem veri taşıyıcısı, hem de film medyası olarak DVD'nin yerini Blu-ray diskler alıyor. Disklerin biçim ve görünümünde bir değişiklik yok ancak Blu-ray çok daha fazlasını sunuyor: Sadece çok daha yüksek bir kayıt kapasitesi değil, aynı zamanda filmlerin Full HD kalitesinde izlenmesini sağlıyor. Ancak bunun da bir bedeli var, zira bu teknoloji DVD ile karşılaştırıldığında halen çok pahalı. Burada vurgu "halen", çünkü Blu-ray sürücülerin, yazıcıların ve boş medyaların fiyatlarında, teknolojinin gelişmesiyle birlikte çok büyük düşüşler söz konusu. Bir yıl öncesine kadar bir BD yazıcının fiyatı nadiren 1.000 dolar'ın altındayken, artık 200 dolar seviyelerine gelmiş durumda.

Benzer bir durum oturma odalarındaki DVD oynatıcıla-

rın yerini alacak cihazlar için de geçerli. Maliyetlerin yanında elbette güvenilirlik de veri medyası için önemli bir etken.

Neden HD-DVD değil de Blu-ray?

Blu-ray ve HD-DVD cephesi uzun bir süre DVD'nin takipçisi olabilmek için büyük bir savaş verdi. Geçen yılın sonuna kadar da durum, gelecekte iki tane HD standardı olacağı yönündeydi. Ancak bir anda durum değişti: Sonuçta kararı giderek mavi diskin yanında yer almaya başlayan büyük film stüdyoları belirledi. Neden böyle bir karar aldıklarını söylemek güç: Belki de Playstation 3 yüzünden Blu-ray'in piyasada daha çok kullanılması öngörülüyordu. Blu-ray disklerin sahip olduğu daha iyi kopya koruması da film en-

düstrisinin kararında etkili olmuş olabilir. Ancak kesin olan bir şey var ki, o da şu: Teknik, kalite, fiyat olarak Blu-ray ve HD-DVD gelişimleri boyunca çoğunlukla başa baş mücadele ettiler.

Blu-ray filmin avantajları neler?

Bir Blu-ray-Disc, 50 GB'a kadar olan kapasitesiyle, özellikle filmlerde yüksek çözünürlüklü görüntü ve sesin oynatılmasını sağlıyor. Video sinyali 1.900 x 1.080'e kadar çıkabiliyor (DVD 720 x 576 pikselle sınırlı). Ayrıca görüntü içinde görüntü (PiP), internet bağlantısı ve hareketli menüler gibi yeni işlevler sunuluyor. Seste gelişmeler var: "Dolby True HD" ve "DTS-HD Master Audio" gibi ses standartlarıyla ses kayıpsız olarak çevresel ses birimlerine aktarılıyor. Ancak

dezavantajlar da yok değil: Oynatıcı sürücülerin yanında mükemmel bir HD keyfi için LCD TV'ye veya eşdeğer bir PC monitörüne sahip olmalı. Ayrıca Blu-ray filmler DVD'lere göre halen çok daha pahalı.

Blu-ray filmleri kırılabilir mi?

Film DVD'si piyasaya sunulmasından kısa bir süre sonra kırılmıştı. Burada kullanılan CSS kopya koruması yeterli değildi. Biraz teknik bilgiyle PC'de herkes filmleri kopyalayabiliyordu. Film stüdyoları Blu-ray ile bu durumu kesinlikle önlemek istiyorlar. Bu yüzden de yeni disklerde üç çeşit kopya koruması gizli: AACS sistemi, içeriklerin sadece HDCP kopya korumasını destekleyen bir video arabirimi üzerinden aktarılmasını sağlıyor. Böylece HD mater-

KARŞILAŞTIRMA: BLU-RAY DİĞER VERİ MEDYALARINA KARŞI

	Kapasite	500 MB transfer süresi	Fiyat / GB
CD-R disk	0,8 GB	120 sn	0,29 Euro
DVD disk	4,7 GB*	33 sn	0,12 Euro
SD bellek kartı	16 GB	50 sn	4,75 Euro
Blu-ray disk	25 GB*	26 sn	0,45 Euro
USB bellek	32 GB	30 sn	4,50 Euro
USB disk	1.000 GB	19 sn	0,22 Euro

* tek katmanlı veri depolama ürünlerinde, çift katmanlı medya olarak da satılıyor (DVD: 8,5 GB, BD-R: 50 GB)

Diğer kayıt medyaları karşılaştırıldığında Blu-ray medyalar, veri depolama ürünü olarak kapasite, aktarım hızı ve maliyet olarak rakiplerinden geride kalmıyor: Öncülleri CD ve DVD'ye göre çok daha fazla veri kaydedilmesine izin veriyor, bellek kartları ve USB bellekler göre de çok daha hesaplı. Sadece sabit diske kıyaslandığında fiyat olarak, ne performans olarak, ne de kapasite olarak ölçülebiliyor.

Tek medyada 50 GB

yallerin "rip"lenmesi engelleniyor. Bunun yanında DVD'den bu yana bilinen bölge kodu kilidi devrede. Ancak bu kilidi açmak çok da zor değil. BD+ adlı yeni yöntemi aşmaksa biraz daha zor, bu yöntem sadece Blu-ray filmin daha az yer kaplayan bir video biçimine dönüştürülmesini engellemek için tasarlanmış. Tüm bu çabalara rağmen internette kırılmış ve rip'lenmiş Blu-ray filmleri bulmak mümkün. Kısaca film endüstrisinin önünde DVD'dekiyle aynı

problemin durduğunu söylemek yanlış olmaz. Ancak üreticiler açık bir arka kapı bırakmışlar: Oynatıcılar internete artık daha sık bağlanıyor, böylece korsan kopyalar bulunup ayıklanabiliyor. Ayrıca ileride başka ve daha güçlü kopya koruma yöntemleri karşımıza çıkabilir.

Blu-ray yazıcı mantıklı mı?

Testimizin sonuçları da gösteriyor ki, Blu-ray yazıcılar tek-

nolojik olarak oldukça gelişti ve satın alınabilir seviyeye geldi. Ancak sorun şu: Pazara yeni bir model çıktığı anda hemen eskiyor. Üreticiler, bir zamanlar DVD yazıcılarda olduğu gibi yeni ve daha hızlı modellerle sürekli kendilerini yeniliyor. Test ettiğimiz altı cihazdan bu yüzden sadece birini gerçekten tavsiye edebiliyoruz: LG GGW-H20L, şu anda mümkün olan en yüksek hızı sunuyor ve fiyatı da 270 dolar civarında. Blu-ray yazıcı almak için 6 ila 12 ay bekleyebilecek olanlar, daha fazla ürün arasında seçim yapabilirler. Daha gelişmiş modellere 150 dolar civarında bir fiyata sahip olabilirler.

BD-RE diskler de var. Ancak bunların fiyatı halen yüksek: 25 GB kapasiteli bir BD-R'ın fiyatı 10 Euro civarındayken, iki katı kapasitesi olanların fiyatı 20 ile 30 Euro arasında. Kulağa pahalı gibi gelse de, diğer kayıt medyalarıyla karşılaştırıldığında rekabet edebilir bir seviyede ve fiyatları da düşmeye devam edecek.

Blu-ray standart olacak mı?

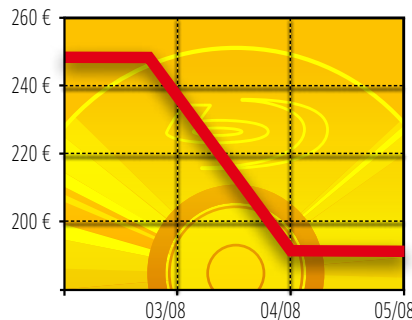
Evet, oynatıcı ve medya fiyatları DVD'ye yaklaştığında Blu-ray kendini tam olarak kabul ettirecek. Gerçi internet yüklemelerine de bir şans veriliyor, ancak bant genişliklerinin yeterli olmaması nedeniyle bunun yerleşmesi yıllar hatta onyıllar alabilir.

En büyük rakip daha ziyade USB bellekler gibi flash medyalar. Bunların fiyatı altı ayda bir yarı yarıya düşüyor ve kayıt kapasiteleri de devamlı artıyor.

uyaman@chip.com.tr

BD YAZICILARDA FİYAT DÜŞÜŞÜ

LG GGW-H20L için fiyat indirimi

LG'nin GGW-H20L Blu-ray yazıcısındaki fiyat düşüşü, tüm Blu-ray sürücüler için örnek teşkil ediyor: Fiyatlar sürekli olarak düşüyor, en büyük indirimse Mart ile Nisan ayları arasında gerçekleşti, yani HD-DVD'nin cenazesi kaldırıldıktan hemen sonra.

Kayıt medyası olarak iyi mi?

Blu-ray medyaların yazılabilir CD veya DVD medyalarla pek bir farkı yok. 25 ve 50 GB'lık (BD-R) modeller olduğu gibi neredeyse istediğiniz kadar tekrardan yazabileceğiniz

KONTROL LİSTESİ

Ev sineması PC'sinde veya normal bilgisayarında yeni Blu-ray teknolojisini kullanmak isteyenler, uygun donanım ve yazılımlara sahip olmalı:

1 OYNATICI CİHAZLAR: Bir Blu-ray yazıcısının dışında yeni HD diskleri oynatmak için başka seçenekler de var. PC'de normal bir Blu-ray sürücüsü de kullanabilirsiniz (mesela LG GGC-H20L, yaklaşık 240 dolar). Aynı şekilde harici Blu-ray sürücü bulmak da mümkün (yaklaşık 300 dolar). Ev sineması kullanımı için ayrıca Sony BDP S300E (yaklaşık 500 dolar) gibi stand-alone oynatıcılar da tavsiye edilebilir. İnternet üzerinden otomatik olarak güncellenen Playstation 3 oyun konsolu (yaklaşık 700 dolar) da Blu-ray oynatıcı olarak kullanılabilir.

2 PC SİSTEM İHTİYAÇLARI: Bir Blu-ray filmi takılmadan izleyebilmek için çift çekirdekli bir AMD veya Intel işlemci şart. Ekran kartı ayrıca HDCP HD kopya korumasını desteklemeli. ATI'nın HD serisi veya GeForce 8000 serisi ve üzeri bir nVidia modelini (60 dolar'dan başlıyor) tavsiye edebiliriz. Monitöre görüntü aktarımı için dijital bir bağlantı şart (DVI-D veya HDMI üzerinden).

3 OYNATICI YAZILIM: Blu-ray filmleri PC üzerinden izlemek istiyorsanız, bir de oynatıcı yazılıma ihtiyacınız var. Bunlar genelde sürücüler ve yazıcılarla birlikte veriliyor. Bizim tavsiyelerimiz PowerDVD 8 Ultra (yaklaşık 100 dolar) veya biraz daha ucuz olan Total Media Theatre 2.1

4 MEDYALAR: Blu-ray disk üzerindeki HD filmlerin dışında, tıpkı DVD'lerde olduğu gibi, bir dizi yazılabilir BD medyası da mevcut. En küçük BD-R ve yeniden yazılabilir BD-RE'lerin maksimum 25 GB kapasitesi var ve fiyatları yaklaşık 10 Euro'dan başlıyor. Bunların yanında 50 GB kapasiteli çift katmanlı medyalar (DL-BD-R, DL-BD-RE) da var ancak bunlar biraz daha pahalı.

5 EKRAN İHTİYAÇLARI: Televizyonunuzda Full-HD'nin yanında 24p logosu varsa önünüzde hiçbir engel yok demektir. TV'niz Blu-ray çözünürlüğünün yanında orijinal sinema kare oranı saniyede 24 kare görüntüyü düzgün olarak görüntüleyebilir ve HDCP desteğine sahip demektir. PC monitörlerindeyse HDCP destekli bir dijital giriş gerekli. Ne var ki sadece 24 inç boyutundaki LCD monitörler (yaklaşık 500 dolar) gerçek Full HD çözünürlüğü destekliyorlar.

LG GGW-H20L

Gizli tavsiye: HD-DVD'leri de okuyor

■ Şu anki rakipleriyle karşılaştırıldığında LG, GGW-H20L modeliyle diğerlerinin arasından kolayca sıyrılmayı başarıyor. Bunun nedeni sadece 300 dolar altındaki çok uygun fiyatı değil, LG aynı zamanda günümüz teknolojisinin ulaştığı zirve noktasını temsil ediyor: Sürücü bir defa yazılabilen BD-R medyalarla 6x hızında kayıt yapabiliyor. Ne var ki bu kadar hızlı yazılabilen Blu-ray medyaları piyasada bulabilmek neredeyse imkânsız. Yine de gelecek için iyi bir yatırım ve daha yavaş olan

medyalarda da LG'nin bu modeli testteki en iyi değerlere sahip. Bu yüksek değerler sadece Blu-ray'de değil, diğer disklerde de karşımıza çıkıyor: DVD-R'leri 5.50 dakikada yazan yazıcı, CD'leri de 2.25 dakikada yazabiliyor.

Bu modern yazıcı aynı

zamanda SATA bağlantısına ve etiket baskı yöntemi "Lightscribe" desteğine de sahip. Cihazın tek problemi, türünün sesli temsilcilerinden olması.

ÖZETLE: Şimdiden bir Blu-ray yazıcıya sahip olmak isteyenler, LG'nin bu modeliyle iyi bir seçim yapabilirler.

Neden almalı?

- ✓ **Hızlı ve güvenilir:** LG, tüm medyalar (CD, DVD, Blu-ray) yüksek hızla kayıt yapabiliyor ve hatta "Lightscribe" etiket baskısını destekliyor
- ✓ **Ucuz:** LG, 270 dolar'lık GGW-H20L ile her kuruşunu hak eden, çok yönlü ve modern bir Blu-ray yazıcısı sunuyor
- ✓ **Tam HD desteği:** Blu-ray yanında günümüzde fiyatları oldukça düşen HD-DVD'leri de okuyor; film fanatikleri için kaçırılmayacak bir fırsat!

Künye

LG GGW-H20L

Bilgi için	www.lge.com.tr
Fiyat	Yaklaşık 270 \$
CD okuma / yazma	çok iyi (100)
DVD okuma / yazma	çok iyi (100)
BD okuma / yazma	çok iyi (100)
Gürültü	iyi (74)
Toplam puan	çok iyi (98)
Fiyat/Performans	iyi
+	Çok yüksek performans, tüm medyalarla yazıyor. HD-DVD'leri de okuyor
-	Çalışırken biraz gürültülü
CHIP Testi	Sıra 1

LG GGW-H10N

Takipçisinin gölgesinde

■ LG'nin GGW-H10N'i, test birincimizin öncül modeli. 500 dolar civarındaki yüksek fiyatının dışında, bu eski modelden uzak durmak için başka nedenler de var: H10N HD-DVD diskleri desteklemiyor. Blu-ray ve DVD

medya yazma hızları gayet iyi olsa da, normal bir CD-R yazmak için 10 dakikadan fazla süreye ihtiyaç duyuyor. **ÖZETLE:** Bir yıl önce gönül rahatlığıyla tavsiye edebileceği-

miz cihaz, günümüzde bir teknoloji dinozoru.

Künye

LG GGW-H10N

Bilgi için	www.lge.com.tr
Fiyat	Yaklaşık 500 \$
CD okuma / yazma	orta (54)
DVD okuma / yazma	çok iyi (98)
BD okuma / yazma	çok iyi (100)
Gürültü	iyi (76)
Toplam puan	iyi (84)
Fiyat/Performans	orta
+	Çok iyi DVD ve BD yazma hızları yazıyor. DVD-RAM ve tüm BD biçimlerine yazabiliyor
-	CD'lerde kötü yazma hızı; gürültülü, pahalı
CHIP Testi	Sıra 2

LITE-ON LH-2B1S

BD yazmada yavaş

■ Lite-On'un yaklaşık 400 dolar'a sunduğu model ilk bakışta pek de kötü görünmüyor: Ön paneldeki üç adet led, o an hangi medyanın (CD / DVD / BD) kullanıldığını gösteriyor. Çalışırken cihaz, testteki en sessiz modellerden.

Ancak Lite-On yazmada o kadar iyi değil. Cihaz hiçbir medyada kayda değer başarılar elde edemiyor. Blu-ray medyalarında özellikle başarısız bir performans sergiliyor: 25 GB kapasiteli basit BD-R'leri yazmak için tam 47.25 dakikaya ihtiyaç duyuyor. LG'nin test birincisi modeli aynı işi yarısından daha kısa bir sürede gerçekleştire

yor. Daha da kötüsü çift katmanlı Blu-ray diskleri (50 GB) **ÖZETLE:** Sessiz ve şık, ancak yazmada yavaş.

Künye

Lite-On LH-2B1S

Bilgi için	www.liteonit.com
Fiyat	Yaklaşık 400 \$
CD okuma / yazma	iyi (80)
DVD okuma / yazma	iyi (88)
BD okuma / yazma	orta (46)
Gürültü	çok iyi (100)
Toplam puan	iyi (76)
Fiyat/Performans	orta

➕ Durum led göstergesi, çalışırken sessiz

➖ BD yazmada yavaş
Çift katmanlı BD'leri yazamıyor

CHIP Testi

Sıra 5

PHILIPS SPD7000BD

Pahalı ve demode

■ Philips'in yazıcısı Lite-On ile aynı yapıya sahip, ancak ek olarak çift katmanlı Blu-ray medyaları (50 GB) için de destek sunuyor. Ancak bu kesinlikle 550 dolar'lık aşırı yüksek fiyatını hak ediyor demek değil. Philips de Lite-On gibi oldukça sessiz ve hatta DVD ve Blu-ray medyalarında biraz daha iyi yazma süreleri sunuyor. Ancak test birincimiz olan LG GGWH20L'den yine de çok uzakta. Bunun bir nedeni de yazıcının BD-R diskleri maksimum iki hızlı yazabilen eski bir nesile ait olması (LG en azından kağıt üzerinde 6x hız kadar çıkabiliyor). Kısaca bu pahalı klasikten uzak durun, zaten piyasada artık pek

bulunmuyor.

ÖZETLE: Aşırı pahalı ve çok yavaş, tavsiye edemiyoruz.

Künye

Philips SPD7000BD

Bilgi için	www.philips.com.tr
Fiyat	Yaklaşık 550 \$
CD okuma / yazma	iyi (80)
DVD okuma / yazma	çok iyi (94)
BD okuma / yazma	orta (70)
Gürültü	çok iyi (100)
Toplam puan	iyi (84)
Fiyat/Performans	kötü

➕ Çalışırken sessiz, tüm BD biçimlerini destekliyor

➖ Aşırı pahalı; BD disk yazmada yavaş

CHIP Testi

Sıra 3

PIONEER BDR-202

Problemlili firmware

■ Pioneer BDR-202 yazma sürelerine bakıldığında pek de kötü görünmüyor: 25 GB büyüklüğünde bir veri paketini BD-R diske yazmak için sadece 23 dakikaya ihtiyaç duyuyor. Testteki en iyi değerlerden biri bu. CD'lerde ve DVD'lerde (DVD-RAM da yazabiliyor) de iyi bir performans ortaya koyuyor. Ancak Pioneer, Lite-On'un modeli gibi çift katmanlı Blu-ray medyalara kayıt yapamıyor. Bu düşündürücü bir durum, zira 50 GB kapasitesi olan çift katmanlı diskler ucuzladığında, kullanıcı için hayati bir işlevsellik eksik olacak. Yeni firmware olmadan Pioneer'da işler pek de iç açıcı görünmüyor: Testte bazı medyalara kayıt yapmakta sorun çı

kardı. Bu tip güncellemeler aslında normal, ancak can sıkıcı. **ÖZETLE:** Yazıcı bu kadar çok sorunun çıkarmasaydı ve çift katmanlı BD'leri tanıyabilseydi iyi olurdu.

Künye

Pioneer BDR-202

Bilgi için	www.pioneerelectronics.com
Fiyat	Yaklaşık 350 \$
CD okuma / yazma	iyi (72)
DVD okuma / yazma	iyi (88)
BD okuma / yazma	iyi (72)
Gürültü	çok iyi (90)
Toplam puan	iyi (78)
Fiyat/Performans	orta

➕ Uygun fiyatlı, yazmada hızlı

➖ Çift katmanlı BD medyalara yazamıyor

CHIP Testi

Sıra 4

SONY NEC OPTIARC BD-M100A

Yavaş nesil

■ Testteki en pahalı ürün olan Sony NEC BD-M100A aynı zamanda sonuncu da oldu. Buna şaşırmamak gerekiyor. Bu model de uzun bir süredir piyasada ve tek tük kalan örnekleri sağda solda satılıyor. Açıkça söylemek gerekirse, bu cihazı satın almadan önce iki kere düşünmenizde yarar var. Sadece fiyatı yüzünden değil. Sony'nin yazıcısı gerçi hemen her CD, DVD ve Blu-ray biçimini yazabiliyor ve sessiz de çalışıyor. Ancak bunun nedeni oldukça düşük çalışma performansı: 2 hızlı temposuyla bir BD-R diski yazmak için 45 dakikadan daha uzun bir süreye ihtiyaç duyuyor. Bu süre, yeni nesil yazıcılardan iki katı fazla. Ayrıca Sony'nin bazı yeniden yazılabilir BD-RE medyaları silemediğini tespit ettik. Sony'nin

bu sürücüsüne sahipseniz, ek işlevlere sahip olmak için çıkan her güncellemeyi mutlaka hemen yükleyin.

ÖZETLE: Çok yönlü bir yazıcı, ancak çok yavaş ve çok pahalı.

Künye

Sony NEC Optiarc BD-M100A

Bilgi için	sonynec-optiarc.de/home
Fiyat	Yaklaşık 680 \$
CD okuma / yazma	orta (64)
DVD okuma / yazma	orta (66)
BD okuma / yazma	iyi (76)
Gürültü	çok iyi (100)
Toplam puan	iyi (72)
Fiyat/Performans	kötü

➕ Tüm medyalara yazabiliyor, çalışırken sessiz

➖ Çok yavaş yazıyor, bazı BD-RE'leri silemiyor. Çok pahalı

CHIP Testi

Sıra 6

TEKNİK SÖZLÜK

BLU-RAY MEDYALAR: Değişik Blu-ray medyalar öncülleri olan DVD'yi temel alıyor. Bir defa yazılabilen BD-R diskler olduğu gibi, çok defa yazılabilen BD-RE medyalar da var. Bunların tek katmanlı olanlarının kapasitesi 25 GB iken, çift katmanlıların kapasitesi 50 GB'a çıkıyor (DL-BD-R). Bunların dışında dijital video kameralarda kullanılmak üzere daha düşük kapasiteli ve daha düşük boyutlarda bazı özel biçimler de var.

LAYER: Katmanla, bir CD, DVD veya Blu-ray diskin yazma tabakası ifade ediliyor. Blu-ray diskler bir katmana 25 GB veri depolayabilir. Günümüzde çift katmanlı diskler var, ancak ileride daha çok katmanlı diskler piyasaya çıkabilir.

HD: Yüksek çözünürlüklü (High Definition) film materyali için kısaltma. İki farklı HD çözünü-

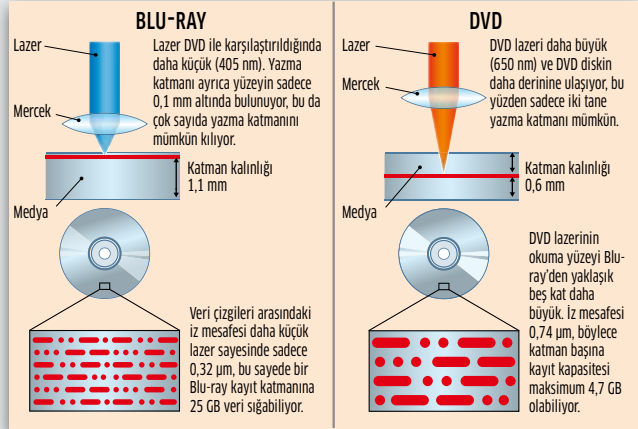
lülüğü var: 1.280 x 720 piksellik "720p" ve 1.920 x 1.080 çözünürlükteki "1.080p" (veya 1080i) (Full HD).

HD-DVD: Blu-ray diskin bir zamanlar rakibiydi, benzer teknik ve kalite özelliklere sahip. HD-DVD'lerin pazarlaması 2008 Mart ayında durduruldu.

HDCP: "High-bandwidth Digital Content Protection"ın kısaltması ve Blu-ray filmlerin oynatılması için mutlaka gereken bir Blu-ray kopya koruma yöntemi. Oynatma esnasında oynatıcı/PC'den monitöre şifrelenmiş bir veri aktarımı gerçekleştiriyor.

HDMI/DVI-D: Yüksek çözünürlüklü materyalleri aktarabilmek için ekran kartı ve monitör dijital HDMI yuvası gibi HDCP destekli bir arabirime sahip olmalı. Yaygın olarak kullanılan DVD-D yuvası da HDCP destekli olabiliyor (her zaman değil).

DVD ile teknik farklılıklar

YAZMA HIZI: Blu-ray yazıcıların okuma ve yazma hızı 1x, 2x, 4x gibi sayı değerleriyle ifade ediliyor. 1x değeri saniyede 36 megabit (4,5 MB/s) veri aktarım hızına karşılık geliyor. Bu-

rada Blu-ray yazıcıların çalışma hızı DVD veya CD yazıcılarla karşılaştırılmamalı. Tek hızda bile Blu-ray'ler bir DVD'den neredeyse dört kat daha hızlı okunup yazılıyor.

SIRALAMA	1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA	5. SIRA	6. SIRA
Ürün	LG GGG-H20L	LG GGG-H10N	Philips SPD7000BD	Pioneer BDR-202	Lite-On LH-2B1S	Sony NEC Optiarc BD-
İnternet (www.)	lge.com.tr	lge.com.tr	philips.com.tr	pioneerelectronics.com	litenoit.com	sony-nec-optiarc.de/home
Fiyatı (yaklaşık)	270 \$	500 \$	550 \$	350 \$	400 \$	680 \$
Toplam puan	98	86	85	81	79	77
CD okuma / yazma	100	63	82	76	83	71
DVD okuma / yazma	100	97	94	88	89	72
Blu-ray okuma / yazma	99	100	75	76	57	80
Gürültü	78	80	100	90	100	100
Fiyat/Performans	iyi	orta	kötü	orta	orta	kötü
Teknik özellikler						
Arabirim	SATA	SATA	SATA	SATA	SATA	IDE
Önbellek / Firmware	2 MB / YLYO	4 MB / GL04	2 MB / BPBK	4 MB / 1.04	2 MB / AL05	8 MB / 1.0e
Lightscribe	●	-	-	-	-	-
Gürültü	2,9 Sone	2,8 Sone	1,4 Sone	2,4 Sone	1,4 Sone	1,4 Sone
CD-R / -RW	40 / 24	8/10	32 / 24	24 / 24	32 / 24	24 / 16
DVD-R / -RW / +R / +RW / -RAM	16 / 6 / 16 / 8 / 5	12 / 8 / 12 / 6 / 5	12 / 6 / 12 / 8 / -	12 / 6 / 12 / 8 / 5	12 / 6 / 12 / 8 / -	8 / 6 / 8 / 8 / 5
DL-DVD+R / DL-DVD-R	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4
BD-R / BD-RE / DL-BD-R / DL-BD-RE	6 / 2 / 4 / 2	4 / 2 / 2 / 2	2 / 2 / 2 / 2	4 / 2 / - / -	2 / 2 / - / -	2 / 2 / 2 / 2
HD-DVD (okuma)	●	-	-	-	-	-
Yazma süreleri (dk.)						
CD-R / -RW	2:25 / 3:51	10:30 / 8:59	4:20 / 7:00	4:38 / 4:04	4:14 / 7:02	4:04 / 7:08
DVD-R / -RW / +R / +RW / -RAM	5:50 / 9:55 / 6:14 / 7:19 / 12:25	7:56 / 10:12 / 6:00 / 7:29 / 12:03	7:52 / 11:10 / 7:25 / 8:34 / -	7:07 / 9:53 / 7:19 / 9:59 / 11:07	7:50 / 10:59 / 7:13 / 8:36 / -	9:10 / 10:08 / 9:07 / 8:27 / 27:37
DL-DVD+R / DL-DVD-R	27:26 / 27:45	27:17 / 27:46	29:18 / 29:24	27:12 / 25:48	29:17 / 29:36	26:23 / 26:53
BD-R / BD-RE / DL-BD-R / DL-BD-RE	21:27 / 39:24 / 88:40 / 88:38	22:07 / 44:56 / 89:38 / 90:01	46:36 / 46:39 / 89:31 / 89:32	22:59 / 45:29 / - / -	47:25 / 46:39 / - / -	45:12 / 45:13 / 90:12 / 90:19

● Zirve sınıfı (100-90) ● Üst sınıf (89-75) ● var
● Orta sınıf (74-45) ○ Tavsiye edilmez (44-0) - yok

Blu-ray zamanı

Yeni yazılımsal oynatıcılar bilgisayarda yüksek çözünürlüklü film keyfi vaat ediyor. CHIP'in testi de gösteriyor ki, bunlar **UYGUN FİYATA** sinemayı evinize taşıyor, ancak yine de çok sayıda sorunları var

UFUK YAMANKILIÇOĞLU / MM

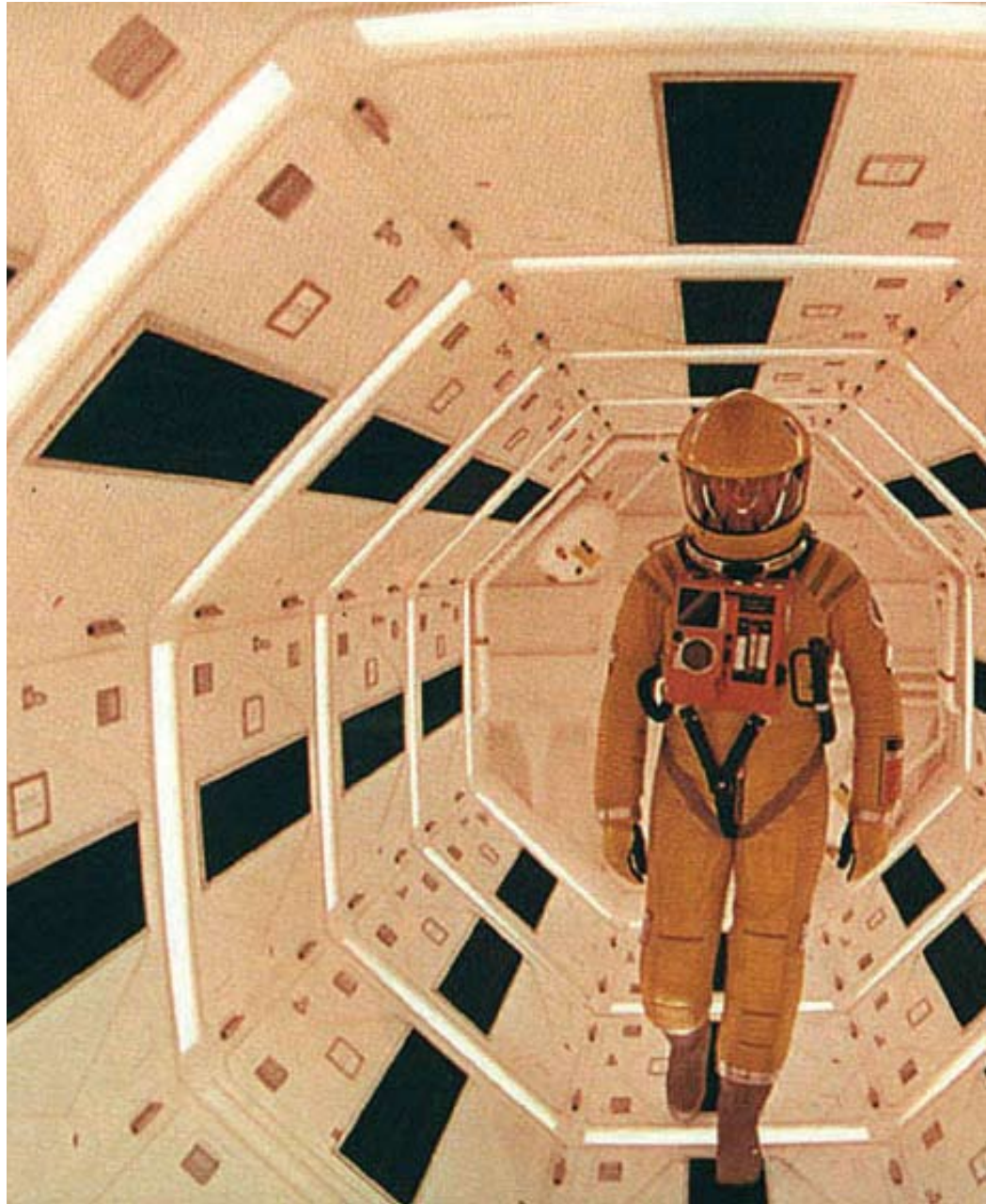
Klasik filmlerin yüksek çözünürlüklü sürümleri, Blu-ray disklerle evlerimize konuk olmaya başladı. Kalite bakımından mavi disk, koleksiyoncular ve film meraklıları için günümüzün en iyi biçimi. Blu-ray diskleri salonunuzdaki büyük LCD TV'ye bağlamak çok iyi olurdu. Ancak nasıl? Donanımsal Blu-ray oynatıcı cihazlar hayli pahalı, HD-DVD'nin sahnedan çekilmesiyle rakipsiz kalan Blu-ray oynatıcıların fiyatının düşmesi beklenmiyor; aksine yükselebilir de. Playstation 3'ü saymazsak, en azından Blu-ray 1.1 profilini veya 2.0'ı destekleyen uygun fiyatlı modeller yok gibi.

Bunun dışında bir de bölge kodu sorunu var: ABD'de veya Japonya'da satılan diskler Avrupa'daki satılan oynatıcılarda çalışmıyor (Bk. Sağdaki kutu).

Blu-ray oynatma: Kare atlamaları ve siyah ekranlar

Bu sorunun çözümü ve alternatifi, yazılımsal oynatıcılar. Mart ayından bu yana yeni nesil piyasada. Bu yazılımlar en azından 1.1 profilini destekliyorlar, fiyatları 100 Euro'nun altında ve bölge kodu sorunu aşılabiliyor. CHIP bunları test etti ve bu sırada bir dizi zorlukla karşılaştı. İlk problem film stüdyoları. Bunlar yazılım üreticilerini oynatıcılarını sistemden ayırmaya ve işlevlerini sınırlamaya zorluyorlar. Bu da yetmezmiş gibi üç katı bir kopya korumasıyla işlevlerini zorlaştırıyorlar.

Sonuç: Testte bir diskin açılması için 30 saniye kadar süre gerekiyor, işlemci kullanımını %20 artırıyor. Ayrıca her oynatıcı her diski açamıyor. İyi haberse şu: Görüntü kalitesi olarak oynatıcılar sinemayı hiç arat-

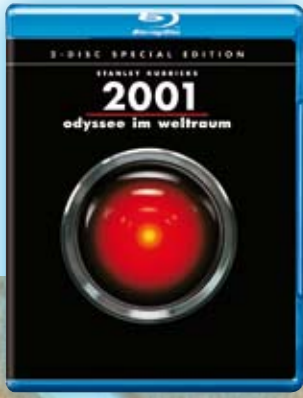

mıyor. Berrak ve güçlü renklerle, ayrıntılı ve derin görüntüler sadece High Definition ile sunuluyor. Ancak bunun için de her şeyin yolunda gitmesi ve sistemin bileşenlerinin buna ayak uydurması gerekiyor. Yazılımsal oynatıcılar ilk olarak doğru ekran kartına ihtiyaç duyuyorlar. Ekran kartının donanım hızlandırması her üç video biçimi için işlemci kullanımını düşürüyor: AVC, VC1 ve MPEG2. Donanım hızlandırma seçeneği etkin olduğunda oynatıcılar Core

ÖZETLE

Yazılımsal oynatıcıların "Blu-ray" söz konusu olduğunda daha kat edebilecekleri çok yol var. Diskteki ana filmi oynatmada tüm oynatıcılar sorun çıkarmazken, Blu-ray üzerindeki ekstralarda hepsinin hataları göze çarpıyor. Hesaplı ev sineması deneyimi için önünüzde engel yok. Ancak test ettiğimiz hiçbir Blu-ray oynatıcısı koşulsuz şartsız tavsiye edemiyoruz.

Blu-ray, "2001" gibi gerçek sinema hazinelerini arşivlemek için ideal biçim.

nımı %50'den %80'e kadar çıkabiliyor. ShowTime ayrıca HDCP kopya korumasının etkin olduğunu algılayamadı ve çözünürlüğü 960 x 540'a düşürdü. Bu koşullar altında HD film keyfi çabucak sekteye uğradı. Bu durumda hemen yeni bir ekran kartı mı almak gerekiyor? Hayır. Hatta ekran kartı çok yeniyse, tüm yazılımsal oynatıcılar sorun çıkartıyor. ArcSoft ve WinDVD gibi oynatıcılarda ekran simsiyah kalıyor. Bunun nedeni oynatıcıların ekran kartını tanımak zorunda olması, zira HDCP kopya korumasına sahip olup olmadığını bilmek zorundalar. HDCP desteği yoksa Blu-ray grevine çıkıyorlar. Böyle bir sorunla test için kullanmayı düşündüğümüz ATI Radeon HD3450'de karşılaştık. Bu ekran kartı hiçbir oynatıcı tarafından düzgün tanınmadı. Bu karta sahip olanlar ileride çıkacak bir güncellemeyi beklemek zorunda (siz bu yazıyı okuduğunuzda çıkmış olabilir). Bu yüzden testimizde Radeon 2600'ü kullanmak zorunda kaldık. Ancak bu kartla da sadece ArcSoft anlaşılmadı. Bu oynatıcıyı da test edebilmek için daha eski bir ekran kartı olan ve sadece MPEG2 için donanım hızlandırması olan X1950 kullanmak zorunda kaldık. Program bu yüzden performans puanı olarak rakiplerinden bir hayli geride kaldı. WinDVD'de de kötü bir sürprizle karşılaştık: Bölge kodu kilidini devre dışı bırakmak için AnyDVD gibi bir crack yazılımı artalandaki çalıştığında, oynatıcı sadece siyah bir ekran gösteriyor. Bu da programın popüleritesinin azalmasına neden olabilir, en azından işi bilen bir kullanıcı çevresinde. Hollywood ise bu duruma seviniyor.

HD yönetimi: Problemlerin ve kilitlenmelerin sonu yok

Menü, navigasyon ve ekstralar söz konusu olduğunda Blu-ray disklerde büyük farklılıklar var, zira programcılar önünde bileşenleri oluşturmak için iki yol bulunuyor: Modernize edilmiş bir DVD program kodu olan High Definition Movie Mode (HDMV) veya BD-Java (BD-J). BD-J, Java programlama dilinin bir türünü kullanıyor ve bu sayede HDMV'den biraz daha fazla olanak tanıyor. Buradaki sorunsu şu: Menü yönetimi veya interaktif oyunlar için Java'da henüz standart rutinler yok. Her programcı kendi yolunu izliyor. Bu da kaosa neden oluyor! Her oynatıcı geliştiricisi her diskin yazılımıyla çalışıp çalışmadığını kontrol etmek zorunda. Biz de test için 1.1 ve 2.0 profillerinin gelişmiş işlevlerine sahip yeni Java disklerle yoğunlaştık.

"War" adlı filmin Amerikan Blu-ray disklerinin menüleri tamamen BD-J ile program-

Blu-ray kopya koruması

Hollywood korsan kopyacılar savaş açtı. Sonuç: Her Blu-ray diskinde kopya koruması var.

AACS VE HDCP:

AACS sürücüsü oynatıcı arasındaki şifrelemeyi sağlarken, HDCP ise oynatıcı ile televizyon arasındaki şifrelemeyi sağlıyor.

PROBLEM AACS pratikte kırıldığı için, sürekli olarak yeni anahtarlar çıkıyor. Bunlar güncellemelerle oynatıcıya entegre edilmek zorunda, aksi halde yeni Blu-ray diskler oynatılmıyor. Bunun için de bir internet bağlantısı gerekiyor.

BD+:

Blu-ray üzerindeki bu küçük program, veri akışının oynatma sırasında modifiye edilip edilmediğini gözetliyor.

PROBLEM Auch BD+ da kısa süre önce kırıldı. Gelecekteki disklerde yeni sürümlerle karşılaşılabılır. Bu da internetten düzenli güncellemeleri beraberinde getirecektir.

BÖLGE KODU:

Her amerikan BD, Avrupa'da satılan bir oynatıcıda çalışmıyor. Çoğu diskte bir bölge kodu var. Bununla ilgili daha fazla bilgiyi <http://bluray.liesinc.net> adresinde bulmak mümkün.

PROBLEM Yazılımsal oynatıcılar bölge kodunu sadece beş defa değiştirebiliyorlar. Ancak bu mekanizma iyi korunmuyor. İnternette bunu kırmak için hileler var.

lanmış ve bu da bazı oynatıcılar için büyük bir problem oldu. Örneğin WinDVD ana menüyü düzgün olarak görüntüledi ancak film oynatılırken çıkan açılır pencere, menünün sol tarafının görünmemesine neden oluyordu. Sonuçta testte başka bir başlığa atlamak istediğimizi seçebiliyorduk, ancak hangi başlığa atlayacağımızı belirleyemiyorduk. 1.1 profilinin bir parçası olan görüntü içinde görüntü (PiP) işlevi, "B-Roll'da durum daha da vahim. Burada Blu-ray, özel efektleri açıklayan ikinci bir videoyu açıyor. Bu da sadece PowerDVD 8 ve TotalTheatre'da çalıştı. Diğer oynatıcılar B-Roll'da sınıfta kaldı. Gerçi ek videoyu düzgün olarak görüntülüyorlar ancak bu sırada ana filmde takılmalar yaşanıyor. Nero ise videoyu oynatmıyor bile.

"War"a entegre edilmiş Yakuza Game

2 Duo bir işlemciye sadece %15 ile %30 arasında yük bindiriyorlar.

Bu hızlandırma devreye girmediğinde ne olduğunu Nero ShowTime'da gördük: Film kare atlamaya başlıyor ve menü yönetimi sadece kısıtlı olarak çalışıyor. Oynatıcı testimizde ne nVidia 8600'ü, ne de ATI Radeon HD 2600'ü destekledi, sadece VC1 biçiminde nVidia'da donanımsal hızlandırma işe yaradı. Bunun dışında yüksek talepleri olan AVC gibi bir codec'te işlemci kulla-

adlı oyunun yazılımsal oynatıcılarımızın başına adeta bela oldu. 2.0 profilinin bir özelliği olan online oynanabilme özelliğine sahip oyun Nero ShowTime'da hiç açılmadı; oynatıcı kilitlenip kaldı. WinDVD, online olarak bağlandı ancak açılışta bu yazılım da kilitlenip kaldı. ArcSoft'un TotalTheatre'ında oyun problemsiz olarak çalıştı. Ancak oynatıcı online olarak oyunla işini bitirdikten sonra Blu-ray moduna geri dönemiyor ve kilitleniyor.

PowerDVD 8'de ise oyun açılıyor, ancak online bağlantı menüsü yok. Daha sonra çıkarılan bir yamaya bu sorun giderildi, zira güncelleme 2.0 profilini destekliyor. İzleyiciler ilginç bir sahneyi işaretleyip bu sahneleri online olarak kullanıma sunuyorlar, böylece başkaları da bu sahneyi izleyebiliyor. Sadece PowerDVD sürümleri ve WinDVD bu noktada sorun çıkarmıyor. İşaretli sahne oynatılırken TotalTheatre kilitleniyor ve Nero ShowTime'da ise blog'da kayıt gerçekleşmesine rağmen bağlanırken sorun çıkıyor. Tüm bu eksi puanlara rağmen olumlu özellikler de var. Mesela "Sunshine" Blu-ray diskinin Java özellikleri hiçbir oynatıcı için sorun çıkarmadı. Yine de hiçbir program, tüm Blu-ray diskleri hatasız oynatabilme garantisi veremiyor.

Blu-ray paralı: Freeware yok

Blu-ray oynatıcılar normal DVD'leri ve DivX filmleri de oynatabiliyorlar. Ancak iyi bir Media Player yazılımı için tam bir alternatif olduklarını söylemek güç. Blu-ray oynatıcıların hiçbirini tanımadığı bir dosya biçimini açamıyor. Burada ücretsiz oynatıcılar çok daha başarılı. Bu da şu sorunun sorulmasına neden oluyor: Ticari yazılımların test sonuçları bu kadar vasatken, ücretsiz bir Blu-ray oynatıcı tercih etmek mantıklı olabilir mi? Maalesef böyle bir ücretsiz yazılım henüz yok. En azından yasal olarak yok, zira kopya koruması sorunu var. Sadece AnyDVD gibi yasal olmayan bir crack aracıyla, VLC Media Player www.videolan.org gibi bir ücretsiz yazılım diske erişebiliyor. Blu-ray diskteki film bir M2TS konteynirinde bulunuyor ve dijital televizyondaki bir transport stream gibi yapılandırılmış. VLC bu yüzden bunu açabiliyor. Bu gerçekleştğinde videoyu oynatıyor, zira her üç biçim (AVC, VC1 ve MPEG2) için de ücretsiz çözümler (decoder) var. Seste ise DTS-HD gibi yeni biçimler için ücretsiz çözümler henüz yok. Bunun istisnası FFmpeg codec (<http://ffmpeg.mplayerhq.hu>) için Dolby Digital Plus filtresi geliştirilse de, bu codec uzmanları için geliştirilmiş bir filtre.

uyaman@chip.com.tr

SIRALAMA	1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA
Ürün	PowerDVD 8 Ultra	WinDVD 9 Plus Blu-ray	TotalMedia Theatre 2.1	Nero 8.3
Üretici	CyberLink	InterVideo	ArcSoft	Nero
Internet (www.)	cyberlink.com	corel.com	arcsoft.com	nero.com
Fiyat	100 dolar	100 dolar	90 dolar	50 YTL (+ 125 YTL)*
Toplam puan	79	72	64	55
	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
HD oynatma (%40)	84	82	59	40
HD navigasyonu (%40)	72	57	72	65
Ek işlevler (%20)	81	84	56	65
Fiyat / Performans	iyi	orta	iyi	orta
HD oynatma				
Blu-ray oynatma	Sorunsuz görüntü kalitesi ve oynatma	Sorunsuz görüntü kalitesi ve oynatma	Sorunsuz görüntü kalitesi ve oynatma	İyi görüntü kalitesi, oynatma bazen takılıyor
Donanımsal hızlandırma (H.264 / VC-1 / MPEG2)	●/●/●	●/●/●	Sadece nVidia / Sadece nVidia / ●	-/Sadece nVidia / -
Ekran kartı desteği	nVidia ve ATI iyi	nVidia ve ATI iyi	nVidia iyi, ATI vasat	nVidia vasat, ATI kötü
MPEG2 CPU yükü (ATI / nVidia)	%18 / %17	%25 / %20	%24 / %21	%28 / %31
VC1 CPU yükü (ATI / nVidia)	%10 / %18	%10 / %17	%58 / %19	%35 / %20
AVC CPU yükü (ATI / nVidia)	%14 / %17	%14 / %17	%64 / %23	%55 / %55
AnyDVD'ye izin verme	●	-	●	●
HD navigasyonu				
Desteklenen profiller (1.0 / 1.1 / 2.0)	●/●/ Tam değil	●/ Tam değil/ ●	●/●/ Tam değil	●/ Tam değil / Tam değil
Menü gösterimi	Akıcı, fare veya klavyeyle mümkün	Akıcı, menü gösteriminde hata	Akıcı, fare kullanılmıyor	Takılıyor, fare veya klavyeyle mümkün
Oyunlar, interaktif özellikler (BD-J)	İyi çalışıyor, oyun online işlevler olmadan çalışıyor	Kısmen çalışıyor, oyun kilitleniyor	İyi çalışıyor, online oyundan sonra kilitleniyor	Kısmen çalışıyor, oyun kilitleniyor
Picture-in-Picture (PiP)	Sorunsuz çalışıyor	Görüntü atlıyor	Sorunsuz çalışıyor	Görüntü atlıyor, yorum görüntüsü eksik
Resume Playback	●	●	●	●
Sabit disken korumasız Blu-ray oynatma	Seçilemiyor	Olmuyor	●	●
HD disken bilgileri (OSD / programda)	Eksik / Eksik	Eksik / Eksik	Eksik / Eksik	Ayrıntılı / Ayrıntılı
Video çözücüsü	AVC, VC-1, MPEG2, MPEG4	AVC, VC-1, MPEG2, MPEG4	AVC, VC-1, MPEG2, MPEG4	AVC, VC-1, MPEG2, MPEG4
Ses çözücüsü	Dolby Digital Plus, Dolby TrueHD, DTS-HD	Dolby Digital Plus, Dolby TrueHD, DTS-HD	Dolby Digital Plus, DTS	Dolby Digital Plus, Dolby TrueHD, DTS-HD
Deinterlacing	●	●	●	●
Video optimizasyonu	Renk optimizasyonu, kenar oranı ayarlama (HD'de yok) vb.	Görüntü atlamalarını engelleme (sadece DVD'de), renk optimizasyonu, kenar oranı ayarlama, Deblocking vb.	Renk optimizasyonu	Renk optimizasyonu, kenar oranı ayarlama
Özel fonksiyonlar	Sahne tekrarlama, alt yazı hep alttaki siyah bantta gösteriliyor vb.	Hızlı ve ağır çekim, bookmark koyma	Hızlı ve ağır çekim	Luma ve Chroma efekti
Surround özellikleri	Sanal hoparlör, dinamik sıkıştırma, LFE efekti, SPDIF Passthrough vb.	Sanal hoparlör, LFE efekti, oda efekti, Equalizer (eşitleyici)	Equalizer, SPDIF Passthrough	Sanal hoparlör, Dynamic Range Control (ses şiddeti ayarı)
Snapshot (ekran görüntüsü alma)	● (HD disklerde olmuyor)	● (HD disklerde olmuyor)	● (HD disklerde olmuyor)	● (HD disklerde olmuyor)

● Zirve sınıfı (100-90)

● Orta sınıf (74-45)

Tüm değerler puanlanmıştır (maks. 100)

● Üst sınıf (89-75)

○ Tavsiye edilmez (44-0)

● var

● yok

■ Wert En iyi değer

■ Wert En kötü değer

Nero tam sürüm için ek masraf

Üç profil: Blu-ray için hep daha fazla işlev

Grace Period tüm video ve ses codec'lerini, menüler ve oyunlar için BD-Java desteğini entegre etti.

Bonus View 256 MB disk alanı ve PiP özelliği için ikinci bir video ve ses çözücüsü istiyor.

20 Haziran 2006:

1 Kasım 2007:

Blu-ray 1.1

SADECE CHIP'TE

KARŞILAŞTIRMA: 2007 test birincisi

PowerDVD 7 Ultra	
CyberLink	
cyberlink.com	
100 dolar	
76	
79	
72	
78	
orta	
Sorunsuz görüntü kalitesi ve oynatma	
nVidia ve ATI iyi	
%20 / %17	
%11 / %18	
%18 / %19	
● / Tam değil / ●	
Akıcı, fare veya klavyeyle mümkün	
Sorunsuz çalışıyor	
Görüntü atlıyor	
Seçilemiyor	
Eksik / Eksik	
AVC, VC-1, MPEG2, MPEG4	
Dolby Digital Plus, Dolby TrueHD, DTS-HD (5.1)	
Renk optimizasyonu, kenar oranı ayarlama (HD'de yok) vb.	
Sahne tekrarlama, online film veritabanı, film sahnelerini remiks (HD'de yok) vb.	
Sanal hoparlör, dinamik sıkıştırma, LFE efekti, SPDIF Passthrough vb.	
● (HD disklerde olmuyor)	

Halen iyi: Power DVD'nin eski sürümü yeni oynatıcılarla karşılaştırdığında 2. sırayı alabilecek kadar iyi.

Uyumlu: PowerDVD 7'nin donanım desteği günümüz için bile yeterince gelişmiş.

Etkileşimli: Eski PowerDVD test ettiğimiz Java oyununda sorun çıkarmayan tek oynatıcı oldu.

Picute in Picture: 1.1 profilinin bu yeni özelliğini PowerDVD 7 pek de iyi desteklemiyor.

Çevresel ses: PowerDVD'nin 7 sürümünde ses desteği maksimum 5.1 ile sınırlı.

Kısıtlı: Sürücüye bir Blu-ray disk takıldığında Snapshot fonksiyonu devre dışı kalıyor.

KILAVUZ BLU-RAY İÇİN YAZILIMSAL OYNATICILAR

KONTROL LİSTESİ

✓ ÇİFT ÇEKİRDEKLİ İŞLEMCİ

İster masaüstü ister bir dizüstü bilgisayar kullanın, sisteminizde mutlaka çift çekirdekli (dual core) bir işlemci olmalı. Aksi halde Blu-ray film keyfini unutun.

✓ BLU-RAY SÜRÜCÜ

Burada aynı zamanda DVD ve CD yazabilen basit bir okuyucu sürücü yeterli. Uygun fiyatlı ve başarılı bir model olarak LG GGC-H20L'yi önerebiliriz, fiyatı 200 dolar civarında.

✓ EKCRAN KARTI

Blu-ray oynatımı için en önemli bileşen olan ekran kartında HDCP kopya koruması desteği olmalı. Ayrıca yazılım oynatıcısının web sayfalarında, ekran kartınızın desteklenip desteklenmediğini öğrenin. Çok yeni ekran kartlarında destek olmayabiliyor. ATI'nin HD serisi veya nVidia GeForce 8000 serisi bir ekran kartını önerebiliriz. Her iki seri de donanımsal hızlandırma için tüm video biçimlerini destekliyor.

✓ TELEVİZYON: 24P

Televizyonunuz Full HD'nin yanında bir de 24p logosuna sahipse, Blu-ray için ideal bir TV'niz var demektir. Bu durumda hem tam Blu-ray çözünürlüğünü hem HDCP'yi destekliyor hem de filmlerin kare oranını düzgün görüntülüyor.

TEST BİRİNCİLERİ

POWERDVD 8 ULTRA

Blu-ray oynatımını kolaylaştıran PowerDVD 8, sistem kaynaklarını fazla harcamıyor, zira ekran kartının donanımsal hızlandırmasını verimli bir şekilde kullanmayı biliyor. Sonuç: Düşük işlemci kullanımı, filmde takılmalar ve atlamalar yok, menü yapısında hızlı navigasyon mümkün. Test birincisi çok sayıda özelliği desteklemekle birlikte tüm yeni Blu-ray özelliklerini desteklemiyor. Ve bu da maalesef şu an müşteri olarak alabileceğinizin en iyisi.

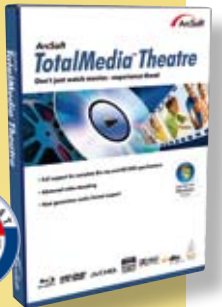
FİYAT: 100 dolar

TOTALMEDIA THEATRE

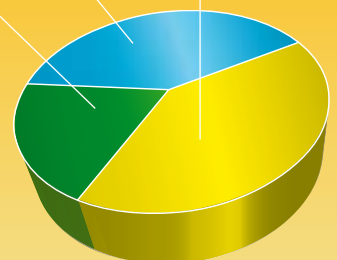
Bu yazılımsal oynatıcının fiyatı test birincisine göre biraz daha düşük. Oynatıcının aldığı görece düşük puan sizi yanıltmasın: Yazılımın desteklediği bir ekran kartınız varsa, düzgün bir performans almanız mümkün. Oynatıcı ayrıca çoğu Blu-ray özelliklerini destekliyor, sadece BD-Live'da sorun çıkartıyor.

FİYAT: 90 dolar

NASIL TEST ETTİK

% 40 HD OYNATMA
% 40 HD NAVİGASYONU
% 20 EK İŞLEVLER

Blu-ray, oynatıcılar ekran kartının donanımsal hızlandırmasını kullanmadığında gerçek bir kaynak canavarı. Oynatıcıların donanım desteğinde sınıfta kalıp kalmadığını nVidia 8600 GT ve ATI Radeon HD 2600 XT ile test ettik, zira her iki ekran kartı da olası üç video biçimini destekliyor. Blu-ray sürekli olarak geliştiğinden çok özelliğe sahip diskler bir engel teşkil ediyor. Bunu test etmek için "War", "Sunshine" ve "Saw IV" filmlerinin Amerikan Blu-ray disklerini kullandık.

BD-Live ek olarak 1 GB disk alanına ve Blu-ray'in çevrimiçi işlevleri için internet bağlantısına ihtiyaç duyuyor.

24 Mart 2008:
Blu-ray 2.0

Evrimi kopyalamak

Araştırmacılar tekrar doğaya dönüyor: Sinekler, köpekbalıkları ve çiçekler... Amaç, **DOĞANIN TASARIMINI TAKLİT ETMEK**. Böylelikle dünyamız yeniden ve daha hızlı gelişecek.

GARO ANTİKACIOĞLU

Alman yüzücüler Pekin'deki Olimpiyat Oyunları'nda tahminen hiçbir madalya kazanamayacak. Sorun yanlış antrenmandan değil, yanlış mayo seçiminden kaynaklanıyor. Neredeyse tüm yüzücüler Avustralyalı üretici Speedo'nun mayolarını kullanırken, Alman Yüzme Federasyonu'nun Adidas ile bir sözleşmesi mevcut ve federasyon atletlerine rakiplerine geçme konusunda yasak getiriyor.

Şubat'tan Mayıs'a kadar yeni Speedo "Fastskin LZR Racer" mayoyu kullanan yüzücüler bu zaman zarfında kırılan toplam 40 dünya rekorunun 38'ini oluşturdu. Bu yüzden LZR Racer dünyanın en hızlı mayosu sayılıyor. "Bununla sanki yokuş aşağı yüzüyormuşum hissine kapılıyorum" diyerek şaşkınlığını dile getiriyor Avustralya-

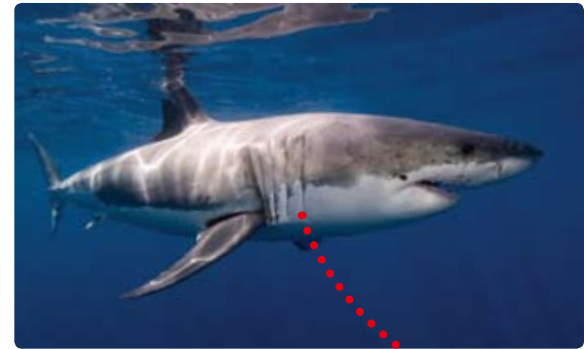
lı dünya şampiyonu Lisbeth Trickett. LZR Racer'in başarısının sırrı, gelişiminin milyonlarca yıl sürdüğü şekilde abartılarak özetleniyor. Görünen o ki mayo mutasyona uğramış. Speedo geliştiricileri üstün ürünlerini doğadan kopyalamış ve bilgisayar yardımıyla mükemmelleştirmişler.

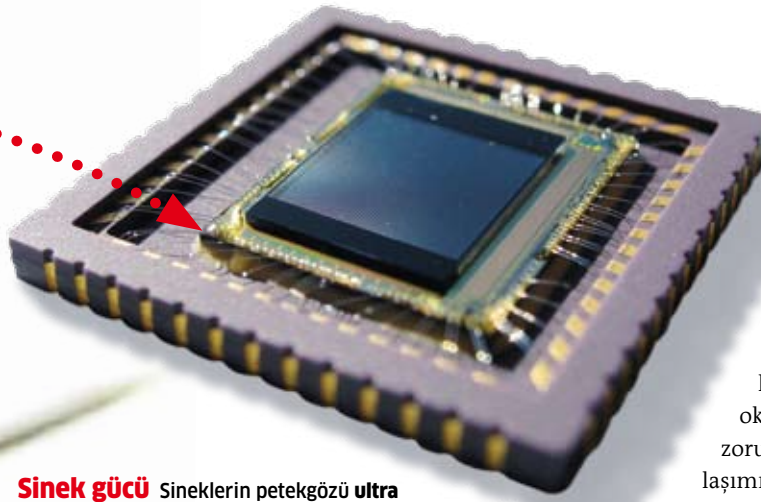
Biyonik yeni moda bir çevreye uyum süreci değil

Yaklaşık son yüzyılın ortalarından beri insanlar yapı biçimlerini tekniğe aktarmak için sistematik bir biçimde doğayı inceliyor. Bu bilimin adı biyoni: Yani biyoloji ve teknik sözcüklerinden oluşturulmuş bir sözcük. Söz konusu bilimin oluşmasına dair "Bu bugünkü biyo dalgası tarafından bulunmuş alternatif bir teknik değil", diye yazıyor Berlinli biyoteknik profesörü Ingo

Köpek balığından ilham

Özel olarak balıkların düzenlenmiş, yiv açılmış derileri araştırmacılara profesyonel mayolar icat etme konusunda ilham veriyor.

Sinek gücü Sineklerin petekgözü **ultra yassı optik lensler** için model oluşturuyor. Birçok alanda klasik lenslerin yerini alabilirler.

soğutma tekniği ilgi çekici: Kan, Aort (büyük atardamar) üzerinden az sayıda mikrometre büyüklüğündeki kılcal damarlarda son bulacak şekilde gitgide daha fazla dallanan damarlara akıyor. “Bu sistem kitlesel ulaşım denilen şeyi optimize ediyor” diye açıklıyor Bruno Michel. “Kan dolaşımı güç halinde hayata geçirilen oksijen ve şekeri adalelere taşımak zorunda. Hiyerarşik yapısıyla kan dolaşımı bu ulaşımı son derece efektif bir biçimde hallediyor.”

İnsan ideali: Kan dolaşımının tekniğiyle yonga soğutma

Bruno Michel ve ekibi, kan dolaşımının yapısını işlemcilerin soğutulmasına yönelik bir sistem üzerine aktarmışlar. Basamaklandırılmış yapı yoluyla yalnızca kitlesel ulaşım optimize edilmekle kalmıyor, ayrıca termik enerjinin (ısının) dönüşümü ve ulaşımı sağlanıyor. “Soğutma sürecinde, üzerinde sıvının ve soğutucuyla temas halinde olduğu arayüzü en uygun hale getirmek zorundayız” diyor Michel. “Biz akış hızını maksimize ve aynı zamanda basıncı minimize etmek durumundayız, öyle ki sistemi sıvıyla beslemek ve ısıyı bertaraf etmek için oldukça az enerji harcamak zorunda kalalım.”

Bunu başarmak için, İsviçreli IBM araştırmacıları soğutma sıvısını gitgide daha fazla dallanan kılcal damarlar üzerinden doğrudan yonga arayüzüne getiren bir soğutucu aygıt yapılandırmış. Bu yöntem, geleneksel suyla soğutmadan hemen hemen yüzde 40 daha etkili ve daha ekonomik olacaktır.

Soğutma suyunun görece yüksek derecedeki ısısı örneğin yonga ısısının yeniden kullanılmasına izin veriyor; örneğin mekân ısıtma gibi. Bir prototip hazır. “Artık sistemi mühendislerimizin ince ayar kabiliyetine bıraktık”, diyor Michel. Çalışmalar sistemi seri üretim için olgunlaştırma aşamasına ulaşmış. En erken birkaç yıl içinde kullanılabilir hale gelecek. Tabii ki yalnızca yüksek perfor-

Zamandan tasarruf: Evrim çoktan keşfetti

Rechenberg, 2000 yılında yayınladığı bir makalesinde. Bu daha çok biyoloji eğitimi almış mühendislerin, doğada milyonlarca yılda sağlanan evriminin optimize edilmiş performansından yararlandıkları bir disiplin. Makalesinin devamında Rechenberg, “Bu düşünme ve deneyde yapma süresini kısaltıyor” diyor.

Optimize edilmiş performansları bilim adamları sineklerden ya da bitkilerden taklit ediyor ama bazen insanlardan da. Örneğin Zürih Araştırma Laboratuvarı’nda IBM için yarının bilgisayar tekniklerine yönelik araştırmalar yapan biyokimyager ve fizikçi Dr. Bruno Michel gibi. Michel, “Moore’s Law” sonuçlarına kafa yoruyor. Intel’in kurucularından Gordon E. Moore, 60’lı yılların ortalarında bulunan ve bugün de geçerliliğini koruyan şu yasağı temellendirmişti: Bir yonga üzerindeki transistör sayısı, yaklaşık 18 ayda bir ikiye katlanıyor. Ve bu yalnızca daha fazla hesaplama performansı değil, bilakis aynı zamanda daha fazla ısı anlamına geliyor. Bugünkü soğutma teknikleri, Michel’a göre, yakında sınırlarına ulaşmış olacak.

Çıkarttığı enerji bilançosuna göre bir insan bir bilgisayardan 100.000 kez daha etkili ve daha ekonomik. IBM araştırmacısının bilgisayarı enerji israfından vazgeçirmek için insanı örnek alması mantıklı. Bunun üzerine geliştirdiği hiyerarşik bir yapıya sahip kan dolaşımına benzer işleyen bir

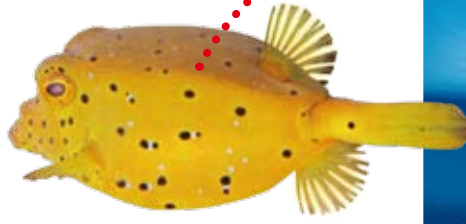

mans bilgisayarlarda: “Bu yeni tekniklerin yaygınlaşmasını Formula 1 ile karşılaştırabilirsiniz”, diyor Michel. “İnce performansı yüksekler çeken pahalı teknik denenir. Daha sonra tüm ürün paleti üzerine yayılabilir.”

Yakında bilgisayarlar insan beyni gibi düşünecek

Biyonin bilgisayar tekniğı için belirleyici öneme sahip olacağı konusunda Bruno Michel’in hiç kuşkusunu yok: “Yaklaşık on yıl daha sürecek, ondan sonra Biyotik IT tekniğinde sağlam bir biçimde yerleşik hale gelecek.” İtici güç daha yakın bir zamanda popüler bir hal almış olan enerji tasarrufu. “Evrin boyunca her bir yaşayan varlığın enerji, optimize edilmiş bulunuyor. Yarı miktar besin ile başkası gibi aynı performansı sağlayabilen açıkça daha çok hayatta kalma şansına sahip. Bilgisayarlar da bu enerji üstünlüğü diğerlerine boyun eğdirecek. Bilgisayarlardaki enerji yoğunluğu bir optimuma doğru yol olacak”, diye konuşuyor Michel.

Biyonik yalnızca donanımla sınırlı kalmayacak, yazılım da aynı şekilde yeniden tasarlanmaya başlayacak. “Bizim beynimiz paralel çalışıyor. Bu IT dünyasında da kendini kabul ettirecek. Biyotik IT teknolojisinin teknik alandaki yansımaları birkaç yıl öncesine kadar gidiyor. Bu bilim önceleri Daniel Düsentrrieb gibi kılı kırk yaranlar içindi: Avustralyalı botanikçi ve mikrobiyolog Raoul Heinrich Francé, 1920’de haşhaş kapsülünü örnek alan bir tuzluk icat etmişti ki bu ilk Alman biyotik patentiydi. İsviçreli mühendis Georges de Mestral ise kendine büyük pıtrağın meyvelerinin ne-

Tropik balık modeli
Mercedes-Benz tasarımcıları konsept aracına bu tropik balığın biraz tuhaf biçimini vermişler. Aerodinamiği ile cezpt ediyor

den köpeklerinin derisinde asılı kaldığını soruyordu. Dikenli küreleri mikroskop altına yerleştirmiş ve 1951 yılında gözlemlerini temel olarak pıtrak tıkaçı için patent başvurusunda bulunmuştu. Ancak doğanın sırları her zaman bu kadar kolay deşifre edilemiyor: Alman botanikçi Wilhelm Bartlott daha 70’li yıllarda lotus yapraklarının neden kirlenmediğini görmek için tram elektron mikroskopuna ihtiyaç duymuştu. Yıllarca süren deneyler sonunda bitkinin suyu reddeden mikro ve nano yapılarını teknik arayüzüne aktarmış ve kirlenmeyen cephe boyalarına giden yolun önünü açmıştı ve otoyollarda yer alan gümrük resmi kameralarının kendi kendini temizleyen camına giden yolun önünü. Ama biyotik sadece doğal biçimlerin saf kopyalanmasıyla kısıtlı kalmıyor. Mercedes-Benz üç yıl önce biyotik bir araç konsepti geliştirmişti. Bu kendine has küp biçimine rağ-

men neredeyse mükemmel bir CW değerine – düşük bir hava direncine - sahip tropik sandık balığı örneği alınarak yapılmıştı. Bugün Biyotik artık çok fazla kılı kırk yarmayı gerektirmiyor. Artık daha çok hep daha hızlı bilgisayarlar ve daha ileriye giden mikro teknolojinin olanaklarından karlı çıkan yerleşik bir bilim olarak anılıyor. Bu yardımcı araçlarla bitki ve hayvan dünyasının en ufak yapıları bile araştırılabilir ve kopya edilebilir.

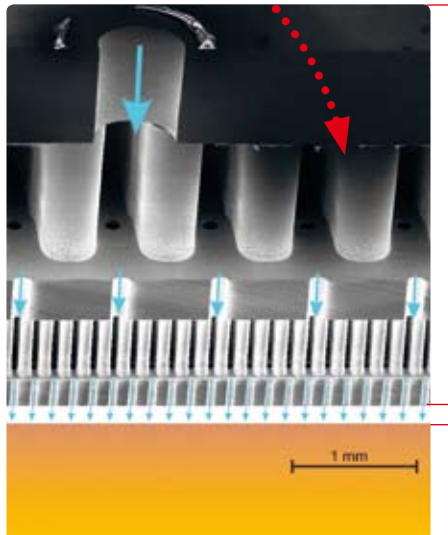
Milyonlarca yıllık evrim: Köpekbalığının derisinden ilham alan yüksek teknoloji

Bu tip gözlemler temel alınarak prototip mayolar da geliştirildi. Örnek teşkil eden evrimin son basamağı kendine model olarak köpekbalığı derisini alıyor. Köpekbalığı derisi geçen zaman içerisinde öylesine pürüzsüz bir hal almış ki, tonlarca ağırlıktaki kıkırdak dokulu balık, en düşük dirençle suyun içinde akıp gidiyor. Prototipin sentetik deri dokusunun eski örneklerinin su sporlarına etkisi gerçekten çarpıcı: Bu mayoları kullanan sporcular 100 metre mesafeyi aynı güce sahip eski stil mayolu rakiplerinden 1,5 saniye daha hızlı kat edebiliyorlar.

Oysa bugün köpekbalığı derisi giysileri rekorları kırmak için yeterli değil, hayli ağır ve kalın dokuları yetersiz kalıyor. Speedo araştırma laboratuvarlarında aradan geçen süre zarfında, köpekbalığı derisinden daha da pürüzsüz, aynı zamanda zar gibi ince, olan sentetik bir malzeme oluşturulmuş.

Kan dolaşımı modeli
İnsanın kan dolaşımı mükemmel bir enerji dağıtım sistemi. IBM’in araştırmacıları bu yapıyı daha efektif bir soğutma için kullanıyor.

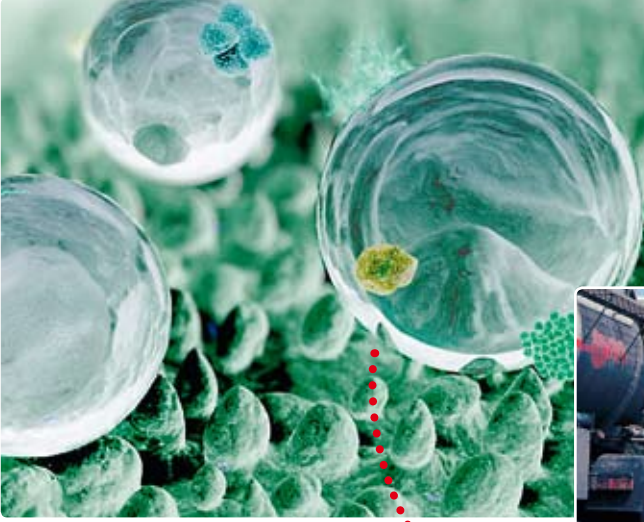

Soğutucu gövde
Dallanan kılcal borular sisteminden oluşuyor, soğutucu sıvı buralardan iletiliyor.

Yonganın yüzeyi

Meyve modeli Bir biyoteknoloji klasiği. Sadık meyveler bugün gündelik yaşamın bir parçası olan pıtrak kilidi olarak hizmet vermişlerdi

Lotus modeli Bitkinin yaprakları mikro yapılarıyla su ve kiri reddediyor. Lotus ilkesine göre kendi kendini temizleyen camlar şimdi Alman otoyollarında görüntüleme sisteminde kullanılıyor.

Biyonik ne de olsa doğanın hantat bir kopyasından daha fazlasını sunmak istiyor. İşte Fastskin LZR Racer böyle üretilmiş. Tabii ki, Nottingham Üniversitesi'ndeki bir araştırma ekibince, bir bilgisayar modeli yardımıyla geliştirilmiş. Akışkanlar üzerine çalışan mekanikçi Dr. Herve Morvan, bilgisayarda sıvıların davranışlarını gözlemliyor.

Bu bilgisayar modeli Speedo ürün geliştiricileri için mükemmel araç çünkü kendilerine 400 yüzücünün vücut ölçülerini almışlar. Morvan'ın ekibi, bu verileri bilgisayara kaydediyor ve atletlerin vücudundaki suyun akışkan davranışını çözümlü-

yorlar. Böylece tam olarak suyun hangi vücut bölgelerine ne kadar basınç uyguladığını ve nerede frenleyici etkilerin oluştuğunu gözlemleyebiliyorlar. Speedo tasarımcıları yine bu bilgiler sayesinde sorunlu bölgelerde özellikle pürüzsüz malzemeler kullanabilmişler.

Mayo örneği biyoteknoloji bilimi için karakteristik olma özelliğini taşıyor. Çünkü şimdiye kadar yalnızca az sayıda biyolojiden ilham almış teknoloji gündelik yaşama giden yolu arkada bırakmıştır. Günümüzde bilimin bize sunduğu formüller, en iyi durumda birkaç yıl içinde seri üretime geç-

cek olduğundan sadece pahalı, yüksek teknoloji ürünlerinde kullanılıyorlar.

Tıpkı Angewandte Optik ve Feinmechanik için Jena Fraunhofer Institut'ta (IOF) Dr. Jacques Duparré tarafından geliştirilen süper yassı kameralar gibi. Tam da sineklerin petekgözü taklidi lenslerin 0,2 milimetre ölçüleri bir kredi kartı içinde yer edinmek için yeterince ince. Fizikçi Duparré, ekibiyle milyonlarca yıl süren evrimin sonucundaki bir sineğin petekgözünü taklit etmek için üç yıla ihtiyaç duymuşlar. Bu lenslerden her biri, düşen ışığı kendine ait alıcılara iletiyor; sineğin beyinde resim birçok tek tek resimlerden bir araya getiriliyor. Yapay petekgözler de tüm dijital kameralarda inşa edildiği gibi ışığı CCD ya da CMOS algılayıcılara ileten çubuk biçimindeki mikro lenslerden ibaret.

Sinek gözlü yassı kameralar

Ancak yassı lensler dijital kameralar için uygun değil: Pratik bakımdan her bir resim pikseli kendi lensine ihtiyaç duyduğu için çözünürlük sınırlı. "Cep telefonları için bu kameralar işe yarar bir şey değil", diyor IOF'de çalışanlarından Andreas Brückner ve "Otomobil endüstrisi ise bu teknoloji-den güçlü bir biçimde yararlanabilir" diye ekliyor.

Yassı kameralarla birçok güvenlik özellikleri gerçekleştirilebiliyor. Sürücü uykuya dalarsa alarm veren uyku detektörü ya da yolcuların oturma pozisyonunu kapsayan algılayıcılar gibi. "Eğer güvenlik sistemi kişinin öne doğru veya biraz yana yaslanmış oturduğunun farkına varırsa, hava yastığı idaresi buna uygun tarzda harekete geçiyor" diyor Brückner.

Bunun için megapikselli çözünürlüğe gerek yok, petekgözler ayrıca çok daha önemli ihtiyaçlara da çözüm sunma niyetinde. Boyutları sayesinde otomobilin içi mekânına sorunsuzca uyum sağlanıyor, ayrıca yassı resim kameralarının maliyeti de düşük. Bilgisayar yongalarına benzer biçimde yapay petekgözleri Wafer yöntemiyile üretiliyor; geleneksel lenslerde olduğu gibi elışı artık gerekli değil. Ayrıca Andreas Brückner başka bir nedenden dolayı da bu teknolojinin çıkış açacağına inanıyor.

Görünmez kameralar, daha performanslı bilgisayarlar, tümüyle yeni yazılım konsepti... Gerçekten de doğadan örnekler, IT dünyasını gelecek yıllarda esaslı biçimde değiştirecek. Intel şefi Paul S. Otellini'ye geçenlerde bir gazete röportajında dijital devrimden sonra neyin gelebileceği sorulmuş. Yanıt kısa: "Belki Biyoteknoloji."

garo@chip.com.tr

"Yaklaşık on yıl içinde Biyoteknoloji, IT dünyasına tamamen entegre olacak."

Dr. Bruno Michel, IBM Research Zürich

On parmakta on marifet

İster basın, ister fakslayın, ister tarayın ya da fotokopi çekin. Tüm bu işlemleri renkli olarak yapabilen aygıtların fiyatları 450 dolar gibi akıl almaz bir rakamdan başlıyor. CHIP yeni **ÇOK İŞLEVİLİ LAZER AYGITLARI** test etti.

BARIŞ EMRE ALKIM / GT

Eğer kendi kendinize “Fiyatı artmayan ne kaldı ki?” diye sorarsanız yanıt ortada. Her şeyin fiyatı artıyor ama lazer yazıcıların ve çok işlevli lazer aygıtların fiyatları gün be gün aşağı iniyor. Bundan daha iki yıl önce bu aygıtlar son kullanıcının elini yakardı. Artık hem tarama hem de kopyalama yapabilen renkli bir lazer yazıcıya 450 dolar’dan başlayan fiyatlarla sahip olabiliyorsunuz. Günümüzde tüm önemli üreticiler ürün gamına düşük fiyatlı çok işlevli lazer yazıcıları eklemiş durumda. Bu da demek oluyor ki bu tür marifetli bir aygıtı 450 ila 1500 dolar’a satın alabilirsiniz. Biz en son çıkan 14 aygıtı laboratuvarımızda test ettik ve sundukları kalite de fiyatları kadar iyi mi, diye araştırdık.

Gerçek çok işlevli: Pahalı kablolar yerine WLAN

Brother teste iki ürünle katıldı. Bunlardan test galibi olan MFC-9840DW modeli tümleşik WLAN özelliğiyle diğer katılımcıların arasından sıyrılıyordu. Kullanıcılar pahalı kablolarla çözümüne başvurmadan aygıtı istedikleri yere yerleştirebiliyorlar. Bu Brother ürünü hizmet ve dokümantasyon konusunda da en iyi puanı almayı bildi. Ancak galibiyeti kesinleştiren, 9840’ın hemen her konuda başarılı olması. Çoğu kategoride aygıt başarılı bir performans ortaya koydu. Sadece uyku kipinde güç tüketimi 26 watt’ı aştığı için biraz fazlaydı. Bu işin nasıl yapılacağını görmek için de bir başka Brother’a bakmak yeterli; 9440 modeli, uyku kipinde sadece 18 watt tüketiyor.

Lexmark ise teste iki ucta yer aldı. Ürünlerden biri ikinci, diğeri dokuzuncu

oldu. Özellikle kalite ve maliyet konularında, ikinci sıradaki X560 gerçekten başarılıydı. Siyah beyaz baskının sayfası için 1,5 renkli baskı için 6,9 cent ile bütçenizi de zorlamıyor. X502n ise satın alma sonrası maliyetlerden kaybediyor. Renkli baskı ve siyah beyaz baskının maliyeti, sırasıyla 10,7 ve 2,5 sent. Lexmark’ların kalitesi arasında ise dikkate değer bir fark yok.

Akıllı çözüm: Zeki yazıcılar az elektrik harcıyor

Epson yazıcıların ikisi de enerji tasarrufu konusunda diğerlerine örnek oldu. AccuLaser CX21NF ve CX11N bekleme kipinde 18, uyku kipinde ise yalnızca 17 watt harcıyorlar. Elbette söz konusu güç tasarrufu olunca diğer üreticilerin de eli armut toplamıyor. Örneğin HP, beşinci, yedinci ve sekizinci sıraya yerleşen aygıtlarını Instant-on

BİLGİ

Yazıcı dertlerinizin devası internet

Eğer lazer yazıcınızın bakımını kendiniz üstlenirseniz, aygıtına ve duruma bağlı olarak 300 Euro’ya varan para cebinizde kalabilir.

Renkli yazıcılar ve çok işlevli aygıtlar ucuzladı ucuzlamasına, ama yeni toneriniz hemen biterse ya da kağıt alma birimi binlerce sayfanın ardından havlu atarsa masraflarınız katlanacaktır. Tamir kitleri ve toner dolum kartuşları el yakıyor. Eğer kendi işinizi kendiniz görmeye soyunacaksanız, www.fixyourownprinter.com gibi profesyonel web sitelerini okuyarak 300 Euro’ya yaklaşan tasarrurlarda bul-

nabilirsiniz. Pahalı servislerden sakınmanızı kolaylaştırmak için, web’de sıradan yazıcılara ve çok işlevli aygıtlara ilişkin çok sayıda ipucu ve ayrıntılı yönerge bulabilirsiniz. Klasik bir ipucu, zımpara kağıdı. HP yazıcıların parlak ve pürüzsüz kağıt alma silindirleri kağıdı çekmekte zorlanıyorsa, bu silindirlerin yüzeyini zımpara kağıdıyla pürüzlü hale getirebilirsiniz.

KARAR

Artık çok işlevli renkli lazer yazıcılardan uzak durmak için hiçbir sebep yok. Sayfa başına maliyet, mürekkep püskürtmeli yazıcılarla kıyaslanmayacak kadar iyi. Bu şartlar altında, 450 ila 1500 dolar ödeyerek bir aygıt alabilirsiniz. Testimizin galibi, 1500 dolar'lık Brother MFC 9840CDW bütçenizi aşıyorsa HP ColorLaserJet CM1312 MFP'yi sadece 580 dolara satın alabilirsiniz.

(anında kullanıma hazır) özelliğiyle donatmış. Bir yazdırma isteği geldiğinde yazıcılar daha kısa sürede ısınıyor ve hemen ardından uyku kipine geri dönüyor. Böylelikle uzun bekleme sürelerinde fazlaca elektrik harcanmıyor. Ergonomi / güç tüketimi kategorilerindeki iyi değerler de bu tekniğin işe yaradığının bir göstergesi. Benzer şekilde, Samsung da böyle bir yöntemle başvurmuş. Hem HP'nin ColorLaserJet 2840 MFP modeli hem de Samsung'un CLX-2160'ı ilk siyah beyaz sayfayı basmak için sadece 18 saniye bekliyor.

Ama Samsung'da renkli baskı için daha uzun beklemeyi göze almak gerekiyor (45 sn.) Bu süre HP'de daha kısa (24 sn). Bununla birlikte, Samsung bir başka niteliğiyle göze çarpıyor: En az yer kaplayan yazıcı bu ve sadece 40,5 x 35,3 cm alan yeterli oluyor.

Çifte piyango: Aygıtların çoğu aynı

13. ve 14. sıradaki aygıtların yan yana düşmesi raslantı değil. Konica Minolta magicolor 2480 MF ve Xerox Phaser 6115MFPV/D aynı temel tasarım üzerine inşa edilmiş.

Gövdeleri neredeyse aynı. Ancak birtakım donatıları ve yazma motorları farklılık gösteriyor. Bununla birlikte Xerox'un faks ve dupleks birimi var ve daha düşük çözünürlükte baskı yapıyor. Son kullanıcıların dikkatini çekebilecek bir şey daha: Konica Minolta'nın fiyatı 680 Euro.

Bu da 1000 dolar'lık Phaser 6115 MFPV/D'den daha pahalıya geliyor.

Faks ve dupleks birimlerinin bu fiyat farkını açıklamaya yettiğini düşünebilirsiniz ama burası belirsiz. Gerek hız gerekse kalite bakımından iki aygıt da iyi. Konica Minolta'nınsa çözünürlüğü biraz daha yüksek.

balkim@chip.com.tr

SIRALAMA 1-8	1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA	5. SIRA	6. SIRA
Ürün	Brother MFC-9840CDW	Lexmark X560n	Epson AcuLaser CX21NF	Epson AcuLaser CX11N	Hewlett-Packard C LaserJet CM1312 MFP	Brother MFC-9440CN
Fiyat (yaklaşık)	1500 \$	1200 \$	900 \$	700 \$	580 \$	1100 \$
Toplam puan	84 Puan	82 Puan	81 Puan	78 Puan	77 Puan	76 Puan
	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Kalite (%30)	88	93	95	96	89	78
Baskı maliyeti (%20)	83	97	51	53	71	83
Ergonomi/Güç tüket. (%20)	65	59	100	88	97	67
Hız (%15)	83	73	75	70	55	71
Donanım/Dok./Ser. (%15)	100	73	73	69	56	73
Fiyat / Performans	iyi	iyi	iyi	iyi	çok iyi	orta
Veriler ve ölçümler						
Baskı çözünürlüğü / Tarama çözünürlüğü	2.400 x 600 dpi/ 1.200 x 2.400 ppi	2.400 x 600 dpi/ 600 x 600 ppi	600 x 600 dpi/ 600 x 600 ppi	600 x 600 dpi/ 600 x 600 ppi	600 x 600 dpi/ 1.200 x 1.200 ppi	2.400 x 600 dpi/ 1.200 x 2.400 ppi
Ekran	Grafik	2 satır	2 satır	4 satır	2 satır	2 satır
Veri arabirimi	PictBridge, LAN, WLAN	USB 2.0, LAN, Paralel	USB 2.0, LAN	USB 2.0, LAN	USB 2.0, PictBridge, LAN	USB 2.0, PictBridge, LAN
Bellek kartı okuyucu	-	-	-	-	CF, SD, MS, SM, xD	-
Faks işlevi	Renkli	S/B	Renkli	-	-	S/B
Boyutlar (E X B X D)	53 x 52 x 54 cm	46 x 73 x 53 cm	46 x 67 x 47 cm	46 x 67 x 47 cm	44 x 41 x 45 cm	43 x 48 x 50 cm
Baskı hızı (10 sf) / fotoğraf	38/39 s	29/40 s	31/124 s	31/123 s	73/101 s	50/54 s
Metin/Foto baskı maliyeti	1,8/7,9 Cent	1,5/6,9 Cent	3,4/10,6 Cent	3,3/9,9 Cent	2,1/8,9 Cent	1,8/7,9 Cent
Güç tük. (bekleme/ uyku)	28,3/26,4 Watt	33,0/15,7 Watt	18,0/17,0 Watt	18,4/17,1 Watt	12,4/5,2 Watt	19,9/18,0 Watt

SIRALAMA 9-13	9. SIRA	10. SIRA	11. SIRA	12. SIRA	13. SIRA	14. SIRA
Ürün	Lexmark X502n	Oki C3530 MFP	Samsung CLX-2160	Konica Minolta magicolor 2490 MF	Konica Minolta magicolor 2480 MF	Xerox Phaser 6115 MFPV/D
Fiyat (yaklaşık)	750 \$	1100 \$	450 \$	550 Euro	680 Euro	1000 Euro
Toplam puan	72 Puan	72 Puan	71 Puan	69 Puan	67 Puan	66 Puan
	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Kalite (%30)	93	78	81	91	90	84
Baskı maliyeti (%20)	60	75	61	74	73	65
Ergonomi/Güç tüket. (%20)	68	58	95	44	41	48
Hız (%15)	55	76	48	52	46	47
Donanım/Dok./Ser. (%15)	62	64	54	69	68	70
Fiyat / Performans	iyi	orta	iyi	orta	kötü	kötü
Veriler ve ölçümler						
Baskı çözünürlüğü / Tarama çözünürlüğü	1.200 x 600 dpi/ 1.200 x 1.200 ppi	1.200 x 600 dpi/ 600 x 1.200 ppi	2.400 x 600 dpi/ 600 x 1.200 ppi	2.400 x 600 dpi/ 600 x 600 ppi	2.400 x 600 dpi/ 600 x 600 ppi	1.200 x 600 dpi/ 600 x 600 ppi
Ekran	2 satır	grafik	2 satır	grafik	grafik	grafik
Veri arabirimi	USB 2.0, LAN	USB 2.0, PictBridge, LAN	USB 2.0, PictBridge, LAN	USB 2.0, PictBridge	USB 2.0, PictBridge	USB 2.0, LAN
Bellek kartı okuyucu	-	-	-	-	-	-
Faks işlevi	S/B	S/B	-	S/B	-	Renkli
Boyutlar (E X B X D)	47 x 53 x 44 cm	45 x 52 x 55 cm	41 x 33 x 35 cm	53 x 53 x 48 cm	53 x 53 x 48 cm	53 x 53 x 48 cm
Baskı hızı (10 sf) / fotoğraf	29/85 s	39/53 s	45/159 s	40/130 s	41/131 s	40/130 s
Metin/Foto baskı maliyeti	2,5/10,7 Cent	2,2/8,1 Cent	2,7/9,7 Cent	2,0/8,9 Cent	2,0/8,9 Cent	2,4/9,4 Cent
Güç tük. (bekleme/ uyku)	28,4/19,2 Watt	36,4/22,7 Watt	8,3/7,4 Watt	32,1/25,3 Watt	27,5/19,6 Watt	33,3/24,8 Watt

● Zirve sınıfı (100-90)

● Orta sınıf (74-45)

Tüm değerler puanlanmıştır (maks. 100)

● Üst sınıf (89-75)

○ Tavsiye edilmez (44-0)

● var

● yok

Wert En iyi değer

Wert En kötü değer

7. SIRA	8. SIRA
Hewlett-Packard C LaserJet 2840 MFP	Hewlett-Packard C LaserJet 2820 MFP
900 \$	800 \$
74 Puan	72 Puan
80	80
92	91
78	78
35	34
70	60
orta	orta
600 x 600 dpi/ 1200 x 1200 ppi grafik	600 x 600 dpi/ 1200 x 1200 ppi grafik
USB 2.0, LAN	USB 2.0, LAN
CF, SD, MS, SM, xD	CF, SD, MS, SM, xD
S/W	-
50 x 57 x 54 cm	50 x 57 x 54 cm
67/169 s	67/169 s
1,9/6,1 Cent	1,9/6,1 Cent
19,1/16,4 Watt	19,1/17,0 Watt

SADECE CHIP'TE

**KIYASLAMA: 1.000 EURO'DAN
UCUZ İLK CİHAZ**

OKI C5510 MFP	Makul: Gü-nümüzde ebay'den ucuz fiyatla-ra bulunabi-liyor.
900 Euro	
68 Puan	
82	
68	
41	
46	
68	
kötü	
2.400 x 600 dpi/ 600 x 600 ppi	
2 satır	
USB 2.0, LAN	
-	
-	
53 x 53 x 48 cm	
41/131 s	
2,0/7,9 Cent	
31,5/22,6 Watt	

Yüksek ka-lite: Üç yıllık aygıtın baskı ve kopyalama kalitesi bugün için bile çok iyi, bravo!

İdare eder: Aygıtın donanımları yetersiz. Ne kart okuyucu var ne de faks.

Savurgan: Üç yıl önce güç tasarrufunu düşünen yok-tu.

KILAVUZ RENKLİ ÇOK İŞLEVİLİ LAZER

KONTROL LİSTESİ

İHTİYAÇLARINIZ

Alışverişe çıkmadan önce, aygıtı ne iş için kullanacağınızı kendinize sorun. Eksik özellikler (faks ya da çift taraflı baskı) sonradan eklenemiyor.

SAYFA BAŞI MALİYETE DİKKAT

Eğer çok sayfa basmayı düşünüyorsanız, sayfa başına ortalama baskı maliyetini satın almadan önce öğrenin. 1,9 sentlik bir fiyat farkı, 1.000 sayfada 19 Euro eder.

BAĞLANTILARA DİKKAT!

Çok işlevli aygıtların büyük kısmının tek bir USB portu var. Eğer birden çok bilgisayardan baskı almak istiyorsanız daha başından ya ortalığı ağlarla bezeyecek ya da tümüyle kablolu bir seçeneğe bakacaksınız. Fotoğraf meraklıları içinse PictBridge özelliği ve kart okuyucusu olmazsa olmaz.

UCUZ YEDEK TONER

Sadece çok çıktı alanlar için ucuz yedek toner önemli değildir. Bu yüzden çok fonksiyonlu bir yazıcı satın almadan önce cihazınız için üçüncü parti üreticilerin kartuşları olup olmadığını kontrol edin.

TEST GALİBİ

BROTHER MFC-9840CW

Testte dahili WLAN modülüne sahip tek aygıt olan MFC-9840W, yerinde garanti özelliğiyle de beğeni topluyor. Bu fiyat aralığında pek rastlanmadık bu özellik, aygıtın test birinciliğini elde etmesine olumlu yönde etkiliyor.

FİYAT:

Yaklaşık 900 Euro

HP COLOR LASERJET CM1312 MFP

Color LaserJet CM1312 MFP doğrudan en son ve en yeni CHIP tavsiyeleri arasına giriyor. Performans galibinin güçlü yönleri, testte gördüğümüz minimum güç sarfiyatı ve yüksek tarama kalitesi. Böylelikle, çok işlevli yazıcı bu ayın "en iyi güç tasarrufu" ödülünü de kapıyor.

FİYAT: 350 Euro

ENERJİ TAVSİYESİ
08/2008

Birazdan kopacak fırtınanın habercisi gibi gökyüzünü sarmış bulutların arkasına gizlenmiş güneşin son ışıkları Rockefeller merkezinin devasa boyutlarındaki camlarından içeri süzülüp hala ortalığı aydınlatmaya devam ediyordu. Empire State binasının hemen kuzeyinde kalan bu yapı aşağıda Manhattan, ufukla ise New York limanı ve özgürlük heykeli barındıran biraz kasvetli ama muhteşem bir manzaraya sahipti. Ama onun için bunların hiçbiri önem taşımıyordu. Bekleme salonundaki krem renkli deri puf-lardan birini cam kenarına çekmiş, kimbilir ne kadar zamandır başı önünde derin düşüncelere dalmıştı. Fotoğrafının çekildiğini bile umursamamıştı...

"Bir resim bin kelimeye bedeldir. Saniyede 25 tanesi ise size neler anlatabilir, varın siz tahmin edin..."

video galeri

- ✓ Video donanım incelemeleri
- ✓ Adım adım video dersler
- ✓ CHIP'e özel röportajlar
- ✓ Kaçırdığınız fuarlardan görüntüler

resim galeri

- ✓ En yeni donanımların ilk görüntüleri
- ✓ 4:3 ve 16:9 en güzel masaüstü resimleri
- ✓ Tüm dünyadan çarpıcı fuar görüntüleri

Tümü Türkiye'nin en iyi teknoloji sitesinde

www.chip.com.tr

Zaman tüneli: Windows

Dünyayı değiştiren, eleştirmenlerin deyişiyle **“DÜNYAYI SARSAN”** işletim sistemi Windows’un tarihçesinde bir gezintiye çıkıyoruz. İşte Windows’un dün, bugün.

Gidişat baştan belliydi. 1985’in sonuna doğru 1.01 sürümü piyasaya çıktığında hiç kimse dört disklik yazılımı kurmak istemiyordu ve Apple “ürün korsanlığı” suçlamasıyla mahkemeye başlamak üzereydi. Menü çubuğu, program

penceresi, açılır menüler ve fare desteği, deyim yerindeyse Macintosh’tan “yürütülmüştü”.

O günlerde Apple milyon dolarlık kârıyla BT pazarının deviydi ve Microsoft küçük bir firmaydı. Windows, üçüncü sınıf bir ce-

naze töreniyle kimsesizler mezarına gitmek üzereydi.

Sırf Microsoft’un Mac platformundaki ofis uygulamaları hayatta kalsın diye Apple, görsel masaüstü öğelerini Microsoft’a lisanslamayı kabul etti. İşin ilginç yanı, bu sözleşme gelecekteki tüm Windows sürümlerini kapsıyordu. O günlerde Apple’ın başında olan Sculley, Windows’un bir geleceği olduğuna inanmamış ve büyük bir hata yapmıştı. IBM’in PC’si pazarı ele geçirdi ve onunla birlikte, Microsoft’un üzerinde Windows çalıştırılabilen işletim sistemi DOS da yayıldı.

Windows’un başarı öyküsü 2.0 sürümüyle başladı. Teknolojik bakımdan bu sistem, atasından bir adım öndeydi. Pencere-ler birbirinin üzerine gelebiliyordu ve 640 x 480 piksellik VGA çözünürlüğü destekleniyordu.

Sonra Windows 3.0 çıktı ve tüm pazarı

Gelişimin kilometre taşları

Başta gelen tüm Windows sürümlerine ve her yeni gelişmeye eşlik eden donanım ihtiyacındaki artışa bir göz atalım.

Windows 1.0

KOD ADI: **Interface-Manager**
İŞLEMCI: **8 MHz**
BELLEK: **640 KB**
SABİT DİSK: **1 MB**
FİYATI: **Yaklaşık 260 Euro**

Yenilik: Grafik arayüz, çoklu çalışma, açılır menüler, fare, 16 renk, Paint, Write

Windows 2.0

KOD ADI: **286**
İŞLEMCI: **16 MHz**
BELLEK: **1 MB**
SABİT DİSK: **5 MB**
FİYATI: **Yaklaşık 200 Euro**

Yenilik: Simgeler, örtüşen pencereler, pencere küçültme büyütme, PS/2, fare

Windows 3.0

KOD ADI: **Janus**
İŞLEMCI: **33 MHz**
BELLEK: **8 MB**
SABİT DİSK: **20 MB**
FİYATI: **Yaklaşık 280 Euro**

Yenilik: 16’den fazla renk, ağ desteği, 16 bit API, sanal bellek

Windows 3.1

KOD ADI: **-**
İŞLEMCI: **33 MHz**
BELLEK: **8 MB**
SABİT DİSK: **40 MB**
FİYATI: **Yaklaşık 190 Euro**

Yenilik: TrueType yazı tipleri, OLE, ses kartı desteği, Media Player 2.0

Windows 95

KOD ADI: **Chicago**
İŞLEMCI: **50 MHz**
BELLEK: **16 MB**
SABİT DİSK: **200 MB**
FİYATI: **Yaklaşık 200 €**

Yenilik: Başlat Menüsü, görev çubuğu, DirectX, IE, 32 bit API, Tak ve Çalıştır, Gezgin

Windows NT 3.5

KOD ADI: **Daytona**
İŞLEMCI: **66 MHz**
BELLEK: **24 MByte**
SABİT DİSK: **250 MByte**
FİYATI: **Yaklaşık 260 Euro**

Yenilik: 32 bitlik işletim sistemi, NTFS dosya sistemi, çok işlemci desteği, Open GL

Windows NT 4.0

KOD ADI: **Cairo**
İŞLEMCI: **133 MHz**
BELLEK: **32 MB**
SABİT DİSK: **500 MB**
FİYATI: **Yaklaşık 310 Euro**

Yenilik: Gelişmiş kayıt defteri, grafik için çekirdek kipi, TCP/IP, bağlam menüsü, IE 2

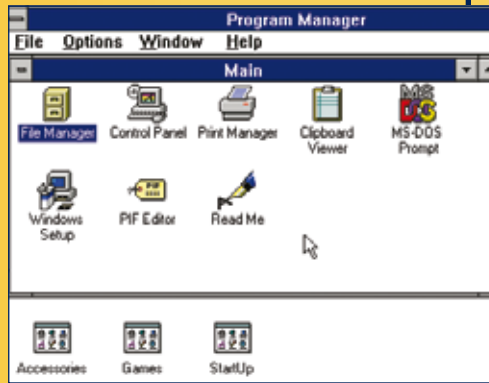
1985

1990

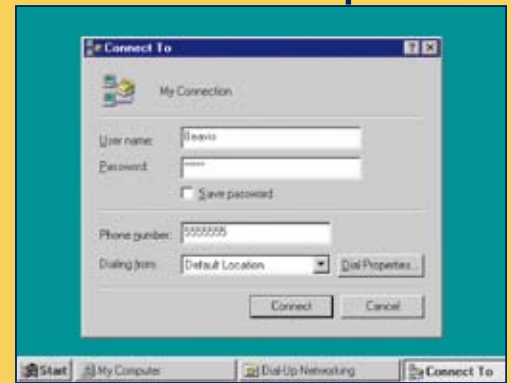
1995

Windows 2.0: Simgeler ve örtüşen pencereler

Windows 3.1: Kontrol merkezi program yöneticisi

Windows 95: İnternete çevrilmeli ağ bağlantısı

ele geçirdi. İlk dört ayında, Microsoft bir milyon adet ürün sattı. Rakam tüm dünyada 10 milyonun üzerindeydi.

Bu durum çok da şaşırtıcı değildi. Artık bir dosya yöneticisi, takas dosyaları ve ağ desteği olan Windows, neredeyse gelişmiş bir işletim sistemi görünümündeydi. Hatta kayıt dosyası bile ilk kez ortaya çıkmıştı, ancak figüran rollerindeydi. Ancak 3.1 güncellemesi, Media Player 2.0 ve ses kartı desteğiyle, yüksek hızı ve kararlı çalışmasıyla çoklu ortam dünyasına hızla girdi.

NT'yle gelen kararlılık

Teknik bakımdan Windows, 16 bitlik mimarisi ve DOS bağımlılığı yüzünden daha baştan demodeydi. Bu yüzden Windows NT (NT: New Technology, yani yeni teknoloji) adı altında Microsoft ilk 32 bitlik işletim sistemini geliştirdi ve programcı takımı Intel'i rakip firma DEC'ten (Digital Equip-

ment Corporation) uzaklaştırmada başarılı oldu.

İş istasyonlarına ve sunuculara hitap eden bir işletim sistemi olan ilk NT'nin 3.1 sürümü son kullanıcıya ulaşmadı bile. Donanım gereksinimleri buna izin vermeyecek denli yüksekti.

NT'nin iç özelliklerine bir bakış, bu ürünün neden Windows XP'nin ve Vista'nın temelinde olduğunu gösteriyor. Saf 32 bitlik bir API, çoklu işlemci desteği ve FAT'ın aksine pratikte dosya ve bölümlenme sınırlarını ortadan kaldıran NTFS dosya sistemiyle donatılmıştı.

Bireysel kullanıcılar için paralel olarak geliştirilen Windows sürümleri 95 ve ME de 32 bite geçtiler ancak modası geçmiş DOS tabanı değişmedi ve buna bağlı olarak kararlılık sorunları da sürdü. Ancak tepeden tırnağa yenilenen Windows 95 çok satanlar listesine girmeyi başardı ve daha ilk

dört günde bir milyon kopyası satıldı.

Windows masaüstünde çok büyük yenilikler vardı. Örneğin görev çubuğu, başlat menüsü, hatta Windows Gezgini bile yeniydi. Daha sonra IE'nin sistemden kaldırılmayacak şekilde bütünleştirilmesiyle, Netscape ile Microsoft arasındaki tarayıcı savaşları başladı.

2001'den itibaren Microsoft artık DOS tabanını terk etti ve son kullanıcılar için en başarılı ürünü olan Windows XP'yi görücüye çıkardı. Ürün daha ilk yılında 67 milyon adet satıldı ve Vista bile hâlâ bu rekoru kıramamış değil. Sistemi daha güvenli ve kararlı kılan birçok yeniliğe rağmen, Vista hâlâ kullanıcıları kendine bağlayamadı. Ama Microsoft daha şimdiden bir sonraki sürümü geliştirme yolunda hızla ilerliyor. Peki, „Vienna“ Vista'dan daha mı etkileyici olacak?

balkim@chip.com.tr

GELECEK

Windows 7, kod adı „Vienna“

Vienna (Viyana) kod adıyla geliştirilmekte olan Vista takipçisinin 2010'da çıkması bekleniyor. Bilinen yenilikler şöyle: 10 dakikada kurulum, modüler Windows çekirdeği MinWin, yeni dosya sistemi WinFS, Internet Explorer 9, Media Player 12

Windows 2000

KOD ADI:	NT 5
İŞLEMCI:	700 MHz
BELLEK:	256 MB
SABİT DİSK:	2 GB
FİYATI:	1.140 Euro

Yenilik: Dosya şifreleme, grup politikaları, NTFS ve FAT32, Aygıt yöneticisi

Windows XP

KOD ADI:	Whistler
İŞLEMCI:	1 GHz
BELLEK:	512 MB
SABİT DİSK:	4 GB
FİYATI:	250 Euro

Yenilik: Ürün etkinleştirme, Luna arayüzü, Güvenlik duvarı, Uzak masaüstü, IE6

Windows Vista

KOD ADI:	Longhorn
İŞLEMCI:	3 GHz
BELLEK:	2 GB
SABİT DİSK:	8 GB
FİYATI:	Yaklaşık 330 Euro

Yenilik: 3B yüzey, Aero, kullanıcı hesap denetimi, yan çubuk, Defender, DirectX 10

Windows 98

KOD ADI:	Memphis
İŞLEMCI:	133 MHz
BELLEK:	32 MB
SABİT DİSK:	300 MB
FİYATI:	Yaklaşık 190 Euro

Yenilik: IE4 ile Active Desktop, 98 SE'den itibaren USB, DVD-ROM, MMX, Firewire

Windows ME

KOD ADI:	Georgia
İŞLEMCI:	300 MHz
BELLEK:	64 MB
SABİT DİSK:	400 MB
FİYATI:	Yaklaşık 200 Euro

Yenilik: Sistem Dosya Koruması, Sistem kurtarma, Media Player 7, MovieMaker

NT çekirdekli Windows

DOS tabanlı Windows

Windows 98: Popüler sürümün sistem açılışı

Windows XP: Geliştirilmiş başlat menüsü

Windows Vista: Şeffaf 3B pencereler

İnternette fotoğraf işleme

Çevrimiçi rötuş programları her an elinizin altında ve çok da pratik. Ama bu **ÜCRETSİZ YAZILIMLARIN** hepsi iyi görüntü kalitesi sunmuyor. CHIP, altı hizmeti test etti.

BARIŞ EMRE ALKİM / MS

CHIP EKSPRES

KISA VE ÖZ KARŞILAŞTIRMA

Adobe de kervana katıldı. Photoshop Express Beta ile pazar lideri de çevrimiçi görüntü işleme hizmetini bedava olarak kullanıma açıyor. Bu tür web hizmetleri sabit disk alanından tasarruf sağlamakla kalmıyor, internete bağlanabilen hemen her bilgisayarda çalışıyor. Bu özellikle de tatilleyen işinize yarayacaktır. Şipşak çektiğiniz fotoğrafları web'e yükleyebilir, boyutlarını değiştirebilir, hatalarını giderebilir ve arkadaşlarınıza ya da ailenize yollayabilirsiniz. Hatta fotoğrafları basıp kartpostal şeklinde gönderebilir ya da yer sıkıntınız varsa bir USB bellekte saklayabilirsiniz.

BİLGİ

Doğru araç...

... YARATICI SANATÇILAR İÇİN

Klasik grafik yazılımları, çevrimiçi rakiplerine göre çok daha fazla işlev sunuyor. Kolaj ve rötuş işlemlerinde bile masaüstü yazılımları bariz şekilde üstün.

... TATİLE ÇIKANLAR İÇİN

Çevrimiçi fotoğraf işleme, fotoğraf makinesini yanına alan ve fotoğraflarını herhangi bir PC'den işleyip göndermek isteyenler için bulunmaz nimet.

... SEYAHAT EDENLER İÇİN

Yanına dizüstü almak istemeyen fotoğraf sanatçıları, Gimp gibi uygulamaları bir USB belleğe kaydedip herhangi bir PC'de çalıştırabilir.

Ancak bu saydıklarımızın hepsi de teoride kalan şeyler çünkü ücretsiz çevrimiçi araçların tümü bu işlerin altından kalkmıyor. Özellikle de resim işleme özellikleri, filtreler ve ayar seçenekleri, grafik programları için elzem. Biz de elinden gelen hiçbir şeyi esirgemeyen altı ücretsiz web aracını teste aldık. Herkesin kafasındaki soru ise şu: Adobe Photoshop Express bu karşılaştırmada nasıl bir sonuca imza attı?

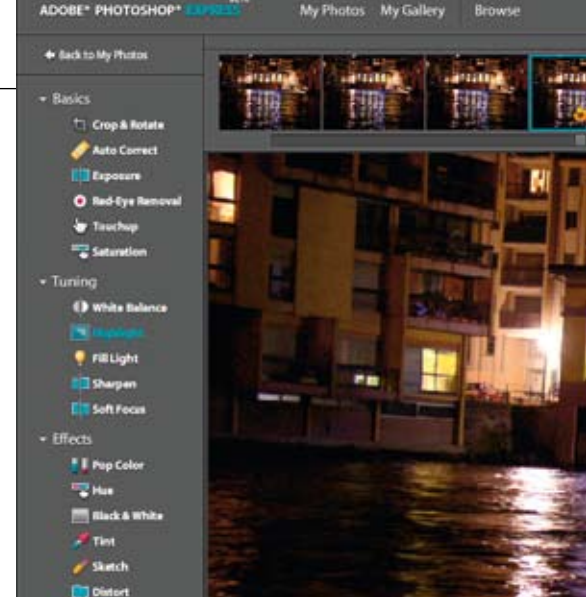
İşlevler: Çoğu eksik

Test edilen web araçlarının hiçbirisi masaüstü programlarından alıştığımız olmazsa olmaz işlevlerin hepsine sahip değil. Kolaj ve rötuş alanlarında bile adaylarımızın eksikleri hemen göze çarpıyor. Sadece nextmage ve splashup katmanlarla çalışmaya izin veriyor. Splashup'ın Photoshop'un profesyonel sürümünden görsel olarak çok etkilendiği hemen belli oluyor.

Bununla birlikte, tüm hizmet sağlayıcılar temel görüntü iyileştirme işlerinin altından başarıyla kalkıyor. Özellikle de picnic'in sunduğu olanakların bizi şaşırttığını söylemeliyiz. En önemli işlevler hemen göze çarpıyor. Kenar düzeltme, döndürme, pozlama ve renk dengesi ayarları bunlara dahil. Ayrıca araç kırmızı göz kusurunu ve renk kaymasını giderme seçeneklerine de sahi.

Geliştiriciler düşünceli davranıp metin işleme özellikleri eklemiş ve kullanıcılara yaratıcılıklarını konuşturabilecekleri bir alan yaratmak için de çok sayıda hazır resim dosyasını sınıflandırmışlar. Filtre seçenekleri kapsamlı ve bir kaydırma çubuğuyla kolayca ayarlanabilen Holga, Lomo ve HDR tarzı alışılmadık etkilere sahip.

Cellsea'de iyi filtreler ve efektler sunan bir yazılım. Ancak özizleme seçeneği olmadığı için bu aracın çok faydalı olduğunu söyleyemeyiz. Renkleri düzeltmek ya da

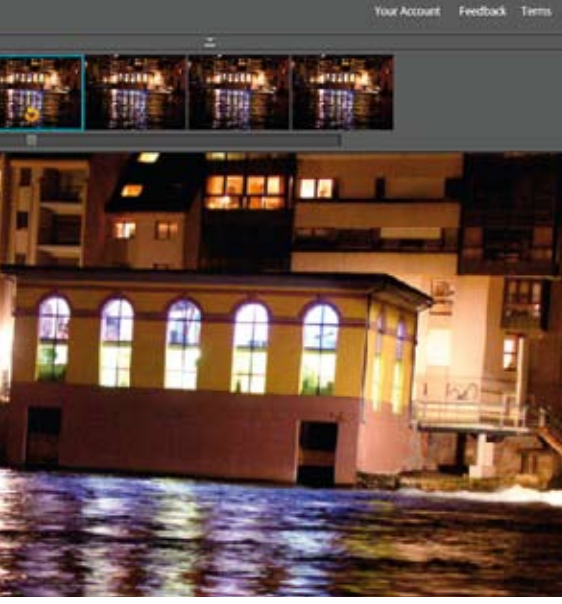
Minimalist Adobe'nin Photoshop Express Beta'sı kullanıcılara az sayıda filtre ve araç sunuyor.

Dengeli Test galibi picnic, birçok eşgüdümlü işleme aracıyla öne çıkıyor.

Photoshop kopyası Splashup serbest tasarıma izin veriyor ve katmanları destekliyor.

ışıklı spotları yerleştirmek resmen şansa kalmış. Halbuki Phixr'da durum tam tersi: Ayar seçenekleri az da olsa iki minyatür önizleme resmi var. Aynı Photoshop Express Beta için de geçerli.

Arabirim başta kapsamlı ve çağdaş görünüyor. Biz topluluk özelliklerini denemeliysek de görüntü işleme söz konusu olduğunda Adobe ürününün büyüğü anında

bozuluyor. Kullanıcı sadece zorunlu düzeltme seçeneklerini bulabiliyor. Filtre özelliğine daha az yer ayrılabilir.

Photoshop Express Beta'nın bir özelliği daha var: Görüntü boyutunu değiştirme düğmesini bulamadığımız tek yazılım. Bu kadar büyük bir isim taşıyan yazılımdan, açıkçası daha fazlasını beklerdik.

Görev: Kusursuz yapı

Programlar genel olarak temiz bir yapıya sahip ve kolayca kullanılabilir. Sadece picnik'in menüleri gereksiz yere iç içe geçmiş görünüyor. Programı kullanmak için tek tek sekmelere tıklamak gerekiyor. Örneğin »Retouching« menüsü ilgisiz bir yerde ve altında, »Effects« menüsünde yer alması gereken iki işlev bulunuyor. Aktarma seçeneklerinde ise her katılımcı farklılık gösteriyor. Picnik bu kategoride kesinlikle başı çekiyor. Hedef biçimler rakiplerinkinden çok daha kapsamlı.

Photoshop Express Beta ise başından itibaren her kategoride tökezliyor. JPEG, ye-

KARAR

Eğer gimp ya da paint.net gibi ücretsiz masaüstü yazılımlarıyla kıyaslıyorsanız, web'den hizmet verenler sınıfta kalıyor. Ama böyle bir karşılaştırma yersiz olur. Bu ücretsiz çevrimiçi araçların birincil görevi, web sayfalarında kullanılacak ya da arkadaşlara gönderilecek fotoğrafları hızla işlemek. Hizmetlerin bazıları da bu işten alınının akıyla çıkıyor. Örneğin picnik iyi bir denge sunuyor.

rel PC formatı ve Facebook ile Picasa gibi ötanımlı hizmetlerin biçimlerini destekleyen yazılım, kayıt sırasında boyut, kalite ve biçim belirlemenize izin vermiyor. Resmin işleyebileceğiniz bir kopyası için, dosyayı Photoshop hesabınızda çevrimiçi olarak depolamalısınız.

Bunun içinse farenin imlecini görüntünün üstüne getirmek, açılan yeni menüden tekrar »Download«a basmak gerekiyor. Bu hiç pratik değil ve Adobe'nin web'de görüntü işleme konusunda rakiplerinden öğreneceği daha nice şey olduğunu gösteriyor.

balkim@chip.com.tr

SIRALAMA	1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA	5. SIRA	6. SIRA
Anbieter						
İnternet	www.picnik.com	www.splashup.com	www.neximage.com	www.cellsea.com/media	www.phixr.de	www.photoshop.com/express
Toplam puan	78	73	72	59	59	54
İşlevler (%50)	74	73	67	54	47	56
Dosya alma/Aktarma (%30)	83	64	70	58	65	33
Hizmet (%20)	81	84	88	74	82	81
İşlevler						
Temel işlevler (düzenleme, döndürme, yansıtma vb.)	Sadece temel	Çok sayıda	Sadece temel	Sadece temel	Sadece çok gerekenler	Sadece temel
Görüntü düzeltimi / Otomatik düzeltme	Çok kolay kullanımlı, iyi Seçenek /	Kolay kullanımlı, iyi Seçenek /	Çok kolay kullanımlı, iyi Seçenek /	Çok kolay kullanımlı, iyi Seçenek /	Çok kolay kullanımlı, iyi Seçenek /	Çok kolay kullanımlı, iyi Seçenek /
Filtre / katman / Önizleme	Çok /	Çok /	Az /	Çok /	Çok az /	Çok az /
Ölçüm / Metin	/geniş kapsamlı	/Kapsamlı	/Kullanılamıyor	/Kullanılamıyor	/Çalışmıyor	
Yardımcı araçlar (raster, doğrusal çizim, renk geçişi vb.)	Çok az	Az	Çok az	Neredeyse hiç	Yok	Çok az
Dosya alma / aktarma						
Alma biçimleri (test edilen)	GIF, JPEG, TIFF, PNG, BMP	GIF, JPEG, TIFF, PNG, BMP	GIF, JPEG, TIFF, PNG, BMP	GIF, JPEG, TIFF, PNG, BMP	GIF, JPEG, TIFF, PNG, BMP	JPEG
Aktarma biçimleri (firma açıklaması)	GIF, JPEG, TIFF, PNG, BMP, PDF	JPEG, PNG, FXO	GIF, JPEG, TIFF, PNG, BMP, PICT, PCX, TGA, PCD	GIF, JPEG, TIFF, PNG, BMP, PNM	GIF, JPEG, PNG, PDF, OCR	JPEG
Kalite seçeneği	JPEG	JPEG	JPEG, GIF			
Kaynak	PC, bağlantı, topluluklar, web kamerası, Yahoo Search	PC, bağlantı, topluluklar, web kamerası	PC, bağlantı, topluluklar	PC, topluluklar	PC, bağlantı, topluluklar	PC, topluluklar
Depolama yeri	PC, topluluklar, E-posta (ve web sitesi), baskı	PC, topluluklar	Sadece PC	PC, topluluklar, e-posta	PC, topluluklar, e-posta	PC, topluluklar, e-posta, bağlantı
Kullanım						
Kayıt olmadan kullanım						
Ana sayfa / İşlem modu	Derli toplu / açık ama katman katman	Derli toplu / çok açık ve değişken	Derli toplu / çok açık ve değişken	Derli toplu / çok açık ve değişken	Derli toplu / sabit yapı ve can sıkıcı unsurlar	Şık / açık ve düzenli
Resim yüklemek için gereken tıklama	3	6	6	2	5	8
Araç çubuğu ve pencere görünümü	Kullanıcı dostu	Çok kullanıcı dostu	Çok kullanıcı dostu	Kabul edilebilir	Kullanıcı dostu	Çok kullanıcı dostu
Simgeler	Anlaşılır	Çok anlaşılır	Çok anlaşılır	Biraz anlaşılmaz	Anlaşılır	Çok anlaşılır
Hız	Hızlı	Yavaş	Hızlı	Çok yavaş	Hızlı	Yavaş

Zirve sınıfı (100-90) Üst sınıf (89-75) Ort sınıf (74-45) Tavsiye edilmez (44-0)
Tüm değerler puanlanmıştır (maks. 100)

var Wert En iyi değer
 yok Wert En kötü değer

Yararlı sosyal topluluklar

Bilgi dünyasında Sosyalleşin!

İnternette sosyalleşmek artık hiç olmadığı kadar kolay ve çözümlere her yerden erişilebiliyor. Farklı sitelerin nasıl yardımınıza koşabileceğini öğrenmek için bu yazıyı mutlaka okuyun!

BARIŞ EMRE ALKIM

Günümüzde hemen herkesin profilinin popüler bir sosyal ağ sitesinde yer aldığını bilmek hiç de şaşırtıcı değil. Ne var ki zaman geçtikçe bu siteler de ilk baştaki albenilerini yitiriyor. Çoğu kimse sırf merakını tatmin etmek için hesap açıyor, bazılarıysa bu siteleri çok daha belirli amaçlar için kullanıyorlar. Sebep ne olursa olsun, sosyal ağ sitelerinin günümüz insanını daha “sosyal” bir hale getirdiği yadsınamayacak bir gerçek. Kimi siteler sosyal ağ çılgınlığının dışında kalsa da, gerektiğinde imdadınıza koşuyor. Yazının geri kalanında farklı türde siteleri ne amaçla kullanabileceğinizi ve çevrimiçi toplulukların size nasıl yarar sağlayabileceğini anlatıyoruz.

Bilgi amaçlı ağ siteleri

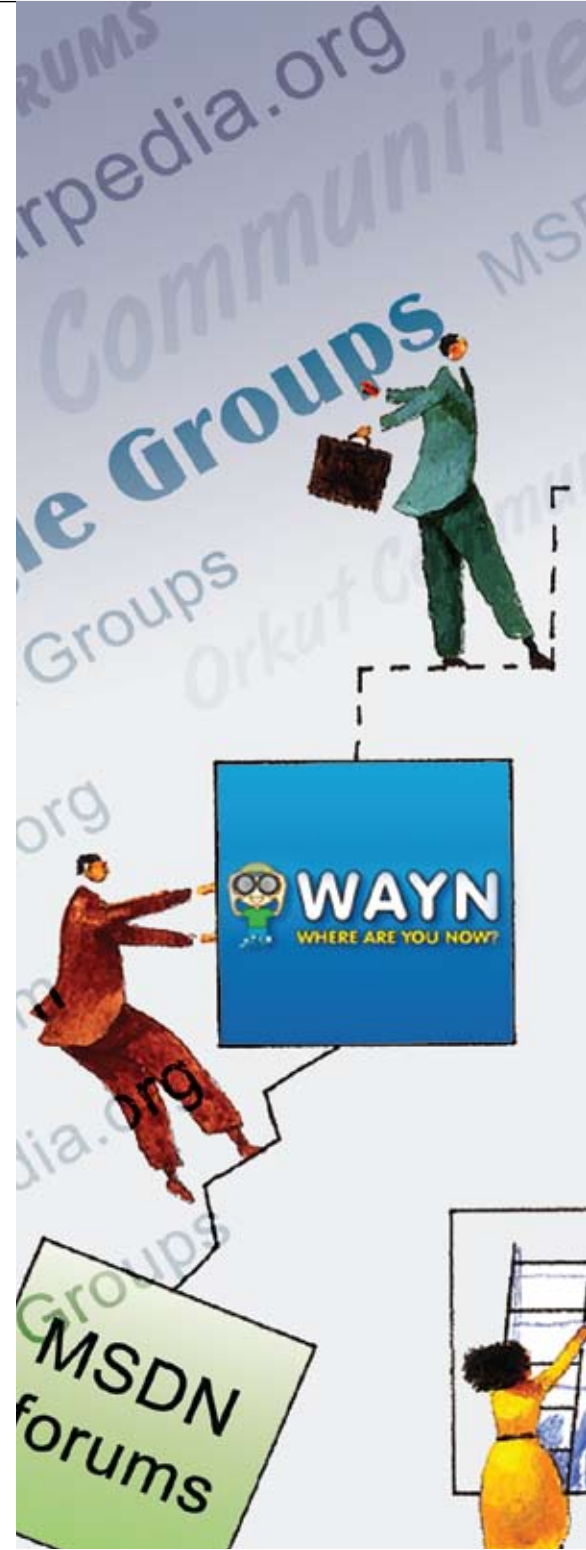
İnternet, birbirine bağlanmış ağ anlamına gelen “interconnected network” sözcüğünün bir kısaltması. Buradan da anlaşılacağı gibi, internetin yaratılış amacı bilginin farklı kullanıcılar arasında serbestçe akabi-

leceği bir zincir oluşturmaktır. İşte bu yüzden bu bilgi ağında yer alan her bir web sitesi, içeriğinin yapısı itibarıyla belli bir sınıfa ya da gruba ait. Web siteleri arasında yeni beliren bir kategori ise “bilgi ağı siteleri” adını taşıyor. Web günlüklerinin yaygınlaştığı ve herkesin tek kuruş ödemeksizin erişimine sunulduğu çağımızda, hemen herkes bir alan adı satın almaya bile gerek kalmadan sesini dünyaya duyurabiliyor. Bununla birlikte, bilgi ağ siteleri web günlükleriyle aynı şey değil.

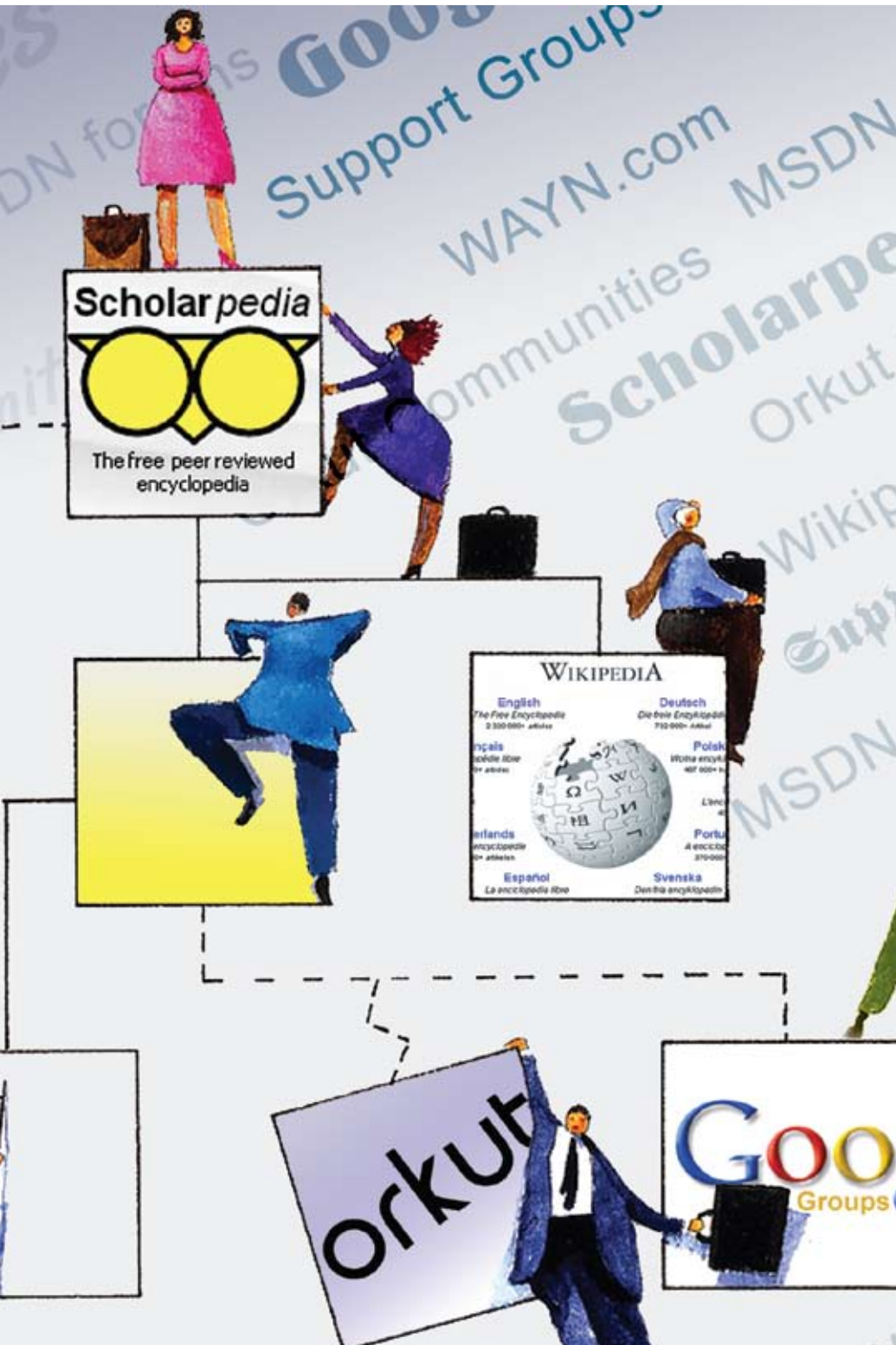
Bunlar, kişilerin ilginç buldukları konularda başlıklar açtıkları ve sahip oldukları tüm bilgiyi döktükleri web siteleri. Ortak bir ilgi alanını paylaşan diğer kullanıcılar da bildikleriyle bu konuya ışık tutabiliyor ya da tutarsızlıkları düzeltebiliyor.

Wikipedia.org

Bu web sitesi, internetin bilgi amaçlı kullanımında bir çığır açtı desek yeridir. “Wikipedia, herkesin yazabileceği ücretsiz ansiklopedi” düsturuyula yola çıkan Wikipedia,

araştırma ve bilgi edinme için muhteşem bir kaynak. Sitenin içeriği çevrimiçi üyeler tarafından oluşturuluyor. Bu yüzden de araştırma raporları için birincil bir kaynak olarak kabul görmüyor. Web sitesinin kendisi de bu yüzden kullanıcılara uyarıda bulunuyor. Sitenin içeriğin türü konusunda çok sıkı kalite kontrolü var: İçerik tutarlılığı, biçim şablonu kullanımı, 70'i aşkın dilde makaleler ve sadece İngilizce yazılmış yaklaşık 2,3 milyon makale, Wikipedia'yı bilgi alışverişi ve entelektüel tartışmalar için önde gelen platforma dönüştürüyor. Wikipedia, taraftarlılığı ve yanlı görüşleri

engellemek için de dahiyane bir yöntem geliştirmiş. Kullanıcılar metin üzerinde ek-leme ve düzeltme yapabiliyor, ancak bir konunun içeriğini silemiyorlar. Fakat bir konunun "tarihçesi" görüntülenebiliyor ve eski sürümlerle kıyaslama yapılabilir. Düzenleme kipinde konuların tamamını değil de sadece belli kısımlarını düzenlemeye yarayan bir seçenek de mevcut.

Artıları:

- Herkese açık ücretsiz ansiklopedi.
- İçerik üyeler tarafından sağlanıyor ve üye olsun olmasın herkes değişiklik yapabiliyor.

► Bir makale üzerinde yapılan her türlü içerik değişikliği sürüm tarihçesinden görüntülenebiliyor.

Eksileri:

- Sitedeki içerik tümüyle güvenilir değil.
- Sitenin son derece sıkı düzenleme standartları olmasına rağmen çoğu makale "stub" yani genişletilmesi gereken kısa yazı halinde.
- Araştırmalarda alıntılara kaynak olarak gösterilemiyor.

Scholarpedia.org

Wikipedia'nın başarısının ardından, üretici

Dil seçenekleri Wikipedia farklı dillerde hizmet veriyor. Türkçeyi seçebilirsiniz.

Katılımcı bilgi Wikipedia'da oturum açarak makalelere katkıda bulunabilir, sitede benim de tuzum olsun diyebilirsiniz.

örgüt "Mediawiki" bir başka web sitesi fikrini ortaya attı: "Scholarpedia". Sitenin görünüşü ve kullanımı Wikipedia'ya tıpatıp benzese de, birtakım farklı yanları var. Bu site Wikipedia'nın hatalarının üstesinden gelmek ve site içeriğinin orijinallliğini korumak amaçlarını güdüyor. Her şeyden önce, site sadece seçilmiş akademisyenlerin yazılarını barındırıyor. Bu yazarlar ise ya yetkililer tarafından ya da halkın oyuyla seçiliyor. Her maddenin içeriğinden sorumlu bir "küratör"ü var. Herhangi bir değişiklik yapılacaksa öncelikle küratör tarafından onaylanıyor. Bu iki site arasındaki en büyük ve en önemli fark. Böylelikle dokümanın özgünlüğü korunuyor, güncelliği sağlanıyor ve güvenilir bir kaynak olarak kullanılması mümkün oluyor.

Artıları:

- Yazarlar ve küratörler sayesinde makaleler özgün.
- Çok güvenilir ve doğru içerik.
- Akademik araştırmalarda kaynak olarak

kullanılabilir.

Eksileri:

- Yazar ve küratör seçimi halkın daveti ve ya güven belgesi sayesinde yapılıyor, bu da seçim işlemini zahmetli ve uzun bir hale dönüştürüyor.
- Değişikliklerin site üzerinde güncellenmesinden önce küratör tarafından onaylanması gerekiyor ve bu da istenmeyen gecikmelere yol açabiliyor.
- Portal henüz çok yeni olduğundan referanslar şu anda kabul edilmeyebiliyor.

MSDN forumları

MSDN forumları Microsoft'un yazılım geliştirme kanadı tarafından idare ediliyor. MSDN, Microsoft Developer Network (Microsoft Geliştirici Ağı) sözcüklerinin kısaltılmışı. Web günlüklerinin ve .NET platformu için özel yazılım bilgilerinin yanı sıra, MSDN, Microsoft platformunu kullanan programcılar için en geniş, en kapsamlı ve en popüler desteği sağlıyor MSDN forumları her şeyin bir arada olduğu forumlara iyi bir örnek. Bu destek grubuna yazanlar işletim sisteminden tutun da API'lere, programlama dillerine ve betiklere kadar tüm Microsoft uygulamalarına varıncaya değin her konuda tartışıyor. İşte ortak bir amaca hizmet eden, gereksinim odaklı, odaklanmış bir ağ. Tüm üyeler yeni başlık açabiliyor ve diğerleri uzman bilgilerini sorunları çözmede kullanabiliyor.

Artıları:

- Forumlar önemli projelerin orta yerinde hata aramak ve anında yardım almak için ideal.
- Meslektaşlarınızla sosyal çevrenizi genişletebilirsiniz.
- Yeni başlıklar açabilir, açılmış olanlarda yardım elinizi uzatabilirsiniz.

Eksileri:

- Bazı kullanıcılar kötü niyetli olabilece-

ğinden buradan alacağınız verilere güvenmemelisiniz.

- Verilen yanıtlar her zaman yararlı değil.
- Teknik sorulara yanıt verilmiyor, sadece geliştirme sonrası sorularınızı yöneltebilirsiniz.

Destek grupları

Çağımızın keşiflerinden biri de çevrimiçi iletişimin çehresini değiştiren forumlar ve destek grupları. Bu siteler farklı uygulamalar için donanım ve yazılım desteği sunmakla kalmıyor, geleneksel hizmet merkezlerinin, e-posta ve telefonun da yerini alıyor.

Çevrimiçi forumlar, çevrimiçi tartışma başlatmak, ileti panolarına not bırakmak gibi işlemlere sanal ev sahipliği yapıyor. Çoğu destek grubu ve internet forumu tema bazlı. Blog sitelerinin aksine, herhangi bir üye ilmek açabiliyor (Forumlarda tartışmalara ilmek deniyor) ve diğer üyeler yanıt vererek ilmeği sürdürebiliyor. Forum yöneticileri ya da ilmeği açan kişi, sitenin yapısına ve politikalarına göre ilmekleri kapatabiliyor.

Google Groups

Google'ın bir parçası olan Google Groups, aynı kafadan insanların karşılıklı tartışması için ideal bir yol. Tek bir konusu ve üye temsil şekli olan forumların aksine, Google Groups'ta tercihinize uyan sayısız grup arasından seçim yapabilir, hatta kendi grubunuzu yaratıp arkadaşlarınızı katılmaya davet edebilirsiniz. İlmeklere yanıt gelip gelmediğini görmek için oturum açmanız da gerek yok, yanıtlar Gmail hesabınızın gelen kutusuna düşecektir. Tabii isterseniz yanıtları grup sayfasından da görebilirsiniz. Grup ayarlarına bağlı olarak, gruplara doğrudan katılabilir ya da grup sahiplerinden sizi gruba dahil etmesini rica edebilir-

siniz. Tüm üyeler içeriği görebiliyor, yorum bırakabiliyor ve grup sayfasında yeni ilmekler açabiliyor. E-posta kimliğinizi gizlemek de elinizde. Grup sayfanızı daha da kişiselleştirmek için ön ayarlı temalardan faydalanabilirsiniz.

Artıları:

- Mesaj içerikleri grup sayfasında görüntüleniyor ve e-postayla üyelere yollanıyor.
- Gruplara dosya ve görüntü yükleyebilirsiniz.
- Gruplar da sınıflandırılıyor ve sesinizi duyurmanızı kolaylaştırıyor.

Eksileri:

- Kullanıcılar istekleri dışında üye yapılabiliyor.
- Güvenlik sorunları olabilir ve yığın posta riski üst düzeyde.
- İçerik hırsızlığına karşı bir önlem yok.

Sosyal ağ siteleri

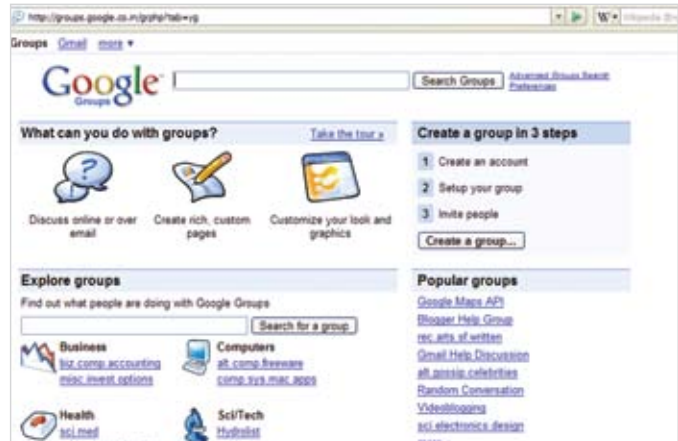
Sosyal ağlar, yakın zamanda beliren yepyeni bir olgu. Kimileri çevrelerini genişletmek için kullanırken, kimisi ise iş bulmak, serbest çalışmak, üniversite ve staj başvurusu yapmak, izini yitirdikleri arkadaşlarını bulmak ve daha birçok şey için kullanıyor. Sosyal ağ siteleri çevre edinmek için etkili bir araç olsa da, tedbirli davranmanızda yarar var. Bu sitelerin akıl almaz suçlar işlemek için kullanıldığı da biliniyor. Bu yüzden kişisel verilerinizi ve fotoğraflarınızı yüklerken dikkatli davranmalısınız. Bu siteler sadece üyelerinin kişisel profilini barındırmakla kalmıyor, onların ortak ilgi alanları doğrultusunda topluluklara üye olmasını da sağlıyor.

Orkut toplulukları

Google'ın Orkut.com hizmeti, özellikle Brezilya ve Hindistan gibi ülkelerde en popüler sosyal ağ sitesine dönüştü. Sitenin sunduğu hizmetlerden biri "Orkut Toplulukla-

MSDN Microsoft platformunda yazılım geliştiriciler sık sık güçlükle karşılaşır. MSDN bu durumlarda yardıma koşuyor.

Google Google Groups, üyelerin hemen her konuda tartışabildiği forumlardan oluşuyor.

Neseli bilgi Orkut'un toplulukları, çoğu üyenin tanıtım etkinlikleri ve çevre edinmek için kullandıkları, resmiyetten uzak forumlar.

Orkut (Orkut Communities) adını taşıyor ve sosyal ağları yeniden tanımlıyor. Bu tarz sitelerin çoğunluğu ortak bir ilgiyi paylaşanları bir araya getirmeyi hedeflerken, vize başvurusu ya da yurtdışında çalışma, e-kitap paylaşımı, etkinlik duyurusu gibi belirli temalara yönelik topluluklar da var. Genelde, herhangi bir üye, topluluğun forum sayfasından bulabileceği diğer üyelerin deneyimlerinden faydalanabiliyor.

Artıları:

- Farklı hedeflere göre farklı topluluklar var.
- Aynı anda birden çok topluluğa katılmak mümkün.
- Topluluk sahipleri ve moderatörleri farklı kişiler olabiliyor ve bu da yönetimi kolaylaştırıyor.
- Topluluk yaratmak ve aralarında dolaşmak kolay.

Eksileri:

- Toplulukların çoğu laubali ve bir hedeften yoksun.
- Forum yanıtlarının birçoğu işe yaramaz, hatta hakaret içerebiliyor.
- 1.000'den fazla "nefret grubu" barınıyor ve bu da hoşgörüyü baltalıyor.

WAYN.com

WAYN, "Where are you now?" (Şimdi neredesin?) sözcüklerinin kısaltması ve seyahat tutkunlarına ulaşmayı hedefliyor. Portal dünyanın dört bir köşesinden seyyahları bir araya getiriyor ve deneyimlerini paylaşmaları için aracılık ediyor. Öğrenciler ve iş gezisine çıkanlar da bu siteden yararlanabiliyor. Orkut ya da Facebook'un ki kadar değilse bile, bu sitenin de sadık bir hayran kitlesi var.

Kulüp kısmı geziler hakkında en son bilgiye erişmeyi sağlıyor. Kullanıcılar buradan kendileri için en önemli konuları işaretleyebiliyorlar. Diğer WAYN kullanıcılarıyla resim ve video paylaşabiliyor, kendi web günlüklerini oluşturabiliyorlar.

Artıları:

- Dostlarınızla ve ailenizle yolculuk bilgilerinizi paylaşabilir, nerede bulunduğunuzu görmelerini sağlayabilirsiniz.
- Üyelere ve üye olmayanlara SMS ya da e-posta yollayabilirsiniz.
- Dahili anında mesajlaşma uygulaması.

Eksileri:

- Katılması bedava ama sürekli üyelik çok pahalı
- İstenmeyen mesaj ve güvenlik sorunları
- Site yavaş çalışıyor. ❌

balkim@chip.com.tr

ECS ELITEGROUP

Simply Smart

Gelecek: Driven 4

P45T-A Intel® P45 + ICH10R

Oyun Enerjinizi Kazanın

- Intel® Core™2 Extreme İşlemci Desteği
- 1333 MHz FSB Desteği
- ATI CrossFire™ X Desteği
- 2 PCIe X16 Slots (v2.0)
- Çift Kanal DDR2 800 Bellek Desteği

G45T-M Intel® G45 + ICH10

Üst Düzey Blu-ray Çözümü

- Intel® Core™2 Quad İşlemci Desteği
- 1333 MHz FSB Desteği
- 1 PCIe X16 Slot (v2.0)
- Çift Kanal DDR2 800 Bellek Desteği
- 1 DVI ve 1 IEEE 1394 Portları

P43T-A2 Intel® P43 + ICH10

Verimli ve Esnek Bir Platform

- Intel® Core™2 Quad İşlemci Desteği
- 1333 MHz FSB Desteği
- 1 PCIe X16 Slot (v2.0)
- Çift Kanal DDR2 800 Bellek Desteği

G43T-M Intel® G43 + ICH10

En Ekonomik Blu-ray Çözümü

- Intel® Core™2 Quad İşlemci Desteği
- 1333 MHz FSB Desteği
- 1 PCIe X16 Slot (v2.0)
- Çift Kanal DDR2 800 Bellek Desteği
- 1 HDMI Portu

Mersa Elektronik ve Teknolojik Ürünler TİC.A.Ş.

Çobançimeni Mah. Genç Osman Sok. No:14 34196 Yenibosna / İstanbul
Tel : 90 212 4549900 Fax : 90 212 8520242
www.mersasistem.com.tr info@mersasistem.com.tr

PLATO BİLGİSAYAR SAN.VE DİŞ TİC.A.Ş.

Gülbaşı Cad. Sükran Apt. No:13/2-4 Gölbaşı,
Mediye Köyü Şişli - İstanbul
Tel : 90 212 2133311-2125038 Fax : 90 212 2170140
www.plato.com.tr mail@plato.com.tr

İş bağlantılarınız yeterince iyi mi?

İyi yerlerde tanıdıklarınız olması kariyerinizin parlamasını sağlayacaktır. Bu yazımızda LinkedIn'i ve diğer sosyal iş ağı sitelerini kullanarak nasıl çevrenizi genişletebileceğinizi anlatıyoruz.

BARIŞ ALKIM

Paralık bir kariyer. Hepimizin gelecekte beklediği bu değil mi? Peki, "bağlantı" ve "iş ağı" sözcükleri hiç kulağınıza çalınmadı mı? Kastedilen şey kurumsal dünyadan, özellikle de kendi sektörünüzden insanlarla tanışmak ve "iş kontakları" elde etmek. Kontaklar ve bağlantılar sayesinde iş yapmak, etkinlik planlamak ve hatta iş edinmek kolaylaşıyor.

Örneğin firmalarda karar verme yetkisine sahip olan, işlerin akışını etkileyebilen ya da hükümette kilit rolde bulunan kişileri tanıdığınızı bir düşünün. Bağlantıları sağlamak içinse ağ kurmak gerekiyor. Böylelikle iş toplantılarına, sunumlara katılabilir, halka açık etkinliklerde yer alabilirsiniz. Hatta partilerde ya da basın toplantılarında da bu tarz bir ağ kurmak mümkün.

Bu etkinliklerde kişiler tanışıyor ve kartvizit değiş tokuşu yapıyorlar. Tanışmaların ardından e-postayla yazışıyor ya da telefonda konuşuyorlar. Üst düzey yöneticiler genelde bir kartvizit tutucu (Rolodex) ya da e-posta adres defteri taşıyor. Kimileriye ayrıntıları e-posta adres defterlerine kaydetmek için kartvizit tarayıcılara başvuruyor. Yepyeni bir moda ise iş dünyasından insanların meslektaşlarıyla, iş ortaklarıyla ve arkadaşlarıyla bağlantı kurmak için artık Sosyal Ağ sitelerinden faydalanması.

Sosyal ağlar, sosyalleşme için bir platform. Tek farkı, kişilerle herkese açık ortamlarda değil de çevrimiçi olarak tanışmanız. Elbette başlamak için halihazırda tanıdığınız birilerinin olması şart. Sosyal ağ siteleri profilinizi, ilgi alanlarınızı, fotoğraflarınızı, videoları ve daha birçok şeyi dostlarınızla, akrabalarınızla ya da meslektaşlarınızla paylaşmanıza izin veriyor. İn-

sanlar iş amaçlı sosyal ağ sitelerinden farklı hedefler doğrultusunda faydalaniyor. Örneğin, iş arayan biri özgeçmişini çevrimiçi olarak profiline yüklüyor. Kimileriye bu siteleri etkinlik planlamak ya da çalışma arkadaşlarından en son havadisleri almak maksadıyla kullanıyor.

Sosyal ağ sitelerinin durağan ve düz iş portallarından daha heyecan verici olduğu su götürmez bir gerçek. İş portallarında tek yaptığınız özgeçmişinizi yüklemek, sonra da bir kafa avcısı firma ya da bir şirketin İK departmanı arar da bulur diye dua etmek. Oysa sosyal ağlar çok daha etkileşimli ve LinkedIn.com'un "öneriler" kısmında gördüğümüz gibi çok etkili araçlar sunuyor.

Şirketlerin İnsan Kaynakları bölümleri yeni yetenekleri artık sosyal ağlarda arıyor ve bu küresel platformun ne kadar verimli olduğunu keşfediyor. İş portallarında orta ve üst düzey iş pozisyonları için doğru adayları bulmak zor. İşte bu tür profesyonellere sosyal ağ sitelerinden ulaşıyor.

İşadamları sosyal ağları müşterileriyle, ortaklarıyla ve sağlayıcı firmalarla bağlantıda kalmak için kullanıyor. Bu araçtan ürün ve hizmet satmak ya da yeni iş fırsatları bulmak için yararlandıkları da oluyor.

Sosyal ağların diğerlerinden ayrıldığı nokta, sunduğu iç bağlantılar. Bu siteler, bir arkadaşınızın arkadaşıyla bağlantıya geçmenizi sağlıyor. Bir başka deyişle, bir zincir oluşturabiliyorsunuz. Herkesin bir arkadaşlar ağı (bağlantıları) oluyor ve bu ağlar birbirine bağlanabiliyor. Diyelim ki bir bankanın üst düzey yöneticisini tanıyor sunuz ve bir sosyal ağdan onu bağlantılarınıza ekliyorsunuz. Tesadüf eseri, onun arkadaşlarından biri sizin de tanıdığınız çıkıyor. Bu bağlantıları nasıl yapacağınızı

ilerleyen sayfalarda anlatacağız.

Aynı ilgi alanlarını paylaşan ya da aynı firmada veya sektörde faaliyet gösteren kişilerin oluşturduğu gruplara da katılabilirsiniz. Eski iş arkadaşlarınızın sosyal ağ sitelerinin birinde bir grup kurmuş olmaları mümkün. Bu konuya da sonra değineceğiz.

Tüm bunlar sosyal ağları özel kılıyor ve işte Orkut, Facebook, LinkedIn, Ryze ve diğer sitelere bu kadar çok insanın kayıt yaptırma sebebi de bu.

Dostlarınızla, ailenizle, eski sıra arkadaşlarınızla bağlantı kurmak için sosyal ağların kullanılmasına ilişkin bilgiler bu yazımızın konusu dışında kaldığı için, biz iş ağları üzerinde duracağız. Özellikle iş ağlarına yönelik bir modele dayandığı için de

ilkın LinkedIn.com'u inceleyecek, diğer sitelerin neler sunduğuna ve öne çıkan yanlarına kısaca bir bakacağız.

LinkedIn.com'la tanışın

Çoğu kişinin LinkedIn.com'la ilk karşılaşması, bir arkadaşının profiline bakması için e-postayla gelen bir davetiyeyle olmuştur. Bu mesaja dikkatlice bakarsanız, arkadaşınızın LinkedIn.com'daki profiline giden bir bağlantı göreceksiniz. Sitedeki »Connect« düğmesine basar basmaz LinkedIn kaydolup bir hesap açtırmanızı ya da halihazırda hesabınız varsa oturum açmanızı isteyecektir. Eğer böyle bir e-posta almadıysanız, iyisi mi siz sayfanın üst kısmındaki »Join Today« bağlantısını tıklayın.

SÖZLÜK

Ne nedir?

RECOMMENDATION (TAVSİYE):

Tavsiye, sizinle birlikte çalışmış ya da iş yapmış bir işvereninizin, arkadaşınızın, meslektaşınızın ya da iş ortamının sizin için yazdıklarıdır. Tavsiye aracılığıyla kişiler sizin ürünlerinizi ya da hizmetlerinizi övebilir, karakterinize ve sizinle birlikte çalışma deneyimine ilişkin bir şeyler söyleyebilirler.

İyi tavsiyeler iş bulma, ürün satma ya da yeni iş açılımları yapma şansınızı yükseltiyor. Böylelikle, örneğin bir adayın karakterinin yanı sıra geçmiş kariyeri ve tercihlerine dair bir şeyler öğrenebilirsiniz.

NETWORK (AĞ):

Bir bağlantı zinciri. LinkedIn'de bir grup da ağ olabilir.

CONNECTION (BAĞLANTI):

Bağlantı, LinkedIn'de sizinle doğrudan ilişkilendirilmiş kişidir.

CONNECTION DEGREES (BAĞLANTI DERECELERİ):

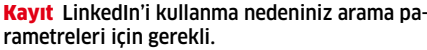
Doğrudan bağlantıda olduğunuz bir kişi ağınızdaki 1. derece bağlantı olarak anılıyor. Aynı şekilde, siz de onların ağında birinci derecedensiniz. Birinci derece bağlantılar kişilerin birbirlerinin profillerini ve ağlarını görüntüleyip araştırmalarına, e-postayla doğrudan haberleşmelerine ya da hedeflenen kişiye doğrudan bağlantılı olmayan kullanıcıları birbirlerine tanıtmalarına izin veriyor.

Diğer yandan, bir arkadaşınız varsa onun (sizin ağınızda olmayan) bir arkadaşıyla bağlantı kurmak istiyorsanız, bu ikinci dereceden bir bağlantı sayılıyor. Ve bunun dışında kalan herkes (uzaktan bağlantılı) üçüncü derece bağlantılara giriyor. Bu derecelendirmeyi üzerinde »1st, 2nd« ya da »3rd« yazan simgeler de görebilirsiniz.

INTRODUCTION (TANIŞTIRMA):

Eğer bir kişi sizden iki ya da üç derece uzaksa ve ağınızda değilse, bağlantı kurmak için birinci derece bağlantılı bir arkadaşınızdan tanıştırma isteğinde bulunmalısınız. Bu isteği ilgili kişiye (eğer 2. dereceyse) ya da ortak bir tanıdığa (3. dereceyse) iletilip iletmemek ise arkadaşınızın kararı.

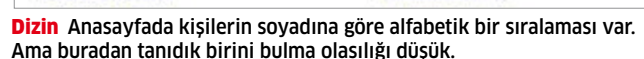
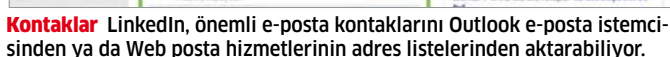

Kayıt işlemi tamamlandıktan sonra, belirttiğiniz e-posta adresine bir onay iletisi gönderilecektir. Hesabınıza giriş yapın, LinkedIn'den gelen mesajı açın ve hizmetten yararlanmak için mesajdaki onay bağ-

»Profil« bağlantısına tıklayın, adınızı ve şu anki mesleğinizi (firmanın ismini) girin. Daha önce çalıştığınız yerleri ve yılları belirtmeyi de unutmayın. Çalıştığınız sektör, işyerindeki unvanınız, kişisel web siteleri- niz ve web günlüklerinize bağlantıları da

»Name Search« ise daha basit. Burada muhtemelen LinkedIn'de olan kişinin adını

Arama Detaylı aramada kişinin şirket adı, konumu, gibi anahtar sözcükler girmelisiniz.

ve bulunduğu yeri yazmanız yetiyor.

»Reference Search«te ise kişinin adını ve belirtilen tarihlerde çalıştığı yerleri yazmanız gerekiyor.

Kişiyi ararken karşınıza »connection, degrees, network« ve »recommendation« gibi birtakım terimler çıkacaktır. Açıklamalar için sözlük kutusuna bakabilirsiniz. Herkesin ağındaki bağlantıların sayısı da arama sonuçlarında karşınıza çıkacak. Bazı kişilerin yanında yukarı bakan başparmak simgesi göreceksiniz. Bu, profillerinde bir ya da birden fazla tavsiye bulunduğu anlamına geliyor (sözlüğe bakınız).

Burada tanıttığımız çeşitli arama araçlarını kullanmak bağlantılarınızı artırmaya yarayabilir. Bunun daha kolay bir yolu ise birinci düzey bağlantılarınızın (yani tanıdıklarınızın) bağlantılarını gözden geçirmek. Dostlarınızın profilleri arasında tanıdığınız birini mi gördünüz? Hemen bağlantıya tıklayıp davetiye gönderin!

LinkedIn'in diğer özellikleri

LinkedIn kullanıcıların bağlantıları takip etmesini ya da ağlardaki insanları bulmalarını kolaylaştıran birkaç özelliği var. Bunlardan bazıları henüz son halini almamış, bazılarınsa bir bedeli var.

► **Dahili e-posta:** LinkedIn'in kendi e-posta programı birisi sizinle bağlantı kurmak istediğinde uyarı veriyor. Birisi sizden tavsiye istediğinde ya da profilinize tavsiyede bulunduğu anda da sizi haberdar ediyor. Bu yüzden LinkedIn'de oturum açar açmaz ilk işiniz gelen kutusunu ziyaret etmek olsun. Burada tüm tavsiyelerinizin, davetiyelerinizin, iş tekliflerinin, size ulaşan profillerin ve soruların listesini göreceksiniz. Bu, davetiyelere ne yanıt verdiğiniz ve hangi davetiyelerin hala beklemede olduğunu görmek için de faydalı.

Dahası, istenmeyen postaları kontrol et-

Arama sonuçları Sağda gördüğünüz simgeler bağlantı derecelerini, tavsiyeleri belirtiyor.

mek için de InMail Feedback adında bir özellik var. Bu, sadece güvenilir kişilerin size posta göndermesini sağlayan bir denetim sistemi. InMail Feedback'in göndericiler için bir puanlama sistemi var ve bu puanlama kişilerin InMail yanıtlarına verdiği tepkiler üzerinden belirleniyor. Böylece, normalde sadece üç ve daha fazla yıldız puanı olan kişilerden gelen InMail'ler size haber veriliyor. Eğer her iletiden haberdar almak isterseniz ya da hiç uyarı istemezseniz »Contact Settings« kısmından tercihlerinizi belirtebilirsiniz.

LinkedIn, bir bağlantı yapmak için geleneksel e-postayı kullanmaya kıyasla InMail'in otuz kat daha etkili olduğunu ileri sürüyor. Ancak bu hizmet paralı.

► **Gruplara katılın:** Gruplar elbette sanal dünyanın yeni bir özelliği değil. Aslını isterseniz bir zamanlar çok popüler olan eGroups adında bir site de vardı ama uzun süre önce Yahoo tarafından satın alındı. Grup özelliği şimdilerde sosyal ağlarla bütünleştiriliyor.

Benzer ilgi alanlarına sahip kişiler LinkedIn'de de grup oluşturuyorlar. Şu anda LinkedIn grupları için sadece listeleme olanığı tanıyor. Grup dizini altı kategoriden oluşuyor: »Alumni, Corporate, Conference, Networking, Non-Profit« ve »Professional«. Henüz arama yapılamıyor ama LinkedIn bunun üzerinde çalıştığını açıklıyor. Bu yüzden doğru gruba erişmek biraz zahmetli olabilir ve vaktinizi alabilir. İnsanlar gruplara katılıyor ve belirli gruptaki kişilere soru soruyor. Kimileriye LinkedIn gruplarını bilgi paylaşımı amacıyla meydana getirilmiş sanal birliklere ya da kulüplere benzetiyor. Alumni (mezun) grubundaysa eski lise ve üniversite arkadaşlarınızla haberleşebilirsiniz. Grup özelliği konferanslarda ve etkinliklerde not paylaşımı için de kullanılabiliyor.

balkim@chip.com.tr

ALTERNATİFLER

İş amaçlı diğer ağlar

İnternette, kariyer amaçlı siteler LinkedIn'le sınırlı değil.

RYZE.COM:

İlk sosyal ağ sitelerinden biri olan RYZE hala ayakta.

LinkedIn kadar organize olmasa da ona benzer özellikleri var. Sitenin görünümünün yenilenmesi gerekiyor.

BİZNİK.COM:

Bu, sıkı bir topluluk halinde çalışmak, deneyimlerini ve

başarılı uygulamalarını paylaşmak isteyen iş adamlarına hitap ediyor. Biznik, şehir-nizde, ülkelerde ya da küresel olarak çalışan diğer iş adamları için bir platform.

PEOPLETHATCLICK.COM:

Site, kendi gibi girişimcilerle tanışıp

yeni iş açılımları aramak isteyen girişimcilere yönelik. Girişimciler benzer ilgi alanlarını paylaştıkları kişileri buradan bulabiliyor. Site, e-Profiling sistemiyle (bir anket) yeni kullanıcıları dikkatle seçiyor ve onlara yararlı tavsiyelerde bulunuyor.

PAIRUP.COM:

Bu site, konferans-tan konferansa, fuardan fuara koşar-

ken iş arkadaşlarınızla ya da meslektaşlarınızla bağı koparmamanızı sağlıyor. Vakti yolda geçen işadamlarına yönelik sitede üyeler yolculuk planlarını ve uğrayacakları yerleri toplantılarda görüşecekleri kişilerle paylaşabiliyor.

SOCIALPICKS.COM:

Bu site borsacılara hitap ediyor. Burada yatırım strateji-

leri, hisse senetleri ve üyelerin portfolyolarının performansları tartışılıyor. Kullanıcıların piyasada değerinin yükseleceğini düşündüğü hisse senetlerini belirtebileceği bir SocialPicks puanlama sistemi de var. Aynı görüşte olanlar da bu seçim doğrultusunda oy kullanabiliyor.

XING.COM:

Uzakdoğu ülkelerindeki iş imkanları üzerine yoğunlaşan

Xing, adres defterlerinizdeki kontakları alabiliyor. Xing'le etkileşimde olmanın en iyi yolu bir gruba gerçekleştirebilirsiniz.

SATA sabit diskler

Daha fazla kayıt kapasitesine olan talep giderek artıyor. Neyse ki **1.000 GB** kapasiteli sabit diskler imdada yetişiyor. Peki bu Jumbo sürücüler neler başarıyor ve ne kadar hızlılar?

UFUK YAMANKILIÇOĞLU / TL

Donanım üreticileri ağızbirliği etmiş-çesine, bu yıl terabyte sabit disklerin tüketici pazarına hakim olacağını ifade ediyorlar. Bunda haklı da olabilirler: İşletim sistemi, programlar, videolar, müzik, fotoğraflar için ihtiyaç duyulan kayıt alanı aşırı derecede yükselmiş durumda. Ve bu kayıt kapasitesi canavarların fiyatları da belirgin bir şekilde düştü. Terabyte sabit diskler artık 200 dolar civarında bir fiyat etiketiyle sahip olmak mümkün. Böylece bu lüks sınıfa etraflıca göz atıp karşılaştırmak için yeterince neden var. CHIP, mevcut tüm 1.000 GB kapasiteli sabit diskleri test etti: Hangisi en hızlısı, hangisi en sessizi, hangisi en az güç tüketiyor, hepsi bu testte.

Sadece üç cihazda iyi aktarım hızları

Sabit disk ne kadar büyükse, yüksek bir aktarım hızı da o kadar önemlidir. İki yıl öncesine kadar, saniyede 50 MB'lık aktarım hızı yeterli gelirken, günümüzde tam bir yükleme için 5,5 saatten fazla süren bir aktarım nedeniyle bu rakam çok fazla. Neyse ki bazı üreticiler kayıt teknolojilerini geliştirmeye devam etti: Mesela Samsung'un test birincisi olan modeli aktarım için bu sürenin sadece yarısına ihtiyaç duyuyor ve 94 MB/saniyelik hızıyla etkiliyor. Ne var ki teste katılan tüm ürünler bu kadar hızlı değiller.

Özellikle Western Digital ve Hitachi saniyede 70 MB'lık hızla ilk üç sıradaki diskten belirgin bir şekilde geride kalıyor. Özellikle Western Digital'ın iki GP modeli, 62 ve 63 MB/s aktarım hızıyla biraz yavaş kalıyorlar. Ancak bu yavaşlığın ilk etaptaki nedeni rakiplerinden daha yavaş dönmeleri ve bu sayede daha sessiz ve daha serin olmaları ve özellikle de belirgin bir şekilde daha az güç tüketmeleri.

Erişim sürelerindeyse üreticiler arasında pek bir fark yok. Pratikte her model okumada 14 milisaniye ve yazmada 7 milisaniye ile aynı değerlere ulaşıyor.

Pratik testimizde testteki ürünlerin sıralaması biraz değişiyor: Burada Seagate Barracuda 7200.11 rakiplerinden bir adım

önde. Windows XP'nin açılmasında 12 MB/s hıza ulaşıyor, Samsung'un test birincisi modeli Spinpoint F1 ise XP'yi ancak 10 MB/s hıza açaabiliyor.

İki yıl önceki test birincimiz Maxtor DiamondMax 10 ile karşılaştırıldığında erişim süresi konusunda pratikte hiçbir gelişme sağlanamamış, aktarım hızında ise durum daha iyi görünüyor. Burada yeni dikey kayıt teknolojisi "Perpendicular Recording" (yan sayfadaki kutuya bakınız) belirgin bir şekilde daha yüksek değerlere ulaşılmasını sağlıyor.

Daha fazla kapasite daha fazla gürültü

Sabit diskini bir ev sineması PC'sinde veya harici bir kasada kullanmayı düşünenler, özellikle yazma ve okuma kafalarının hareketlerinin ve manyetik plakaların dönmelerinin gereksiz bir gürültüye neden olmasına dikkat etmeli. Burada teste katılan modeller sınıfta kalıyor. 1 terabyte kapasite

ÖZETLE

Terabyte diskler artık uygun fiyatlı bölgelere kaydı. Yüksek performanslarda yüksek kayıt kapasitesine Samsung SpinPoint F1 ile ulaşmak mümkün. Fiyatı da gayet uygun: 200 dolar. Sessiz ve fazla güç harcamayan bir model isteyenler enerji tasarrufu ödülünü alan Western Digital RE2-GP'yi (220 dolar) tercih edebilirler.

GENEL BAKIŞ	1. SIRA	2. SIRA	3. SIRA	4. SIRA
Ürün	Samsung SpinPoint F1 (HD103UJ)	Seagate Barracuda 7200.11 (ST31000340AS)	Seagate Barracuda ES.2 (ST31000340NS)	Western Digital Caviar GP (WD10EACS)
Fiyat (yaklaşık)	200 \$	240 \$	310 \$	230 \$
Toplam puan	75 Puan	71 Puan	71 Puan	67 Puan
Aktarım hızı (%30)	100	90	87	67
Gürültü (%30)	58	48	62	68
Uygulamalar (%15)	79	94	73	60
Erişim süresi (%15)	65	69	66	61
Güç tüketimi (%10)	63	53	53	86
Fiyat/Performans	çok iyi	iyi	orta	iyi

Veriler ve test değerleri

Kapasite	1.000 GB	1.000 GB	1.000 GB	1.000 GB
Önbellek	32 MB	32 MB	32 MB	16 MB
Devir	7.200 Devir/dk.	7.200 Devir/dk.	7.200 Devir/dk.	5.400 - 7.200 Devir/dk.
Okuma / yazma hızı	93,51 / 94,09 MB/s	84,82 / 84,62 MB/s	82,36 / 80,34 MB/s	62,87 / 62,97 MB/s
Okuma / yazma erişim süresi	13,6/6,5 ms	12,8/6,1 ms	12,8/7,1 ms	14,7/6,8 ms
Gürültü (bekleme/çalışırken)	1,5/2,4 Sone	1,9/2,6 Sone	1,3/2,5 Sone	1,3/2,0 Sone
Güç tüketimi	6,6 Watt	7,7 Watt	7,8 Watt	4,8 Watt

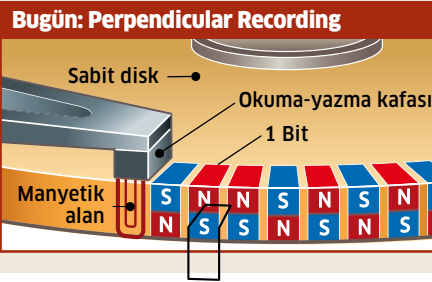
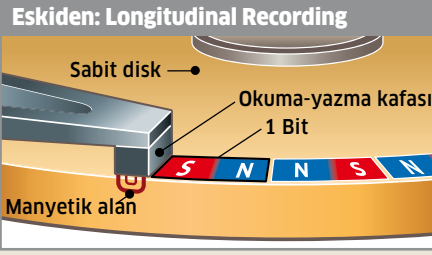
● Zirve sınıfı (100-90)

● Üst sınıf (89-75)

● Orta sınıf (74-45)

○ Tavsiye edilmez (44-0)

Perpendicular recording kayıt teknolojisi

Dik duran bitlerle yer tasarrufu

Eskiden bir biti ifade eden manyetik bileşenler, diskin dönme yönüne yatay olarak uzunlamasına konumlandırıldı ve buna "Longitudinal Recording" adı veriliyordu (soldaki grafiğe bakınız). Bu yöntemde manyetik bileşenler birbirine çok yakın ve sıkışık bir şekilde konumlandırıldığından, komşu bitlerin manyetik alanları yüzünden bitlerin kutuplamalarının değişme (süperparamanyetik efekt) olasılığı var. Bu efekt de genelde veri kayıplarına neden olur. Bunun çözümünü ise "Perpendicular Recording" (soldaki grafik) sağlıyor. Burada bileşenler dikey olarak yerleştiriliyor, bu sayede bitler bariz bir şekilde daha yoğun olarak konumlandırılıyor ve bitlerin "devrilmesi" engellenebiliyor. Böylece sabit disklerde terabytelarca kayıt kapasitesi mümkün olabiliyor.

KILAVUZ Sabit diskler

AKTARIM HIZI

Masaüstü bilgisayar için yeni bir sabit disk arayanlar, yüksek aktarım hızlarına dikkat etmelidir. Özellikle video işlemede çok sayıda veri kısa sürede diske yazılmalı. Maksimum performansa ihtiyacınız varsa, test birincisi Samsung SpinPoint F1'i tercih edebilirsiniz. Erişim süreleri tüm modellerde neredeyse aynı.

GÜRÜLTÜ

Oturma odanızda duran bir ev sineması PC'si ya da harici USB veya firewire kasasında bir disk kullanımı söz konusu olduğunda gürültü seviyesi ve güç tüketimi daha önemli kriterlerdir. Burada yüksek aktarım hızları pek mümkün değildir; önemli olan az güç tüketen, fazla ısınmayan ve sessiz çalışan bir aygıttır.

teli disklerin hiçbirisi çalışırken yeterince sessiz kalmayı başaramıyor. En iyi değere bekleme modunda 1,3 sone, çalışırken de 2,0 sone ses çıkaran, yavaş dönen Western Digital Caviar GP ulaşıyor. Ancak bu disk bile daha düşük kapasiteli diğer güncel modellerle karşılaştırıldığında belirgin bir şekilde daha sesli çalışıyor. Karşılaştırma için: İki yıl öncesinin test birincisi bekleme modunda sadece 1,5 sone ses çıkarıyordu.

Güç tüketimindeki gelişmede ise durum tamamen farklı: Burada çoğu üretici gerçekten de büyük bir ilerleme kaydetmiş. Özellikle Western Digital'de verimli enerji kullanımı dikkat çekiyor. GP (Green Power) kısaltmasına sahip iki sessiz WD sabit disk, toplam güç tüketiminde rakiplerinin belirgin bir şekilde altında kalıyor. Buna karşın özellikle Hitachi sabit disklerine enerji tasarrufunu tam öğretememiş

görünüyor. Yine de günümüzün tüm modelleri iki yıl öncesinin Maxtor DiamondMax 10'undan belirgin bir şekilde daha az güç tüketiyorlar.

Samsung test ve fiyat/performans birincisi

Günümüzde 1 TB'lık sabit diskler, iki tane 500 GB kapasiteli modelden çok daha pahalı değiller. Yani çok fazla disk alanına ihtiyaç duyanlar, hemen daha yüksek kapasiteli modelleri tercih edebilirler. Güç tüketimi ve özellikle de performans konusunda "büyükler" gizlenmek zorunda değiller: Hatta Samsung SpinPoint F1 CHIP Test Merkezi'nde test ettiğimiz en hızlı SATA sabit disk. Bu sayede test birincisi olmayı başaran ürün, 200 dolar civarındaki fiyatıyla testteki en uygun fiyatlı modellerden biri. Aynı anda hem test birincisi, hem de fiyat/performans birincisi olmayı başaran nadir ürünlerden biri Samsung SpinPoint F1.

Yine de herkes için en uygun çözüm bu değil: Harici kasası için bir sabit disk arayanlar için (mesela bir NAS sunucusu veya yedekleme çözümü olarak), Western Digital RE2-GP daha uygun bir çözüm olacaktır. Düşük dönme hızı gerçi daha kötü aktarım hızlarına neden oluyor, ancak bunun karşılığında disk, testteki diğer modellerden belirgin bir şekilde daha sessiz ve daha az güç harcıyor. Fazla ısınmayan disk, harici kasadaki fanı gereksiz kılıyor. Firewire, USB veya ağ üzerinden yüksek aktarım hızları pek de mümkün değil.

uyaman@chip.com.tr

ENERJİ TAVSİYESİ

KARŞILAŞTIRMA: 2006 test birincisi

5. SIRA	6. SIRA	7. SIRA	
Western Digital RE2-GP (WD1000FYP)	Hitachi Ultrastar A7K1000 (HUA721010KLA330)	Hitachi Deskstar 7K1000 (HDS721010KLA330)	Maxtor DiamondMax 10 300 GB (6B300S0)
220 \$	330 \$	300 \$	70 \$
67 Puan	64 Puan	63 Puan	60 Puan
66	74	73	53
60	46	45	54
77	85	91	82
61	69	64	73
89	46	46	42
iyi	orta	orta	orta
1.000 GB	1.000 GB	1.000 GB	300 GB
16 MB	32 MB	32 MB	16 MB
5.400 - 7.200 Devir/dk.	7.200 Devir/dk.	7.200 Devir/dk.	7.200 Devir/dk.
61,43 / 61,56 MB/s	69,45 / 68,92 MB/s	69,44 / 68,37 MB/s	47,10 / 52,20 MB/s
14,6/6,9 ms	12,8/6,1 ms	13,8/6,5 ms	13,7/3,6 ms
1,3/2,8 Sone	1,6/3,8 Sone	2,0/2,9 Sone	1,5/3,4 Sone
4,7 Watt	8,9 Watt	8,9 Watt	9,9 Watt

Toplam puan: İki yıl önce SATA sabit diskler toplamda güncel modellerden çok da kötü değillerdi. Sadece daha küçükler ve yavaşlardı.

Kapasite: Kayıt kapasitesinde gerçek bir artış görmek mümkün. O zamanlar 300 GB çoktu.

Aktarım hızları: Perpendicular Recording sayesinde iki yılda yazma ve okuma hızları belirgin bir şekilde arttı.

Donanım TESTLERİ

CHIP TEST MERKEZİ olarak, piyasadaki yeni ürünleri test ediyor ve sizlere tanıtıyoruz. Bu sayfalarda en ilginç ürünlerin incelemelerini bulabilirsiniz.

BURAK AKMENEK

Uzun zamandır bizi takip eden okurlarımız, dergimizin genel ödül sistemini de bilirler. Dergimizde ödül alan ürünler yalnızca “iyinin de iyisi” olma durumunda ödül alabilirler. Bu yüzden ayın ödülü logosuna layık olabilmek için birçok firma Test Merkezi’imizde en iyi ürünleriyle yarışır. Eğer dikkatiniz çektiyse geçen ay ürün inceleme bölümümüzdeki bir üründe “Sadece CHIP Test Merkezi’nde” logo’su bulunmaktaydı. Bu logo’yu Türkiye’de, internet dâhil, daha önce hiçbir yerde görmediğiniz ve in-

celemesi ilk defa dergimizde yayımlanan ürünler için kullanmaya başladık. Bu aydan itibaren ise Editörün Seçimi logosunu ödül-lerimizin içine dâhil ediyoruz. Bu ödül ayın ürünü olma şansını, ucundan kaçırın fakat kullanımından son derece keyif aldığımız ve mutlaka ilgilenmeniz gereken ürünler için kullanacağız. Editörün seçimi, objektif testlerle değerini kanıtlamış fakat aynı zamanda biz editörlerin de beğenisini kazanan yarı subjektif bir ödül olacak.

akmenek@chip.com.tr

BİLGİ

DEĞERLENDİRME

Test + Teknoloji sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandıran bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar “Toplam CHIP Puanı” ve satın almada önemli bir rol oynayan “Fiyat/Performans Oranı”. Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri de birbirleri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■■■■■	(100-90 Puan)
iyi	■■■■□	(89-75 Puan)
orta	■■■□□	(74-60 Puan)
vasat	■■□□□	(59-45 Puan)
kötü	■□□□□	(44-20 Puan)
çok kötü	□□□□□	(19-0 Puan)

FİYAT PERFORMANS

çok iyi	■■■■■	(100-90 Puan)
iyi	■■■■□	(89-75 Puan)
orta	■■■□□	(74-60 Puan)
vasat	■■□□□	(59-45 Puan)
kötü	■□□□□	(44-20 Puan)
çok kötü	□□□□□	(19-0 Puan)

İÇİNDEKİLER DONANIM

- 95 Yazıcı:**
HP C8180
Sabit disk:
Freeagent Pro 1 TB
Dizüstü bilgisayar:
Asus M70Sa
- 96 Ekran kartı:**
PowerColor HD 4850
- 97 Yazıcı:**
Samsung 1640
Yönlendirici / Depolama aygıtı:
Apple Time Capsule
Dijital fotoğraf makinesi:
Panasonic Lumix DMC-FX35
- 98 LCD monitör:**
Zalman Trimon ZM-M220W
Bluetooth kulaklık:
Samsung WEP420
Cep telefonu:
Philips Xenium 9@9h
- 99 Dizüstü bilgisayar:**
MSI Wind Notebook - U100
- 100 Kulaklık:**
Jabra BT 320S
Cep telefonu:
Nokia E90
Web kamerası:
Quickcam Pro Notebook
- 101 ATEN KVM Switch:**
Switch
Cep telefonu:
Sony Ericsson W890i
Taşınabilir bilgisayar:
Satellite P300D-10V
- 102 Ekran kartı:**
Axle 8800 GT AX-88GT/512D3P6D2HT
Güç kaynağı:
AOpen AO1050-12ALN
Hoparlör:
Creative T10
- 103 Ekran kartı:**
ZOTAC GTX 280 AMP!
Bellek:
OCZ Flex II OC22FXT11504GK
LCD monitör:
Samsung 2243BW
- 104 Güç kaynağı:**
Huntkey V-Power 500W
Ses kartı:
Cerative X-Fi Xtreme Audio PCI-e
Ekran Kartı:
ASUS P5E64 WS Evolution
- 105 Dizüstü bilgisayar:**
Casper Nirvana CPM-T940-4K25B
- 106 Ekran kartı:**
Gigabyte HD 4870
Priz ağı adaptörü:
Airlive HP-3000E
TV kartı:
Avermedia AverTV Hybrid Nano Express
- 107 Akıllı telefon:**
BlackBerry curve 8320

Bu ürünleri
Hepsiburada.com'dan
satın alabilirsiniz

ÇOK FONKSİYONLU YAZICI**HP C8180****CHIP PUANI****FİYAT/PERFORMANS**

FİRMA HP
BİLGİ İÇİN (212) 244 79 79
WEB www.hp.com.tr
FİYAT 438 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Baskı teknolojisi	Mürekkep püskürtmeli
Baskı hızı	34/33 ppm S-B/Renkli
Baskı çözünürlüğü	4.800 x 1.200 dpi
Tarama çözünürlüğü	9600 x 9600 dpi
Bağlantı	USB 2.0, Ethernet
Boyut	448 x 392 x 216 mm

SABİT DİSK**FREEAGENT PRO 1 TB****CHIP PUANI****FİYAT/PERFORMANS**

FİRMA Seagate
BİLGİ İÇİN Datagate, Arena (212) 332 15 00, (212) 364 64 64
WEB www.seagate.com
FİYAT 215 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite	1 TB
Lcd gösterge	Yok
İşletim sistemi	Win XP, Win. Vista, Mac.
Ağırlık	1.230 g.
Boyut	190 x 35 x 160 mm
Diğer	USB, Firewire 400, eSATA

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR**ASUS M70SA****CHIP PUANI****FİYAT/PERFORMANS**

FİRMA Boğaziçi
BİLGİ İÇİN 331 10 00
WEB www.tr.asus.com
FİYAT 2.499 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel® Core 2 Duo Processor T9300
Bellek	3 GB
Sabit disk	320 GB
Ekran	17inç, 1.920 x 1.200
Boyut	41 x 29.8 x 3.9
Ağırlık	3,78 kg

DÜŞÜNMEYEN ALIN: HP C8180 Test Merkezi'mize ilk geldiğinde ürünle ilgili bir ön araştırma yapmamıştık. Bu yüzden üründen herhangi bir beklentimiz olmadan standart testlerimizi yapmaya başladık ve kısa süre içerisinde ürünle ilgili yorumlarımızı duyan tüm CHIP ekibi ürünün başına toplanmaya başladı. Beraberinde gelen ve deneme amaçlı olduğu için içinde 3 adet 10 x 15 ebatlarında fotoğraf kağıdı bulunan paketle yaptığımız başlangıç testlerindeki kalite gözlerimiz kamaştırdı. Altı adet mürekkep kartuşu kullanan bu ürün ve HP fotoğraf kâğıdı kullanarak alabileceğiniz sonuçlar, bir fotoğrafçıdan alacağınız baskıdan bile kaliteli diyebiliriz. Testlerimizde ilk baskı hızını, ısınma süresi dâhil, 16,66 saniye olarak tespit ettik. Fotokopi hızı ise siyah beyaz da 27, renklide ise 36 saniye. Son olarak 10 x 15 lik fotoğrafı ise 36 saniyede bastırdık. Üzerindeki CF, XD, SD, MMC, MS DUO kart okuyucuları, bellekler için bir adet USB girişi ve ethernet bağlantısı bulunan yazıcı, ayrıca bir adet light scribe DVD yazıcıya da sahip. Bu sayede ikinci bir DVD yazıcı yada sahip oluyorsunuz ve üzerindeki 3,5 inçlik dokunmatik ekranı sayesinde ürünü kolayca kullanabiliyorsunuz.

SONUÇ ► Fax çekebilen ve bluetooth sayesinde sizi kablolardan kurtaran ürün, baskı kalitesi ve bağlantı özellikleriyle üst seviyede.

- ⊕ Yüksek baskı kalitesi
- ⊕ Bağlantı özellikleri
- ⊕ Light Scribe DVD yazıcısı var

VERİ HANGARI: Bilgisayarınızdaki veriler artık sabit diskinize sığmıyorsa hızlı bir çözüm olarak Seagate'in FreeAgent Pro harici diskini düşünebilirsiniz. 1 Terabyte'lık veri alanı sunan cihaz, özellikle video düzenleme, fotoğrafçılık gibi işlerle uğraşanlar için iyi bir çözüm. USB 2.0, Firewire 400 veya eSATA bağlantısıyla veri kapasitenizi anında artırabilirsiniz. Asıl işleri kolaylaştıran ise sürücünün içinde gelen ve Freeagent to-ols başlığı altında toparlanan çeşitli uygulamalar. Bu uygulamalar arasında özellikle Autobackup programı önemli verilerini zahmetsizce yedeklemek isteyenler için birer bir. Yazılıma hangi dosyaları ne sıklıkla nereye kaydedeceğinizi belirttikten sonra işi Freeagent'a bırakıyorsunuz. Bu arada yedeklemenin yapılacağı hedefi Freeagent Pro dışında flash bellek ya da farklı bir sürücü olarak da seçebilirsiniz. Alternatif olarak verilerinizi ürün beraberinde gelen 6 aylık 500 MB'lık çevrimiçi depolama alanına da kaydedebilirsiniz. Verileri geri getirmek için ise yapmanız gereken tek şey, yedeklerin bulunduğu klasördeki uygulamaya çift tıklamak. Verilere ek olarak Windows'ta sistem geri yükleme noktası kaydederek işletim sisteminizi de yedekleyebilirsiniz.

SONUÇ ► Yüksek kapasite ve özellikle yedekleme yazılımını beğendik. Öte yandan eSATA düşünüyorsanız kabloyu ayrıca almalısınız.

- ⊕ Yüksek kapasite
- ⊕ 3 arabirimi destekliyor
- ⊖ eSATA kablosu yok

TAŞINABİLİR EV SİNEMASI: Full HD filmleri izleyebileceğiniz bir sistem için 1.920 x 1.200 çözünürlükte bir plazma/LCD TV'ye ek olarak, bu cihazlara görüntüyü verebilecek güçlü bir oynatıcıya ihtiyacınız var. Bu noktada 1.920 x 1.200 çözünürlükteki 17 inç ekranı ve dolby destekli Altec Lansing hoparlörleriyle M70Sa'nın hem görüntü hem de ses kalitesiyle beğenimizi kazandığını belirtelim. Büyük yer kaplayan HD filmler içinse Blu-ray sürücüsünü veya 320 GB'lık sabit disk kullanabilirsiniz. ATI Mobility Radeon 3650 ekran kartı, ortalamanın üzerindeki oyun performansının yanında donanımsal video çözümleme desteği ile HD filmleri oynatırken işlemciye binen yükü de azaltıyor. Güvenlik için parmak izi taraması kullanılırken video konferans için 1.3 megapikselli web kamerası ürüne dâhil edilmiş. Touchpad'in üstündeki mode düğmesine çift tıkladığınızda touchpad aydınlanıyor ve üstündeki oynatma, ses ayarı gibi düğmeler ortaya çıkıyor. Mode düğmesine çift tıklayarak touchpad'i eskisi gibi kullanabiliyorsunuz. Kart okuyucu, ses giriş çıkışları, dört adet USB, Firewire gibi standart giriş çıkışlar dışında M70Sa'da eSATA, HDMI ve AV-in desteği de unutulmamış.

SONUÇ ► Performansı, görüntü ve ses kalitesi ve donanım özellikleriyle M70Sa yanınızda taşıdığınız ekstra ağırlığa değer.

- ⊕ Yüksek performans
- ⊕ Full HD desteği
- ⊖ Ağır

EKRAN KARTI

POWERCOLOR HD 4850

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Multimedia
BİLGİ İÇİN	(212) 479 46 46
WEB	www.multimedia.com
FİYAT	215 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Grafik işlemci	RV770
Bellek tipi	GDDR5
Bellek arayüzü	256 bit
Güç girişi	1 x 6 pin
Soğutma	Aktif
Giriş, çıkışlar	2 x DVI, Video

+ Yüksek performans

+ 7.1 Ses

+ Uygun fiyat

Fiyat/Performans kralı Kutudan oyun çıkmıyor ama ürün fiyat/performans rakipsiz.

Ekonomik canavar

Görünen o ki ATI, yeni HD 4000 serisi ile ekran kartı piyasasının tahtına yeniden oturmakta çok iddialı.

■ Geçtiğimiz ay tanıtımı yapılan AMD'nin yeni ATI Radeon HD 4000 serisi firmanın uzun zamandan beri yaptığı en başarılı ekran kartı serisi olma özelliğini taşıyor. İçinde barındırdığı teknolojiler ve sunduğu performansın yanında yeni 4000 serisi kartlar özellikle de uygun fiyatları ile dikkat çekiyor.

TAHT KAVGASI

Piyasada iki GPU üreticisi bulunuyor: AMD ve nVidia. İşte bu yüzden kural çok basit: Biri kaybederse diğeri kazanıyor. Biz bu yazıyı yazarken dünyanın en hızlı kartı nVidia GeForce GTX 280 idi. Fakat siz bu satırları okurken yeni hükümdarın adı AMD ATI Radeon HD 4870 X2 olmuş olacak.

Tahtı ele geçirebilmek için ise yine çok basit bir kural söz konusu: Dünyanın en hızlı ekran kartını üretiyor olmak. Aslında taht kavgası dünyanın en hızlı ekran kartını üretmekle de son bulmuyor. Bir başka yarış ise fiyat/performans konusunda. Zira kullanıcıların çoğu ekran kartı satın alırken verdikleri paraya göre en yüksek performansı sunan ürünleri tercih ediyorlar. İşte tam bu noktada da PowerColor Radeon HD 4850 devreye giriyor. Bu konuda da tahtın yeni lideri kendisi zira 300 YTL'lik fiyatına karşın 700 YTL'lik kartlarla aynı performansı sunabiliyor.

UCUZA HD KALİTESİ

AMD, ATI Radeon HD 4000 serisinin tanıtımında şöyle söylüyor: Oyuncular tarafından oyuncular için yapıldı, fiyatı da oyuncular tarafından belirlendi. Gerçekten de kartın 300 YTL'lik fiyatına baktığımızda sunduğu performansa göre inanılmaz derecede uygun olduğunu söyleyebiliriz. Zira HD 4850 piyasaya çıkana kadar onunla aynı performansı sunan nVidia'nın GeForce 9800 GTX ekran kartı 700 YTL'den satılıyor. HD 4850 yeni gelişmiş mimarisi sayesinde her ne kadar ucuz bir kart gibi görünsün de, aslında üst seviye bir kart. Öncelikle kart sayesinde Call of Duty 4 gibi yüksek performans gerektiren oyunlarda bile 2.048 x 1.536 gibi yüksek HD çözünürlüklere bile saniyede

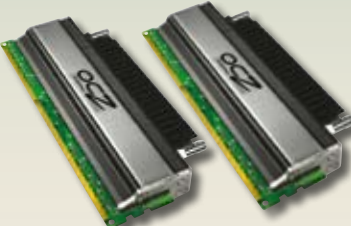
44 kare gibi akıcı bir oyun keyfi yaşayabiliyorsunuz. Yine Crysis'te 1.600 x 1.200 HD çözünürlüğünde de saniyede 27 kare ile sisteminiz takılmadan uzaylıların hakkından gelebilirsiniz.

PowerColor HD 4850 sadece oyunlarda değil HD videolarda da, barındırdığı teknolojiler sayesinde gerçek film keyfi yaşatabilen bir ürün. Ürünün DVI çıkışları aynı zamanda HDMI desteğine de sahip. Normalde sadece görüntü aktarımı için kullanılan DVI çıkışları üzerinden, ses de aktarılıyor. Bu sayede bir HDMI kablosu yardımı ile bilgisayarınızı televizyonunuza bağlayıp doğrudan FullHD film keyfine geçebiliyorsunuz. HD 4850'nin bu konudaki bir başka yeniliği ise sunduğu HD kalitesinde 7.1 ses. Eski HD 3000 serisinin 5.1 desteğine karşın artık 7.1 ile gerçek anlamda çevresel sesin keyfini çıkarabilirsiniz.

PERFORMANS

Yeni Radeon HD 4000 serisi kartlarda bulunan RV770 grafik işlemcisi bilgisayarınıza bir süper bilgisayarın gücünü getiriyor. Süper bilgisayarlar için kullanılan ve saniyede işlenen milyar kayan nokta anlamına gelen teraflop terimini HD 4850 için de kullanmak mümkün. Zira kartın işlem gücü 1 teraflop. Bu konuda bir çalışma yapan yazılım firması Cyberlink, HD 4850 sayesinde aynı anda MPEG 2 biçimindeki dört adet 1080p Full HD filmi gerçek zamanlı olarak MPEG 4 biçimine çevirmeyi başarabilmiş. Yine bunun yanında kartın üzerinde tamı tamına 956 milyon transistor bulunuyor. PowerColor HD 4850'nin oyunlardaki performansı ise yukarıda da belirttiğimiz gibi fiyatına göre inanılmaz derecede yüksek. Yaptığımız testlerde, sürücüler henüz alfa aşamasında olmasına karşın, aldığımız yüksek sonuçlar kartın ne denli performanslı olduğunu ortaya koyar nitelikteydi. Yeni Catalyst 8.7'nin Beta sürümü bile %3.6 performans artışı sağlarken son sürümün yaklaşık %10 daha iyi bir performans sunacağını düşünüyoruz.

SONUÇ ► Artık ekran kartını değiştirmenin vakti geldi diyorsanız sunduğu başarılı fiyat/performans oranı ve yerleşik HD desteği ile PowerColor HD 4850'yi gözünüz kapalı tercih edebilirsiniz.

EKRAN KARTI	BELLEK	LCD MONİTÖR
ZOTAC GTX 280 AMP!	OCZ FLEX II OCZ2FXT11504GK	SAMSUNG 2243BW
		
CHIP PUANI ■■■■■■	CHIP PUANI ■■■■■■	CHIP PUANI ■■■■■■
FİYAT/PERFORMANS ■■■■■■	FİYAT/PERFORMANS ■■■■■■	FİYAT/PERFORMANS ■■■■■■
FİRMA Mascom, Penta BİLGİ İÇİN (212) 312 50 00 WEB www.mascom.com.tr FİYAT 610 \$ + KDV	FİRMA Akortek BİLGİ İÇİN (212) 210 97 99 WEB www.ocztechnology.com FİYAT 229 \$ + KDV	FİRMA Koyuncu BİLGİ İÇİN (216) 528 8888 WEB www.koyuncu.com.tr FİYAT 384 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Grafik işlemci GT200	Kapasite 4 GB (2 x 2.048)	Ekran LCD TFT
Bellek tipi GDDR3	Sınıf PC2-9200	Görüntü alanı 22 inç
Bellek arayüzü 512 bit	Hız 1150 MHz DDR2	Maksimum çözünürlük 1.680 x 1.050
Güç girişi 1 x 6 pin, 1 x 8 pin	Gecikme 5-5-5-18 (1.150 MHz)	Tepki süresi 5 ms (GTG)
Soğutma Aktif	Maksimum bant genişliği 12,8 GB/s	Parlaklık 300 cd/m²
Giriş çıkışlar 2 x DVI, 1 x video	Voltaj 2.1V	Kontrast 8000:1 (Dinamik)

DÜNYANIN EN HIZLISI: nVidia ile ATI arasındaki rekabetin doruğa ulaştığı şu sıralarda tahtın lideri dünyanın en hızlı ekran kartı GTX 280 ile nVidia gibi görünüyor. Her ne kadar yapılan ilk testler HD 4870 X2'nin GTX 280'den daha hızlı olduğunu gösterse de, kart henüz piyasaya çıkmadığı için şu an lider, GeForce GTX 280. Test Merkezi'mize gelen ZOTAC GTX 280 AMP! ise nVidia'nın referans kartından farklı olarak özellikle hızlandırılmış bir cihaz. Yani dünyanın en hızlı kartının hızlandırılmış sürümü. İşte bu yüzden de GTX 280'in sonuna AMP! ibaresi eklenmiş. Kartın üzerinde bulunan 1 GB bellek ve inanılmaz hızlı GT200 GPU sayesinde 2.048 x 1.536 gibi çok yüksek HD çözünürlüklerde bile akıcı oyun oynamak mümkün. Crysis ile yaptığımız denemelerde bu çözünürlükte saniyede 33,7 kare ile şimdiye kadar aldığımız en yüksek oranı yakalamayı başardık. Bir başka FPS oyunu Quake 4 ile yaptığımız denemelerde de benzer çözünürlükte saniyede 44,1 kare görüntü elde ettik ki, bu değer oldukça akıcı bir oyun keyfi için çok ideal bir değer. Ayrıca bu çözünürlükte oyunda görsel kalitenin de üst düzeyde olması için dok filtrelemesi gibi özellikleri de yüksek ayarlara çekti.

SONUÇ ► ZOTAC GTX 280 AMP! ile oynamayacağınız oyun yok fakat bu size pahalıya mal olabilir.

- ⊕ Yüksek performans
- ⊕ Nispeten sessiz
- ⊖ Yüksek fiyat

DDR2'DE SON NOKTA: Intel'in yeni X48 yonga setinin gelmesiyle artık anakart üreticileri DDR2'yi bırakıp DDR3'e geçmeye başladı. Fakat yine de DDR2'nin performans bakımından altın çağını yaşadığı bu günlerde piyasaya gelen yeni ürünler DDR2 belleklerin hala ne kadar performanslı olduklarını ortaya koyuyor. Test Merkezi'mize gelen OCZ Flex II ise performanslarının doruğunda 4 GB'lık bir takım. Fakat OCZ Flex II'yi özel kılan, sunduğu bu devasa performans değil. Ürünün en büyük özelliği, su soğutma sistemi mevcut ise, OCZ gerekli bütün bağlantı borularını ve aparatlarını ürünle gönderdiği için, belleklerinizi tesisata doğrudan monte edebilirsiniz. Sisteminde su soğutma olmayanlar için ise ürünün üzerinde bulunan metal kaplama düşünülmüş. Yani su soğutma zorunlu değil. Aslında bellegin adı olan Flex buradan yola çıkılarak verilmiş. Ürün, hem su hem de hava ile soğutabildiği için Flexible, yani esnek bir kullanım sunuyor. Ürünü satın alan kullanıcıların hız aşırma yapacaklarından emin olan OCZ, ürüne 2.15 V'a kadar güç verilmesine izin veriyor ve bu esnada ürün ömür boyu garanti kapsamında da çıkmıyor.

SONUÇ ► Yüksek performans, hem su hem hava soğutma desteği, ve ömür boyu garanti ile OCZ bu üründe bizden tam not aldı.

- ⊕ Su soğutma imkanı
- ⊕ Yüksek performans
- ⊖ Hız aşırma fiyat

RAHATINI SEVENLERE: Test Merkezi'mize şimdiye dek birçok 22 inç ve geniş ekran Samsung monitör geldi fakat 2243BW bu monitörlerden biraz farklı. Bildiğiniz gibi birçok 22 inç monitörde yükseklik sabit. Bu yüzden de film izlerken veya çalışırken acıyı korumak için sabit kalmanız gerekebiliyor ve doğal olarak bu durum belli bir süre sonra boyun ağrılarınıza yol açabiliyor. Fakat 2243BW'nun ayarlanabilir yüksekliği sayesinde cihazı görüş açınıza göre ayarlayabiliyorsunuz. Bu sayede rahat bir kullanımın keyfini çıkarabiliyorsunuz. Ürünün sunduğu 170 derece dikey, 160 derece yatay görüş açısı sayesinde ailenizle film izleyebilirsiniz. Eğer oyun oynamak istiyorsanız cihazın 5 ms tepki süresinin biraz yetersiz olduğunu belirtmekte yarar var. 45 Watt güç tüketen ürünün ekran parlaklığı 300 cd/m² iken nokta aralığı da 0.282 mm. Desteklediği 8000:1 dinamik kontrast ile ürün canlı bir görüntü sağlıyor. Üzerindeki düğmelerin dokunmatik olması ise üründe dikkatimiz çeken bir başka nokta oldu. HDCP desteği de sunan ürünün DVI ve VGA girişi olmasına karşın maalesef HDMI girişi mevcut değil. Samsung'a özel MagicBright ve MagicTune gibi özellikler ise üründe mevcut.

SONUÇ ► Pivot özelliği sayesinde dik konuma da gelebilen 2243BW monitörünü özgürce kullanmak isteyen kullanıcılara hitap ediyor.

- ⊕ Ergonomik
- ⊕ Pivot özelliği
- ⊖ HDMI girişi yok

YAZICI

SAMSUNG 1640

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Samsung
BİLGİ İÇİN Koyuncu Elk. Kont Bil. (216) 528 88 88
WEB www.samsung.com.tr
FİYAT 99 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Baskı teknolojisi	Lazer
Baskı hızı	16 ppm
Baskı çözünürlüğü	1.200 x 600 dpi
Bağlantı	USB 2.0
Çift taraflı baskı	Manuel
Boyut	353 x 298 x 209 mm

YÖNLENDİRİCİ / DEPOLAMA AYGITI

APPLE TIME CAPSULE

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Apple
BİLGİ İÇİN (216) 454 01 01
WEB www.apple.com.tr
FİYAT 471 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite	500 GB
Bağlantı	Ethernet, 802.11n, USB
İşletim sistemi	Win XP, Win. Vista, Mac.
Ağırlık	1.587 g.
Boyut	197 x 197 x 36.3 mm
Diğer	Kablosuz yönlendirici özelliği

DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNESİ

PANASONIC LUMIX DMC-FX35

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Tekofaks
BİLGİ İÇİN 444 33 34
WEB www.panasonic.com.tr
FİYAT 575 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Algılayıcı	10.1 megapiksel CCD
Diyafram aralığı	F2.8 - F8.0
Optik zum	4x
Bellek	50 MB dahili, SD/MMC kart yuvası
Pil	Şarj edilebilir Li-ion
Boyut ve ağırlık	94,7 x 51,9 x 22 mm, 125 g

KÜÇÜK VE HAFİF: Sakın yazımızın girişin-
deki küçük ve hafif kelimelerine bakarak
taşınabilir bir üründen bahsettiğimiz yanı-
lışına düşmeyin. Samsung 1640, 5,7 kg ağır-
lığıyla son derece hafif ve taşınması kolay bir
yazıcı olmasının yanı sıra, neredeyse stan-
dard bir cetvelle tek seferde ölçülebilecek
kadar küçük bir ürün. Bu da ürünün bir ma-
saüstü yazıcısı için ideal bir konuma getiri-
yor. Ürünün üzerinde bir ethernet girişi ol-
maması tamamen kişisel kullanıma yönelik
olduğunun bir başka göstergesi. 16 ppm
baskı hızıyla rakiplerinin gerisinde kalan
yazıcı, aslında tek bir iş yapıyor: Siyah-
beyaz baskılama. Bu da ürünü tipik ofis işle-
rinde veya çocukların ödevini bastırma gibi
renkli baskılama gerektirmeyen işler için
ideal bir yazıcı haline getiriyor. Baskı kalite-
sinden memnun kaldığımız cihaz, 1.500
sayfa baskı kapasitesine sahip kartuşu ile
uzun süre ihtiyacınızı karşılayabilir. İlk bas-
kı hızını, ısınma süresi dâhil 10 saniye ola-
rak saptadığımız yazıcı, ilk baskılama için
oldukça hızlı. Baskılama sırasında ise orta-
lama 45 dBA gürültü oranına sahip. 150 say-
falık kâğıt çekmecesi bulunan yazıcının 8
MB belleği var. Ürün, yazma sırasında ise
hemen hiç ısınmıyor.

SONUÇ ► Evde veya ofiste yalnızca siyah-
beyaz baskılama için kullanılabileceğiniz 1640,
yer kaplamayan ve hızlı sonuç veren bir yazıcı.

- ⊕ Yüksek baskı kalitesi
- ⊕ Hızlı ilk yazdırma
- ⊕ Küçük boyutlar

DEPOLAMA VE YÖNLENDİRİCİ: Time Cap-
sule için hem bir depolama aygıtı, hem de
bir yönlendirici diyebiliriz. 802.11n desteği-
ne sahip ürünle kablosuz ağ kurup internet
paylaşırabildiğiniz gibi, bu ağa bağlı
mac'lerin içindeki bilgileri rahatlıkla yedek-
leyebilirsiniz. Ağdaki Mac'lerde Leopard ile
gelen Time Machine yazılımını çalıştırdığı-
nızda, Mac'inizin içindeki veriler otomatik
olarak Time Capsule'ün sabit diskine yedek-
leniyor. Kablosuz bağlantı dışında Time
Capsule'ün üstünde dört adet Gigabit Et-
hernet ve bir adet USB girişi bulunuyor. Bu
USB girişine yazıcı veya taşınabilir sabit
disk gibi başka bir USB depolama aygıtı
bağlamanız mümkün. USB hub kullanarak
birden fazla cihazı aynı anda da bağlayabili-
rsiniz. Bağladığınız bu cihazları oluşturdu-
ğunuz kablosuz ağda hem MacOS hem de
Windows altında görebiliyorsunuz. 1 TB'lık
modeli de bulunan Time Capsule'ün bize
gelen 500 GB'lık modelinde Seagate'in
7.200 rpm'lik Barracuda ES modeli kullanı-
lıyor. Sunucularda da kullanılan bu model,
uzun süreli kullanım için uygun bir disk.
Buna karşın cihaz biraz fazla ısındığından
üstüne bir şey koymamaya dikkat etmenizi
tavsiye ederiz.

SONUÇ ► Veri aktarımı hızında ortalama bir
performans sunmasına karşın Mac kullanıcıları-
nın beğeneceği bir ürün.

- ⊕ Mac ve Windows desteği
- ⊕ Çok amaçlı kullanım
- ⊖ Yüksek fiyat

KÜÇÜK VE ŞIK: El çantamıza bile sığacak
kadar küçük ve hafifliğiyle kolayca taşınabi-
lir bir fotoğraf makinesi, gerektiği anlarda
oldukça işimizi görebilir. Panasonic'in bu
fotoğraf makinesi ilk bakışta oldukça şık
hatlarıyla dikkat çekiyor. Ürünün arka tara-
fında bulunan bir tekerlekçik sayesinde
menüsünde dolaşabildiğimiz fotoğraf ma-
kinesi önceden ayarlanmış 22 adet mod'uyla
bize en uygun fotoğraf çekme olanağını
sağlıyor. 10.1 megapiksel algılayıcısıyla
standart 640 x 480 çözünürlük dışında
3.648 x 2.736 çözünürlüğe kadar fotoğraf
çekebilmemizi sağlayan ürün, aynı zaman-
da 1.280 x 720 video da çekebiliyor. Kırmızı
göz önleme sistemine sahip olan fotoğraf
makinesi, 25 mm'lik geniş açı çekebilmeye
özelliğiyle kullanıcısına rahat bir çalışma
ortamı sunuyor. 4x optik zumu ile ayrıntı-
lara da inebilmemizi sağlayan cihaz, 2,5 inç
TFT LCD ekrana sahip. Bu ekranda çektiği-
niz fotoğrafları bir takvim içerisinde ve ta-
rihe göre saklıyor. Tabii ki dilerseniz fotoğ-
raflarınızı bilgisayar aktarabiliyorsunuz.
Titreşimi önleyici sistemi sayesinde net gö-
rüntüler alabilmenize yardımcı olan fotoğ-
raf makinesi, sağlam bir alüminyum göv-
deye sahip.

SONUÇ ► Tasarımı ve performansı ile ön pla-
na çıkan Panasonic DMC-FX35, yanınızda kolay-
ca taşıyabileceğiniz bir ürün.

- ⊕ Titreşim önleme sistemi
- ⊕ Geniş açı lens
- ⊕ HD video kaydı

LCD MONİTÖR	BLUETOOTH KULAKLIK	CEP TELEFONU
ZALMAN TRIMON ZM-M220W	SAMSUNG WEP420	PHILIPS XENIUM 9@9H
		
CHIP PUANI 	CHIP PUANI 	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA Gumen Bilg. San. BİLGİ İÇİN (216) 550 7701 WEB www.gumengroup.com.tr FİYAT 899 \$ + KDV	FİRMA Samsung BİLGİ İÇİN Başarı (216) 578 37 00 WEB www.samsung.com.tr FİYAT 100 \$ + KDV	FİRMA Philips BİLGİ İÇİN (0800) 261 33 02 WEB www.philips.com.tr FİYAT 149 YTL + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Ekran LCD TFT Görüntü alanı 22 inç Maksimum çözünürlük 1.680 x 1.050 Tepki süresi 5 ms Parlaklık 300 cd/m² Kontrast 1000:1	Tip Mono Kulaklık Boyutlar 56 x 15 x 12 mm 216 578 37 00 Ağırlık 12 g Konuşma süresi 4 saat Bekleme süresi 70 saat Yerleşim Kulak üstü	Ekran 1.8 inç, 128 x 160 piksel, 65k renk TFT LCD Bellek 2 MB Frekans bandı 900 / 1.800 MHz Boyut ve ağırlık 88 x 44 x 22 mm 78 g Kamera Yok Diğer WAP, kızılötesi, radyo

SİNEMADAN MONİTÖRE: Sinema meraklılarındansanız en azından bir kez üç boyutlu sinemaya gitmişsinizdir. Aynı keyfi eğer bilgisayarda oyun oynarken ve hatta video izlerken yaşamak istiyorsanız Zalman size 3B monitörünü sunuyor. Zalman M220W ekranın üstündeki polarizasyon filtreleri, 3B gözlükler ve yazılım ile üç boyutu sunuyor. Çoğu FPS'lerden oluşan yüzden fazla oyuna ek olarak, ayrıca indirebilen videoları da bu sistemde üç boyutlu izleyebilirsiniz. Oyunları 3B için ayarlamak genelde fazla zaman almıyor. Her ne kadar objeleri üç boyutlu görseniz de gerçeklik hissini tam olarak verdiği söylenemez. Bir dezavantaj da, oyun süresince kafanızı sabit tutmanızın gerekmesi. Yine de üç boyutlu oynamak ayrı bir keyif. Zalman tüm bu işlemler için nVidia'nın Stereo3D sürücülerinden yararlanıyor. Haliyle 3B için en az nVidia 6xxx serisi üstü bir ekran kartına sahip olmanız gerekiyor. AMD ATI GPU'lar ise desteklenmiyor. 3B dışında Trimon standart bir lcd monitör olarak da başarılı. Özellikle yükseklik ve ekranı dik çevirerek kullanmanıza izin veren pivot özelliğine sahip ayağı kullanışlı. Parlak kaplamaya sahip ekranın görüntü kalitesi tatminkar.

SONUÇ ► Fiyatı her ne kadar el yakıyorsa da ürün yüksek bütçeli kullanıcılar için oldukça farklı bir deneyim sağlıyor.

- ⊕ Üç boyutlu görüntü
- ⊕ Yüksek görüntü kalitesi
- ⊖ Yüksek fiyat

BANG & OLUFSEN TASARIMI: Yüksek ses kalitesi arayanların iyi tanıdığı markalardan olan Bang & Olufsen ile Samsung'un ortaklaşa ürettiği WEP420, hem şık hem de kaliteli bir bluetooth kulaklık arayanlar için tasarlanmış bir ürün. Gayet sade ve şık görüntüsünün altında kulaklık oldukça kullanışlı. Aygıtın üstündeki kapağı kaydırarak görüşme başlatıp sonlandırabilmeniz kullanım sırasında çok işe yarıyor. Bağlantı ve ses ayarı düğmeleri ise bu kapağın altında kalarak görüntü kirliliği yaratmıyor. Kırmızı ve mavi yanan uyarı led'i ise hemen yan tarafa yerleştirilmiş. Kulak arkasına geçen kleps ve kulak içine giren hoparlör ile WEP420'nin kolay kolay düşmeyeceğini belirtelim. Yine tasarımın artısı olarak dönen kleps sayesinde WEP420'yi her iki kulağınızda da kullanabilirsiniz. Kulaklık dışında üreticiler şarj standı için bile ayrı bir tasarım yapmışlar. Adaptörü bu kare şeklindeki stand taktıktan sonra kulaklığı şarj edebilirsiniz. Elbette bazı kullanıcılar seyahat zamanı adaptöre ek olarak standın da taşınmasının gerekmesinden hoşlanamayabilirler. Son olarak ürün kutusundan çıkan Türkçe kullanım kılavuzunun kurulumu oldukça kolaylaştırdığını belirtelim.

SONUÇ ► Ürün tasarımı ve kullanışlılığı açısından iyi fakat şarjın standı ihtiyaç duyması, uzun seyahatlerde taşınabilirliği biraz azaltıyor.

- ⊕ Kayar kapak
- ⊕ Yüksek ses kalitesi
- ⊖ Şarj çözümü

UZUN SÜRE KULLANIM: Philips'in Test Merkezi'mize gelen cep telefonlarında her zaman ön plana çıkarttığı uzun süre kullanım özelliği, 9@ serisinin bir değişmezi. 9@9h de vaat ettiği bir ay bekleme ve 8,5 saat kullanma süresiyle geleneği bozmuyor. İstiridye kabuğu şeklindeki cep telefonu serideki diğer telefonlara göre daha küçük. Bu yüzden konuşma süresi de daha kısıtlı. Fakat küçük boyutlarının ürüne taşınma kolaylığı sağladığı ve şık bir görünüm kattığı tartışılmaz. Radyo özelliği bulunan ürünün ses kalitesi standartların içerisinde kalıyor. En çok hoşumuza giden özelliği ise bir güvenlik duvarına sahip olması. Karaliste aldığınız kişilerden gelen aramaları ve SMS'leri otomatik olarak reddeden bu yazılımı sayesinde hem sizi rahatsız edenlerden kurtulabiliyor hem de bir yığın SMS'ten korunabiliyorsunuz. Cep telefonunun kapağında bulunan dört gösterge, kullanıcıyı gelen arama, cevapsız arama, pil durumu ve SMS konularında uyarıyor. Bu tuşlar daha geniş tutulabilirmiş. Cep telefonunun menülerini kullanmak oldukça kolay fakat küçük ekranında görüntülediğiniz film ve fotoğraflardan yüksek bir performans beklemeniz doğru olmaz.

SONUÇ ► Üzerinde kamera bulundurmamayan ürün, temel özelliklerle ve uzun pil ömrüne sahip aynı zamanda kolayca taşınabiliyor.

- ⊕ Düşük pil tüketimi
- ⊕ Güvenlik duvarı
- ⊖ Kamera yok

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

MSI WIND NOTEBOOK - U100

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Datagate, Kont
BİLGİ İÇİN	(212) 331 21 99, (216) 581 56 00
WEB	www.msi.com.tr
FİYAT	549 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel Atom N270 1.60 GHz
RAM	1024 DDR2
Sabit disk	80 GB 2,5 inç
Ekran	10,2 inç Intel 945 GMS+ICH 7M yonga seti
Boyut	260 x 180 x 31.5; 19 mm
Ağırlık	1.150 kg (pil dahil)

- Yüksek taşınabilirlik
- Başarılı ekran performansı
- Etkileyici tasarım

Küçük dev Ürünün küçük boyutları verimli bir çalışmaya engel oluşturmuyor.

Rüzgâr kadar hafif!

MSI Wind dizüstü, taşınabilirliği şık bir tasarım ve performansla birleştirerek gözleri kamaştırıyor.

■ MSI'nın Computex fuarındaki standında ilk gördüğümüz andan bu yana sabırsızlıkla beklediğimiz dizüstü bilgisayarı elimize geçer geçmez teste aldık. Açıkçası mobil pazarında kendi tavrını koyacağını umduğumuz ürün, ilk bakışta tasarımıyla ön plana çıkıyor. Intel'in Atom işlemcisini barındıran cihaz, kalından inceye doğru giden bir tasarıma sahip. Bu yüzden ürünün teknik özellikler kutusundaki kalınlığı 31,5 ile 19 mm arasında değişiyor. Bu ayrıntı, ürüne sanki rüzgâra karşı keserek giden, hızlı bir araç havası katmış. Tasarım, aynı zamanda ürünü kalabalık bir çantaya sığdırırken de kendine yer açarak avantaj sağlıyor. Test Merkezi'mize gelen model siyah olmasına karşın fuarda gördüğümüz beyaz ve pembe renkli modellerin de ülkemizde yaz sonuna kadar satışa sunulacağı müjdesini verelim.

HAVALI MI HAVALI

Eğer MSI Wind dizüstüne sahipseniz şöyle bir elinizin altına alıp şirketinizin içerisinde dolaşmanızı tavsiye ederiz. Başta hanımlar olmak üzere herkesin ilgisini çekeceğiniz şüphesiz. Ürünün fiziksel özelliklerinin yanında bir donanım dergisi olarak performansı ile daha çok ilgilendirmizden hemen testlere soktuk. Öncelikle bu ürünün ekranı en büyük avantajlarından biri 1.024 x 600 çözünürlüğü destekleyen ekranı. 10,2 inçlik tasarımın avantajını size yansıtarak ister Word ister Power Point olsun tüm yazılımlarla kolayca çalışmanızı sağlıyor.

Ekranın parlaklığı testlerimizde 238 cd/m² çıkarken görüş açısını ise 160 derece olarak kaydettik ki bu oldukça iyi bir açı. Ürün bu kadar küçük olmasına karşın ekranı sizi üzmüyor. Ürünün ikinci büyük avantajı ise kesinlikle çok başarılı bir klavyeye sahip olması. Yanlardan yalnızca 2 milim kalmasına karşın klavye tam olarak sığdırılmış. Bunun için soldan <, sağdan ise ü, ve tuşları küçültülmüş. Fakat bu küçültme sizin yanlış tuşlara basmanıza neden olmuyor veya kullanmaya alışmak için bir süre geçmesi gerekmiyor. Tasarım o kadar iyi ki kolayca alışıyorsunuz.

Touchpad ise 5 x 3,9 boyutlarında. Açıkçası ürünün touchpad'i daha geniş olabilmemiş. Rahatça kullanılabilmesine karşın daha geniş bir touchpad kullanıcıya daha fazla özgürlük sağlardı.

HEM İŞ HEM EĞLENCE İÇİN

Ürünün üzerinde bulunan üç adet USB girişinin yanı sıra bir adet VGA çıkışı bulunuyor. Eğer taşınabilir bir ürüne sahipseniz onu gittiğiniz her yerde de kullanabilmelisiniz. MSI, testlerimizde elde ettiğimiz ortalama 134 dakika pil süresiyle tatmin edici bir performans sergiliyor. Tabii ki bunda üç hücreli pilinin de katkısı var. Bu süre, çalışmanın yanı sıra uzun bir yolculukta film izlemek içinde yeterli.

Ayrıca çoklu kart yuvası sayesinde tatil sırasında çektiğiniz fotoğraflarınızı da aktarabilirsiniz. Ürünün ekranı size yeterli gelmediğinde ürünle beraber gelen büyüteç yazılımı da kullanabilmeniz mümkün. Ürünün üzerinde bulunan mikrofon ve kulaklık girişlerinin yanında 1,3 megapiksellik kamerasıyla MSN, Skype gibi sesli sohbet programlarını kullanabilir ya da kimseyi rahatsız etmeden müzik dinleyerek çalışabilirsiniz.

Cihazın üzerinde iki adet mikrofon ve alt kısmında iki adet hoparlör bulunuyor. Hoparlörlerin performansı etrafı inletmeye yetmese de, dizüstü bilgisayarınızı bir mini müzik seti gibi kullanabilmeniz için yeterli. MSI Wind dizüstünün sol tarafına bulunan dört hava ızgarası, aslında tasarımındaki bir başka avantajı gösteriyor. 2,5 inçlik sabit diskinin çalışma sırasında soğuması için ona yeterli hava çıkışını sağlayan bu ızgaralar kesinlikle çok ısınmıyor. Yani ürünle dizlerinizin üstünde çalışırken pişmeyeceğinizin garantisini verebiliriz. Ayrıca ürün son derece sessiz çalışıyor. Windows XP Home işletim sistemiyle satılan MSI Wind Notebook 800.11 b ve g, kablolu ağ standartlarını destekliyor. Ayrıca bluetooth desteğine de sahip. Cihazla beraber bir adet taşıma kılıfı da hediye ediliyor. Windows XP yüklü sürümü 549 \$ fiyatı olan ürünün Linux'lu sürümü ise 499 \$'dan satışa sunuluyor.

SONUÇ ► Şık tasarımı, ergonomisi ve performansı ile göz dolduran MSI Wind her yere rahatlıkla taşıyabileceğiniz bir ürün.

KULAKLIK	CEP TELEFONU	WEB KAMERASI
JABRA BT 320S	NOKIA E90	QUICKCAM PRO NOTEBOOK
		
CHIP PUANI 	CHIP PUANI 	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA Jabra BİLGİ İÇİN Tesan (212) 454 60 00 WEB www.tesan.com.tr FİYAT 69 Euro + KDV	FİRMA Nokia BİLGİ İÇİN (212) 337 17 17 WEB www.nokia.com.tr FİYAT 1.600 YTL + KDV	FİRMA Logitech BİLGİ İÇİN (212) 286 26 90 WEB www.logitech.com.tr FİYAT 137 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Arabirim Bluetooth 1.2	Ekran 240 x 320 piksel dış, 800 x 352 piksel iç, 16,7 milyon renk TFT LCD	Çözünürlük 2 MP
Pil Lityum iyon	Bellek 128 MB (Micro SD kart destekli)	Arabirim USB 2.0
Konuşma süresi 6 saat	Frekans bandı 850/900/1.800/1.900 MHz	Optik Carl Zeiss
Mesafe 10 m	Boyut ve ağırlık 132 x 57 x 20 210 g	Video kayıt 1.800 x 1.200 HD
Ağırlık 23 g	Kamera 3,2 MP	Mikrofon Var
Diğer Su geçirmez	Diğer 3G, GPS, MP3, Bluetooth, FM radyo, WLAN, kızılötesi	Stand Var

TAM GENÇLER İÇİN: Özellikle üniversite öğrencisiyseniz, okul yolunda geçen zamanınızda kulağınızdan müziği elinizden kitapları eksik etmezsiniz. İşte bu yolculuklarda çantanızın içindeki müzik çalarınızı idare etmek için elinizi durmadan çantanızın içine sokmaktan veya kulaklık kablosunun sağa sola takılmasından az çekmemişinizdir. Jabra, BT 320S ile gerek bluetooth uyumlu müzik çalarınızı gerekse cep telefonunuzu kullanırken, kablo derdinden kurtuluyorsunuz. Sony Ericsson'ın walkman serisinden bir telefonla beraber test ettiğimiz kulaklığın üzerindeki oynat, ileri ve geri al tuşları sayesinde müzik arşivimizi rahatlıkla yönettik. Ayrıca telefona gelen aramaları tek tuşla kabul edebildik. 10 metrelik standart etki alanına sahip olan ürünün üzerinde bir adet metal klips bulunuyor. Bu klips ile ürünü gömleğinize veya kemerinize tutturabilirsiniz. Ürünle beraber gelen kulaklığın kablosu kısa ve ses izolasyonu başarısız. Fakat ürünü derseniz boyun askısıyla ve farklı kulaklıklarla da kullanabilirsiniz. Bunu siz denemeyin fakat cihazın su geçirmezliğini su dolu bir bardağın içine atarak test ettik. Kuruttuktan sonra çalışmaya devam etti.

SONUÇ ► Kullanıcıyı kablolardan kurtarmayı amaçlayan Jabra, müzik listenizi yönetmenizi de sağlayarak dört dörtlük bir ürün yaratmış.

- ⊕ Etkin kontrol tuşları
- ⊕ Su geçirmez
- ⊕ Kolay kullanım

MINİ OFİS: Özellikle sık seyahatlere çıkıyorsanız tek bir ürünle işyerinize ulaşabilmek ve işleriniz yönetebilmek büyük bir rahattır. Hele bu ürün aklınıza gelebilecek tüm iletişim kanallarına da hitap ediyorsa sizi daha da rahatlatır. İşte Nokia'nın E90'ı tam bu tariftiğimiz özellikleri içeriyor. 3G telefon olmasının yanı sıra WLAN'e bağlanabiliyor ve kızıl ötesi bağlantı özelliğine sahip. Klavyesi sayesinde rahatlıkla yazı yazabileceğiniz ve cep telefonunuzu mini bir bilgisayar gibi kullanabileceğiniz cep telefonu bu sayede e-postalarınızı kontrol edebilmenize ve kolaylıkla cevap verebilmenize de olanak sağlıyor. Ürünün açılan kapağında iç yüzde bulunan klavye ve ikinci ekran, kullanıcıyı bir ofis ortamına sokuyor. Eğlence söz konusu olduğunda ise 3,2 megapiksel kamerası kalitesiyle göz doldururken aynı zamanda gece çekimleri için üzerinde bulunan flaşıyla size yardımcı oluyor. Eğer video veya fotoğraf dışında başka bir eğlence ararsanız ürünün üzerinde bulunan radyoyu da kullanabilirsiniz. Nokia E90 oldukça büyük, donanım bileşenleri bu açığı kapatıyor. Cep telefonu beş saate kadar konuşma ve 14 güne kadar bekleme süresi vaat ediyor.

SONUÇ ► Müthiş iletişim özellikleri ile kullanıcıya geniş olanaklar sunan Nokia, işadamlarının ilgisini çekecek kullanışlı bir ürün.

- ⊕ Geniş klavye
- ⊕ Yüksek fotoğraf kalitesi
- ⊕ Bağlantı olanakları

DİZÜSTÜNE KAMERA: Yeni dizüstü bilgisayarların çoğu neredeyse artık dâhili web kamerası ile geliyor. Her ne kadar bu web kameraları video konferans yapmanıza imkân verse de, çoğunun sundukları görüntü kalitesi genelde tartışılır. Logitech QuickCam Pro dizüstüye 2.0 megapiksel görüntü algılayıcısı ve Carl Zeiss lensi ile daha iyi bir alternatif. Otomatik netleme işleviyle her zaman net bir görüntü sunan kameranın en çok dikkat çeken özelliği ise RightLight 2 teknolojisi. Bu teknolojinin iddiaası kötü aydınlatma koşullarında bile net ve doğru renkler ile görüntü sunması. Dizüstü ekranının üstüne takmak için mandal şeklindeki mekanizma, dikeyde yaklaşık 40 derece oynuyor. İsterseniz beraberinde gelen 30 cm'lik standı takarak kamerayı farklı bir yere de koyabilirsiniz. Üstündeki düğmeyi ise hızlıca resim çekmek için kullanabilirsiniz. Ön yüzde ise dâhili mikrofon yer alıyor. Kamera ayarlarına kolayca erişmenizi sağlayan ve farklı efektlerle video konferansı daha eğlenceli hale getiren cihaz, yazılımı otomatik olarak güncelleniyor. Logitech QuickCam Pro'nun beraberinde küçük bir çantanın geldiğini de belirtelim.

SONUÇ ► Özellikle beraberinde gelen stand sayesinde esnek bir kullanım sağlayan kameranın görüntü kalitesini çok beğendik.

- ⊕ Yüksek görüntü kalitesi
- ⊕ Başarılı yazılım
- ⊖ Yüksek fiyat

PC & MAC ADAPTÖRÜ	CEP TELEFONU	TAŞINABİLİR BİLGİSAYAR
ATEN KVM SWITCH	SONY ERICSSON W890i	SATELLITE P300D-10V
		
CHIP PUANI 	CHIP PUANI 	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA: ATEN International BİLGİ İÇİN: 886-2-8692-6789 WEB: www.aten.com FİYAT: Belli değil	FİRMA: Sony Ericsson BİLGİ İÇİN: (212) 473 77 77 WEB: www.sonyericsson.com FİYAT: 600 \$ + KDV	FİRMA: Multimedya BİLGİ İÇİN: (212) 479 46 46 WEB: www.toshibamobile.com.tr FİYAT: 1.500 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Monitör bağlantısı: DVI Ses bağlantıları: Mikrofon, Hoparlör USB bağlantısı: 2 x USB 2.0 Sistem desteği: Mac, PC Maksimum sistem: 2 adet Diğer: USB Hub	Ağırlık: 78 g. Bekleme süresi: 360 saat Çözünürlük: 3,2 MP Harici hafıza: Memory Stick Micro Radyo: Var MP3 çalma: Var	İşlemci: AMD Turion X2 TL-64 2.2 GHz Ekran: 17 inç WXGA Trubrite TFT Bellek: 3 GB Sabit Disk: 250 GB SATA 5400 RPM Ağırlık: 3.36 kg Boyutlar: 398 x 288 x 34.6 mm

MAC VE PC BİR ARADA: Teknoloji hayatımızı kolaylaştırmaya hızla devam ediyor. Bunun en güzel örneğini Test Merkezi'mize gelen ATEN firmasına ait KVM Switch ile bir kez daha görüyoruz. Eğer evinizde hem Macintosh'unuz hem de bir PC'niz varsa artık ikisini aynı anda kullanmak için ihtiyacınız olan tek şey ATEN KVM Switch. Evet, artık sadece tek tuş ile iki cihaz arasında geçiş yapabilirsiniz. ATEN'in bu cihazı sayesinde Mac'inizin ve bilgisayarınızın kasasına DVI, USB, klavye ve ses bağlantılarını bağlıyorsunuz. KVM Switch bütün bu bağlantıları tek bir noktada birleştiriyor ve tüm bu çift çıkışları tek çıkışa dönüştürüyor. Bu sayede tek bir monitör, klavye ve fare ile aynı anda hem bilgisayarınızı hem de Mac'inizi kullanabiliyorsunuz. Bunların yanında, hoparlör ve mikrofonunuzu da ortak kullanabiliyorsunuz. Ürünün aynı zamanda bir USB hub olması sayesinde tek bir aygıtı iki cihazda birden kullanabiliyorsunuz. Örneğin bu sayede tek yazıcı ile hem Mac'ten hem de bilgisayardan çıktı alabilirsiniz. Yine KVM Switch'i ile sadece Mac değil aynı anda iki bilgisayarı birden de kullanabilirsiniz. Ürünün boyutunun küçük olması da bir başka kolaylık.

SONUÇ ► Tek monitör ile iki bilgisayarı birden kullanmanıza izin veren bu cihaz hayatı gerçekten de kolaylaştırıyor.

- ⊕ Mac desteği
- ⊕ USB hub
- ⊕ Tek tuş ile geçiş

3.5G WALKMAN: Walkman serisi ile müziğini yanında taşımaya seven kullanıcıları hedefleyerek 80'li yıllara özgü bir kullanıcı kitlesi oluşturmayı başaran Sony Ericsson, ince modeli W880i'yi güncelledi. Daha yumuşatılmış hatları ve kullanışlı düğmeleri ile W890i HSPDA desteği ile hızlı veri aktarımı sunuyor. Video görüşme için 640 x 480 çözünürlüğü destekleyen öndeki kamera dışında resim için telefonda 3,2 megapikselli dijital fotoğraf makinesiyle oldukça başarılı fotoğraflar vaat ediyor. İyi aydınlatma koşullarında kaliteli resimler çekmesine karşın bu kamerada flaş ve otomatik netleme olmaması bir dezavantaj. Buna karşın asıl özelliği müzik çalmak olan telefonun bu konuda bir eksiği yok. Bilgisayardan müzik aktarmak, şarkı listesi oluşturmak gibi işlevleri yazılımla gerçekleştirebiliyorsunuz. Beraberinde gelen 2 GB'lık hafıza kartı da MP3'leriniz için yeterli kapasiteyi sunuyor. Kulaklık ve dâhili hoparlörün kalitesi de iyi. Kulaklık için Sony Ericsson özel giriş kullandığından 3,5 mm standart kulaklıkları telefonla kullanamıyorsunuz. MusicDJ ile kendi müziğinizi yapmanıza olanak tanıyan W890i, Sims meraklılarını da Sims 2'nin mobil sürümü ile mutlu edecektir.

SONUÇ ► Sony Ericsson'un Walkman serisine ait bu modeli müziğini yanında taşımak isteyenlere hitap etmeyi sürdürüyor.

- ⊕ Yüksek ses kalitesi
- ⊕ 3.2 MP kamera
- ⊖ Flaş / Otomatik odak

TAŞINABİLİR PERFORMANS: Bu ay Test Merkezi'mize gelen Toshiba'nın P300D-10V modeli aslında bir dizüstü bilgisayar değil. Desktop Replacement diye adlandırılan bu ürünler, bir masaüstü bilgisayarla yapabileceğiniz bütün özelliklere sahip. Örneğin oyun oynayabilme, HD film izleyebilme gibi olanakların yanında bu cihazlarda en az 4 USB girişi bulunuyor ve genelde 17 inç geniş ekranlara sahip oluyor. Daha önce de bahsettiğimiz gibi cihazda rahat bir şekilde oyun oynayabiliyorsunuz. Bunun için gerekli performansı ise ATI'nın HD 3650 ekran kartı sağlıyor. Yaptığımız testlerde kartın yüksek çözünürlüklü video oynatma konusunda da gayet başarılı olduğunu gördük. En yüksek HD çözünürlüğünde olan 1080p biçiminde bir filmi cihaz ile gayet akıcı bir biçimde izleyebildik. Cihazın üzerindeki hoparlörler ise dikkatimizi çeken bir başka özellik oldu. Dolby ses laboratuvarları tarafından sertifikalı olan hoparlörlerin sunduğunu temiz ses ve dolgun bass ile çoklu ortam uygulamalarının keyfini çıkartabilirsiniz. Yine cihazın klavyesinde nümerik tuş takımının ayrı bir şekilde yer alması ise masaüstü alternatifi bilgisayarların bir başka özelliği.

SONUÇ ► İster oyun, ister çoklu ortam uygulamaları olsun Satellite P300D-10V ile bütün işlerin altından rahatlıkla kalkabilirsiniz.

- ⊕ HD oynatabilme
- ⊕ Dolby hoparlörler
- ⊕ Şık tasarım

EKRAN KARTI	GÜÇ KAYNAĞI	HOPARLÖR
AXLE 8800 GT AX-88GT/512D3P6D2HT	AOPEN AO1050-12ALN	CREATIVE T10
		
CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■
FİRMA Çözüm BİLGİ İÇİN (216) 540 64 74 WEB www.cozum.com.tr FİYAT 159 \$ + KDV	FİRMA Çözüm BİLGİ İÇİN (216) 540 64 74 WEB www.cozum.com.tr FİYAT 279 \$ + KDV	FİRMA Multimedya BİLGİ İÇİN (212) 479 46 46 WEB http://tr.creative.com FİYAT 55 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Grafik işlemci G92	Forma faktör ATX 24 pin	Güç 5 Watt RMS x 2
Bellek tipi GDDR3	Maksimum güç 975 Watt	Hoparlörler İki yönlü
Bellek arayüzü 256 bit	Bağlantılar 6L1S, 9 x SATA, 4 x PCIe, 1 x 12V	Frekans tepkisi 80 Hz ~ 20 kHz
Güç girişi 1 x 6 pin	Fan 1 x 12cm	Sinyal/Gürültü oranı 80 dB
Soğutma Aktif	Gürültü 20 dB	Boyutlar 13,7 cm x 9 cm x 19,4 cm
Giriş çıkışlar 2 x DVI 1 x Video	Verimlilik % 80	Bağlanabilirlik PC, Mac, MP3 çalar

İDEAL PERFORMANS: Ekran kartı piyasasının canlandığı şu günlerde Axle'in Test Merkezi'mize gelen 8800 GT modeli özellikle fiyat/performans oranı ile dikkatleri üzerine topladı. nVidia'nın G92 GPU'suna sahip ürünün performansı ile nerdeyse bütün oyunları yüksek çözünürlükte sorunsuz bir biçimde oynayabilirsiniz. Fiyatı ucuz olmasına karşın belleği kırılmamış olan üründe 512 MB bellek bulunuyor. Ürünün standart 8800 GT'lerden ayıran bir başka özellik ise Axle'in, nVidia referans soğutucusunun yerine kendi özel soğutucusunu kullanmış olması. Her ne kadar GeForce 8800 GT, pek ısınmayan bir kart olsa da, kullanılan bu soğutucu ile kartın hızını kolay bir biçimde daha yükseklerle çıkartabilirsiniz. Bakır alaşımlı bu soğutucunun yanında Axle, RAM'lerin üzerine de soğutma yerleştirerek bu konuya ne kadar önem verdiğini göstermiş adeta. Yaz sıcaklarının ülkemizi kavurduğu bu günlerde Axle'in soğutma çözümü gerçekten çok ideal. Üzerinde bir adet 6 pin PCI Express bağlantısı bulunduran ürün için kasanızda güvenebileceğiniz bir 450-500 Watt'lık bir güç kaynağı olduktan sonra oyunların keyfini çıkarmaya başlayabilirsiniz.

SONUÇ ► Uygun fiyatı ve sunduğu kaliteli soğutma çözümü ile dikkat çeken Axle'i yeni ekran kartınız olarak tercih edebilirsiniz.

- ⊕ Etkili soğutma
- ⊕ Uygun fiyat
- ⊕ HDTV desteği

GÜÇ SİZDE: Söz konusu performans ve kararlılık olduğunda güç kaynakları bilgisayarların en önemli bileşenleri arasında yer alıyor. Yeni AOpen AO1050-12ALN güç kaynağı sadece sağladığı inanılmaz güç ile değil aynı zamanda sunduğu performans ile de dikkatleri üzerine çekiyor. AO1050-12ALN toplamda 1.000 watt güç çıkışı sağlamanın yanında, beraberinde gelen dört adet PCI Express 8 pin/6 pin bağlantısı ile oyuncular ve üst uç kullanıcıları fazlasıyla memnun edebiliyor. Özellikle de sisteminizde SLI ve CrossFireX gibi çoklu kart teknolojileri mevcut ise Aopen 1.000 Watt kartlarınızın güç ihtiyacına tam cevap veriyor. Güç kaynağı bütün AMD ve Intel uyumlu anakartları destekliyor ve yine sunduğu dört adet SATA soketiyle yepyeni bir sistem için gerekli zemini sağlamış oluyor. Ürünün önemli bir diğer özelliği de beraberinde gelen kabloları ihtiyacınız doğrultusunda takip çıkartabilmeniz. Bu sayede kasa içi kablo karmaşasına son vererek hava sirkülasyonunu arttırmış oluyorsunuz. Sağladığı verimli gücün yanında Aopen, üzerindeki 12 cm'lik fanla sessiz bir çalışmayı da garanti ediyor. Ayrıca bu fanın ısıya duyarlı çalıştığını belirtmekte yarar var.

SONUÇ ► Bilgisayarınızın gerçek güce kavuşmasını istiyorsanız, AOpen AO1050-12ALN bu konuda yapacağınız en iyi yatırım olacaktır.

- ⊕ Yüksek verim
- ⊕ Sessiz çalışma
- ⊕ Modüler yapı

MASAÜSTÜNDE GERÇEK SES: Creative'in 40'ın üzerindeki hoparlör çeşidinden bir tanesi mutlaka ihtiyaçlarınıza cevap verecektir. İşte bu kırk çeşit hoparlörden biri olan masaüstü 2.0 hoparlör Inspire T10 bu ay Test Merkezi'mizin konuğu oldu. Ürünün beraberinde bir sub-woofer gelmediği için 2.0 olarak tanımlanıyor. Inspire T10'un ilk göze çarpan özelliği PC, Mac ve MP3 çalarlarla kullanılabilmesi oldu. 10 Watt RMS gerçek ses sunan ürün rakiplerine bu konuda açık ara fark atıyor. Zira piyasada yüzlerce Watt ses sunabildiğini iddia eden fakat cızırtıdan başka bir şey üretmeyen çok ürün mevcut. Inspire T10'un bir başka özelliği ise üzerindeki manyetik koruma. Bu sayede ürünü CRT monitörünüzün yanına, renklerin bozulmasından korkmadan, rahatça yerleştirebilirsiniz. T10'un üzerinde iki adet düğme mevcut. Bunlardan bir hoparlörü açma/kapama ve sesi ayarlama görevi görürken diğer düğme ile de Bass ayarını yapabiliyorsunuz. Yine Creative'in hoparlöründe gördüğümüz hem kulaklık çıkışı hem de analog ses girişi ise beğenimizi kazanan bir başka özellik oldu. Ses kalitesi konusunda da biz şaşırtmayan ürünün fiyatı biraz yüksek kalıyor.

SONUÇ ► Her ne kadar Gigaworks serisi kadar iyi olmasa da T10 fiyatı ile ön plana çıkmayı başarıyor.

- ⊕ Tatminkar ses kalitesi
- ⊕ Aux girişi
- ⊖ Yüksek fiyat

AKILLI TELEFON

BLACKBERRY CURVE 8320

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Turkcell
BİLGİ İÇİN	444 0 532
WEB	www.turkcell.com.tr
FİYAT	629 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	Işığa duyarlı, 320 x 240 piksel, 64 K
Bellek	64 MB dahili, Micro SD
Frekans bandı	GSM 850 / 900 / 1.800 / 1.900 MHz
Kamera ve pil	2 MP, 408 saat bek., 4 saat konuşma
Boyut ve ağırlık	107 x 60 x 15.5 mm, 111 g
Diğer	EDGE, dahili Q klavye, Wi-Fi, BlueTooth

- + Başarılı yazılım özellikleri
- + Başarılı tasarım
- + Dahili Q klavye

2 MP kamera Üründeki kamerada oto fokus özelliği yoksa genel kalite kötü değil.

Zamanla yarışanlara

Özellikle bankacılık ve e-ticaret uygulamalarında kullanılan 128 bit SSL'den çok daha güvenli.

■ Bilişim profesyonelleri için BlackBerry ismi çok şey ifade eder. İş dünyasının yoğun temposu için tasarlanan bu cihazlar RIM (Research in Motion) şirketinin amiral gemisi konumundaki telefonlardır. RIM sadece 2008'in ilk çeyreğinde 2,3 milyon yeni BlackBerry kullanıcı kazanarak 16 milyonun üzerinde BlackBerry kullanıcısına ulaştı ve toplam ABD akıllı telefon pazarının %44'ünü ele geçirdi (IDC raporlarına göre). Küçük bir karşılaştırma yapabilmeniz açısından Apple iPhone'un aynı dönem itibarıyla %19,2'lik bir paya sahip olduğunu söyleyelim. Şimdi şirketin en yeni modellerinden biri olan Curve 8320'ye bir göz atalım:

BlackBerry Curve 8320'de, RIM'e ait özel sıkıştırma algoritmaları, e-postalarınızı normalden çok daha fazla sıkıştırarak sizi kabarcık faturalardan kurtarıırken zaman da kazandırıyor. Daha da önemlisi cihazda kullanılan 256 bit AES şifreleme sayesinde BlackBerry kurumsal çözümü kullanılarak gönderilen verinin içeriğinin bir başkası tarafından görülmesi neredeyse imkansız. Zira 256 bit AES şifreleme, özellikle bankacılık ve e-ticaret uygulamalarında kullanılan 128 bit SSL'den çok daha güvenli.

BİRAZ EĞLENCE HERKESE GEREKLİ

Cihazın çoklu ortam özellikleri bu sınıftaki bir ürün için iyi sayılabilir. Fotoğraf kalitesi hiç fena değilse de video çekimi yapamaması bazı kullanıcıların hoşuna gitmeyecektir. Diğer yandan bu cihazda bulunan 3,5 mm'lik stereo kulaklık yuvası, ürünü "müzik telefonu geçinen" pek çok telefonun önüne koyuyor. Herhangi bir adaptöre gerek kalmadan doğrudan istediğiniz kulaklığı bağlayabileceğiniz BlackBerry Curve 8320'nin ses kalitesi kesinlikle çok iyi. Üründeki medya oynatıcıda bir dolu ekolayzır modu ya da görsel efekt yok fakat pratikte bunlara gerek de kalmıyor. Lakin dinlediğiniz parça üzerinde ileri geri alma gibi işlemlerin çok kolay olmaması, ürünün bu konuda okyanusu geçip derede boğulmasına sebep olmakta. USB bağlantısının standart Mini USB arabirimiyle yapılması ve cihazın USB'den şarj olabilmesi ise di-

ğer avantajlar arasında.

AKILLI TELEFONUN AKILLI KILIFI

Ürünün kutusundan çıkan kılıfın yerine başka bir çanta ya da kılıf kullanmak istemeyeceksiniz. Her şeyden önce bu kılıf, cihazı kabalaştırmıyor. Kılıfın ürüne değer katan en büyük avantajı, iç kısmında bulunan minik bir mıknatıs. Telefonu kılıfa yerleştirdiğinizde bu mıknatısı algılayan cihaz anında ekran ışığını kapatarak güç tasarrufu mod'una giriyor. Fakat bunun için telefonu kılıfa sonuna kadar yerleştirmelisiniz. Dolayısıyla eğer telefona kablolu kulaklık bağladıysanız telefon yaklaşık 1 cm yukarda kaldığı için bu hızlı güç tasarrufu moduna girme durumu söz konusu olmuyor. Ayrıca size bir mesaj geldiğinde telefonu kılıfından çıkardığınızda mesaj otomatik olarak açılıyor. Benzer şekilde telefonunuz çalarken kılıfından çıkarırsanız sesli uyarı kesiliyor ve sadece titreşim devam ediyor. Çağrı uyarısı da önce titreşimle başladığı için bu özellik, sizi telefonu aslında kapalı tutmanız gereken mekanlarda rahatsız edici durumlara düşmekten kurtarıyor. Öte yandan kılıfı manyetik otel odası anahtarı gibi özel kartlarla aynı cebinizde taşımamalısınız.

ÜCRETLENDİRME KONUSUNA DİKKAT

Test Merkezi'mize ulaşan BlackBerry Curve 8320'de Turkcell logosu vardı. Diğer operatörlerin de kendilerine ait BlackBerry modelleri ve tarifeleri bulunmakta. Elimizdeki cihaz itibarıyla ücretlendirmeye baktığımızda faturalı hatlarda vergiler dahil 39 YTL karşılığında sınırsız olarak GPRS üzerinden sağlanan BIS'ten (BlackBerry Internet Service) faydalanabiliyorsunuz. Hazır kart kullananlarsa ayda 400 kontör karşılığında sınırsız kullanım hakkı elde ediyor. Faturalı hatlar için düzenlenen standart BIS tarifesindeyse 19 YTL sabit ücret, ayrıca KB başına 0.01 YTL'lik bir ödeme söz konusu fakat ilk 2 MB, bu KB başına ücretlendirme işlemine dâhil değil. BIS'ten faydalanabilmek için 444 0532'yi aramanız yeterli.

SONUÇ ► BlackBerry 8320 iş dünyasının yoğun temposu içinde koşturan profesyoneller düşünüldükçe tasarlanmış bir ürün. Çoklu ortam özellikleri ise ürüne değer katıyor.

GÜÇ KAYNAĞI	SES KARTI	EKRAN KARTI
HUNTKEY V-POWER 500W	CERATIVE X-FI XTREME AUDIO PCI-E	ASUS P5E64 WS EVOLUTION
		
CHIP PUANI 	CHIP PUANI 	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA Aydın Bilgisayar Dış. Tic. BİLGİ İÇİN (212) 275 30 36 WEB www.aydinbilgisayar.com FİYAT 75 \$ + KDV	FİRMA Multimedya, Kont. Koyuncu BİLGİ İÇİN (212) 479 46 46 WEB www.tr.creative.com FİYAT 110 \$ + KDV	FİRMA Çizgi Elektronik, Mersa, Boğaziçi BİLGİ İÇİN (212) 356 70 70 WEB www.cizgi3.com.tr FİYAT 310 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Form faktör ATX 24 pin Maksimum güç 500 Watt Soketler 1 x 20+4pin, 2 x 6 PCI-E, 3 X PATA, 1 x 4+4 pin, 4 x SATA Gürültü oranı 20 dbA Fan 1 X 12 cm	İşlemci 10K1 DSP Arabirim PCI express Örnekleme 24 bit / 96 KHz Gürültü oranı 106 dB Ses çıkışı 7.1 HD Optik giriş çıkış Var	Form faktör ATX Yonga seti Intel X48 İşlemci yuvası LGA 775 FSB hızı 1.600 MHz Bellek yuvası 4 x DDR3 1600 Yuva sayısı 4 x PCIe x 16, 1 x PCIe x 4, 2 x PCI 2.2

UYGUN FİYAT: Yaz sıcaklarının artması ile kasanızda etkili bir soğutmanın şart olduğu açık. Bu alanda kasanıza ek fanlar takabilir, tozları temizleyebilir ve işlemcinizin termal macununu değiştirebilirsiniz. Fakat güç kaynağınız yüksek oranda ısı üretiyorsa daha az ısı üreten ve daha sessiz çalışan bir güç kaynağı almanın vakti gelmiş demektir. İşte bu noktada devre Huntkey V-Power 500 Watt devreye giriyor. Ürünün üzerinde bulunan 12 cm'lik fan daima sessiz ve serin bir çalışma ortamı sağlıyor. Yine bu fanın ısı duyarlı olması ise herhangi bir sıcaklık artışında fanın derinin artmasını sağlayarak kasanın ısınmasını engelliyor. ATX12V v2.2 standardını da destekleyen ürün çift çekirdekli işlemcileri de besleyebilecek kapasiteye sahip. %80 verimlilikte çalışan V-Power, aynı sunduğu çift +12V yolu ile 18A çıkış sağlayabiliyor. Ürün kararlı bir çalışma sağlamakla beraber herhangi bir aşırı yüklenme söz konusu olduğunda kendi kendini kapatabiliyor. Dört adet SATA bağlantısı sunan ürün gerek sabit diskler gerek optik sürücüler içinde yeterli bağlantıya sahip. Son olarak ürünün 80.000 saatlik çalışma ömrü yaklaşık dokuz yıllık çalışma süresi ile sizi uzun süre idare edecektir.

SONUÇ ► Satın adlıığınız yeni siteme uygun fiyatlı ve sessiz çalışan bir çözüm arıyorsanız Huntkey'i tercih edebilirsiniz.

- ⊕ Uygun fiyat
- ⊕ Isıya duyarlı fan
- ⊕ Sessiz çalışma

PCI EXPRESS DEVRİ: Teknolojinin ilerlemesiyle artık PCI arabirimi yerini PCI express teknolojinse bıraktı. Test Merkezi'mize gelen Creative'in X-Fi Xtreme Audio ses kartı geç de olsa bu teknolojiye yeni adım atan kartlardan. Giriş seviyesine hitap eden kartta diğer X-Fi kartlarda mevcut olan 24 bit, 96 KHz kayıt ve oynatma teknolojisi, sesi netleştiren Crystalizer, CMSS3D efektleri, 7.1 yüksek tanımlı çevresel ses ve S/PDIF giriş/çıkışları gibi teknolojiler mevcut. Fakat kartın aslında X-Fi sınıfına girdiğini söyleyemeyiz zira kendisi Audigy serisinden kalma bir yonga kullanıyor. Cihazı eğer Windows Vista'da kullanacaksanız bu işletim sisteminin aygıtlara doğrudan erişimi engelleyen yapısından dolayı EAX veya DirectX hızlandırmasından mahrum kalacaksınız. Kartın üzerindeki dijitalden analog'a çevirici yonga ise AKM 4359VF model ve 106dB sinyal/gürültü oranı ile gayet kaliteli bir ses üretiyor. Ses çıkışlarını kontrol eden dört adet ST Micro 4558 ampifikatör yonga ise yüksek kaliteli bir ses deneyimi sunuyor. Kartın çıkışlarına baktığımızda ise altın kaplama olmadıklarını görüyoruz ki bu da giriş seviyesine hitap eden bir kart için gayet doğal.

SONUÇ ► Anakartınıza bütünlük olan ses kartını değiştirmek ve gerçek sesin keyfine varmak istiyorsanız X-Fi tam size göre.

- ⊕ PCI express
- ⊕ Tatminkar ses kalitesi
- ⊖ Yüksek fiyat

GRAFİK CANAVARLARINA: Asus'un yeni anakartı ASUS P5E64 WS Evolution'ı Test Merkezi'mize ulaştır ulaşmaz incelemeye aldık. İlk bakışta anakartın üzerinde en çok dikkatimizi çeken şey dört adet PCI Express yuvası oldu. Bu yuvalardan ikisi x16 iken diğer ikisi de x4 özelliğinde. Asus'un üzerine Wokstation etiketini yapıştırdığı anakart ve daha çok üst uç kullanıcılara ve ürünü iş istasyonunda kullanmak isteyen kullanıcılara hitap ediyor. Anakartın üzerindeki Intel X48 yonga seti CrossFire yapılmasına da olanak tanıyor. Bu sayede özellikle grafikerler, mimarlar ve render işleriyle uğraşan kullanıcılar çift ATI grafik kartı takarak güçlü bir sistem oluşturabilir. Asus'un P5E64 WS Evolution'da vurguladığı bir başka özellik ise ürünün sunduğu %95 verimlilik. Küresel ısınmanın hat safhaya ulaştığı bu günlerde üreticilerden gelen çevreye daha duyarlı ve daha verimli bu ürünleri gayet olumlu karşılıyoruz. Yine ürünün üzerinde artık Asus anakartların birçoğunda bulunan ve enerji tasarrufu sağlayan EPU (Energy Processing Unit - Enerji İşlem Birimi) yongası da mevcut. 12 adet USB girişi bulunan ürün aynı zamanda 1.600 FSB desteğine sahip.

SONUÇ ► Her ne kadar oyuncular bu anakartı tercih edebilse de P5E64 WS Evolution'ın iş istasyonlarında bir evrime neden olacağı kesin.

- ⊕ Yüksek performans
- ⊕ 12 adet USB
- ⊕ Yüksek verimlilik

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

CASPER NIRVANA CPM-T940-4K25B

En yeni dizüstü

Casper, Intel'in en yeni dizüstü platformu Montevina'yı taşıyan Nirvana modeliyle rakiplerine gözdağı veriyor.

■ Casper'ın ülkemizde ilk defa CHIP Test Merkezi'ne yolladığı Montevina destekli Nirvana'yı incelemenden önce gelin şu yeni platform Montevina nedir ne değildir bir göz atalım.

Öncelikle şunu söyleyelim, "Montevina" yeni platformun kod adı. Dolayısıyla Intel resmi olarak Centrino 2 adını kullanmayı tercih ediyor. Peki bu yeni platformda hangi özellikler var? Her şeyden önce 45 nm'lik Core 2 Duo Penryn işlemcisi, bu platformun kalbini oluşturuyor. 1.066 MHz FSB ile çalışan bu işlemcinin varyasyonları, 2.26 GHz ve 3.06 GHz arası saat hızlarında olacak. Bu işlemcide SSE3 komut setine eklenen ve 47 yeni komuttan oluşan SSE4.1 de bulunuyor. Ayrıca bu yeni Penryn, 25 W TDP ile ilk nesile göre daha az güç tüketiyor. Güç tüketiminin bu şekilde azalması pek çok açıdan önemli. Bunlardan biri de daha küçük ve ince dizüstü modellerine olanak sağlanmış olması ve daha az ısınan işlemci sayesinde daha sessiz bir çalışma tabii ki. Yeri gelmişken güç tüketiminin modelle de ilgili olduğunu vurgulamak gerek.

YENİ PLATFORMDAKİ GÜÇ TÜKETİMİ

Bu platformdaki işlemcilere model numaralarıyla baktığımızda; Core 2 Duo P8400 (2.26 GHz, 3 MB L2 önbellek), Core 2 Duo P8600 (2.40 GHz, 3 MB L2 önbellek), Core 2 Duo P9500 (2.53 GHz, 6 MB L2 önbellek), Core 2 Duo T9400 (2.53 GHz, 6 MB L2 önbellek), Core 2 Duo T9600 (2.80 GHz, 6 MB L2 önbellek), Core 2 Extreme X9100 (3.06 GHz, 6 MB L2 önbellek) gibi

bir tablo karşımıza çıkıyor. Bu model isimleri itibarıyla, model numarasının önünde "P" harfi bulunan ürünler 25W TDP'ye sahipken, "T" harfi bulunanların TDP'si 35W. İstisnai bir işlemci olan Extreme modelinin TDP'si ise 44W. Platformun diğer kısmı olan Cantiga kod adlı yonga seti GL40, GS45, GM45, GM47 ve PM45 Mobile Express 4 serisini kapsıyor. Platformda hem DDR2 hem de DDR3 bellek kullanılabilecek. Ayrıca dahili Wi-Max desteğini de unutmayalım. Her ne kadar ilk çıkan Centrino 2'lerde bulunmayacak da Intel, dahili görüntü biri-

mi GMA X4500 konusunda oldukça iddialı.

NIRVANA İLE YENİ BİR PLATFORM

Yeni Nirvana hakkında söyleyebileceğimiz ilk şey, tasarımının değiştiği. Eskiye nazaran çok daha yumuşak çizgilerle donatılmış olan Nirvana, hoş bir görünüme sahip. 15.4 inçlik geniş ekranın görüntü kalitesini beğendik. Touchpad ve klavye ise hızlı ve etkin çalışmaya uygun. Ürün hafif değil fakat bu donanım özellikleriyle hafif olması zaten pek mümkün değil. Masaüstü PC'lere kafa tutan donanım özellikleriyle öne çıkan Casper Nirvana CPM-T940-4K25B, tam bir performans canavarı. 2.53 GHz'lik Core 2 Duo T9400 işlemcisi, 4 GB DDR2 bellek ve tabii ki 512 MB bellekli nVidia GeForce 9600M GS, bu dizüstü PC'nin temel bileşenleri arasında yer alıyor. Böyle bir dizüstü PC ile neler yapabileceğinizi varın siz düşünün artık fakat bitmedi! Dizüstü PC'lerdeki en büyük darboğazlardan biri olan 5.400 rpm sabit disklerin nihayet sonu geliyor. Zira Casper Nirvana CPM-T940-4K25B'daki Western Digital WD3200BEK 320 GB kapasiteli, 16 MB önbellekle donatılmış SATA disk, 7200 rpm'lik dönüş hızına sahip. Üründe iki adet USB yuvasının olması dezavantaj gibi görünebilirse de E-Sata portu bu açığı nispeten dengeleyiyor.

PİL SÜRESİ DAHA İYİ BİR DİZÜSTÜ

Pil ömrü açısından baktığımızda Intel'in verdiği sözleri Casper Nirvana'nın tuttuğunu söyleyebiliriz. Gerçekten de kullandığınız uygulamayla ve ekran parlaklığıyla bağlantılı olarak pil süresinde %10-20 arası bir artıştan söz etmek mümkün. Kısaca şöyle söyleyelim artık izlediğiniz filmler yarım kalmayacak. Zira Casper Nirvana CPM-T940-4K25B makul bir LCD parlaklığında üç saate yakın bir divx oynatımı sunuyor. Ayrıca uzun süreli kullanımda üründe rahatsız edici bir ısınma ya da fan gürültüsü problemiyle karşılaşmadığımızı da belirtelim.

SONUÇ ► Casper'in yeni Nirvana'sı gerek tasarımıyla gerekse donanım özellikleriyle beğenimizi kazanırken düşük pil tüketimiyle de öne çıkmayı başarıyor.

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Casper
BİLGİ İÇİN	(216) 528 66 66
WEB	www.casper.com.tr
FİYAT	Belli değil

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Intel Core 2 Duo T9400
Ekran	15,4 inç TFT
Bellek	4 GB
Sabit disk	320 GB SATA 7200 rpm
Ağırlık	2,7 kg
Boyutlar	370 x 250 x 30 mm

- Yüksek performans
- Düşük pil tüketimi
- Başarılı ekran

Yeni tasarım Casper bu modeli ile Nirvana ailesini yeni bir tasarıma kavuşturuyor.

EKRAN KARTI	PRİZ AĞI ADAPTÖRÜ	TV KARTI
GIGABYTE HD 4870 	AIRLIVE HP-3000E 	AVERMEDIA AVERTV HYBRID NANO EXPRESS
CHIP PUANI 	CHIP PUANI 	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA Arena, Kont BİLGİ İÇİN (216) 499 62 99 WEB www.arena.com.tr FİYAT 350 \$ + KDV	FİRMA Sentim Telekom BİLGİ İÇİN (216) 554 8 554 WEB www.sentim.com.tr FİYAT Belli değil	FİRMA Kont, Multimedya BİLGİ İÇİN Kont (216) 581 56 00, Multimedya (212) 479 46 46 WEB www.avermedia.com.tr FİYAT Belli değil
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Grafik işlemci RV770 Bellek tipi GDDR5 Bellek arayüzü 256 bit Güç girişi 2 X 6 pin Soğutma Aktif Giriş çıkışlar 2 X DVI, S-Video	Hız 200 Mb/sn'ye kadar Arabirimler AC, RJ-45 LAN Güvenlik 128 bit AES şifreleme Modülasyon 1024/256/64/16/8 QAM, QPSK, BPSK LED'ler Güç, PLC Link ve Ethernet İşletim sistemi Ağ desteği olan tüm işletim sistemleri	Desteklenen yayınlar Analog TV, DVB-T, analog / Arabirim dijital radyo. Desteklenen biçimler MPEG 1-2-4 (H.264), WMA, Diğer WMV, iPOD, DVD, VCD, AVI. Uzaktan kumanda, Antenler, analog video kabloları

GDDR5'İN GÜCÜ: Uzun zamandır ekran kartı piyasasının lideri olan nVidia, ATI'nı yeni HD 4000 serisi ile tahttan inmek zorunda kaldı. İşte bu 4000 serisi kartlardan biri olan HD 4870 tek GPU'ya sahip olmasına karşın üzerindeki GDDR5 bellekler sayesinde çift GPU'lu ekran kartlarına bile meydan okuyabiliyor. DirectX 10.1 ve Shader Model 4.1 gibi en son teknolojilerin yanında üründe videoların yeniden boyutlandırılması ve biçimin değiştirilmesini sağlayan hızlı transcoding teknolojisi de mevcut. Yaptığımız testlerde ürünün 9800 GX2'ye yakın bir performans sergilediğini gördük ki cihazın satış fiyatına göre bu performans gerçekten de çok etkileyici. HD 4870 sadece performansı ile değil aynı zamanda benzer performansı sergileyen kartlarla karşılaştırıldığında düşük güç tüketimi ile de dikkatleri üzerine topluyor. Her ne kadar ürünün üzerinde doğrudan bir HDMI çıkışı olmasa da DVI'dan HDMI'a dönüştürücü bir aparat sayesinde gerçek bir HDMI çıkışına kavuşabiliyorsunuz. Zira 4870, bu çıkış üzerinden 7.1 HD ses deneyimi de sunabiliyor. Boşta iken gayet sessiz çalışan ürünün üzerindeki fan ile beraber iki adet PCI yuvasını işgal ettiğini de belirtelim.

SONUÇ ► Eğer hem fiyatı hem de performansı ile göz dolduran, son teknoloji bir ekran kartı arıyorsanız HD 4870 tam size göre.

- ⊕ Yüksek performans
- ⊕ HDMI ile 7.1 HD ses
- ⊕ Video dönüşüm hızlandırması

PRİZDEN AĞ BAĞLANTISI: Oturma odanızda alt katta ki komşunuzun kablosuz donanımından gelen Wi-Fi sinyalinin çalışma odanızdaki kablosuz yönlendiriciye ait sinyalden daha fazla olması bazen sinir bozucu olabilir. Dahası bazen kablosuz ağ sinyali evinizdeki duvarlara teslim olur ve bazı noktalarda hiç bağlantı sağlayamazsınız. Eğer bu tür dertlerden muzdaripseniz çözüm belki de "yarı kablosuz" olmak. Homeplug yani priz ağı adaptörleri bu noktada derdinize derman olacak. Test Merkezi'mize yollanan Airlive HP-3000E priz ağı adaptörleri ise dikkate değer bir çözüm olarak öne çıkıyor. Kutusundan iki adet adaptör çıkan HP-3000E, her şeyden önce 200 Mb/sn'lik yüksek hızıyla dikkat çekiyor. Fakat pratikte bu hıza yaklaşabilmek için her iki adaptörün de uzatma kablusuna değil doğrudan prize bağlanması gerekiyor. İki cihazdan birinin ADSL yönlendiriciye diğerini de evdeki herhangi bir elektrik prizine bağladıktan sonra hiçbir ayar yapmadan doğrudan internettesiniz. Gerçekleştirdiğimiz dosya aktarım testlerinde pratikteki hızın 100 Mb/sn'ye yaklaştığını gördük ki bu hız, klasik Wi-Fi performansının çok üzerinde.

SONUÇ ► Kucağınızda dizüstü bilgisayarınızla çalışırken sizi evinize metrelerce kablo kablo döşemekten kurtaran bu cihazı beğendik.

- ⊕ Yüksek performans
- ⊕ Kolay kurulum
- ⊕ Gelişmiş güvenlik

NANO TV KARTI: Express kart cihazların en büyük problemi yuvanın dışında kalan kısmının büyük oluşu ve bunun da zaman zaman fiziksel problemlere hatta küçük kazalara sebep olmasıdır. Avermedia AVerTV Hybrid Nano Express ise dizüstü bilgisayarınızı gerçek bir çoklu ortam üssüne dönüştürürken "çıkıntı yapmıyor". Üstelik yuvaya giriş çıkışında da problem çıkarmayan kartın sisteminizdeki varlığını kolayca unutabilirsiniz. Tabii ki daha iyi bir performans için kabloTV bağlantısı şart. Fakat ürünle gelen ve başarılı bir performans gösteren portatif antenle birlikte kartın görüntü kalitesini oldukça beğendik. Ayrıca gelen aparatlarla anteni belli bir yere sabitleyebilir ya da monitörün üstüne yerleştirebilirsiniz. Sadece el kitabı değil ürünün yazılımındaki arabirimin de Türkçe olduğunu görmek hoşumuza gitti. Yeri gelmişken ürüne ait yazılımla kolayca tam TV çözünürlüğünde ve çeşitli formatta kayıt yapmanız mümkün. Avermedia AVerTV Hybrid Nano Express kayıt özellikleri açısından gerçekten de takdire şayan. Öyle ki dizüstü PC'niz bekleme (S3) ya da uyku (S4) modunda bile olsa uyayıp ayarladığınız bir programı kaydetmeye başlayabiliyor.

SONUÇ ► Analog TV ve radyo yayınlarındaki başarısı ve kullanışlı Türkçe yazılımıyla bu ürün beğenimizi topladı.

- ⊕ Yüksek görüntü kalitesi
- ⊕ Başarılı yazılım
- ⊕ Küçük boyutlar

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

esahin@chip.com.tr,

www.chip.com.tr/blog/sahin

Verimli güç

Eskiden kontrolsüz güç, güç değil derdik. Şimdi devir tasarruf devri. Artık verimsiz güç güç değil diyoruz.

2 Temmuz Ekran kartlarında güç tasarrufu

Bu durumu anlamak gerçekten zor. GPU üreticileri istedikleri kadar güç tasarrufundan bahsetsinler. Yapılabilecek çok basit bir şeyi hala beceremediler. Ben Windows altında çalışırken anakartımın üzerindeki ekran kartını kullanıp sadece oyun oynadığım zaman ekran kartımın devreye girmesini istiyorum. Bunun dışında gerçekleştirecek güç tasarruf modları pratikte yetersiz kalmaya mahkum. Özellikle nVidia'nın bahsettiğim şekilde çalışması beklenen bir çözümü varsa da hala sürücü problemleri mevcut. Bence anakartların da sadece giriş seviyesi modellerinde değil hepsinde dahili ekran kartı olmalı. Hele hele elektriğe zam geldiği şu günlerde bu konular eskisinden de önemli.

Yeni şampiyon AMD'den AMD, nVidia'nın GPU arenasında uzun süredir devam eden baskısını Radeon HD 4870 X2 ile kıracak.

16 Temmuz Imagine Cup sonuçlandı

Tarlalardaki su tüketimini azaltarak bilişim teknolojilerinin tarımda daha etkin kullanılmasını sağlayan "Akıllı Operasyonel Tarımsal Araç Takımı" projesi ile birinciliği kazanan SOAK ekibinin ardından ikinciliği Slovakya, üçüncülüğü ise Macaristan ekibi elde etti. Bu dalda, internet üzerinden ağaç dikimini destekleyen L'orientalis projesi ile Türkiye'yi temsil eden Kocaeli Üniversitesi öğrencileri dereceye giremedi. Ancak L'orientalis, Imagine Cup 2008'in beğenilen projeleri arasında yer aldı. Proje, insanları ağaç dikmeye teşvik etmeyi, bu konuda kolaylıklar sağlamayı ve ormanlık alanları genişletmeyi amaçlıyor. Proje ile İnternette harita üzerinde herhangi bir yer seçip, orada kendi adını taşıyan ağaç veya ağaçlar dikmek mümkün olabiliyor. Aynı zamanda, ağaçlar hakkında bilgi edinmek, fotoğraflar ve videolar ekleyerek tüm dünya ile paylaşmak mümkün olacak. Dünya finallerinde ayrıca, Türkiye'den Kısa Film dalında finalist olarak Ottomans Ekibi Neoskan isimli kısa filmleriyle 5.466 başvuru arasından ilk altıya kaldı. Windows Live Special Award için i'mParent adlı projeye yarışan İstanbul Teknik Üniversitesi'nden iki öğrenci ise 100'ün üzerinde proje içerisinde ilk üçe girdi.

17 Temmuz Xbox 360'ta geri sayım

Önümüzdeki Sonbahar'da ülkemizde satışa sunulması beklenen Xbox 360'ta ciddi fiyat indirimleri söz konusu. Microsoft ve Nintendo arasındaki bu rekabeti Sony bi-

raz daha geriden izlerken mevcut durum kuşkusuz en çok kullanıcılara yarıyor. Son indirimle birlikte 20 GB sabit diskli Xbox 360'ın 299 dolardan satılacağı belirtilirken yeni çıkacak 60 GB sabit disk kapasiteli model 350 dolar etiketine sahip olacak. Ülkemize gelişi çok gecikse de Xbox 360'ın geçen süre zarfında gerek donanım gerekse yazılım açısından iyice oturması başımızın daha az ağrıyacağı anlamına geliyor.

18 Temmuz Anakartlarda güç savaşları

Anakartların gittikçe birbirine benzediğini düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Özellikle orta-üst sınıf modellerde, büyük üreticiler ürünlerine değer katan özellikler ekleyebilmek için kıyasıya bir yarış içindeler. Bu katma değerler arasında tabii ki güç tasarruf özellikleri müstesna bir yere sahip. Neredeyse her büyük anakart üreticisinin kendine lisanslı bir güç tasarruf özelliği bulunuyorsa da Asus'un EPU'su (Energy Processing Unit) ve Gigabyte'ın DES'i (Dynamic Energy Saver) adından en fazla söz edilen güç tasarruf yöntemleri olarak öne çıkıyor. Bağımsız kaynaklara göre Gigabyte bu alanda rakipsiz. Herkesin kendi elektriğini üretip fazlasını devlete satmasının bile gündemde olduğu şu günlerde, güç tüketimi en az yüksek performans kadar önemli. Daha doğrusu yüksek performans anlayışı yavaş yavaş yerini verimli yüksek performans kavramına bırakıyor.

20 Temmuz ATI Radeon 4000 serisi ezber bozuyor

Yaklaşık iki ay önce katıldığım İspanya – Malaga'da gerçekleştirilen AMD ATI Radeon 4000 serisi lansmanında yeni bir slogan vardı. "Oyuncular tarafında oyuncular için üretildi" cümlesine "Oyuncular için oyuncular tarafından fiyatlandırıldı" gibi bir cümle eklenmişti. AMD Radeon 4000 serisiyle gerçekten de başarılı bir iş yaptı. Orta ve üst seviyede liderliği nVidia'dan almakla kalmadı, fiyat/performans açısından da

Acer da işin içinde: Dev PC üreticisine ait Intel Atom işlemcili mini dizüstü PC'nin 379 dolardan başlayan fiyatlarla önümüzdeki aylarda piyasaya sürülmesi bekleniyor.

başarılı bir iş çıkardı ve nVidia'yı köşeye sıkıştırdı. Bu noktada nVidia da rekabete devam edebilmek için fiyat indirimlerine gitmek zorunda kaldı. Buna göre GeForce 9800 GTX 199 dolara, GTX 260 ise 299 dolara kadar geriledi. Böylece bu ürünler fiyat olarak ATI Radeon 4850 ve 4870 ile aynı fiyat kategorisine girmiş oldu. Diğer tarafta AMD'nin 2 GB bellekli performans bombası ATI Radeon 4870 X2'nin internete "sızan" ilk testlerine bakılırsa Ağustos ortasında piyasaya çıkması beklenen kart, tozu dumana katarak nVidia'ya şimdiden kabuslar gördürüyor. ATI Radeon serisini sadece fiyat/performans değil performans açısından da tekrar zirvede görmek güzel. Bakalım nVidia'nın ATI Radeon 4870 X2'ye cevabı ne olacak.

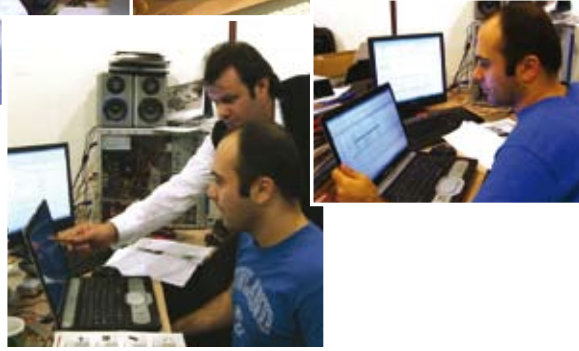
21 Temmuz Küçük dizüstü PC'ler yakında fink atacak

Her zaman söylemişimdir 3 kg'lık dizüstü olmaz. Dizüstü PC dediğin en fazla 2-2.5 kg olmalı diye. Geçen seneye kadar küçük dizüstü PC'lere avuç avuç para öderken, Asus Eee PC ile yeni bir teknoloji dalgası ortaya çıktı. Şimdi MSI hatta Datron bile kendi modellerini piyasaya sürmüş durumda. Fujitsu Siemens, Acer ve Dell gibi üreticiler de kendi tasarımlarını piyasaya sürmek üzere ve bu modeller yakında ülkemize gelecek. Açıkçası ben bu sınıftaki ürünlerin hem teknik ve tasarım hem de fiyat açısından hala emekleme devresinde olduğunu düşünüyorum. Teknik açıdan bu sınıfta ne tür bir konfigürasyonun "turnayı gözünden vuracağı" hala kesinleşmiş değil ve bunun için kullanıcıların farklı ürünlere nasıl

yaklaşacağının görülmesi gerekiyor. Bunun için de daha fazla markanın daha fazla modelle piyasaya girmesi şart. Fiyat açısından henüz piyasada yoğun bir rekabet oluşmadığı için kullanıcılar için yeterince avantajlı bir tablo yok. Diğer yanda 2009'a girerken bu manzaranın epeydeğişeceği öngörüsü çok mantıklı. Amerika'daki "bazı önemli kişiler" istedikleri kadar Atom işlemcili bu mini dizüstü PC'leri sadece 3. dünya ülkelerine layık gören açıklamalar yapsınlar. Bu küçük dizüstü PC'ler yakında dizüstü PC kullanım alışkanlıklarını kökten değiştirecek.

Hadi gel artık Xbox360: Önümüzdeki aylarda ülkemizde satışa sunulması beklenen Xbox 360'ı heyecanla bekliyoruz.

TEST CİHAZLARI

Donanımların performanslarını ölçmek için hazırlanan cihazlar sayesinde birçok ürünü test etmek mümkün.

CHIP Top 10

En başarılı donanım ürünleri CHIP TOP 10 tablolarında her ay listeleniyor. TOP 10 tabloları satın alma kararınıza yardımcı olacak.

CHIP TOP 10 tablolarında her ay kendi kategorisinde en iyi on donanımı yayınlarıyoruz. Gerçekleştirilen testlerde birçok ürün inceleniyor ve test prosedürümüz doğrultusunda değerlendiriliyor. Değerlendirdiğimiz ürünleri bir veritabanında toplayarak sizlerle paylaşıyoruz. Burda önemli olan bu ürünleri güncel ve doğru olarak yayınlamak. Hazırladığımız bu tabloların en büyük farkı her ay güncellenmesi. CHIP TOP 10 tabloları test tablolarından biraz farklı. TOP 10 tablolarında önemli ve kısa bilgiler yer alıyor. Donanım inceleme bölümümüzde yer alan ürünleri ve piyasaya yeni çıkan ürünleri aynı kriterlerle ölçüp TOP 10 tablolarındaki yerlerine koyuyoruz. Testi veya incelemeyi kaçırın okurlarımız ürünleri TOP 10 tablolarından takip edebiliyorlar. Böylece aylar önce çıkan bir ürün ile yeni çıkan bir ürünü kıyaslayabilme şansımız oluyor. Ürünleri ayırırken kategorilerine ve performanslarına göre değerlendiriyoruz. Kategori seçimi çok önemli. Eğer bir ürün yanlış bir kategoride yer alıyor ise bu tüm tabloyu etkiliyor. Bunun için tabloları tekrar tekrar kontrol ediyoruz.

TOP 10 tablolarında fiyat performans oranlarına da yer verdiğimiz için bu bilgileri

satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oranın yalnızca o ayki tablodaki ürünler arasındaki bir oran olduğunu unutmayın. Yani performansını iyi olan bir ürünün fiyatı da uygun ise diğer tüm Fiyat/Performans puanını değiştirebilir. Ürünlerin performans değerlerini bir bakışta görebilmeniz için renk kodları kullanıyoruz. Yeşil renk test ve incelemede çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Sarı renk, test ve incelemede iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Turuncu renk, ortalama performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor.

DEĞERLENDİRME: CHIP her Top 10'u şu sınıflara ayırıyor.

- Zirve sınıfı (100-90 puan),
- Üst sınıf (89-75 puan)
- Orta sınıf (74-45 puan)

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri, ay içerisindeki değişiklikler nedeniyle daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat/Performans puanını 5'lik not sistemine göre hesaplıyoruz. Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor.

CHIP TOP 10

Donanım listeleri

- 111 CPU soğutucular**
- 111 Giriş seviyesi 600 \$ altı dijital makineler**
- 111 150 \$ üstü ekran kartları**
- 111 150 \$ altı ekran kartları**
- 112 Video ve resim gösteren MP çalarlar**
- 112 Çok işlevli yazıcılar**
- 112 19 inç LCD monitörler**
- 112 22 inç LCD monitörler**
- 113 Navigasyon sistemleri**
- 113 SATA II sabit diskler**
- 113 Avuçiçi PC'ler**
- 113 1.500 \$ altı dizüstü bilgisayarlar**

CPU soğutucular

CPU soğutucular

Sıra	Model	Fiyat / Performans Toplam puan	Soğutma performansı Fiyat (\$ + KDV)	Servis / Dokümantasyon Akustik	Intel LGA 775	AMD AM2/939/754	Isı çıkuru tabanı	Isı çıkuru kanatları	Elle fan kontrolü	Bölünebilir sıcaklık Yük altında sıcaklık (Max. fan)	Maksimum fan devri	Ses seviyesi (dBA)					
1	ThermalRight Ultra-120 Extreme	95	Kötü	89	100	67	90	70	Uyumlu	Uyumlu	Aluminyum	Bakır	-	2.481	48	35	61
2	ZEROtherm Nirvana NV120	87	Vasat	69	87	83	90	95	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	+	2.600	55	39	49
3	Zalman CNPS9700 NT	85	Kötü	91	86	79	100	80	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Bakır	-	2.667	56	36	51
4	OCZ Vendetta 2	84	Orta	58	82	85	80	80	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Bakır	-	1.500	60	32	38
5	3R System IceAge Pcharge	78	Orta	47	76	84	90	85	Uyumlu	Uyumlu	Bakır/heatpipe	Aluminyum	+	1.721	63	44	48
6	CoolerMaster Eclipse	77	Vasat	55	76	72	90	85	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	-	3.100	63	44	56
7	CoolerMaster HyperUC	77	Orta	52	77	79	60	80	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	-	2.505	62	40	51
8	Titan Vanessa L-Type	77	Vasat	69	76	77	80	80	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	-	2.076	63	41	53
9	NB-CoolScraper 3	75	Vasat	80	74	97	60	70	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	-	1.412	65	44	42
10	Scythe Ninja Plus Rev B	74	Kötü	71	72	100	80	70	Uyumlu	Uyumlu	Bakır	Aluminyum	-	1.243	67	44	41

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

ThermalRight Ultra-120 Extreme
Fan ile soğutmada en yüksek performansı arayanlara.

Giriş seviyesi 600 \$ altı dijital fotoğraf makineleri

Giriş seviyesi 600 \$ altı dijital fotoğraf makineleri

Sıra	Model	Fotoğraf kalitesi Toplam puan	Fiyat (\$ + KDV)	Donanım özellikleri	Hız	Dikkat/servis	Değerlendirme seçenekleri	Pil süresi	Görüntü sabitleyici	Etkili odak aralığı, ekran, pil, bellek kartı, ağırlık	
1	Sony Cyber-shot DSC-H3	81	94	450	66	90	69	0,25 s	180 / 590	optik	8,0 megapiksel, 38-380 mm, 2,5 inç, NP-BG1, Memory Stick Duo, 264 g
2	Fujifilm FinePix S5700	75	73	320	77	75	69	0,32 s	360 / 1.130	-	7,1 megapiksel, 38-380 mm, 2,5 inç, 4 x AA, SD-Card, xD-Card, 400 g
3	Casio Exilim EX-Z1050	68	87	250	43	93	48	0,13 s	250 / 720	-	10,0 megapiksel, 38-114 mm, 2,6 inç, NP-40, SD-Card, 155 g
4	Panasonic Lumix DMC-FX100	66	90	600	51	45	55	0,65 s	160 / 480	optik	12,0 megapiksel, 28-100 mm, 2,5 inç, CGA-S005E, SD-Card, 176 g
5	Samsung Digimax L77	66	83	300	51	61	72	0,47 s	90 / 290	-	7,1 megapiksel, 38-266 mm, 2,5 inç, SLB-0637, SD-Card, 160 g
6	Casio Exilim EX-V7	66	74	440	62	56	55	0,63 s	130 / 450	senör	7,1 megapiksel, 38-266 mm, 2,5 inç, NP-50, SD-Card, 190 g
7	Canon PowerShot A590 IS	64	80	310	52	59	55	0,52 s	270 / 2.160	optik	8,0 megapiksel, 35-140 mm, 2,5 inç, 2 x AA, SD-Card, 220 g
8	Fujifilm FinePix Z5fd	64	91	290	39	62	59	0,49 s	120 / 340	-	6,1 megapiksel, 36-108 mm, 2,5 inç, NP-40, xD-Card, 148 g
9	Fujifilm FinePix F50fd	64	89	450	49	38	59	0,54 s	150 / 390	senör	12,0 megapiksel, 35-105 mm, 2,7 inç, NP-50, SD-Card, xD-Card, 180 g
10	Sony Cyber-shot DSC-W55	63	75	210	43	80	72	0,36 s	210 / 860	-	7,1 megapiksel, 38-114 mm, 2,5 inç, NP-BG1, Memory Stick Duo, 147 g
11	Fujifilm FinePix F40fd	62	86	380	37	63	59	0,31 s	180 / 490	-	8,1 megapiksel, 36-108 mm, 2,5 inç, NP-70, SD-Card, xD-Card, 180 g

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Kompakt
Ele çok iyi oturan DSC-H3, ISO 400'e kadar olan ayarlarda iyi bir fotoğraf kalitesine sahip.

150 \$ üstü ekran kartları

150 \$ üstü ekran kartları																														
				Toplam Puan		Fiyat / Perf.		Fiyat (\$ + KDV)		3 B performans		Donanım özellikleri		Birlikte gelenler		GPU		Bellek		Çekirdek saat hızı (MHz)		Bellek saat hızı (MHz)		Arabirim		Üretim teknolojisi		Gfx girişi		
Sıra	Model																													
YENİ	1	Asus EN9800 GX2	92	Kötü	713	94	80	95	GeForce 9800 GX2	1 GB GDDR3	600	1000	PCI-E 2.0x16	65 nm	1x6 pin, 1 x 8 pin															
YENİ	2	MSI N9800GX2	90	Kötü	607	95	80	75	GeForce 9800 GX2	1 GB GDDR3	600	1000	PCI-E 2.0x16	65 nm	1x6 pin, 1 x 8 pin															
YENİ	3	Gigabyte GV-NX98X1GHI-B	90	Kötü	585	94	80	75	GeForce 9800 GX2	1 GB GDDR3	600	1000	PCI-E 2.0x16	65 nm	1x6 pin, 1 x 8 pin															
YENİ	4	Zotac GTX 280 AMP Edition	90	Kötü	620	91	85	85	GeForce GT200	1 GB GDDR3	700	1150	PCI-E 2.0x16	55 nm	1x6 pin, 1 x 8 pin															
YENİ	5	Point of View GF9800 GX2	89	Kötü	644	94	80	65	GeForce 9800 GX2	1 GB GDDR3	600	1000	PCI-E 2.0x16	65 nm	1x6 pin, 1 x 8 pin															
YENİ	6	Gigabyte Radeon HD 4870	76	Orta	335	74	85	75	Radeon HD 4870	512 MB GDDR5	750	900	PCI-E 2.0x16	55 nm	1x6 pin, 1 x 8 pin															
YENİ	7	Asus EN8800 GTS TOP	71	Orta	345	68	75	85	GeForce 8800 GTS	512 MB GDDR3	740	1035	PCI-E 2.0x16	65 nm	1x6 pin															
YENİ	8	Sapphire 3870 X2	69	Kötü	429	61	90	100	Radeon HD 3870 X2	1 GB GDDR3	825	900	PCI-E 2.0x16	55 nm	1x6 pin, 1 x 8 pin															
YENİ	9	Asus EN8800 GT	69	İyi	249	62	85	95	GeForce 8800 GT	512 MB GDDR3	740	1000	PCI-E 2.0x16	65 nm	1x6 pin															
YENİ	10	PowerColor HD 4850	68	İyi	215	64	85	75	Radeon HD 4850	512 MB GDDR3	625	993	PCI-E 2.0x16	55 nm	1x6 pin															
																TEST DEĞERLERİ		TEKNİK VERİLER												

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Asus EN9800 GX2
Diğer nVidia GeForce GX2 işlemcili kartlar arasından başarılı kutu içeriğiyle sıyrılan bu kart, uygun bir sistemde ayağınızı kolaylıkla yerden kesebilir.

150 \$ altı ekran kartları

150 \$ altı ekran kartları

	Sıra	Model	Toplam Puan	Fiyat / Performans	Fiyat (\$ + KDV)	3 B performansı	Birlikte gelenler	GPU	Bellek	Bellek saat hızı (MHz)	Bellek saat hızı (MHz)	Arayırım	Üretim teknolojisi	Gök girişi
YENİ	1	Sapphire Radeon HD 3850	97	iyi	139	100	90 85	Radeon HD 3850	256 MB GDDR3	670	830	PCI-E 2.0x16	55 nm	1 x 6 pin
YENİ	2	Gigabyte GV-NX86S256H	78	orta	139	76	85 85	GeForce 8600 GT	256 MB GDDR3	675	1008	PCI-E 2.0x16	80 nm	-
YENİ	3	MSI NX8600 GTS T2D256E0C	78	iyi	129	76	80 85	GeForce 8600 GTS	256 MB GDDR3	700	1050	PCI-E 2.0x16	80 nm	1 x 6 pin
YENİ	4	MSI NX8600 GT T2D256E0C	68	çok iyi	89	64	80 85	GeForce 8600 GT	256 MB GDDR3	580	800	PCI-E 2.0x16	80 nm	-
YENİ	5	Gigabyte GV-NX86T256H	67	iyi	103	62	83 85	GeForce 8600 GT	256 MB GDDR3	600	720	PCI-E 2.0x16	80 nm	-
YENİ	6	HIS HD 3650 IceQ 512 MB GDDR3	64	orta	148	58	85 80	Radeon HD 3650	512 MB GDDR3	790	890	PCI-E 2.0x16	55 nm	-
YENİ	7	PowerColor AX3650-512MD3	64	orta	105	59	85 75	Radeon HD 3650	512 MB GDDR3	800	900	PCI-E 2.0x16	55 nm	-
YENİ	8	Sapphire HD 3650 256MB GDDR3	60	çok iyi	75	53	80 85	Radeon HD 3650	256 MB GDDR3	725	800	PCI-E 2.0x16	55 nm	-
YENİ	9	HIS HD 3650 512 MB GDDR3	60	çok iyi	75	52	85 80	Radeon HD 3650	512 MB GDDR3	725	700	PCI-E 2.0x16	55 nm	-
YENİ	10	Inno 3D I-8600GT-I4F3D	60	iyi	82	53	80 80	GeForce 8600 GT	1 GB DDR2	540	400	PCI-E 2.0x16	80 nm	-

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Sapphire Radeon HD 3850
Eğer orta seviye bir bütçeniz varsa hele hele hızlı bir CPU ile bu kart, sizi rahatlıkla uzun süre idare edebilir.

Video ve resim gösteren MP3 çalarlar

Sıra	Model	Fiyat/Performans Toplam puan	Fiyat (YTL +KDV)	Görüntü kalitesi Ses kalitesi	Tasınabilirlik Ergonomi	Servis / Donanım özellikleri Donanım / Ekstra özellik	Kapasite / Ekran	Hafıza yuvası	Bluetooth / WiFi	Metin / E-book gösterme			
1	Apple iPod Touch	83	Vasat	540	90	48	100	72	85	8 GB / 3,5" TFT LCD (480 x 320)	Yok	Var	Var
2	SamsungT10	81	Vasat	214	85	-	86	57	80	2 GB / 2,0" TFT LCD (320 x 240)	Yok	Var	Yok
3	Creative Zen V 4gb	79	Vasat	199	85	72	100	58	80	4 GB / 2,5" LCD (320 x 240)	Var	Yok	Yok
4	Creative Zen WAV 2gb	76	Orta	129	83	92	59	56	80	2 GB / 1,5" TFT LCD (176 x 132)	Yok	Yok	Var
5	CreativeZen V	75	yi	82	85	84	83	40	80	1 GB / 1,5" OLED (176 x 132)	Yok	Yok	Yok
6	Piranha Signum	75	Çok iyi	72	83	78	66	57	75	1 GB / 2,0" QVGA (320 x 240)	Var	Yok	Var
7	Philips SA 3345	74	Vasat	302	80	60	73	65	80	4 GB / 2,4" QVGA (320 x 240)	Yok	Yok	Var
8	Piranha Tornado	74	Orta	146	81	73	66	59	75	1 GB / 2,4" QVGA (320 x 240)	Var	Var	Var
9	Piranha Patriot Plus	73	Orta	156	82	58	49	65	75	2 GB / 2,8" QVGA (320 x 240)	Var	Yok	Var
10	Philips SA 6185	71	Vasat	490	80	41	73	57	80	8 GB / 3,5" QVGA (320 x 240)	Yok	Yok	Yok

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

iPod Touch

Ürünün üzerindeki kısa-yollarla video seyretmek, fotoğraf görüntülemek ve müzik dinlemek çok kolay.

Çok işlevli yazıcılar

Sıra	Model	Fiyat/performans Toplam puan	Fiyat (YTL+KDV)	Baskı kalitesi	Ergonomi	Donanım özellikleri	Baskı hızı	Tarama hızı	Bellek kartı okuyucu	Faks işlevi	Baskı süresi	Baskı maliyeti Metin (Euro)		
1	Canon Pixma MP610	88	iyi	260	91	93	97	83	67	9.600 x 2.400 dpi/4.800 x 9.600 ppi	CF, MD, SD, MS	-	0:37/1:56	0,026/1,14
2	Canon Pixma MP830	88	orta	410	89	84	94	98	73	9.600 x 2.400 dpi/2.400 x 4.800 ppi	CF, MD, SM, SD, MS	Var	0:36/2:44	0,028/1,26
3	H. Packard OfficeJet Pro L7580	83	orta	320	85	97	77	75	77	4.800 x 1.200 dpi/2.400 x 4.800 ppi	CF, MD, SD, MS, SM, xD	Var	0:43/6:20	0,029/1,15
4	Epson Stylus Photo RX585	78	iyi	200	88	67	98	63	60	5.760 x 1.440 dpi/1.200 x 2.400 ppi	CF, MD, SD, MS, xD	-	1:18/4:58	0,028/1,94
5	Lexmark X9350	76	orta	340	82	55	85	59	94	4.800 x 1.200 dpi/1.200 x 4.800 ppi	CF, MD, SD, MS, SM, xD	Var	1:05/4:49	0,071/1,24
6	Kodak Easy Share 5500	76	orta	370	76	100	77	57	61	k. A./1.200 x 1.200 ppi	CF, MD, SM, SD, MS	Var	1:47/2:06	0,023/0,97
7	H. Packard Photosmart C4280	75	çok iyi	100	93	73	82	43	63	4.800 x 2.400 dpi/1.200 x 2.400 ppi	CF, MD, SD, MS, xD	-	1:02/8:59	0,031/1,25
8	Epson Stylus DX8450	74	iyi	140	84	63	95	55	60	5.760 x 1.440 dpi/1.200 x 2.400 ppi	CF, MD, SD, MS, xD	-	1:24/8:06	0,035/1,91
9	Canon Pixma MP210	71	çok iyi	90	94	50	79	69	47	4.800 x 1.200 dpi/600 x 1.200 ppi	-	-	1:02/4:25	0,056/1,84
10	Lexmark X4550	67	orta	140	78	68	71	44	61	4.800 x 1.200 dpi/600 x 1.200 ppi	CF, MD, SD, MS, xD	-	1:16/6:44	0,067/0,99

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Canon Pixma MP610

Baskı ve tarama çözünürlüğü ile şampiyon.

19 inç LCD monitörler

Sıra	Model	Fiyat/Performans Toplam puan	Fiyat (YTL+KDV)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Teknik özellikler	Servis dokümanı	Alan büyük. (inç)	Maks. çözünürlük	Piksel aralığı	Maks. kontrast	Maks. parlak. cd/m ²	Video girişleri	Tekni. süresi (ms)	
1	Neovo X-19A	79	çok kötü	678	87	80	64	80	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	4
2	Samsung 961BF	77	orta	348	82	53	100	80	19	1.280 x 1.024	0.294	1000:1	300	DVI-D/D-Sub	2
3	Asus PG191	77	kötü	499	71	73	80	90	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	2
4	Philips 190X7FB/00	73	orta	353	76	61	70	90	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	2
5	Belinea 1975 S1	73	orta	335	80	63	70	80	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	2
6	Neovo E-19A	69	orta	420	72	61	64	80	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	4
7	Samsung SyncMaster 932B	68	çok iyi	250	80	53	70	70	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	5
8	Samsung 960BF	67	orta	348	65	53	90	70	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D	4
9	Philips 190C7FS/00	67	orta	294	76	53	70	70	19	1.280 x 1.024	0.294	800:1	300	DVI-D/D-Sub	5
10	Samsung SyncMaster 931C	63	orta	356	65	53	70	70	19	1.280 x 1.024	0.294	700:1	300	DVI-D/D-Sub	2

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Neovo X-19A

Görüntü kalitesi dışında video girişleriyle de beğenimizi kazandı.

22 inç LCD monitörler

Sıra	Model	Fiyat/Performans Toplam puan	Fiyat (YTL+KDV)	Görüntü kalitesi	Donanım özellikleri	Ergonomi	Servis dokümanı	Maks. çözünürlük	Standart kontrast	Dinamik kontrast	Maks. parlak. cd/m ²	Tekni. süresi (ms)	Video girişleri	Ağırlık (kg)	
1	HP W2207	86	çok iyi	450	100	82	100	100	1680 x 1050	1000	-	300	5	D-Sub/DVI	9
2	ASUS PG221	85	kötü	849	98	100	83	89	1680 x 1050	2000	-	350	2	D-Sub/DVI	10.7
3	Samsung T22	84	iyi	422	98	70	82	67	1680 x 1050	1000	-	300	2	D-Sub/DVI	5.8
4	Samsung 2232 GW	78	iyi	495	99	69	88	67	1680 x 1050	1000	3000	300	2	D-Sub/DVI	4.94
5	Samsung 2232 BW	75	iyi	475	94	69	86	67	1680 x 1050	1000	3000	300	2	D-Sub/DVI	4.95
6	Philips 220XW8FB/00	74	iyi	466	89	83	79	56	1680 x 1050	1000	3000	300	5	D-Sub/DVI/HDMI	7.29
7	LG L226WTQ-WF	74	iyi	475	94	69	80	56	1680 x 1050	-	3000	300	2	D-Sub/DVI	5.65
8	Benq FP222W H	72	iyi	439	84	73	73	89	1680 x 1050	700	-	300	5	D-Sub/DVI/HDMI	5.8
9	AOC 2217PWC	72	iyi	489	74	85	90	78	1680 x 1050	-	3000	300	5	D-Sub/DVI	5.58
10	Neovo E-W22	72	orta	549	82	76	80	78	1680 x 1050	-	3000	300	3	D-Sub/DVI	7.9

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

HP W 2207

Yüksek görüntü kalitesi ve ergonomiyi bir arada sunuyor.

Navigasyon sistemleri

	Sıra	Model	Fiyat / Performans Toplam puan	Fiyat (dolar + KDV)	Performans	Donanım	GPS sistemi	Ekran	Dahili hafıza	Kart yuvası	Harita	Araç kiti	
YENİ	1	MIO C720	95	Kötü	795	100	100	SIRFStar III, 20 kanal	4,3 inç	2 GB	SD/MMC	Tele Atlas, Batı Avrupa, 34 Ülke, 39 ile dataylı	Var
YENİ	2	GPSTURK 8608	94	Orta	448	100	89	SIRFStar III, 20 kanal	4,3 inç	64 MB	SD/MMC	Başarsoft, Doğu Avrupa	Var
YENİ	3	GPSTURK 3503	90	Çok iyi	294	100	72	SIRFStar III, 20 kanal	3,5 inç	64 MB	SD/MMC	Başarsoft, Doğu Avrupa	Var
YENİ	4	Piranha Voyager	85	Çok iyi	310	77	89	SIRFStar III, 20 kanal	4,3 inç	128 MB	SD/MMC	Navturk	Var
YENİ	5	Garmin Nüvi 255W	82	Kötü	688	90	72	-	4,3 inç	2 GB	SD/MMC	Navcity, City navigator europe nt	Var
YENİ	6	Navteq Bulbul B90	80	İyi	358	80	70	SIRFStar III, 20 kanal	3,5 inç	64 MB	SD/MMC	Navteq	Var
YENİ	7	Garmin Nüvi 200 Pink	79	İyi	339	80	65	-	3,5 inç	240 GB	SD/MMC	Navcity, Rec Routable Hwy Basemap	Var
YENİ	8	Sony NEC Optiarc AD-7173A	89	İyi	41	80	97	85	96	96	95	E-IDE	18/18
YENİ	9	Sony NEC Optiarc AD-7170A	88	İyi	37	80	97	89	96	91	95	E-IDE	18/18
YENİ	10	Asus DRW-1814BLT	88	Orta	49	79	93	81	96	96	100	SATA	18/18
								TEST DEĞERLERİ			TEKNİK VERİLER		

MIO C720
Ekstra özelliklerle dolu;
MIO, Bluetooth 2.0
destegine sahip

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

SATA II sabit diskler

SATA II sabit diskler

Sıra	Model	Fiyat / Performans Toplam puan	Fiyat (dolar + KDV)	Okuma hız (MB/sn)	Yazma hız (MB/sn)	Rastgele erişim süresi (ms) (%30)	Sıcaklık (derece) (%10)	Megabyte maliyeti (dolar)	Kapasite (GB)	Önbellek (MB)	Disk dönüş hızı (rpm)	
1	Samsung HD250HJ	97	çok iyi	51	0.20	250	8	7200	91.9	86.6	13.5	33.0
2	Seagate ST3500320AS	95	orta	100	0.20	500	32	7200	88.1	79.1	12.4	37
3	Seagate ST31000340AS	94	çok kötü	225	0.23	1000	32	7200	88.9	79.6	12.9	38.0
4	Western Digital WD7500AAKS	93	kötü	130	0.17	750	16	7200	81.9	75.9	13.5	43
5	Seagate ST3250410AS	87	iyi	64	0.09	750	16	7200	75.6	69.9	13.4	31
6	Samsung HD320KJ	81	orta	80	0.25	320	8	7200	67.7	65.6	14.1	33
7	Western Digital WD5000AAKS	80	çok kötü	99	0.20	500	16	7200	66.9	62.2	13.1	37
8	Seagate ST3750640AS	79	çok kötü	179	0.24	750	16	7200	66.6	62.9	13.1	43
9	Western Digital WD10EACS	76	çok kötü	288	0.29	1000	16	7200	63.6	58.6	14.8	31

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Samsung HD250HJ
Gerek uygun fiyatı gerekse
yüksek performansı ve az
ısınmaya bu disk çok
beğenildi.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Avuçiçi PC'ler

Avuçiçi PC'ler

Sıra	Model	Fiyat / Performans Toplam puan	Fiyat (dolar + KDV)	Donanım özellikleri	Tasınabilirlik	Ergonomi	Servis Dök.	İşlemci	Dahili hafıza (RAM) (MB)	Genişleme yuvası	Ekran	Kamera	Ağırlık		
1	HTC Touch Cruise	88	orta	849	100	99	75	100	Qualcomm MSM7200	256	128	microSD (SD)	2,8 inç TFT	3 MP	130 g
2	Asus P750	88	orta	749	84	84	73	95	Marvell PXA270M 520	256	64	microSD (SDHC)	2,6 inç TFT	3 MP	130 g
3	i-mate Ultimate 8150	83	orta	999	91	72	78	93	PXA270 520	256	128	microSD (SD)	2,6 inç TFT	2 MP	152 g
4	HTC Touch Dual	78	orta	749	75	88	73	100	Qualcomm MSM7200	256	128	microSD (SD)	2,6 inç TFT	2 MP	120 g
5	HP iPAQ 614c	76	orta	649	80	75	75	89	PXA270 520	256	128	microSD (SD)	2,8 inç TFT	3 MP	145 g
6	Toshiba Portege G900	76	orta	643	77	67	100	86	Marvell PXA270M 520	128	128	microSD (SD)	3 inç TFT	2 MP	196 g
7	Asus M530w	76	çok iyi	429	69	81	55	88	PXA270 416	256	64	microSD (SD)	2,4 inç TFT	2 MP	135 g
8	General Mobile	67	orta	545	56	69	75	86	TI OMAP850 200	256	64	microSD (SD)	2,8 inç TFT	2 MP	144 g
9	DSTW1 Toshiba G500	60	çok iyi	377	57	82	29	66	PXA270 312	64	64	microSD (SD)	2,3 inç TFT	2 MP	135 g
10	HP iPAQ 514	61	orta	499	42	100	26	89	OMAP 850 200	64	64	microSD (SD)	2 inç TFT	1,3 MP	102 g

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

HTC Touch Cruise
Adından da anlaşılacağı gibi
HTC Touch Cruise neredeyse
gittiğini bilmek isteyenler
için tasarlanmıştır.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

1.500 \$ altı dizüstü bilgisayarlar

1.500 \$ altı dizüstü bilgisayarlar

Sıra	Model	Fiyat / Performans Toplam puan	Fiyat (dolar + KDV)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Tasarım	Ses kalitesi	Servis ve dokümantasyon	İşlemci	Yonga seti	Bellek (MB)	Grafik işlemci	Ekran boyutu (inç)	Sabit disk (GB)	Ağırlık (kg)	
1	Benq S41	89	orta	1499	100	81	94	80	75	T7300	GeForce 8600M GS 256 MB	2048	GeForce 8600M GS 256 MB	140	14,1	2.393
2	Sony VAIO VGNFZ31E	86	orta	1420	76	95	96	80	93	T5450	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8400M GT	180	15,4	2.563
3	Monster T545FL901	85	iyi	1199	93	72	100	78	82	T5450	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8600M GT	150	15,4	2.893
4	Crea NWS-83M	85	orta	1399	92	71	75	94	100	T8300	Intel Crestline PM965	2048	ATI Mobility Radeon HD 2400	150	15,4	2.755
5	PackardBell EasyNote MB65-U-057	80	iyi	1099	75	76	100	92	85	T2370	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8400M G 128 MB DDR2	150	15,4	2.664
6	CASPER CPR2500-3F95B	80	orta	1299	84	75	95	70	75	T9300	GeForce 8400M GS 256 MB	3072	GeForce 8400M GS 256 MB	230	15,4	2.774
7	DATRON TW7A24SFWVPR1	80	orta	1499	83	70	92	69	93	T7700	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8400M GS 256	150	15,4	2.779
8	LG R405S	78	orta	1399	85	72	72	62	93	T7500	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8400M GS 128 MB DDR2	150	14,1	2.468
9	Acer Aspire 5920G-3A1G16Mi	78	çok iyi	999	81	63	77	100	93	T5450	Intel Crestline PM965	1024	GeForce 8600M GS	140	15,4	3.158
10	Aidata ALTIMA N547700-17	77	iyi	1199	70	74	79	82	100	T7700	Intel Crestline PM965	2048	GeForce 8400M G	180	15,4	2.569

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

BenQ Joybook S41
Performans, ergonomi,
tasınabilirlik ve donanım
özellikleri konusunda yük-
sek puanlar alıyor.

TEST DEĞERLERİ

TEKNİK VERİLER

Profesyoneller gibi arayın!

Google ile mükemmel arama yapılabiliyor fakat az sayıda kullanıcı arama motorunun tüm gücünden yararlanıyor. CHIP'in Google ipuçları ile aradığınızı çok daha hızlı bulacaksınız.

RECEP BALTAŞ

Bildiğiniz gibi Google çok akıllı bir arama motoru ama böyle olmasına rağmen çoğu kullanıcı elinin altındaki bu gücün farkında değil. Genelde kullanıcılar bir ya da iki kelime girip "Ara"yı tıklıyor, sonra da önüne gelen sonuçlara bakıyor. Böyle bir arama yöntemiyle kim karşısına çıkan 10.000 ya da 100.000 sonuç içinden tam olarak istediğini bulabilir ki? Neyse ki bundan daha iyi arama yöntemleri de bulunuyor: Daha az sonuç arasından istediğinize çok daha kolay ulaşabilirsiniz. Yazımızı okuduktan sonra öğreneceğiniz ipuçları ile çok daha iyi sonuçlar alabilirsiniz.

Doğru biçimde arama

Basit ya da gelişmiş Google araması yaparken doğru yöntemi seçmelisiniz. Aksi takdirde ya samanlıkta iğne ararsınız ya da tam tersine tesadüfen iyi sonuçlar elde edersiniz. Her ne kadar birçok başka yol olsa da, Google aramalarınızda şu altı yolu takip etmeniz yarar var:

■ Öncelikle araştırmaya başlamadan önce tam olarak ne aramak istediğinizi düşün-

melisiniz. Aradığınız bilgiye ulaşmak için sizi en iyi hangi anahtar kelimeler tarif edebilir? Ayrıca yapacağınız aramada olmayacak imkânsız kelimeleri de düşünün. Çünkü iyi hazırlanmış bir arama sorgusu, size sadece zaman kazandırmakla kalmaz çok daha iyi sonuçlar verir.

■ Kullanmak istediğiniz anahtar kelimeleri belirleyip arama stratejinizi geliştirin. Eğer mümkünse aramayı uygun belirteçlerle pekiştirin ya da kolay formül olan "Gelişmiş Arama"yı kullanın.

■ Bütün anahtar kelimeleri ve parametreleri arama kutusuna girin ve arama tuşuna tıklayın. Girdiğiniz kelimeler en fazla 10 tane olmalı ya da 256 karakter içermeli.

■ Şimdi sonuç sayfasında bulunanları değerlendirin. Eğer sonuçlar istediğiniz kadar çok değilse yöntemi değiştirin ve diğer anahtar kelimeleri deneyin.

■ Yeni sonuçlara tekrar bakın ve aradığınıza en yakın olan sonucu seçin.

■ Sizin için önemli olan bilgileri kaydedin. Deneyin ve göreceksiniz: Aramadaki asıl anahtar kelimeleri düşünün ve beklediği-

niz sonucu alana kadar bunu daha da geliştirin. Böylelikle az bir çabayla daha iyi sonuç alacaksınız.

Mantık operatörleri kullanmak

Çoğu Google kullanıcısı iki arama kelimesinin otomatik olarak AND mantığıyla birleştirdiğini bilmiyor. Bu, özellikle iki kavramı birden içeren belgeye göre arama yaparken kullanılıyor. Böylelikle sadece anahtar kelimelerden birini gösteren sonuçları almıyorsunuz. Bir araştırmanın daha iyi ayarlanmasında AND değil OR seçilmesi tavsiye edilebilir. Eğer iki anahtar kelimeyi OR ile bağlarsanız Google, anahtar kelimelerden birini ya da diğerini içeren sayfaları gösterecektir.

Arama terimlerini azaltmak

"VE" veya "YA DA" gibi kelimeler arama esnasında durma kelimeleri olarak algılanmaktalar. Normal bir arama esnasında bu kelimeler Google tarafından görmezden gelinirler. Arama kutucuğuna "bir çamaşır makinesi nasıl çalışır" yazdığınızda Google

Aramadan çıkartma: Özel işaretler kullanarak istediğiniz terimleri aramadan çıkartabilirsiniz.

Benzer anlamlılar: Tilde kullanarak yaptığınız aramalarda sözcüklerin faklı karşılıklarını da bulabilirsiniz.

sadece “çamaşır makinesi” ve “nasıl çalışır” kelimelerini kullanır, diğer kelimeler genellikle internette çok fazla sayıda bulunduğu için aramaya dâhil edilmez. Ayrıca daha iyi bir aramada “+” işaretini de kullanabilirsiniz. “+nasıl +bir çamaşır makinesi çalışır” yazarak dört kavramı da aramaya dâhil etmiş olursunuz. Arama kelimesi doğrudan “+”dan sonra olmalı ve sonraki “+”dan önce de bir boşluk bırakılmalı.

Arama yaparken aritmetik operatörlere arama kelimeleri ya da cümlelerine eksi (-) işareti de dâhildir. Başına “-“ konulan her anahtar kelime arama sorgusuna dâhil edilmemiş olur ve böylece sonuçlarda bu kelimeler yer almaz.

Kelimeleri yıldız ve tilda kullanarak aramak

Yıldız işareti Google armasında çok önemli bir anlama sahiptir çünkü arama motoru bu sembolleri tanımlayarak aradığınız kelimeleri ve değişkenin yerine konulacak diğer kelimeleri belirler. Ayrıca Google bazı sorgularda sonuç kalitesini daha iyi yapabilmek için kendi bilgilerine göre arama yöntemlerini de değiştiriyor. Arama sorgusu: “Ceres gezegenini * keşfetti.” örneğin böyle bir sorunun cevabı hızlı bir şekilde Piazza olarak çıkar. Bu tür bir aramanın avantajı bu yönetimin bütün dillerde yapılabilmesidir. Türkçe arama yapan kullanıcılar ayrıca böyle bir durumda ülke seçimi ayarlamasını uzun süre beklemek zorunda kalmaz. Bu arma yönteminin böyle durumlarda daha iyi istenen sonuçlar göstermesi tercih nedenidir.

Eğer arama yaparken doğru anahtar kelimeyi kullanıp kullanmadığınızdan tam olarak emin değilseniz Google, araştırmanızda size hemen eş anlamlı alternatifleri göstererek yardım edecektir. Bu gerçekten yararlıdır çünkü bir kavram için bütün web sitelerinde aynı anahtar kelimeler kullanılmayabilir. Alternatif kavramları Google’da artmak için tilda (~) operatörü vardır. Örnek olarak “~Üstatlar” kelimesini ele alalım. Bu yolla Google size “Üstatlar” ile benzer anlamlara gelen kavramları gösterir. Ufak Bir ipucu: Eğer arama sonuçlarında sadece bir kavrama ait sonuçları görmek istiyorsanız arama sorgusunu “~Üstatlar -Üstatlar” olarak değiştirmeniz gerekiyor.

Tüm metni aramak

En kolay operatörlerden biri de tırnak işaretidir. Bu yolla mümkünse farklı kelimeleri aynı kelime grubunda bir araya getirebilirsiniz. Eğer tam olarak cümleyi biliyorsanız bunu arama çubuğuna girmelisiniz. Arama motoru cümledeki bütün kelimeleri ve kelime gruplarını içeren sonuçları rastgele bir sırada gösterir. Angela Merkel

adına bir araştırmada belgeler “angela” “merkel” ve “angela merkel” kelimesini kullanılarak alabilirsiniz. Tam içeriği almak istediğinizde ise “angela merkel” olarak tırnak işareti içinde yazın.

Bilgi arama: Google yardımcı oluyor

Ulaşması zor olan bilgileri bulmak da Google için çocuk oyuncağı diyebiliriz. Örneğin İstanbul’un nüfus sayısını öğrenmek için anahtar kelime olarak tırnak içine almadan “nüfus İstanbul” girin ya da Leonardo Da Vinci’nin ne zaman doğduğunu öğrenmek isterseniz “doğum günü” “Leonardo Da Vinci” yazdığınızda Google hızlı bir şekilde 15 Nisan 1452 sonucunu gösterecektir. Olaylara göre aramak diğer dillerde de yapılabilir. Jack London’ın doğum yerini aradığınızda “birthplace” “jack london” yazınca San Francisco sonucunu görürsünüz. Örneğin Brezilya başbakanını mı öğrenmek istiyorsunuz? “president brazil” yazdığınızda Ignacio De Silva sonucuna ulaşırsınız. Böyle bir aramada önemli olan, doğru dildeki yazımı kullanabilmektir.

Google içeriklerinde arama yapmak

Google, dünya genelinde yaklaşık sekiz milyar web sitesini ve sonuçlarını dev bir veri bankasında kaydediyor. Arama yapanlar için en büyük sorunu da bu kadar veri içinden doğru olanı bulmak oluşturuyor. Google dizinindeki konulara göre sıralanmış katalog, bilgisayar tarafından değil özellikle insanlar tarafından oluşturuluyor. Bu kataloglarda web sayfalarına tam olarak bakarsanız, size belirli bir konuya göre sıralama yapar. Kullanıcı dizini konulara göre bakıp araştırma yapabilir. Katalog web sitelerinin otomatik olarak yazılmış indeks’i gibi çok fazla kayıt içermez. Bu yüzden insan eliyle yapılmış bir sıralama daha iyi bir sonuç kalitesi sunar.

Bunun dışında çoğu kullanıcının araştırma yaparken kataloga inatla bilgilere göre arama yapması da severek yaptıkları bir iştir. Google dizinin ulaşmak için önce üzerinde «Diğer» yazılı butonu, sonra da «Daha Fazlası» seçeneğine tıklayın. Açılan say-

Alternatif: OR operatörünü kullanarak aynı anda iki farklı kelimeyi arayabilirsiniz.

fadan da son olarak »Dizin« e tıklamanız yeterli. Alternatif olarak bu adresi de kullanabilirsiniz: <http://www.google.com.tr/dirhp>

Özel arama başlatmak

Google dizini sadece normal dizin (index) aramalarında bir alternatif sunmaz. Ayrıca hedefinize daha iyi ulaşmanız için özel arama yapabilme imkânı da sunar, bu önemli servise ilerideki sayfalarda yer alan tablodan göz atabilirsiniz.

Gelişmiş aramayı kullanmak

Basit bir aramada tatmin edici sonuca ulaşamıyorsanız Google, size farklı operatörlerde birikimli olarak yerleştirilmiş "Gelişmiş arama" olanağını sunuyor. Bu gelişmiş arama olanağı ile zengin bir arama yapabilirsiniz. Gelişmiş aramada Google, genel bakış sayfasını bütün arama seçenekleriyle sıralar. Bu sayede sonuçlar daha çok aradığınız terimle kısıtlı olduğu için aradığınıza daha rahatça ulaşabilirsiniz.

Burada uygun girişe "Gelişmiş Arama"yı tıkladığınızda kolayca ulaşabilirsiniz. Gelişmiş aramada Google'ın şu özelliklerini kullanabilirsiniz.

- Anahtar kelimelere ve kelime gruplarına göre aramak.
- Belirli anahtar kelimeleri ve kelime gruplarını aramdan çıkarmak.
- Aramayı, belirli web sayfalarıyla sınırlamak.
- Sayfaları uygun bir web sitesinden çıkarmak.
- Aramayı belirli bir dilde sınırlamak
- Uygun bir veri biçimindeki bilgilere göre aramak.

Farklı diller: Aradığınız dilden farklı bir dilde arama yapmak için "Gelişmiş" bölümünü kullanabilirsiniz.

- Aramayı uygun bir zaman aralığında sınırlamak.
- Arama kelimesinin belgede nerde olabileceğini tespit etme, url ya da benzeri gibi.
- Uygun bir web sitesine bağlanıp sayfaları araştırmak.
- Uygun bir web sitesinde sayfaları aramak.

Sonuçları bulmak

"Sonuçları bulmak", aramanızda anahtar kelimelerinizi ilave etmek ya da çıkartmak için dört girdi alanının bulunduğu bir arama kutucuğundan oluşuyor. Üstteki metin kutusu "Bütün kelimeler" size herhangi bir durumda bir belgede önünüze çıkabilecek bir ya da daha fazla anahtar kelimeye ulaşabilmenize imkân sağlıyor. Anahtar kelimeleri art arda sıralamak ta yanlış bir tercih. Kelimeleriniz birbiri ile ilintili ise daha düzgün bir sonuca ulaşabilirsiniz.

Çıkan sonuçta sadece bütün anahtar kelimeler mevcutsa, bulunan belge tanımlayıcı olarak değerlendirilir. "Bütün kelimeler"

ri barındıran" metin kutusu, anahtar kelimeleri özel bir sıraya göre aramak için kullanılır. Bu tırnak içinde kelime gruplarının dâhil edilmesi gibi aynı sonuçla çalışır. Eğer "Kelimelerin herhangi biri" metin kutusunu kullanıyorsanız, tanımlayıcı size sonucu girilen kelimelerin herhangi biriyle verir. Bunun için OR operatörünü de kullanabilirsiniz. Artık sadece "Kelimeler olmadan" metin kutusu kaldı. (-) operatörü ile kıyaslayınca girilen kelimeyi otomatik olarak aramadan çıkarabilirsiniz.

Dil

Eğer Türkçe çıkan cevaplar size yeterli gelmiyorsa ve belgeleri Almanca, İngilizce, Fransızca okumak istiyorsanız »gelişmiş arama« seçeneğinde cevap sayfalarının dillerini belirleyebilirsiniz.

Veri biçimini belirlemek

Google sadece html biçimini değil, diğer veri biçimlerini de okuyup gösterebilir. Bazı durumlarda, işinize yarayacaksa veri tipini sınırlamak da iyi sonuçlar elde etmenizi sağlar. Böylece sayfalar arasında kaybolmadan istediğiniz dokümana daha kolay ulaşabilirsiniz.

Sonucu belirli bir biçime almak için »Dosya biçimi« seçeneğinde »Sadece« yi, daha sonra da istediğiniz biçimi seçin. Bu şekilde aramada belirli bir biçimi çıkarabilirsiniz. Eğer internette birkaç arama deneyiminiz varsa önünüze gelen veri tiplerinden belirli biçimleri bilgisayarınıza da alabilirsiniz.

Küçük bir ipucu: sayfalar nadiren PDF biçiminde bulunduğu için çıkan sonuçlar arasında çöp sitelerin olma olasılığı çok daha düşüktür.

Belirli bir zaman aralığında arama

Eğer geçen yılın Nobel ödülünü aramak istiyorsanız, zaman aralığını sınırlamanızı öneririz. Bunu yapabilmek için »Tarih« se-

Başvuru kaynağı: Google Dizin'de arama yapmak ise bir başka alternatif arama yöntemi.

çeneği var ve 3, 6, 12 aylık gibi bir zaman aralığını seçme hakkına sahipsiniz.

Dokümandaki aranacak kısım

Google, gelişmiş arama seçeneğinde size anahtar kelimelerin yerini ya da belgedeki anahtar kelimeleri belirleyebilme imkânı sunuyor:

- sayfada herhangi bir yerde
- sayfanın başlığında
- sayfanın ana başlığında
- sayfanın adresinde
- sayfanın bağlantısında

Temel ayarlama »Sayfa üzerinde herhangi bir yerde«dir ve bu ilgisiz anahtar kelimelerin nerde yazılı olduğu anlamına gelir. Diğerleri »Sayfa başlığında« da görünür, bunun anlamı da Google'ın sadece üst başlıkları arayacağı anlamına gelmesidir. Eğer belirli bir konuda genel bilgileri istiyorsanız bu seçeneği seçmelisiniz. Ayrıca üst başlıkta belirli bir anahtar kelime ile belgelerin sayısını da sorgulamak isterseniz, bunun da faydası olabilir. »Sayfanın baş kısmında« ise arama, belgenin metin bölümünde yapılır. Eğer metinde belli bir kelime grubuna göre arama yaparsanız sizin için doğru tercih budur. »Sayfanın adresinde« seçeneğinde ise arama sadece belgelerin URL adreslerinde (Uniform Resource Locator) yapılır.

Böylece sonuçları sadece aradığınız bağlantıya sahip sayfalarla sınırlandırmış olursunuz. Böyle bir kullanımda firmaların ya da sitelerin belirli sayfaları kısıtlanmışsa daha iyi sonuç alabilirsiniz. »Bu sayfadaki bağlantılarda« seçeneğinde Google sadece anahtar kelime bilgilerindeki bağlantıları içeren web sitelerini araştırır.

Aramayı belirli alan adları ile sınırlandırmak

Etki alanı (domain), bilgi teknolojisinde web sayfalarının alan adları olarak tanımlanır. Özellikle internette etki alanı önemli bir düzen biçimi oluşturur. İnternet bağlantısı olan her bilgisayar bir alan adına aittir. Bazı zamanlar aramalarda belirli alan adı kısıtlaması yapılır. Örneğin bir Nokia cep telefonuna ihtiyacınız varsa aramanızı Nokia.com.tr olarak kısıtlamanız söz konusudur. »Alan adları« bölümünde Google size iki seçenek sunuyor: Aramayı bir alan adı ile sınırlamak ya da aramadan belirli bir alan adını çıkartmak.

Aramayı bir alan adı ile sınırlamak için, »Domain«i tıklayıp »Sadece«yi seçin ve etki alanı adı girin. Aramanızdan bir etki alanını çıkarmak isterseniz »domains«i seçin ve »Hiçbiri« seçeneğini tıklayın.

Bir etki alanı içindeki aramada, etki alanı isimlerini bildiğiniz varsayılr. Özellikle üst düzey çok bilinen etki alanlarını kullanırsanız, bu daha kolay olur. Üst düzey etki alanı kavramı, en son ismi tanımlar. Örneğin chip.com.tr bilgisayarın adıysa, »tr« de bu bilgisayarın üst düzey etki alanıdır.

Telif hakkını göz önünde bulundurmak

Google araması normalde telif hakları gözetilmeden yapılır. »Telif hakları« bölümünde bunu değiştirebilir ve örnek olarak sadece kullanılması ücretsiz olan belgelerde arama yapabilirsiniz.

Güvenli araştırma: Arama filtresini açıp kapamak

Bazı kullanıcılar, yetişkinlere göre olmayan sayfaları arama sonuçlarından çıkarmayı tercih ediyor. Bu seçim eğer çocuğunuz bilgisayar başındaysa ve yetişkin içerikli ya da benzer sitelere girmesini engellemek istiyorsanız yararlı bir korumadır. Google Güvenli Arama, web sitelerini içeriğinde cinsellik olanları ayırarak bulur ve bunları arama sonuçlarından çıkarır.

Güvenli arama %100'lük bir güvenlikle çalışmasa da çoğunlukla istenmeyen sayfaları uzaklaştırır.

Sayfaya özgü arama yapma

Gelişmiş aramanın yanı sıra Google, »Sayfaya özel arama« diye bilinen ve ünlüye benzeyen internet sayfalarını arayan ya da ünlü bir sitede bağlantı arayan bir servis de sunuyor. Bu seçeneği ekranın alt bölümünde »gelişmiş arama« butonunda bulabilirsiniz. Fakat bu tür bir arama esnasında normal aramada kullandığınız sayfaya özgü arama komutunu birlikte kullanamazsınız.

Şimdi girdiğiniz anahtar kelimeler olmadan benzer internet sayfalarını aramak

için »Benzer« bölümündeki giriş kutusunu kullanın. Örneğin; tüketici bilgilerini aramak istiyorsanız adres olarak <http://www.ttkd.org.tr/> girin. »Ara«ya tıkladığınızda arama motoru bu adrese benzer sayfaları size gösterecektir.

Bağlantıları aramak

Bağlantı (link) sistemi, web sitelerini birbirine bağlayan en önemli özelliklerdendir. Bu bağlantılar sadece tek yöne çalışır. Bağlantıya tıkladığınızda bir web sayfasına ulaşırsınız ama daha sonra bu web sayfasında geldiğiniz sayfaya bir bağlantı olmadığı için tekrar geri gidemeyebilirsiniz (bu sorunu tarayıcıdaki »Geri« tuşu önceki sayfanın adresini kaydederek çözüyor).

Google'ın arama robotu her bağlantıyı takip edip bütün ağı arar, ayrıca diğer web sitelerindeki bağlantılara da dikkat eder. Bu yüzden belirli bir bağlantıyı içeren sayfayı, web sitelerine göre arama yaparak bulmak da mümkün.

»Peki, bunu ilginç kılan nedir?« diye sorabilirsiniz. Zaten bu özellik genellikle sayfalarında kimlerin bağlantısı olduğunu öğrenmek isteyen web tasarımcıları ya da site sahipleri tarafından kullanılır. Bununla ayrıca sayfaların önemini ve kalitesini kontrol edebilir, göz atabilirsiniz. Bu tür bir arama için Bağlantılar kısmına istediğiniz web sayfasını girmeniz yeterli.

İnce ayar: Özel arama operatörü

Gelişmiş aramanın yanı sıra Google daha özel bir arama dizini de sunuyor. Bu, profesyonel amaçlı aramalar için belirleniyor ve anahtar kelimelerle standart giriş çubuğuna girilebiliyor, operatörler birleştirilebiliyor. Bir operatörün kullanımı genellikle bazı seçeneklerin olmadığı yerde, gelişmiş arama üzerinden yapılan girişten daha hız-

Servis	Adres	İçerik
Froogle	http://www.google.com/products	Ürünlerin fiyatlarını araştırabileceğiniz bir hizmet.
Apple Macintosh	http://www.google.com/mac/	İçinde Apple ürünü olan bütün web sitelerini aramaya yarıyor.
Blog Arama	www.blogger.com	Blogları ve Blog içerisindeki haberleri aramaya yarayan hizmet.
Kitap Arama	books.google.com	Kitap içerisindeki metinleri aramaya yarayan hizmet.
BSD Unix	www.google.com/bsd	Unix-System BSD üzerinde uzmanlaşmış sitelerde arama yapmanızı sağlıyor.
Google Earth	earth.google.com	Dünyanın uydudan çekilmiş görüntülerine bakmanıza olanak tanıyor.
Google Maps	maps.google.com	Haritalar, uydular, yön bulma, firma arama.
Haber Grupları	groups.google.com	Haber grupları içerisindeki haberler ve arşivlenmiş yazıları aramaya yarayan hizmet.
Linux	www.google.com/linux	Linux ile ilgili konuları içeren sitelerde arama yapıyor.
Microsoft	www.google.com/microsoft	Microsoft konusunda uzmanlaşmış sitelerde arama yapmanıza olanak tanıyan hizmet.
Haberler	news.google.com	Gazetelerden, TV'lerden ve haber ajanslarından haber aramaya yarayan hizmet.
Eğitim	scholar.google.com	Diploma, öğrenci makaleleri, tezler ve eğitim ile ilgili konular.
Video	video.google.com	Google sunucularındaki indirilmeye ve izlenmeye hazır videolar.

Google search results for "Anna Kornikova". The search bar shows "Anna Kornikova" and the "Ara" button. Below the search bar, there are links for "Web", "Türkçe sayfalar", and "Türkiye'den sayfalar". The results show a link to "Bunu mu demek istediniz? Anna Kournikova" and a link to "Anna Kournikova \ Ünlü güzeller Fotoğrafları, Resimleri ...". Below this, there is a list of links: "Anna Kournikova. 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | Sonraki ...", "www.milliyet.com.tr/content/galeri/yeni/goster.asp?galeriid=310 - 19k -", "Önbellek - Benzer sayfalar - Bunu not et".

Doğru yazım: Google, yanlış yazdığınız isimlerin veya kelimelerin doğrusunu öneriyor.

İdirdir. Kısa bir öğrenme aşamasından sonra karışık aramaları bu operatörlerle yapabilirsiniz. Arama motorunun operatörleri tanıyabilmesi için giriş çubuğu özel bir söz dizimi gerektirir.

Temel olarak her operatörü bir adet iki nokta izler. Ortak biçim şu şekildedir:

Operatör: <anahtar kelime> ya da
<URL>
Ya da
<anahtar kelime>
Operatör: <parametre>

URL adresi mümkün olduğunca tam girilmelidir. Baştaki protokol isminin tam girilmesi gerekli değildir. Bazı operatörler eğer iki nokta ve ilk anahtar kelime arasına boşluk bırakırsanız çalışmayabiliyor. Bazıları ise daha az duyarlılık gösteriyor. Bir sorgulamada gelişmiş arama operatörlerinin sırası rastgeledir, fakat istenilen ölçüde sırlamaya konulabilir. Bazı operatörler ise sadece Amerika için düşünülmüş. Bu yüzden örneğin "phone book" yazarak Amerika'daki telefon numaralarına ulaşmak isterseniz de bu mümkün olmaz. Önemli arama operatörlerini, önceki sayfalardaki »Arama operatörlerini doğru belirleme« de bulabilirsiniz.

Operatörleri tek başına kullanmak

Esasında birçok operatörü birbiriyle birleştirebilirsiniz. Her ne kadar bazıları yalnız kullanıldığında daha iyi olsa da diğerleri de birleştirilirken dikkat edilmelidir. Bu yüzden bazı operatörleri yalnız kullanın. Google'ın size ilgisi olmayan önemsiz sonuçlar vermemesi için bundan kaçının.

- "all" ile başlayan operatörler; allintitle: , allintext: , allinurl: vb.
- Özel arama içeren sorgulamalar; define: , site: , vb.
- Sayfaya özel aramalar; cache: , info: , link: related: vb.

Google Sets: Arama sorgularınızı çeşitlendiren bu hizmet daha çok sonuca ulaşmanızı sağlıyor.

Operatörleri birbiriyle birleştirmek

Arama operatörlerinin birleştirilmesinde dikkatli olmalısınız. Aşağıda operatör birleştirilmesinde dikkat edilmesi gereken önemli kurallar verilmiştir.

- Birbirine zıt olan operatörleri birleştirmeyin.
- Belirli sonuçları devre dışı bırakabilecek operatörleri kullanmayın. Örneğin; "seyahat bilgileri site:tr site:de" yazarsanız size iki ülkeden de bilgi verilmez. Eğer her iki ülkeden de bilgi istiyorsanız "or" eklemeyi unutmayın. (seyahat bilgileri site:tr OR site:de).
- Bir aramada OR ya da diğerleriyle birleştirilen arama operatörlerini yalnız bir kez kullanmalısınız. Filetype: , site: , group:
- Aramanızı farklı operatör birleşimleriyle sınırlayın. Örnek vermek gerekirse;

Metne göre arama: E-posta başlığında: güvenlik -site:Microsoft.com tam olarak me-

tinde "E-mail'e göre arama yapar ve anahtar kelime "güvenlik" belgenin başlığında arar. Böylece Microsoft.com web sitesi aramaları bulunur.

Sonuç listesinde parametreleri kullanmak

Google ile sadece haberler ya da gruplar gibi güncel sonuçları gelişmeleri almak istiyorsanız arama motorunu özel arama parametreleriyle kullanmalısınız.

Bunun için;

- Anahtar kelimelerinizi giriş çubuğuna girin.
- Sonuç listesinin ilk sayfasındaki tarayıcının adres alanına imleci yerleştirin.
- URL'nin sonuna gidin ve oraya "&asqdr=m#" (tırnak işareti ve boşluk olmadan) girin. "#" işaretini 1 den 12 ye kadar bir sayıyla koyun (ayların sayısı).
- Ve tekrar [Enter]'a tıklayın

Böylece Google bir kez daha arama yapar. Ama gösterilenler sadece geçen ayın sayfalarıdır. Google arama sonuçlarının URL adreslerini sık kullananlar olarak kaydedebilir ve sonraki aramalarınızda tekrar kullanabilirsiniz. Daha sonra bağlantıyı açın ve sorgulamayı yeniden başlatın. Böylece sonuçları tekrar yazmazsınız.

Otomatik düzeltmeyi kullanmak

Google, arama kelimesinin girişinde uygun yazım kuralını değil, doğru yazmanızı önerir. İsimlerin yanlış yazımı Google giriş çubuğuna sayfa başında düzeltilmiş olarak görünür. Örneğin; Anna Kornikova yazdıysanız düzeltilmiş olarak "Anna Kournikova" olarak görünür. Eğer yazımı tıklarsanız Google yeni bir sonuç listesi çıkarır.

recep@chip.com.tr

10 baş belası PC sorunu

Yazılım hataları ve sistem sorunları kullanıcılar için sinir bozucu problemlerdir. Ama pek çok basit çözüm bu problemlerin üstesinden gelmek için yeterli. **CAN SIKAN BİR SORUNDAN** birkaç fare tıklaması ile kurtulmak gibisi var mı?

CEM ŞANCI

Türkiye yazılım üreten bir ülke olmadığı için kullanıcılar bir yazılım üreticisini arayıp, yazılımda bulunduğu hata karşılığında banka hesabına beta testi ücretinin yatmasını istemeye yabancıldır. Böyle bir fırsatınız olsa emin olun zengin olabilirdiniz çünkü yazılım üreticileri piyasaya sürdükleri ürünlerde pek çok hata bırakıyor ve bu problemleri daha sonra yamalarla çöze-

bileceklerini umarak, bir an önce satış yapmanın peşinde koşuyorlar. Ancak her sorunun çözümü için yama beklemek zorunda değilsiniz. CHIP, size en sinir bozucu yazılım problemlerini nasıl çözebileceğinizin ipuçlarını gösteriyor. Bu ipuçları sadece kötü programların yazılımları değil, cebinizden para çıkmasına neden olabilecek tahmin edilmesi zor tuzakları da kapsıyor. Microsoft kendi yazılımların-

daki büyük veya küçük sorunlar için geliştirdiği sorunları otomatik olarak bilgisayarlara yükleyip kuruyor ama yine de bilmeniz gereken birçok küçük detay var.

Yeni PC'ler: Yazılım tuzakları

Ucuz bir PC aldığınızı düşünüp sevinirken, açma düğmesine bastığınızda hayal kırıklığına uğrayabilirsiniz çünkü içinde ihtiyacınız olduğunu düşündüğünüz tüm

yazılımların bulunduğunu sanırken bunların aslında demo sürümleri, deneme sürümleri olduğunu görüp hayal kırıklığına uğrayabilirsiniz. Zira üretici size ucuz PC satabilmek için, yazılım üreticilerinin demo ürünlerini sattığı bilgisayara yüklemek karşılığında reklam ücreti almış bile olabilir. Sonuç olarak yeni aldığınız bilgisayar “crapware” denilen, hiçbir işe yaramayan ve cebinizden para çekmeyi hedefleyen kimi demo ve deneme sürümleri ile dolu olabilir.

İPUCU ► “Crapware” yazılımlardan kurtulmak için DVD’imizde verdiğimiz PC Decrapifier yazılımını kullanabilirsiniz. Bu yazılımın PC’nizden hangi “çöp” yazılımları sileceğini görmek için www.pcdecrapifier.com adresindeki »Crapapplications« sekmesini inceleyebilirsiniz.

Crapware’lar, yani çöp yazılımlar ile ilgili bir problem de şu: Yeni aldığınız bilgisayarınızla gelen Windows Recovery CD, eğer bilgisayarınızda bir problem yaşanırsa yeniden ilk günkü haline döndürmeye yardımcı olur ama bu sırada sildiğiniz tüm çöp yazılımları da yeniden yükler. Ama endişelenmeyin, Windows Recovery CD’yi kullanmak zorunda kalırsanız, bu sorundan nasıl kurtulacağınızı gösteriyoruz.

Her türlü XP recovery DVD’sini (XP kurtarma DVD’si) normal bir Windows

kurulum DVD’sine çevirebilirsiniz. Bunun için ihtiyacınız olan tek şey, DVD’imizde verdiğimiz XP-Iso-Builder yazılımı olacaktır. Ancak ne yazık ki, aynı hile Vista için geçerli değil ve OEM bilgisayarınız ile gelen kurtarma DVD’nizi kurulum DVD’sine döndürmek için tek seçeneğiniz, tam sürüm yeni bir Vista sistemi satın almak.

Virüs tarama: Favorileri koruyun

Bilirsiniz, dünyada 7 ölümcül günah olduğu söylenir. Çok ilginç bir tesadüf olarak 7 rakamı bilgisayarlardaki ölümcül günahlarda da ortaya çıkıyor. AntiVir PE 7 yazılımı, Internet Explorer 7’deki favoriler klasörünü hiçbir uyarı yapmadan siliyor. Bu mucizevi baş belası, diğer internet tarayıcılarında görünmüyor ama IE7 kullanıyorsanız canınız yanabilir.

İPUCU ► DVD’imizde verdiğimiz AntiVir PE 8’i kurmak probleminizi çözecektir. Yaptığımız testlerde favoriler klasörünün silinmediğini gördük ama sizin bilgisayarınızda farklı bir sonuç ortaya çıkıyorsa, yazılım üreticisinin yayınladığı yamayı da kurmanızı tavsiye ederiz: <http://www.avira.com/en/documents/utills/tools/Fltch.zip>

XP’de hafıza: RAM’i korumak

İlginç bir fikir ilginizi çekebilir: Donanım tabanlı bir çözüm olan Data Execution Prevention (DEP), SP2 yüklü bir XP’de zararlı yazılımların çalıştırılmasını engelliyor. Ancak bu çözümde çok can sıkıcı bir problem var çünkü bu özellik etkinken bilgisayarınızı stand-by durumundan çıkarttığınızda bilgisayarınızın hafızası hasar görebiliyor. Microsoft’a göre bu sorun Service Pack 1 yüklenmemiş ama Service Pack 2 yüklenmiş OEM versiyon XP işletim sürümlerinde daha sık görülüyor.

İPUCU ► www.microsoft.com.tr adresine girin ve aşağıdaki numarayı arama kutuğuna yazın.

kb889673

Sorunu çözen bir yama bulacaksınız.

Nihayet yığın postaları tanımak mümkün

Her ne kadar anti spam yazılımınızı sık sık güncelleyin de, posta kutunuzun reklâm, teklif ve satış ilanları ile dolması çok şaşılabilecek bir olay değil. Anti spam yazılımları, bu çöp postlarla savaşmak için kara listeler kullanıyor. Kara listelerde, yığın posta (spam) gönderdiği bilinen ad-

resler ve posta sunucuları yer alıyor. Ancak çöp posta göndericileri bu yöntemle karşı çok etkili bir çözüm geliştirdi. Posta gönderdikleri adresleri devamlı değiştiriyor ve kara listede yer almayan yeni adresler oluşturuyorlar. Dolayısıyla, anti spam yazılımları çaresiz kalıyor.

İPUCU ► Sorunlu kara listenizi, beyaz listenizle birleştirin. Beyaz listenizde, size e-posta göndermesine izin verilen tüm kullanıcılar yer alacaktır. DVD’imizde verdiğimiz ArchiCrypt NoSpam yazılımının yardımıyla, gelen e-postaların analizini yapabilir ve daha doğru bir yığın posta listesi oluşturabilirsiniz. Adres defterinizi, yazılımın “Dost-Düşman Listesi” bölümüne yükleyin. Böylece arkadaşlarınızdan gelen e-postalar yığın posta filtresine takılmayacaktır. Ayrıca yazılım, zaman içinde hangi adreslere ve kelimelere karşı harekete geçeceğini öğrenen, eğitilebilir bir yapıya da sahip.

Filmler: Tüm biçimlerdeki filmleri izleyin

Windows Media Player canınızı sıkabilir. Çünkü tam da bir filmi seyretmek için bilgisayarınızın başına oturmuşken, “This file cannot be played” (bu dosya çalıştırılmaz) mesajı ile karşılaşabilirsiniz ki, suç genellikle Media Player’ın tanımadığı bir ses veya görüntü biçimine (format) aittir. Üstelik hangi biçimin neden çalışmadığını bulmak da size kalmış çünkü Media →

CHIP DVD’de

Temizle ve tamir et

PC Decrapifier ► Çöp yazılımları süpermarket PC’lerinden temizler

xp-Iso-Builder ► OEM bilgisayarlar ile gelen kurtarma CD’lerinden Windows kurulumu sağlar

AntiVir PE 8 ► Öncüllerinden daha hızlı virüs bulur

Sandra Lite 2008 ► PC’leri yeniden toparlar

Disk Defrag ► Sabit diskteki dosyaları birleştirir

EF Process Manager ► Tüm çalışan işlemleri gösterir

RegSeeker ► Kayıt Defteri’ni etkin biçimde temizler

Unlocker ► Windows’un engellediği dosyaları çözer

PC Wizard 2008 ► Bilgisayarın hızını ölçer

AdvancedRemotInfo ► Ağ problemlerini çözer

CCleaner ► Sabit disk ve Kayıt Defteri problemlerini çözer

► **CHIP DVD: Sorun giderme araçlarını**
CHIP-Code **PC TUZAKLARI** altında bulabilirsiniz.

BİLGİ

Tuzaklarla nasıl başa çıkacaksınız?

Bilgisayarınızı olabildiğince temiz tutup, çöp yazılımlardan ve gereksiz kurulumlardan korumaya çalışın. Ancak bundan sonra problemlerin ve sistem çakılmalarının gerçek nedenlerine ulaşabilirsiniz.

SABİT DİSKİNİZİ TEMİZLEYİN

Yazılımlar devamlı sabit diske ulaşmaya çalışır ve arkasında devamlı gereksiz dosyalar bırakır. Gereksiz veriler tüm sistemin yavaşlamasına neden olur. Dolayısıyla temizlik zamanı gelmiştir.

Nasıl çalışır: DVD'miz içindeki CCleaner yazılımını yükleyin ve »Analyze« seçeneğine tıklayın. Start Ccleaner seçeneği ile temizliğe başlayabilirsiniz. Bundan sonra, Windows'un Kayıt Defteri veri tabanını, »Registry« sekmesindeki seçenekler ile temizleyebilirsiniz.

SİSTEMİNİZİ GÜNCEL TUTUN

Sürücülerin en son sürümleri yazılımlarınızın ve donanımlarınızın bilinen tüm çakışmalarını ve problemlerini çözmek için en ideal çözümdür. Böylece pek çok sorundan, çakılmadan, uyumsuzluk derdinden kurtulursunuz.

Nasıl çalışır: Shareware bir yazılım olan My Drivers www.zhangduo.com ile sürücülerinizi kontrol altında tutabilirsiniz. Bulduğunuz sürücülere sağ tuşla tıklayarak, »Check for driver update« seçeneğini çalıştırın. Sürücü güncel değilse araç en son sürümü indirecektir.

GÜVENLİĞİ BOŞLAMAYIN

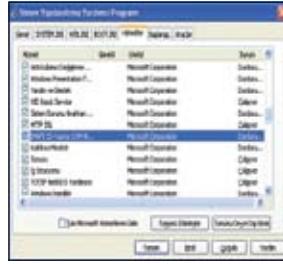
Hacker'lar ve virüsler aniden belirip PC'nizi ele geçirebilir. Dün başınıza gelmemiş olması yarın gelmeyeceğini garantilemez. PC'nizin kapılarını davetsiz misafirlere kapatın.

Nasıl çalışır: Otomatik Windows-Update özelliğini açmayı unutmayın. Ayrıca AntiVir PE, Outpost Firewall, Spybot-Search&Destroy ve McAfee Rootkit Detective yazılımlarını kurun. Ama elbette, kutunuza düşen her e-postayı düşünmeksizin açıp, bütün exe'leri tereddütsüz çalıştırıyorsanız, bu yazılımlar bile sizi koruyamaz.

YEDEKLEME KURTARIR

Bu fikir çok sinir bozucu gibi görünse de sisteminizi en azından, ayda bir kere yedekleyin. Ayrıca çok önemli veri kayıtlarından sonra da derhal yedek almayı unutmayın. Ancak böylece veri kaybına karşı mantıklı bir savaş vermiş olursunuz. Pek çok modern veri yedekleme sistemi, arka planda sessizce çalıştığı için farkında bile olmadan bu işlemleri gerçekleştirebilirsiniz.

Nasıl çalışır: Z-Cron/ Z-DBackup ikilisi www.point2click.com sabit diskinizi tamamen otomatik olarak tam koruma altına alır. Z-DBackup içinde hangi diskin nereye kaydedileceğini belirleyebilirsiniz. Aynı şekilde zaman zaman Z-Corn ile de özel yedeklemeler alabilirsiniz.

Her şeyi çalıştırın Kodak arayışı geride kaldı. SMPlayer tüm ses ve video dosyalarını destekliyor.

Daha iyi yakın Windows'un yakma servisini kapatırsanız Nero gibi DVD yakma yazılımları, Image Mastering API'ye (IMAPI) daha kolay ulaşacaktır.

Player bu konuda yardım etmek için çok istekli değil.

İPUCU ► Öfkenize hâkim olun ve ücretsiz SMPlayer'ı yükleyin. Yazılımı <http://smplayer.sourceforge.net> internet adresinden indirebilirsiniz. Bu araç neredeyse tüm ses ve video dosyalarını oynatıyor. Ayrıca çeşitli görüntü ve ses filtreleri de film izleme keyfinizin kalitesini arttırmak için kullanılmış. Özel efekt ayarlarının içinde taklalar atmak zorunda kalmadan, basit seçimlerle görüntü kalitesini arttırabiliyorsunuz. Ayrıca hangi multimedya dosyalarının oynatılabileceğini, »Options / Settings / File types« sekmesi altından görebilirsiniz.

Sabit disk: Veri kayıplarından kurtulun

Sabit diskler yaşlandıkça hata yapma riski de yükseliyor. Bu teori Google tara-

fından finanse edilen ve 100 bin sabit disk üzerinde dokuz ay boyunca yapılan, "Büyük sabit disk popülasyonları içinde hata trendleri" isimli bir araştırmada kanıtlandı. Ne yazık ki, çalışma herhangi kesin bir "iyi-kötü" sonucu ortaya koymadığı için sabit disk satın almak hala biraz kumar. Ama inkâr edilemeyen gerçek, sabit disklerin zamanla daha çok hata yapmaya başlaması.

İPUCU ► Eğer sabit diskinizin üzerinde gerçekten derin bir fiziksel yara oluşursa onu tekrar çalıştırmak için özel veri kurtarma uzmanı şirketlere yüzlerce, binlerce dolar ödemek zorunda kalabilirsiniz. Sorunun bu kadar büyümesine izin vermeden sizin için hayati değeri olan verileri düzenli olarak yedekleyin. Bu amaçla, DVD'mize, bedava bir yazılım olan KW's Data Backup'ını ekledik. Eğer sabit diski-

nizin garantisi varsa, bozulan, çalışmayan donanımınızın yenisini üreticiden talep edip değiştirebilirsiniz, verilerinizi de yedeklemeyi akıl etmişseniz, birkaç gün içinde, bu felaketten kurtulup eski düzeninize dönebilirsiniz.

Yakma: Nero artık çakılmıyor

XP'den beri Windows CD'ler oluşturabiliyor ve Vista'yla beraber DVD de oluşturmaya başladı. Image Mastering API (IMAPI) denilen kontrol yazılımı bu iş için Windows'a eklenmiş bulunuyor ve Nero gibi diğer CD/DVD yakma programları bile bu aparat üzerinden çalışıyor.

Ancak bir problem var ki, eğer Windows ve Nero aynı zamanda CD/DVD yazmaya kalkarsa mavi ekranla karşılaşmanız pek olası. Dolayısıyla eğer Nero'yu kullanacaksınız, Windows'un yak-

ma servisini kapatmanız mantıklı olacaktır. Bunun için »Start / Run« sekmesinden aşağıdaki modülü çalıştırın:

```
msconfig
```

"Services" sekmesindeki "IMAPI-CD-Burn-COM-Services" satırının yanındaki işareti kaldırın. Ardından »OK« ile seçiminizi onaylayıp kaydedin. Bilgisayarınız yeniden başladığında paylaşılamayan güzel kız IMAPI artık sadece Nero'ya ait olacaktır. Bundan sonra uzun süre yakma işlemi sırasında çakılma yaşamazsınız.

Outlook: postaları ve bağlantıları düzenleyin

Outlook

Outlook, "Outlook.pst" dosyası kişisel ayarları ve tüm e-postaları kaydeder. Ama

bu dosyanın bir boyut sınırı vardır. Eğer dosya boyutu 2 GB'ı geçerse, Outlook kendini yeniden başlatır. Benzer bir problem de .PST'ye benzer çevrimdışı dosyaların saklandığı "*.ost" dosyalarında görünür. Dolayısıyla ne kadar çok e-posta alırsanız, bu tuzağa o kadar çok yaklaşırsınız.

İPUCU ► Microsoft bu tuzak için bedava bir araç sunuyor. Araç, PST ve OST dosyalarının boyutunu düşürüyor. Microsoft'un web sitesinden "kb296088" anahtarı ile bir arama yaptırın. Aradığınız araç orada olacak.

Vista: Sorunsuz güncelleme

Vista'yı güncellemek istediğinizde bir sorunla karşılaştıysanız sizin için sürpriz olurdu değil mi, ama şaşırmayın, maalesef bu yaşıyor. Örneğin, "kb938371" numaralı yama, kullanıcıya sormadan indirip işleme konulan bir Vista yaması ve sistemin daha iyi kontrol edilmesinden sorumlu ama bilgisayara bağlı USB cihazlarında sorunlara neden oluyor. Üstelik bu Service Pack 1'e eklenmiş olsa bile, tüm Vista sürümlerinde geçerli.

İPUCU ► Ne yazık ki, sorunu çözmek için henüz hiçbir güncelleme bulunmuyor. Ayrıca, sorunlu güncellemeyi geri yüklemek istediğinizde, Windows size bunu yapamayacağınıza da anımsatıyor. Harika değil mi? Ancak endişelenmeyin, CHIP derdinize her daim deva. »Computer« sekmesine sağ tuşla tıklayın ve »Properties« seçeneğini açın. Şimdi, »Device Manager« sekmesi üzerinde kullanıcı hesabı uyarısını kabul edin. Eğer söz konusu hatanın bir kurbanıysanız, aygıt yöneticisi üzerinde »Unfamiliar device / USB-HID« şeklinde bir uyarı göreceksiniz.

Bunun üzerine sağ tuşla tıklayıp »Sürücü güncelleme« seçeneğini çalıştırın. »Search for the driver software on the computer« seçeneği ile "C:\Windows\winsxs" dizininde arama yaptırın. Tabii C:\ sabit diskinizin standart Windows yüklü disk olduğunu kabul ediyoruz. Farklıysa, ona göre dizini değiştirin. Windows sürücünün imzalanmış bir sürücü olmadığını söylese bile sürücüyü yükleyin. Eğer sadece bir USB cihazında sorun yaşıyorsanız, artık rahatça arkanıza yaslanabilirsiniz. Ama eğer birden çok cihazda sorun yaşıyorsanız, Cihaz yöneticisinin her cihaza doğru sürücüyü atamasına izin vermenizi tavsiye ederiz. Ve böylece önünüzdeki son tuzağı da geçtiniz. Windows artık, emin ve güvenli olarak emrinize amade.

cem sancı@chip.com.tr

**Bu kapıdan
her şey girer.**

Çünkü CHIP okurlarının doğru karar vermesi için en bağımsız en güvenilir ve en tarafsız testler CHIP test merkezinde uygulanır.

Yazılımları risk almadan kurup deneyin

Daha güvenli olamaz: Yeni yazılımları bir **SANAL PC** içinde her tür kişisel bilginizi saklayarak güvenli deneyin.

MAHMUT KARSLIOĞLU / MS

Şimdiye kadar korktuğunuz yazılımları kurmak, daha beta aşamasındaki yazılımları denemek ya da Windows ayarları ile korkmadan uğraşmak ister misiniz? Eğer bilgisayarınızı bu amaçlardan biri için kullanıyorsanız işletim sisteminizin ömrünün çok da uzun olmayacağına emin olabilirsiniz. Aslında bunun çözümü oldukça basit: XP ile bir sanal PC içinde çalışın, kişisel bilgileriniz, ayarlarınız ve programlarınız güvenli içinde olsun. Eğer denediğiniz araç test ortamında sorun yaratmıyorsa yazılımı güvenli gerçek Windows'unuz içinde de kullanabilirsiniz. Bu şekilde işletim sisteminiz her zaman tamamen güvende olacaktır. Şimdi size yazılımları nasıl güvenli deneyebileceğinizi ve özgürce internette sörf yapabileceğinizi adım adım anlatacağız. CHIP DVD'de yüksek güvenli Windows için gerekli tüm yazılımları bulabilirsiniz.

1. ADIM

Windows için yeni bir yuva

Sanal PC uygulamaları arasında VirtualBox size istediğiniz konforu sunuyor. Yakın zamanda Sun tarafından satın alınan bu yazılım, kullanım kolaylığının yanı sıra hızlı işlevleri ve rakipleri ile kıyaslandığında kaliteli

grafikleri ile dikkat çekiyor. Kıyaslamak isteyenler için Microsoft'un Virtual PC yazılımını da CHIP DVD içindeki pakete dâhil ettik.

YAZILIMIN KURULUMU: Eğer sistem için iki taraflı olarak veri aktarımı yapmak istiyorsanız yazılım tarafından önerilen varsayılan ayarlar üzerinde değişiklik yapmadan USB ve ağ desteğini etkin halde tutmanız gerekiyor.

TEMEL AYARLAR: XP şatomuz için sağlam bir temel bulduktan sonra sistemin sorunsuzca çalışması için ilkin uygun iskeletin de hazırlanması gerekiyor. Burada hem sanal PC hem de gerçek PC'niz için kaynakların uygun oranda paylaşılması çok önemlidir. Eğer sanal PC'nize düşük donanım kaynakları ayırırsanız ya XP kurulmayı reddedecek ya da çok yavaş çalışacaktır.

Kurulum için ilk olarak »Yeni« seçeneğine tıklayın. Yeni sisteminiz için bir isim tanımlayacağınız pencere karşınıza gelecektir. Bunun hemen altında içinde farklı işletim sistemlerinin listesini içeren bir dropdown menü bulacaksınız. Burada VirtualBox'ın kendini sistem yapısına adapte edebilmesi için doğru işletim sistemi tipinin seçimi büyük önem taşıyor. Bir sonraki adımda ana hafızanın boyutunu belirliyorsunuz. Ana kurul şu: Sanal PC'nize her zaman donanım kaynaklarınızın yarı-

sını ayırın. Kesinlikle 256 MB'dan daha az olmaması gerekiyor. Aksi takdirde isteklerinize uygun bir XP kurulumu gerçekleştirmeniz mümkün olmayacaktır. Burada işinize yarayacak tek şey daha fazla hafızadır. Hafıza boyutunu ayırdıktan sonra artık sanal sabit diski kurabilirsiniz.

»Başlangıç sabit diski« altından »Yeni« seçeneğine tıklayın ve »Dinamik olarak genişleyen kalıp« kutusunu etkinleştirin. Bu XP'nizin sanal evinin ne kadar disk alanı gerekiyorsa sadece o kadar boyuta sahip olmasını sağlayacaktır. Bu alan gerektiğinde artırılacak ancak sizin belirlediğiniz sınırı geçmeyecektir. Disk alanı sanal PC'yi ne amaçla kullanacağınıza bağlı. 4 GB'ın altı çok mantıklı bir seçim olarak görünmüyor. Çünkü bu alan, kurmak ve denemek istediğiniz yazılımlara yeterli yer sağlamayacaktır. Bu konuda denenmiş en ideal boyut 10 GB ve size her etkinlik için yeterli kadar alan sağlayan bir rakam bu.

OPTİMİZASYON: Artık temel ayarları tamamladık diyebiliriz. İşlemi sonlandırmaya hazırız. Şimdi »Makine« menüsü altından »Ayarlar« seçeneğine tıklayın. Karşınıza gelen pencere içinde »Genel« sekmesi altında ekran kartı hafıza boyutunu ayarlayabilirsiniz. Kesinlikle 64 MB'ın altında bir değer seçmeyin. Ortalama bir hız için 128

CHIP DVD İÇERİĞİ

Bu araçlara ihtiyacınız var

- Avira AntiVir PE 8 ► Tüm virüslerin düşmanı
- Firefox 3 Beta ► Yeni jenerasyon internet gezini
- FoxyProxy ► Bir tuş ile IP'nizi saklayın
- ImgBurn ► Image dosyalarını hızlıca yazın
- Opera 9.5 Beta ► Alternatif bir internet gezgini
- Sidux ► Yazılım güncellemeli Power Linux
- Spyware Terminator ► Zararlı yazılımları engelleyin
- Tor&Privoxy&Vidalia-Package ► Sörf yaparken kimliğinizi gizleyin
- VirtualBox ► XP'niz için yeni bir yuva
- Virtual PC ► Sanal Microsoft test ortamı
- XP-Iso-Builder ► Eksiksiz bir Windows sürümü oluşturun

► **CHIP DVD'DE:** Bu araçlara **VMSYSTEM** CHIP-Code'dan ulaşabilirsiniz.

MB yeterli olacaktır. Çünkü 3B uygulamalar sanal PC ortamı içinde ya hiç çalışmayacağı ya da çok kötü çalışacağı için daha fazla hafıza ayırmak boşuna olacaktır.

CD'den ön yükleme yapabilmek için, »CD/DVD-ROM« sekmesindeki »CD/DVD-ROM Sürücüsüne bağla« seçeneğini etkin-

leştirin ve »Sunucu CD/DVD Sürücüsü« içinden fiziksel sürücünüzün harfini seçin. »Düz geçişi etkinleştir« seçeneğini de işaretleyin. Eğer bunun yerine sabit diskinizdeki hazır bir imaj dosyasını kullanmak istiyorsanız »ISO Kalıp Dosyası« altından bu dosyanın diskteki yerini bulup tanımlayın. Son olarak misafir işletim sistemine ses özelliği kazandırmak için ses sekmesinde ses çıkışını etkinleştirmeyi de unutmayın.

2. ADIM

Windows'un kurulumu

Temel kurulumu tamamladık. Artık test alanını yavaş yavaş oluşturmaya başlayabiliriz. Daha önceden anlattığımız gibi kurulum CD'sini sürücünüze takın. Sanal PC'yi menüdeki »yeşil ok« simgesine tıklayarak başlatın ve XP'nin kurulum sihirbazının adımlarını takip edin. Eğer sanal PC'nin başlama-sı uzun zaman alıyorsa ya da karşınıza sadece siyah ekran geldiyse büyük bir ihtimalle sanal donanımlarınız çok zayıf demektir. Bu durumda ayarlarla biraz daha oynamanız gerekebilir. Grafik kartı ve ana sistem hafızasını artırarak deneyin. Her seferinde tek tek deneyebilirsiniz. Bazen küçük bir değişiklik bile işe yarayabilir. Ardından kurulum sorun çıkarmadan tamamlanacaktır.

Ancak XP'nin bilgisayar ile kurulu geldiği bazı durumlarda sorun yaşama riskiniz de var. Buradaki problem şudur: Birçok durumda bu sistemler, Windows paketinin tamamını içermez. Üreticiler, bilgisayarların içine sadece küçük kurtarma sürümlerini dahil ederler. Bu kırılmış XP sürümleri sadece belirli donanımlar ile çalışabilir ve başka bilgisayarlara kurulamazlar. Birçok durumda kurtarma CD'lerinin sanal PC'ler ile çalışmayı reddetmelerinin nedeni budur. Aslında birçok durumda ön yükleme ve kurulum veri taşıyıcılar ile başlatılabilir. Fakat kurulumun ileriki aşamalarında sistem çökecektir. Bir sonraki bölümde bu soruna nasıl çözüm bulabileceğinizi okuyabilirsiniz.

3. ADIM

XP'yi kırmak

Eğer sadece kısıtlı bir Windows OEM sürümünüz varsa bu, uygulamayı gerçekleştiremeyeceksiniz anlamına gelmiyor. Engelleri aşip sadece bir kaç fare tıklaması ile kendi eksiksiz sürümünüzü oluşturabilirsiniz. Hatta bunun içinde sizin istediğiniz tüm ek uygulamalar da dahili olarak yer alabilir. Aynı zamanda kurtarma işlevi için üretici tarafından sağlanan XP'nin de bilgisayarda kurulu olması gerekiyor. CD'yi sürücünüze

takın ve tüm veriyi sabit diskinize kaydedin. Burada kurtarma sürümünü kırmak için ücretsiz xp-iso-builder aracına ihtiyacınız olacak. »Convert Recovery CD« tuşuna tıkladıktan sonra bir sonraki pencerede »Windows XP Home with Service Pack 2« şeklinde işletim sisteminizin sürümünü belirtin. Biraz önce kopyaladığınız veri içindeki "i386" klasörünün diskteki yerini belirtin.

Pratik: Geliştiricilerin dahil ettikleri arama işlevleriyle sabit disk içinde kaybolmadan bunu kolayca yapabilirsiniz.

Dönüştürme tamamlandıktan sonra donanım kısıtlaması olmayan ve dolayısıyla sanal PC'ye kurulmaya uygun bir imaj dosyası diskinizde oluşturulacaktır. Aynı zamanda xp-iso-builder yazılımını kullanarak örneğin Office, multimedia ve anti-virus araçları gibi kendi ek uygulamalarınızı da imaj içine dahil edebilirsiniz. Bu işlem ancak eğer çok sık bir şekilde sistem kuruyorsanız yapmaya değer. Çünkü bir sürü ek işlem ile uğraşmanız gerekeceğinden çok fazla zamanınızı alır. Dolayısıyla şimdilik bu adımdan uzak durmakta yarar var.

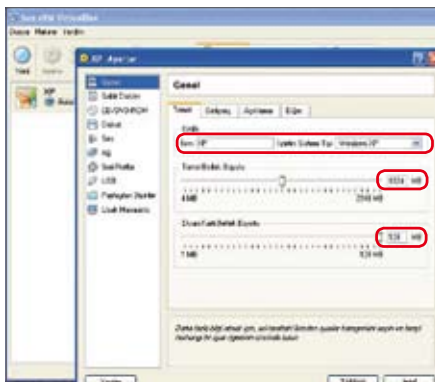
Bu XP ipucu her zaman işe yaramayabilir! Donanım zincirinin atlanması her kurtarma CD'sinde işe yaramayabilir. Deneyip görünüz gerekiyor.

4. ADIM

Güvenli bölge

Eğer iyi incelerseniz bazı programların tam bir baş belası olduğunu göreceksiniz. Ek olarak birçok beta ve alfa sürüm de güvenlik açıkları barındırıyor. Hatta kritik noktalara denk geldiğinde, tüm sisteminiz kullanılmaz hale gelebiliyor. Bir sanal PC ile bu problemlerden kurtulabilirsiniz.

Aslında zaten bu testlerin mutlaka yapılması gerekiyor. Eğer bu türde bir zararlı VirtualBox içinde sorun oluşturmaya baş-

Doğru şekilde modifikasyon VirtualBox bir miktar kaynağa ihtiyaç duyar. Yeteri kadar hafıza ayırın ve uygun sistemi seçin.

Hazır alternatif: Linux

Kendinizi uzun süren kurulum stresinden kurtarın. Linux, sörf, dosya indirme ve diğer işlemler için gerekli tüm önemli araçları zaten bünyesinde barındırıyor. Linux'u kurup, deneyin.

Eğer bir Windows CD'niz yoksa ya da kurulumdan kendinizi kurtarmak istiyorsanız, Linux sanal PC'niz için mükemmel bir seçenek olabilir. İster internet gezgini olsun ister de ofis yazılımı ya da grafik uygulaması, hazır ISO imajını başlatıp hemen çalışmaya başlayabilirsiniz. Linux dağıtımları zaten tüm önemli uygulamaları bünyelerinde barındırırlar ve Windows'unuzu her tür tehlikenin korur. CHIP DVD'de Sidux Linux dağıtımının slim lite sürümünü bulabilirsiniz. Daha kapsamlı dağıtım isteyenler için Pardus ve OpenSolaris'in imaj dosyaları da CHIP DVD içinde yer alıyor. Sistemi CD desteği olmadan başlatma ihtimalinize karşılık

önce DVD'deki imaj dosyasını sabit diskinize kopyalayın. »Makine / Ayarlar« menüsüne girip »CD/DVD-ROM« sekmesinden »ISO Kalıp Dosyası« seçeneğinin etkin durumda olduğundan emin olun ve Sidux imaj dosyasının diskteki yerini tanımlayın.

İsterseniz bu imaj dosyasını bir CD'ye yazarak aynı Windows kurulumunda olduğu gibi sistemi CD'den de başlatabilirsiniz. Kullandığınız CD/DVD yazma programının imaj dosyalarını desteklediğinden emin değilseniz, yine CHIP DVD'de bulabileceğiniz ImgBurn yazılımını kullanabilirsiniz. Sadece imajı yazılım içinde açın, araç gerisini kendi halledecektir. Linux, bazı Windows yazılımlarını test etmek için de kullanılabilir. Bu-

larsa, vereceği zarar koruyucu kalkanın arkasına geçemez. Ama eğer diskteki ya da usb stick'teki bu uygulamayı ya da veriyi kendi sisteminizde kullanmış olsanız, virüslerin sistemde cirit atmasına ve heryere bulaşmasına engel olamazsınız.

Yazılımların kurulumuna başlamadan önce bir dizi koruyucu önlem almanız gerekiyor: İlk olarak VirtualBox içinde “anlık görüntü” oluşturmakla işe başlayabilirsiniz. Bunu her uygulama kurulumunun ardından tekrarlayın. Bu şekilde bir denemenin ardından sistem açılmadığında ya da sorunlu bir şekilde çalıştığında sanal PC içinde hiç problem yaşamadan farklı hafıza durumları arasında geçiş yapabilirsiniz. Bunun için »Anlık görüntü« sekmesinde yer alan kamera simgesine tıklamanız ya da [Ctrl] + [Shift] +[S] klavye kısayolunu

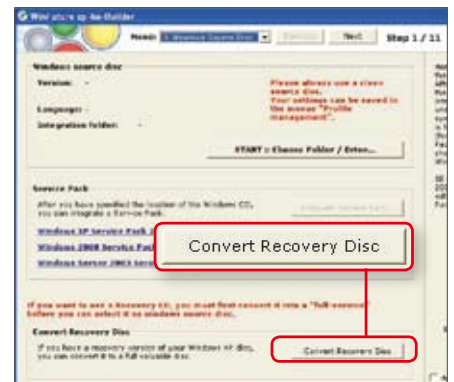
kullanmanız yeterli olacaktır. Şimdi istenmeyen ziyaretçilere karşı sistemi koruyalım. Bunun için CHIP DVD'de yer alan F-Secure Internet Security yazılımını kullanabilirsiniz. Bu yazılım gerçekten çok etkili ve en basit konfigürasyonda bile çok kararlı bir şekilde çalışabiliyor.

Daha temel bir alternatif isteyenler AntiVir PE 8'i kullanabilirler. »Extras« altından »Configuration«a tıklayın ve »Expert mode« seçeneğini etkinleştirin. »Scan« bölümünden »Intelligent file selection« yerine »All files«ı seçin. »Additional settings« penceresinin en sağ bölümünde yer alır. Buradan »Follow symbolic links« ve »Rootkit search on search start« seçeneklerinin mutlaka seçili olduğundan emin olun.

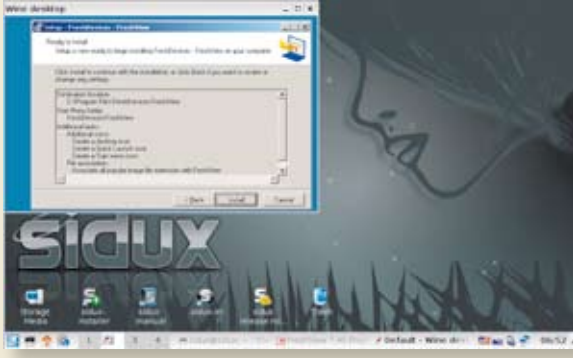
»Search«ün hemen başındaki »+« ya tıklayın “the Macro virus heuristic” ile

Kurulum Sanal PC'niz düzgün bir şekilde ayarlandıysa XP kurulumu başlayacaktır. Problem yaşıyorsanız sürücü bağlantılarını kontrol edin.

Kendi Windows sürümünüz Bir kurtarma CD'sinden her bilgisayarda çalışan xp-iso-builder ile kendi XP sürümünüzü oluşturabilirsiniz.

Güncel, hızlı, güvenli

Linux altında Wine kullanarak birçok Windows yazılımını test edebilirsiniz. ClamAV ise her tür zararıya karşı yazılımları test edebiliyor. Sidux bunun için en güncel yazılımları kullanıyor.

nun için Linuz altında Wine yazılımına ihtiyacınız var. Bunu konsol aracılığı ile sisteme eklemeniz gerekiyor. Terminal tuşu Linux ekranında sol altta yer alıyor. »Shell«i başlatın ve »su« ile kendinizi yönetici olarak tanımlayın. Şimdi »apt-getupdate« ile sistemi güncelleyin. Wine'ı kurmak için »apt-get install wine« kullanabilirsiniz. »Exit« ile seçiminizi onaylayın ve kendinizi yönetici olarak tanımlayın. »winecfg« komutu ile arabirime ulaşabilirsiniz. Windows yazılımlarını

kurduktan sonra »wine yazılımismi.exe« ile başlatabilirsiniz. Yazılım, birçok Windows aracını destekliyor, ancak bazı uygulamalar hala sorun çıkarabiliyor. İndirdiğiniz Windows yazılımlarını virüslere karşı test edin. Bunun için ClamAV'ı kullanabilirsiniz. Kurulum için Wine'da yaptıklarını aynen uygulayabilirsiniz: »apt-get install clamav«. Ek olarak grafik arabirim için »klamav«ı tanımlayabilirsiniz.

BİLGİ İÇİN: www.sidux.com

»Win32 file heuristic« seçeneklerinin işaretli olduğundan emin olun. Bu işlevler kesin virüs tanımları olmayan şüpheli dosyaları inceleyip Word gibi yazılımların içindeki macro'lara sızan zararlıları engelleyeceklerdir. Ek bir spyware koruması için ücretsiz Spyware Terminator yazılımını da kurabilirsiniz. Yazılım klasik aramanın yanı sıra, gerçek zamanlı olarak çalışan yazılımları izlerken sistem verilerini de kontrol edebiliyor. Spyware kontrolü için hızlı arama yerine »advanced spyware check« seçeneğini seçin.

5. ADIM

Araçları anonim olarak indirin

Bir çok test sürümüne sadece internetten indirerek ulaşabilirsiniz ve bunlar da sa-

dece belirli sitelerde bulunur. İndirme sırasında her tıklama arkasında firmaların istatistik ya da reklam amaçlı olarak kullanıldığı bir ipucu bırakır. Üstelik hepsi bu değil.

Diğer veri avcılarını da attığınız her adım izini sürebilirler. Test ortamımızla ise kişisel bilgilerinizi koruyabilir ve internete bıraktığınız izleri silebilirsiniz. Sanal PC'miz için Tor/Privoxy/Vidalia paketi ile birleştirdiğimiz Firefox beta 3 sürümünü kullanacağız. Bu güvenilir araç paketi ile farkedilmeden interne üzerinde sörf yapabilirsiniz. İşlem sırasında Tor istemcisi, Tor sunucusu yardımı ile veri paketlerini diğer sunuculara ileten şifrelenmiş bir bağlantı kuruyor.

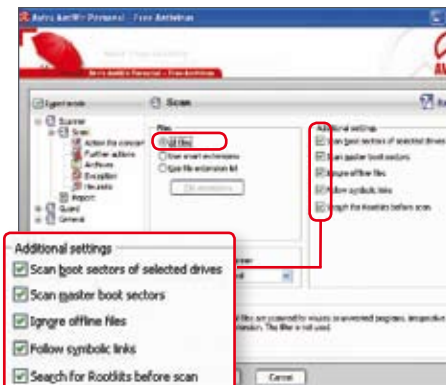
Bu şekilde kimsenin herhangi birinin izini süremeyeceği özel bir ağ oluşturul-

muş oluyor. Burada Vidalia bir kontrol merkezi olarak görev yapıyor. Dolayısıyla TOR'u sadece fare tıklaması ile kolayca yönetebiliyorsunuz. Ek olarak Privoxy de veri filtreleme görevini üstleniyor. HTTP trafiği hakkında istatistik de çıkaran yazılım bilgisayarınızla ilgili bilgilerin karşıya ulaştırılmasını engelliyor. Paket içinde Torbutton da yer alıyor. Bir Firefox eklentisi olan bu araç, istediğiniz zaman Tor'u kolayca açıp kapatmanıza yardımcı oluyor. Eğer Firefox 3 kullanıyorsanız, kurulum sırasında bu eklentiye devre dışı bırakmanız gerekiyor. Çünkü şimdilik Firefox 3 için destek sunulmuyor. Yerine FoxyProxy'yi kullanabilirsiniz. Kurmak için XPI dosyasını internet gezgininde açıp kurulum sihirbazını izlemeniz yeterli. IP izleme işlevinin çalışıp çalışmadığı www.whatismyip.com adresinden kontrol edebilirsiniz.

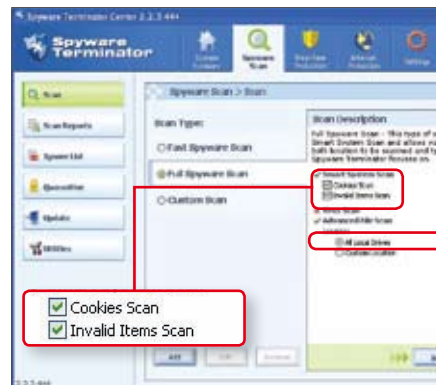
Artık yolunuza tebdili kıyafet devam edebilirsiniz. Bazı üreticiler yazılımların etkinleştirilmesi için e-posta adresiniz gibi bilgiler talep edebiliyor. Eğer her zaman kullandığınız e-posta adresinizi bu tip bir işlem için kullanacak olursanız, zamanla posta kutunuzu sayısız yığın posta mesaj ile doldurma riskine girebilirsiniz. Bunun yerine <http://10minutemail.com> benzeri servisleri kullanabilirsiniz. Bu şekilde otomatik olarak sadece 10 dakika geçerli olacak bir geçici e-posta adresi edinebilirsiniz. Bu da size kayıt mesajlarına tamamen anonim olarak cevap verme şansı taniyacaktı. Eğer isterseniz bu posta adresi bir 10 dakika daha uzatılabilir.

Kurulum bir kere tamamlandıktan sonra artık hatalı beta araçlardan, yanlış sistem ayarlarından ve diğer baş belalılarından korkmanıza gerek kalmıyor. Sanal PC'niz her tür deneme için size başarıyla hizmet edecektir. 📧

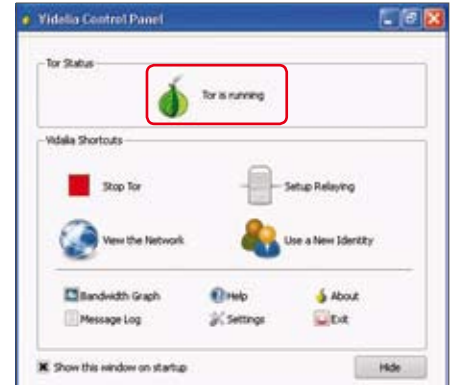
mkars@chip.com.tr

Virüsleri engellemek Antivir PE 8 içindeki doğru ayarlar ile zararlılar size ulaşmaz. Yazılımı sürekli güncellemeyi unutmayın.

Ajanları yakalayın Spyware terminator başarılı bir koruma sağlıyor. »Scan type« altından arama işlevlerini genişletmeyi unutmayın.

Ağa görünmez olmak Tor&Privoxy&Vidalia paketini kullanarak anonim sörf yapabilirsiniz. Vidalia kontrol merkezi olarak çalışıyor.

XP CD'nize

Windows XP, 2014'e kadar bizlerle olacak. CHIP, daha uzun süre kullanacağımız bu **İŞLETİM SİSTEMİNİ** nasıl en son sürümüne yükselteceğinizi açıklıyor.

RECEP BALTAŞ

Microsoft'un 2002'de Windows XP'yi piyasaya sürmesinden bu yana tam altı yıl geçti. Bu süre zarfında işletim sistemi için yüzlerce güncelleme yayınlandı, hatalar düzeltildi ve işletim sisteminin kararlılığı artırıldı. Microsoft'un uzun çabaları sonucunda bugün geldiğimiz noktada ise bütün güncelleştirmelerin bir arada toplandığı ve XP'yi 2008 sürümüne taşıy nitelikteki Servis Pack 3 bulunuyor.

Fakat CHIP olarak, bu yeni servis paketini uzun zamandan beri kullandığınız işletim sisteminizin üzerine doğrudan kurmak yerine XP CD'sine entegre etmenizi ve bu CD'den yeni bir kurulum gerçekleştirmenizi tavsiye ediyoruz. Zira uzun süreden beri kullanılan işletim sistemi zamanla virüslerden ve artık dosyalardan dolayı bozulabiliyor. Bu gibi durumlarda Service Pack kurulum işlemi başarısız oluyor, hatta kimi zaman çalışan sistemin tamamen çökmesine neden oluyor.

Her ne kadar bilgisayarınızı biçimlendirip, işletim sisteminin yeniden kurmak uzun süren bir işlem gibi görünse de, aslında bu işin kolay yolu da var. Microsoft'un Windows XP CD'sine dâhil ettiği bir araç sayesinde, disk bölümlendirme işleminden sonra, klavyeye elinizi sürmeden kurulumu tamamlayabiliyorsunuz. Normal bir kurulum esnasında gereken dil, klavye, tarih ve ürün kodu gibi ayarları bir defalığına kaydettikten sonra artık diğer kurulumlarda bunları bir daha girmenize gerek kalmıyor.

Bu konuda kullanıcıların çektiği bir başka sıkıntı ise her kurulumdan sonra gerekli tüm programları yeniden kurmak ve aygıt sürücülerini tanıtmak. Tabii ki bu iş için de kolay bir yöntem mevcut: Gerekli araçları

ve sürücülerini kurulum CD'sine dâhil etmek. Bu sayede her kurulumdan sonra zamandan tasarruf edebilirsiniz. Ayrıca aygıt sürücülerini de sisteme dâhil olduğunda işletim sistemi açılır açılmaz ses ve video gibi çoklu ortam servisleri doğrudan çalışır durumda olacaktır.

Service Pack 3 entegrasyonu

Eğer hala Microsoft'un 2002'de yayınladığı ilk Windows XP sürümünü kullanıyorsanız, bilgisayarınızın virüslere ve saldırılara karşı tamamen açık olduğunu söyleyebiliriz. Her ne kadar Service Pack 2 yüklü bilgisayarlar daha güvende olsalar da, bu bilgisayarların da birçok güvenlik açığının bulunduğu su götürmez bir gerçek. Peki, güvenli bir Windows için neler yapılabilir? Bu konudaki ilk çözüm en son güvenlik güncelleştirmelerini Microsoft'tan edinmek. Firma, işletim sistemlerine ait güvenlik güncelleştirmelerini otomatik güncelleştirme yoluyla kullanıcılara sunuyor. Belli bir zaman sonra birken bu güncelleştirmeler tek bir paket haline getiriliyor ve Service Pack olarak yayınlanıyor.

CHIP DVD'DE

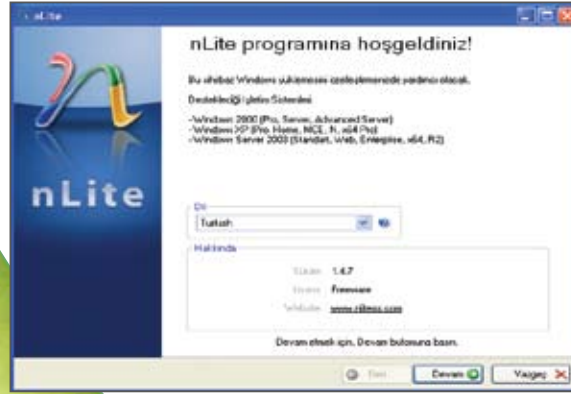
► Yazıda adı geçen programları CHIP-Code Kurulum CD'sine SP altında bulabilirsiniz.

2004'te yayınlanan Service Pack 2'nin üzerinden tam dört yıl geçti. Bu süre zarfında çıkan güvenlik, performans ve kararlılık güncelleştirmeleri kullanıcılara otomatik güncelleştirme yoluyla sunuldu. Bulduğumuz yıl içerisinde ise eski Service Pack 1 ve Service Pack 2'de bulunan bütün

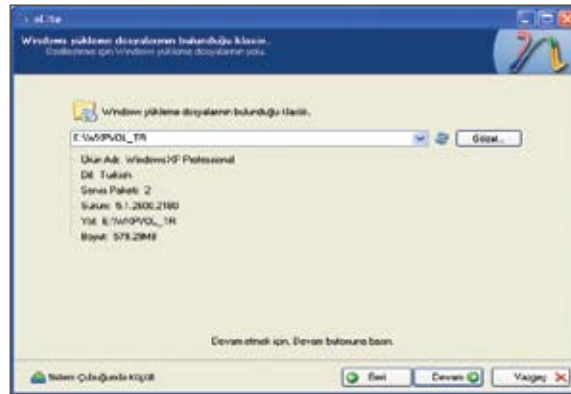

Kurulum dosyaları XP CD'sindeki bu dosyaları önce bilgisayarınıza kopyalamalısınız.

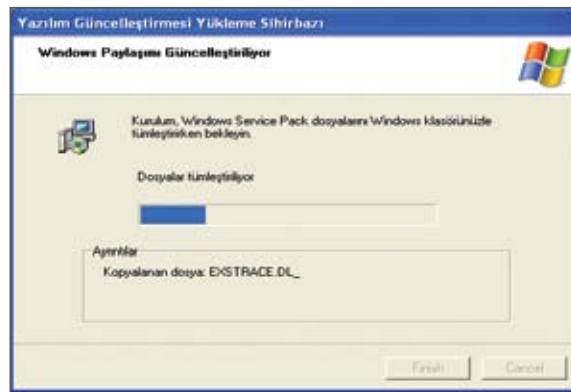
SP3 ekleyin

nLite Bu uygulama sayesinde Windows XP CD'sine kolayca Service Pack entegre edebilirsiniz.

XP SP2: nLite, XP dosyalarını tarıyor ve hangi özelliklere sahip olduğunu gösteriyor.

Entegrasyon Windows XP Service Pack 2 bu esnada güncelleştiriliyor ve Service Pack 3 sürümüne yükseltiliyor.

güncelleştirmeler ve daha sonra çıkan diğer tüm güncelleştirmeler tek bir pakette birleştirilerek Service Pack 3 oluşturuldu. Bu sayede bilgisayara Service Pack 3 yükleyen bir kullanıcı şimdiye kadar çıkmış bütün güncelleştirmelerden yararlanmış oluyor.

Fakat tavsiyemiz bu servis paketini var olan işletim sisteminizin üzerine kurmak yerine XP CD'sine dâhil edip tamamen yeni bir kurulum gerçekleştirmek. Bu sayede Windows XP'yi kurduğunuzda, tamamen güncel ve yepyeni bir işletim sistemine sahip olmanın yanı sıra, bilgisayarınız da saldırılara ve virüslere karşı daha güvenli oluyor.

Adım adım entegrasyon

Windows XP Service Pack 3'ü ister Service pack 2 entegre edilmiş bir XP CD'sine isterseniz de içinde hiçbir Service Pack bulunmayan XP CD'sine entegre edebilirsiniz. İlk adım olarak yapmanız gereken, Windows XP CD'sini bilgisayarınıza takmak. Daha sonra CD içersindeki tüm dosyaları bilgisayarınızdaki geçici bir kla-

söre kopyalayın. Örneğin C sürücüsünde WXPVOL_TR adında bir klasör oluşturup dosyaları buraya kopyalayabilirsiniz.

Kopyalama işlemi bittikten sonra <http://www.microsoft.com/downloads/details.a>

BİLGİ

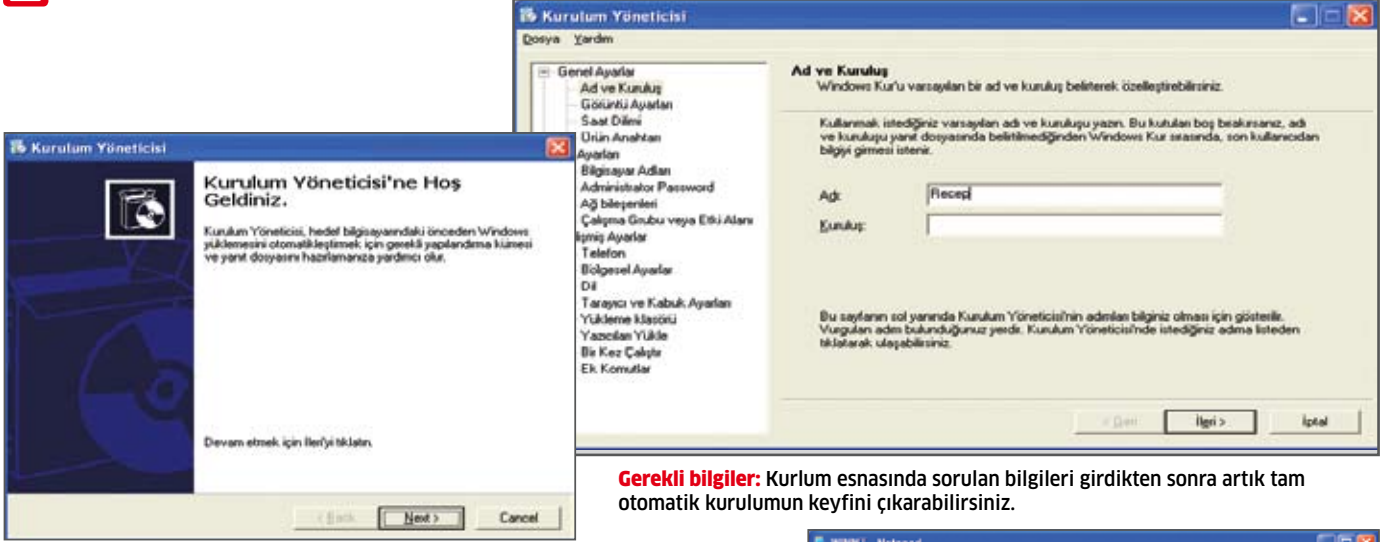
ENTEGRASYON SONRASI BOYUT

Normalde Service Pack 2,500 MB yer tutuyor. Peki, entegre edilmiş bir Windows XP nasıl oluyor da 300 MB'lık Service Pack 3 entegre edildikten sonra sadece 50 MB oranında artıyor? Bunun nedeni açık: Service Pack 3 hâlihazırda içinde hem Service Pack 1 hem de Service Pack 2'yi barındırdığı için bu dosyaların çoğu zaten CD'de mevcut. Service Pack 3'ün içinde yeni dosyalar yerine, var olan XP kurulum dosyalarının daha güncel sürümleri bulunuyor. İşte bu yüzden entegrasyon esnasında yeni dosyalar eklenmiyor, sadece var olan dosyalar yeni sürümleri ile değiştiriliyor. Bu nedenle de boyutta yüksek bir artış meydana gelmiyor.

spx?displaylang=tr&FamilyID=5b33b5a8-5e76-401f-be08-1e1555d4f3d4 adresinden en son Windows XP Service Pack 3'ü indirin. Dosyanın boyutu 303 MB olduğu için indirme işlemi esnasında bir indirme yöneticisi kullanmanızı tavsiye ediyoruz. Microsoft'un güvenlik ilkeleri gereğince Service Pack 3'ü maalesef CHIP DVD ile birlikte veremediğimizi de belirtelim.

Service Pack 3'ü indirdikten sonra yapmanız gereken, DVD arabiriminden nLite isimli uygulamayı bilgisayarınıza yüklemek. Programın yükleme işlemi bittikten sonra Başlat menüsüne nLite kısayolları gelecektir. Buradan programı çalıştırın. Açılan ilk pencereden programın dilini Türkçe yaptıktan sonra »Devam« diyerek bir sonraki adıma geçin. Burada yapmanız gereken, »Gözet« butonuna tıkladıktan sonra programa az önce kopyaladığınız Windows XP dosyalarının bulunduğu klasörün yerini göstermek.

nLite, otomatik olarak Windows XP sürümünü ve dilini algılıyor. Entegrasyon için artık bir sonraki adıma geçebiliriz. İki defa »Devam« dedikten sonra nLite'in ana menüsüne ulaşacaksınız. Buradan »Servis Paketi« seçeneğini seçip, tekrar »Devam«a tıklayın. Bir sonraki pencerede ise »Seç« butonuna tıklayarak internetten indirdiğiniz Service Pack 3'ü seçin ve »Devam« deyin. Birleştirme işlemi başlayacaktır. Bu iş-

Gerekli bilgiler: Kurulum esnasında sorulan bilgileri girdikten sonra artık tam otomatik kurulumun keyfini çıkarabilirsiniz.

Kurulum yöneticisi: Bu araç sayesinde tam otomatik kurulum için gerekli ayarları yapabilirsiniz.

lem bilgisayarınızın hızına bağlı olarak 5 ila 20 dakika sürebilir. İşlem bittğinde »Tamam« a tıklayıp nLite'ı kapatabilirsiniz.

Entegrasyon işleminin doğru bir biçimde gerçekleşip gerçekleşmediğini ise yine nLite ile öğrenebilirsiniz. Yapmanız gereken uygulamayı açıp az önceki XP klasörünü tekrar göstermek olacaktır. nLite tekrar tarama yaptığında işletim sisteminin servis paketini »3« olarak gösterecektir. Ayrıca kurlum dosyalarının boyutu da 600 MB'ı geçecektir. Yazının ilerleyen bölümlerinde oluşturduğunuz bu kurulumu nasıl CD'ye yazacağınızı açıklayacağız.

Tam otomatik kurulum

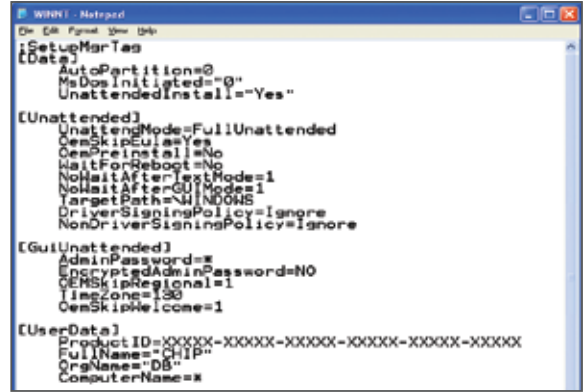
Microsoft'un Windows XP CD'sine dâhil ettiği bir araç sayesinde klavyeye elinizi değmeden XP kurabilirsiniz. Daha çok sistem mühendisleri tarafından kullanılan bu yöntemi CHIP sayesinde artık siz de kullanabileceksiniz. Bu yöntem sayesinde tarih, saat, klavye ve dil seçeneklerinin yanında ürün anahtarı ve ağ adı gibi girdileri otomatik yapılabiliyorsunuz. Bir kereye mahsus yapacağınız bu ayarlar sayesinde artık bütün kurulumları otomatik gerçekleştirebileceksiniz.

İlk olarak Windows XP kurulum dosyalarınızın bulunduğu dizindeki SUPPORT klasörüne buradan da TOOLS klasörüne girin. Şimdi burada bulunan sıkıştırılmış »DEPLOY« dosyasını herhangi bir geçici klasör oluşturup bu klasörün içerisine çıkartın. Çıkan dosyalardan »setupmgr« dosyasını çalıştırın. Karşınıza kurlum yöneticisi çıkacaktır. »Next« diyerek bir sonraki adıma geçin. Burada »Yeni oluştur« seçeneği etkin durumda olmalıdır. Bir sonraki adıma geçin. »katılsız kurulum« seçili olacaktır; devam edin. Burada katılsız kurulumunu yapacağınız işletim sisteminin seçmeniz gerekiyor. İşletim sisteminiz seç-

tikten sonra bir sonraki adıma geçebilirsiniz. Burası en önemli noktalardan biri: Eğer tam otomatik bir kurlum istiyorsanız, »Tam otomatik« seçeneğini işaretlemeniz gerekiyor. Bu sayede kurulum esnasında size hiçbir soru yöneltilmiyor. Bu ayarı da yaptıktan sonra bir sonraki adımda kurlumu CD'den yapacağınız için »CD'den kur« seçeneğini seçmeniz gerekiyor. Son olarak lisans sözleşmesini de kabul ettikten sonra kurlum esnasında sorulan soruları cevaplama-ya başlayabilirsiniz.

İlk pencerede adınızı ve kurumunuzun adını girmeniz gerekiyor. Bir sonraki adım olan »Görüntü Ayarları«nı değiştirmeden atlayın. Saat dilimi olarak »GMT +02:00 İstanbul«u seçin ve bir sonraki adıma geçin. Burada sizde Windows XP ürün anahtarı istenecektir.

Ürün anahtarınızı da doğru biçimde girdikten sonra işleme devam edin. Burada karşınıza çıkan pencereden ister »Adı ve Kuruluş sayfasında belirtilen kuruluş adına göre bilgisayar adlarını otomatik olarak üret« seçeneğini işaretleyebilir, isterseniz de boşluğa bir ad girip »Ekle« butona tıklayarak bu adı bilgisayarınızın adı yapabilirsiniz. Parola koyma kısmında bilgisayarınıza bir şifre koyabilirsiniz fakat burada belirlediğiniz şifreyi bir yere not etmeniz yarar var. İstedığınız şifreyi girdikten sonra »Yanıt dosyasındaki Administrator parolasını şifrele« seçeneğini işaretleyerek girdiğiniz bu parolanın otomatik kurulumu sağlayan metin dosyasında da şifreli görünmesini sağlayabilirsiniz. Bu sayede bu metin dosyasını açanlar şifreniz yerine onun kodlanmış hali ile karşılaşacaklardır. Bir sonraki adım ağ ayarları ile ilgili olduğu

İnce ayar: Örnek bir katılsız yükleme içinde, kurulum esnasında sorulamayan ayarlar da bulunuyor.

için değiştirmenizi tavsiye etmiyoruz. Bu adımı atladıktan sonra karşınıza »Çalışma Grubu« ile ilgili ayarlar çıkacaktır. Eğer evinizde bir ağa bağlı değilseniz bu alanı da atlayabilirsiniz.

Bir sonraki bölüm XP kurulumunun »Gelişmiş Ayarlar«ını yapmanıza olanak tanıyor. Buradaki ilk kısımda sadece »Ülke/ Bölge« ayarını yapmanız yeterli. Bir sonraki adımda da kuracağınız işletim sistemi Türkçe olduğu için »Yüklediğiniz Windows sürümü için varsayılan bölgesel ayarları kullan« seçeneğini işaretleyebilirsiniz. Bir sonraki pencerede gelen »Dil grupları« bölümünden de herhangi bir seçim yapmadan işleme devam edin. Artık geriye kalan adımların hepsini atlayarak son kısma gelin. Burada ayar dosyasının kaydedileceği konumu seçin.

Dikkat! Kaydedilecek dosya uzantısını ».txt« yerine ».sif« yapmalısınız. Aksi takdirde oluşturduğunuz bu dosya Windows tarafından kurulum esnasında devreye sokulmaz.

İşlem bittğinde DEPLOY klasörünün bulunduğu konumda »unattend.sif« adında bir dosya oluşturulacaktır. İlk olarak bu dosyanın adını »winnt.sif« olarak değiştirin. Daha sonra dosyayı Not Defteri ile açın ve içinde aşağıdaki değişiklikleri gerçekleştirin:

RyanVM Integrator: Windows XP CD'sine program veya güncelleştirme eklemek için bu programı kullanabilirsiniz.

Real AddOns/Update Packs		
Topic Title	Replies	
Important Topics		
Pinned: gR: SP3-Sonrası Güncelleme Paketi v2.0.1a [123] = 7	122	
Pinned: Final sürümüdür (28/12/2008)		
Pinned: NR Güncelleme Paketi Ultimate 1.1.5a [12]	28	
Pinned: (30/04/2008)		
Pinned: Internet Explorer 7 Türkiye (v2.0.1) [12]	30	
27/12/2008, SP3 uyumlu		
Pinned: Svcpack/WFP Addons Bölümü Açılıyor, ...	11	
İlgili konular ortaya çıkmaktadır...		
Pinned: Windows Vista SP1 Konar Çubuğu (Windows SideBar)	9	
by rickend64 (23 Nisan 2008)		
Pinned: Eklenti Yayınlarına Rehberi	4	
Konularınızı açarken nelere dikkat etmelisiniz?		
Forum Topics		
A4Tech Driver /KeyWorks 7.80 + 2K-Office 7.80	15	
A4Tech Klavye Fare Sürücüsü (Gün 10.07.2008)		
FreeCommander 2008.6	1	
Bilgisayarınızı Organize edin		
Windows Live Messenger 8.5.1302.1018	0	
Çoklu oturum açma yamasıyla birlikte		
[Real Addon] Internet Download Manager V5.14	0	
Türkçe (Türkçe)		
MooreStar (MTU) Türkçe/İngilizce Sökük	3	
NR Güncelleme Paketi Eklentisi		
Adobe Shockwave v11.0.0.429 [12]		

Wincert.net forumları: Windows XP için yapılmış tüm Türkçe eklentileri forum sayfalarında bulabilirsiniz.

DEĞİŞTİRME:

[Data] bölümünde

AutoPartition=0

EKLEME:

[Unattended] bölümüne:

WaitForReboot=No

NoWaitAfterTextMode=1

NoWaitAfterGUIMode=1

DriverSigningPolicy=Ignore

NonDriverSigningPolicy=Ignore

YENİ BÖLÜM EKLEME:

[RegionalSettings]

LanguageGroup=6

Bu değişikliklerden sonra son halini alan winnt.sif dosyasını I386 klasörüne kopyalayın. Artık DEPLOY klasörünü silebilirsiniz. CD'nizi bu şekilde yazdıktan sonra (Yazma işlemi için yazının ilerleyen bölümündeki yolu kullanın.) artık bu CD'den yapacağınız tüm kurlumlar otomatik olacaktır. Bir sonraki adımda ise kurulum CD'sine nasıl ekstra program konulacağını gösteriyoruz.

Yazılımları CD'ye dâhil etme

Her Windows kurulumundan sonra güncelleştirme yapmaktan aynı programları kurmaktan bıktıysanız bu programları CD'ye dâhil ederek zamandan büyük oranda tasarruf sağlayabilirsiniz. Örneğin Nero, Codec paketleri, Winamp ve Service Pack 3 sonrası güncelleştirmeleri XP CD'sine dâhil edebilirsiniz.

Bu işlem için DVD'deki RyanVM Integrator programına ihtiyacınız var. İlk olarak bu programı bilgisayarınızda herhangi bir

Entegrasyon: Ryavnm Integrator seçtiğiniz dosyaları Windows XP CD'sine dâhil ediyor.

yere kopyalayın ve daha sonra da çalıştırın. Açılan pencereden ilk olarak en üstteki »...« işaretine tıklayın ve Windows XP kurlum dosyalarınızın bulunduğu konumu gösterin. Daha sonra »http://www.wincert.net/forum/index.php?showforum=133« adresinden en son Service Pack 3 sonrası güncelleştirmelerini içeren güncelleme paketini indirin. Buradaki en son paket sürümü makalenin yazıldığı esnada 2.0.1a idi. Öne-

rimiz bu paketler içerisinde bulunan Internet Explorer 7'nin de bulunduğu NR UpdatePack IE7 2.0.1a FINAL dosyasını indirip CD'ye eklemiş.

Dosyayı indirdikten sonra tekrar RyanVM Integrator'a dönün. Şimdi "Choose an Updatepack" satırındaki »...« butonuna tıklayın ve az önce indirdiğiniz güncelleştirmeyi seçin. Daha sonra aşağıdaki »Optimize System Files« seçeneğini de işaretledikten sonra »Integrate« butonuna basıp işlemi başlatabilirsiniz.

RyanVM Integrator ile XP CD'sine yazılım eklemek için farklı bir yol izlemeniz gerekiyor. Burada "Choose an Updatepack" satırı yerine bunu bir altındaki, yani en alt satırdaki "Choose AddonPacks" bölümünün yanında bulunan »...« butonuna tıklamanız gerekiyor. Daha sonra indirdiğiniz güncelleme paketini seçtikten sonra »Intergate« butonuna tıklamanız yeterli. İşlem bittikten sonra kurulumla isterseniz başka programlar da ekleyebilir veya dosyaları CD'ye yazma işlemine geçebilirsiniz.

Ön yüklemeli XP CD'si hazırlama

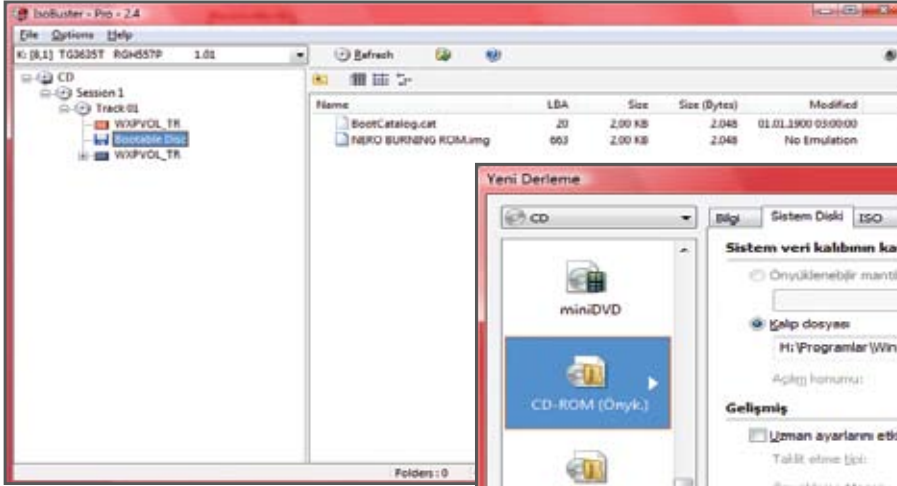
Service Pack 3'ü CD'ye entegre ettiniz, tam otomatik kurulum dosyasını hazırladınız ve istediğiniz yazılımları da CD'ye eklediniz. Artık son bir işlem kalıyor o da oluşan bu XP kurulumunu CD'ye yazmak. Fakat bu işlem normal CD yazma işlemi kadar basit değil maalesef. XP CD'si ön yüklemeli olduğu için bu CD'yi oluştururken özel yöntemler gerekiyor. Öncelikle var olan XP CD'si üzerindeki ön yükleme kaydını almanız gerekiyor.

Burada iki alternatif mevcut. İsterseniz doğrudan bu adresten www.chip.com.tr/chipdownload/chipboot-2008.zip gerekli

GÜNCELLEŞTİRMELER VE EKLENTİLER

Yazıda bahsi geçen SP3 sonrası güncelleştirmeleri Microsoft'un güvenlik ilkeleri dolayısıyla maalesef CHIP DVD'de veremiyoruz. Bu güncelleştirmeleri ve eklentileri <http://www.wincert.net/forum/index.php?showforum=133> adresinden temin edebilirsiniz. Burada SP3 sonrası güncelleştirmeleri tek bir pakette toplayan MrNxDMX kullanıcı adına sahip Nesim Rende Bey'e ve Türkçe eklenti hazırlayan diğer kullanıcılara çalışmalarından dolayı teşekkür ediyoruz. Ayrıca burada eklentilerle ilgili bilgi alabilir, sorularınızı sorabilir ve kendi eklentilerinizi de paylaşabilirsiniz.

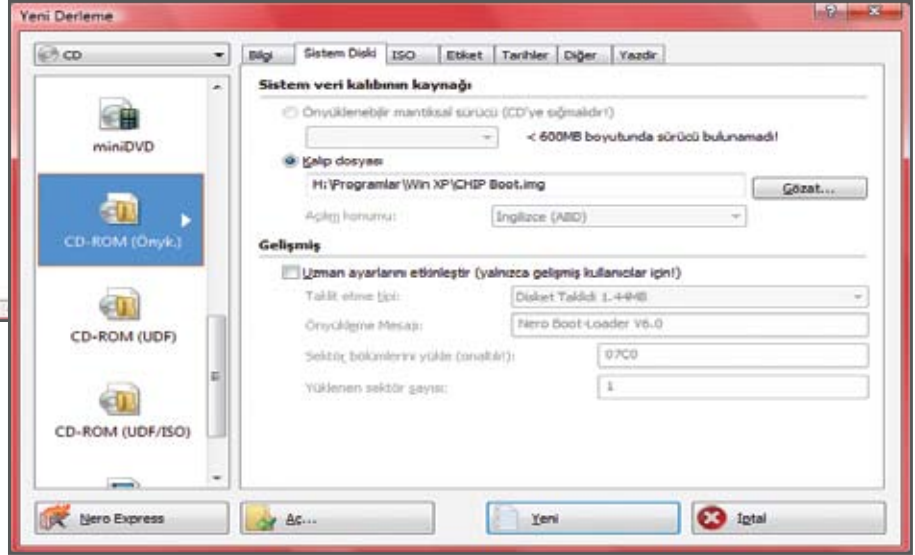
IsoBuster: XP CD'sindeki Boot bölümünü bu program ile çıkartabilirsiniz.

dosyayı (2 KB) indirebilirsiniz ve bir sonraki adıma geçebilirsiniz. Alternatif olarak XP CD'sini sürücüye taktıktan sonra IsoBuster adlı yazılımı kullanarak CD'nin ön yükleme kaydını çıkartabilirsiniz. Bunun için programı açtıktan sonra sol kısımdan XP CD'sinin takılı olduğu sürücüyü seçin. Daha sonra alt kısımdan da »Bootable Disc«i seçtiğinizde sağ kısımda iki adet dosya belirecektir. Bu dosyaların üzerine sağ tıkladıktan sonra »Properties«e tıklayın. Burada »Boot Image« yazan dosyaya »Extract« komutunu verin ve herhangi bir konuma çıkartın. Artık bir sonraki adıma geçebilirsiniz.

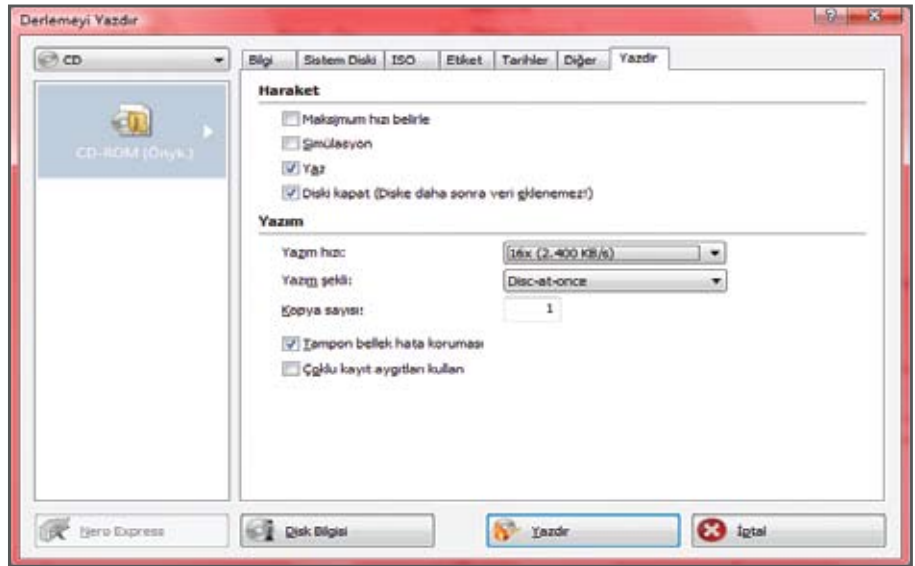
Dosyalarınız ve ön yükleme kaydınız hazır ise artık bir sonraki adıma geçebilirsiniz. Yazma işlemi için Nero Burning ROM'un 8.3.6.0 sürümünü kullanabilirsiniz. Yazılımı açın ve karşınıza çıkan ilk pencereden »CD-ROM (Önyk)« seçeneğine ardından da »Yeni«ye tıklayın. Şimdi sağ kısımdaki klasörlerden Windows XP kurulum dosyalarını bulun ve sol kısımdaki CD içeriğine aktarın. Bütün dosyaları seçip sol kısma aktardıktan sonra ister [Ctrl] + [B] tuş bileşimi ile isterseniz de »Yazdır« butonuna tıklayarak bir sonraki adıma geçebilirsiniz. Burada yapacağınız ayarlar XP CD'sinin sorunsuz çalışması için büyük önem taşıyor. Adım adım ayarları yapmaya başlıyoruz.

SİSTEM DİSKİ: Buradaki »Kalıp dosyası« bölümünde ilk olarak az önce internetten indirdiğiniz veya IsoBuster ile çıkarttığınız önyükleme dosyasını »Gözet« diyerek seçiyorsunuz. Arından »Uzman ayarlarını etkinleştir«i seçin ve »Taklit etme tipi«ni »Taklit kapalı« olarak ayarlayın. Son olarak bu kısımda yüklenen sektör sayısını »4« olarak değiştirin.

ISO: Bu sekmede »Dosya sistemi«: »ISO

Önyüklemeli: Nero Burning ROM ile önyüklemeli XP CD'leri hazırlayabilirsiniz.

Son adım: Yazma işlemini düşük hızlarda gerçekleştirseniz kurlum esnasında sorun yaşama olasılığınız azalacaktır.

9660 + Joliet", "Dosya adı uzunluğu (ISO)": "En Fazla 31 Karakter 2. Seviye" ve son olarak "Karakter seti (ISO)": ISO 9660 (standart ISO CD-ROM) olacak şekilde ayarlanmalıdır. Ayrıca buradaki »Dizin derinliğinde 8 rehberden fazla karaktere izin ver.« ve »Bir dizinde 255 karakterden fazlasına izin ver.« seçeneklerini işaretlemeyi de unutmayın.

ETİKET: CD'nin etiketi Türkçe sürüm için »WXPVOL_TR« olmalıdır. Son olarak »yazdır« bölümüne geçebilirsiniz. Burada da yapmanız gereken bazı değişiklikler söz konusu. İlk olarak »Yaz« ve »Diski kapat« seçeneklerinin işaretli olduğundan emin

olun. Yazma hızını 16x'e getirin. Bu sayede düşük hızda yazılan disk ile hem kurulum işlemleri daha hızlı olacak hem de diskin hata verme olasılığı çok daha azınecektir. Tüm bunların yanında diskin ömrünün de uzayacağını belirtelim. »Yazım şekli« olarak da »Disc-at-once«i seçtikten sonra »Tampon bellek hata koruması«nı devreye sokun.

Son olarak diskten kaç adet oluşturacağınızı belirleyip bu değeri »Kopya sayısı« bölümüne yazdıktan sonra »Yazdır« komutunu vererek 2008 sürüm Windows XP'nizi kullanmaya başlayabilirsiniz.

rbaltas@chip.com.tr

Düello: XP, Vista'ya karşı

Emektar işletim sistemi hâlâ coşkulu, yeni işletim sistemiye artık ayaklarının üzerinde duruyor. Şimdi **SERVICE PACK** yüklü XP ile Vista'yı nihai bir mücadelede karşı karşıya getiriyoruz.

BARIŞ EMRE ALKIM / FVK

Vakit bu vakittir! Windows XP'nin resmen satışı sona eriyor. Bu da demek oluyor ki, XP'ye güle güle, hoş geldin Vista. Ancak son yolculuğuna göndermeden önce Microsoft yılların XP'sini son bir kez daha güncelleyecek. Microsoft, firmaların XP'yi kullanmaya devam etmesi şikkini da sunmak istiyor. Elbette ki tercihleri Vista'ya geçilmesi, ancak bazı kullanıcıların kafasında soru işaretleri var.

Biz de bu gönülsüzlüğün yerinde olup olmadığını görmek istedik. Bu nedenden ötürü, SP3 ile makyajlanmış Windows XP ile SP1 yüklü Vista'yı kıyasıya testlere soktuk. Böyle mücadelelerde kişisel favoriler vardır, ancak testin sonucunda gördüğümüz tek şey aksi iddia edilemeyecek gerçeklerdi.

Her iki katılımcı da hem işlerin altından çabucak kalkabileceklerini hem de birçok farklı işi aynı kolaylıkla yerine getirebileceklerini ispatlamak zorundaydı.

Dahası, internet tehlikeleri katılımcılarımızın gözünü yıldırmamalıydı.

Söylemesi gereksiz, ancak her türden donanımın ve yazılımın iki sistemle de uyumlu olması gerekiyordu ve testteki en büyük engel de bu oldu. Laboratuvarı, mevcut donanımların birçoğunun yeni sistemlerde çalışmadığını gördük.

Performans: XP daha hızlı açılıyor, Vista'lı PC ise Aero'yla güreşiyor

Çalışmaya niyetlenen birinin en son isteği, düğmesine bastıktan sonra bilgisayarın açılmasını dakikalarca beklemektir. Bu yüzden XP'nin ve Vista'nın aşması gereken ilk engel, temel süreçleri yerine getirmek için gerektirdikleri zamanla ilgili. Yarışmacıları değerlendirmek için iki yöntem mevcut: İlkinde, iki işletim sistemi de aynı bilgisayarda test edilmeli. İkincisi ise, XP'nin eski PC'ler için tasarlandığı ve bu yüzden sahaya daha zayıf bir donanım üzerinde çıkması gerektiği düşüncesine dayanıyor.

Bizim tercihimiz ilkinden yana oldu. PC'nin yeni, işletim sisteminin eski olması-

XP'NİN ÖZELLİKLERİ

FİYATI:

Home sürümü: 285 dolar

ÖNERİLEN SİSTEM GEREKSİNİMLERİ:

1 GHz PC
256 MB RAM

SERVICE PACK 3 KONUSUNDA YARDIM:

<http://forums.microsoft.com/TechNet/ShowForum.aspx?ForumID=2010&SteID=17>

ÖZETLE

Şaşırtıcı gelebilir, ama Vista kazanıyor. Yeni Windows, eğer bilgisayarınız hızlıysa, donanımlarınız ve yazılımlarınız yeniyse ipi göğüslüyor. Kullanıcı Hesap Denetimi kimi zaman can sıkabilir ama özellikle güvenlik bakımından işletim sistemi atasından çok daha fazlasını sunuyor. XP ise küçük bir başarı elde ediyor. Bilgisayarı yavaş olanlar ya da zayıf dizüstü sahipleri bu emektar işletim sistemini kullanmalı. Tek sebebi bu sistemlerde daha hızlı çalışması değil, donanım ve yazılım sorunu da olmaması.

nı dikkate almadık ve tek mihenk taşı olarak doğrudan karşılaştırmayı belirledik. Bu yüzden de her biri 2 GB RAM'e ve 2,4 GHz'lik Intel Core 2 Duo işlemciye sahip iki bilgisayara Vista ve XP kurduk.

BAŞLANGIÇ: Dahili Service Pack'le donatılmış iki işletim sistemi arasında bu kategorideki fark sözünü etmeye değmiyor. XP 19, Vista ise 23 saniyede açılıyor. Kapanma sırasında da tablo değişmiyor: XP'nin kapatılması için 8, Vista içinse 10 saniye → gerekiyor. Bekleme kipinde Vista'nın da XP'nin de performansı neredeyse aynı. Uyku kipinde bile farklar göz ardı edilebilir.

MASAÜSTÜ PERFORMANSI: Ancak çalışma sırasında Vista biraz yavaş kalıyor. Bunun nedeni de yeni kullanıcı arabirimi Aero'nun kimi grafik özellikleri. Gerçekten de, grafik kartı DirectX9 uyumlu değilse Aero sistemi yavaşlatıyor. Bu da Vista düşmanlarının ekmeğine yağ sürüyor, zira XP tüm ekran kartlarıyla çalışabiliyor.

Bu yüzden XP'nin özellikle eski bilgisayarlarda ve güçsüz küçük dizüstülerde kullanılması öneriliyor.

PROGRAM BAŞLANGICI: İki sistemde de uygulamalar neredeyse aynı hızda başlıyor. Vista'nın avantajı, "ReadyBoost" adlı akıllı

VİSTA'NIN ÖZELLİKLERİ

FİYAT:

Home Premium sürümü: 235 dolar

ÖNERİLEN SİSTEM GEREKSİNİMLERİ:

1 GHz PC

1 GB RAM

Windows Aero uyumlu grafik kartı

SERVICE PACK 1 KONUSUNDA YARDIM:

<http://forums.microsoft.com/TechNet/ShowForum.aspx?ForumID=1992&StelD=17>

BİLGİ İÇİN

Servis paketleriyle gelen özellikler mercek altında

WINDOWS XP SP3:

Microsoft XP için bireysel değil de kurumsal müşterilerin işine yarayacak özellikler eklemiş. Yine de Service Pack 3'ü kurmayı ihmal etmeyin ve hatta bir CD'ye entegre edin.

Performans: Hız bakımından SP2'den daha farklı değil. Windows hiçbir bakımdan hızlanmıyor. Bununla birlikte, SP3'ün en güzel yanı Windows'unuzu daha da yavaşlatmaması.

Güvenlik: Bu güncelleme şimdiye kadar yayımlanan 1.100'den fazla güvenlik yamasını bir araya getiriyor. Güvenlik merkezi de yenilenmiş. Burada, etkin koruma sistemlerine dair ayrıntılı bilgiye erişebilirsiniz. Nihayet WPA2 için dahili destek gelmiş. Eskiden bunun için kullanıcıların üçüncü parti yazılım yüklemesi gerekiyordu.

WINDOWS VISTA SP1:

Vista'nın ilk servis paketi sistemi herkesin kullanımına uygun bir hale getiriyor. CHIP'in tavsiyesi, CD/DVD **CHIP-Code FULL VERSION'DAN** dan erişebileceğiniz güncelleme yöneticisini (update manager) kurmanız.

Performans: Bu güncelleme sonrasında Vista kullanıcıları daha hızlı kopyalama yapabiliyor. Artık çoklu görev de daha etkili çalışıyor. SP1 sayesinde bir programın başlatılması sırasında, arka planda çalışan MP3'lerin kesintiye uğraması tarihe karışıyor. Dizüstü kullanıcılarının da içi rahatlayacak. Yeni güç yönetimi işlevi daha verimli çalışıyor ve %7'ye varan oranlarda daha fazla pil ömrü sağlıyor.

Güvenlik: Sabit disk şifreleyici BitLocker artık sadece Windows disk bölümünü değil, tüm diski şifreleyebiliyor. Ne yazık ki BitLocker sadece pahalı Vista Ultimate sürümüyle geliyor. Güvenlik merkezi yapılan yeniliklerden nasibini alıyor. Eskiden bazı durumlarda zararlı yazılımlar güvenlik uygulamalarının statüsünü değiştirebiliyordu. Böylece, örneğin güvenlik duvarı devre dışı kalsa bile Windows yeşil ışık yakmayı sürdürüyordu. Artık güvenlik araçları daha güvenli ve yeni arabirimi kullanarak durumlarını Windows'a bildirebiliyor. Böylece, Windows her şey yolunda dediği zaman kullanıcı da gönül rahatlığıyla inanabiliyor.

önbellek yönetimi sayesinde sıkça kullanılan dosyaları bir USB bellekte tutabilmesi. Böylelikle Vista, önbelleği yavaş olan sabit diskten belleğe değil de, daha hızlı olan USB stick'ten alabiliyor.

İkinci açılıştan itibaren Vista, XP'ye kıyasla çok az da olsa hızlı. Testte, yüklü bir görüntü işleme yazılımı olan Photoshop'un açılması için gereken vakti ölçtük. Vista sadece 9 saniye isterken, XP'de bu süre 11 saniye idi.

KOPYALAMA İŞLEMİ: İki işletim sisteminin de 200 civarı dosyayı kopyalaması gerektiği. XP bu işin altından 38 saniyede kalkarken Vista 39 saniye gerektirdi. Sonuç: Berabere. Microsoft'un açıklamasına göre, Service Pack 1'de geliştiriciler bu konuda birçok yenilik yapmışlar ama görünen o ki Vista'ya pek yardımı dokunmamış. XP de neredeyse aynı sürede kopyalama yapıyor. Aynıısı ağ işlemleri için de geçerli. Bu kategoride de sistemler başbaşa.

Güvenlik: Vista düşündürüyor ama XP'de risk daha büyük

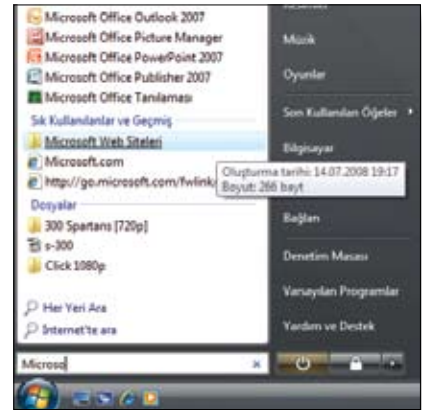
XP çağının başlamasından bu yana 1.100 civarı Windows güvenlik güncellemesi yapıldı. Başlıca sebebi, yaygınlıklarından ötürü Microsoft ürünlerinin korsanların birincil hedefi olması. Bu yüzden de testimizde güvenliğin ayrı bir yeri var.

KULLANICI HESAPLARI: Microsoft'un Güvenilir Programlama Grubu güvenlik strateji müdürü Jeff Jones'un ifadesine göre, yeni işletim sisteminin çıkışını takip eden altı ayda yalnızca 12 güvenlik açığı tespit edilmiş. Firma, bu başarıyı Vista'nın yeni güvenlik önlemlerine bağlıyor. Bu özelliklerin başında gelen UAC (User Account Control, yani kullanıcı hesap denetimi) sayesinde sanal kullanıcılar sistemde kısıtlı yetkiye sahip oluyor. Örneğin program kurmak, sistem ayarlarını değiştirmek, bir uygulamayı güncellemek ya da güvenlik yaması yüklemek istediğinizde UAC hemen karşınıza dikiliyor ve bu eylemi onaylamanızı istiyor. Ancak onay verdikten sonra geçici olarak yetki sahibi oluyorsunuz.

Sıkça çıkan bu uyarılar can sıkıyor. Şurası bilinen bir gerçek ki, çoğu kullanıcı uyarı yazısını okuyup kavramak yerine doğrudan »Devam Et«e tıklıyor. Zira UAC sistemi engellediği sırada programlar çalışmaz hale geliyor, ekran kararıyor ve »Devam Et« dışında hiçbir şey sistemi çalışır hale getiriyor. UAC sisteme bulaşmaya çalışan bir Truva atını da engellese, anti virüsü güncellemeye de çalışsa, çoğu kullanıcı olan bitenin farkına varmıyor. Öte yandan, XP'de UAC'nin sağladığı türden bir güven-

Yardımcı SP3 ile XP güvenlik merkezi daha ayrıntılı ve daha yardımcı. Örneğin virüs tarayıcı mevcut değilse açıklama görebiliyorsunuz.

Hızlı Vista ile Microsoft gerçek zamanlı arama özelliği sunuyor. Bu işlev sadece yerel verileri değil, e-postaları da tarıyor.

lik yok.

Vista için SP1'le Microsoft olumlu adımlar attı, ama ne yazık ki yanlış konularda.

Örneğin artık uyarılar daha ayrıntılı olarak veriliyor, ancak »Devam Et«e basmadığınız sürece ekran siyah kalıyor. Yine de kabul etmeli ki, uyarılara kulak asan ve şüpheli programlara yönetici hakkı veremeyenlerin UAC sayesinde çok ciddi bir güvenlik avantajı oluyor.

XP'de SP3'ün ardından bile böyle bir güvenlik özelliği yok. Normalde böyle durumlarda kullanıcının sisteme tamamen erişme yetkisi var, tabii kullanıcı hesabıyla çalıştırılan yazılımların da. Sonuç: Vista mantar gibi biten UAC uyarılarıyla can sıkırsa da güvenliği daha iyi sağlıyor. XP ise korsanlar için çantada keklik.

GÜVENLİK DUVARI: Bir korsanın ya da zararlı yazılımın sisteme erişiminde anahtar rol oynayan şeylerden biri, yazılımların ne derece güvenli olduğu ve açık portların sayısı.

Bilgilendirici Vista'nın kenar çubuğu bir takım bilgileri bir bakışta sunuyor. Ancak Microsoft'un sunduğu eklentiler yetersiz.

Kurulum biter bitmez her iki sistem de ağ üzerinde güvende.

Hatta Microsoft'un işletim sistemleri kurulumun ardından bir dizi ağ hizmeti başlatsa da, hem Service Pack 3'lü Windows XP'de hem de SP1'li Vista'da tümleşik güvenlik duvarı otomatikman etkinleştiriliyor. Bu sayede ağ hizmetleri kesintisiz çalışıyor ve korsanların dışarıdan erişmesi mümkün olmuyor. Nmap port tarayıcısıyla yaptığımız test bu durumu doğruladı. İki katılımcı da ağ saldırılarına karşı güvende.

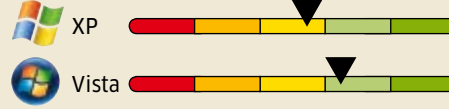
ŞİFRELEME: İşletim sistemi, bir dizüstü hırsızının makinenin esas sahibinin verilerini okumasını engellemeli. Parola koruması yeterli değil. Kullanıcı sıradan bir kurtarma CD'siyle (VistaPE ya da Knoppix) sistemi başlatarak sabit diskteki verileri okuyabiliyor. Bu da yetmezmiş gibi, ücretsiz yazılımlarla yeni parola belirleyebiliyor ve sisteme tam yetkiyle erişim sağlayabiliyor.

Bu durumu engellemek için Vista'da BitLocker adlı dahili sabit disk şifreleme özelliği kurulumda açık olarak geliyor. SP1 sayesinde diğer disk bölümlerini ve tüm sabit diski korumaya alabilirsiniz. Ancak bunun da bir olumsuz yanı var: Bitlocker sadece pahalı Vista Ultimate sürümünde bulunuyor. Yaygın olarak kullanılan Home Premium sürümüne ya da XP'ye sahipseniz şifreleme özelliğinden ödün vermeniz

Sonuçlar

CHIP jürisi üç kategoride kazanan Windows'u açıklıyor.

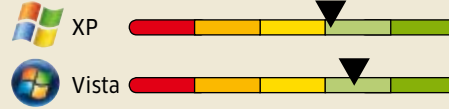
TOPLAM PUAN

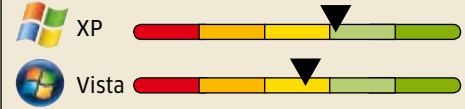
1. GÜVENLİK

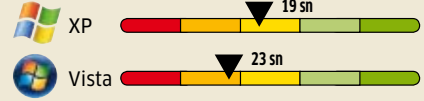
2. KULLANIM KOLAYLIĞI

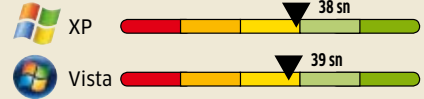
3. PERFORMANS

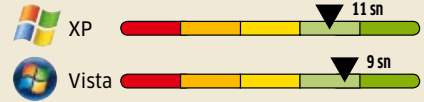
Kısmi performans: Sistem açılışı

Kısmi performans: Dosya işlemleri (200 dosya)

Kısmi performans: Photoshop'un başlatılması

gerekiyor.

Böyle bir durumda ise üçüncü parti sağlayıcıların sunduğu şifreleme yazılımları işinize yarayabilir, örneğin DriveCrypt (www.securstar.com, 125 Euro). BitLocker sayesinde Vista bu kategorinin galibi oluyor, ancak ucu ucuna. Sırf bu özellik yüzünden Ultimate sürümüne onca para dökmeye gerek yok.

Kullanım kolaylığı: Vista müşkülpeşent, XP her aygıtı tanıyor

Virüslere karşı eksiksiz bir koruma ve yüksek hız aynı derecede önemli. Tabii ki işletim sisteminin sezgisel kullanıma açık ve kullanıcı dostu olması da şart.

DOSYA YÖNETİMİ: Dosya yönetimi söz konusu olduğunda ne XP ne de Vista, kullanıcılara çok bir şey sunuyor. İki sistemde de kullanıcı verileri "Belgelerim" klasöründe saklanıyor. Ancak Vista'da

dizinli arama işlevi var ve Windows arama sonuçlarını siz sözcüğü yazdığınız sırada gerçek zamanlı olarak gösteriyor.

Ofis belgelerinin içeriği ve e-postalar bile dizinleniyor. XP'de ise bunun için Yahoo Desktop Search gibi harici bir çözüme başvurmak gerekiyor.

KÜÇÜK YAZILIMLAR: Vista yan çubuğunun altında yatan düşünce tüm önemli bilgilere tek bakışta erişebilmek. Kullanıcı, en son haberleri görebiliyor, hava durumunu öğ-

renebiliyor, hatta küçük notlar alabiliyor.

Harika bir fikir, ne var uygulamadan kaybediyor. Örneğin, o anda bir program çalışıyorsa kullanıcı yan çubuğa bir kısayol tuşuyla erişemiyor ve masaüstünden ya da görev çubuğundan ulaşmak zorunda kalıyor. Vista yan çubuğunda ise bu ek işlevler eksik. Elbette XP'de bu özelliklerden hiçbiri yok. Bu durumda başka sağlayıcıların yazılımları daha iyi bir çözüm oluyor, örneğin Google'ın ücretsiz Google Sidebar'ı (<http://desktop.google.com>).

UYUMLULUK: Kağıt üzerinde, bir yazılım Vista'da çalışmazsa daima benzetim kipinde, Windows XP taklidi yaparak çalıştırabilirsiniz. Gerçekte ise durum farklı. Gözde ses aracı WaveLab gibi programlar Vista'da XP uyumluluğunda bile çalışmayı reddediyor. Service Pack de bu gerçeği değiştirmiyor. Aynıısı donanımlar için de geçerli. Eğer eski bir yazıcınız veya tarayıcınız varsa ve Vista'da çalıştırmak istiyorsanız, sinirleriniz sağlam olmalı. Eski sürücüler bile Vista'yla uyumlu değil. Yeni sürümlerle sadece yeni aygıtlar için mevcut. Yani eski aygıtlar Vista'da çalışmıyor. Donanım ve yazılım uyumluluğu konusunda SP1 de fazlaca yol alamadı.

Bu yüzden, uyumluluk söz konusu olduğunda Vista, XP'nin gerisinde kalıyor. Ancak güvenlik dediğinizde işler değişiyor. Kararımız: Eğer güncel bileşenlere sahip yeni bir bilgisayara'nız varsa Vista kazanıyor. Ancak bu kıl payı bir zafer.

balkim@chip.com.tr

Paralel kurulum

Vista ve XP
yan yana

Hem alıştığınız Windows XP'yi kullanıp hem de Windows Vista'nın yeteneklerinden yararlanmak istiyorsanız **VİSTA'YI XP'YE PARALEL OLARAK** yükleyebilirsiniz. Bu işlem sizi Vista ve donanımlar konusundaki sürprizlerden de korur. İki sistemi aynı sabit diske nasıl yükleyeceğinizi açıklıyoruz.

XP ve Vista aynı bilgisayarda ve bir arada sorunsuz bir biçimde anlaşabilir. Önemli olan sadece Vista için sabit diskinizde kullanmadığınız bir bölüm olması. Eski XP sisteminizi de kullanmaya devam etmek için Vista kurulumu sırasında bu bölümü kullanmalısınız. Kurulum bittikten sonra bilgisayarınızı açtığınızda Vista'nın Bootloader yazılımı sayesinde Windows XP (Önceki Windows sürümü) ve Windows Vista arasından seçim yapabilirsiniz. Böylece iki Windows'tan da vazgeçmeniz gerekmez.

Yeni bir Bootloader ile tanışmaya
hazırlanın

Vista ile gelen Bootloader'ın, yani bilgisayarınızı açtığınızda hangi sistemin açılacağını belirleyen yazılımın önceki sürümlerdeki kardeşleri ile arasında farklar var. Bunlardan biri eskiden normal metin düzenleyiciler ile kolaylıkla değiştirilebilen konfigürasyon dosyası "boot.ini" yerine özel bir sistem getirilmiş. Artık BCD tanımı altında ayrı olarak saklanan bu konfigürasyon dosyaları açılış disk bilgilerinin yanında açılışla ilgili daha birçok farklı parametre de içeriyor. Bu dosyaları değiştirebilmeniz için yönetici yetkilerine sahip olmanız gerekiyor.

Bootloader'ın konfigürasyon dosyasını bir sistem aracı olan "bcdedit.exe" ile detaylı bir şekilde değiştirebilirsiniz. Yani isterseniz yeni açılış seçenekleri ekleyebilir,

var olanları değiştirebilir, geçersiz olanları silebilir ve bütün bu verileri dışa aktarabilir veya bir dış dosyadan bunları alabilirsiniz. BcdEdit yazılımını çalıştırmak için Başlat Menüsü'ndeki "Çalıştır" seçeneğine tıklayıp giriş alanına "bcdedit" yazarak "Tamam" düğmesine basın. Parametreler sayesinde farklı ayarlar da yapılabilir ve yeni bilgiler girebilirsiniz. Bütün parametreleri girmek için

```
bcdedit /?
```

komutunu girin. Güncel açılış konfigürasyonunu öğrenmek için ise

```
bcdedit /enum all
```

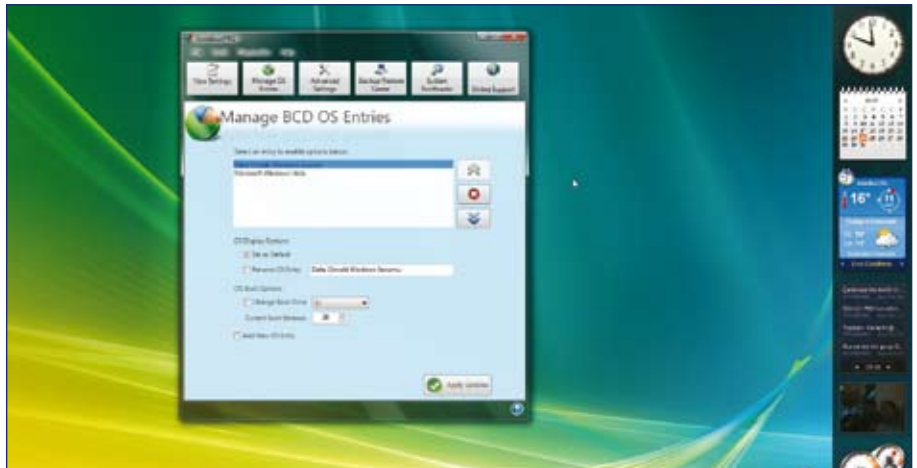
komutunu kullanmalısınız. Örneğin Bootloader'ın standart bekleme süresi size çok uzun geliyorsa bunu aşağıdaki komut ile 30 saniyeden on saniyeye indirebilirsiniz:

```
bcdedit /timeout 10
```

Konfigürasyonda değişiklikler yapmadan önce güncel olanı yedeklemenizde yarar var. Bunun için:

```
bcdedit /export "E:\BCD-Backup"
```

komutunu girin. Bu dosyayı, daha sonra yanlış bir işlem yaparsanız veya başa dönmek isterseniz geri alabilirsiniz:

VistaBootPro VistaBoot Pro'nun grafik arayüzü sayesinde açılış girişlerini değiştirmek, yeni girişler eklemek ve mevcut girişleri silmek çok kolay.

PROFESYONEL İPUCU

Vista kurulumu sırasında sabit disk bölümlmek

Windows Vista'nın kurulumu sırasında [SHIFT] + [F10] tuş kombinasyonu ile mini konsola geçiş yapabilirsiniz. Burada "diskpart.exe" komutunu verdiğinizde sabit diskinizde gelişmiş bir bölümlendirme yapmanız mümkün. Yalnız Diskpart yazılımının bölümleri kendine özgü gösterme ve üzerinde çalışma özellikleri yüzünden kafanız biraz karışabilir. Bu yüzden burada anlatacaklarımızı ilk önce dikkatlice okumanız gerekebilir. Öncelikle sisteminizde var olan diskleri göz atmak için "diskpart" komut satırına:

```
list disk
```

komutunu girin. Sonuç olarak yazılım size aşağıda gösterdiğimiz gibi bir tablo verecektir. Aynı şekilde disk bölümleri için:

```
list volume
```

komutunu girmelisiniz. Bu aşamada listelenen bölümler arasından değişiklik yapmak istediğiniz bölümü belirleyin. Bölümü seçmek için:

```
select volume <x>
```

komutunu kullanın. Burada <x> yerine listede bölümün yanında yazan numarayı girmelisiniz. Seçtiğiniz bölüm listede "*" işaretlenecektir.

```
shrink querymax
```

komutu ile bölümün en fazla ne kadar küçültülebileceğini öğrenebilirsiniz. Küçültme işlemine başlamak için:

```
shrink desired=<MB>
```

komutunu girmeniz gerekecek. Burada <MB> yerine bölümün küçülmesini istediğiniz değeri girin. Değişiklikler kısa sürede içerisinde uygulanacaktır.

```
bcdedit /import "E:\BCD-Backup"
```

Eğer Windows XP'nin Bootloader'daki önce seçimli sistem olmasını istiyorsanız, bunu "/default" ile yapabilirsiniz:

```
bcdedit /default {legacy}
```

İleride Vista sizin için öncelikli sistem olmaya başladığında, bu işlemi aşağıda gördüğünüz şu komutun yardımıyla geri alabilirsiniz:

```
bcdedit /default {current}
```

VistaBootPro ile kullanışlı arayüz

Windows Vista'nın Bootloader'ının kullanışlı bir arayüzü olmaması önemli bir eksiklik. Ama www.vistabootpro.org altında bulabileceğiniz ücretsiz VistaBootPro sayesinde Bootloader'ı kullanışlı, basit ve çok daha görsel bir arayüz ile kullanabilirsiniz. Yazılımın son sürümünde Bootloader'ın bütün konfigürasyon dosyasına göz atıp, komut satırı ile uğraşmadan değişiklikler yapmak mümkün.

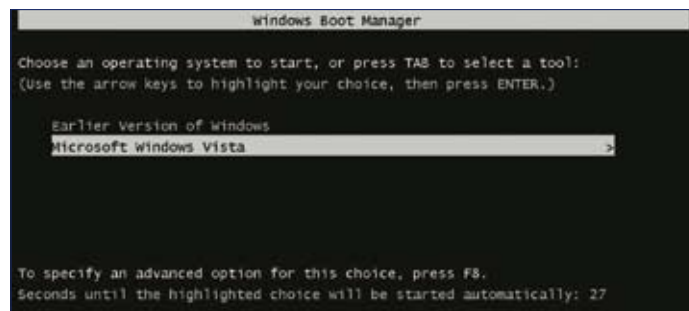
VistaBootPro yazılımı sayesinde açılış ortamlarını "Manage OS Entries" bölümündeki listeden rahatça yönetebilirsiniz. Buradaki listede sürükleyip bırakarak yer değiştirebilirsiniz gibi bir girdiyi önce seçimli yapmak için üzerine tıklayıp alt kısımdaki "Set as default" seçeneğini işaretlemeniz yeterli.

VistaBootPro ile gelişmiş seçenekler

"Advanced" sekmesi altında ayrı ayrı açılış girdileri için özel seçenekler belirlemeniz de mümkün. Örneğin buradan farklı "debug" modlarını ve açılıştaki VGA görüntüsünü etkinleştirebilir veya kaldırabilirsiniz. Özellikle dikkat çekici olan bir özellik ise 64-Bit sürümü için imzalanmamış sürücü kontrolünün kaldırılabilmesi.

Bu biraz riskli olsa da eski veya alışılmışın dışında bir donanımı Windows Vista'nın 64-Bit sürümü altında kullanmanın tek yolu. Bunu denemek için "Disable Vista Driver Signing" seçeneğini işaretleyebilirsiniz. **ÖZET:** Windows Vista'nın yeni açılış yükleyici yazılımı daha yetenekli ve esnek. Konfigürasyonun standart olarak komut satırı üzerinden yapılabilmesini ise anlamak güç. Neyse ki bunu görüp herkese yardımcı olacak ücretsiz yazılımlar hazırlayan yazılımcılar var.

BİLGİ İÇİN: www.vistabootpro.org

İkisi bir arada Bilgisayarınızı açtığınızda hangi işletim sistemini çalıştırmak istediğiniz sorulacak. Seçiminizi yapın.

Üst düzey rötuş

Profesyonel portre rötuşu, kırışıkları gidermekten ibaret değil. Üst düzey düzenleme ile kapak sayfalarına yakışır, neredeyse **KUSURSUZ FOTOĞRAFLAR** elde etmek mümkün. Bunun için gerekenlerse sadece Photoshop bilgisi ve işi adım adım planlamak. **BERK ERGİN**

Portre rötuşu yalnızca maharet, sanat değil. Fotoğraf bir ağaç gibi işlenmeli, telkâri süse dönüşmeli. Bilgisayar başındaki fotoğrafçı vaktini ve sabrını önce kaba bir taslak çıkarmaya, ardından eldeki materyali bozan unsurlara ve en sonunda cilasına, ince işe bakmalı.

Ne var ki oyma zanaatında olmayan bir kolaylık mevcut: Fotoğrafi işlerken ilk adıma dönüp tüm süreci baştan düşünebilirsiniz. Bu avantajı hafife almamalı, genelde bu süreçte fotoğraflar abartılıyor. Portredeki kişinin yaşı acımasızca “ütüleniyor”,

her yeri inceltme sevdası orantıları tanınamayacak, anlaşılmayacak hale getiriyor.

Değişiklikler o denli aşırı ki sonuç daha da kötü oluyor. Örneğin, özgün dosya göz önüne alınmadan art alan değiştirildiğinde, sonuçta çıkan portre, sahibinden son derece uzaklaşıyor, bambaşka birine ait bir görüntüymüş gibi karşımıza çıkıyor.

Böylesi bir durumda yapılması gereken özgün dosyayı alıp, her şeye en baştan başlamak. İkinci sırada ise amaç, dikkati portreden alacak kusurları uzaklaştırmak olmalı.

Eski ve yeni araçlar

İster sevdiklerinizin fotoğrafını, ister bir derginin kapak fotoğrafını düzenleyin, ilk adım art alan katmanını kopyalamak. Bunu yaparak istediğiniz zaman özgün dosyaya dönebilirsiniz. Zira ayar katmanlarını ve akıllı filtreleri işleme sürecinde dahi, fotoğrafı geri dönülemez biçimde işleyen rötuş işlevleri mevcut. Bunların arasında konturları etkileyen, örneğin “transform” ve “Condense” gibi, gözleri ve dudakları daha büyük göstermeye yarayan işlevler mevcut. “Dodge” ve “burn” gibi çoğunlukla

gözlerde ve dişlerde kullanılan araçlar da-
hi, doğrudan katman üzerinde çalışıyor.

Kırıksıklıkları, lekeleri azaltmak gibi rö-
tuş işlerinin tümünü farklı bir rötuş kapsa-
mında yapmalı çünkü "stamp", "healing
repairing brush" veya "spot healing brush"
katmanın tümünü etkileyen araçlar.

Akıllı rötuş

Tendeki renk ve kontrast düzeltmeleri ge-
nelde bir ayar katmanında gerçekleşir. Fay-
dası mı? Bu yolla düzelti özgün fotoğrafı
değiştirmeden fotoğrafa uygulanır. Böyle-
ce değişim istendiğinden gözden geçirilip,
duruma uygun hale getirilebilir.

Photoshop'un CS2 veya CS3 sürümlerini
kullanıyorsanız, mesele tendeki ayrıntı-
larla uğraşmak bile olsa esnek olabiliyorsa-
nuz. "Smart Objects" tekniğiyle, ayar filtre-
sini kullanabildiğiniz gibi istediğiniz filtre-
yi kullanabiliyorsunuz. Böylece her zaman
özgün bilgiye ulaşip, bunu daha önce kul-
landığınız filtrelerle birleştirebiliyorsunuz.

Temelde "Smart Object" yaratmanın iki
yolu var. Photoshop CS3'te "Filter" menü-
sünde "Convert for Smart Filters" üstüne
basmak yeterli. Bundan sonra esas filtreyi
uygulamalı. Photoshop CS2'de Layers pale-
tindeki seçeneklerden "Group Into New
Smart Object" komutunu kullanmalı. Her
iki komut da "Smart Object" yapılan bir ve-
ya birden fazla fotoğraf katmanını dönü-
ştürüyor. Bu yolla varolan fotoğraf bilgisi
bir katmanda "encapsulated", yani korun-
muş oluyor.

"Smart Object" üzerindeki tüm filtreleri
çift tıklı çağırılabilir ve bir katman mas-
kesiyle sınırlamak mümkün. Özgün işe ve
rötuş katmanlarına ek değişiklik yapmak
isterseniz, "Smart Object Layer" üzerine
çift tıklayarak, geçici bir dosya halinde sak-
lanmış özgün verileri açarak üzerlerinde
çalışmaya devam edebilirsiniz.

1. Yüzü oluşturma

Gözleri büyötmek, dudaklara şekil vermek veya
burnu düzeltmek istiyorsanız, bunu ilk aşamada
yapmalısınız. Ama asıl işe başlamadan önce art
alan katmanını kopyalamayı unutmayın.

Cerrahi: Photoshop'un "Liquefy" filtresi yüzü
modellerken ideal araç. Bu filter "Filter" mönü-
sünde yer alıyor. Diyalog kutusunda fotoğrafı şu
ya da bu şekilde dönüştürebileceğiniz araçlar
içeriyor. Ama doğru mesafeyi korumaya dikkat
edin. Genelde hem "Brush Density"
hem de "Brush Pressure", "%50"
oranını aşmamalı "Brush Pressure"
aracın efekt yoğunluğunu belirler-
ken, "Brush Density" efektin aracın
kenarında ne kadar yoğunlaşacağını
belirler.

Modelleme: "Forward warp"
aracı ile kalın bir araç ucu seçip,

kenardan başlayıp yavaşça yanakları incelte-
bilir, ağzı simetrik yapabilir veya Dudakların
konturlarını yeniden tanımlayabilirsiniz. Bu
araç burnu düzeltmek, konturları ufaltmak
için de kullanılabilir. Ancak,
"Pucker" aracı belirgin
noktaları ufaltmaya daha uygun.
Böylece mesela burun deliklerini
ufaltabilirsiniz. Ama bu aracı da
dikkatle kullanmak gerek.

2. Simetri yaratmak

İkinci aşamada, büyük "defoları" düzeltip, fotoğ-
rafta denge sağlamak var. Örneğimizde, bu açıdan
yapacak çok şey yok, ama kısmen kısa diş, biraz
rahatsız edici; dudaklara da simetrik vurgu gerek.

Yansımaları kopyalama: Lasso ile halihazırda
dudakların solunda bulunan iki boyutlu yansımayı
seçin. Sonra "Refine Edge"e basın ve yumuşak bir

kenar belirleyin. [Ctrl] + [J] ile seçtiğiniz alanla
yeni Bir katman oluşturun. Şimdi bunu dudagın
sağına yerleştirin
Şimdi [Ctrl] + [T] tuşları ile "Transform" komutunu
çalıştırın. Fareye sağ tuşa basarak ayna görüntü-
sünü yaratın, farenin imleci ile konumu ve boyutu
ayarlayın.

Dişi uzatmak: Şimdi daha ön-
ce kullandığınız katmanı rötuş
katmanı yapabilirsiniz. "clone
stamp" aracına basın ve
seçeneklerden de Alt katmanı
da katacağınızı belirtin. "Hard"
araç ucu ile dişi uzatın.

Uzman tavsiyesi: Bu araçları "Show overlay" se-
çeneğini etkin kılıp, fırça paleti ve "Clone Source"
ile daha iyi kullanabilirsiniz.

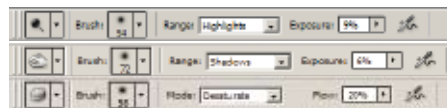
3. Gözleri ve dişleri parlatmak

Bir portre bakanı cezp etmeli. Bu nedenle dişleri
beyazlatmak, gözleri parlatmak rötuşta standart
olmuş.

Vurgular: "Dodge" ve "Burn" klasik karanlık
oda tekniklerinin varisi. Bunlarla görüntünün belli
kısımları aydınlatılıp, karatılabilir. Bu işi işlev,
dijital fotoğraf işleme sırasında da aynı işlevi
görüyor ama daha ince ayar sağlıyorlar çünkü bu
araçların etkileri daha iyi denetlenebilir. Ör-

neğin göz bebeklerinden
yansıyan ışığı "Dodge"
aracı ile güçlendirerek da-
ha çok contrast sağlayabi-
lir, karanlık tonları "Burn"
 aracını kullanarak
arttırabilirsiniz.

Beyazlatma: "Dodge"
 aracı gözlerin akını ve dişleri dahi beyazlatır.
Bunlar önce Sponge aracı ile de-saturate
edilir. Böylece gözlerdeki ve dişlerdeki
sarımsı, kırmızımsı tonlar atılır.. Tüm
bu araçlarda, "Lighting" veya "Flow"
altından efektleri düşürmelisiniz ki iste-
diğiniz sonuca ağır ağır ulaşın.

4. Kırışıklıkları rötuşlamak

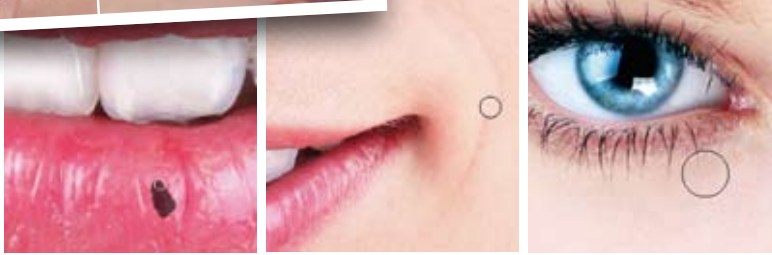
Bunun için ayrı bir rötuş katmanı gerekli, tıpkı "2. Simetri Yaratmak" bölümünde yaptığımız gibi. Bu noktadan başlayacaksınız, Layer paletinin alt köşesindeki Page ikonuna basarak yeni bir katman yaratmanız yeterli

Geri döndürmek: Bu rötuş katmanında çalışın ve "Clone Stamp" ile "Healing Brush" altından "Include all layers"ı seçin. Böylece rötuş katmanında hangi değişiklikleri yaptığınızı bulup, gerekirse düzeltebilirsiniz.

Ufak hatalar: Üstünde çalıştığımız fotoğrafta, dudaklarda birkaç kırmızı leke ve tene birkaç nokta var. Bu noktaları hızla "Spot Healing Brush" ile seçip Photoshop'ta otomatik olarak düzeltmek mümkün.

Kırışıklıkları ütölemek: Kapak sayfaları doğallık değil kusursuzluk ister; en ufak kırışıklıklar ve yumuşak hatlar dahi "ütülenir", temizlenir. Bu "Healing Brush" kullanılarak yapılır. Alt tuşuna basıp en düzgün teni seçin ve bunu "healing source" olarak kullanın. Sonra lekelerin üzerinden geçin. Pikseller renge ver parlaklığa göre ayarlanacaktır.

Gözün altındaki halkaları makyajla kapatın: Morlukları "Healing Brush" ile kapatmayız, bu yöntem o bölgeyi aşırı düzgün ve sahte gösterecektir. Bunları rötuşlamak için klasik "Clone stamp"ı seçin, "Lighten"ı ayarlayın ve düşü opaklıkta çalışın. Böylece tendeki koyu bölgelere tenin yapısını tümden kaybetmeden tekrar tekrar katman ekleyebilirsiniz.

5. Tene blur atmak

Zorunlu yapılan rötuşlara ince ayar gerekir. Bizim örneğimizde bu tene blur atmakla oluyor. Photoshop CS2'ye dek, tüm katmanları art alan katmanına indirgemeli, bunu işi sağlama almak için kopyalamalı, sonra "Blur filter"ı kullanmanız gerekiyordu. Filtrenin efekti sizi tatmin etmeyince ise baştan başlamanız gerekiyordu.

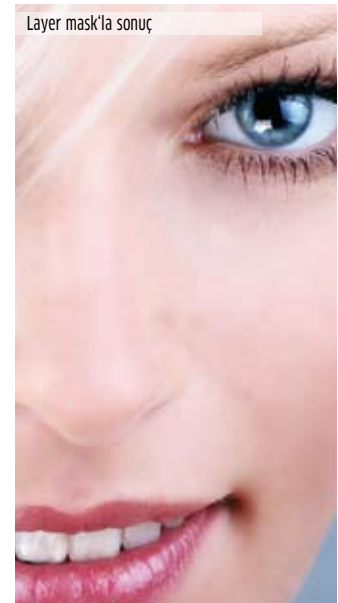
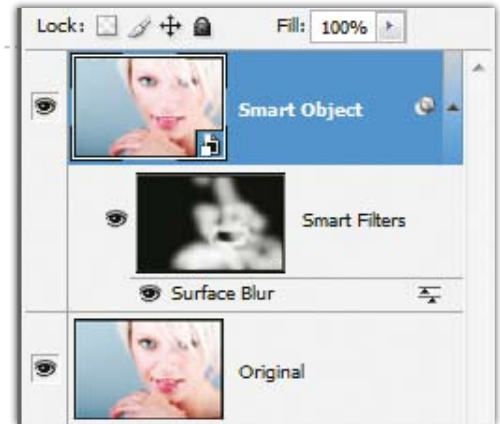
Hazırlık: Photoshop'un yeni sürümleri ile esnek olabiliyorsunuz. "Smart Objects" ile özgün çalışma katmanlarına bakabiliyorsunuz. CS3'te, filtre menüsündeki "Convert for Smart Filters" ile farklı katmanları tek bir akıllı nesneye dönüştürebiliyorsunuz. CS2'de ise layer paletindeki seçeneklerden "Group Into New Smart Object" seçilmeli.

Filtreler: Çeşitli blur filtreleri mevcut. Teneki düzgün olmayan bölgelere keskin bir düzelti için "Surface blur" filtresi uygulanabilir. Birbirine komşu piksellerin renk ve ton değerlerini ayarladığından, büyük gözenekli teni düzeltiyor. "Radius" bu iş için hesaba alınacak piksel miktarını hesaplıyor. "Threshold" var olan kontrastların hangi uzaklığa kadar blur'dan etkilenmeyeceğini belirliyor; örneğin gözlerin kenarları gibi. "Radius" ve "Threshold" ayarlarına dikkat ederek, yüksek kontrastlı ayrıntıları olan belirgin biçimde düzgün bir ten elde edebilirsiniz.

Bir katman maskesi ile aşırı efektleri rafine ederseniz sonuç ortaya çıkacak. Photoshop, bir Smart Layer katmanında Otomatik olarak "Layer Mask" yapıyor. Yani, filtreyi bir katman kopyasına yap-

tıysanız, Layer paletinin alt köşesindeki Mask simgesine basarak, Layer Mask yaratabilirsiniz.

İnceltme: Blur azaltmak için, "Edit / Fill" komutunu kullanarak katman maskesini tamamen siyah piksellerle doldurun. Böylece filtre efektini maskeleyiniz; blur fotoğraftan kayboldu. Sonra "Brush" aracını, büyük bir fırça uçunu seçin, ön plan rengini beyaz yapın, opaklığı yüzde 20'ye getirin. Bu ayarlarla, tene blur atılacak yerleri yavaşça boyayın ve filtre ardından görünür olacak.

6. Ayrıntıları netleştirmek

Portreleri netleştirirken, profesyoneller çoğunlukla "Other Filters" altındaki "High Pass" filtresini kullanır. Bu geçici tuhaf bir efekt oluştursa da hemen istenen ayrıntı kontrastını sağlar.

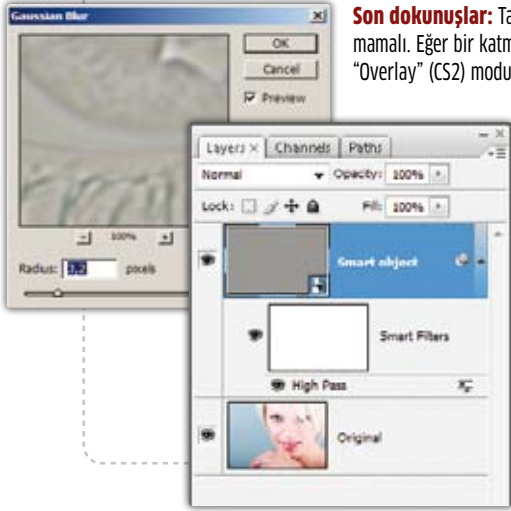
Başlama noktası: Önce fotoğrafı netleştirmek için düzenlenebilir bir katman yaratın. Sonrasında 5. basamakta tarif edildiği gibi bir katman kopyası yaratın veya Photoshop sürümünüz CS2 veya CS3 ise var olan katmanları "Smart Object"e dönüştürün.

Belirgin ayrıntı kontrast: "Filters / Other Filters" altından "High Pass" filtresini seçin. Bu, ayrıntı kontrastı olmayan tüm bölgeleri düz gri bir alana dönüştürecek. Belirgin parlaklık farkı olan alanlar siyah beyaz kenarlarla belirtilecek. "Radius"u ayarlarken, renkli kenarlar olmamasına, yalnızca belirgin konturlar olmasına dikkat edin. Sonra "OK"e basın.

Son dokunuşlar: Tabii ki fotoğraf gri halde kalmamalı. Eğer bir katman kopyasında çalışıyorsanız, "Overlay" (CS2) moduna geçirin

Overlay" (CS3) yapın. Renkli fotoğraf tekrar belirecek ama "High Pass" filtresi ile tanımladığınız daha keskin kenarlara sahip olacak.

Eğer "High Pass" filtresi bir akıllı filtre ise, bunu istediğiniz katmandaki başlangıç haline çekebilirsiniz.

7. Tenedeki kırmızılığı düzeltmek

Bir ayar katmanı ile ten tonlarını daha baştan düzeltebileceğiniz ortada. Ama daha büyük bir "cerrahi" planlıyorsanız, kullandığınız "Layer Mask"ı ayarlamamız gerekebilir. Ancak rötuş, netleştirme ve blur sonrasında bile bu düzeltmeler yapılabilir.

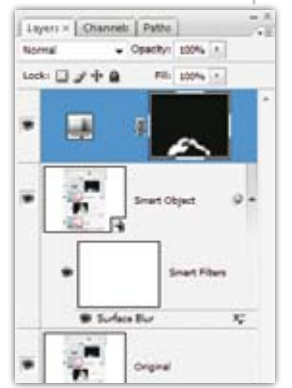
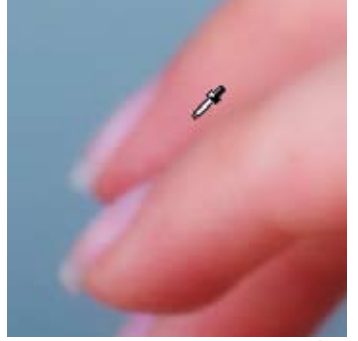
Manikür: Makyaj sanatçıları genelde kolları unuttur. Ve sonra fotoğrafta, kusursuz makyajlı yüzü göre çok soluk, hatta kırmızı ve kabarık gözükürler.

Bunu hemen ayar katmanında ki "Hue / Saturation" işlevi ile düzeltebilirsiniz.

Sonraki diyalog kutusundan, çalışma alanı olarak "Red tones"u seçin, ardından pipetle tendeki kırmızılaşmış bölgeyi seçerek renk aralığınızı tam olarak belirleyin. Aşağıdaki renk skalasından renk aralığını belirleyip, daha da ayarlayabilirsiniz.

Şimdi "Hue" sürgüsünü sağa, sarıya doğru çekerek kırmızı tonunu daha da düzeltebilirsiniz. Ek olarak "Saturation"ı düşürün ve kızıl lekeler azalana dek en aşağıdaki sürgüyü çekip ("Lab brightness") tonları parlatabilirsiniz.

Katman maskeleri: Doğal olarak "layer mask" düzeltisi ten tonunu da etkiler, bu da bir süre sinir bozucu olabilir. Bundan ötürü, bu durumda bile "Adjustment Layer"dan "Layer mask"ı kullanın. Önce tamamen siyahla maskeleyin, sonra yalnızca düzeltilecek alanlar üzerinden boyayın.

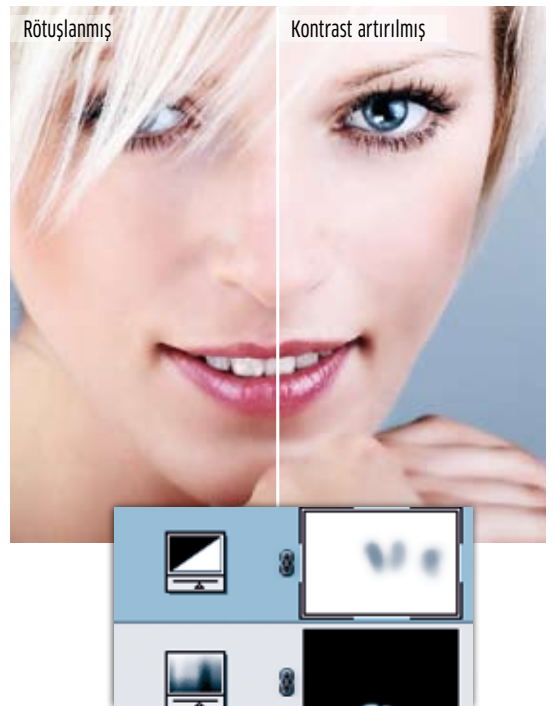
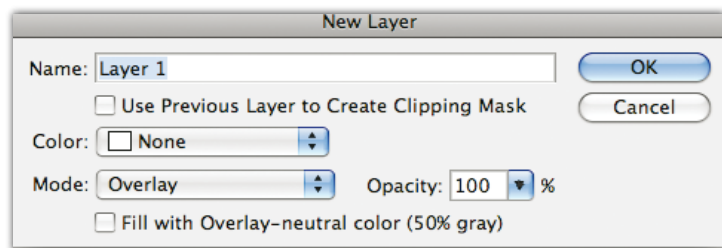
8. Yarı saydam ten yaratmak

Yarı saydam, porselen gibi ten rengi güzel gözükür. Bir numara yaparak hafif, yarı-saydam bir etki yaratmak mümkün; bu da yine siyah beyaz bir katmanla gerçekleştiriyor. Bunu özgünlükle üst üste bindirecek ve böylece incelikte kontrastı yoğunlaştıracak. Renk satürasyonu azalacak ve parlak renk tonları yarı saydam hale gelecek.

Dönüştürün: Bir fotoğrafı siyah beyaz yapmanın çeşitli yolları var. Photoshop CS3'ten itibaren, aynı adlı bir işlev bulunmakta ama "Channel Mixer" bile iyi bir seçenek. Channel Mixer'in ten tonları menüsünden "Red channel"i başlangıç noktası olarak seçin, "monochrome" seçeneğini etkin kılın ve so-

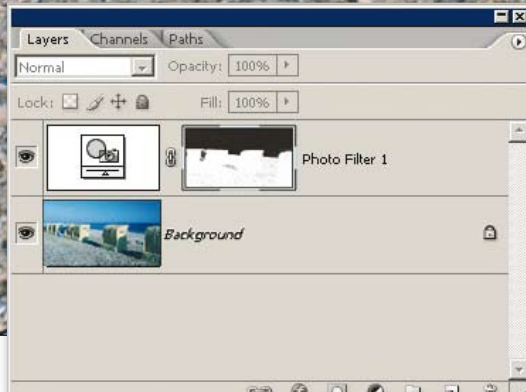
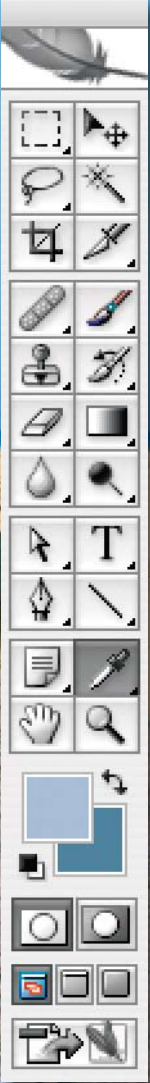
nucu renk sürgüsü ile daha da işleyin. Sonra Siyah beyaz katmanı "Overlay" moduna geçirin ve işte! Ten daha da yoğun parladı. İpucu: Katman modunu, katmanı ayarlarken seçebilirsiniz. Bunun için ufak siyah beyaz simgesi ile bir "adjustment layer" oluştururken [Alt] tuşuna basılı tutun. Böylece efekti hemen fotoğrafta görebilirsiniz.

Sarı-kırmızı arasında: Tene benzer renklerin, örneğin kırmızı ve sarı tonların düzeyini arttırınca, ten tonu daha da parlak ve arzu ettiğiniz yarı saydamla ulaşır. Efekt çok belirgin olursa, aynı yolla ayar maskeleri vasıtası ile efekti yeniden değiştirebilirsiniz.

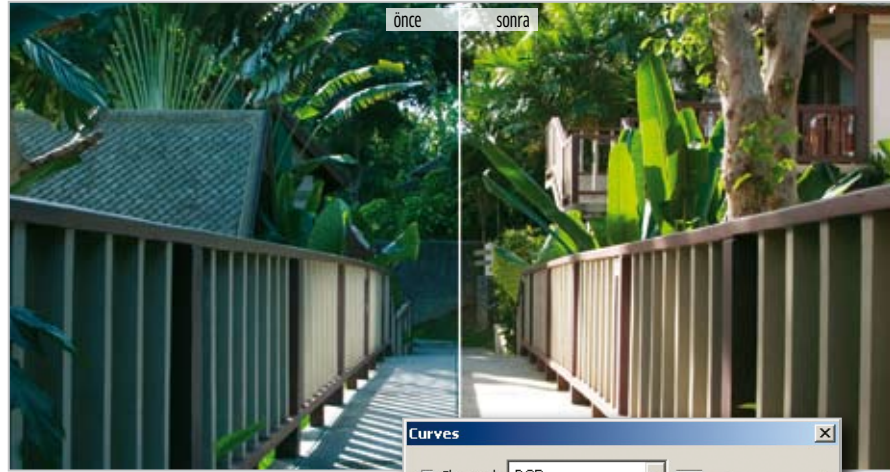
Havalar sizi

bozmasın

Herkesin fotoğraf çekmek için en uygun zamanı bekleme gibi bir lüksü veya zamanı olmayabilir. Photoshop ile fotoğraflarınızı güneşin veya yağmurun olumsuz etkilerinden nasıl kurtaracağınızı gösteriyoruz.

Renk sıcaklığı

■ Kameranızın otomatik beyaz dengesi, sıcak bir yaz akşamı fotoğrafını mahvedebilir, özellikle de gölgeler fazla ise. Böyle soğuk fotoğrafları "Curves" ve "Levels" diyalog pencerelerindeki pipet işlevi ile kurtarabilirsiniz.

Photoshop pipetleri, açık, koyu ve ara tonları tanımlamaya yarıyor. Profesyoneller gerçek tonları tam anlamıyla yansıtmak istediklerinde, çekimlerine üstünde referans renklerin bulunduğu özel bir renk kartının fotoğrafını çekerek başlarlar. Daha sonra Photoshop'ta pipetleri bu karttaki renklere uygulayarak en doğru renk sıcaklığını elde ederler. Ama her zaman bu zahmetli yöntemi uygulamanıza gerek yok çünkü neredeyse her fotoğrafta renk açısından nötr olan bölgeler vardır. Bu bölgeleri kullanarak fotoğrafınızın renk sıcaklığını ayarlamak için aşağıdaki adımları izleyebilirsiniz:

1 Renk sıcaklığını düzeltmek istediğiniz fotoğrafı açın. Örnek fotoğrafımız gerçekten soğuk bir havaya sahip. Daha sonra eğer açık değilse [F7] tuşuyla katmanlar paletini açın. Akabinde paletin alt kısmındaki [şekil] simgesine tıklayıp "Curves" seçeneğini işaretleyin.

2 Standart ayarlarda üç pipet siyah, beyaz ve gri renklere sahiptir. Renkleri değiştirmek için örneğin gri pipete çift tıklayabilir ve açılan renk seçicisinden istediğiniz tonu işaretleyebilirsiniz. Standart olarak grinin R, G ve B değerleri 128'dir - yani ton skalasının tam ortasındadır.

3 Renk seçimi yaptıysanız bu diyalog penceresini kapatıp, fotoğrafta örneğimizdeki yer taşları gibi

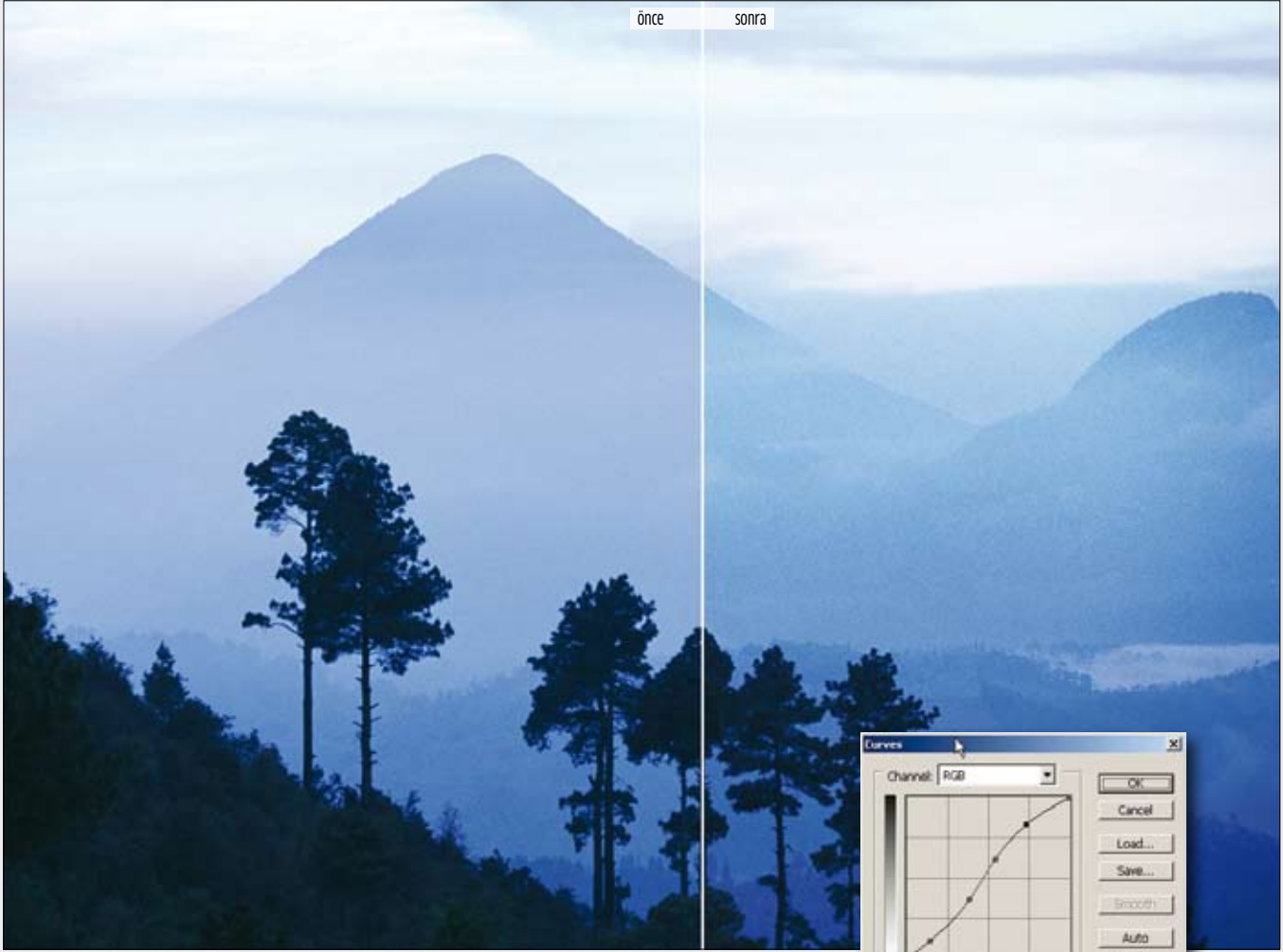
nötr bir renk değerine sahip bölgeye tıklayın. Fotoğrafın tamamının hemen değişip çekim anındaki gibi sıcak tonlara büründüğünü göreceksiniz.

4 Photoshop'un neleri değiştirdiğini görmek istiyorsanız gradasyon eğrilerini inceleyebilirsiniz. Bunun için "Curves" diyalog penceresinde "Channels" menüsünden kırmızı, yeşil ve mavi renkleri seçmeniz yeterli. Buradan Photoshop'un hangi renkleri güçlendirdiğini, hangilerini ise zayıflattığını görebilirsiniz.

Ufak bir not: Gradasyon eğrisini veya renk ton düzeltme seçeneğine "Image" menüsündeki "Adjustments" üzerinden de ulaşabilirsiniz. Ama katman paletini kullandığınızda fazladan birkaç avantaj elde edersiniz:

- Düzeltmenin etki gücünü her zaman katman paletinden ayarlayabilirsiniz.
- Palettteki gradasyon eğrisi simgesine tıklayarak her an düzenlemenizin ayarlarını değiştirmek veya bir başka rengi düzenlemek için eğriler diyalog penceresine ulaşabilirsiniz.

Sise rağmen berrak fotoğraflar

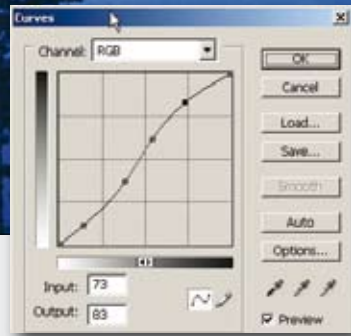

■ Sisli bahar fotoğraflarının kendine özgü yumuşak bir tonu vardır. Ama ne yazık ki çoğu zaman, çekim anında görülen bütün ayrıntıları düzenleme yapmadan fotoğraf karesinde göremezsiniz. Aslında berrak bir görünüm için gradasyon eğrisi ile ufak bir kontrast ayarı yapmak yeterlidir. Tek bilmeniz gereken hangi tonları eğride yükseltirken, hangilerini olduğu gibi bırakmanız gerektiği. Bunun için düzenleme öncesi eğriye sabit ölçüm noktaları yerleştirebilirsiniz.

İşte böyle: "Curves" diyalog penceresini açın ve [CTRL] tuşuna basılı tutarak, fotoğrafınızda belirgin-

leştirmek istediğiniz bölgelere tıklayın. Photoshop bu belirlediğiniz bölgeleri eğri grafiğinde gösterecektir. Bu şekilde eğriyi hangi noktalardan tutmanız gerektiğini belirlemiş olursunuz. Kontrastı arttırmak için eğriyi "S" biçimine getirmeniz gerekiyor. Bu şekilde fotoğraflarınıza orijinal karakterlerini kaybettirmeden biraz daha tazelik ve canlılık katabilirsiniz.

Başka ayarlar: Gradasyon eğrisindeki yükselme, kural olarak fotoğraftaki renkleri de yoğunlaştırıyor. Ama isterseniz bunu hafif bir "Hue/Saturation" düzenlemesi ile de pekiştirebilirsiniz. Bu seçeneğe "Image" menüsün-

deki "Adjustments" alt menüsünden veya ayar katmanı oluşturarak ulaşabilirsiniz. Eğer kontrast düzenlemeniz parlak bölgelerde veya gölgelerde çok sert etkilere neden oluyorsa, bu bölgeleri bir maske ile koruyabilirsiniz. Bunun için ilk önce "Select" menüsündeki "Color range" ile parlak ve koyu renkleri seçin ("Parlak renkler" başlığına bakın) ve daha sonra katman paletinde ayar katmanı ile değişikliklerinizi uygulayın.

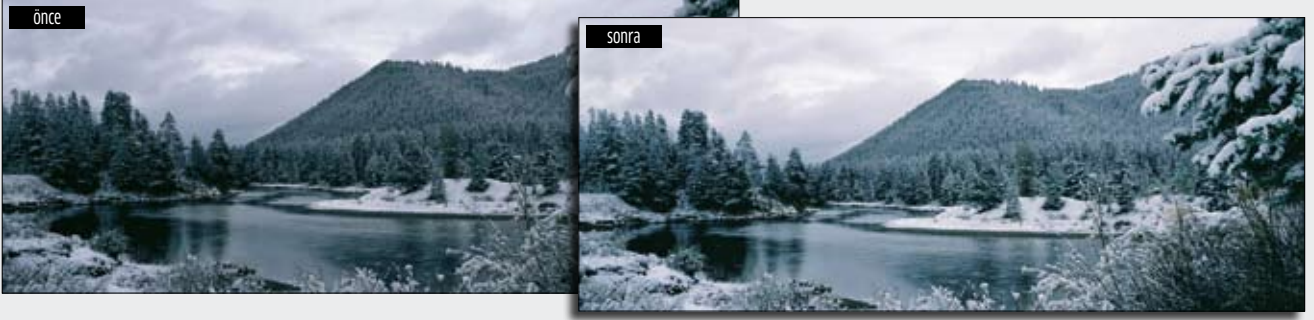
Parlak renkler

■ Bazen - örneğin çiçekli bir çayırda - sadece belirli motif kısımlarını renk açısından öne çıkarmak yeter. Bu tür durumlar için renk filtresi katmanını kullanabilirsiniz. Bunun için "Select" menüsündeki "Color range" seçeneğine tıklayın. Ardından açılan diyalog penceresindeki pipet aracını kullanarak rengini yoğunlaştırmak istediğiniz bölgeye tıklayın. "Fuzziness" ile çalışmak istediğiniz renklere benzeyen renklerin de seçime ne kadar katılacağını belirleyebilirsiniz. Seçimi tamamladıktan sonra onaylayarak diyalog penceresini kapatın ve [CTRL]+[J] tuş kombinasyonu ile bir katman kopyası yapın. Artık elinizde bir renk filtresi katmanı var; tek yapmanız gereken güçlendirme etkisini vermek. Bunu da katman paletinin üstündeki katman modu ile gerçekleştirebilirsiniz. Örneğin böyle bir çayırda "Soft light" istediğiniz güçlendirme etkisini verecektir.

Karda beyaz dengesi

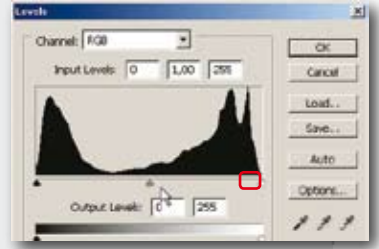

■ İster buzul olsun isterse kar, yansıtan yüzeyler kameraların ışık ölçüm sistemleri için her zaman en zor şartları oluşturuyor. Etkisi çok az da olsa düşük bir pozlama, renkler üzerinde göz ardı edilemeyecek farklar oluşturur. Kış mevsiminin soğuk renk tonları da buna eklenince, karlı fotoğraflarda soğuk renkler tamamen baskın çıkar.

“Renk sıcaklığı” başlığında olduğu gibi “Curves” penceresindeki pipetler ile burada da beyaz dengesini ayarlayabilirsiniz. “Levels” diyalog penceresi ile de söz konusu dengeyi düzenleyebilirsiniz. Karlı fotoğraflardaki tek fark, karlı fotoğraflarda gri ton pipeti yerine, parlak renkleri tanımlamak için beyaz ton pipetinin kullanılması. Ama pipetle uygulamaya geçmeden önce, pipetin ton değerini biraz değiştirmelisiniz çünkü Photoshop’un standart beyaz tanımlı saf beyaz,

yani RGB değerleri 255 olan bir beyazdır ve baskıda detayların kaybolmasına neden olur. Bu yüzden beyaz pipetine çift tıklayarak RGB değerlerine 248 girin. Daha sonra da fotoğrafınızda en parlak bölgeye tıklayarak tonları düzenleyin.

Profesyonel ipucu: Pipetle dengeyi bulabilmek için tıklamaya başlamadan önce fotoğrafınızdaki parlak bölgeleri, yani rengin en açık olduğu bölgeleri belirleyin. Bunun için “Levels” diyalog penceresindeyken [ALT] tuşuna basılı tutarak histogramın altındaki beyaz noktası ayar düğmesini histogram eğrisinin en sağ ucuna doğru hafifçe hareket ettirin. Fotoğrafınızda sadece parlak tonların olduğu bölgeler görünecektir. Ayar düğmesini bırakıp pipetinizi bu bölgelerde kullanın.

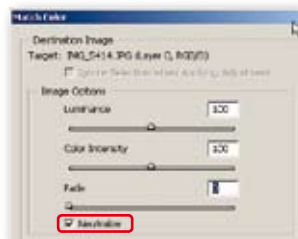

Yağmurlu günler

■ Nisan ayı, fotoğrafçıları şaşırtan bir aydır. Fotoğraf çekmek için çıktığınız güneşli bir öğleden sonra aniden yağmur bulutları ile kararabilir. Yağmurdan hemen önceki dakikalar ise size ilginç motifler oluşturabilir: Gökyüzü bulutlarla kaplanır ama aralarından güneş parlak ışıklarıyla yeryüzünü aydınlatmaya devam eder. Bu anı yakalamak için hızlı hareket etmek gerekir. Çoğu zaman da motifi yakalamaya çalışırken beyaz dengesi unutulur. Sonuç ise örneğimizde olduğu gibi o anı yansıtmayan, mavinin baskın olduğu bir fotoğraf olabilir.

Kısa yol: Bu tür genel renk baskınlıklarını “Image” menüsünde “Adjustments” altında bulabileceğiniz “Match color” aracı ile çabucak giderebilirsiniz. Tek yapmanız ise “Neutralize” seçeneğinin yanındaki kutucuğu işaretlemek. Bu şekilde renk kanallarının ton değerlerini çabucak dengelemiş olursunuz.

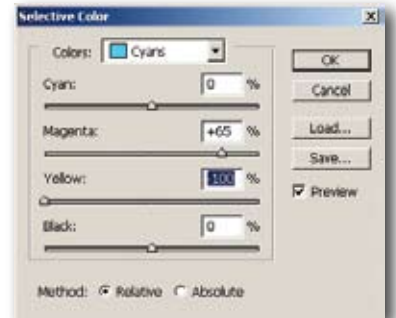
İnce ayar: Bulutları öne çıkarmak istiyorsanız “Match color” aracını bir katman kopyasında uygulayın. Akabinde fotoğrafınıza uygun geçişli bir katman maskesi yaratın.

Gök mavisi

■ İdeal bir gök mavisi olmayabilir ama gök, yeryüzü ile ne kadar az ortak renge sahip olursa, o kadar keskin hatlarla yeryüzünden ayrılır. Doğada yeşil ve sarının birçok tonu bulunur. Eğer gökyüzünü bu tonların zıt yönüne itmeyi başırırsanız yüksek bir renk kontrastı elde edersiniz.

Gökyüzünün yeryüzü ile arasındaki kontrastı arttırmanın en kolay yolu ise “Image” menüsünde “Adjustments” altındaki “Selective color” aracını kullanmaktır. Gök mavisini baskınlılaştırmak için burada “Colors” menüsünden “Cyans” seçeneğini işaretledikten sonra “Magenta” ayar çubuğunu doygun bir maviye oluşana kadar ilerletin. Daha sonra “Yellow” çubuğunu olabildiğince geri çekerek rengi koyulaştırın. Bunları yaparken uygulama yöntemi olarak “relative” seçeneğinin işaretli olduğundan da emin olun. Renk değişimi cian oranına göre yapılmazsa, fotoğrafınızda bulutlar gibi açık tonlu bölgelerde istenmeyen bir renk baskınlığı oluşabilir.

Klasik fotoğraf filtresi

■ Artık Photoshop sayesinde fotoğrafçılar yanlarında sürekli 81'lik veya 85'lik renk filtreleri taşımak zorunda değil. Fotoğraf düzenleme aracı "Photo filter" sayesinde istediğiniz etkiyi çekim sonrası bilgisayar başında da verebilirsiniz. Filtrenin etkisini yoğunluk ayar çubuğu ile arttırıp azaltabiliyor. "Color" seçeneğindeki renk karesine basarak istediğiniz tonu kullanabilirsiniz. "Preserve luminosity" seçeneğini işaretleyerek

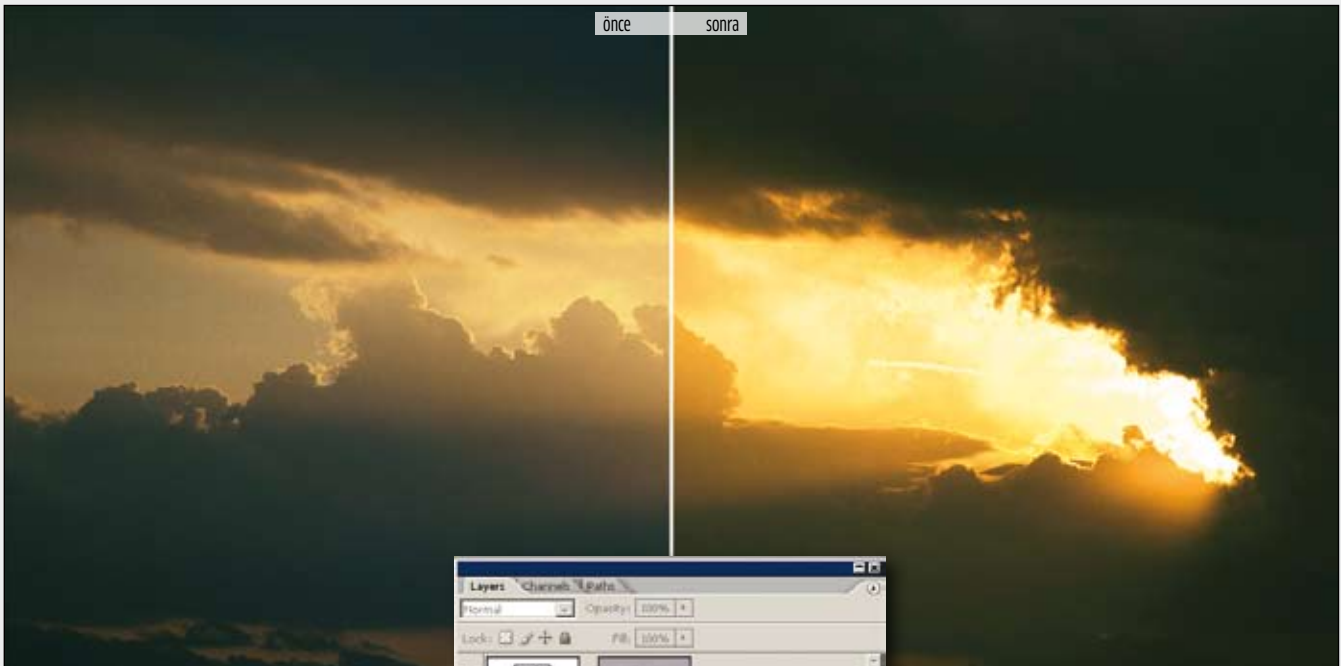

fotoğrafınızda belirli bir rengin tümüyle baskın çıkmasını engelleyerek berrak sıcak veya soğuk bir fotoğraf oluşturabilirsiniz.

Belirli bölgeleri korumak:

Fotoğraflara uyguladığınız bu sıcak renk takviyesi açık ve mavi gökyüzünün etkisini kaybetmesine sebep olabilir. Bu yüzden bu filtrelerin etkisini katman maskeleri ile sınırlandırmalısınız. Bunun için ilk önce "Selection" menüsündeki "Color range" aracının pipetini kullanarak gökyüzünü seçin. "Fuzziness" araç çubuğunu geri çekerek seçilen renk aralığını kısıtlayabilirsiniz. Seçimi tamamladıktan sonra katman paletinden bir "Photo filter" katmanı oluşturun. Photoshop oluşturduğunuz seçim içinde kalan gökyüzü bölümlerini koruyacaktır.

Renk uyumu

■ Eğer fotoğrafınızda renkler çok özel bir düzen içerisinde ise bunu kullanmalı ve bu etkiyi güçlendirmelisiniz. Örneğin bulutlar arasından süzülen güneş ışıklarının rengini altın sarısı yaparak daha etkili bir fotoğraf oluşturabilirsiniz. Bunun için "Photo filter" aracını da kullanabilirsiniz.

Rengi almak: "Photo filter" aracını açarak renk kutucuğuna tıklayın. Burada renkleri serbestçe karıştırabilirsiniz. Ama rüyalara dalıp fotoğrafın bu güzel havasını kaçırabilecek renkleri seçmek yerine, fareniz ile fotoğraftaki baskın renge tıklayın. Pipet otomatik olarak bu rengi palette gösterecektir. Artık renk seçicide seçilmiş olan bu rengin doygunluğunu

("S" ile gösterilen değer) arttırabilirsiniz. Gerektiğinde bu değeri "100"e kadar çıkarmaktan çekinmeyin. Rengi belirledikten sonra ana diyalog penceresine dönüp etkinin yoğunluğunu belirleyebilirsiniz.

Seçici güçlendirme: Fotoğraflarınızın keskin etkilere sahip olması için bu düzenlemeyi fotoğrafın tümü yerine belirli bölgelere uygulamalısınız. Bunun için parlaklığa bağlı seçim prensibini kullanabilirsiniz. İlk önce kanal

paletini açıp kanallar arasında gezerek motifinizin keskin olarak diğer bölgelerden ayrıldığı kanalı belirleyin. Bizim örneğimizde kırmızı kanalı motifimizi en uygunu. Kanalı belirledikten sonra [CTRL] tuşuna basılı tutarak kanala tıklayın ve bunun katman paletinde seçim olarak belirlenmesini sağlayın. Bundan sonra yine katman paletinden bir "Photo filter" düzenleme katmanı oluşturun. Bu tür renk düzenleme işlemlerinde katman maskesini önceden oluşturmak gerekiyor. Maskeyi oluştururken gri pikseller kullanırsanız renk düzenlemelerinin görüntüyü kısmen etkilemesini sağlarsınız. Fotoğrafın genel görünümünü her zaman katman gücünü arttırarak veya azaltarak değiştirmek ise mümkün. Bunun en kolay yolu ise bir "Levels" katmanı oluşturmak.

Sert gölgeler

■ Dijital kameraların algılayabildikleri kontrast aralığının sınırlı olması yüzünden güneş ışıkları ne kadar kuvvetli olursa gölgeler o kadar koyu olur ve gölgeli bölgelerdeki detaylar kaybolur. Bu sorunun çözümünü "Image" menüsündeki "Adjustments" altında, "Shadow/Highlight" seçeneğinde bulabilirsiniz. Ama yapay renkler oluşturmak için bu aracı gelişmiş özellikleri ile bütün farklılaştırma olanaklarını kullanarak uygulamalısınız.

İnce ayar: "Tonal Width" ayar çubuğu ile düzenleme aralığını istediğiniz şekilde sınırlandırabilir ve ara tonlar üzerinde oluşacak bir aşırı etkiyi engelleyebilirsiniz. "Radius" ayar çubuğu ile ise etkiyi belirli bir piksel sayısının üstünde piksele sahip alanlar ile sınırlayarak küçük detayların yok olmasını engelleyebilirsiniz. Ayrıca "Black clip" seçeneği ile koyu tonlu bölgeleri de bu etkiden kurtarabilirsiniz.

Her gölge aydınlatma işleminden sonra

"Color correction" seçeneği ile de daha önceden siyah, ama artık gri olan gölgelerin renk yoğunluklarını geri kazanmalarını sağlayabilirsiniz.

Profesyonel ipucu: Bütün bu farklılaştırılabilirlik seçeneklerine rağmen "Shadow/Highlight" aracının önemli bir dezavantajı vardır: Bu aracı bir düzenleme katmanı şeklinde kullanamazsınız; yani daha sonradan ayarlarda geriye dönük değişikliklere gitmek mümkün değil. Bu yüzden bu işleme alternatif olarak "Levels" veya "Curves" araçları ile aydınlatma yapıp bu etkiyi "Renk uyumu" konusunda olduğu gibi parlaklık baz alınarak oluşturulmuş bir katman maskesi ile sınırlandırabilirsiniz.

Soluk fotoğraflar

■ Yaz aylarında öğlen güneşi çok güçlüdür ve fotoğraflarınızın soluk çıkmasına neden olur. Ama çekim için başka bir zaman ayarlama olanağınız yoksa bu soluk fotoğraflar da işinizi görebilir, özellikle de daha sonra bilgisayarınızda Photoshop ile zamanı ileri aldıktan sonra.

Hızlı yöntem: Bu iş için "Image" menüsündeki "Hue/Saturation" aracını kullanabilirsiniz. İşlemi bütün fotoğrafa uygulamak yerine motifinizdeki baskın olan rengi "Edit" açılır menüsünden seçip seçici uygulama yaparsanız daha güzel sonuçlar elde edersiniz. Bizim örneğimizde bu baskın renkler yeşil ve maviler. İsterseniz pipet kullanarak fotoğraftaki bölgelere tıklayabilir ve doygunluğunu arttıracakınız bölgeleri daha net seçebilirsiniz. Ayrıca bu şekilde sarıları yeşiller içinde tanımlayan Photoshop'un sizi sinirlendirmesini de engellemiş olursunuz. Doygunluk oranını arttırıp aynı zamanda renk tonunu biraz yükselterek fotoğraftaki soluk renklerin tekrar öne çıkmasını sağlayabilirsiniz.

Bronz tenler

■ Kötü havalarda veya gölgelerde bronz bir ten kolayca gri veya tonlarına bürünebilir. Bu gibi durumlara karşılaşırsanız kızmayın, çünkü Photoshop pipetleri yardımıyla modellerinizin ten renklerini istediğiniz şekilde düzeltebilirsiniz. Tek ihtiyacınız ise istediğiniz temiz ve sıcak ten renginin bulunduğu bir referans fotoğrafı.

1 Bronz ten rengini alın

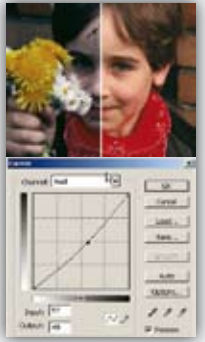

Hem referans hem de hedef fotoğrafınızı Photoshop'ta açın ve "Window" menüsünde "Arrange" içindeki "Tile vertically" seçeneğine tıklayın. Bu şekilde her iki fotoğrafa da aynı anda ulaşabilirsiniz. Sonra düzenlemek istediğiniz fotoğrafı seçin ve katman paletini kullanarak yeni bir "Curves" düzenleme katmanı (bk. Renk sıcaklığı, sayfa: XX) oluşturun. Ama renk sıcaklığı konusunda farklı olarak gri pipetine çift tıkladıktan sonra seçili nötr gri rengi değil kendi belirleyeceğiniz rengi

kullanın. Bu rengi belirlemek için ise pipeti kullanarak referans fotoğrafındaki ten rengine tıklayın. Aldığınız kısmın bir parça da koyu ton içermesine dikkat edin. Ancak bu şekilde gerçekçi düzenlemeler yapabilirsiniz.

2 Ten rengini taşıyın

Pipetinizi ten rengi ile aşıladıktan sonra üzerinde çalıştığınız fotoğrafa dönün. Burada da tenin biraz gölgede olduğu bir bölgeyi seçin. Bu şekilde aldığınız renk ile uyumlu bir seçim gerçekleştirmiş olursunuz. Bu gibi ten rengi ayarlama işlemleri genelde kırmızı kanalında değişimlere sebep olur. Bu değişimi üstteki "Channel" açılır menüsünü değiştirerek görebilirsiniz.

3 Maske oluşturun

"Curves" diyalog penceresini kapatırken Photoshop size bu hedef renginizi standart renk olarak kaydetmek isteyip istemediğini soracaktır. Bu soruya mutlaka "Hayır" cevabını vermelisiniz. Aksi halde bütün yazılımda kullanılan nötr gri renk, bu ten renk ile değiştirilir. Yaptığınız bu düzenlemenin bütün fotoğraf yerine sadece yüz bölgesinde veya başka bir bölgede etkili olmasını isteyebilirsiniz. Bu durumda bir maske oluşturmalsınız. Bunun için fırça aracını seçin ve gri bir renk seçerek fırça sertliğini oldukça düşürün.

Bundan sonra resimde olduğu gibi düzenleme katmanı seçiliyken bu fırça modelinizin yüzünün dışında kalan alanı boyayın. Yaptığınız düzenlemenin bu bölgelerde etkisini yitirdiğini göreceksiniz.

Özel ipucu: Ten renklerini toplayın

Eğer çeşitli ten renklerini bir ana dokümanda toplarsanız her duruma uygun ten rengi bulmakta zorlanmazsınız. Bunun için ilk önce pipet ile fotoğraftaki bir koyu ten rengine tıklayın. Ardından [ALT] tuşuna basılı tutarken açık tonlu bir ten rengini işaretleyin. Böylece ön plan ve arka plan renklerini tanımlamış olursunuz.

Daha sonra boş bir doküman açarak burada ön plan-arka plan renklerinden oluşan bir renk geçişi yaratın. Karşınıza yeni referans dosyanız. Dosyanızı isimlendirirken kaynağınızın kökenini belirtmeyi unutmayın. Böylece bu tonu hangi bölgeden insanlara uygulayabileceğinizi kolayca hatırlamış olursunuz.

CHIP ÖZEL SAYI: DİJİTAL FOTOĞRAF

Dijital fotoğraf dünyası hakkında bilmeniz gereken her şey özel sayımızda.

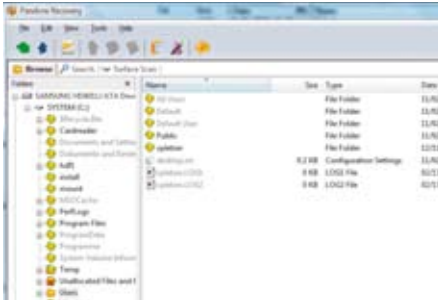

Ücretsiz yazılımlar

Her ay
YENİ

FREEWARE ► AÇIK KAYNAK ► GÜNCEL

CHIP, her ay yüzlerce ücretsiz yazılımı inceliyor ve en iyilerini sizlerle paylaşıyor. Bu ücretsiz araçlar pek çok ihtiyacınıza çözüm sağlıyor.

1 PANDORA RECOVERY 1.3.7

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL WIN 2K, XP, 2003, VISTA
İNGİLİZCE

Dosyanız aslında silinmedi

Hayır, sildiğiniz dosyaları sonsuza dek kaybetmediniz! Pandora Recovery sayesinde onları yeniden kazanabilirsiniz. Yazılım, çöp kutusundan ya da [Shift] + [Del] tuş birleşimiyle sildiğiniz dosyaları kolaylıkla geri getiriyor.

İpucu 1 ► Pandora Recovery, silinmiş dosyaları geri getiriyor getirmesine ancak bu her koşulda mümkün olmuyor. Şöyle ki; bir dosyayı sildiğinizde aslında gerçekten silmiş olmuyorsunuz, sadece o dosyanın durumunu "silinmiş" olarak belirliyor ve üzerine başka bir veri yazılmasına imkân tanırıyorsunuz. Dosyanız, ne zaman üzerine yeni bir veri yazılırsa aslında tam olarak o zaman siliniyor. Aksi halde dosyanızı kurtarmanız mümkün.

İpucu 2 ► Programı ilk çalıştırdığınızda sizi karşılayacak olan sihirbazı izlemeniz işinize yarayabilir. Eğer kapatırsanız, »Tools / Launch Wizard« yolunu izleyerek sihirbazı yeniden açabilirsiniz.

Bilgi için: www.pandorarecovery.com

2 THREATFIRE 3.5.0.21

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL WIN 2K, XP, 2003, VISTA
İNGİLİZCE

Güvenlik yazılımı

Otoriteler tarafından oldukça beğenilen ThreatFire adlı yazılım, bilgisayarınızı tehdit eden virüs, Spyware ve Truva atlarına karşı tam koruma sağlıyor. Ayrıca, yazılım bunu yaparken diğer birçok anti virüs yazılımının aksine, Zero-day olarak bilinen tehlikelere karşı da PC'nizi koruyor.

İpucu 1 ► ThreatFire'i bilgisayarınıza yükleme esnasında, sisteminizde kurulu olan diğer anti virüs yazılımlarını kaldırmanıza yönelik herhangi bir uyarı almıyorsunuz ve yazılım, kurulum işlemi gerçekleştikten sonra otomatik olarak arka planda çalışmaya başlıyor. Ayrıca, belirli aralıklarla online olarak kendini güncelliyor.

İpucu 2 ► Yazılımla ilgili daha çok bilgi alabilmek için aşağıdaki bağlantıyı kullanarak ThreatFire'in internet sitesine ulaşabilir ve »Downloads« bölümünden »User's Guide« kısmına tıklayarak 92 sayfalık Kullanıcı Rehberi PDF dosyasını bilgisayarınıza indirebilirsiniz.

Bilgi için: www.threatfire.com

BİLGİ

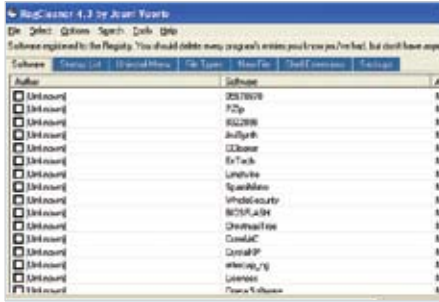
Tüm programlar ücretsiz

- 1 Pandora Recovery 1.3.7 ► Dosya kurtarma
- 2 ThreatFire 3.5.0.21 ► Güvenlik yazılımı
- 3 RegCleaner 4.3 ► Sistem temizliği
- 4 Online Armor Free ► Zararlılara karşı korunma
- 5 HDClone Free Edition ► Sabit disk yedekleme
- 6 MyUninstaller 1.41 ► Program kaldırma
- 7 Floola 3.1 ► Müzik ve video yöneticisi
- 8 QuickMonth Calendar 1.1 ► Masaüstü takvimi
- 9 AYIN ARACI
jetAudio 7.1.1.3101 ► Ses ve görüntü oynatıcı
- 10 AVG Antivirus Professional 8.0 ► PC güvenliği
- 11 doPDF 6.1 Build 267 ► Alternatif PDF
- 12 CDBurnerXP 4.1.2.694 ► CD yazma

Güncellemeler

- 1 cdrtfe 1.3.1
- 2 RetroShare 0.4.09b
- 3 WinSCP 4.0.7

► **DVD'DE:** Yazıda adı geçen bütün araçları CHIP CODE **FREEWARE** altında bulabilirsiniz ve kurabilirsiniz.

3 REGCLEANER 4.3

İŞLETİM SİSTEMİ WIN 98, ME, XP, 2000, 2003, VISTA
DİL TÜRKÇE

Derinlemesine temizlik

Bilgisayarınıza yüklediğiniz her bir yazılım, daha sonra sisteminizden silinirken ardından mutlaka izler ve lekeler bırakır. Bu iz ve lekeler de bir süre sonra sisteminizi şişirir ve performans kaybına neden olur. Ancak RegCleaner sayesinde bunlardan kolaylıkla kurtulabilirsiniz.

ipucu ► Kurulum sonrasında İngilizce olarak açılan RegCleaner'ı Türkçe yapmak için, »Ayarlar / Dil / Dil Seç« yolunu izleyin ve Turkish.rlg dosyasını seçin.

Bilgi için: <http://www.jv16.org>

4 ONLINE ARMOR FREE 2.1.0.131

İŞLETİM SİSTEMİ WIN NT, 2K, XP
DİL İNGİLİZCE

Sisteminizi koruyun

İçeriğinde yerleşik bir güvenlik duvarı da bulunduran Online Armor Free sayesinde, bilgisayarınıza sızmaya kalkışan Spyware, Truva atı ve diğer zararlı yazılımlara karşı korunabilirsiniz. Yazılım tamamen ücretsiz olup, içeriğinde herhangi bir reklam bulundurmamaktadır.

ipucu ► Yazılım, tehlikeli bir durum ile karşılaştığında sizi uyararak, sisteminizi koruyabilmeniz için ilgili yazılımın çalışmasına karşı önlem almanızı sağlar.

Bilgi için: www.tallemu.com

GÜNCELLEMELER

Buradan, popüler araçların son sürümleri, en iyi eklenti araçları ve ilginç Freeware projeleri hakkında bilgi alabilirsiniz.

CDRTFE 1.3.1

Ücretsiz, açık kaynak kodlu ve işinize yarayabilecek ölçüde bir veri yazdırma aracı olan cdrtfe ile çeşitli CD ve DVD medyalar oluşturabilir ve bunun yanında daha pek çok özelliği sayesinde işlerinizi kolaylaştırabilirsiniz.

Bilgi için: <http://cdrtfe.sourceforge.net>

RETROSHARE 0.4.09B

P2P dosya paylaşım alt yapısı ile çalışan RetroShare sayesinde, arkadaşlarınızla güvenli ve hızlı bir şekilde dosya paylaşımı yapabilirsiniz.

Bilgi için: <http://retroshare.sourceforge.net>

WINSCP 4.0.7

WinSCP, açık kaynak kodlu olan ve güvenli dosya aktarım protokolünü (SFTP) kullanan bir veri aktarma yöneticisi.

Bilgi için: <http://winscp.net>

5 HDCLONE FREE EDITION 3.6.1

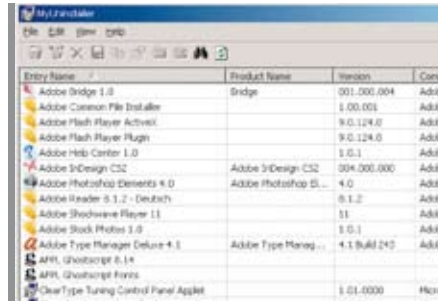
İŞLETİM SİSTEMİ WIN 98, ME, XP, 2000, 2003, VISTA
DİL İNGİLİZCE

Diskinizi yedekleyin

Bu yazılım sayesinde sabit diskinizi bir başka sabit diske olduğu gibi kopyalayabilirsiniz. HDClone'un bu sürümü elbette ki ücretsiz sürümüne göre daha az özellik barındırıyor fakat sabit diskinizi olduğu gibi yedeklemek için yine de ideal. Yazılım, ATA, SATA ve eSATA disklerle uyumluluk gösteriyor.

ipucu ► »SpeedTest« butonuna tıklayarak sisteminizde bulunan sürücülerin performanslarını ölçebilir ve olası bir yedekleme işleminde gerekecek olan tahmini süreyi öğrenebilirsiniz.

Bilgi için: www.miray.de

6 MYUNINSTALLER 1.41

İŞLETİM SİSTEMİ WIN 98, ME, XP, 2000, 2003, VISTA
DİL İNGİLİZCE

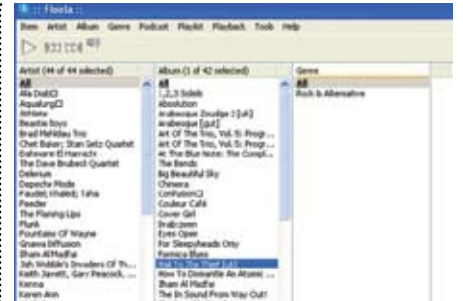
Beklemeye son

İşletim Sistemi'nizde, Denetim Masası'nda bulunan Program Ekle/Kaldır'a alternatif olarak hazırlanmış bir yazılım olan MyUninstaller bu konuda oldukça başarılı. Zira Program Ekle/Kaldır menüsüne oranla çok daha hızlı çalışıyor.

ipucu ► Listelenen yazılımların üzerlerine sağ tıkladığınızda, açılan menüden,

»Uninstall Selected Software« seçeneğine tıklayarak seçili yazılımı sisteminizden kaldırabilir, »Properties« seçeneğine tıklayarak da ilgili yazılım hakkında bilgi alabilirsiniz.

Bilgi için: www.nirsoft.net

7 FLOOLA 3.1

İŞLETİM SİSTEMİ WIN 98, ME, XP, 2000, 2003, VISTA
DİL İNGİLİZCE

Müzik ve video yöneticisi

Bir iPod'unuz veya iTunes'u destekleyen Motorola marka bir cep telefonunuz varsa, bu yazılım sayesinde iPod'unuzu/cep telefonunuzu kolaylıkla yöneterek ona ister bilgisayarınızdan müzik ve video dosyaları yükleyebilir, isterseniz de var olan müzik ve video dosyalarını bilgisayarınıza alabilirsiniz.

ipucu ► Last.fm ve Podcast desteği de sunan yazılım aynı zamanda, iPod'unuzda/cep telefonunuzda bulunan dosyaların listesini size bir web sayfası olarak da sunabilmekte.

Bilgi için: www.floola.com

Takvim uygulaması

Windows'un takvim uygulamasıyla birebir aynı prensibe sahip olan, fakat geliştirilmiş özellikleriyle başarısını bir adım öteye taşıyan bu uygulama ile daha ayrıntılı bilgiye sahip olabiliyorsunuz.

ipucu ► Yazılımı, ister saatin üzerine tıklayarak, isterseniz de [Windows] + [Q] tuş kombinasyonu ile çalıştırabilir ve alt taraftaki tarihe tıkladığınızda bulunduğunuz tarihe geri dönebilirsiniz.

Bilgi için: www.codedawn.com

10 AVG ANTIVIRUS PROFESSIONAL 8.0

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

Bilgisayarınız güvende

Oldukça kullanışlı ve birçok kullanıcı tarafından tercih edilen bir güvenlik aracı olan AVG Antivirus Professional, diğer birçok güvenlik yazılımının yaptığı gibi bilgisayara fazladan yük getirmiyor ve bilgisayarınızın performansını düşürmüyor. Bunun yanında zararlı yazılımlara karşı sistemini de oldukça iyi bir şekilde koruyor. Yazılım düzenli aralıklarla otomatik olarak kendini güncelliyor.

ipucu ► Yazılım, gönderdiğiniz her e-mail'in altına, o e-mail'in kendisi tarafından virüs taramasından geçirildiğini yazıyor. Ancak isterseniz bu özelliği kapatabilirsiniz.

Bilgi için: www.grisoft.com

9 JETAUDIO 7.1.1.3101: Eğlenceyi katlayın

Hem tasarımı, hem de işlevi ile oldukça hoşunuza gidecek ve sizi, kendini kullan-dırmaya ikna edecek olan JetAudio saye-sinde WAV, MP3, MIDI, RM gibi biçimlerde-ki ses dosyalarını ve AVI, MPEG, MOV bi-çimlerindeki video dosyalarını açabiliyor-sunuz. İlk başta gözünüze karmaşık gelse de, kısa zamanda kullanmaya alışacağınız

yazılım, sunduğu özellikleri ile eğlence anlayışınızı genişletecek ölçüde bir yapım.

İpucu 1 ► Rock, Pop, Jazz, Classic, Vocal, Flat, HP, Ballad, Rap, Metal ve Dance gibi ses tarzları sunan yazılım, aynı zamanda, kendi müzik tarzınızı oluşturmanıza da imkân tanıyor. Ayrıca, yazılımın 12 farklı dilde radyo istasyonuna bağlantısı da bulunuyor.

ipucu 2 ▶ Film izlerken ekran görüntüsü mü almak istiyorsunuz? JetAudio sayesinde bu çok kolay. Video ekranının hemen altında bulunan menüden »Capture« butonuna basarak ekran görüntüsü alabilir ve bu ekran görüntüsünü BMP biçiminde kaydedebilirsiniz.

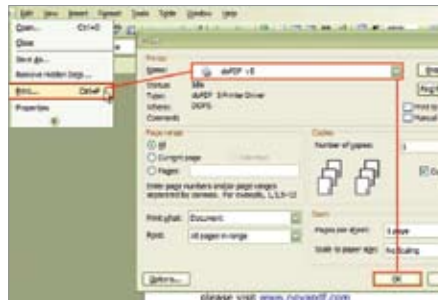
İpucu 3 ► Yazılıma entegre edilmiş olan ve yazılımın Media Center kısmından ulaşabileceğiniz Lyric Viewer sayesinde, o an dinlediğiniz müziğin sözlerini internet üzerinden kolaylıkla indirebilir ve Lyric Viewer ekranında görüntüleyebilirsiniz.

Bilgi için: www.jetaudio.com

9 JETAUDIO 7.1.1.3101

İŞLETİM SİSTEMİ WIN 98, ME, 2000, XP, 2003, VISTA
DİL İNGİLİZCE

11 DOPDF 6.1 BUILD 267

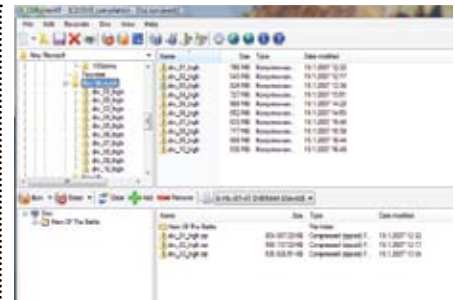
İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

PDF oluşturun

Ücretsiz ve kullanışlı bir PDF dönüştürücü yazılımı olan doPDF sayesinde rahatlıkla PDF dokümanları hazırlayabilir, tek tıklamayla Excel, PowerPoint, Word ve e-postalarınızı PDF biçimine dönüştürebilirsiniz. Birçok dil desteğine sahip olan yazılım Türkçe'yi de destekliyor.

ipucu ► Yazılım, bilgisayarınıza kurulduktan sonra kendini diğer yazılımların Dosya / Yazdır menüsünde bulunan yazıcıların arasına ekliyor ve siz »Yazdır« butonuna bastığınızda, oluşturacağı PDF dokümanını nereye kaydetmek istediğinizi soruyor. Bu işlemin ardından da dokümanınız hızlıca PDF biçimine dönüşüyor.

Bilgi için: www.dopdf.com

12 CDBURNERP 4.1.2.694

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

Nero alternativi

Her ne kadar kullanıcılar arasında disk yazdırma yöneticisi olarak Nero ön planda olsa da, CDBurnerXP de neredeyse Nero'yla aynı yapıya sahip; Nero'nun içerdği birçok özelliği bünyesinde barındırıyor ve bunun yanında tamamen ücretsiz bir disk yazdırma aracı. Eğer Nero dışında farklı alternatifleri değerlendirmek istiyorsanız CDBurnerXP işinize yarayacaktır.

ipucu ► Türkçe dışında pek çok lisana destek veren CDBurnerXP'nin son güncelleştirmesinin çıkıp çıkmadığını kontrol etmek isterseniz, programın üst menüsünde bulunan »Check for a newer version« butonuna tıklayabilirsiniz.

Bilgi için: www.cdburnerxp.se

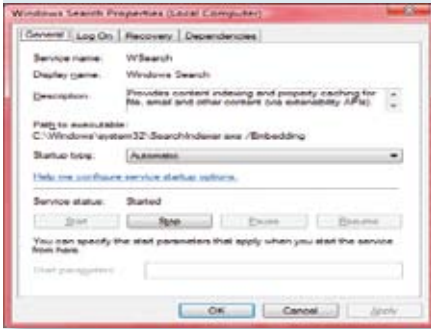
Tips + Tricks

DONANIM VE YAZILIM sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP, size sorunları kolayca çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor.

RECEP BALTAŞ

1. 2000, XP, Vista: Sistem kaynaklarını boşaltmak

İndeksleme servisi dosyaların arandığında kolayca bulunmaları için onları dizinliyor. Fakat bu işlem sistemde olandan daha fazla bellek kullanımı gerektirebiliyor. İşte bu yüzden de büyük ölçekli programlar ve resim işleme araçları ile çalışmak sistemi yorabiliyor.

Çift isim Sistem kaynaklarını tüketen dizinleme servisini durdurabilmek için bu pencerede gösterilen servis adına ihtiyacınız var.

İPUÇU ► İndeks ve diğer servisler »net start [Servis adı]« ve »net stop [Servis adı]« komutları işle başlatılıp durdurulabiliyorlar. Bu sayede CorelDraw gibi yüksek sistem kaynakları gerektiren bir uygulamayı başlatmadan önce gereksiz yere bellekten alınan servisleri sonlandırabilirsiniz. Amacınıza kolayca ulaşmak için pek bilinmeyen komut satırı aracı »sc«yi kullanabilirsiniz. Bu araç Denetim Masası'ndaki araçların sunduğu bütün olanakları sunuyor. Bu sayede bu araç ile betikler de oluşturabiliyorsunuz. Araca en kısa yoldan ulaşmak için Başlat menüsünü ardından da Çalıştır'ı açın. Karşınıza gelen kutucuğa »cmd« yazın ve [Enter]'a basın. Burada kullanacağımız »sc« komutu hakkında ayrıntılı bilgi almak için »sc /?« komutunu girebilirsiniz. Önemli: Bu araç komutlar içerisinde çalışan servislerin servis isimlerini kullanıyor. Yalnız bu isimlerin servislerin listede gözüken isimleriyle aynı olmadıklarını da belirtelim. Herhangi bir servisin tam olarak adını öğrenmek için »Bilgisayarım« a sağ tıkla-

yın ve »Yönet« komutunu verin. Ardından da »Servisler ve Uygulamalar/ Servisler« bölümüne geçin. Burada »İndeksleme Servisi«ni arayın ve üzerine çift tıklayın. »Genel« sekmesinde servis adını görebilirsiniz. Örneğin Windows XP'de bu servisin adı »cisvc« idi.

Herhangi bir servisi başlatmak veya sonlandırmak için »sc start [Servis adı]« ve »sc stop [Servis adı]« komutlarını kullanmanız gerekiyor. Burada yapılması gereken en mantıklı iş ise servisi resim işleme programı çalıştığı sürece sonlandırmak, programla işiniz bittiğinde ise tekrar devreye sokmak olacaktır. Bu işlemi kolayca bir toplu komut dosyası ile gerçekleştirebilirsiniz. Dosyada »sc pause cisvc« veya »sc continue cisvc« komutlarının kullanılması yeterli. Bizim oluşturduğumuz toplu komut dosyasında program başlamadan önce servis durduruluyor ve CorelDraw açılana kadar devreye girmiyor. Söz konusu komut dosyasında olması gereken komutlar ise şu şekilde:

```
sc pause cisvc
```

```
start /w <Programın bulunduğu konum>Corel.exe
```

```
sc continue cisvc
```

DİPNOT: »sc« komutu aslında çok daha fazla özelliğe sahip bir komut. Örneğin bir servisin o anda hangi konumda olduğunu öğrenmek için »sc query [Servis Adı]« komutunu kullanabilirsiniz. Servisin nasıl başladığını öğrenmek için ise »sc qc [Servis Adı]« komutunu kullanabilirsiniz. Var olan servisler üzerinde ayar değişikliği yapmak için ise »sc config« komutunu kullanabilirsiniz. Örneğin dosya indeksleme servisinin otomatik başlamasını sağlamak için »sc config cisvc start= auto« komutunu kullanabilirsiniz.

Burada eşit işaretinden sonra konulan boşluğa dikkat edin. Servislerin ayarlarını değiştirmekle ilgili daha farklı komutlar hakkında bilgi almak için ise »sc config« komutunu kullanabilirsiniz.

İçindekiler

WINDOWS ► SAYFA 154

1. **2000, XP, Vista:** Sistem kaynaklarını temizleyin
2. **2000, XP, Vista:** USB bellekleri NTFS dosya sistemi ile biçimlendirin
3. **2000, XP:** Belirli web adreslerini tarayıcı olmadan görüntüleyin
4. **Pratik ipuçları:** Sistem, pencere tasarımı, masaüstü, ön yükleme, görev yöneticisi, disk yönetimi
5. **Windows 2000, XP, Vista** Kullanıcı hareketlerinin izlenmesini anında kapatın
6. **Vista Home Premium.** Ultimate Zaman dilimlerini telefon ederek açıkça gösterin
7. **CHIP Online forumlarından:** Windows XP karşılama ekranını değiştirme
8. **Windows XP, Vista** kısayollardaki ok işaretini kaldırmak

UYGULAMALAR ► SAYFA 156

9. **Word 2007:** Metinlerdeki kelime sayılarını her zaman görebilmek
10. **Word 2000, XP, 2003, 2007** Birden fazla cümle önünde yer alan boşlukları toplu silin
11. **Word 2000, XP, 2003** Metin alanlarını beyaz, arak planı siyah yapma
12. **Pratik ipuçları:** PowerPoint, Word, Paint Shop Pro, Firefox

İLETİŞİM VE İNTERNET ► SAYFA 157

13. **Kaspersky** Internet Security Engellenen tarayıcıyı tekrar serbest bırakın
14. **Google Calendar** Takvim dosyalarını daha sonra düzenleme için bilgisayarınıza kaydetme
15. **CHIP Online forumlarından:** Ağ paylaşımında şifreleme

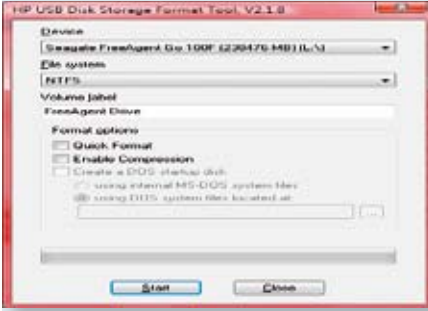
DONANIM ► SAYFA 158

16. **USB:** aygıtları yeni yüklenen Vitsa USB bekleme mod'unu kabul etmiyor
17. **CPU:** İşlemci değişikliği sonrasında Mediaplayer'ı çalıştırmak

DİKKAT Program kodlarının verildiği bölümdeki çizgiler bir program satırını diğerinden ayırıyor. Komut satırını bu çizgiye gelene kadar [Enter] tuşuna basmadan tam olarak yazın. Kodu yazarken boşluklara dikkat edin. Boşluklar kod içerisinde kırmızı nokta (»«) ile belirtiliyor.

2. 2000, XP, Vista: USB bellekleri NTFS dosya sistemi ile biçimlendirmek.

Microsoft'un Windows işletim sistemi 2000 yılından beri güçlü NTFS dosya sistemiyle birlikte çalışmasına karşın USB belleklerinizi bu dosya sistemi ile biçimlendirmenize izin vermiyor. Bu yüzden NTFS dosya sisteminin beraberinde getirdiği ve 4 GB'ın üzerindeki dosyaların depolanmasına izin veren özelliklerden belleğiniz yararlanamıyor.

Biçim sorusu HP'nin aracı ile USB belleğiniz kolayca NTFS dosya sistemi ile biçimlendirebiliyorsunuz.

İPUÇU ► Eğer Windows'un aygıt biçimlendirme seçeneklerine NTFS dosya sistemini de eklemesini istiyorsanız »Performans için en iyi duruma getir« seçeneğini açmanız gerekiyor. Bunun için herhangi bir sürücünün üstüne sağ tıklayın ve açılan içerik menüsünden »Özellikler«i seçin. Daha sonra »Donanım« sekmesine geçin buradan da NTFS dosya sistemi ile biçimlendirmek istediğiniz aygıtı seçin ve »Özellikler«e tıklayın. Şimdi »İlkeler« sekmesine geçin ve »Performans için en iyi duruma getir« seçeneğini devreye sokun »Tamam« diyerek işlemi onaylayın. Bu değişiklik bilgisayarınızı yeniden başlattıktan sonra devreye girecektir.

Dikkat! Bu uyarı yapıldıktan sonra artık USB belleğinizi sistemden çıkarmadan önce mutlaka »Cihazı Güvenle Kaldır« komutu ile kaldırmalısınız. Aksi takdirde veri kayıpları gerçekleşebilir.

Alternatif olarak »HP USB Disk Storage Format Tool« adlı aracı da kullanabilirsiniz. Aracı http://download.chip.eu/tr/download_tr_176942.html adresinden temin edebilirsiniz. Aracı indirdikten sonra kurun ve çalıştırın. »Device« bölümünden aygıtı seçin ve »File system« bölümünden de dosya sisteminizi seçin. Gerekirse »Enable compression« seçeneğini de işaretleyin ve »Start« butonuna basın. Diskteki bütün dosyaların silineceği ile ilgili soruya »Evet« diyerek işlemi başlatabilirsiniz. Yazılım sayesinde artık hem NTFS dosya sistemi kullanılabilir hem de »Hızlı kaldırma için en iyi

duruma getir« seçeneğini işaretleyebilirsiniz.

DİPNOT: NTFS dosya sisteminin (New Technology File System) eski FAT dosya sistemine oranla sunduğu bazı avantajlar var. Örneğin NTFS ile ufak dosyalar belleğe daha hızlı bir biçimde atılabiliyor. Ayrıca sürücü sıkıştırması ile belleğinizin kapasitesinden de daha fazla yararlanabilirsiniz.

Üstelik bunlara ek olarak NTFS dosya sistemi sayesinde dosyalarınıza kullanıcı hakları yönetimi ile erişim ayarları yapılabilir ve onları şifreleyebilirsiniz de. Fakat bunları uygularken dikkatli olmakta fayda var zira bu yüzden verilerinize bir başka bilgisayarda erişemeyebilirsiniz.

3. 2000, XP: Belirli web adreslerini tarayıcı olmadan çağırarak

Bazı firmaların bilgisayarlarında Internet Explorer veya Mozilla Firefox gibi tarayıcıların çalıştırılması engellenebiliyor. Buna rağmen bazı web sitelerini ziyaret edebileceğiniz biliyor muydunuz?

Dolambaçlı yol Tarayıcı yoksa internet de yok? Yanlış. Paint gibi programların yardım sayfası üzerinden internete çıkabilirsiniz.

İPUÇU ► Paint gibi Windows ile gelen bir programı çalıştırın. Daha sonra isterseniz klavyeden F1 tuşuna basarak isterseniz de »Yardım / Yardım konuları« menüsü yoluyla programın yardım penceresini açabilirsiniz. Burada yardım penceresinin ana başlığına sağ tıklayın ve »Adrese git« komutunu verin. Karşınıza çıkan kutucuğa girmek istediğiniz web sayfasının tam adresini içinde »http://« protokolünü dâhil ederek »Tamam« butonuna tıklayın. Sağ kısımda web sayfasının açıldığını göreceksiniz.

Artık web sayfasında dolaşmak için normal bir tarayıcıda yaptığınız gibi bağlantılara tıklamanız yeterli.

DİPNOT: Windows Gezgini (Windows Explorer) üzerinden web sayfalarını açmaya çalışmanız bir alternatif olamaz. Zira bu tür bir girişim Internet Explorer'ı çağırılmaya çalışacaktır ve yasaklı olduğu için de işlem başarısız olacaktır.

4. Pratik ipuçları

SİSTEMİ RENKLİ BAŞLATMAK

»HKEY_USERS\DEFAULT\Control Panel\Colors« yolunda bulunan »Background« anahtarında, bilgisayar açılırken kullanılacak renkler »R G B« olarak belirlenmiştir. Orijinal değerler R=0, G=78, B=152 olarak atanmıştır. Bu değerleri değiştirerek sistem açılış renklerinde değişiklik gerçekleştirebilirsiniz.

PENCERE TASARIMINI UYDURMAK

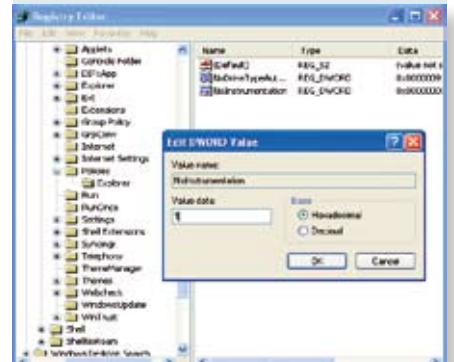
Nostaljiyi veya sadeliği sevenler masaüstüne sağ tıkladıktan sonra »Özellikler / Temalar« yolunu izledikten sonra sistem tamsını »Windows klasik« olarak değiştirebilirler.

MASAÜSTÜ YAZI BOYUTUNU ARTIRMAK

Masaüstüne sağ tıkladığınızda çıkan »Özellikler« menüsü yoluyla »Ayarlar / Gelişmiş« yolunu izleyin. Burada »Genel« sekmesi altında DPI ayarını göreceksiniz. Bu ayarı 120 DPI yaptığınızda yazıların boyutları büyüyecektir.

5 Windows 2000, XP, Vista Kullanıcı hareketlerinin izlenmesini anında kapatmak

Siz arka planda çalışırken Windows, hangi programları çalıştırdığınızı ve hangi verileri kullandığınızı tek tek kayıt altına alıyor. Daha sonra bu veriler dokümanların kaydının yönetilmesinde ve kişiselleştirilmiş menülerin hazırlanmasında kullanılıyor.

İzlenmeye son Kayıt Defteri'nde yapacağınız ufak bir değişiklik ile kullanıcı etkinliklerinin izlenmesini devre dışı bırakabilirsiniz.

İPUÇU ► Eğer bazı kullanışlı uygulamalardan veya protokol işlemlerinden vazgeçebiliyorsanız hareketlerinizin izlenmesini kolayca sonlandırabilirsiniz. Kayıt Defteri'ni açın ve »HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVer-

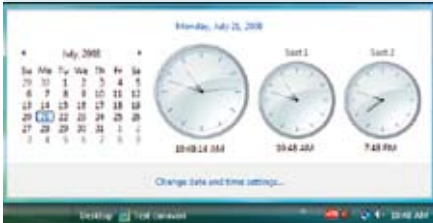
sion\Policies\Explorer» yolunu izleyin. Burada »Düzen / Yeni / DWORD değeri« komutunu vererek »NoInstrumentation« adında yeni bir girdi oluşturun. Oluşturduğunuz bu girdiyi açın ve »1« değerini verdikten sonra »Tamam« butonuna basın.

Eğer bu ayarın bütün kullanıcılar için de geçerli olmasını istiyorsanız benzer değeri »HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\policies\Explorer« anahtarında da oluşturmanız gerekiyor. Eğer bu ayarı belirli kullanıcılar için yapmak istiyorsanız, bu kullanıcının hesabına giriş yaptıktan sonra yukarıda anlattığımız ilk adımı uygulamanız gerekiyor. İşlemler bittikten sonra Kayıt Defteri'ni kapatın. Bilgisayarınız yeniden başlattıktan sonra değişiklikler devreye girecektir.

DİPNOT: Yaptığınız bu değişiklikten sonra sadece kullanıcı kayıtlarının tutulması değil aynı zamanda Başlat menüsündeki en son kullanılan programlar listesi de silinecektir. Son kullanılan belgeler servis duracaktır fakat artık daha güncellenmeyecektir.

6. Vista Home Premium, Ultimate Zaman dilimlerini telefon ederek açıkça göstermek

Skype sayesinde Amerika gibi yabancı ülkeleri kolayca ve ekonomik yollardan arayabilirsiniz. Fakat tanıdıklarınızı yataktan kaldırmak istemiyorsanız saat dilimlerini göz önünde bulundurmanızda yarar var.

Saat farkı Var olan zamanın yanında Vista, iki farklı zaman dilimini daha gösterebiliyor.

İPUCU ► Araç çubuğunuza birden fazla saat ekleyebilirsiniz. Sağ alttaki saate tıkladığınızda ufak bir pencere beliriyo ve burada bir analog saat ve takvim bulunuyor. »Tarih ve Saat ayarlarını değiştir« tuşuna tıkladığınızda ise »Tarih ve Saat« penceresi karşınıza çıkıyor. Buradaki »Ek Saatler« sekmesi sayesinde standart saatin yanında iki farklı saat dilimini daha devreye sokabilirsiniz.

Ayarları yapmak için »Bu saati göster« seçeneğini işaretleyin. Bu alanda saat dilimi için bir adet analog saat beliriyo. »Bu saati göster« seçeneğini işaretledikten sonra saat dilimini seçin ve yine isteğe bağlı olarak seçtiğiniz saate bir isim verin. »Ta-

mam« diyerek işlemi onaylayın. Artık araç çubuğu üzerindeki saat simgesine tıkladığınızda veya fareyi bu kısmın üzerine getirdiğinizde seçtiğiniz diğer saatleri de görebilirsiniz.

7. CHIP Online Forumlarından: Windows XP karşılama ekranını değiştirme

HSNHSYN06'NİN SORUSU:

Windows açılış ekranında parola soruyor.

»Evet« diyerek geçiyorum ama diğer kullanıcılarda açmak istediğimde isim yazmak zorunda kalıyorum. Eski, tüm kullanıcıların listelendiği karşılama ekranını nasıl geri getirebilirim?

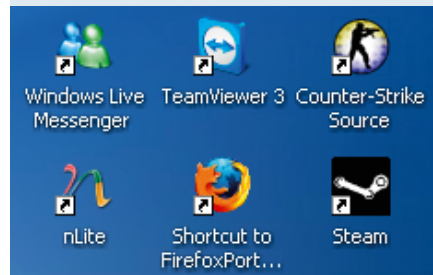
Karşılama ekranı Okurumuz kullanıcı listesini görmek istiyor.

FRKN_UA'NIN YANITI:

Öncelikle »Ağ Bağlantıları«ndan etkin olan yerel ağ bağlantısına sağ tıklayın ve özelliklerinden »Netware İstemcisi« var mı diye bir kontrol edin. Eğer varsa bu seçeneği kaldırın. Daha sonra »Denetim Masası / Kullanıcı Hesapları«ndan »Kullanıcıların oturum açma ve kapatma şeklini değiştir« bağlantısına girdikten sonra gelen pencerede iki seçenek olacaktır. Bu ikisini de seçtikten sonra »uygula«ya bas. Artık karşılama ekranında tüm kullanıcıları görebilirsiniz.

8. Windows XP, Vista kısayollarındaki ok işaretini kaldırmak

Windows, kısayolları kullanıcılara belirtmek için bu kısayolların simgelerinin sol alt kısmına ufak bir ok işareti yerleştiriyor. Eğer masaüstünüzde bolca simge varsa bu durum görsel zevkinizi olumsuz yönde etkileyebiliyor.

Ok işaretleri Her kısayolun simgesinde bulunan ok işaretleri bir süre sonra sinir bozucu bir hal alabiliyor.

İPUCU ► Bu ok Vista'da da mevcut fakat Kayıt Defteri altından silinebiliyor. Her iki sistemde de bu işlemi nasıl gerçekleştireceğiniz açıklıyoruz.

Windows XP'de yönetici haklarına sahip bir kullanıcı hesabına giriş yapın ve »Başlat / Çalıştır« yolunu izleyin. Windows Vista'da bu yola şu şekilde ulaşabilirsiniz: »Başlat / Tüm Programlar / Donatılar / Çalıştır«.

Windows Vista altında açtığınız oturumda yönetici haklarına sahip değilseniz »Başlat / Tüm Programlar / Donatılar / Komut Satırı« yolunu izleyin. Buraya sağ tıklayın ve »Yönetici olarak çalıştır«ı seçin. Yönetici parolasını girin. »Çalıştır« kutucuğuna »regedit.exe« yazın ve »Tamam« ile onaylayın. Şimdi »HKEY_CLASSES_ROOT\lnkfile« anahtarına gelin ve »IsShortcut« girdisini silin. Alternatif olarak bu girdiyi düzenleyerek farklı bir isim verebilirsiniz. Daha sonra da istediğinizde tekrar eski haline getirebilirsiniz.

9. Word 2007 Metinlerdeki kelime sayılarını her zaman görebilmek

Genelde yazdığınız metinlerde belirli bir sınır mevcuttur. Örneğin bir gazetenin iki sayfasını dolduracak kadar bir metin. Fakat birçok yazar, yazdıkları kelime sayısını anında göremedikleri için taşan yazıları en sonunda tekrar düzenlemek zorunda kalıyor.

İstatistik Bu menüdeki seçenekleri işaretleyerek durum çubuğunda fazladan özellikleri devreye sokabilirsiniz.

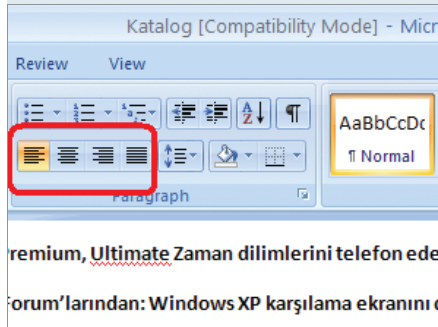
İPUCU ► Birçok uygulamada kelime miktarının ve karakter sayısının göz önünde olması gerçekten de çok pratik olurdu. Fakat maalesef Word, bu özellikten yoksun. Fakat yine de durum çubuğunda kelime sa-

yısını gösterebilirsiniz. Belirli bir paragraf seçtiğinizde uygulama seçtiğiniz paragrafta yer alan kelime sayısını yanında bütün belgede mevcut olan kelime sayısını da gösteriyor. Bu bilgiler bir birinden bir ayrıç ile ayrılıyor. Bu özelliği devreye sokmak için Word'ün durum çubuğuna sağ tıklayın. »İçerik« menüsünde programın bu durum çubuğunda neleri gösterip neleri göstermeyeceğine karar verebilirsiniz. İşaretli olan seçenekler durum çubuğunda görünecektir. Burada görünenlere kelime sayısını da eklemek için bu seçeneği işaretlemeniz yeterli.

DİPNOT: Word bu kısımda maalesef kelime sayısının dışında boşluklu veya boşluksuz karakter sayısı gibi diğer bilgileri göstermiyor. Buna rağmen bu bilgilere kolayca erişebilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken buradaki kelime sayısını gösteren kutucuğa tıklamak. Açılan sayfada sayfalar, kelimeler, boşluklu/başlıksuz karakterler, paragraflar ve satırların sayısını görebilirsiniz.

10. Word 2000, XP, 2003, 2007 Birden fazla cümle önünde yer alan boşlukları toplu silmek

İnternette herhangi bir bilgi kopyaladığınızda istenmeyen bir biçimde bazı cümlelerin önünde boşluklar oluşabiliyor.

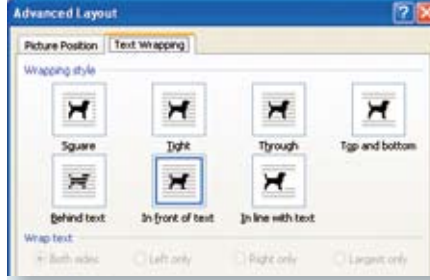
Ortala Word'den kopyalanmış metinleri ortalayarak hizalayın.

İPUCU ► Cümle başlarındaki gereksiz işaretleri kolayca silebilirsiniz. Bunun için istediğiniz cümleleri seçin ve »Biçim« menüsünden »Ortalanmış« komutunu verin. Cümleler ortalandıktan sonra rahatsız edici boşluklar doğrudan silinecektir. Ayrıca bu sayede metin üzerinde önceden yapılmış diğer biçimlendirmeler de sıfırlanacağı için artık metni ister sağa isterseniz de sola yaslayabilirsiniz.

DİPNOT: Word 2007'de bu özellik »Giriş« sekmesi altındaki »Paragraf« bölümünde yer alıyor. Burada »Metni sağa yasla«, »Metni sola yasla« ve »Metni ortalama« gibi seçenekler mevcut.

11. Word 2000, XP, 2003 Metin alanlarını beyaz, arka planı siyah yapmak

Bir yazıyı özellikle vurgulamak istiyorsunuz veya yazıda özel renkler ve arka plan kullanmak istiyorsunuz. Fakat »Biçim / Arka plan« komutunu verdiğinizde bütün sayfa komutları etkileniyor.

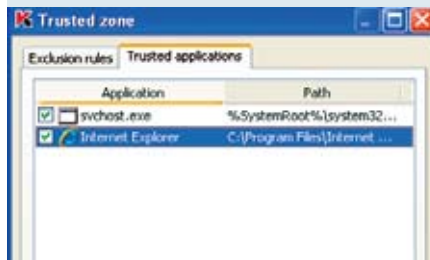

Arka plan Buradan istediğiniz metne istediğiniz arka planı verebilirsiniz.

İPUCU ► Mürekkebi veya toneri bitirmekten kaçınmak için sadece belirli bir alanın arka planında değişiklik yapmanız öneriyoruz. Ayrıca metnin, metin alanının dışına çıkmasından da kaçınmalısınız. Bunun için »Ekle / Metin Kutusu« komutunu verin ve istediğiniz boyuta getirene kadar fare ile gerekli ayarlamaları yapın. Şimdi seçtiğiniz bir çerçeveye sağ tıklayın ve açılan içerik menüsünden »Metin kutusu biçimlendir« komutunu verin. Açılan pencereden »Tasarım« sekmesine gelin ve »Metnin arkasında« sembolüne tıklayın ve ardından da »Kenarlıklar ve Renkler« sekmesine geçin. »Renk« bölümünde istediğiniz arka plan rengini seçin ve »Doldur« komutunu verin. Daha sonra »Kenarlıklar« kısmının rengi için »Kenarlık yok« seçeneğini seçin. »Tamam« diyerek pencereleri kapattığınızda işlem tamamdır.

13. Kaspersky Int. Security Engellenen tarayıcıyı tekrar serbest bırakmak

Ufak bir güncellemeden sonra internet tarayıcısını engellendi. Peki, artık internete nasıl erişileceksiniz?

IE engelli Kaspersky 7 yapılan IE güncellemesinden sonra tarayıcıyı engelleyebiliyor.

12. Pratik ipuçları

POWERPOINT KISAYOLLARI

[Shift] + [F3] tuş birleşimini kullanarak kolayca büyü veya küçük yazım arasında geçiş yapabilirsiniz. [Shift] + [F9] tuş birleşimini kullanarak tasarımdaki ızgaraları devreye sokabilir veya devre dışı bırakabilirsiniz.

WORD'Ü HIZLI BAŞLATIN

Programın başlangıç simgesine »/q« parametresini ekleyin. Uygulama artık açılırken karşılaştığınız devreye girmeyecek ve daha hızlı açılacaktır.

PAINT SHOP PRO'DA BİÇİM

»Farlı Kaydet« diyalogunda »Options« butonuna basarak grafik biçiminin var olan kayıt ayarlarını değiştirebilirsiniz.

WORD'DE ÖZEL KARAKTERLER

Metne hızlı bir biçimde özel karakter eklemek istiyorsanız Unicode-Hexwert yazın ve -ASCII kodu yazmayın-[Alt]+[C] tuşlarına basın. Unicode karakterlerin bir listesine <http://www.tony-franks.co.uk/UTF-8.htm> adresinden ulaşabilirsiniz.

TEMİZ WORD SATIRLARI

Satırlar arasında metnin görünüşünü bozan, farklı aralıklarda satırlar mevcut ise bu satırların bulunduğu konumlara bir cetvel yerleştirerek buraları hizaya sokabilirsiniz.

HIZLI FIREFOX ARAMASI

[Ctrl]+[F] tuş birleşimini kullanarak doğrudan arama kutucuğuna atlayabilirsiniz. Aynı anda birden fazla arama sağlayıcısı kullanıyorsanız [Ctrl] tuşlarına basılı tutuktan sonra yön tuşları ile hızlıca geçiş yapabilirsiniz.

İPUCU ► Aceleyle her şeyi kilitlemiş olabilirsiniz. Bazı güncelleştirmeler »iexplore.exe« gibi doğrudan çalıştırılabilir dosyaya yapılıyor. Fakat bir sonraki açılışta, daha önceden bu çalıştırılabilir dosyanın bilgisini kaydetmiş olan Kaspersky, yapılan değişikliği algılıyor ve bunun bir zararlı tarafından yapıldığını düşünerek uygulamanın internete erişmesine izin vermiyor. Bu yüzden de internete girmek istediğinizde bunu onaylamanız gerekiyor. Fakat burada yanlışlıkla »Bloke et« e tıklarsanız artık internete erişimini komple kapanmış oluyor. Bu gibi bir durumda sağ alt kısımdaki sistem tepsisinde bulunan Kaspersky simgesine

sağ tıklayın ve açılan içerik menüsünden »Settings«i seçin. Daha sonra »Portection« altında yer alan »Anti-Hacker« anahtarına gelin. Buradan da Firewall'un »Training Mode«da olduğundan emin olduktan sonra »Settings«e tıklayın. Buradaki »Rules for Applications« kısmında engellenen uygulamayı arayın. Burada aradığınız programın iki adet girdisin olduğunu görürseniz bunlardan bir tanesini seçip siliniz. Daha sonra »OK« bu değişikliği onaylayın. Daha sonra »Apply« ve yine »OK« diyerek pencereleri kapatın. Artık tarayıcınız açtığınızda karşınıza bir uyarı gelecektir, bu uyarıya »Allow« dedikten sonra artık tekrar internete çıkabilirsiniz.

14. Google Calendar Takvim dosyalarını daha sonra düzenleme için bilgisayarınıza kaydetme

Google Calendar'ı kurdunuz ve planlarınız da yaptınız. Şimdi verileriniz bilgisayarınıza kaydetmek ve başka takvim programları ile birlikte de kullanabilmek istiyorsunuz.

Paylaşımlı Buradaki ICAL butonuna tıkladıktan sonra inen dosyası diğer takvim uygulamaları ile paylaşabilirsiniz.

İPUÇU ► ICAL-Verileri üzerinden verilerinizi başka takvim uygulamaları ile de kullanabilirsiniz. Bu sayede örneğin Windows 2000 sistemi ile dahi takvim verilerini paylaşmak mümkün.

Verileri çıkartmak için Google hesabınıza giriş yapın ve Calendar'ı açın. Sol kısımdaki »Takvimlerim« kutusunda kullanıcı hesabınızın yanındaki ok işaretine tıklayın. Şimdi buradaki açılan menüden »Takvim ayarları« seçeneğine tıklayın. Açılan »Takvim Ayrıntıları« bölümünde »Özel adres« satırını arayın. Buradaki »ICAL« simgesine tıklayın ve açılan penceredeki bağlantıya tıklayarak »basic.ics« dosyasını bilgisayarınıza kaydedin. Bu dosya içerisinde gerekli takvim bilgileriniz bulunuyor ve doğrudan herhangi bir programa aktarılmaya hazır bir dosya. Yine destekleyen bir program sayesinde doğrudan bağlantıyı kullanarak da takvim verilerinizi paylaşabilirsiniz. Fakat bu yöntem, program çakışırken bazı verilerin getirilmesinde sorun yaratacağı için pek tavsiye edilmez.

DİPNOT: »Takvim Adresi« bölümünde yer alan ICAL butonu ile ancak eğer takvimi da-

15. CHIP ONLINE FORUMUNDAN

Ağ paylaşımı ve etki alanı

mesut_illegal sormuş:

Arkadaşlar ben ağ paylaşımı yapıyorum. Şirkette bir ortak ağ var ama ona herkesin girmesini istemiyorum. Bilgisayarıma sağ tıklayıp yönet yapıyorum, oradan yerel kullanıcılar ve gruplar'dan guest şifre koyuyorum ama bu seferde ağ ortamındaki diğer bilgisayarlar o ortak klasöre giremiyor. Bağlantı hatası veriyor. Ayrıca şifre istemiyor. Arkadaşlar lütfen bilen birileri varsa acilen yardım istiyorum şimdiden teşekkürler.

Tuğsan'ın cevabı:

Orada şifre koyma yok. Sadece hangi kullanıcının ne hakkı olduğunu belirtirsiniz. Okuma-yazma gibi. Güvenlik kısmından istediğiniz kullanıcıya istediğiniz hakkı verirsiniz. Ama bu seferde sizin şifreniz gerekir. Bu tür izinler için en iyisi domain kurmaktır. Workgroup'la halletmek çok zor.

ha önceden paylaşım açtıysanız ulaşabilirsiniz.

16. USB aygıtlar Yeni yüklene Vista USB bekleme modunu kabul etmiyor

Yeni kurulan bir Vista PC'de sürücülerin ve BIOS'un güncel olmasına karşın hazırda beklet modu çalışmıyor. Bunun yerine sadece kullanıcı girişi ekranı belirliyor. Bu hata nerden kaynaklanıyor ve nasıl çözülebilir?

USB sorunu Hazırda beklet modu çalışmıyor.

İPUÇU ► Bu aslında Vista'ya özgü bir özellikten rotaya çıkıyor: Aygıt Yöneticisi'nde herhangi bir USB veya PS/2 aygıtı için »Bilgisayarı uyku modundan çıkarabilir« seçeneği aktif olduğunda sistem uzun zamanlı bekleme moduna girmiyor. Basit çözüm Aygıt Yöneticisinde bu aygıtları arayıp bu özelliği devre dışı bırakmak. Bu sayede artık farenin bir tuşuna bastığınızda Vista otomatik olarak çalışmaya başlamayacak –bunun yerine güç düğmesine basmanız gerekecek. Fakat eğer bu özellikten vazgeçmek istemiyorsanız ve biraz da şansınız

varsa BIOS'ta »+5VSB« seçeneği bulunacaktır. Bu seçeneği devreye soktuktan sonra sistemi yeniden başlattığınızda her şey eskisi gibi normale dönecektir.

17. İşlemciler İşlemci değişikliği sonrası çalışmayan Media Player'ı onarmak

Yeni bir işlemci ile birlikte gözle gözler görülür bir hız elde edebilirsiniz fakat bu yükseltme beraberinde Media Player 10/11'de olduğu gibi bazı sorunlar da getirebilir. Sebep: Windows'un DRM (Digital Rights Management) koruması lisanslanmış işlemci gittiği için içeriklerin yürütülmesini engelliyor.

Müzik keyfi İşlemciyi değiştirdikten sonra çıkan DRM sorununu bazı dosyaları silerek çözebilir ve müziğin keyfini çıkarabilirsiniz.

İPUÇU ► Bilgisayarınız, satın aldığınız müzikleri oynatmayı reddediyorsa suçlu genelde Windows'un hak yönetimidir (DRM): işlemcinizi değiştirdiğinizde sistem şarkılarınız başka bir bilgisayara kopyalandığını düşünür ve bu konuda bir hata mesajı verir. Bu yüzden WMP'yi yeniden ayarlamak gerekiyor: İlk olarak Windows Gezgin'i'nden »Araçlar / Klasör Seçenekleri /Görünüm« sekmesinden »Korunan sistem dosyalarını gizle« seçeneğinin devre dışı olduğundan ve »Gizli dosya ve klasörleri göster« seçeneğinin de devrede olduğundan emin olun. Daha sonra »DRM« klasörümü bütünüyle bir USB belleğe yedekleyin.

Bu klasörü XP'de »C:\Documents and settings\All Users« dizininde Vista'da ise »C:\ProgramData\Microsoft« dizininde bulabilirsiniz. Daha sonra bu klasördeki bütün verileri silin ve bilgisayarı yeniden başlatın. Bu işlem sayesinde dijital hak yönetimi dosyalarının yenilenmesini sağlamış oluyorsunuz ve artık Media Player sorunsuz çalışmaya devam ediyor. Fakat bu işlem sonrasında indirdiğiniz dosyaları yeniden indirmeniz gerekebilir. Bu konuda da birçok üretici indirilen şarkıların veya şarkılara ait lisansların tekrar indirilmesine izin verdiği için herhangi bir sorun yaşamazsınız. ☑

rbaltas@chip.com.tr

Ayın web siteleri

Beğendiğiniz web sitelerini CHIP okurlarıyla paylaşmak istiyorsanız, adreslerini uguronur@chip.com.tr e-posta adresine gönderin.

Hesaplı telefonla görüşme

“Paran cebinde kalsın” sloganıyla yayınına başlayan ucuzara, tüm VOIP servislerinin, Türk Telekom’un ve GSM operatörlerinin yurtiçi ve uluslararası görüşmeler için uyguladıkları ücretleri, kullanıcılarına kolay kullanılabilen bir arabirim üzerinden, son derece hızlı bir şekilde sunuyor. Ucuzara’yı ziyaret eden kullanıcılar ana sayfada hemen arayacakları ülkeyi seçip, tüm tarife seçeneklerini ucuzdan pahalıya doğru sıralanmış şekilde görüp inceleyebiliyorlar. Buna ek olarak, sitede Türkiye’de yeni yeni kullanılmaya başlanan ön numara sistemi ile ilgili tüm sorulara yanıt bulmak mümkün. Türkiye’de son altı aydır reklamlarını televizyonda görmeye başladığımız ön numaralar henüz çok yeni bir servis. Hızla çoğalan servisleri ve değişebilen tarifeleri takip edebilmek gittikçe zorlaşırken, ucuzara’nın tek tık ile ulaşılabilen bu hizmeti ile bireysel veya kurumsal kullanıcılar faturalarını güvenle kontrol altında tutabilirler.

Marifetlerini göster

“Yaratıcı el becerileri ve hayatınızı renklendirecek cin fikirler” cümlesiyle tarzını ve içeriğini belli eden site, kendi tabiriyle marifetli insanları bir araya topluyor. Kibrit kutularından çalışma masası yapabilmeyi veya eski klavyenizi atmayarak ondan nasıl bir duvar saati elde edebileceğinizi öğrenebilmeniz için bu web sayfasını ziyaret etmelisiniz. Sitede gerçekten birbirinde ilginç fikir ve öneriler yer alıyor.

Akıllı oyunları

Fikirle.com, “İnsanoğlunun bir fikir üretmesi” yani herhangi bir konu hakkında FİKİRLEme-sinden yola çıkılarak hazırlanmış bir web sayfası. Site kurucuları kendilerini şu cümlelerle özetliyorlar: “Sitemiz, birçok insana düşünme yolunda ışık tutacak, zamandan kazanç sağlayacak bir oluşumdur. Aynı zamanda çeşitli iklimlerden bu noktaya ulaşan insanların fikirleriyle büyüyen istikrarlı bir girişimdir.”

İnternet bilgisi

Kablosuz.org, “Türkiye’nin ilk kablosuz bilgi sitesi” sloganı ile, 15 Nisan 2007 tarihinde yayın hayatına başlamış bir site. Gelişen teknoloji ve kablosuz gereksinimlerin çoğalması, bu konularda çoğalan kablosuz sıkıntılarına destek olmak amacı ve Türkçe kaynağın yetersiz kalması ile birlikte bu tür biçimde bir sitenin gereksinimine ihtiyaç olduğu düşünülerek internet kullanıcılarının hizmetine sunulmuş.

Biraz da gülelim

Fikra.tv; bilgisayar başında, özellikle iş hayatının yoğunluğunda sıkılan insanların, kafa dağıtmak için girebileceği, eğlenceli vakit geçirip bunu devamlı tekrarlayabileceği güncel bir yer olsun fikri ile kurulan bir internet sitesi. Başrolde, milletçe sevdiğimiz, dedelerimizden, babalarımızdan, öğretmenlerimizden dinlediğimiz, çok kıymetli, birbirinden güzel, seviyeli ve özenle seçilen fıkralar yer alıyor.

Turistik

Yelkencilik ve yatçılık dallarında Türkiye'nin ilk ve en büyük eğitim sayfası olan YelkenOkulu.com, 2005 yılında, internet kanalıyla bilgi ve tecrübelerini tüm deniz-yelken severlerle paylaşmak ve Türk denizciliğinin ilerlemesini sağlamak isteyen girişimciler tarafından kurulmuş. Sitede, yelken yarışçısı eğitimciler tarafından hazırlanmış, 150'den fazla sayfa ile bu sayfalarda 520'nin üzerinde fotoğraf ve çizim yer alıyor.

Solaryum

Solaryum, son zamanlarda oldukça fazla ilgi gören, sağlık ve estetik ile yakından ilgili bir konu. Tatile belki de Ağustos veya Eylül ayında çıkacaksınız, bu kadar süreyi beyaz yerine bronz bir tenle geçirmek istediğinizde, imdadınıza solaryum yetişiyor. Solaryum ile bronzlaşmak niyetiniz varsa, bu web sayfasını incelemenizde yarar var. Sitede solaryum ile ilgili merak edebileceğiniz hemen her şeye yer veriliyor.

Meraklısına

Basgaza.com Aralık 2001'de yayın hayatına başlamış olan bir otomobil sitesi. Siteyi diğerlerinden farklı kılan en önemli özelliği, değişik çözüm ve yenilikler sunması. Sitenin amacı, otomobillerle ilgili her türlü bilgiyi, farklı şekillerde ve değişik pencerelerden bakarak meraklılarına sunmak. Sitenin parolası "MERAKLISINA" olsa da, otomobillere ilgisi olmayanların da sunduğu geniş yelpazeyle dikkatini çekiyor.

Müzikal paylaşım

"Müzisyenlerin buluşma noktası" sloganıyla yayın yapan Stüdyo24 web sitesinin amacı, müzisyenlerin, gerek bilgilisel gerekse performans olarak birbirleriyle müzikal bir paylaşım sağlamak. "Keşke şimdi şu enstrümanı çalabilen bir arkadaşım olsaydı!" dediğiniz oldu mu? Siteye kayıt olarak, yeteneklerini ve bilgilerinizi paylaşabilir, diğer üyelerle enstrüman ve ekipman alışverişi sağlayabilirsiniz.

Ücretsiz davetiye

2005 yılında kurulan Daveti.com, Türkiye'nin ilk ve tek bedava interaktif davetiye sistemi olarak hizmet veriyor. Site üyeleri, etkinliklerini tanıtabiliyor veya sadece kendi arkadaşlarından ve seçtikleri kişilerden oluşan bir listeye, daveti yaratıp, e-posta olarak gönderebiliyorlar. Sitenin en dikkat çeken tarafı, daveti gönderdiğiniz kişilerin etkinliğe katılıp katılmayacağını belirtebilmesi ve yorumlar yapabilmeleri.

Tasarım dünyası

Dexigner, tasarım ile ilgili haberleri, güncel etkinlikleri, tasarım yarışmalarını takip edebileceğiniz, İngilizce ve Türkçe olarak yayınlanan uluslararası online olarak internette yayın yapan Türk tasarımcılar tarafından, tasarımcılar için hazırlanmış olan bu web sayfası, Uluslararası bir kimlik kazanarak, her milletten tasarımcıların ilgiyle ve sevekle takip ettiği bir online tasarım yayını haline gelmiş durumda.

Reklamlar

Reklamyarat.com, reklâmcılık mesleğine ilgi duyan kimselere çalışmalarını internet aracılığıyla dünyaya sunma ve paylaşma olanağı tanıyan bir site. Ayrıca site, reklâm ajanslarının, Reklamyarat.com aracılığıyla çalışmalarını beğendikleri site üyeleriyle irtibata geçebilmelelerini sağlıyor. Yaratıcı reklâmlara bakmaktan keyif alan tüm reklâm severlerin ziyaret edip hoşça vakit geçirebilecekleri bir web sayfası.

Osmanlı tuğraları

Osmanlı Padişah Tuğralarının harman olduğu bir web sitesi olan tugra.org, bu alanda en kapsamlı internet sitesi olarak yayın hayatını sürdürüyor. Sitede Osmanlı Padişah tuğralarını, okunuşlarını ve çeşitli detayları bulabilirsiniz. Tuğra Okunuşları, Tuğra Metinleri, Anime Tuğra gibi çeşitli bölümler altında birçok doyurucu bilgiye ulaşabileceğiniz web sitesi, 2002 yılından bu yana internet kullanıcılarına hizmet veriyor. ☑

DVD'de göze çarpanlar

PC'NİZ İÇİN EN İYİ YAZILIMLAR: Sizler için seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

AVIRA PREMIUM SECURITY SUITE Güvenlik aracı

TAM SÜRÜM

İnternet üzerinde işlem gerçekleştirirken bilgisayarınızın güvenlik içinde çalışmasını istiyorsanız Avira tam size göre bir yazılım. Üç aylık kullanım süresine sahip yazılımla ilgili ayrıntılı bilgileri, tanıtım yazısını ve pratik ipuçlarını

- **S. 166**'da bulabilirsiniz.
- **42 MB**
- **Windows 2K / XP / Vista**

IBM LOTUS SYMPHONY 1.0 Ofis uygulaması

TAM SÜRÜM

ODF (Açık doküman formatı) standardını destekleyen, ofis uygulamalarından oluşan oldukça kullanışlı ve işinize yarayacak bir yazılım. Ayrıntılı bilgileri ve pratik ipuçlarını

- **S. 166**'da bulabilirsiniz.
- **192 MB**
- **Windows XP / Vista**

ASHAMPOO COVER STUDIO 2009 Kapak tasarımları

TAM SÜRÜM

Ashampoo firması tarafından geliştirilen ve 1.00 sürümüyle raflardaki yerini alan Cover Studio 2009'un tam sürümü.

- DVD'mizde tam sürümü olan yazılımla ilgili ayrıntılı bilgileri ve pratik ipuçlarını
- **S. 164** bulabilirsiniz.
 - **10,2 MB**
 - **Windows 2000 / XP / Vista**

DOWNLOAD ARAÇLARI

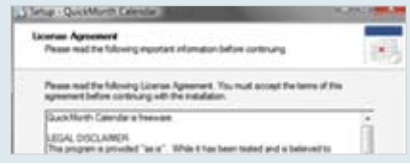
QUICKPAR 0.9.1

Tamir aracı

ÜCRETSİZ

Bilgisayarınızda bulunan ve arızalı olmasından dolayı bir türlü açamadığınız RAR biçimindeki dosyaları tamir eden Quickpar, PAR2 uzantılı tamir dosyaları sayesinde böldüğünüz dokümanlara da tamir dosyaları ekleyebiliyor.

- **492 KB**
- **Windows 98 / ME / NT / 2000 / 2003 / XP / Vista**

NLITE 1.4.7

Sistem yazılımı

ÜCRETSİZ

nLite, silinemeyen Windows bileşenlerini silbilmenizi, temiz bir kurulum CD'si hazırlayabilmenizi, sanal makinelerde denemeler yapmak için imaj dosyaları oluşturabilmenizi sağlıyor. Yazılımla ilgili ayrıntılı bilgileri ve ipuçlarını

- **S. 128** bulabilirsiniz.
- **2,52 MB**
- **Windows 2K / XP / 2003 / Vista**

EMULE 0.49A

Dosya aktarım yazılımı

ÜCRETSİZ

En başarılı dosya aktarımı ve paylaşımı programlarından olan eMule ile MP3'ten video dosyasına kadar birçok medya biçimindeki dosyayı bilgisayarınıza hızlı ve güvenli bir şekilde indirebilirsiniz.

- **3,15 MB**
- **Windows 9X / ME / 2000 / XP / Vista**

VIRTUALBOX 1.6.2

Sanal bilgisayar yazılımı

ÜCRETSİZ

VirtualBox ile var olan bilgisayar ayarlarınızı bozmadan sanal bilgisayarlar oluşturabilir ve bu sanal bilgisayarlara istediğiniz işletim sistemlerini kurabilirsiniz.

- **21,4 MB**
- **Windows 2000 / 2003 / XP / Vista**

BITTORRENT 6.3

Paylaşım aracı

ÜCRETSİZ

Torrent uzantılı P2P dosyalarını bilgisayarınıza indirmenizi sağlayan yazılım, oldukça basit bir arabirime sahip olmakla birlikte gelişmiş özellikler ve seçenekler içeriyor.

- **853 KB**
- **Windows 98 / ME / 2000 / XP / 2003 / Vista**

STEGANOS LOCKNOTE 1.0.4

Güvenlik yazılımı

ÜCRETSİZ

Bilgisayarınızda tuttuğunuz önemli notlarınızı başkalarının görmesini istemiyorsanız, Steganos LockNote sayesinde bunu kolaylıkla yapabilirsiniz. Araç notlarınızı şifreliyor.

- **226 KB**
- **Windows 98 / ME / 2000 / XP / Vista**

OPENSOLARIS 2008.05

İşletim Sistemi

ÜCRETSİZ

Sun'in Solaris özüne dayanan ve topluluk işbirliği ile yaratılan OpenSolaris, hızlı yenilik, papers sağlamlığı, iş ve geliştirme ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik desteği doğru biçimde bir araya getiren benzersiz bir geliştirme ve uygulama ortamı getiriyor.

► **598 MB**
► **Minimum:**
128 MB bellek,
2 GB boş disk

FIREFOX 3.0

Web tarayıcısı

ÜCRETSİZ

Internet Explorer'in ve diğer tüm tarayıcıların en büyük rakibi olan Firefox, her geçen gün kendini yenileyerek kullanıcı sayısını artırıyor.

► **6,98 MB**

► **Windows 9X / ME / XP / 2000 / Vista**

Firefox®2

K-LITE CODECPACK FULL 4.0

Codec paketi

ÜCRETSİZ

Gerekli hemen tüm video codec'leri içinde bulunduran paket ile tüm video biçimlerini, özellikle de DivX biçimindeki AVI dosyalarını, en iyi şekilde hiçbir sorun yaşamadan izleyebilirsiniz.

► **14 MB**

► **Windows 2000 / 2003 / XP / Vista**

BABYLON 7

Sözlük aracı

DENEME SÜRÜMÜ

Şimdiye kadarki en kapsamlı sözlük olan Babylon ile birçok dilden Türkçeye kelime çevirisi yapabiliyorsunuz. Bunun yanı sıra internet üzerinden programa sözlük veritabanı eklemek de mümkün.

► **11,5 MB**

► **Windows 2000 / XP / Vista**

DVD program kütüphanesi

TAM SÜRÜM ► CHIP CODE: TAM SURUM

Avira Premium Security Suite
IBM Lotus Symphony 1.0
Ashampoo® Cover Studio 2009

VERİ CASUSLUĞU ►

AxCrypt 1.6.4.4
Challenger 2.3.13
Eraser
FreePDF XP 3.24
JAP
JonDoFox
PageSpy 2.1.8
Steganos LockNote 1.0.4
ThumbsdbExtractor 1.0
Torpark 2.0.0.3
Vispa 0.2.6
WinHex 15.0
xpy 0.10.6

PC TUZAKLARI ►

AdvancedRemotInfo 0.6.5.7
Avira AntiVir Personal 8
CCleaner 2.09.600
Auslogics Disk Defrag 1.4.16.308
EF Process Manager 4.61
KW's Datenbackup 2.5.2.0
PC Decrapifier 1.9.1
PC Wizard 2008 1.85
RegSeeker 1.55
SiSoftware Sandra Lite XII.SP2
2008.5.14.24
Unlocker 1.8.7
XP-IsoBuilder 3.07

DOWNLOAD ARAÇLARI ►

NewsLeecher 3.9 Final
QuickPar 0.9.1
eMule 0.49a
FlashGet 1.96
BitTorrent 6.3
uTorrent v1.7.7
Peer2Mail
PeerGuardian 2
JDownloader 0.1.871

RİKSİZ KURULUM ►

Avira AntiVir Personal 8
Firefox 3.0
FoxyProxy 2.6.1
ImgBurn 2.4.1.0
Opera 9.5.1
Sidux
Spyware Terminator 2.2.3.444
Tor & Privoxy & Vidalia
VirtualPC 2007
VirtualBox 1.6.2
XP-IsoBuilder 3.07

BLU-RAY OYNATICI ►

Totalmedia Theatre 2.1
Nero 8.3.2.1 Türkçe

CHIP KURTARMA DVD'Sİ ►

VirtualBox 1.6.2
XP-IsoBuilder 3.07
PE-Builder

KURULUM CD'Sİ SP ►

nLite 1.4.7
RVM Integrator 1.5.3
Nero 8.3.2.1 Türkçe

KATALOG ►

Dexpot 1.4
mI_ipod 3.05
USB Disk Storage Format Tool 2.0.6

BLENDER ►

Big Buck Bunny
Elephant Dream
Blender 2.46
Sample Files

ALTERNATE OS ►

Pardus Çalışan CD 2007.03
OpenSolaris 2008.05
VirtualBox 1.6.2

IMGBURN 2.4.1.0

CD/DVD yöneticisi

ÜCRETSİZ

BIN, CDI, CDR, DVD, GI, IBQ, IMG, ISO, LST, MDS, NRG, UDI gibi farklı biçimlerdeki disk imajlarını sadece üç tıklamayla CD'ye

veya DVD'ye yazabilen ücretsiz bir yazılım.

► **1,86 MB**

► **Windows 98 / ME / 2000 / 2003 / XP / NT / Vista**

JETAUDIO 7.1.1.3101

Eğlence aracı

ÜCRETSİZ

Hem tasarımı, hem de işlevi ile oldukça hoşunuza gidecek araç sayesinde WAV, MP3, MIDI gibi biçimlerdeki ses dosyalarını ve AVI, MPEG, MOV biçimlerindeki video dosyalarını açabiliyor.

► **23,4 MB**

► **Win 98 / XP / 2000 / Vista**

Tam sürüm

Ashampoo Cover Studio

Tatil anılarınızın yer aldığı DVD'yi sonunda oluşturduunuz. Şimdi sıra bu DVD için güzel bir kapak hazırlamakta. Ashampoo Cover Studio 2009 bu iş için biçilmiş kaftan.

RECEP BALTAŞ

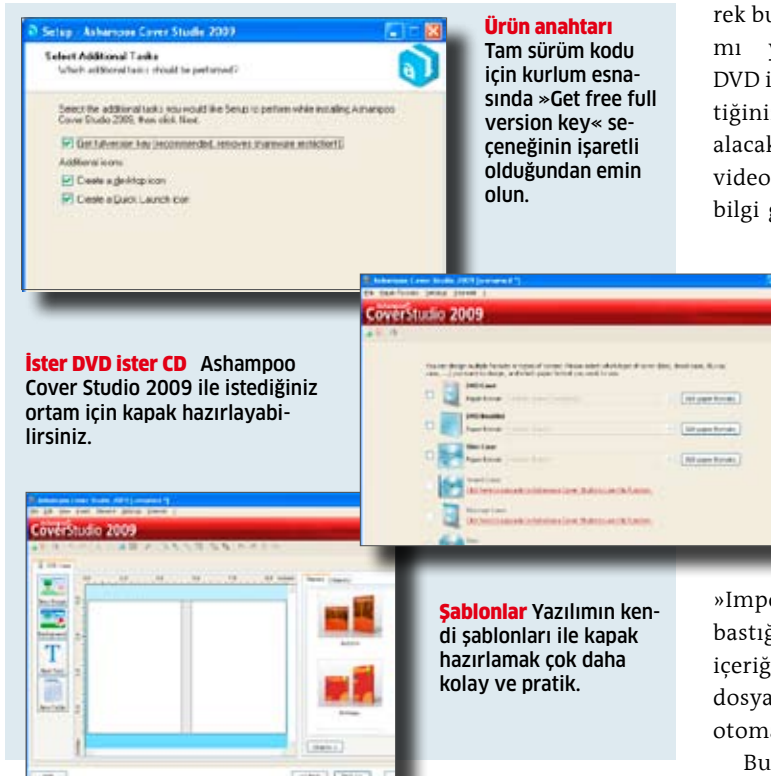
Oluşturduğunuz CD/DVD'lerin üzerine bir yazı yazıp kenara atma devri artık sona erdi. Çok işlevli yazıcıların da gelmesiyle, CD ve DVD'leriniz için etkileyici kapaklar tasarlayabilir ve bunları kolayca basabilirsiniz. Ashampoo'nun yeni yazılımı Cover Studio ile artık bu kapakları hazırlamak çok daha kolay ve pratik.

1. Kurulum:

CHIP DVD arabiriminden programı çalıştırın. »OK« diyerek kurulumu başlatın. Daha sonra »Next« e tıklayın ve ardından da »I accept the agreement« diyerek sözleşmeyi kabul edin. Kurulumu iletirin ve »Get full version key« seçeneğinin etkin olduğundan emin olun. Kurulum işlemi bittiğinde kayıt anahtarını almanız için Ashampoo'nun web sayfası açılacaktır.

Burada e-posta adresinizi girdikten sonra size, ürünün seri numarasını içeren bir ileti gönderilecektir.

Program açıldıktan sonra »Enter key« butonuna tıklayın ve adresinize gelen ürün anahtarını buraya girin. Bu sayede ürünü etkinleştirip tam sürüm yapmış olacaksınız.

Ürün anahtarı
Tam sürüm kodu için kurulum esnasında »Get free full version key« seçeneğinin işaretli olduğundan emin olun.

İster DVD ister CD Ashampoo Cover Studio 2009 ile istediğiniz ortam için kapak hazırlayabilirsiniz.

Şablonlar Yazılımın kendi şablonları ile kapak hazırlamak çok daha kolay ve pratik.

2. Kullanım:

Yazılımı çalıştırdıktan sonra karşınıza ilk olarak ne tür bir kapak tasarlamak istediğinize dair bir ekran çıkacaktır. Buradan standart bir DVD kapağı, DVD albüm kapağı ve ya ince kaplar için kapak tasarımlarını seçebilirsiniz.

Örneğin bir DVD için kapak

rek buna göre bir kapak tasarımı yapabilirsiniz. Örneğin DVD içeriğini video olarak seçtiğinizde kapak arkasında yer alacak başlıklar da buna göre videonun uzunluğu ile ilgili bilgi girmenizi isteyen bir biçim alıyor. Benzer durum

veri diski için de geçerli: Burada da verilerin boyutunu belirtmeniz gerekiyor.

Ashampoo'nun burada sunduğu bir başka yararlı özellik ise diskin içeriğini okuyup kapağı buna göre düzenlemesi.

»Import from disc« butonuna bastığınızda yazılım diskin içeriğini okuyor ve diskteki dosyaların türünü sizin için otomatik olarak tespit ediyor.

Bu bölümü de geçtikten sonra »Next« diyerek bir sonraki aşamaya geçiyorsunuz. Burası yazılımın en önemli kısmı zira kapağın şeklini burada veriyorsunuz.

İsterseniz sağ taraftaki hazır şablonlara çift tıklayarak bunlardan birini kullanabilir, isterseniz de sol kısımdan »Background« butonuna basarak kendiniz bir arka plan seçebilirsiniz.

rbaltas@chip.com.tr

Tam sürüm Antivir Premium Security Suite

Avira'nın getirdiği güvenlik sayesinde CHIP okurları artık inter-
nette korkusuzca sörf yapabilecek.

RECEP BALTAŞ

CHIP'in okurlarına üç ay boyunca ücretsiz olarak armağan ettiği güvenlik paketi Antivir Premium Security Suite'in tam sürüm lisansını <http://www.antivir.com.tr/chip/> adresinden temin edebilirsiniz. Web sayfasına girdikten sonra gerekli alanları doldurun. Kayıt işlemi tamamlandığınızda lisans dosyası e-posta adresinize gönderilecektir.

İnternette güvenlik olma-

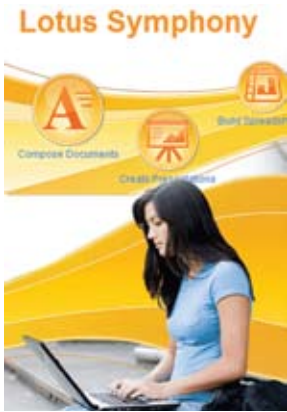
dan dolaşmak artık paraşüt olmadan uçaktan atlamaktan farksız. Her gün yeni bir virüs tipinin türediği, saldırıların her geçen gün daha da arttığı günümüzde siz gerçekten koruyacak bir güvenlik paketi şart.

Avira'nın güvenlik konusunda bilgisayarları ücretsiz olarak uzun süreden beri koruyan yazılımı AntiVir'in Premium Security Suite sürümü ise beraberinde çok daha fazla koruma

getiriyor. İçinde onlarca virüs barındıran sürü postaları engelleyebilmesi, kablosuz ağlar için iyileştirilmiş güvenlik duvarı ve verileri yedekleyebilme özelliği ile Security Suite bütün güvenlik ihtiyaçlarınıza cevap verecek nitelikte. Ürünün göze çarpan bir başka özelliği ise diğer anti virüs uygulamalarında rastlamadığımız oyun modu oldu. Bu mod sayesinde Avira oyuncularını büyük bir dertten

kurtarıyor. Bu modu devreye sokup oyuna girdiğinizde gereksiz uyarılardan ve engellemelerden kurtulmuş oluyorsunuz ve böylece sorunsuz bir oyun keyfi yaşayabiliyorsunuz. Ürünü 40 milyondan fazla kullanıcı kullanıyor. Bu yüzden Avira ürününün kullanılabilirliğine de büyük önem veriyor ve düşük sistem kaynakları tüketmesine önem gösteriyor.

rbaltas@chip.com.tr

Tam sürüm IBM Lotus Symphony 1

Bir ofis yazılımından beklenenden çok daha fazlasını sunan IBM Lotus Symphony, her şeyiyle tam teşekküllü bir yazılım.

RECEP BALTAŞ

IBM Lotus Symphony zengin özelliklere sahip sezgisel ve kolay kullanıma olanak tanıyan uygulamalardan oluşan bir ofis paketi. Bu paketi önemli kılan üç ana unsur bulunuyor: Lotus Symphony Dokümanlar, Lotus Symphony Çalışma Sayfaları ve Lotus Symphony Sunumlar.

Symphony ofis dokümanları

Lotus'un dokümanlar aracı ile bir iş planından tutun da bir

romana kadar yazabileceğiniz çok şey mevcut. Üstelik yazdıklarınızı diğer ofis uygulamalarıyla da kolayca paylaşabilirsiniz. Zira OpenOffice teknolojisi üzerine kurulu olan Lotus Symphony, açık kaynak ODF dosya biçimini de destekliyor. Bu sayede Lotus Symphony dokümanları ile oluşturduğunuz bir dokümanı, anında OpenOffice'le paylaşabilirsiniz. Microsoft'un da Office 2007 Service Pack 2'yi yayınlamasın-

dan sonra ODF'e destek vermesiyle artık belgelerinizi Office 2007 ile de paylaşabileceksiniz.

Symphony sunumlar

Kolayca sunum hazırlamanıza olanak tanıyan Lotus Symphony, basit ve sekmeli arabirimi ve daha önceden hazırlanmış taslakları ile uygulaması sayesinde beğenimizi kazandı.

Üstelik uygulama daha birçok tablo, liste ve çizim objesi-

nin konulmasına izin vermesiyle de ne kadar kaliteli olduğunu kanıtlar nitelikte.

Symphony çalışma sayfaları

Microsoft Excel'in alternatifi olarak görebileceğimiz bu araç ise rakiplerini sunduğu bütün özelliklere sahip. Hesaplamalar, tablolar ve listeler Lotus Symphony çalışma sayfaları uygulamasının uzman olduğu konular arasında. □

rbaltas@chip.com.tr

İnternet maceramızda yeni bölüm: VDSL2

Ünlü programcı Serkan Polat eğlenceli bir dille Türkiye'de internetin gelişimini CHIP okurları için kaleme aldı.

SERKAN POLAT

Gecenlerde Azerbaycan'dan gelen misafirim beni acı dolu düşüncelere gark etti. Konuşma esnasında bana sorduğu soru "aynen" şuydu: "Sizde de İnternete bağlandığınızda, telefon meşgul çalıyor mu?" Şok beni ansızın yakalamıştı; bir an durdum, gayet afalladım ve anladım ki Azeri kardeşlerimiz hala dial-up. Ve 90'lı yıllarda yaşadığımız çilekeş internet dönemlere ilişkin gözyaşı dolu anılar zihnimde tekrar canlanmaya başladı.

İnternetle ilk tanışmalar

14.400 bps modemlerle bağlanırdık... İlk BBS'lerle başladığımız maceranın sonunda internet ile tanıştığım ilk günü bugün gibi hatırlarım. adata net'ten internet paketi almıştım, ilk bağlandığımda, "ee şimdi ne oluyor, ne yapılıyor bu internetle" demiştim. Çünkü ne İnternet Explorer ne de başka bir şey vardı. IRC'ye girdiğimizde, "zur-na" denen kanalda o zamanlar iki! kişi vardı. Biri gumba diğeri eşşekherif'ti.

Windows 3.1 zamanında dial-up penceresi olmadığından trumpet isimli programla internete bağlanırdık. Beyaz bir pencere açılırdı, atdt 0822xxxxyyzz şeklinde yazar, username: yazısı gelirdi, kullanıcı adımızı ve şifremizi girdikten sonra, karşımıza ppp> diye bir ekran gelir, "pppd" yazıp [Enter]a basınca, internete bağlanmış olurduk. Eğer internal bir modem kullanıyorsanız, irc'de chat yaptığınız zaman, internet bağlantısının koptuğunu anlamazdınız. Kimseden bir cevap gelmiyorsa, koptuğunuzu anlar, trumpet ile tekrar bağlanırdınız. O yüzden bir kısım insan external modem alırdı ve hatta o dönemlerin en popüler modemi usrobotics external mo-

demdi. Çünkü bu modemlerin üzerinde yanıp sönen ışıklara bakarak internet bağlantısından koptuğunuzu anlayabiliyordunuz.

Windows 95 zamanları geldiği dönemlerde ise Windows'un kendisinde bağlantı penceresi vardı. Hatta Linux kullanmaya başladığımızda, o zamanlar Murat Arslan'ın yazdığı dial-up betiklerini kullanıyorduk.

"Gelişmiş" modemler 33.600 modemlerin kullanıldığı zamanlara geçildiğinde internetten indirme hızımız bizi Avustralya sahillerindeki bir sörfçü gibi hissettirmeye başlamıştı: İndirme hızımız artık saniyede 2 - 3 KB'a çıkmıştı, ki aradaki bir KB'ın küsuratları yaşam tarzımızı belirliyordu (şu an bir ADSL kullanıcısı ortalama 100 KB ile "download" yapabiliyor.) Bir gün Doruknet'te datcrack 56 Kb'lık hatların açıldığını söylediğinde, gözlerimiz acıyla yaşarmıştı. Hatta bir arkadaşımız iki telefon hattı alıp, çift usrobotics modemi paralel bağlayıp, internete iki kat hızlı bağlanmıştı. İlk 56 KB modemi o almış ve 5,5 kb ile download yaptığını söylediğinde, çağın mitosunu yazdığını düşünüyorduk (gerçi Amiga zamanlarında da ilk 20 MB (evet yanlış duymadınız 20 MB) sabit disk çıktığında da aynı tepkiyi vermiştik: "Yir-mi me-ga b-yte, doldur doldur bitmez derdik!") 56 Kb modemler çıktığında, bir de protokol diye bir problemimiz vardı, k56flex ve v90 standartları vardı; bağlandığınız servis sağlayıcıda karışık olurdu bu modemlerden, şansınıza herhangi biri düşebilirdi. Modemin çıkarttığı "ciijt" "vujt" sesleri dinleyip, "evet abi k56flex bağlandı" ya da "v90 da handshake'i tutturamadı, hız düşüyor, şimdi 33600'e indi", "ya anne yaaa telefonu kapat yaa, düştüm" türünden konuşmalar

yaşardık.

Sanki kanlı bir savaştan çıkmış yorgun bir savaşçı gibi hissediyorum... Ama hakikaten böyle günler geçirdik. Telefon hatları o kadar kötü, o kadar kötüydü ki, bazen bağlantı koptuğunda, 1 - 2 saat tekrar bağlanmadığımız olurdu. Millet internet kullanmak için telefon hatlarına hücum ettiği için, ortalama 40 - 50 saniye telefon konuşmasına göre tasarlanmış bu kablolar, böylesi bir yoğunluğu kaldıramıyordu.

O gün bin atlı çocuklar gibi şendik

Hani derler ya, "silah icat oldu mertlik bozuldu." Aynısı bu ADSL için de geçerli işte. 20 yaşın altındaki yiğit gençlere bunları anlattığımda, dehşetengiz gözlerle beni dinlediklerini fark edip, "acaba çok mu yaşlandık" diye düşünüp, şömineyi bastonumla karıştırmaktan kendimi alamıyorum.

Önceleri 128 Kb falan derken, hızlar geldi çatı 32 Mbit seviyelerine. Benim gibi eski dönemleri görmüş biri için, 9600 bps modemleri görmüş biri, 32 Mbiti duyunca NASA'da roket mühendisi gibi hissediyor kendini.

Gerçi bu ADSL'e geçiş de öyle çok basit olmadı. Yetersiz port, her bölgede olmayan hizmet, problem çıktığında muhattap bulamadığınız kurumlar... Çok sancılı ADSL

abonelik başlangıcı yaşayan insanlar bilir ki, bunlardan biri de benim. Oyun oynamak için bağlattığım ADSL aboneliği, iki gün çalıştıktan sonra, tam tamına 28 gün çalışmadı. Her gün ama her gün telefon açmama rağmen, karşıma çıkan görevlilerden şöyle yanıtlar aldığımı, çeşitli forumları o dönemler takip eden birçok arkadaşımız, yazdığım “iyi niyet” yazılarımdan hatırlar:

Telefondaki bayan: Beyefendi siz ADSL kullanamazsınız, sizin ADSL aboneliğiniz yok, hatta siz hiç ADSL abonesi olmamışsınız.

Ben: Ama nasıl olur hanımefendi, iki gün çalıştı, sonra çalışmadı.

TB: mümkün değil, lütfen hattı meşgul etmeyin (telefonu yüzüme kapattı)

Bir başka gün

Telekom görevlisi: Beyefendi burada çok komik bir durum var

Ben: Neymiş söyleyin de beraber gülelim

TG: Şimdi solumdaki bilgisayarda varsınız ama sağımdaki bilgisayarda yoksunuz. Ha ha ha!!!

Ben: İnsan dediğiniz kuş misali, bir gün orda bir gün burada. Peki ne demek bu?

TG: Şimdi sizin ADSL bağlantınız var ama ADSL aboneliğiniz görünmüyor. Yani aboneliğini henüz işleme alınmamış ama biri hattınızı açmış bizden.

Ben: peki nasıl olur da iki gün bağlandım?

TG: İşte bende onu soruyorum, aboneliğinizi onaylamadan nasıl size internet verdiler?

Ben: Ooof offff...

Bu aşağıdaki de gerçektir...

TG: Beyefendi bu bizi aradığınız numardan mı interente bağlanıyorsunuz?

Ben: Evet, bu hattı kullanıyorum

Tg: Ama beyefendi, telefonla konuşurken internete bağlanamazsınız ki. sessizlik

Ben: Hanımefendi ben Telekomu aradım, manavı değil. ADSL kullanıyorum ben.

VDSL2 Türkiye 32 megabit hızında internet bağlantısıyla tanışıyor.

... ve bu da gerçek...

TG: Beyefendi aylık ücretinizi ödememişsiniz görünüyor, o yüzden hattınız kesik

Ben: Ya kardeşim nasıl olur, topu topu iki gün çalıştı, 10 gün oldu toplam, nasıl ödememiş olabilirim kullanamadığım şeyi. Üstelik haftada bir mi fatura yolluyorsunuz?

Bazen perşembe ya da cuma günleri çalıştı ama cuma akşamı oldu mu, tüm hafta çalışmaz oldu. Üstelik telekomu aradığınızda, “ee nöbetçi benim, teknik kimse yok, pazartesi arayın” şeklinde yanıtlar aldım.

Neyse 28 günün sonunda, gidip dilekçe ile aboneliğimi iptal ettirdim ve aynı akşam ADSL çalışmaya başladı.

Ve mutlu son - VDSL2

Abarttığımı düşünenler olabilir, isteyen Gani Müjde'nin o dönemlerdeki ADSL abonelik maceralarını yazdığı makalelere internette ulaşabilir. Onunki benden de vahim. Böyle ADSL zamanları oldu tabii ama her sancılı dönemin sonunda güzel günler de geldi. (Tübitak'ta serbest bölgeye bağlattığımız ADSL aboneliği var ki, onu anlatsam tek başına kitap olur). Bir dönem de, yeterli port yok diye aylarca ADSL abonesi olmayı bekledik, ama hepsi geldi geçti.

Neyse sonuçta olay geldi dayandı 32 Mbit'lere. Sürekli internette reklamlarını duyuyoruz; yer gök VDSL2. Peki, şimdi bu VDSL2 ne acaba? Bunca tarihi yaşamış biri olarak biraz şüphe ile yaklaşıp, “bakalım bundan ne çapanoğlu çıkacak” diyerek başladım araştırmaya.

ADSL ve VDSL teknolojileri

Google'da araştırınca şöyle diyor:

ADSL2: ADSL2 adlı yeni bir standartla; ADSL ailesi performansını ve sunulan özellikleri daha üst seviyelere çıkarmak üzere. ADSL2 olarak adlandırılan G. 992.3 ve G. 992.4 standartları ITU (International Telecommunication Union = Uluslararası Telekomünikasyon Birliği) tarafından onaylanmış durumda. Bu yenilik ile veri aktarım hızları artacağı gibi kontrol özellikleri ve uyku modu gibi yeniliklerde ufukta görünüyor. Diğer can alıcı yenilik ise santrale olan uzaklıkların eskisi kadar sınırlı olmaması. Yenilikler bu kadarla da bitmiyor Bu yeni standartları takip edecek olan bir sonraki nesil ise ADSL2+ olarak adlandırılan G. 992.5 standardı olacak. ADSL2+ standardının getireceği hız sınırıyla şu an kullanmış olduğumuz ADSL bağlantısı hız sınırı üç katına ulaşacak. Bilindiği gibi ADSL standardı ile elde edilebilen en yüksek indirme hızı 8 Mbit/saniye. ADSL2+ ile vaat edilen en yük-

sek indirme hızı ise 25 Mbit/saniye. Bu değer ADSL2 içinse 12 Mbit/saniye. Santrallerle olan uzaklıklar ile ilgili gelişmeler de sevindirici.

Türkçe meali: ADSL teknolojisine benzeyen bir teknoloji. Eskiden evinizin Telekomu uzaklığı bağlantı hızınızı etkilerken, kabloların yapısındaki eksiklik ve düşük kalite malzeme yüzünden bağlantı problemliydi. Şimdi ise kablolar bir miktar değişti, bu teknoloji mesafelerin problemini azaltıyor ama engellemiyor. ADSL de hız maksimum 8 Mbit. ADSL2+'ta ise 25 Mbit. O da simetrik değil. Yani indirme hızınız ile gönderme hızınız eşit değil. Arada ses bilgisi vs.'de gidiyor. Yukarılarda bahsettiğim v90'lar ve k56flex'ler gibi yeni standartlar kullanılıyor. Bu standartlar sayesinde veriler iyice sıkıştırılıyor ve aynı hat üstünden daha çok veri gönderilebiliyor.

VDSL2: Very High Speed Digital Subscriber Line 2 (Çok Yüksek Hızlı Dijital Abone Hattı 2) olarak açılan VDSL2, günümüzde DSL teknolojisinin ulaştığı zirve noktası.

VDSL teknolojisinin ilk zamanlarında uzun mesafelerde iletim hızı yüksek düşüşler gösteriyordu fakat VDSL2 ile 1 km mesafede bile iletim hızının 50 Mb'e kadar korunabildiği, ayrıca 1.5 km üzerindeki mesafelerde de ADSL2+ ile aynı performansla sahip olacağı belirtiliyor. Mevcut telefon hatları üzerinden internete ADSL'den daha hızlı erişim imkânı sunan VDSL2 hizmeti, saniyede 16 Mb'e kadar download, 1 Mb'e kadar upload ve saniyede 32 Mb'e kadar download, 1 Mb'e kadar upload sunuyor.

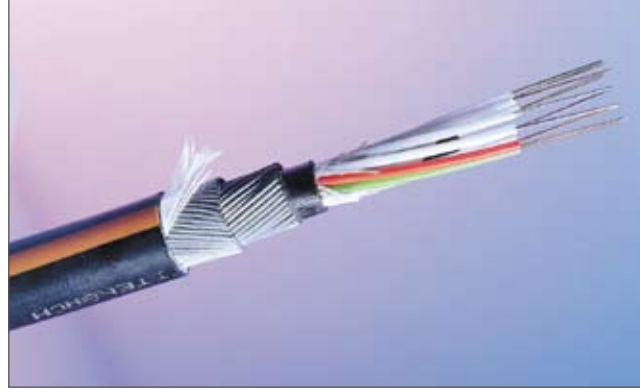
Türkçe meali: Verileri iyice sıkıştırdık. Çok zorlamayın, Telekomu uzaklığınız 1.5 km den fazla ise, ADSL2+ hızı alırsınız. Yani kablolar hala iyi değil. Her ne kadar büyük bir kısmında fiber kablolama olsa da...

Fiber kablo nedir?

Bir adamın Einstein'a sorduğu gibi: "Sayın Einstein, ben bir ticaret adamıyım, fizikten falan anlamam, bu genel görecelik falan filan zırvalarını bilmem. Lütfen benim anladığım dilden, bulduğunuzu iddia ettiğiniz şeyi basitleştirerek anlatır mısınız?", Einstein'ın cevabı ise "Bir şey bulmadım. Sadece bir şeyler kıpırdanıyordu. Ben de onu gördüm".

Ben de size yeni bağlantı teknolojisini böyle anlatmaya çalışacağım, sanmayın ki ukalalık edip kendimi Einstein'ın yerine koydum. Alalede basit bir internet kullanıcısıyım ben. Basitçe, saç telinden daha ince bir cam borunun etrafı, daha yüksek indisli (yani ışığın dışarı çıkmasını engelleyecek) bir kılıfla kaplanır. Hafif esnek bir yapıya

sahip olan bu kablo, öyle komple düğüm atacak kadar da esnek değildir. Bu borunun bir ucunda, gelen elektrik sinyallerini, ışık sinyalleri haline dönüştüren bir verici, di-

Fiber optik Uygun kablolarla veriler, ışık hızında aktarılabilir.

ğer ucunda ise bu ışığı alıp tekrar elektrik sinyallerine dönüştüren alıcısı olan bir teknoloji yer alır. Yani kablo içinde ışık gidip geliyor, yanıp sönerek 1 - 0 şeklinde veri aktarılıyor. Giden verinin hızı her ne kadar ışık hızında da olsa, göndericinin kodlama hızı ve alıcının çözme hızı yüzünden kısıtlamaları olan, aslında süper hızda bir teknoloji. Teorik olarak bir kablodan binlerce kişi aynı anda telefon görüşmesi yaparken, binlerce kişi internet bağlantısı kullanabiliyor (hatta hatırlarsanız bu kablolardan bir demeti bir grayder operatörü kazı yaparken koparmıştı da, 1 - 2 gün İstanbul Anadolu yakası ile Avrupa yakası arasındaki iletişim komple kopmuştu). Fakat bu iki uçtan sonra yine bakır kablo olduğundan yine veri kayıpları söz konusudur. Kaldı ki telefon kabloları bakırdan olduğu için, kendisi de bir direnç kaynağıdır. Dolayısı ile fiber olan yerlerde bağlantı problemi olmazken, bakır kabloların doğası gereği, belli bir mesafeden sonra bu kablolardan geçen veri, belli bir mesafeden sonra özelliğini kaybediyor. Analog sistemlerde (televizyon ve telefon konuşmalarında) biz buna parazit ve "adana aradan çık" diyorduk, lakin internette böyle bir şey söylemek mümkün olmuyor. Yani Telekom her ne kadar her yerde fiber döşedik dese de, bir noktadan sonra bakır kablolarla dönüyor işin ucu. Yani bu teknolojiler ne kadar iyi olsa da, eğer şanslı iseniz, eviniz modern telekom santal ya da pop noktalarına yakınsa, problemsiz olarak bunları kullanıyorsunuz. Enfes hızlarda internete bağlanıyorsunuz.

Performansı etkileyen nedenler

Kısaca açıklamak gerekirse VDSL, kısa mesafede hattın uzunluğuyla ters orantılı ola-

Daha hızlı Kablonun ucundaki dünyayla bağlantımız VDSL2 sayesinde daha da hızlanacak.

rak yüksek hızda veri aktarımı sağlayan bir teknolojidir. Upstream olarak 300 metrede maksimum 51 ila 55 Mbps hız desteklerken, 1,500 metre sınırında 13 Mbps civarı hızlar elde edilebilir.

Öte yandan, "VDSL, hata düzeltme olmaksızın veri aktarımına izin vermektedir. Bu sıkıştırılmış video aktarımı yapılmasına izin veren bir veri iletişim tekniğidir" deniyor. Bunu şöyle açıklamak mümkün: Mevcut veri aktarımında, mesela bir arkadaşınıza bir dosya yolladığınızda, bu dosya bir sürü ufak paketlere bölünür, her pakette "kimden geldiği, kime gideceği, toplam paket sayısı, bu paketin numarası, her paketin büyüklüğü, gönderilme zamanı" gibi bilgiler eklenerek yollanır.

Bunu en basit şöyle düşünebilirsiniz, apartmanda çatıdan bir borunun içinden, 2. kattaki Ahmet Bey'e bir kilo baklava yoluyorsunuz ama baklavaları tek tek atıyorsunuz ve boru her eve açılıyor. Ahmet Bey'in baklavayı yemesi için, kimin gönderdiğinin, kime gideceğinin, kaç tane baklavanın olduğunun, bu gelenin kaçınıcı baklava olduğunun bilgilerinin her baklavaya eklenmesi gereklidir ki, Ahmet Bey 8 numaralı baklavayı almadığında "hoop bi dakika 8 numaralı baklava gelmedi" diyebilirsin. Ayrıca borunun ucunda bekleyen diğerleri, paketi açıp "haa bu bize gelmemiş" diyip, paketin devam etmesini sağlaması gerekir. İşte aslında internette gönderdiğiniz dosya da bu mantıkla gider. Buna TCP/IP protokolü diyoruz.

Gerçi uyanık birisi "aha bu paket bana gelmiş" diyerek, gelen paketleri kendine de alabilir ve içindeki cevizi fındıkla değiştirip paketi aynen gönderebilir. Ki buna da paket dinleme ve paket değiştirme diyoruz.

Neyse sonuçta TCP/IP güvenli olarak paketlerin karşı tarafa iletiğinden emin olmak ister, karşı taraftan da sürekli paketlerin vardığına dair onay bekler. Bu da ekstra vakit ve ekstra pakette büyüme, yavaşlama

yaratır. Ama siz giden paketin gidip gitmediği ile ilgilenmiyorsanız, olduğu gibi paketi iletiyorsanız, yani televizyon görüntüsü, radyo, film gibi (ki bazen televizyonda renkler kutu kutu olur ve hafif kayma olur, işte bu aradaki bazı paketlerin kaybindan dolayı oluyor) buna da UDP deniyor, böylece daha fazla miktarda veriyi aynı yoldan yollayabiliyorsunuz.

Ayrıca Google diyor ki:

VDSL teknolojisi büyük bir oranda ADSL teknolojisine benzemektedir. Fakat ADSL daha uzun mesafelerde de çözüm getirebilmesiyle beraber, çok daha karmaşık bir teknolojidir. VDSL, telefon hatlarının karakteristikleri halen tam olarak anlaşılamadığı için, araştırma aşamasında bir teknolojidir. En büyük bilinmeyen ise VDSL'in güvenli olarak gönderilen paketleri ne kadar uzaklıktaki bir mesafeye taşıyabileceği. Bu sorun ADSL, ISDN ve telefonlaşmada herhangi bir sıkıntı çıkarmazken, VDSL'in kullanacağı frekansta sorunlarla karşılaşmaktadır. Yani... Yukarıda anlattıklarımızı onaylıyor. Diyor ki, VDSL o kadar yüksek miktarda datayı sıkıştırıyor ki, arada voltaj gidip gelmesi, voltajda azalma ya da artma, kabloların geçtiği yerdeki ısı farklılığı, yakınlarından yüksek frekans yayan cihazların geçmesi, kablo döşeme tekniği gibi etkenler kritik önem taşıyor. Bazen 1.5 km'de 13 Mb alıyorken, şu işe bakın ki 500 metrede 2 Mb alamayabilirsiniz! Çünkü tamamıyla size gelen kablonun yolda geçirdiği çetin yol koşulları, verilerin güvenli ve doğru gitmesine etki ediyor. Oysa bu problem ADSL, ISDN ve normal telefonlaşmada yok.

VDSL'in video ve asimetrik veri iletişimi ATM hücre biçimini kullandığı varsayılmakta. Asıl zor olan VDSL'in non-ATM

biçiminde (mesela geleneksel PDH yapısında) ve genişbant hızlarda (T1/E1 hızından daha yüksek) simetrik kanallar arıcılığıyla nasıl veri taşıyacağıdır. VDSL üst seviye iletişim kurallarından tamamıyla bağımsız değil; şöyle ki birden fazla uçbirim cihazını bağladığınızda bağlantı düzeyi biçimini bilmek zorundasınız

İşler iyice kızışıyor ve karmaşılaşıyor

VDSL2 sayesinde, kullanıcılar Triple Play denilen ses, görüntü, veri, yüksek çözünürlüklü HD Video ve interaktif oyunlardan kesintisiz yararlanabilecekler. 30 Mbit'lik internet hızı saniyede yaklaşık 8 MB'lık indirme hızına olanak sağlarken upload yani yükleme hızı 1 Mbit ile sınırlandırılmış. 8 Mbit'ten 32 Mbit'e kadar olan bütün bağlantı seçeneklerinde upload hızı 100 KB/s seviyesinde tutularak internet kullanıcılarının PC'lerini sunucu gibi kullanmaları engellenecek. Torrent ve E-Mule gibi paylaşım platformlarının yanı sıra, oyun ve web sunucusu kurmak isteyen kullanıcılar yine Telekom'un 10 Mbit'lik doğrudan hatlarını fahiş fiyattan kullanmaya mecbur kalacaklar. Yani Telekom diyor ki, ben sana bu hızı verdim, sen ses görüntü, veri, video indir. Ama kimseye yollama. Sadece tüketici ol! Bu hızı verdik diye abartma, evde sunucu falan kurmaya kalkma. Ayrıca, ADSL kullanıcıları mevcut modemlerini VDSL de kullanamayacaklar, yeni modem almak zorunda kalacaklar. Küçük Optik Ağ Ünitesi (ONU), fiber kablolama, arayüzler ve gerekli cihazlar düşünüldüğünde VDSL maliyetinden çok daha pahalı bir sistem. Türkiye'de kablonun elverişli olduğu şehirlerde sunulan VDSL2 hizmeti ilk etapta 73 il 450 bölgede verilecek. Yani dediğim gibi, altyapı müsait olacak.

Elektrik hatları ve fiber optik internet

Bazılarınız sorabilir, İngiltere'de elektrik hattından internet kullanılıyor diye. Evet o ülkelerde, elektrik hattı tüm şehri çevrelediği ve elektrik kabloları da çok sağlam ve düzgün döşendiğinden, bu kablolar üstünden yüksek hızda internet bağlantısı mümkün ve uygulanmakta. Ancak ülkemizde bunu kullanmamız söz konusu bile değil çünkü santralde üretilen elektrik, şehirlere kadar gelene kadar %10-12 civarı doğal nedenlerden kayba uğrarken, şehirden evlere gidene kadar %70 civarı kayba uğruyor. Kaçak elektrik işte.

O yüzden elektrik kaçırınların çaldığı enerjinin parasını %20 zamlar halinde ödüyoruz. Düşünün ki bu hattın üzerinden bir de veri geçecek. Bazı bölgelerde kablolar birbirine değmeyebiliyor, elektrik geçiyor (ark yapıyor) fakat veri geçemiyor. Bir dönem Tedaş (dağıtım aş), Teiaş (iletim aş), Teüaş (üretim aş), enerji hattı üzerinden haberleşip, evlerdeki elektrik kullanımını bu yolla ölçmek, merkezi bir sistemde bunu depolamak istiyordu (gerçi halen istiyorlar).

Fakat altyapı eksikliği yüzünden bu bile henüz mümkün olamadı. O yüzden şimdilik elektrik hattı üzerinden interneti de unutun. Bir de fiber internet hizmeti veren firmalar var ülkemizde, onlar da yeni yeni başladılar. Bunda da bilinmesi gereken şey, fiber kablo altyapısının bulunduğunuz semtlerde ve mahallelerde olması gerekli. Şimdilik Ataşehir ve Ataköy'ün bazı bölgelerinde olduğunu duydum. Bu da alternatif bir çözüm. Üstelik bu çözümde 100 Mb'e kadar hız isteyebiliyorsunuz. Fakat burada da yine özel modemler ve kablo maliyetleri vs var.

Sonuç olarak...

Peki, bu kadar VDSL2 ile ilgili olarak karamsar bir tablo çizdik, bize ne gibi avantajlar getirecek? Buna göre 700 MB büyüklüğündeki bir VCD filmi 1 Mb bağlantı ile 2-3 saat, saniyede 4 Mb'lık internet hızıyla bilgisayara indirmek 29 dakikayı bulurken, 32 Mb hızındaki VDSL2 teknolojisiyle 4 dakika işlemi gerçekleştirebileceksiniz (telefon hattından dial-up bağlansaydınız, kaç gün süreceğini söylemek bile istemiyorum).

Yüksek hızda internet olduğu için, canlı TV yayınları, kişisel televizyon yayınları (kişiyi özel yayın), yüksek kaliteli video konferans, kaliteli ve çok ucuz telefon görüşmeleri yapılabilecek. Öte yandan, korsan piyasası yaşadı! Artık her yerde HD korsan filmler bulmak kolaylaşacak.

serkan@chip.com.tr

VDSL2 TARİFESİ			
Erişim Hızı (Mbit) Download/Upload	Kota (GB)	Bağlantı/Nakil Ücreti (YTL)	Aylık Ücret (YTL)
16/1	Limitsiz	29	98,04
32/1	Limitsiz	29	128,44

Murahhas Üye (CEO) Mehmet Y. Yılmaz

Yayın Direktörü Gökhan Sungurtekin

Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Yayın Kurulu Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr
Berk Ergin, berk@chip.com.tr
Cem Sinanoğlu, cemsinanoglu@chip.com.tr

CHIP Test Merkezi Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr
Gökhan Bodur, gokhan@chip.com.tr
Burak Akmenek, akmenek@chip.com.tr

Görsel Yönetmen Ebru Tiryaki, ebrutr@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar Barış Emre Alkim, Ercan Uğurlu, Onur Seven, Nazan Öztaykutlu, Uğur Seven, Recep Baltaş, Andy Ilmberger (AI), Fabian von Keudell (FvK), Markus Hermannsdorfer (MH), Martin Jaeger (MJ), Nicole Ott (NO), Thomas Littschwager (TL), Valentin Pletzer (VP)

Marka Müdürü Asu Bozyayla, abozyayla@doganburda.com

Ankara Temsilcisi Erdal İpekeşen, 0 312 207 00 71 / 207 00 95

İzmir Temsilcisi Ziynet Atilla, 0 232 463 78 30

Web www.chip.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim Denizel

Tüzel Kişi Temsilcisi Murat Köksal

Satış Direktörü Orhan Taşkın

Finans Direktörü Didem Kurucu

Üretim Direktörü Servet Kavasoglu

REKLAM

Grup Başkanı Cem M. Başar

CHIP Reklam Satış Müdürü Sevil Hoşman, shosman@doganburda.com
Tel: 0 212 336 53 49, Faks: 0 212 336 53 93

Reklam Teknik Müdürü Nusret Kırımlıoğlu

Tel: 0 212 336 53 60 (3 Hat), Faks: 0 212 336 53 90

Maya Akar Center Kat: 7 Büyükdere Cad. No: 100 - 102 34394 Esentepe / İstanbul

REZERVASYON

Rezervasyon Tel. 0 212 336 53 00 - 57 - 59

Rezervasyon Faks 0 212 336 53 92 - 93

Ankara Reklam Tel. 0 312 207 00 72 - 73

İzmir Reklam Tel. 0 232 463 78 30

Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70, Faks: 0 212 336- 53 91

Yönetim Yeri Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli / İSTANBUL
Tel: 0 212 410 31 52, Faks: 0 212 410 32 16

Baskı APA Uniprint Basım San ve Tic. A.Ş.
Ömerli Köyü Mevkii 34555 Hadımköy / İSTANBUL
Tel: 0 212 798 28 40

Dağıtım Yaysat A.Ş. Tel: 0 212 622 22 22

Yayın Türü Yerel, süreli, aylık

© CHIP dergisi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından Vogel Burda Holding GmbH lisansı ile T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. izinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Okur Hizmetleri Hattı 0 212 478 0 300
okurhizmetleri@doganburda.com

DB Abone Hizmetleri Hattı Tel: 0 212 478 0 300,

Faks: 0 212 410 35 12 - 13

abone@doganburda.com
www.doganburda.com

Pazar hariç her gün saat 09.00 - 18.00
arasında hizmet verilmektedir.

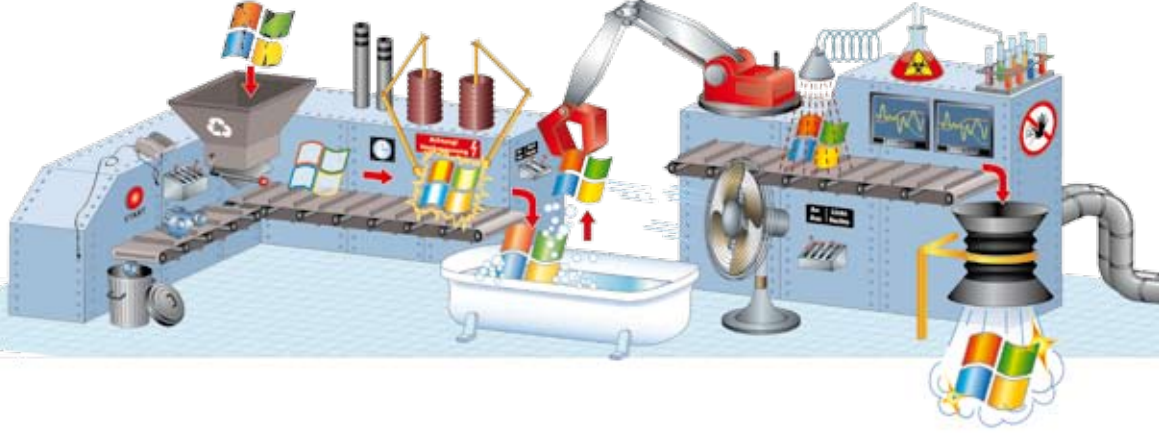
REKLAM İNDEKSİ

AIDATA	19	EPSON	27
ARMADA	21	EVCİLER	65
ASHAMPOO	167	GOLDAŞ	13
ASUS	33	HAN ELEKTRONİK	ARKA KAPAK İÇİ
ATLAS	165	KASPERSKY	43
BIOXIN	35	KOYUNCU	3-5 ÖN KAPAK İÇİ
BİLGE ADAM	67	MSI	37
BİLİŞİM EĞİTİM MERKEZİ	59	ÖZEL BİLGİ İŞLEM	23
BLUE JEAN	176	PENTA	31
BRAVVOO	17	PHILIPS	ARKA KAPAK
CANON	15	PRESTIGE EĞİTİM	39
D SMART SİNEMA	119	TÜRK TELEKOM	7
DATAGATE	29	VESTEL	9
DERİNDERE	63		
ECS	87	MARKET	
EIZO	53	İSTANBUL BİLİŞİM	170-171

Temiz ve hızlı

PRATİK:

Kirlerinden ve gereksiz yüklerinden arındırılmış bir bilgisayarla çalışmak çok daha keyiflidir. CHIP temizlik makinesi, Kayıt Defteri'ndeki artıkları ve sisteminizi frenleyen diğer engelleri yok ediyor. Windows'unuz artık her zamankinden daha hızlı çalışacak!

Spam kabusu sona eriyor

İNTERNET:

Aldığınız tüm önlemlere rağmen posta kutunuz reklam içerikli postalarla dolup taşıyor. CHIP, sinir bozucu yığın postaları akıllı bir spam filtresiyle nasıl engelleyebileceğinizi gösteriyor. Artık yığın posta kabusunuz nihayet sona erecek.

DiĞERLERİ

► SORUNSUZ GERİ DÖNÜŞÜM

Eski cihazların geri dönüşümü için en iyi ipuçları

► WINDOWS 7 RAPORU

Microsoft, yeni işletim sistemi hakkındaki ilk ayrıntılar

► VERİ KURTARMA

Dosya kurtarma araçları karşılaştırmalı testte

► FOTOĞRAF YÖNETİCİLERİ

Dijital foto arşivinizi düzenlemek için en iyi yazılımlar

Yazılarda güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler olabilir.

Reklâm hileleri

TEST:

“Büyük fırsat” ve “kampanya” gibi sloganlarla pazarlanan ürünlere dikkat! CHIP, yeni cihazlardaki eskimiş teknolojileri ortaya çıkarıyor ve paranızın karşılığında aslında ne aldığınızı açıklıyor.

